

FERHENGÊ KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ)-TIRKÎ
KIRMANCCA (ZAZACA)-TÛRKÇE SÖZLÛK

Grûba Xebate ya Vateyî
Vate Çalîşma Grubu

**FERHENGÊ KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ)-TIRKÎ
KIRMANCCA (ZAZACA)-TÛRKÇE SÖZLÛK**

Çapa hirêyine ya hîrakerdîye
Genişletilmif üçüncü baskı

Kitab/Kitap: 49

Ferheng/Sözlük: 4

Ferhengê Kirmanckî (Zazakî)-Tirkî
Kirmancca (Zazaca)-Türkçe Sözlük
Çapa hirêyine ya hirakerdiye
Genişletilmiş üçüncü baskı

Amadekar: Grûba Xebate ya Vateyî

Hazırlayan: Vate Çalışma Grubu

Amadekarê çape/Basıma hazırlayanlar:

M. Malmisanij, Mehmet Uzun, J. İhsan Espar

Çapa yewine/Birinci basım: İstanbul, 2001

Çapa diyine ya hirakerdiye/Genişletilmiş ikinci basım: İstanbul, 2004

Çapa hirêyine ya hirakerdiye/Genişletilmiş üçüncü basım: İstanbul, 2009

Mizanpaj: Cemil Gundogan

Çap/Baskı:

Berdan Matbaacılık

Dayutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 215/216

Topkapı/İstanbul

Tel: 0212-613 12 11/ 0212-613 12 12

ISBN: 978-975-6278-40-6

Adres:

Weşanxaneyê Vateyî/Vate Yayınevi

Katip Mustafa Çelebi Mah. Tel Sok. No: 18, Kat: 3

Beyoğlu/İstanbul

Tel: 0212-244 94 14

E-poste: wesanxaneyevateyi@hotmail.com

Ev weşan bi alikariya Fona Çandi ya Kurdi hatiye çapkirin.

**FERHENGÊ KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ)-TIRKÎ
KIRMANCCA (ZAZACA)-TÛRKÇE SÖZLÛK**

Çapa hirêyine ya hîrakerdîye
Genişletilmiş üçüncü baskı

**Grûba Xebate ya Vateyî
Vate Çalışma Grubu**

Amadekarê çape/Basıma hazırlayanlar:
M. Malmîsanij, Mehmet Uzun, J. İhsan Espar.

**Weřanxaneyê Vateyî
İstanbul, 2009.**

ÖNSÖZ

Kürtçenin lehçelerinden olan Kırmancca (Zazaca), bu lehçeyi konuşanlarca yöreden yöreye Kırmancki, Kırdki, Zazaki ve Dımılı/Dımılki gibi değişik adlarla adlandırılmaktadır.

Kırmancca bugüne dek az yazılmış ve yazı dili gelişmemiştir. Son yıllarda bu lehçede yazarlar nispeten artmakta ise de bunlar genellikle kendi yörelerinde hatta kendi köylerinde konuşulan Kırmancca ile yazmaktadırlar. Oysaki yazı dili, giderek ortak formların kullanılması ve aşamalı bir biçimde standartlaşmaya gidilmesini gerektirmektedir. Bunun sağlanması ise ancak ciddi ve uzun vadeli çalışmalarla mümkündür. Bir grup Kırmanc (Zaza) tarafından 1996'da İsveç'te başlatılıp İsveç, Almanya ve Diyarbakır'de sürdürülen Kırmancca Toplantıları'nda bu lehçenin yazım kuralları ve terminolojisi üzerinde çalışmalar yapılarak bu alanda önemli adımlar atıldı. Bugüne dek on yedi Kırmancca Toplantısı yapıldı. Toplantılara katılanların adları, geldikleri yöre ve katıldıkları toplantı sayısı şöyledir:

Şukrî Atîk (Gim gim) (1)
Saît Aydogmuş (Pîran) (1)
Osman Aytar (Sêwregi) (2)
Serdar Bedirxan (Pîran) (2)
Yildiray Beyazgul (Gim gim) (6)
Aydin Bîngol (Gim gim) (9)
Munzur Çem (Dêrsim) (17)
Hûmanê Çiyan (Depe) (2)
Memo Darêz (Bongilan) (3)
Haydar Diljen (Sêwregi) (15)
Ehmedê Dirihî (Çewlîg) (2)
Nîhat Elî (Sêwregi) (3)
J. Îhsan Espar (Pîran) (16)
Nevzat Gedîk (Gim gim) (1)
Huseyîn Girit (Erzingan) (1)
Cemîl Gundogan (Dêrsim) (3)
Lerzan Jandîl (Gim gim) (6)
Wisif Kaymak (Pîran) (11)
Elîf Kiliç (Dêrsim) (2)
Çeko Kocadag (Gim gim) (9)
Huseyîn Kulu (Dêrsim) (8)
Seyîdxan Kurij (Çewlîg) (13)
Roşan Lezgîn (Licê) (2)
M. Malmîsanij (Pîran) (17)
Selîm Mûrat (Pali) (17)
Mehmud Nêşite (Licê) (2)
Hamdî Ozyurt (Gim gim) (4)
Cemal Pîranij (Pîran) (2)
Robîn Rewşen (Licê) (3)
Kamer Soylemez (Dêrsim) (4)
Mehmet Taş (Dêrsim) (11)
Kazim Temurlenk (Dêrsim) (2)

Îshak Tepe (Modan/Motkan) (1)
Harun Turgut (Pali) (3)
Şukrî Urgan (Hêni) (10)
Muzafer Xeylanij (Pali) (2)
Suleyman Yilmaz (Pîran) (2)
Orhan Zoxpayij (Çewlîg) (1)

Görüldüğü gibi toplantılara katılanlar, Bongilan, Çewlîg, Depe, Dêrsim, Erzingan, Gimgim, Hêni, Licê, Modan/Motkan, Pali, Pîran, Sêwregi gibi Kirmancca konuşulan farklı yörelerden gelmektedirler.

Yukarıdakilerden başka, bazı yazarlar da bazı toplantılarda tartışılan sözcüklerle ilgili önerilerini e-mail aracılığıyla toplantıya göndererek katkıda bulunmuşlardır. Bu yazarların geldikleri yöre ve önerilerini sundukları toplantı sayısı da şöyledir:

N. Celalî (Çewlîg) (1)
Deniz Gunduz (Gimgim) (3)
W. K. Merdimîn (Çewlîg) (4)
Seîd Verroj (Pîran) (2)

Bu toplantılara katılan grup, Stockholm'de **Vate** adında Kirmancca bir kültür dergisi de yayımlamaya başladı. Halen İstanbul'da yayımını sürdürmekte olan bu derginin bugüne dek otuz iki sayısı yayımlandı.

Elinizdeki sözlük, bölgesel Kirmanccayı aşır standart yazı dilini oluşturmak için yapılan ilk çalışmanın ürünü olup ileride yapılacak olan çalışmalarla daha da geliştirilecektir. Sağlıklı bir gelişme için okuyucunun öneri ve eleştirilerini bekliyoruz.

Vate Çalışma Grubu
19 Temmuz 2009

ELİNİZDEKİ SÖZLÜKLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Bu sözlük, 1996'dan beri yapılan Kırmancca (Zazaca) Toplantıları'nda ele alınan sözcükleri içermektedir. Sözcüğün yazı dili için kullanılacak olan formu seçilirken kökeni, kullanılış yaygınlığı, deforme olup olmayışı, diğer lehçe ve dillerdeki kullanılış biçimleri vb. özellikler göz-önünde bulundurulmuştur. Örneğin, Kırmancçada "karınca" anlamında yöreden yöreye şu farklı sözcükler kullanılmaktadır:

morcela, morceli, miclewri, mijlewri, mijloli, miclor, miclol, mijlor, mijlori, mijlowri, mijmewli, micmewl, mîyercila, mocla, mojla, muéjla, mojle, molcela, molcila, morcila, muercela, muerceli, mercueli, merjueli, morzela, mijlewreki, mijloki, milorçike, muloçike, muloçike, muleçike.

Bunlar, aynı sözcüğün farklı söyleniş formları olduklarından, yani aynı kökenden geldiklerinden, yazı dilinde kullanılmak üzere bir tanesinin seçilmesi uygun görülmüştür. Kırmancca Toplantısı'nda bunlardan "morcela" ve bunun eril formu olan "morcele" sözcükleri seçilmiştir.

Sözlüğün Kırmancca (Zazaca) kısmında, Kırmancca sözcüklerin hem yazı dilinde kullanılmak üzere önerilen formları, hem de bu sözcüklerin yazı dili için önerilmeyen diğer farklı formları yer almaktadır. Yazı dilinde kullanılmak üzere önerilen Kırmancca sözcüğün karşısına Türkçe anlamı yazılmıştır. Şöyle:

morcela (m): karınca

morcele (n): karınca

Kırmancca sözcüklerin yazı dili için önerilmeyen formlarının karşısında ise, “b.” kısaltmasıyla, yazı dilinde kullanılmak üzere seçilen forma gönderme yapılmıştır. Örneğin, değişik bölgelerde, konuşma dilinde “karınca” karşılığı olarak kullanılan *morceli*, *miclewri*, *mijlewri*, *mijloli*, *miclor*, *miclol*, *mijlor*, *mijlori*, *mijlowri*, *mijmewli*, *micmewl*, *mîyercila*, *mocla*, *mojla*, *muejla*, *mojle*, *molcela*, *molcila*, *morcila*, *muercela*, *muerceli*, *mercueli*, *merjueli*, *morzela*; *mijlewreki*, *mijloki*, *milorçike*, *miloçike*, *muloçike*, *muleçike* formlarından her biri ayrı ayrı yazılıp karşılıklarına “b. **morcela**” diye yazılarak “morcela”ya gönderme yapılmıştır. Birkaç örnek:

mîyercila (m): b. **morcela** (m)

mocle (n): b. **morcele** (n)

morzela (m): b. **morcela** (m)

muerceli (n): b. **morcele** (n)

muloçike (m): b. **morcela** (m)

2. Eğer Türkçe bir sözcüğün karşılığı olarak Kırmancçada aynı kökenden gelmeyen ama aynı anlama gelen sözcükler kullanılıyorsa, bu eşanlamlı sözcüklerden tespit edilebilenlerin tümüne yer verilmiştir. Örneğin, “burun” anlamında Kırmancçada “pirnike”, “zincî”, “kepu-ge” ve “vinî” sözcükleri kullanılmaktadır. Bunlardan biri

seçilmemiş, hepsi yazılmıştır:

kepuge (m): burun

pirnike (m): burun

vinî-I (m): burun

zincî (m): burun

Daha önce belirtildiği gibi, seçilen sözcükler, üzerinde tartışılıp tespit edilen sözcüklerdir. Örneğin, “kurtulmak” karşılığında “xelisîyayene”, “filitîyayene”, “qedîyayene”, “xelas bîyene”, “raxelisîyayene” sözcükleri yazılmıştır. Oysaki bir de aynı anlama gelen “reyayene” sözcüğü vardır. “Kurtulmak” karşılığı olarak “reyayene” sözcüğünün de yazılması gerekirken Kırmancca Toplantıları’nda bu sözcük henüz bu anlamıyla ele alınmadığından şimdilik buna yer verilmemiştir. İlerde yapılacak olan toplantılarda üzerinde durulduğu zaman sözlüğün yeni baskısına bu da eklenecektir. Bu husus, bu sözlükte yer almayan diğer eşanlamlı sözcükler için de geçerlidir.

3. Kırmanccanın standartlaşmasında bir adım olabileceği için, isteyenlerin yararlanabilmeleri amacıyla ilk on yedi toplantıda tespit edilen sözcükler burada bir araya getirilmiştir. Sözlükte devlet, ülke, il ve ilçe adları gibi bazı özel adlara da yer verilmiştir. Bununla, Kırmancca yazarlarının bu adları aynı biçimde yazmalarına yardımcı olunması amaçlanmıştır.

4. Kırmanccadaki eril sözcüklerin yanına (n), dişil sözcüklerin yanına (m) yazılmıştır. Bazı Kırmancca sözcüklerden sonra virgül konup “-e” (veya “-ye”) yazılmıştır. Bu “-e” (veya “-ye”) sonekinden önce gelen sözcük eril formuyla yazılıdır, sözkonusu sözcük “-e” sonekini alınca dişil formuna girer. Örneğin, “nuştox, -e: yazar, yazan,

kâtip". Buradaki "nuştox" sözcüğü, "erkek yazar, kâtip" anlamlarına gelir; "-e" sonekini alınca "nuştoxe" olur ve "kadın yazar, kâtibe" anlamlarına gelir. Belirtelim ki bazı yörelerin dilinde dişil sözcükler bu "-e" yerine "-i" almakta, bazı yörelerde ise "-e" ve "-i" soneki bulunmamaktadır. Örneğin, "qeleme" (kalem) yerine "qelemi" veya "qelem" de denmektedir.

5. Kırmanccada bazı sözcükler her zaman çoğul biçimiyle kullanılmaktadırlar. Böylesi sözcüklerin yanına, çoğul olduklarını belirtmek için (zh) kısaltması konmuştur. "Zimbêlî (zh): bıyık(lar)" gibi.

6. Kırmanccada mastar eki "-ene" veya "-iş"/"-yîş"tir. Örneğin, "kerdene"/"kerdiş" (yapmak); "dayene"/"dayîş" (vermek). Bu formlar yöreden yöreye değişmekle birlikte isim olarak da kullanılırlar. Yani "kerdene" ve "kerdiş" yapma; "dayene" ve "dayîş" verme anlamında da kullanılırlar. Bu sözlükte, ayırımı kolaylaştırmak için "-ene" ekini alan formlar mastar, "-iş"/"-yîş" ekini alanlar ise isim sayılmıştır. Dolayısıyla bu sözcükler elinizdeki sözlükte şöyle yazılmıştır:

kerdene: yapmak, etmek

kerdiş (n): yapma, etme; eylem

7. Kırmanccada, konuşma dilinde, bazı sözcükler bir yörede eril olarak kullanılırken diğer bir yörede dişil olarak kullanılabilirler. Kırmancca Toplantıları'nda, bunlardan biri yazı dilinde kullanılmak için seçilmiştir. Örneğin, kürsü anlamına gelen "kursî" sözcüğü bazı yörelerde eril, bazı yörelerde ise dişil olarak kullanılmaktadır. Kırmancca Toplantısı'nda, bu sözcüğün yazı dilinde eril olarak kullanılması uygun görülmüş, dola-

yısıyla sözcük sözlükte şöyle yazılmıştır.

kursî (n): kürsü

kursî (m): b. **kursî** (n)

8. Yazılışları aynı olup anlamları veya dilbilgisindeki fonksiyonları bakımından ayrı olan sözcükler, Romen rakamlarıyla numaralandırılmıştır. Örnek:

bol, -e-I: 1)çok 2)bol

bol-II (n): küçükbaş hayvan sürüsü

bol-III (n): dişi memelilerin cinsel organı

9. Bazen tekrardan kaçınmak için aynı anlama gelen sözcük ya da cümleler arasına bir eğik çizgi (/) konmuştur. Örnek:

rêzila zerrêne/zerrnêne (m): altın zincir

Bazen de tekrardan kaçınmak için değil, sadece aynı anlama geldiklerini belirtmek için iki sözcük veya cümle arasına eğik çizgi konmuştur. Örnek:

Çimê to roşn bî./Çimê to roşt bî. (Gözün aydın.)

KILMNUŞTEYÎ/KISALTMALAR

- (b) biewnî, nîyade ..... bak
(bs) bestox ..... bağlaç
(ed) edat ..... ilgeç, edat
(m) makî ..... dişil
(mat) matematîk ..... matematik
(n) nêrî ..... eril
(nm) name ..... ad, isim
(pd) peyedit ..... artedit (postposition)
(pr) prefîks ..... önek
(s) sifet ..... sıfat
(sf) suffîks ..... sonek
(TE) Teknolojîyê Enformas-
yonî ..... Enformasyon Teknolojisi
(ûsn) û sey nînan ..... vb. (ve benzerleri)
(vr) veredit ..... önedat (préposition)
(z) zemîr ..... adıl, zamir
(zh) zafhûmar ..... çoğul
(zr) zerfe ..... belirteç, zarf

**FERHENGÊ KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ)-TIRKÎ
KIRMANCCA (ZAZACA)-TÛRKÇE SÖZLÛK**

**FERHENGÊ KIRMANCKÎ (ZAZAKÎ)-TIRKÎ
KIRMANCCA (ZAZACA)-TÛRKÇE SÖZLÛK**

A

a-I (m, z): 1) o

a ya: odur, işte

a jo ra: b. **a yewere ra**

a juwer ra: b. **a yewere ra**

a wa na wa: b. **a ya na ya**

a ya na ya: -den beri

a yewere ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü

2)b. **aye (m, z)**

a-II (m, s): o

A kêneke vana. (O kız söylüyor.)

a . . . ra: ona, ondan

A kêneke ra vaje. (O kıza söyle.)

A kêneke ra girewt. (O kızdan aldı.)

... **a-III (pd): b. . . . ra (pd)**

Lajekî lew kênek a day. (Oğlan kızı öptü.)

Na gam a tepîya nêbeno. (Bu andan sonra olmaz.)

Dewa ey a cêr dere esto. (Onun köyünün aşağısında dere var.)

... **a-IV (pd): b. bi . . . ya**

Ey a embazî meki. (Onunla arkadaşlık yapma.)

... **a deqeldeyîne:** b. . . . **a deqeldîyayene**

... **a deqeldeyiş (n):** b. . . . **a deqeldîyayîş (n)**

... **a deqeldîyayene:** batmak (suya, çamura vb. batmak)

Aw a deqeldîya. (Suya battı.)

... **adeqeldîyayîş (n):** batma (suya, çamura vb. batma)

-a mergî: ölümcül

aba: 1) abla (hitap hali) 2) anne (hitap hali)

aba (m): b. **eba (m)**

abiqat, -i: b. **avûkat, -e**

Abîdjan (n): Abidjan

Abuja (m): Abuja

abuqat, -i: b. **avûkat, -e**

abûqat, -i: b. **avûkat, -e**

aca (n): b. **uca (n)**

aceva: b. **eceba**

acêr: aşağıya doğru

acîr: b. **acêr**

acor: yukarıya doğru

acur (n): b. **ecur (n)**

aç (m): b. **eçe (m)**

aç kerdene: b. eçe kerdene

açarnayene: çevirmek, döndürmek, geriye döndürmek

açarnayış (n): çevirme, döndürme, geriye döndürme

açarnayox, -e: b. çarnayox, -e

açınayene: örmek (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatmak)

açınayış (n): örme (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatma)

açkerdiş (n): b. eçekerdiş (n)

ada (m, s): b. a (m, s)

adaleyî (zh): b. edaleyî (zh)

adapteker (n) (TE): bağdaştırıcı

adare (m): mart

adari (m): b. adare (m)

adaşt (n): b. wet (n)

Addis Ababa: Addis Ababa

adilgûn (n): b. adirgan (n)

adilkan (n): b. adirgan (n)

adir (n): 1)ateş 2)(hastalıkta ateş, humma, yangın

adir kerdene:ateş yakmak

adir wekerdene: ateş yakmak

adirca (n): ocak (ateş yakılan veya gazla yakılan)

adire (n): çakmak (tıpta), Latince "impetigo" denilen deri hastalığı

adirgan (n): ocak (ateş yakılan veya gazla yakılan)

adirge (n): çakmak

adirgi (n): b. adirge (n)

adirgon (n): b. adirgan (n)

adirgûn (n): b. adirgan (n)

adirkerdiş (n): ateş yakma

adirwekerdiş (n):ateş yakma

adres (n): b. adrese (m)

adrese (m): adres

adresa PÎ (adresa Protokole İnterneti) (TE): İP-adresi

afir (m): b. afire (m)

afire (m): yemlik (hayvanlara yem verilen yer)

afiyet: afiyet

Afiyet bo. (Afiyet olsun.)

Afiyet-şeker bo. (Afiyet şeker olsun.)

Afrika (m): Afrika

Afrikaya Başûrî (m): Güney Afrika

Afrikaya Miyanêne (m):

Orta Afrika Cumhuriyeti

afsencî, -ye: b. asvançî, -ye

agadar, -e: b. agahdar, -e

agahdar, -e: haberdar

agahdar biyene: haberdar olmak

agahdar kerdene: haberdar etmek

agahî (m): haber

ageryayene: b. agêrayene

ageyrayene: b. agêrayene

ageyrayiş (n):b. agêrayiş (n)

ageyrnayene:b. agêrnayene

ageyrnayiş (n): b. agêrnayiş (n)

agêrayene: dönmek

a agêray/a gêray a: o döndü

agêrayiş (n): dönme

agêrnayene: çevirmek, döndürmek, geriye döndürmek

agêrnayiş (n): çevirme, döndürme, geriye döndürme

agir (n): b. adir (n)

agoziyayeni: b. awguzîyayene

agoziyayiş (n): b. awguzîyayiş (n)

agoznayeni: b. awguznayene

agoznayış (n): b. awguzna-
yış (n)
agozyayeni: b. awguzîyayene
agozyayış (n): b. awguzîya-
yış (n)
aguzîyayene: b. awguzîya-
yene
aguzîyayış (n): b. awguzîya-
yış (n)
aguznayeni: b. awguznayene
aguznayış (n): b. awguzna-
yış (n)
aguzyayene: b. awguzîya-
yene
aguzyayış (n): b. awguzîya-
yış (n)
ahîza (m): b. ahîze (n)
ahîze (m): b. ahîze (n)
ahîze (n): ahize, alıcı (telefon
için), almaç (telefon için)
ahtapot: ahtapot
aj (n): filiz, sürgün (bitki için)
aj dayene: filizlenmek, filiz
vermek
aj kerdene: budamak (ağaç
için)
aja (n): b. uca (n)
Ajakkîyo (n): Ajaccio
ajan, -e: ajan, casus, çâşit
ajîtator, -e: ajitator
ak (n): b. hak (n)
akerda (m): açık
akerde (n): açık
akerdene: açmak
akerdiş (n): açma
akerdox, -e: açan
akewtene: doğmak (güneş, ay
ve yıldızlar için)
Roj akewt. (Güneş doğdu.)
akin (n): b. ekin (n)
Akkra (m): Accra
aks (n): b. eks (n)

aksesuar (n): aksesuar, dona-
tımlık
aksî, -ye: b. eksî, -ye
aksiyê (m): b. eksîyî (m), ek-
sîyîye (m)
aksiyon (n): eylem
aksiyon kerdene: eylemde
bulunmak
aktif, -e: aktif
aktifkerde (n) (TE): etkinleş-
tirilmiş
aktîvist, -e: eylemci
aktor (n): aktör
aktrîse (m): aktris
aktuel, -e: güncel, aktüel
aktuelkerdiş (n): güncelleme,
güncelleştirme
akustik (n): akustik
ala-I (m): bayrak
ala-II: b. hela
Ala (n): b. Ellah (n)
alacuxe (m): b. êlancuxe (m)
alaf (n): b. alef (n)
alafranga: alafranga
alancuxe (m): b. êlancuxe (m)
alaqa (m): b. eleqe (n)
alaqe (n): b. eleqe (n)
alaqîyayene: b. aliqîyayene
alaqîyayış (n): b. aliqîyayış (n)
alaqnayene: b. aliqnayene
alaqnayış (n): b. aliqnayış (n)
alarm (n): alarm
alarm cenayene: alarm çal-
mak
alarm dayene: alarm ver-
mek
alatirik (n): b. elektrîk (n)
alatirk (n): b. elektrîk (n)
alatîrik (n): b. elektrîk (n)
alatîrk (n): b. elektrîk (n)
alaturka: alaturka
alawitene: b. elawitene

alawitiş (n): b. **elawitiş** (n)
alawî (m): alev
alaye (m): alay
alaya muhafizan (m): muhafız alayı
alayî (m): b. **alaye** (m)
alayîye (m): b. **alaye** (m)
Albanya (m): Arnavutluk
albaz, -e: b. **embaz, -e**
albazîye (m): b. **embazîye** (m)
alboz, -e: b. **embaz, -e**
albozîye (m): b. **embazîye** (m)
aldan (n): b. **andal** (n)
Aldûş (n): Gerger
alef (n): yem
aleman (n): alman (tüfek)
aleqa: b. **eleqe** (n)
aleqe: b. **eleqe** (n)
aleqîyayene: b. **aliqîyayene**
aleqîyayîş (n): b. **aliqîyayîş** (n)
aleqnayene: b. **aliqnayene**
aleqnayîş (n): b. **aliqnayîş** (n)
alerjî (m): alerji
alet (n): b. **alete** (m)
alete (m): saban, karasaban
tîra alete (m): saban oku, karasaban oku
aleti (m): b. **alete** (m)
aleykumselam: b. **eleykumselam**
aleykumsilam: b. **eleykumselam**
alfabe (m): alfabe
algoşe (n): kabakulak
algoşe girewtene: kabakulak olmak
algueşik (n): b. **algoşe** (n)
algûşe (n): b. **algoşe** (n)
alheş, -i: b. **alifweş, -e**
alif (n): b. **alef** (n)
alifweş, -e: iştahlı
alim, -e: bilgin, âlim

alim (n): alışma
alim girewtene: alışmak
alimgirewtîş (n): alışma
alinc (m): b. **alunça** (m)
alinç (m): b. **alunça** (m)
alinça (m): b. **alunça** (m)
alinçêri (m): b. **alunçêre** (m)
alinçi (m): b. **alunça** (m)
aliqîyayene: asılmak (idam edilmek)
aliqîyayîş (n): asılma (idam edilme)
aliqnaya (m): asılı
aliqnaye (m): asılı
aliqnayene: asmak (idam etmek)
aliqnayîş (n): asma (idam etme)
aliqnayîye (m): asılı
aliske (m): b. **alışke** (m)
alışke (m): yanak
alışki (m): b. **alışke** (m)
Alî: Ali
alî (m): tükürük
alî kerdene: tükürüklemek
alî . . . sawitene: tükürüklemek
alî . . . sawitiş: tükürükleme
alicux (m): b. **êlancuxa kere** (m)
alikerdiş (n): tükürükleme
alim, -e: b. **alim, -e**
alışk (m): b. **alışke** (m)
aliye (m): tükürük
Alla (n): b. **Ellah** (n)
Allah (n): b. **Ellah** (n)
allî (m): b. **alî** (m), **aliye** (m)
allî kerdene: b. **alî kerdene**
allî . . . sawitene: b. **alî . . . sawitene**
allî . . . sawitiş: b. **alî . . . sawitiş**

allikerdiş (n): b. **alikerdiş** (n)
allû (m): b. **alî** (m), **alîye** (m)
allû kerdene: b. **alî ker-**
dene
allû . . . sawutene: b. **alî . . .**
sawitene
allû . . . sawutiş: b. **alî . . .**
sawitiş
allûkerdiş (n): b. **alikerdiş** (n)
alman, -e: Alman
almankî (m): Almanca
Almanya (m): Almanya
Almanya Federale (m):
 Federal Almanya
almas (n): b. **elmas** (n)
almast (n): b. **elmas** (n)
almost (n): b. **elmas** (n)
aloqî (zh): bademcik (badem-
 cikler)
aloqîdeginayîş (n): bademcik
 şişmesi
altun (n): altın (b. **zerrn** (n),
zerd (n))
altûn (n): b. **altun** (n)
alukî (zh): bademcik (badem-
 cikler)
alukîdeginayîş (n): bademcik
 şişmesi
aluncuk (m): b. **êlancuxe** (m)
alunç (m): b. **alunça** (m)
alunça (m): erik
alunçe (m): b. **alunça** (m)
alunçêre (m): erik ağacı
alunçêri (m): b. **alunçêre** (m)
alunçi (m): b. **alunça** (m)
aluqî (zh): b. **aloqî** (zh)
aluşke (m): b. **alışke** (m)
aluyyon (n): alüvyon, lığ
alû (m): b. **alî** (m), **alîye** (m)
alû kerdene: b. **alî kerde-**
ne
alû . . . sawutene: b. **alî . . .**

sawitene
alû . . . sawutiş: b. **alî . . .**
sawitiş
alûkerdiş (n): b. **alikerdiş** (n)
alûnç (m): b. **alunça** (m)
alvaz, -e: b. **embaz**, -e
alvaziye (m): b. **embaziye** (m)
alvoz, -e: b. **embaz**, -e
alvoziye (m): b. **embaziye** (m)
alwey (zh): b. **awleyî** (zh)
alwey vetene: b. **awleyî**
vetene
alweyin, -i: b. **awleyin**, -e
alwi (n): b. **alî** (m), **alîye** (m)
alwi kerdene: b. **alî ker-**
dene
alwi . . . sawutene: b. **alî . . .**
sawitene
alwi . . . sawutiş: b. **alî . . .**
sawitiş
alwikerdiş (n): b. **alikerdiş** (n)
alwu (n): b. **alî** (m), **alîye** (m)
alwu kerdene: b. **alî ker-**
dene
alwu . . . sawutene: b. **alî . . .**
sawitene
alwu . . . sawutiş (n): b. **alî . . .**
sawitiş
alwukerdiş (n): b. **alikerdiş** (n)
amada (m): hazır
amade (n): hazır
amade bîyene: hazır olmak
Amade be! (Hazır ol!)
amade kerdene: hazırla-
 mak
amadekar, -e: hazırlayan
amadekerdox, -e: hazırlayan
amartine: b. **hûmaritene**
amayene: b. **ameyene**
amayene çêrkerdene: b.
ameyene çîrkerdene
amayene fomkerdene: b.

A ameyene fehmkerdene
 amayene gîrenayene: b.
 ameyene girênayene
 amayene gîrênayene: b.
 ameyene girênayene
 amayene heskerdene: b.
 ameyene heskerdene
 amayene kiştene: b. ameyene kiştene
 amayene kizik kerdene: b.
 ameyene kijike kerdene
 amayene ramitene: b. ameyene ramitene
 amayene pêser: b. ameyene pêser
 amayene pirozine kerdene: b. ameyene pirojine kerdene
 amayene pînekerdene: b.
 ameyene pînekerdene
 amayene potene: b. ameyene pewtene
 amayene qirvan kerdene: b. ameyene qurban kerdene
 amayene şutene: b. ameyene şutene
 amayene vatene: b. ameyene vatene
 ... amayene: b. ... ameyene
 amayêne: b. ameyene
 amayêne pêsnayêne: b.
 ameyene pêşnayene
 amayêne pirozin kerdene: b. ameyene pirojine kerdene
 ... amayêne: b. ... ameyene
 amayîne: b. ameyene
 amayîne çîrkerdene: b.
 ameyene çîrkerdene
 amayîne çîrrkerdene: b.
 ameyene çîrkerdene

amayîne helnayene: b.
 ameyene helênayene
 amayîne qîjkerdene: b.
 ameyene qîşkerdene
 amayîne qîşkerdene: b.
 ameyene qîşkerdene
 amayîne vatene: b. ameyene vatene
 amayîne vilêşnayene: b.
 ameyene vilêşnayene
 ... amayîne: b. ... ameyene
 amayîs (n): ameyîş (n)
 amayîspînekerdiş (n): b. ameyîspînekerdiş (n)
 amayîş (n): ameyîş (n)
 ... amayîş: b. ... ameyîş
 amayîşerosernayîş (n): b.
 ameyîşsernayîş (n)
 amayîşfomkerdiş (n): b. ameyîşfehmkerdiş (n)
 amayîşgîrenayîş (n): b. ameyîşgirênayîş (n)
 amayîşgîrênayîş (n): b. ameyîşgirênayîş (n)
 amayîşhelnayîş (n): b. ameyîşhelênayîş (n)
 amayîşheskerdiş (n): b. ameyîşheskerdiş (n)
 amayîşkizikkerdiş (n): b.
 ameyîşkijikekerdiş (n)
 amayîşpêser (n): b. ameyîşpêser (n)
 amayîşpêsnayîş (n): b. ameyîşpêşnayîş (n)
 amayîşpotiş (n): b. ameyîşpewtiş (n)
 amayîşvatiş (n): b. ameyîşvatiş (n)
 amayîşvilêşnayîş (n): b. ameyîşvilêşnayîş (n)
 ambar (n): b. embar (n)
 ambaz (n): b. embaz (n)

amberyan, -i: b. embiryan, -e
amberyanîni (m): b. embir-
 yanîne (m)
ambiryan, -i: b. embiryan, -e
ambiryanîni (m): b. embirya-
 nîne (m)
ambulans (n): b. ambulanse (m)
ambulanse (m): cankurtaran,
 ambülans
ame (n): b. amên (n)
ame (m): b. eme (m)
amel (n): b. emel (n)
amele (n): b. emele (n)
amen (n): b. amên (n)
amen biyayene: b. amên
 biyene
amen kerdene: b. amên
 kerdene
amenbiyayış (n): b. amênbi-
 yayış (n)
amenkerde (n): b. amênker-
 de (n)
amenkerdiş (n): b. amênker-
 diş (n)
Amerika (m): Amerika
ameye (n): gelir, hâsılat, vari-
 dat
ameyeyê rojêk: bir günlük
 gelir
ameyeyê yew roje: bir gün-
 lük gelir
ameyeyo rojane: günlük gelir
ameylene: 1) gelmek 2) bitmek
 (bitki vb. için)
O êno./O yeno. (O geliyor.)
Ti bêl!/Ti bêrel! (Sen gell!)
ameylene aliqnayene:
 asılmak (idam edilmek)
ameylene awe dayene: su-
 lanmak
Gelo estorî ameyê awe
dayene?/Gelo estorî awe

diyayî? (Atlar sulandı mı?)
ameylene barz kerdene: b.
ameylene berzkerdene
ameylene berzkerdene:
 kaldırılmak
ameylene cikerdene: kopa-
 rılmak
ameylene cira kerdene: ko-
 parılmak
ameylene cisawitene: -e sü-
 rülmek
ameylene cîhan: doğmak
 (insan için)
ameylene çelqnayene: çal-
 kalanmak
ameylene çînitene: biçilmek
ameyenê çîrkerdene: yır-
 tılmak
ameylene çîrrkerdene: b.
ameylene çîrkerdene
ameylene daliqnayene:
 asılmak (idam edilmek)
ameylene darde kerdene:
 asılmak (idam edilmek)
ameylene dera kerdene: b.
ameylene tira kerdene,
ameylene cira kerdene
ameylene desawitene: -e
 sürülmek
ameylene destene: b. ame-
 yene deştene
ameylene deştene: dikilmek
ameylene dewamkerdene:
 devam edilmek
ameylene dinya: doğmak
 (insan için)
ameylene dira kerdene: b.
ameylene tira kerdene,
ameylene cira kerdene
ameylene dîyene: görülmek
ameylene era hewa viste-
ne: b. ameyene ra hewa

fiştene

ameylene fehmkerdene:
anlaşılmakameylene girênayene: kay-
natılmak

ameylene girînayene: b.

ameylene girênayene

ameylene helênayene: eri-
tilmekameylene heskerdene: se-
vilmekameylene hewa dayene:
kaldırılmakameylene hewa fiştene:
kaldırılmakameylene hewa nayene:
kaldırılmak

ameylene hewa vistene: b.

ameylene hewa fiştene

ameylene karitene: ekilmek

ameylene kedayene: b.

ameylene keledayene

ameylene keledayene: kay-
natılmakameylene keleşîstene: kay-
natılmakameylene kelenayene: kay-
natılmak

ameylene kelênayene: b.

ameylene kelenayene

ameylene kelinayene: b.

ameylene kelenayene

ameylene kelivistene: b.

ameylene keleşîstene

ameylene kelnayene: b.

ameylene kelenayene

ameylene kemednayîne: b.

ameylene kemidnayene

ameylene kemidnayene:
haşlanmakameylene kij kerdene: ya-
kılmakameylene kijike kerdene:
yakılmakameylene kirrim kerdene:
biçilircesine dipten kesilmek
veya koparılmakameylene kiştene: öldürül-
mekameylene kiştene: b. ame-
ylene kişteneameylene lawnayene: em-
zirilmekameylene leqnayene: asıl-
mak (idam edilmek)ameylene panayene: ya-
kılmakameylene parzim kerde-
ne: b. ameyene parzun ker-
deneameylene parzum kerde-
ne: b. ameyene parzun
kerdeneameylene parzun kerde-
ne: süzülme (sıvı için)ameylene parzû kerdene:
b. ameyene parzun ker-
deneameylene parzûn kerde-
ne: b. ameyene parzun ker-
deneameylene paykerdene: gi-
yilmek (ayakkabı, pantolon
vb. için)ameylene perzun kerde-
ne: b. ameyene parzun ker-
deneameylene perzûn kerde-
ne: b. ameyene parzun ker-
deneameylene pewtene: pişiril-
mekNan ame pewtene. (Ekmek
pişirildi.)

ameylene pêser: toplanmak
ameylene pêşnayene: pişirilmek

âmeylene piragirewtene: giyilmek (giysi için)

ameylene pirakerdene: -e sürülmek

ameylene pirojine kerdene: kalburlanmak, çalkalanmak, kalburdan geçirilmek

ameylene pînekardene: yamalanmak, yamanmak

ameylene polkerdene: yamalanmak, yamanmak

ameylene qilaynayene: temelinden koparılmak (ağaç, dal vb. için)

ameylene qileynayene: b.

ameylene qilaynayene

ameylene qîjkerdene: b.

ameylene qîşkerdene

ameylene qîşkerdene: yırtılmak

ameylene qol kerdene: bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılmak

ameylene qot kerdene: bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılmak

ameylene qurban kerdene: kurban edilmek

ameylene ra hewa fiştene: kaldırılmak

ameylene ramitene: 1) sürülmek 2) ekilmek

ameylene rawuriznayene: kaldırılmak

ameylene rovilêşnayene: eritilmek

ameylene sane kerdene: bilenmek

ameylene sawitene: 1) sü-

rülmek, sürtülmek 2) bilenmek

ameylene sefênayene: süzülmek (sıvı için)

ameylene seqênayene: bilenmek

ameylene serednayene: kalburlanmak, çalkalanmak, kalburdan geçirilmek

ameylene sînayene: sevilmek

ameylene sole kerdene: tuzlanmak

ameylene sol kerdene: b.

ameylene sole kerdene

ameylene sotene: yakılmak

ameylene soynayene: sürülmek, sürtülmek

ameylene sunetkerdene: sünnet edilmek

ameylene sunetkerdene: b.

ameylene sunetkerdene

ameylene şeliqnayene: haşlanmak

ameylene şutene: yıkanmak

ameylene taçarnayene: çalkalanmak:

ameylene tenaverdayene: yalnızlaştırılmak

ameylene tenêverdayene: b.

ameylene tenaverdayene

ameylene tera kerdene: b.

ameylene tira kerdene,

ameylene cira kerdene

ameylene ténaverdayene: b.

ameylene tenaverdayene

ameylene tira dayene: -e sürülmek

ameylene tira kerdene:

koparılmak

ameylene tîtevît kerdene:

b. ameyene tîtûvît kerdene

ameylene tîtiknayene:

süslenmek (başkası tarafından süslenmek)

ameylene tîtovît kerdene:

b. ameyene tîtûvît kerdene

ameylene tîtûvît kerdene:

süslenmek (başkası tarafından süslenmek)

ameylene utîkerdene:ütülenmek**ameylene vatene:** anlatılmak, söylenmek**ameylene vay dayene:**savrulmak**ameylene vay dayeni:** b.**ameylene vay dayene****ameylene vey dayeni:** b.**ameylene vay dayene****ameylene veşnayene:** yakılmak**ameylene vetene:** çıkarılmak**ameylene veyşnayene:** b.**ameylene veşnayene****ameylene vilêşnayene:**eritilmek**ameylene vînayene:** görülmek**ameylene wedardayene:**kaldırılmak**ameylene wedaritene:** b. **wedarîyayene****ameylene wedarnayene:**kaldırılmak**ameylene wedayene:** kaldırılmak**ameylene wendene:** okunmak**ameylene werdene:** yenilmek, yenmek (yiyecek vb. için)**ameylene wereznayene:** b.**ameylene weriznayene****ameylene weriznayene:**

kaldırılmak

ameylene xaşênayene:

haşlanmak

ameylene xemilnayene:

süslenmek (başkası tarafından süslenmek)

ameylene xeniqnayene:

asılmak (idam edilmek)

ameylene yew ca: toplanmak

... ameyene: yakışmak

ameyîne: b. **ameylene****ameyîne alaqnayene:** b.**ameylene aliqnayene****ameyîne aleqnayene:** b.**ameylene aliqnayene****ameyîne cîhan:** b. **ameylene cîhan****ameyîne çilqnayene:** b.**ameylene çelqnayene****ameyîne çîrkerdene:** b.**ameylene çîrkerdene****ameyîne daleqnayene:** b.**ameylene daliqnayene****ameyîne dar di kerdene:**b. **ameylene dar de kerdene****ameyîne dêştene:** b. **ameylene deştene****ameyîne dinya:** b. **ameylene dinya****ameyîne dîyayene:** b. **ameylene dîyene****ameyîne dîyâyêne:** b. **ameylene dîyene****ameyîne dîyene:** b. **ameylene dîyene**

ameyîne eleqnayene: b.
 ameyene aliqnayene
 ameyîne fam kerdene: b.
 ameyene fehm kerdene
 ameyîne fêm kerdene: b.
 ameyene fehm kerdene
 ameyîne hes kerdene: b.
 ameyene hes kerdene
 ameyîne karitene: b. ame-
 yene karitene
 ameyîne kijik kerdene: b.
 ameyene kijike kerdene
 ameyîne kijiki kerdene: b.
 ameyene kijike kerdene
 ameyîne peşnayene: b.
 ameyene pêşnayene
 ameyîne pêser: b. ameye-
 ne pêser
 ameyîne pîser: b. ameye-
 ne pêser
 ameyîne pîyeser: b. ame-
 yene pêser
 ameyîne sawutene: b. ame-
 yene sawitene
 ameyîne seridnayene: b.
 ameyene serednayene
 ameyîne serrednayene: b.
 ameyene serednayene
 ameyîne serridnayene: b.
 ameyene serednayene
 ameyîne sinet kerdene: b.
 ameyene sunet kerdene
 ameyîne sotene: b. ame-
 yene sotene
 ameyîne sual kerdene: b.
 ameyene sole kerdene
 ameyîne suel kerdene: b.
 ameyene sole kerdene
 ameyîne sunnet kerde-
 ne: b. ameyene sunet ker-
 dene
 ameyîne suwel kerdene:

b. ameyene sole kerdene
 ameyîne şitene: b. ame-
 yene şutene
 ameyîne taçanayene: b.
 ameyene taçarnayene
 ameyîne vatene: b. ame-
 yene vatene
 ameyîne vateni: b. ame-
 yene vatene
 ameyîne vênayene: b. ame-
 yene vînayene
 ameyîne vêsnayene: b.
 ameyene veşnayene
 ameyîne vêsnayêne: b.
 ameyene veşnayene
 ameyîne vêşnayene: b.
 ameyene veşnayene
 ameyîne vêşnayêne: b.
 ameyene veşnayene
 ameyîne vînayene: b. ame-
 yene vînayene
 ameyîne vînayîne: b. ame-
 yene vînayene
 ameyîne vînitene: b. ame-
 yene vînayene
 ameyîne watene: b. ame-
 yene vatene
 ameyîne wendene: b. ame-
 yene wendene
 ... ameyîne: b. ... ameyene
 ameyîs (n): b. ameyîş (n)
 ... ameyîs: b. ... ameyîş
 ameyîşçîrkerdis (n): b. ame-
 yîşçîrkerdiş (n)
 ameyîşqîşkerdis (n): b. ame-
 yîşqîşkerdiş (n)
 ameyîş (n): 1) gelme 2) bitme
 (bitki vb. için)
 ... ameyîş: yakışma
 ameyîşalaqnayîş (n): b. ame-
 yîşaliqnayîş (n)
 ameyîşaleqnayîş (n): b. ame-
 yîşaliqnayîş (n)

A ameyişaliqnayış (n): asılma (idam edilme)
 ameyişawedayış (n):sulanma
 ameyişbarzkardış (n):b. ameyişberzkerdiş (n)
 ameyişberzkerdiş (n): kaldırılma
 ameyişcikerdiş (n): koparıлма
 ameyişcirakerdiş (n): koparıлма
 ameyişçelqnayış (n): çalkalanma
 ameyişçilqnayış: b. ameyişçelqnayış
 ameyişçirkerdiş (n):yırılma
 ameyişçirkerdiş (n):b.ameyişçirkerdiş (n)
 ameyişdaleqnayış (n): b. ameyişdaliqnayış (n)
 ameyişdaliqnayış (n):asılma (idam edilme)
 ameyişdardekerdiş (n): asılma (idam edilme)
 ameyişdardikerdiş (n): b. ameyişdardekerdiş (n)
 ameyişderakerdiş (n): b. ameyiştirakerdiş (n), ameyişcirakerdiş (n)
 ameyişdeştış (n): dikilme
 ameyişdirakerdiş (n): b. ameyiştirakerdiş (n), ameyişcirakerdiş (n)
 ameyişeleqnayış (n): b. ameyişaliqnayış (n)
 ameyişerahewavistiş (n): b. ameyişrahewafiştış (n)
 ameyişfamkerdiş (n): b. ameyişfehmkardiş (n)
 ameyişfehmkardiş (n): anlaşılma
 ameyişfêmkerdiş (n): b. ame-

yişfehmkardiş (n)
 ameyişgirênayış (n): kaynatılma
 ameyişgirinayış (n): b. ameyişgirênayış (n)
 ameyişhelênayış (n):eritilme
 ameyişheskerdiş (n): sevilme
 ameyişhewadayış (n): kaldırılma
 ameyişhewafiştış (n): kaldırılma
 ameyişhewanayış (n): kaldırılma
 ameyişhewavistiş (n): b. ameyişhewafiştış (n)
 ameyişkedayış (n): b. ameyişkeledayış (n)
 ameyişkeledayış (n): kaynatılma
 ameyişkelefiştış (n): kaynatılma
 ameyişkelenayış (n): kaynatılma
 ameyişkelênayış (n): b. ameyişkelenayış (n)
 ameyişkelinayış (n): b. ameyişkelenayış (n)
 ameyişkelivistiş (n): b. ameyişkelefiştış (n)
 ameyişkelnayış (n): b. ameyişkelenayış (n)
 ameyişkemednayış (n): b. ameyişkemidnayış (n)
 ameyişkemidnayış (n): haşlanma
 ameyişkijikekerdiş (n): yakılma
 ameyişkijkerdiş (n):yakılma
 ameyişkirrimkerdiş (n): biçilircesine dipten kesilme veya koparıлма
 ameyişkiştış (n): öldürülme

ameyîşkîştîş (n): b. ameyîş-
kiştîş (n)
ameyîşlawnayîş (n): emziril-
me
ameyîşleqnayîş (n): asılma
(idam edilme)
ameyîşpanayîş (n): yakılma
ameyîşparzinkerdiş (n): b.
ameyîşparzunkerdiş (n)
ameyîşparzumkerdiş (n): b.
ameyîşparzunkerdiş (n)
ameyîşparzunkerdiş (n): sü-
zülme (sıvı için)
ameyîşparzûkerdiş (n): b. ame-
yîşparzunkerdiş (n)
ameyîşparzûnkerdiş (n): b.
ameyîşparzunkerdiş (n)
ameyîşpaykerdiş (n): giyilme
(ayakkabı, pantolon vb. için)
ameyîşperzunkerdiş (n): b.
ameyîşparzunkerdiş (n)
ameyîşperzûnkerdiş (n): b.
ameyîşparzunkerdiş (n)
ameyîşpewtiş (n): pişirilme
ameyîşpeşnayîş (n): b. ame-
yîşpêşnayîş (n)
ameyîşpêser (n): toplanma
ameyîşpêşnayîş (n): pişirilme
(çorba vb. için)
ameyîşpiragirewtiş (n): gi-
yilme (giysi için)
ameyîşpînekerdiş (n): yama-
lanma
ameyîşpîser (n): b. ameyîş-
pêser (n)
ameyîşpîyeser (n): b. ame-
yîşpêser (n)
ameyîşpolkerdiş (n): yama-
lanma
ameyîşqilaynayîş (n): teme-
linden koparılma (ağaç, dal
vb. için)

ameyîşqileynayîş (n): b. ame-
yîşqilaynayîş (n)
ameyîşqîşkerdiş (n): yırtılma
ameyîşqolkerdiş (n): bir kıs-
mı koparılıp bir kısmı bira-
kılma
ameyîşqotkerdiş (n): bir kıs-
mı koparılıp bir kısmı bira-
kılma
ameyîşquetkerdiş (n): b. ame-
yîşqotkerdiş (n)
ameyîşrahewafîştîş (n): kal-
dırılma
ameyîşrawuriznayîş (n): kal-
dırılma
ameyîşrovilêşnayîş (n): eri-
tilme
ameyîşsefêşnayîş (n): süzül-
me (sıvı için)
ameyîşsernayîş (n): pişirilme
(çorba vb. için)
ameyîşsînayîş (n): sevilme
ameyîşsolekerdiş (n): tuz-
lanma
ameyîşsolkerdiş (n): b. ame-
yîşsolekerdiş (n)
ameyîşsotîş (n): yakılma
ameyîşsualkerdiş (n): b. ame-
yîşsolekerdiş (n)
ameyîşsuelkerdiş (n): b. ame-
yîşsolekerdiş (n)
ameyîşsuwelkerdiş (n): b. ame-
yîşsolekerdiş (n)
ameyîşşeliqnayîş (n): haşlan-
ma
ameyîşşutiş (n): yikanma
ameyîştaçanayîş (n): b. ame-
yîştaçarnayîş (n)
ameyîştaçarnayîş (n): çalka-
lanma
ameyîşterakerdiş (n): b. ame-
yîştirakerdiş (n), ameyîş-

cirakerdiş (n)

ameyiştirakerdiş (n): kopa-
rılma

ameyiştîtevîtkerdiş (n): b.
ameyiştîtûvîtkerdiş (n)

ameyiştîtiknayîş (n): süslen-
me (başkası tarafından süs-
lenme)

ameyiştîtovîtkerdiş (n): b.
ameyiştîtûvîtkerdiş (n)

ameyiştîtûvîtkerdiş (n): süs-
lenme (başkası tarafından
süslenme)

ameyişvatiş (n): anlatılma,
söylenme

ameyişveşnayîş (n): yakılma
ameyişveysnayîş (n): b. ame-
yişveşnayîş (n)

ameyişvêşnayîş (n): b. ame-
yişveşnayîş (n)

ameyişvêşnayîş (n): b. ame-
yişveşnayîş (n)

ameyişvilêşnayîş (n): eritilme
ameyişwatiş (n): b. ameyiş-
vatiş (n)

ameyişwedardayîş (n): kal-
dırılma

ameyişwedaritîş (n): b. we-
darîyayîş (n)

ameyişwedarnayîş (n): kal-
dırılma

ameyişwedayîş (n): kaldırıl-
ma

ameyişwendîş (n): okunma

ameyişwereznayîş (n): b. ame-
yişweriznayîş

ameyişweriznayîş (n): kaldı-
rılma

ameyişxaşênayîş (n): haşlan-
ma

ameyişxemilnayîş (n): süs-
lenme (başkası tarafından

süslenme)

ameyişxeneqnayîş (n): b. ame-
yişxeniqnayîş (n)

ameyişxeniqnayîş (n): asıl-
ma (idam edilme)

ameyişyewca (n): toplanma

ameyox, -e: gelecek

amê (n): b. **amên** (n)

amên (n): maya (süt için)

amên biyene: mayalanmak
(süt için)

amên kerdene: mayalamak
(süt için)

amênbiyayîş (n): mayalanma
(süt için)

amênkerde (n): mayalı (süt
için)

amênkerdiş (n): mayalama
(süt için)

amike (m): b. **emike** (m)

aminan (n): b. **hamnan** (n)

amir (n): b. **emr** (n)

amîn (n): b. **amên** (n)

amîn biyayene: b. **amên
biyene**

amîn kerdene: b. **amên
kerdene**

amînbiyayîş (n): b. **amênbi-
yayîş** (n)

amînkerde (n): b. **amênker-
de** (n)

amînkerdiş (n): b. **amênker-
diş** (n)

amîyayîne: b. **ameyene**

amîyayîne pêser: b. **ame-
yene pêser**

amîyayîş (n): b. **ameyiş** (n)

amîyayîşpêser (n): b. **ame-
yişpêser** (n)

amna (n): b. **hamnan** (n)

annan (n): b. **hamnan** (n)

annana (m): b. **hamnana** (m)

amnane (n): b. **hamnane** (n)
amnanên, -e: b. **hamnanên**, -e
amnanîn, -e: b. **hamnanên**, -e
amnanîye (m): b. **hamnanîye** (m)
amno (n): b. **hamnan** (n)
amnon (n): b. **hamnan** (n)
amnû (n): b. **hamnan** (n)
amnûn (n): b. **hamnan** (n)
amnûna (m): b. **hamnana** (m)
amnûne (n): b. **hamnane** (n)
amnûniye (m): b. **hamnanî-**
ye (m)
amnûnyen: b. **hamnanên**, -e
amocine (m): b. **emcînî** (m)
amojine (m): b. **emcînî** (m)
amor (n): b. **hûmare** (m)
amordene: b. **hûmaritene**
amordiş (n): b. **hûmaritiş** (n)
amore (m): b. **hûmare** (m)
amortene: b. **hûmaritene**
amortiş (n): b. **hûmaritiş** (n)
ampul (n): ampül
ampule (m): b. **ampul** (n)
amr (n): b. **emr** (n)
Amsterdam: Amsterdam
amver, -i: b. **hember**, -e; **hem-**
ver, -e
amyayeni: b. **ameyene**
amyayeni pêsêr: b. **ame-**
yene pêsêr
amyayîne: b. **ameyene**
amyayîne pêsêr: b. **ame-**
yene pêsêr
amyayîni: b. **ameyene**
amyayîni pêsêr: b. **ame-**
yene pêsêr
amyayîş (n): b. **ameyîş** (n)
amyayîşpêsêr (n): b. **ameyîş-**
pêsêr (n)
-an (sf): çoğul eki (-ler/-lar)
ana: b. **wina**
anagore: anegore

anakî: b. **wina**
analîst, -e: analist
analîz (n): analiz, çözümleme,
 tahlil
analîzker, -e: analist
ananase (m): ananas
ananasêre (m): ananas ağacı
anasar: b. **inasar**
anasarên, -i: b. **inasarên**, -e;
winasî, -ye
anason (n): anason
anatomî (n): anatomi
anawa: b. **inahawa**
anaxtar (n): anahtar
anayîn, -e: b. **inasarên**, -e; **wi-**
nasî, -ye
anayîn, -e: b. **inasarên**, -e; **wi-**
nasî, -ye
anbaz (n): b. **embaz** (n)
anberyan, -i: b. **embiryan**, -e
anberyanîni (m): b. **embirya-**
nîne (m)
anca: b. **ancîna**
ancax: ancak, yalnızca, yalnız,
 sadece
Ancax ti zanî. (Ancak sen
 bilirsin.)
ancê: b. **ancî**
ancitene: b. **antene**
ancî: yine, gene, tekrar
ancîna: yine, gene, tekrar
ancîya: b. **ancîna**
ancîyayene: çekilmek
anculî, -ye: yağsız
andal (n): yüklük, yük
andêr, -e: b. **ondêr**, -e
andol (n): b. **andal** (n)
Andorra (m): Andorra
Andorra-la-Vella (m): An-
 dorra la Vella (Andorra la
 Vieja)
anegore: göre

anegoreyê mi: bana göre
anestezi (m): anestezi
angiştane (n): b. engiştane (n)
Angola: Angola
angore: b. anegore
anika: b. nika
anitene: b. antene
anix (n): b. anûx (n)
anî: b. winî
anîmator, -e: animatör
anîyayîş (n): b. ewnîyayîş (n)
banî: b. biewnî
bianê: b. biewnî
anka: b. nika
ankayin, -i: b. nikayin, -e
ano: b. winî
anonîm, -e: anonim
anonîmiye (m): anonimlik
anox (n): b. anûx (n)
Anqara (m): Ankara
Anqari (n): b. Anqara (m)
Antananarivo (n): Antananarivo
Antarktika (m): Antarktika
ante (n): bükünlü
antene: 1)çekmek 2)içmek (sigara vb. için) 3)ürün toplamak (toprak altından çıkarılan ürünler için)
antiş (n): 1)çekme 2)içme (sigara vb. için) 3)ürün toplama (toprak altından çıkarılan ürünler için)
antik: b. entîk
antika (m): b. entîka (m)
antike (n): b. entîke (n)
antîlop, -e: antîlop
antitanq (n): antitank
antivîrus, -e: antivirüs
antiye (m): bükünlü
antreman (n): antreman
anux (n): b. anûx (n)

anû: b. winî
anûx (n): kekik
anyayîne: b. ewnîyayene
anyayîş (n): b. ewnîyayîş (n)
ap (n): amca
apo: amca (hitap hali)
apa (n): b. epe (m), epo (n)
apandês (n): b. apandîsît (n)
apandîs (n): b. apandîsît (n)
apandîsît (n): apandisit
apardumoni (m): b. apartman (n)
apartman (n): apartman
apartmâne (m): b. apartman (n)
apartmani (m): b. apartman (n)
apey: geri, gerisingeri, gerisingeriye
apey dayene: örmek (saç vb. için)
apeydayîş (n): örme (saç vb. için)
apolet (n): apolet (subay giysisinde)
applikasyon (n) (TE): uygulama programı
aprax (n): sarma
apre (n): apre
apre dayene: apre vermek
Apya: Apia
aqalaşnayene: b. raqılaşnayene
aqil (n): akıl, us
aqil firnayene: delirmek, çıldırmak
aqil pernayene: delirmek, çıldırmak
aqil vîndî kerdene: delirmek, çıldırmak
aqil vîni kerdene: b. aqil vîndî kerdene
aqil, -e: b. biaqil, -e
aqilî: b. biaqil, -e

aqit (n): b. **aqît** (n)
aqitin, -e: b. **aqîtin**, -e
aqît (n): 1)çalma (koyu pekmez)
 2)pekmez 3)reçel 4)salça
aqîtê bacikan (n): biber
 salçası
aqîtê firingan (n): b. awa
firingıyan (m)
aqîtê firingıyan (n):b: awa
firingıyan (m)
aqitin, -e: pekmezli
aqîlî: b. **biaqil**, -e
aqreb (n): akrep
aqreba (n, m): akraba
aqrep (n): b. **aqreb** (n)
aqruba (n, m): **aqreba** (n, m)
ar (n): ar (mat)
ar (n): b. **erd** (n)
ara, -ye -I: aç karınla olan (sa-
 bahleyin henüz bir şey ye-
 memiş olan)
Ez hema zî ara ya. (Hâlâ aç
 karınlayım.)
ara-II (m): b. **arayî** (m)
ara xo kerdene: b. **arayî-**
ya xo kerdene
ara (vr): b. **ra** (vr)
ara ci şikayene: b. **ra . . .**
şikıyayene
arabıyayış (n): aç karınla ol-
 ma
aracışikayış (n): b. **ra . . .** şî-
kıyayış
aradîni (m): b. **arayî** (m)
aradîni kerdene: b. **ara-**
yîya xo kerdene
arahî (m): b. **arayî** (m)
araq (m): b. **reqî** (m)
araq (n): b. **ereq** (n)
araq dayene: b. **ereq da-**
yene
araq estene: b. **ereq eşte-**

ne
araq rokerdene: b. **ereq**
rokerdene
araq vetene: b. **ereq vete-**
ne
araqıyayene: b. **ereqıyayene**
araqnayene: b. **ereqnayene**
araqwer, -e: b. **reqîwer**, -e
arav, -e: b. **ereb**, -e
Aravîstan (n):b. **Erebistan** (n)
aravkî (m): b. **erebkî** (m)
araye (m): b. **arayî** (m)
arayî (m): 1)kahvaltı (sabah
 yemeği) 2)aç karınla olma
 durumu
arayîya xo kerdene: 1)kah-
 valtı etmek (sabah yemeği
 yemek) 2)kahvaltı öncesi
 birşey(ler) yemek
To arayîya xo kerde? (1-
 Kahvaltı ettin mi?/Sabah
 yemeği yedin mi? 2-Kahval-
 tı öncesi birşey/birşeyler ye-
 din mi?)
arayîya xo şikıtene: kah-
 valtı öncesi birşey(ler) yemek
To arayîya xo şikite? (Kah-
 valtı öncesi birşey/birşeyler
 yedin mi?)
arazî (m): b. **erazî** (m)
arbançî, -ye: b. **arêwan**, -e
arbêş (n): b. **hargûş** (n)
arbêzi (m): b. **arozî** (m)
arbîş (n): b. **hargûş** (n)
arcaya (m): b. **erjaya** (m)
arcaye (e): b. **erjaye** (n)
arcon, -i: b. **erjan**, -e
arconey (m): b. **erjanîye** (m)
arcûn, -i: b. **erjan**, -e
arcûney (m): b. **erjanîye** (m)
arçarnayış (n):b. **açarnayış** (n)
ard (n): b. **erd** (n)

ardene: 1) getirmek 2) doğurmak

ardene cihan: doğurmak, cihana getirmek

ardene dünya: doğurmak, dünyaya getirmek

ardene pêser: toplamak

ardene pîyeser: b. ardene pêser

ardene ra xo vîr: b. ardene vîrê xo

ardene vîrê xo: anımsamak, hatırlamak; anmak

ardene xo vîr: b. ardene vîrê xo

ardene xo vîrî: b. ardene vîrê xo

ardene yew ca: toplamak

ardim (n): yardım

ardim kerdene: yardım etmek

ardimkar, -e: asistan

ardimkerdox, -e: yardımcı

ardimkerdoxa rektore/î (m): rektör yardımcısı

ardimkerdoxê rektore/î (n): rektör yardımcısı

ardiş (n): getirme

ardişpêser (n): toplama

ardişpîser (n): b. ardişpêser (n)

ardişpîyeser (n): b. ardişpêser (n)

ardişvîrêxo: anma

ardişyewca (n): toplama

ardî (zh): un

ardî kerdene: öğütme

ardîkerdiş (n): öğütme

ardiş (m): b. erdişe (m)

ardîya (m) b. erdiya (m)

arwûncî (n): b. arêwan, -e

arwûncî (n): b. arêwan, -e

are-I (n): ara

are-II (n): b. arê (n)

arebe (n): b. erebe (n)

arebeyê gayî (n): b. erebeyê gayan (n)

areq (n): b. ereq (n)

areq dayene: b. ereq dayene

areq eştene: b. ereq eştene

areq ruekerdene: b. ereq rokerdene

areq vetene: b. ereq vetene

areqîyayene: b. ereqîyayene

areqayene: b. ereqayene

arev, -e: b. ereb, -e

areva (m): b. erebe (n)

Arevîstan (n): b. Erebiistan (n)

arevkî (m): b. erebkî (m)

areye (n): b. arê (n)

areyî (m): b. arayî (m)

areyîya xo kerdene: b. arayîya xo kerdene

areyîya xo şikitene: b. arayîya xo şikitene

arê (n): değirmen

arê biyene: derlenmek, toplamak

arê dayene: toplamak

arê diyayene: toplanmak

arê kerdene: derlemek, toplamak

arêbiyayîş (n): derlenme, toplanma

arêdayîş (n): toplama

arêdiyayîş (n): toplanma

arêker (n) (TE): derleyici

arêkerda (m): derleme

arêkerde (n): derleme

arêkerdiş (n) (TE): derleme, toplama

arêkerdiye (m): derleme

aryebîyayîş: b. arêbîyayîş (n)
aryedayîş (n): b. arêdayîş (n)
aryedîyayîş (n): b. arêdîya-
 yîş (n)
aryekerda (m): b. arêkerda (m)
aryekerde (n): b. arêkerde (n)
aryekerdi (n): b. arêkerde (n)
aryekerdiş (n): b. arêkerdiş (n)
aryekerdox (n): b. arêker-
 dox (n)
arzêle (n): yere çakılı kazıklar
 üzerine dizili direklerin üs-
 tüne istif edilmiş yaprak ve-
 ya ot yığını
asa (n): b. asan
asabî, -ye: b. esebî, -ye
asan, -e: kolay, rahat
asani (m): b. asane (m)
asansor (n): asansör
asansorkar, -e: asansörcü
asar: öylesi
asar kar (n): öylesi iş
asarên, -e: öylesi
karo asarên (n): öylesi iş
asas (n): b. esas (n)
asayîş (n) (TE): güvenlik, em-
 niyet, asayiş
asayîşo cematki (n): sosyal
 güvenlik, içtimai emniyet
asayîşo pêroyî (n): genel
 güvenlik, genel asayiş, genel
 emniyet
asayîşo sosyal (n): sosyal
 güvenlik, içtimai emniyet
asbor (n): b. espar (n)
asebî, -ye: b. esebî, -ye
asê: asi, sarp
asfar (n): b. hevsar (n)
asin (n): demir
asinên, -e: demirden yapılma
asinin, -e: demirli
asinîn (n): b. asinên (n)

asinkar, -e: demirci
asinkariye (m): demircilik
asiq, -e: b. aşiq, -e
asiq bîyayene: b. aşiq bî-
 yene
asiq bîyayîne: b. aşiq bî-
 yene
asîman (n): b. asmên (n)
asîmon (n): b. asmên (n)
asîstan, -e: asistan
ask, -e: ceylan
askefte (m): b. şikefte (m),
 eşkefte (m)
asker, -e: b. esker, -e
Asmara: Asmara
asme (m): b. aşme (m)
asmen (n): b. asmên (n)
asmê (n): b. asmên (n)
asmên (n): gök, gökyüzü
asmênê fekî (n): damak
asmênnas, -e: gökbilimci, as-
 tronom
asmêr (m): b. asmêre (m)
asmêre (m): dalları çardak üye-
 rine yayılan asma
asmî (m): b. aşme (m)
asmî (m): b. aşme (m)
asmî (n): b. asmên (n)
asmîn (n): b. asmên (n)
asmîye (n): b. asmên (n)
asmîyen (n): b. asmên (n)
asmye (n): b. asmên (n)
asmyen (n): b. asmên (n)
aso (n): b. asan
ason, -i: b. asan, -e
aspar, -e: b. espar, -e
aspic (m): b. espîje (m)
aspici (m): b. espîje (m)
aspîj (m): b. espîje (m)
aspîje (m): b. espîje (m)
aspîze (m): b. espîje (m)
aspîrator (n): emmeç, aspira-

tör
aspor, -e: b. **espar**, -e
astamî (m): ateş küreği, gel-beri
Astana (m): Astana (Akmola)
astar (n): astar
astar, -e: b. **estor**, -e
astare (n): b. **estare** (n)
astari (n): b. **estare** (n)
astarin, -e: astarlı
astarkerda (m): astarlı
astarkerde (n): astarlı
astarkerdê (m): b. **estarkerda** (m), **astarkerdiye** (m)
astarkerdi (n): b. **astarkerde** (n)
astarkerdiye (m): astarlı
aste -I (n): b. **este** (n)
aste -II (n): b. **astî** (n)
astere (n): b. **estare** (n)
astik -I (n): b. **este** (n)
astik -II (n): b. **astî** (n)
astim (n): astım
astiwar: b. **estor**, -e
astir (n) -I: kıldan yapılan bir çeşit basit kilim
astir (m) -II: b. **hesîre** (m)
astî (n): elbise kolu, giysi kolu, yen
astiyê çakêtî/şakî/setreyî (n): ceket kolu
astiyô derg (n): salma (uzun ve sarkık yen)
astma (m): b. **astim** (n)
astomî (m): b. **astamî** (m)
astor, -e: b. **estor**, -e
astoriney (m): b. **estewrinîye** (m)
astorinê (m): b. **estewrinîye** (m)
astrofizik (n): gökfiziği, astrofizik
astrolog, -e: astrolog, münecim

astroloji (n): astroloji
astronom, -e: gökbilimci, astronom
astronot, -e: uzayadamı, astronot
astuar (n): b. **estor** (n)
astuer (n): b. **estor** (n)
astuwar (n): b. **estor** (n)
astûm (m): b. **astamî** (m)
astûmî (m): b. **astamî** (m)
Asunsiyon (n): Asuncion
asû (n): b. **asan**
asûn, -e: b. **asan**, -e
asûni (m): b. **asane** (m)
asvancî, -ye: b. **asvançî**, -ye
asvançî, -ye: değirmenci
asvar (n): b. **hevsar** (n)
Asya (m): Asya
aşım (m): b. **aşme** (m)
aşil, -e: b. **kesk**, -e; **hewz**, -e
aşiq, -e: âşık
aşiq biyene: âşık olmak
aşiqê yewbînan biyene: birbirine âşık olmak
aşiqê yewbînî biyene: birbirine âşık olmak
edebîyatê aşiqan (n): âşık edebiyatı
aşir (m): b. **eşîre** (m)
aşîr (m): b. **eşîre** (m)
aşîr (m): b. **aşîre** (m)
aşîre (m): küçük tuluk
aşît (n): çığ
aşm (m): b. **aşme** (m)
aşmaqê fekî (n): damak
aşme (m): ay (gökteki ay, 30 gün)
aşmi (m): b. **aşme** (m)
aşmî (m): b. **aşme** (m)
aşn biyayene: b. **aşt biyene**
aşnawitene: b. **eşnawitene**
Aşqele: Aşkale

aşt-I: b. wet

aşt a: b. wet ra

aşt û naşt: b. nat û wet

ašta: b. weta

aşt, -e-II: barışık

aşt biyene: barışmak

aşt kerdene: barıştırmak

aştbiyayış (n): barışma

aştî (m): barış, sulh

aştî (n): b. astî (n)

aştîyo derg (n): b. astîyo

derg (n)

aştîye (m): barış, sulh

aştkerdiş (n): barıştırmak

aşura (m): b. aşûre (n)

aşurme (n): fişeklik, kargılık

aşûre (n): aşure

aşxane (n): lokanta

aşxone (n): b. aşxane (n)

aşxûne (n): b. aşxane (n)

at (m): b. ate (m)

ate (m): abla

atê: abla (hitap hali)

a'ti (m): b. ate (m)

atike (m): abla

atiki (m): b. atike (m)

Atina (m): Atina

atlas (n): atlas (bir tür kumaş)

atlase (m): atlas (haritalar kitabı)

atlet (n): atlet (kolsuz erkek fanilası)

atlet, -e: atlet

atlete (m): b. atlet (n)

atmije (n): atmaca

atome (m): atom

atqî (m): atkı, kaşkol

atqîye (m): atkı, kaşkol

ave: b. aver (n)

aver (n): ileri

aver bardene: b. aver berdene

aver berdene: ilerletmek, geliştirmek

aver şiyayene: b. aver şiyene

aver şiyene: ilerlemek, gelişmek

averberdiş (n): ilerletme, ilerleme

averşiyayış (n): ilerleme

avey: b. aver

avê: b. aver

avê berdene: b. aver berdene

avê şiyayene: b. aver şiyene

avêberdiş (n): b. averberdiş (n)

avêr: b. aver

avêşiyayış (n): b. averşiyayış (n)

avgar (n): karık (küçük ark)

aviliyayîne: b. rabiliyayene

avîze (m): avize

avrançî, -ye: b. arêwan, -e

avrej (n): b. avrêj (n)

avrêj (n): su sızıntısı olan yer/toprak

avrêjî (m): b. arozî (m)

avrênc (m): b. arozî (m)

avrêncî (m): b. arozî (m)

avrês (m): b. arozî (m)

avrêzî (m): b. arozî (m)

avronçî, -ye: b. arêwan, -e

avsancî, -ye: b. asvançî, -ye

avşancî, -ye: b. asvançî, -ye

avûkat, -e: avukat

aw-I (m): b. awe-I (m)

aw pîra nayene: b. awe pîra nayene

aw û wer: b. awe û werd

aw veradayene . . . ser: b.

awe veradayene . . . ser

aw xu ro kerdene: b. awe

xo ro kerdene

aw xwi ro kerdene: b. awe xo ro kerdene

awê bacikan (m): b. awa bacikan (m)

awê bazilcûnû (m): b. awa firingîyan (m)

awê binerdî (zh): yeraltı suları

awê bînhardî (zh): b. awê binerdî (zh)

awê binherdî (zh): b. awê binerdî (zh)

awê hinaron (m): b. awa henaran (m)

awê îsotî (m): b. awa îsotan (m)

aw-II (n, z): b. o (n, z)

aw-III (n, s): b. o (n, s)

Aw merdim feqîr o. (O adam yoksuldu.)

aw bîn: öbürü, diğeri

aw perr: o taraf

aw pol: o taraf

aw sebeb ra: b. o sebeb ra

aw semed a: b. o semed ra

aw semed ra: b. o semed ra

aw zeman: o zaman, o vakit

awa (n): b. hawa-I (n)

awa: b. ayhawa

awa (m): b. eba (m)

awan kerdene: inşa etmek

awanî (m): inşaat

awanîkar, -e: inşaatçı

awanîye (m): 1) bayındırlık
2) inşaat

awankerdiş (n): inşa etme

awankerdişê cumle: cüm-
lenin yapısı

awaşîyayîş (n): batma (gü-
neş, ay vb. için)

aware biyayîne: b. eware

bîyene

aware kerdene: b. eware kerdene

awaşîyayîş (n): b. awaşîya-
yîş (n)

awbend (n): baraj

awca (n): b. uca (n)

awdane (m): sulama

awdastxane (n): b. awdest-
xane (n)

awdaya (m): b. awedaya (m)

awdaye (n): b. awedaye (n)

awdayîş (n): b. awedayîş (n)

awdayîye (m): b. awedayîye
(m)

awdestûne (n): b. awdestxa-
ne (n)

awdestxane (n): yüznumara,
ayakyolu, apteshane, hela,
kademhane, kenef, memiş-
hane, tuvalet

awdestxone (n): b. awdest-
xane (n)

awdestxûne (n): b. awdest-
xane (n)

awdeye (n): b. awedaye (n)

awdiyayîş (n): b. awediyayîş (n)

awdiyeye (n): b. awediyaye (n)

awe-I (m): su

awa bacikan (m): biber sal-
çası

awa balcanan (m): b. awa
firingîyan (m)

awa cale (m): acı su

awa firingîyan (m): doma-
tes salçası

awa henaran (m): nar suyu

awa îsotan (m): biber sal-
çası

awa soline (m): tuzlu su

awa sorre (m): b. awa şor-
re (m)

awa sualin (m): b. awa so-
line (m)

awa suelin (m): b. awa so-
line (m)

awa şamikan (m): b. awa
firingîyan (m)

awa şorre (m): tuzlu su

awa şuarr (m): b. awa şor-
re (m)

awa tale (m): acı su

awe dayene: sulamak, su-
varmak

awe dîyayene: sulanmak

Bostan awe dîyayo. (Bos-
tan sulanmış.)

awe dîyene: b. awe dîya-
yene

awe pira nayene: su bırak-
mak (tarla vb. için)

awe û werd: su ve yiyecek,
yiyecek ve içecek

awe veradayene . . . **ser**: su
bırakmak (tarla vb. için)

**Hagîdarî awe veradaya
bostanî ser**. (Hagîdar bos-
tana suyu bırakmış.)

awe xo ro kerdene: yıkan-
mak, duş yapmak

awe-II (n, z): b. o (n, z)

awe-III (m, z): b. aye (m, z)

awedaya (m): sulanmış olan

awedaye (n): sulanmış olan

awedayiş (n): sulama, suvar-
ma

awedayiye (m): sulanmış olan

awediyaya (m): sulanmış olan

awediyaye (n): sulanmış olan

awediyayiş (n): sulanma

awediyayîye (m): sulanmış
olan

awexorokerdiş (n): yıkanma,
duş yapma

awgujîyayeni: b. awguzîya-
yene

awgujîyayiş (n): b. awguzî-
yayiş (n)

awgujnayeni: b. awguzna-
yene

awgujnayiş (n): b. awguzna-
yîş (n)

awguzîyayene: süzölmek (sı-
vı için)

awguzîyayiş (n): süzölme (sı-
vı için)

awguznayene: süzmek (sıvı
için)

awguznayiş (n): süzme (sıvı
için)

awi-I (m): b. awe-I (m)

awey îsotî (m): b. awa îso-
tan (m)

awi-II (n): b. awin (n)

awi-III (n, z): b. o (n, z)

awin, -e: 1) sulu 2) cıvık

awin bîyene: sulanmak (su-
lu duruma gelmek)

**Germîya/şorbaya to awin
bîya**. (Çorban sulu olmuş.)

awinbîyayiş (n): sulanma (su-
lu duruma gelme)

awiney (m): b. awinîye (m)

awinê (m): b. awinîye (m)

awini (m): b. awine (m)

awinîye (m): sululuk

awiqat, -i: b. avûkat, -e

awir (n): bakış

awir dayene: sertçe bak-
mak, ters ters bakmak

awirdayiş (n): sertçe bakma,
ters ters bakma

awî, -ye -I: 1) şulak, sulu

hêgayo awî (n): şulak tarla

zîreto awî (n): sulu tarım,
sulu ziraat

2)su ile ilgili, suda yaşayan
awî-II (m): 1)atmık, bel, bel-
suyu, ersuyu, sperma 2)çiy,
şebnem

awî kewtene: çiy düşmek

awî-III (zh, z): b. ê-III (zh, z)

awîyey (m): b. awîyiye (m)

awîyê (m): b. awîyiye (m)

awîyiye (m): sulaklık, sululuk

awîze (m): b. avîze (m)

awk (m): b. awke (m)

awkê bazilcûnû (m): b.

awa firingîyan (m)

awkdayîş (n): b. awedayîş (n)

awkdiyaya (m): b. awediya-
ya (m)

awkdiyaye (n): b. awediyaye
(n)

awkdiyayîş (n): b. awediya-
yîş (n)

awke-I (m): b. awe-I (m)

awka firingîyan (m): b.

awa firingîyan (m)

awka îsotî (m): b. awa îso-
tan (m)

awke-II (n): suluk, banyo

awki (m): b. awe -I (m)

awkey îsotî (m): b. awa îso-
tan (m)

awkin, -i: b. awin, -e

awkin bîyayîne: b. awin
bîyene

awkinbîyayîş (n): b. awinbî-
yayîş (n)

awkiney (m): b. awiniye (m)

awkinê (m): b. awiniye (m)

awley (zh): b. awleyî (zh)

awley vetene: b. awleyî ve-
tere

awleyin, -e: çiçekbozuğu, çopur

awleyini (m): b. awleyine (m)

awleyî (zh): çiçek (hastalığı)

awleyî vetene: çiçek çıkar-
mak

awnîyayîş (n): b. ewniyayîş (n)

awnû (zh, z): b. înan (zh, z)

awo kerdene: b. awan ker-
dene

awokerdiş (n): b. awanker-
diş (n)

awon kerdene: b. awan ker-
dene

awonî (m): b. awanî (m)

awonkerdiş (n): b. awanker-
diş (n)

awonşîyayîş: b. awanşîya-
yîş (n)

awoşîyayîş (n): b. awanşîya-
yîş (n)

awres (n): b. hargûş

awrê-I (n): b. hargûş

awrê-II (n): b. vewrêş

awrêş (n): b. hargûş

awriş (n): b. hargûş

awrûpa: bir çeşit bez

awuke (m): b. awe-I (m)

awuqat, -i: b. avûkat, -e

awur (n): b. awir (n)

Awustralya (m): Avustralya

Awusturya (m): Avusturya

awû kerdene: b. awan ker-
dene

awûkerdiş (n): b. awanker-
diş (n)

awûn kerdene: b. awan ker-
dene

awûnê (m): b. awanî (m)

awûnkerdiş (n): b. awanker-
diş (n)

awûnşîyayîş (n): b. awanşî-
yayîş (n)

awûşîyayîş (n): b. awanşî-
yayîş (n)

awza (n): b. uca (n)

awze (n): b. **awzên** (n)
awzê (n): b. **awzên** (n)
awzêm (n): su sızıntısı olan yer/toprak
awzên (n): su sızıntısı olan yer/toprak
awzîm (n): b. **awzêm** (n)
Axin (n): Ağın
axîret (n): b. **axret** (n)
axor (n): b. **axur** (n)
axpîn (n): verimli arazi, verimli toprak
axpîr (n): b. **axpîn** (n)
axret (n): ahiret
axrete (m): b. **axret** (n)
axreti (m): b. **axret** (n)
axu (n): b. **axû** (n)
axuer (n): b. **axur** (n)
axur (n): ahır
axure (m): b. **axur** (n)
axû (n): zehir
axwe (m): b. **awe-I** (m)
axwedayîş (n): b. **awedayîş** (n)
axwedfiyayîş (n): b. **awedfiyayîş** (n)
ay-I (m, z): b. **aye** (m, z)
ay-II (n, z): 1)b. **ey** (n, z) 2)b. **o** (n, z)
ay-III (n, s): 1)b. **ê** (n, s) 2)b. **o** (n, s)
ay sebeb ra: b. **o sebeb ra**
ay semed ra: b. **o semed ra**
ay-IV (zh, z): b. **ê-III** (zh, z)
ay-V (zh, s): b. **ê** (zh, s)
aya-I (m, z): 1)b. **a** (m, z) 2)b. **aye** (m, z)
aya ra: b. **aye ra**
aya-II (m, s): b. **a** (m, s)
ayahewa: b. **ayhawa**
ayawa: b. **ayhawa**
ayay (m, z): b. **aye** (m, z)
ayay ra: b. **aye ra**

ayb (n): b. **eyb** (n)
ayca (n): b. **uca** (n)
aye (m, z): o, onu
aye ra: 1)ondan, ona 2)o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü
aye ra pey: ondan sonra
aye rê: ona
ayewa: b. **ayhawa**
ayê-I (m, z): b. **aye** (m, z)
ayê-II (zh, s): b. **ê-IV** (zh, s)
ayê-III (zh, z): b. **ê-III** (zh, z)
ayhawa: öyle
ayhewa: b. **ayhawa**
ayi (m, z): b. **aye** (m, z)
ayin (zh, z): b. **înan** (zh, z)
ayini (zh, z): b. **înan** (zh, z)
ayino (zh, z): b. **înan** (zh, z)
ayî-I (n, z): b. **ey** (n, z)
ayî-II (zh, z): b. **ê-III** (zh, z)
ayîni (zh, z): b. **înan** (zh, z)
ayîv (n): b. **eyb** (n)
ayna (zh, z): b. **înan** (zh, z)
aynan (zh, z): b. **înan** (zh, z)
ayne (n): b. **eyne** (n)
ayney (zh): b. **hayneyî** (zh)
aynê (s): b. **eynî** (s)
ayni (n): b. **eyne** (n)
aynî (s): b. **eynî** (s)
ayno (zh, z): b. **înan** (zh, z)
aynon (zh, z): b. **înan** (zh, z)
aynû (zh, z): b. **înan** (zh, z)
aynûn (zh, z): b. **înan** (zh, z)
ayo (n, z): b. **o** (n, z)
ayohewa: b. **ayhawa**
ayre (n): b. **arê** (n)
ayronçî (n): b. **arêwan**, -e
aysberg (n): aysberg
ayta (n): b. **tîya** (n)
ayû (n, z): b. **o** (n, z)
ayv (n): b. **eyb** (n)
az (n): b. **aj** (n)

az dayene: b. aj dayene

az kerdene: b. aj kerdene

az (z): b. ez (z)

azad, -e: özgür

azadey (m): b. azadîye (m)

azadê (m): b. azadîye (m)

azadîye (m): özgürlük

Azarpêrt: Adaklı

Azerbaycan (n): Azerbaycan

azerîyayene: azmak (yara vb. için)

azerîyayîş (n): azma (yara vb. için)

azirîyayene: b. azerîyayene

azirîyayîş (n): b. azerîyayîş (n)

azmên (n): b. asmên (n)

azmîn (n): b. asmên (n)

azmon (n): b. asmên (n)

azmûn (n): b. asmên (n)

Azrahîl (n): b. Gangêr (n),

Ezraîl (n)

B

ba-I (n): b. **ban** (n)
ba-II (n): b. **babî** (n)
bab (n): b. **babî** (n)
baba (n): 1) baba (hitap hali)
2) (Alevilikte) pir
babalix (n): üvey baba (b. **pîyare**)
babançî (n, m): b. **baxbançî**, -ye
babançiyey (m): b. **baxbançiyî** (m), **baxbançiyeye** (m)
babayey (m): b. **babayeye** (m)
babayênî (m): pirlık (Alevilikte)
babayeye (m): pirlık (Alevilikte)
babete (m): konu
babî (n): baba
    babo: baba (hitap hali)
babîge (m): b. **babîke** (m)
babîk (m): b. **babîke** (m)
babîke (m): pekmez, yağ ve ekmekten yapılan tatlı bir yemek
babko (zh): b. **babîke** (m)
babonçî (n, m): b. **baxbançî**, -ye

babonçiyey (m): b. **baxbançiyî** (m), **baxbançiyeye** (m)
bac (n): vergi
bacar (n): b. **bajar** (n)
bacaric, -e: b. **bajarij**, -e
bacenax (n): bacanak
bacê: b. **badê**
bacik (n): biber
bacinax (n): b. **bacenax** (n)
bacî: b. **badê**
bacî (zh): öfke, kızgınlık
    bacê . . . ameyene: öfkelenmek
    bacê . . . ardene: öfkelen-dirmek
bacîyayene: 1) çatlamak (ölmek) 2) öfkelenmek
bacîyayış (n): çatlama (ölme)
bacnayene: 1) çatlatmak (ölmesine neden olmak) 2) öfkelen-dirmek
baçirmoke (m): yarasa
badana (m): badana
badanaker, -e: badanacı
badene (m): b. **badana** (m)

badê: sonra

badê coy: b. badê cû

badê cû: ondan sonra, sonra

badê cûy: b. badê cû

badê dihîre (n): öğleden sonra

badê joy: b. badê cû

badê nêmröje (n): öğleden sonra

badê taştari (n): b. badê teştareyî (n)

badê teştareyî (n): öğleden sonra

badêşamî (m): gece yemeği (gece geç vakit yenen yemek)

badêşûm (m): b. badêşamî (m)

badin (m): b. badîye (m)

badî: b. badê

badî coy: b. badê cû

badî cû: b. badê cû

badî nêmrueci (n): b. badê nêmröje (n)

badî nêmruej (n): b. badê nêmröje (n)

badî nîmeroc (n): b. badê nêmröje (n)

badî nîmroj (n): b. badê nêmröje (n)

badî nîmrueci (n): b. badê nêmröje (n)

badî têtari (n): b. badê teştareyî (n)

badîni: b. badê

badişûm (m): b. badêşamî (m)

badiye (m): derin tas

bado: b. badê

bado coy: b. badê cû

badşûm (m): b. badêşamî (m)

badû: b. badê

badû coy: b. badê cû

badûne (m): b. badana (m)

baê: b. bawo

baê: b. badê

baê cû: b. badê cû

bahar (n): göl

baharat (n): b. beharat (n)

bahcî (zh): b. bacî (zh)

bahcê ... ameyene: b. bacê ... ameyene

bahcê ... ardene: b. bacê ... ardene

bahcîyayene: b. bacîyayene

bahcîyayîş (n): b. bacîyayîş (n)

bahcnayene: b. bacnayene

bahdê: b. badê

bahdo: b. badê

bahr (n): b. behr (n)

bahs (n): b. behs (n)

bahs kerdene: b. behs kerdene

bajar (n): il, vilayet, kent, şehir

bajaro kan (n): eski kent, eski şehir

bajaro kehen (n): eski kent, eski şehir

bajaric, -e: b. bajarij, -e

bajarij, -e: kentli, şehirli

bajik (n): b. bacik (n)

bajî-I: b. badê

bajî-II (n): b. bazî (n)

bajî-III (zh): b. bacî (zh)

bajê ... ameyene: b. bacê ... ameyene

bajê ... ardene: b. bacê ... ardene

bajîne: b. badê

bajîyayene: b. bacîyayene

bajîyayîş (n): b. bacîyayîş (n)

bajnayene: b. bacnayene

bajnê: b. badê

bak (n): b. bawk (n)

bakil (n): babacık

bakilo: babacığım (hitap)

hali)

- bakla** (m): b. **beqla** (m)
bakteriyolog, -e: bakteriyolog
bakteriyolojî (n): bakteriyoloji
Baku (n): Bakü
bal (m): b. **bale** (m)
bal antene: b. **bale antene**
balantiş (n): b. **baleantiş** (n)
balate (n): b. **belate** (n)
balaxodayiş (n): süzme (inceleyerek bakma)
balcane (m): 1)patlıcan
balcana siyaye (m): patlıcan
balcanê çeleiyî (zh): közlenip soyulmuş patlıcan(ın) ezmesinin yağda kızartılmış yumurta ve ezilmiş sarmısağa karıştırılmasıyla yapılan bir yemek
balcanê pewteyî (zh): közlenip soyulmuş patlıcan(ın) ezmesinin yağda kızartılmış yumurta ve ezilmiş sarmısağa karıştırılmasıyla yapılan bir yemek
balcanê powtey (zh): b.
balcanê pewteyî (zh)
 2)domates
balcana sûre (m): domates
balcani (m): b. **balcane** (m)
balcon (m): b. **balcane** (m)
balconi (m): b. **balcane** (m)
balconê çeylî (zh): b. **balcanê çeleiyî** (zh)
balcûn (m): b. **balcane** (m)
balcûni (m): b. **balcane** (m)
balcûnî çeylî (zh): b. **balcanê çeleiyî** (zh)
balcûnî potey (zh): b. **balcanê pewteyî** (zh)
baldarî (m): dikkat

- baldircane** (m): b. **balcane** (m)
balduz (m): b. **balduze** (m)
balduze (m): baldız
baldûzi (m): b. **balduze** (m)
bale (m): dikkat
Ti bala xo ser ne./Ti bala xo bide. (Sen dikkat et.)
bala xo dayene: süzmek (inceleyerek bakmak)
bale antene: ikaz etmek, uyarmak
baleantiş (n): uyarı, ikaz; uyarıma, ikaz etme
balike (m): bir kabak çeşidi
baliki (m): balike (m)
balışna (m): yastık
balışnaya derzînan (m): iğnelik, iğne yastığı, iğnenelik
balışnê derzînûn (m): b.
balışnaya derzînan (m)
balix (n): b. **ballix** (n)
balî (m): b. **belû** (m)
balicane (m): b. **balcane** (m)
balicani (m): b. **balcanê** (m)
balîna, -ye: balina
balisna (m): b. **balışna** (m)
balışna (m): b. **balışna** (m)
balîye (m): b. **belû** (m)
balkêş, -e: ilginç, enteresan, dikkat çekici, dikkate değer
balkêşîye (m): ilginçlik, enteresanlık
balkon (n): b. **balkone** (m)
balkone (m): balkon, ayvan, eyvan
ballix (n): arı kovanının konduğu yer
ballî (m): b. **belû** (m)
ballû (m): b. **belû** (m)
balmiş biyayene: b. **bolmiş biyene**

balmışbiyayış

balmış biyene: b. bolmiş
biyene

balmışbiyayış (n): b. bolmiş-
biyayış (n)

balmış biyayene: b. bolmiş
biyene

balmış biyene: b. bolmiş
biyene

balmışbiyayış (n): b. bolmiş-
biyayış (n)

balqon (n): b. balkone (m)

balqone (m): b. balkone (m)

balqoni (m): b. balkone (m)

balqun (n): b. balkone (m)

balquni (m): b. balkone (m)

balte (n): 1)balta (büyük balta)

2)kesici tarafı yarım daire
biçiminde olan bir savaş aleti

baltize (m): b. balduze (m)

baltuzi (m): b. balduze (m)

baltûze (m): b. balduze (m)

baluge (m): b. balûge (m)

baluye (m): b. belû (m)

balû (m): b. belû (m)

balûg (m): b. balûge (m)

balûge (m): siğil

baluî (m): b. belû (m)

balya (m): balya

balye (n): b. balya (m)

Bamako (n): Bamako

bamê (m): b. bamyä (m)

bamîye (n): b. bamyä (m)

bamyä (m): bamyä

bamye (n): b. bamyä (m)

ban (n): 1)ev 2)bina

bano dîqanat (n): iki katlı
ev

bano diqat (n): iki katlı ev

bano ditebeq (n): iki katlı
ev

bano erdî (n): tek katlı ev

bano peyên (n): kiler

bano yewqanat (n): tek katlı
ev

bano yewqat (n): tek katlı
ev

bano yewtebeq (n): tek
katlı ev

bana (m): çıplak

bancani (m): b. balcane (m)

banci (n): b. bocî (n)

bancî (m): b. bociye (m)

bancîy (m): b. bociye (m)

band (n): bant, kaset

bandê teyîbe (n): teyp bandı

bandê vîdeoyî (n): video
bandı

bande (m): b. band (n)

bander biyene: 1)öğrenmek
2)alışmak

Ti banderê mi biyî. (Bana
alışmışsın.)

bander kerdene: 1)öğret-
mek 2)alıştırmak

banderê xo dayene: alış-
mak

To banderê xo dayo mi.
(Bana alışmışsın.)

banderbeyış (n): b. banderbî-
yayış (n)

banderbîyayış (n): 1)öğrenme
2)alışma

banderêxodayış (n): alışma

banderîye (m): öğretim

banderkerdiş (n): 1)öğretme
2)alıştırma

bandir biyene: b. bander bî-
yene

bandir kerdene: b. bander
kerdene

bandire (m): b. bandure (m)

bandirîye (m): b. banderîye (m)

bandirkerdiş (n): b. bandir-
kerdiş (n)

bandî: b. badê
bandîna: b. badê
bandînf: b. badê
bandore (m): b. bandure (m)
bandure (m): egemenlik, hakimiyet
bane (n): çıplak
bane kerdene: soyamak (giysisini çıkarmak, elbisesini çıkarmak)
bane û banqilîz, -e: çırılçıplak, çırçıplak
banekerdiş (n): soyma (giysisini çıkarma)
baneko (n): b. banku (n)
bangerane (m): b. bangêre (m)
bangerene (m): b. bangêre (m)
bangêre (m): yuvak, loğ
Bangî: Bangui
bangîri (m): b. bangêre (m)
Bangkok (n): Bangkok
Banjûl (n): Banjul
banka (m): banka
bankacı, -ye: b. bankaçı, -ye
bankacı, -ye: bankacı
bankacıyîye (m): bankacılık
bankadar, -e: banker
bankeci, -ye: b. bankaçı, -ye
banker, -e: 1)bankacı 2)banker
bankila (m): b. beqla (m)
bankila xatunan (m): b. beqlaya xatunan (m)
banku (n): tokaç
banqa (m): b. banka (m)
banqe (n): b. banka (m)
banqeci, -ye: b. bankaçı, -ye
bant (n): b. band (n)
banyo (n): banyo
bapîr (n): dede, ata, büyükbaba, ecdat
bapîrik (n): b. bapîr (n)
baq (n): b. bax (n)

baqê solan (n): b. baxê solan (n)
baqa peyîke (m): baldırın arka kısmı
baqa qorrî (m): uyluğun arka kısmı
baqal, -e: b. beqal, -e
baqil, -e: b. bialqil, -e
baqla (m): b. beqla (m)
baqla siltanî (m): b. beqlaya sultanî (m)
baqla xatunî (m): b. beqlaya xatunan (m)
baqlawa (m): baklava
baqlewa (m): b. baqlawa (m)
baqur (n): sığır sürüsü
baqûr (n): b. baqur (n)
bar-I (n): yük
bar kerdene: 1)göç etmek, göçmek 2)yüklemek (TE)
barê xo ronayene: doğurmak (insan için), doğum yapmak
bar-II (m): b. pare (m)
bar kerdene: b. pare kerdene
bar a kerdene: b. pare kerdene
bar-III (n): b. behr (n)
bar-IV (n): bar
baraj (n): baraj
barakerdiş (n): b. parekerdiş (n)
barane (m): bağda üzüm teveği sıralarından her biri
barani (m): b. barane (m)
baraqa (m): baraka
barayîş (n): b. barrayîş (n)
barber, -e: hamal
barbunya (m): barbunya
barbunye (m): b. barbunya (m)
barbûnya (m): b. barbunya (m)
barcî: b. badê

barcıyan

barcıyan: b. badê
barcıyon: b. badê
barcıyûn: b. badê
B bardax (n): b. bardaxe (m)
    bardaxê çay (n): b. bardaxa çay (m)
bardaxe (m): bardak
    bardaxa awe (m): su bardağı
    bardaxa çay (m): çay bardağı
bardi (m): b. berde (m)
bare (n): mülk (orman, tarla vb. arazi için)
bare (m): b. pare (m)
    bare kerdene: b. pare kerdene
barekerdiş (n): b. parekerdiş (n)
bargîn (m): b. bangêre (m)
bargîni (m): b. bangêre (m)
bargîr (n): b. bergîr (n)
bari (m): b. pare (m)
    bari kerdene: b. pare kerdene
bari (n): b. barî, -ye
    bari-bari: b. barî-barî
    bari bîyene: b. barî bîyene
    bari kerdene: b. barî kerdene
baribîyayîş (n): b. barîbîyayîş (n)
barik: b. barîk, -e
barikerdiş-I (n): b. parekerdiş (n)
barikerdiş-II (n): b. barîkerdiş (n)
baringanî (m): b. bangêre(m)
barit (n): b. barut (n)
barî, -ye: ince
    barî bîyene: incelmek
    barî kerdene: inceltmek
    barî-barî: ince ince
barîbîyayîş (n): incelme

barîçek, -e: incecik
barîk, -e: incecik
barîkek, -e: incecik
barîkerdiş (n): inceltme
barikênî (m): incelik
bariyey (m): b. bariyiye (m),
    bariyî (m)
bariyê (m): b. bariyiye (m),
    bariyî (m)
bariyênî (m): incelik
bariyî (m): incelik
bariyiye (m): incelik
barkerdiş-I (n): göç, göç etme, göçme
barkerdiş-II (n): b. parekerdiş (n)
barkêş, -e: hamal
barkîn: b. bimbarek, -e
barmayene: b. bermayene
barmayîş (n): b. bermayîş (n)
barmen, -e: barmen
barmi (n): b. berme (n)
barometre (n): basınçölçer, barometre
baroni (m): b. barane (m)
barrayîş (n): ağlama
barre (n): ağlama
barri (n): b. barre (n)
barut (n): barut
barûni (m): b. barane (m)
barût (n): b. barut (n)
barz, -i: b. berz, -e
    barz bîyene: b. berz bîyene
    barz kerdene: b. berz kerdene
barzbîyayîş (n): b. berzbîyayîş (n)
barzek, -i: b. berzek, -e
barzey (m): b. berziye (m)
    barzeya pêle (m): b. berziya pêlî (m)
barzkardiş (n): b. berzkerdiş (n)

bas kerdene: b. behs kerdene

bask (n): kanat, kol

basko çep (n): sol kanat, sol kol

basko rast (n): sağ kanat, sağ kol

Baskıl (n): Baskil

basma (n): b. **basme** (n)

basme (n): basma (kumaş için)

basmecî (m): çir (kurutulmuş kayısı)

basmecîye (m): çir (kurutulmuş kayısı)

basmezeyî (m): b. **basmecî** (m)

basmica (m): b. **basmecî** (m)

basmicê (m): b. **basmecî** (m)

bastêq (n): pestil

bastêqo qilênaye (n): kızartılmış pestil

bastêx (n): b. **bastêq** (n)

bastêxo qilênaye (n): b. **bastêqo qilênaye** (n)

bastêxo qilnaye (n): b. **bastêqo qilênaye** (n)

bastix (n): b. **bastêq** (n)

bastîeq (n): b. **bastêq** (n)

bastîyeq (n): b. **bastêq** (n)

bastone (m): baston

bastoni (m): b. **bastone** (m)

bastum (m): b. **bastone** (m)

basur (n): basur

basur biyene: basuru olmak

baş, -e: iyi

Ez baş a./ Ez de baş ane. (Ben iyiyim.)

Ez bikês o./Ez kês a. (Ben iyiyim.)

baş bîyayene: b. **baş bîyene**

baş bîyene: 1)iyi olmak
2)iyileşmek

başaq (n): b. **başax** (n)

başaq kerdene: b. **başax kerdene**

başaqkerdiş (n): b. **başaxkerdiş** (n)

başaqkerdox, -i: b. **başaxkerdox, -e**

başax (n): taraş (tahıl, üzüm, badem vb. için)

başax kerdene: taraşlamak, başak toplamak (tahıl, üzüm, badem vb. için)

başaxkardox -i: b. **başaxkerdox, -e**

başaxkerdiş (n): taraşlama (tahıl, üzüm, badem vb. için)

başaxkerdox, -e: başakçı

başaxkerdoxi (m): b. **başaxkerdox, -e**

başbîyayîş (n): 1)iyileşme 2)iyi olma

başewal: b. **bêşelwarî** (n, m)

başey (m): b. **başı** (m)

başê (m): b. **başı** (m)

başêr kerdene (TE): yükseltmek

başı (m): b. **başe** (m)

başıwal: b. **bêşelwarî** (n, m)

başı (m): iyilik

başîyayene: söylenmek (kendine konuşmak)

başîyayêne: b. **başîyayene**

başîyayîş (n): söylenme (kendine konuşma)

başîye (m): iyilik

başna (m): b. **başına** (m)

başneki (m): b. **paşna** (m)

başneka postalî (m): b. **paşnaya postalî** (m)

başneka solî (m): b. **paşnaya solî** (m)

başneka sowlî (m): b. **paşnaya solî** (m)

başnekey sewlî (m): b. paş-
naya solî (m)

başnekey solî (m): b. paş-
naya solî (m)

baş (n): b. wet (n)

baş a: b. wet ra

başta: b. weta

naşt û baş: b. nat û wet

baştiq (n): b. bastêq (n)

baştix: b. bastêq (n)

başûr (n): güney

başûrê rojawanî (n): gü-
neybatı

başûrê rojhelatî (n): güney-
doğu

bataniya (m): b. betaniya (m)

bataniye (m): b. betaniya (m)

batarya (m): batarya

batax (n): batak

bati (n): haya (erkeklik bezi),
taşak

batmice (m): b. basmecî (m)

batûniya (m): b. betaniya (m)

batûnya (m): b. betaniya (m)

bav û kal: ata, ecdat

bava (n): b. baba (n)

bavo: baba (hitap hali)

bavayey (m): b. babayîye (m)

bavayênî (m): babayênî (m)

bavayîye (m): b. babayîye (m)

bavet (m): b. babete (m)

baveti (m): b. babete (m)

bavî (n): b. babî (n)

bavo: baba (hitap hali)

baw: 1)b. babî (n) 2)b. bawo

bawar biyayene: b. bawer
biyene

bawar kerdene: b. bawer
kerdene

bawarî (m): b. bawerîye (m),
bawerî (m)

bawç (n): b. bawk (n)

bawer biyene: güvenmek

bawer kerdene: inanmak,
güvenmek

bawerbiyayîş (n): inan, inan-
ma

bawerey (m): b. bawerîye (m),
bawerî (m)

bawerê (m): b. bawerîye (m),
bawerî (m)

bawerî (m): iman, inan, inanç

bawerî bi . . . biyene: -e

güvenilmek

bawerîye (m): iman, inan,
inanç

bawerkerdiş (n): inan, inan-
ma

bawerkerdox (n): inançlı,
inanlı, mümin

bawerkerdoxe (m): inançlı kız
veya kadın, inanlı kız veya
kadın, mümine

bawermend (n): inançlı, inan-
lı, mümin

bawermende (m): inançlı kız
veya kadın, inanlı kız veya
kadın, mümine

bawi (n): b. babî (n)

bawik (n): b. bawk (n)

bawil (n): b. bawule (m)

bawili (m): b. bawule (m)

bawirîye (m): b. bawerîye
(m), bawerî (m)

bawî (n): b. babî (n)

bawo: baba (hitap hali)

bawk (n): baba

bawko: babacığım (hitap
hali)

bawkal (n): dede, ata, büyük-
baba, ecdat

bawkalik (n): uğurböceği

bawkila (m): b. beqla (m)

bawol (n): b. bawule (m)

bawu (n): b. **baba** (n)
bawule (m): bavul
bawuli (m): b. **bawule** (m)
bax (n)-I: bağ (üzüm bağı)
bax (n)-II: bağ (bağlamak için kullanılan)
baxê solan (n): ayakkabı bağı
baxî solûn (n): b. **baxê solan** (n)
baxban, -e: bağban (bağı koruyan)
baxbançî, -ye: bağban (bağı koruyan)
baxbançîtî (m): bağbancılık
baxbançiyê (m): b. **baxbançiyî** (m), **baxbançiyîye** (m)
baxbançiyî (m): bağbancılık
baxbançiyîye (m): bağbancılık
baxbanî (m): bağbancılık
baxbanîye (m): bağbancılık
baxbûn (n): b. **baxban**, -e
baxçe (n): bahçe
baxçewan, -e: bahçeci, bahçıvan
baxir (n): b. **paxir** (n)
baxizîyayene: kıskanmak, güdülemek, haset etmek (çekememek)
baxiznayene: kıskandırmak
baxizyayene: b. **baxizîyayene**
baxusus: özellikle
bay (n): b. **babî** (n)
baye (n): b. **baba** (n)
bayî (n): b. **babî** (n)
bayîk (n): b. **bawk** (n)
bayk (n): b. **bawk** (n)
bayraqî (m): b. **beyraqe** (m)
bayrem (n): bayram (b. **roşan**)
bayt (n) (TE): sekiz ikil, bayt
baz (n): b. **bazin** (n)

bazar (n): pazar (b. **yewşeme**)
bazbazik (n): b. **bazin** (n)
bazbend (n): kolçak (kola geçirilen ve üzerinde simge bulunan bağ), pazıbent
bazên (n): b. **pazên** (n)
bazi (n): b. **bazî** (n)
bazik (n): b. **bazin** (n)
bazilcan (m): b. **balcane** (m)
bazilcûn (m): **balcane** (m)
bazilcûna sıya (m): b. **balcana sıyaye** (m)
bazilcûna sıyay (m): b. **balcana sıyaye** (m)
bazilcûna sıyê (m): b. **balcana sıyaye** (m)
bazilcûna suir (m): b. **balcana sûre** (m)
bazilcûna sur (m): b. **balcana sûre** (m)
bazilzan (m): b. **balcane** (m)
bazin (n): 1) bilezik 2) b. **pazên** (n)
bazino esîr (n): b. **bazino hesîr** (n)
bazino hesîr (n): hasır bilezik
bazino sêmên (n): gümüş bilezik
bazino şemên (n): b. **bazino sêmên** (n)
bazino şemin (n): b. **bazino sêmên** (n)
bazino şemên (n): b. **bazino sêmên** (n)
bazino şemin (n): b. **bazino sêmên** (n)
bazino tadaye (n): burma bilezik
bazing (n): b. **bazin** (n)
bazingin, -e: b. **bazinin**, -e
bazinin, -e: bilezikli
bazirganiye (m): ticaret

bazî

bazî (n): pazı, önkol

bazme: b. basme (n)

bazu (n): b. bazî (n)

bazun (m): b. bazin (n)

bazuna hesîl (m): b. bazino
hesîr (n)

bazuna tadayî (m): b. bazi-
no tadaye (n)

bazunin, -e: b. bazinin, -e

bazû (n): b. bazî (n)

bazûka (m): bazuka

bazûbend (n): b. bazbend (n)

be: b. bi

Be zengene ade. (Kazma ile
kaz.)

be xo ra dayene: b. xo ra
dayene

beacî (zh): b. bacî (zh)

beacî ... ameyene: b. bacê
... ameyene

beacî ... ardene: b. bacê
... ardene

beacîyayene: b. bacîyayene

beacnayene: b. bacnayene

beajî (zh): b. bacî (zh)

beajê ... ameyene: b. bacê
... ameyene

beajê ... ardene: b. bacê .
. ardene

beajîyayene: b. bacîyayene

beajîyayîş (n): b. bacîyayîş (n)

beajnayene: b. bacnayene

becîyayene: b. bacîyayene

becîyayîş (n): b. bacîyayîş (n)

becnayene: b. bacnayene

bede: b. ci

bede ameyîne: b. ... ame-
yene

bede sawitene: b. desawi-
tene

bede sawîyayene: b. desa-
wîyayene

bedeameyîş (n): b. ... ameyîş

bedelîyayene: b. bedilîyayene

bedelîyayîş (n): b. bedilîyayîş (n)

bedelnayene: b. bedilnayene

bedelnayîş (n): b. bedilnayîş (n)

beden (n): beden, gövde, vücut

bedene (n): b. badana (m)

beder: b. ci

bedesawita (m): b. desawita (m)

bedesawite (n): b. desawite (n)

bedê: b. badê

bedê co: b. badê cû

bedê coy: b. badê cû

bedê cû: b. badê cû

bedilîyayene: değışmek

bedilîyayîş (n): değışme

bedilnayene: değıştirmek

bedilnayîş (n): değıştirme

bedî: b. badê

bedî co: b. badê cû

bedîni: b. badê

bedl (n): kıyafet, kılık, giyim,
kisve

bedo: b. badê

bedû: b. badê

beharat (n): baharat

beharatros, -e: baharatçı

behcî (zh): b. bacî (zh)

behcê ... ameyene: b. bacê
... ameyene

behcê ... ardene: b. bacê
... ardene

behcîyayene: b. bacîyayene

behcîyayîş (n): b. bacîyayîş (n)

behcnayene: b. bacnayene

behd: b. badê

behdê: b. badê

behdi: b. badê

behdo: b. badê

beher (n): b. behr (n)

behişt (n): cennet

behr (n): deniz

Behreyn (n): Bahreyn

behs (n): konu, bahis .

behs kerdene: bahsetmek, sözünü etmek, -den konuşmak

behsê . . . kerdene: bahsetmek, sözünü etmek, -den konuşmak

bej (n): kara, kır, susuz arazi

bejî, -ye: karasal, susuz (tarla, meyve vb.)

bejî (zh): b. **bacî** (zh)

bejê . . . ameyene: b. **bacê . . . ameyene**

bejê . . . ardene: b. **bacê . . . ardene**

bejîyayene: b. **bacîyayene**

bejîyayîş (n): b. **bacîyayîş** (n)

bejnayene: b. **bacnayene**

bejne (m): boy

bejn û bale: endam, boy bos

bejni (m): b. **bejne** (m)

bekçî, -ye: bekçi

bekmez (n): pekmez (b. **mot** (n), **rib** (n), **dîms** (n))

bekmezin, -e: pekmezli

belaşû (n): bir çeşit bez

belate (n): ben (meyvelerin olgunlaşma belirtisi)

belate bîyene: meyvelerin tek tük olgunlaşmaya başlaması

belate dekewtene: meyvelerin tek tük olgunlaşmaya başlaması

belate parayene: b. **belate perrayene**

belate parrayene: b. **belate perrayene**

belate perrayene: meyvelerin tek tük olgunlaşmaya başlaması

Belçika (m): Belçika

bêl (n): b. **bol-II** (n)

beledîye (m): b. **beledîya** (m)

beledîya (m): belediye

belegoş (n): kabakulak

belegoş girewtene: kabakulak olmak

beleguaş (n): b. **belegoş** (n)

beleguş (n): b. **belegoş** (n)

belegûş (n): b. **belegoş** (n)

belendîre (m): b. **berendîre** (m)

belendîri (m): b. **berendîre** (m)

belengoş (n): kulak tozu (kulağın arkası)

belengûş (n): b. **belengoş** (n)

belete (n): b. **belate** (n)

belete bîyayene: b. **belate bîyene**

belete dekotene: b. **belate dekewtene**

belete dekowtene: b. **belate dekewtene**

belê (zr): evet

belêda (m): b. **beledîya** (m)

belg (n): kıyafet, kılık, giyim, kisve, kostüm

belgê şewe (n): gece elbisesi, tuvalet (gece giysisi)

Belgrad (n): Belgrad

belî: b. **bellî**, -ye

belik (n): küçükdil

belike (m): gırtlak

belinge (n): b. **berenge** (n)

belî -I: b. **bellî**, -ye

belî bîyayene: b. **bellî bîyene**

belî bîyayine: b. **bellî bîyene**

belî kerdene: b. **bellî kerdene**

belî -II (m): b. **belû** (m)

belî . . . bîyayene: b. **bilî . . . bîyene**

belîcanî

belîcanî (m): b. **balcane** (m)
belîk (n): elle ufaltılmış olan tütün
B **Belîz**: Belize
belka: b. **belkî**
belkê: b. **belkî**
belkî: belki
belkiya: b. **belkî**
belko: b. **belkî**
bellî, -ye -I: belli
    bellî bîyayene: b. **bellî bîyene**
    bellî bîyene: belli olmak
    bellî kerdene: belli etmek
bellî -II (m): b. **belû** (m)
bellu: b. **bellî**, -ye
bellu (m): b. **belû** (m)
bellû (m): b. **belû** (m)
Belmopan (n): Belmopan
belu -I (m): b. **belû** (m)
    beluyê qeyse (m): b. **belûya qeyse** (m)
belu -II: b. **bellî**, -ye
belû -I (m): palamut
    belûya qeyse (m): yuvağı çekmek için kullanılan çatal-
    lı aracın yuvağın girintili yerine geçen ucu
belû -II: b. **bellî**, -ye -I
belxul (n): b. **belxur** (n)
belxur (n): bulgur
    belxuro hurdî (n): ince bulgur
    belxuro wîrdî (n): b. **belxuro hurdî** (n)
bend-I (n): 1)(bağlamak için kullanılan) bağ, ip, sicim; kısargan
    bendê çarixî (n): çarık bağı
    bendê solan (n): ayakkabı bağı
    bendê gewreyan/kurikan/

puncan/puçan (n): çorap bağı
bendî solûn (n): b. **bendê solan** (n)
    2)(hayvan için) tasma
bend-II (n): b. **bende** (m)
    bend antene: b. **bende antene**
    bend virastene: b. **bende viraştene**
    bend viraştene: b. **bende viraştene**
bende (m): 1)bent (suyu biriktirmek için önüne yapılan set), set
    bende antene: set çekmek
    bende viraştene: set çekmek
    2)duvar
    benda hêgayî: tarla duvarı
bendik (n): bağ (bağlamak için kullanılan), ip
bendî: b. **badê**
    bendî der: b. **badê**
bendîna: b. **badê**
bendîni: b. **badê**
bengî: b. **bengîn**, -e
bengîn, -e: tutkun, meftun
Bengladeş (n): Bengladeş
benîşt (n): b. **benîşt** (n)
Benîn (n): Benin
benîşt (n): sakız
beno gi: b. **beno ke**
    beno ke: belki
    beno ki: b. **beno ke**
    benû ki: b. **beno ke**
benzînros, -e: benzinci
beq (n): kurbağa
beqal, -e: baklal
beqa nêkerdene: hemen ölmek, anında ölmek
beqla (m): bakla

beqlaya sultanî (m): bir çeşit yabancı bakla
beqlaya xatunan (m): bir çeşit yabancı bakla
beqlewa (m): b. **baqlawa** (m)
ber-I (n) (TE): kapı
berê teberî (n): dış kapı
bero caxilme (n): b. **bero caxleme** (n)
bero caxlame (n): b. **bero caxleme** (n)
bero caxleme (n): parmaklık biçimindeki kapı
bero paralel (n) (TE): paralel kapı
bero rêzkî (n) (TE): dizisel kapı
ber-II (n): dış, dışarı; hariç
Ez kewtane ber. (Dışarı çıktım.)
ber kerdene: dışarıya çıkarmak, (yarada biriken irin veya kanı) dışarı akıtmak
Mekteb ra ber ke! (Okuldan dışarıya çıkar!)
ber-III (m): b. **bere** (m)
ber-IV (n): ürün, mahsul
ber arê dayene: ürün toplamak
ber arê kerdene: ürün toplamak
ber pêser kerdene: ürün toplamak
bera: b. **bira-II**
beradî (m): b. **berradî** (m)
beraj (n): b. **baraj** (n)
beran (n): koç
berano maz (n): yaşlı koç
berano qert (n): çok yaşlı olan koç
berarêdayîş (n): ürün toplama
berarêkerdiş (n): ürün toplama

ma
berban, -e: kapıcı
berbanik (n): önlük
berbayene: b. **bermayene**
berbayine: b. **bermayene**
berbayîne: b. **bermayene**
berbayîş (n): b. **bermayîş** (n)
berbend (n): palanın geri kaymasını önlemek için ön kısmına bağlanan ip
berber, -e: berber, kuaför
berbera cinîyan (m): kadın berberi
berberê cinîyan (n): kadın berberi
berbiş (n): b. **bermayîş** (n)
berbîs (n): b. **bermayîş** (n)
berbiş (n): b. **bermayîş** (n)
berbîyayîş (n): yarada biriken irin veya kanın dışarı çıkması
berd (m): b. **berde** (m)
berde (m): otuz tane (burma ot için)
berdi (m): b. **berde** (m)
ber-e-I (m): taş
ber-e-II: b. **ci; ey, aye**
bere hameyîne: b. . . . **ameyene**
bere sawitene: b. **desawitene**
bere sawîyayene: b. **desawîyayene**
bere -III (m): bere (başlık için)
berehameyîş (n): b. . . . **ameyîş**
berendîle (m): b. **berendîre** (m)
berendîli (m): b. **berendîre** (m)
berendîre (m): bir iki yaşındaki dişi kuzu
berenge (n): çit kapısı, çeper kapısı

berengi

berengi (n): b. berenge (n)
bereqa (m): b. baraqa (m)
beresawita (m): b. desawita (m)
beresawite (n): b. desawite (n)
berey (n): geç, tehir
berey vistene: geciktirmek,
tehir etmek
bereyvistiş (n): geciktirme, te-
hir etme
berêl, -i: b. berîl, -e
berge (n): it kapısı, çeper ka-
pısı
bergîr (n): beygir
beri: b. ber (n)
berindî (m): b. berendîre (m)
berindil (m): b. berendîre (m)
berî, -ye: b. berri, -ye
berî (m): b. bêri (m)
berîl, -e: yağısız
berîya (m): b. ber-I (n)
berîyê (m): b. bêriyiye (m)
berj, -e: b. berz, -e
berkem (n): b. berken (n)
berken (n): gülümseme
berkenî bîyene: gülümsemek
berkenîbîyayîş (n): gülümse-
me
berko (n): son
berling (n): ayakkabılık
Berlîn (n): Berlin
bermal (n): taban (bina vb. ta-
banı)
bermayene: ağlamak
bermayîş (n): ağlama, ağlayîş
berme (n): ağlama
bermî (n): b. berme (n)
bermiş (n): b. bermayîş (n)
Bern (n): Bern
beroş (n): 1)bakraç 2)kova 3)ten-
cere
berpêserkerdiř (n): ürün top-
lama

berpirsiyar, -e: sorumlu, me-
sul
berpirsiyariye (m): sorumlu-
luk, mesuliyet
berqestî ra: 1)mahsus 2)şaka-
dan 3)yalancıktan, yalandan
berqestî ya: b. berqestî ra
berqest ra: b. berqestî ra
berqestîye ra: b. berqestî ra
berqêřtî ra: b. berqestî ra
berqêřtî ya: b. berqestî ra
berrad (m): b. berradî (m)
berradî (m): eğe, törpü
berradî kerdene: eğelemek
berri, -ye: karasal
berriîl, -i: b. berîl, -e
berşewal: b. bêşelwarî (n, m)
berşoyî (zh): gecelik (kadın
iin), pijama (kadın iin)
berteng (n): sofa, hol
bertîl (n): rüşvet
bertîl dayene: rüşvet ver-
mek
bertîl dayene werdene:
rüşvet yedirmek
bertîl werdene: rüşvet
yemek
berûn (n): b. beran (n)
bervayene: b. bermayene
bervayine: b. bermayene
bervayis (n): b. bermayîş (n)
bervayîs (n): b. bermayîş (n)
bervayîş (n): b. bermayîş (n)
bervis (n): b. bermayîş (n)
berviş (n): b. bermayîş (n)
bervîs (n): b. bermayîş (n)
Berwarî: Pervari
berxudar: berhudar
Berxudar be. (Berhudar ol./
Teşekkür ederim.)
Berxudar bî/ba. (Berhudar
olasın./Teşekkür ederim.)

Berxudar bi. b. Berxudar be.
Berxudar ib. b. Berxudar be.
berxul (n): b. belxur (n)
berya (m): b. ber-I (n)
berz, -e: yüksek, yüce
berz bîyene: kalkmak
berz kerdene: kaldırmak
berza (m): b. bezra (m)
berzane (n): yükselti
berzbîyayîş (n): kalkma
berzek, -e: yüksekçe
berzey (m): b. berzîye (m)
berzeya pêle (m): b.
berzîya pêli (m)
berzîya pêli (m): dalga yük-
sekliği
berzê (m). b. berzî (m)
berzênî (m): yükseklik
berzi (m): b. berze (m)
berzik (n): apış arası kılları
berzî (m): yükseklik
Berzînê xeyrî bo. (Geçmiş ol-
sun.)
Berzînê xêrî bo.: b. Berzî-
nê xeyrî bo.
berzîye (m): yükseklik
berzkerdiş (n): kaldırma
besekerdene: edebilmek, ya-
pabilmek, muktedir olmak
besekerdiş (n): edebilme, ya-
pabilme, muktedir olma
beseykerdene: b. beseker-
dene
beseykerdiş (n): b. beseker-
diş (n)
besilma (m): b. beslima (m)
beskemate (m): peksimet
beskemati (m): b. beskemate (m)
beskimati (m): b. beskemate (m)
beslima (m). besleme (kız/ka-

dın hizmetçi), beslemelik
besta (m): beste
bestekar, -e: besteci, bestekâr,
kompozitör
bestene: 1)bağlamak 2)kuşan-
mak (kuşak, fişeklik vb. için)
bestiş (n): 1)bağlama 2)kuşan-
ma (kuşak, fişeklik vb. için)
bestox (n): bağlaç
beşê pîyanzî (n): b. puşê pî-
yazî (n)
beşerîyayene: b. beşirîyaye-
ne
beşerîyayîş (n): b. beşirîya-
yîş (n)
beşêkerdene: b. besekerde-
ne
besêkerdiş (n): b. besekerdiş (n)
beşêla (m): b. beşîla (m)
beşirîyayene: gülümsemek
beşirîyayîş (n): gülümseme
beşîla (m): kavun
beşla (m): b. beşîla (m)
beşne (m): b. bejne (m)
beşn û bali: b. bejn û bale
beşni (m): b. bejne (m)
betana (m): b. betanîya (m)
betanî (m): b. betanîya (m)
betanîya (m): battaniye
bette (m): ördek
betti (m): b. bette (m)
bewli: b. bellî, -ye-I
bewlî: b. bellî, -ye-I
bewlu: b. bellî, -ye-I
bewlû: b. bellî, -ye-I
bewrani (m): b. borane (m)
bewranî (m): b. boranî (m)
bewron (m): b. borane (m)
bewrone (m): b. borane (m)
bewroni (m): b. borane (m)
bewse (n): b. bose (n)
bexçe (n): b. baxçe (n)

bexçewan

bexçewan, -e: b. **baxçewan**, -e

Bexdad (n): Bağdat

bexdadî (n): yaş ağaç dallarıyla örülüp sıvanmış olan ince duvar

bexdenos (n): b. **maydanoz** (n)

bexêr: b. **bixeyr**

ma bexêr: b. **ma bixeyr dî**

ma bexêr dî: b. **ma bixeyr dî**

bexîl, -e: b. **pexîl**, -e

bexîley (m): b. **pexîliye** (m), **pexîlî** (m)

bexîley kerdene: b. **pexîliye kerdene**

bexîlê (m): b. **pexîliye** (m), **pexîlî** (m)

bexîlê kerdene: b. **pexîlî kerdene**

bexîlênî (m): b. **pexîlênî** (m)

bexoradayîş (n): b. **xorada-yîş** (n)

bext (n): 1)baht, şans, talih
2)uğurböceği

bext waştene: iltica etmek, sığınmak

bextewar, -e: b. **bextewer**, -e

bextewarî (m): b. **bextewerî** (m)

bextewariye (m): b. **bexteweriye** (m)

bextewer, -e: mutlu, bahtiyar

bextewerî (m): mutluluk, bahtiyarlık

bexteweriye (m): mutluluk, bahtiyarlık

bextiyar, -e: mutlu, bahtiyar

bextiyarî (m): mutluluk, bahtiyarlık

bextiyariye (m): mutluluk, bahtiyarlık

bextwaştîş (n): iltica, sığınma

bextwaşttox, -e: sığınık, mül-

teci

bexûd, -e: çirkin

bey (m): b. **beye** (m)

beya (m): b. **bîyaya** (m)

beyan (n): beyan

beyan kerdene: beyan etmek

beyanat (n): demeç, beyanat

beyankerdiş (n): beyan etme

beyar (n): bor, geleme, gen (arazi için), hozan

beyar verdayene: tarlayı sürmeden dinlenmeye bırakmak

beyare (n): b. **beyar** (n)

beyat, -e: bayat

beyat bîyene: bayatlamak

beyat kerdene: bayatlatmak

beyathîyayîş (n): bayatlama

beyatkerdiş (n): bayatlatma

beye (m): ayva

beye (n): b. **bîyaye** (n)

beyene: b. **bîyene**

beyêre (m): ayva ağacı

beyêri (m): b. **beyêre** (m)

beyi (m): b. **beye** (m)

beyîş (n): b. **bîyayîş** (n)

beyîti (m): b. **beyte** (m)

beyk (n): b. **bawk** (n)

beylu: b. **bellî**, -ye-I

beylu bîyayîne: b. **bellî bîyene**

beylû: b. **bellî**, -ye

beynate (n): b. **beyntar** (n)

beynatî: b. **beyntarî**, -ye

beyntar (n): ara

beyntare (n): b. **beyntar** (n)

beyntarî, -ye: aradaki

beyon (n): b. **beyan** (n)

beyon kerdene: b. **beyan kerdene**

beyonkerdiş (n): b. beyan-kerdiş (n)
beyra: b. ber-I (n)
beyraçe (m): bayrak
Beyrûd (n): Beyrut
beşla (m): b. beşila (m)
beyte (m): beyit
beyta destpêkerdişî (m): başlangıç beyti
beyta peyêne (m): son beyit
beytutî, -ye: bayat
beytutî bîyene: bayatlamak
beytutî kerdene: bayatlatmak
beytutîbîyayîş (n): bayatlama
beytutîkerdiş (n): bayatlatma
beyûn (n): b. beyan (n)
beyûn kerdene: b. beyan kerdene
beyûnkerdiş (n): b. beyan-kerdiş (n)
bez (n): b. bej (n)
bezbind (n): b. bazbend (n)
bezelya (m): bezelye
bezelye (m): b. bezelya (m)
bezira (m): b. bezra (m)
bezn (m): b. bejne (m)
beznaye (n): b. vîjnaye (n)
beznayêne: b. vîjnayene
beznayîş (n): b. vîjnayîş (n)
beznayîye (m): b. vîjnayîye (m), vîjnaya (m)
bezne (m): b. bejne (m)
bezra (m): çekirdek
bezra ronayene: tohum ekmek
bezre (n): tohum
bezre estene: b. bezre eştene
bezre eştene: tohum serpmek, tohum ekmek (tahıl

için)
bezre eşteni: b. bezre eştene
bezre eyşteni: b. bezre eştene
bezre vistene: tohum serpmek, tohum ekmek (tahıl için)
bezre visteni: b. bezre vistene
bezredekerdiş (n): yarıcılık sisteminde taraflardan birinin tohumu vermesi/karşılması
bezri (n): b. bezre (n)
bezri eşteni: b. bezre eştene
bezrik (m): b. pizrike (m)
bezrike (m): b. pizrike (m)
bezriki (m): b. pizrike (m)
bê-I (vr): -sız, -siz; -den başka
Ma bê to nêşinê. (Biz sensiz gitmeyiz.)
Bê to herkes amebî. (Senden başka herkes gelmişti.)
bê dec: b. bê dej
bê-II (m): b. beye (m)
bêaga: b. bêagah, -e
bêagah, -e: habersiz, bihaber
bêaqil, -e: akılsız
bêaw, -e: susuz
bêawê (m): b. bêawî (m), bêawiye (m)
bêawî (m): susuzluk
bêawiye (m): susuzluk
bêban: b. filan-bêban
bêbext, -e: 1)kallesiz 2)şanssız, talihsiz
bêbin (n): bent (suyu biriktirmek için önüne yapılan set); set
bêbin bestene: set çekmek

bêbon: b. **filon-bêbon**
bêc: 1)b. **bej** (n) 2)b. **bejî**, -ye
bêcan, -e: çaresiz
B **bêce** (m): b. **bêçike** (m)
bêçara (m): çaresiz, biçare
bêçare (n): çaresiz, biçare
bêçariye (m): çaresiz, biçare
bêçek, -e: silahsız
bêçef, -e: b. **bêkeyf**, -e
bêçef bîyayene: b. **bêkeyf bîyene**
bêçêf bîyayene: b. **bêkeyf bîyene**
bêçembela (m): b. **bêçembile** (m)
bêçembele (n): b. **bêçembil** (n)
bêçembil, -e: kulpsuz
bêçemla (m): b. **bêçembile** (m)
bêçemle (n): b. **bêçembil** (n)
bêçepil, -e: b. **bêçembil**, -e
bêçêf, -e: b. **bêkeyf**, -e
bêçêfêni (m): b. **bêkeyfêni** (m)
bêçêfiye (m): b. **bêkeyfiye** (m), **bêkeyfi** (m)
bêçike (m): parmak
bêçika darloxî (m): yuvağı çekmek için kullanılan çatal-
lı aracın yuvağın girintili ye-
rine geçen ucu
bêçika destî (m): el parmağı
bêçika linge (m): ayak par-
mağı
bêdard, -i: b. **bêderd**, -e
bêdaru, -ye: ilaçsız, dermansız
bêdec, -i: b. **bêdej**, -e
bêdecey (m): b. **bêdejiye** (m)
bêdecê (m): b. **bêdejî** (m)
bêdecî (m): b. **bêdejî** (m)
bêdej, -e: üzüntüsüz
bêdejeý (m): b. **bêdejiye** (m)
bêdejê (m): b. **bêdejî** (m)
bêdejî (m): b. **bêdeje** (m)

bêdejî (m): üzüntüsüzlük
bêdejiye (m): üzüntüsüzlük
bêderd, -e: dertsiz
bêderman, -e: dermansız
bêdesen, -e: desensiz
bêdesmac bîyayene: b. **bê-
destmaj bîyene**
bêdesmacey (m): b. **bêdest-
majîye** (m)
bêdesmajey (m): b. **bêdest-
majîye** (m)
bêdestik, -e: kulpsuz
bêdestmac bîyayene: b. **bê-
destmaj bîyene**
bêdestmacê (m): b. **bêdest-
majîye** (m)
bêdestmaj bîyene: aybaşı ol-
mak, adet görmek
bêdestmajîye (m): aybaşı, adet
bêdeşmaj bîyayene: b. **bê-
destmaj bîyene**
bêdeşmajey (m): b. **bêdest-
majîye** (m)
bêdeştene: dikişsiz
bêdez, -e: b. **bêdej**, -e
bêdic: b. **bêdej**, -e
bêdicî (m): b. **bêdejî** (m)
bêdij: b. **bêdej**, -e
bêdijî (m): b. **bêdejî** (m)
bêdrok (n): altı dar üstü geniş,
alüminyumdan yapılmış kova
bêfam, -e: b. **bêfehmi**, -e
bêfamey (m): b. **bêfehmi** (m),
bêfehmiye (m)
bêfamî (m): b. **bêfehmi** (m),
bêfehmiye (m)
bêfehmi, -e: anlayışsız
bêfehmenî (m): anlayışsızlık
bêfehmi (m): anlayışsızlık
bêfehmiye (m): anlayışsızlık
bêferaset, -e: anlayışsız
bêferasetey (m): b. **bêferaseti**

(m), **bêferasetiye** (m)
bêferasetê (m): b. **bêferasetî**
 (m), **bêferasetiye** (m)
bêferasetêni (m): anlayışsızlık
bêferasetî (m): anlayışsızlık
bêferasetiye (m): anlayışsızlık
bêfêm, -e: b. **bêfehîm**, -e
bêfêmey (m): b. **bêfehîmî** (m),
bêfehîmiye (m)
bêfom, -e: b. **bêfehîm**, -e
bêfomiye (m): b. **bêfehîmî** (m),
bêfehîmiye (m)
bêfûmê (m): b. **bêfehîmî** (m),
bêfehîmiye (m)
bêgan, -e: cansız
bêgoniye (m): kansızlık
bêgubra (m): gübresiz
bêgubre, -ye: gübresiz
bêgueynê (n): b. **bêgoniye** (m)
bêguman: elbet, elbette
bêguwînê (m): b. **bêgoniye** (m)
bêgûînê (m): b. **bêgoniye** (m)
bêgûniyey (m): b. **bêgoniye** (m)
bêgwîney (m): b. **bêgoniye** (m)
bêhagî: b. **bêhayî**, -ye
bêhayî, -ye: habersiz, bihaber
bêhewr (n): bulutsuz
bêhêş, -i: b. **bêhiş**, -e
bêhêvî, -ye: ümitsiz, umutsuz
bêhêz, -e: güçsüz, kuvvetsiz
bêhiş, -e: b. unutkan
Ez bêhiş a. (Ben unutkanım.)
bêhîs, -e: duygusuz, hissiz
bêhîsêni (m): duygusuzluk,
 hissizlik
bêhîsî (m): duygusuzluk, his-
 sizlik
bêhîsiye (m): duygusuzluk,
 hissizlik
bêhîss, -e: b. **bêhîs**, -e
bêhîsî (m): b. **bêhîsî** (m), **bê-**

hîsiye (m)
bêhîssiye (m): b. **bêhîsî** (m),
bêhîsiye (m)
bêhor (n): b. **bêhewr** (n)
bêhowr (n): b. **bêhewr** (n)
bêhurmet, -e: saygısız, hür-
 metsiz
bêhurmetey (m): b. **bêhurme-
 tiye** (m)
bêhurmetê (m): b. **bêhurme-
 tî** (m)
bêhurmetî (m): saygısızlık,
 hürmetsizlik
bêhurmetiye (m): saygısızlık,
 hürmetsizlik
bêîntîzam, -e: düzensiz, inti-
 zamsız, nizamsız
bêîštahey (m): b. **bêîstahiye** (m)
bêîstahê (m): b. **bêîstahiye** (m)
bêîstahiye (m): iştahsızlık
bêj-I: 1) b. **bej** (n) 2) b. **bejî**, -ye
bêj-II (n): çeşit
bêkar, -e -I: işsiz
bêkar, -e -II: bekâr
bêkarey (m): b. **bêkariye** (m)
bêkarî (m): işsizlik
bêkariye (m): işsizlik
bêkeder, -e: üzüntüsüz, keder-
 siz
bêkederî (m): üzüntüsüzlük
bêkederiye (m): üzüntüsüzlük
bêkerb, -e: üzüntüsüz
bêkerbizik, -e: üzüntüsüz
bêkerbizikî (m): üzüntüsüzlük
bêkerbizikiye (m): üzüntüsüz-
 lük
bêkerbî (m): üzüntüsüzlük
bêkerbiye (m): üzüntüsüzlük
bêkes, -e: kimsesiz, bikes
bêkesey (m): b. **bêkesiye** (m)
bêkesê (m): b. **bêkesiye** (m)
bêkesî (m): yalnızlık

bêkesiye

bêkesiye (m): yalnızlık
bêkeyf, -e: hasta, keyifsiz, neşesiz
B **bêkeyf bîyene**: hasta olmak, keyifsizlenmek
bêkeyfey (m): b. **bêkeyfiye** (m), **bêkeyfi** (m)
bêkeyfê (m): b. **bêkeyfiye** (m), **bêkeyfi** (m)
bêkeyfêni (m): keyifsizlik, neşesizlik
bêkeyfi (m): keyifsizlik, neşesizlik
bêkeyfiye (m): keyifsizlik, neşesizlik
bêkêf: b. **bêkeyf**, -e
bêkêf bîyayene: b. **bêkeyf bîyene**
bêkêfê (m): b. **bêkeyfiye** (m), **bêkeyfi** (m)
bêkêfi (m): b. **bêkeyfiye** (m), **bêkeyfi** (m)
bêle-I (m): bel
bêle-II (m): b. **bol-II** (n)
bêlezet, -e: tatsız, lezzetsiz
bêlezetî (m): tatsızlık, lezzetsizlik
bêlezetiye (m): tatsızlık, lezzetsizlik
bêlezzet, -e: b. **bêlezet**, -e
bêlezzetey (m): b. **bêlezetî** (m), **bêlezetiye** (m)
bêlezzetê (m): b. **bêlezetî** (m), **bêlezetiye** (m)
bêlka: b. **belkî**
bêlkê: b. **belkî**
bêlu: b. **bellî**, -ye
bêmadey (m): b. **bêmadîye** (m)
bêmadê (m): b. **bêmadîye** (m)
bêmadîye (m): iştahsızlık
bêmerg, -e: ölümsüz
bêmerg, -i: b. **bêmerg**, -e

bênamus, -i: b. **bênamûs**, -e
bênamusey (m): b. **bênamûsiye** (m)
bênamûs, -e: namussuz
bênamûsiye (m): namussuzluk
bênate (n): b. **beyntar** (n).
bênati (n): b. **beyntar** (n)
bênatî: b. **beyntarî**, -ye
bênizam, -e: düzensiz, intizamsız, nizamsız
bênomus: b. **bênamûs**, -e
bêntar (n): b. **beyntar** (n)
bêntirro (n): b. **bîntirro** (n)
bênturro (n): b. **bîntirro** (n)
bênûmis: b. **bênamûs**, -e
bêqayde (n): kuralsız
bêqesawet, -e: üzüntüsüz
bêqesawetî (m): üzüntüsüzlük
bêqesawetiye (m): üzüntüsüzlük
bêqewet, -e: güçsüz, kuvvetsiz
bêqisawet, -e: b. **bêqesawet**, -e
bêqisawetî (m): b. **bêqesawetî** (m)
bêqisawetiye (m): b. **bêqesawetiye** (m)
bêqisawet, -e: b. **bêqesawet**, -e
bêqisawetî (m): b. **bêqesawetî** (m)
bêqisawetiye (m): b. **bêqesawetiye** (m)
bêqulp, -e: kulpsuz
bêqulpi (m): b. **bêqulpe** (m)
bêraqi (m): b. **beyraqe** (m)
bêrbîs (n): b. **bermayîş** (n)
Bêrecûg (n): Birecik
bêrehm, -e: duygusuz, hissiz; katı yürekli
bêrehmey (m): b. **bêrehmiye** (m)
bêrehmê (m): b. **bêrehmiye** (m)
bêrehmêni (m): duygusuzluk,

hissizlik, katı yüreklilik
bêrehmi (m): duygusuzluk,
 hissizlik, katı yüreklilik
bêrehmîye (m): duygusuzluk,
 hissizlik, katı yüreklilik
bêrêz, -e: saygısız, hürmetsiz
bêrêzî (m): saygısızlık, hür-
 metsizlik
bêrêziye (m): saygısızlık, hür-
 metsizlik
bêri (m): b. **bêrî** (m)
bêriwen, -i: b. **bêrûn**, -e
bêrî (m): 1)sağıcı (kırda sürü
 sağan kadın/kız) 2)sağım
 (kırda sürü sağımı)
bêripêş, -e: örtüsüz
bêriwan (m): b. **bêriwane** (m)
bêriwane (m): sağıcı (kırda sü-
 rü sağan kadın/kız)
bêriwaney (m): b. **bêriwanî-**
ye (m)
bêriwani (m): b. **bêriwane** (m)
bêriwanî (m): sağıcılık
bêriwaniye (m): sağıcılık
bêriwantî (m): sağıcılık
bêriwantiye (m): sağıcılık
bêriwoney (m): b. **bêriwanî-**
ye (m)
bêriwoni (m): b. **bêriwane** (m)
bêriwûn (m): b. **bêriwane** (m)
bêriwûnê (m): b. **bêriwanî** (m)
bêriye (m): 1)sağıcı (kırda sürü
 sağan kadın/kız) 2)sağım
 (kırda sürü sağımı)
bêriyey (m): b. **bêriyiye** (m)
bêriyênî (m): sağıcılık
bêriyiye (m): sağıcılık
bêro (n): b. **bîro** (n)
bêron, -e: b. **bêrûn**, -e
bêrro (n): b. **bîro** (n)
bêruwen, -i: b. **bêrûn**, -e
bêrûçik, -e: çirkin

bêrûn, -e: yağsız
bêsebeb: nedensiz, sebepsiz
bêserûber, -e: düzensiz, inti-
 zamsız, nizamsız
bêsevev: b. **bêsebeb**
bêşik: b. **bêşik**
bêsinet, -e: b. **bêsunet**, -e
Bêsnî: Besni
bêsol, -e: 1)tuzsuz 2)(mecazen)
 tatsız (kimse), yaramaz
 (kimse)
bêsolê (m): b. **bêsolîye** (m)
bêsolênî (m): 1)tuzsuzluk
 2)(mecazen) tatsızlık, yara-
 mazlık
bêsolî (m): 1)tuzsuzluk 2)(me-
 cazen) tatsızlık, yaramazlık
bêsolîye (m): 1)tuzsuzluk
 2)(mecazen) tatsızlık, yara-
 mazlık
bêsual: b. **bêsol**, -e
bêsuel: b. **bêsol**, -e
bêsunet, -e: sünnetsiz
bêşalî (n, m): şalvarsız
bêşalwarî (n, m): b. **bêşelwarî**
 (n, m)
bêşaşî, -ye: hatasız, yanlışsız
bêşeker, -e: şekersiz
bêşekir, -e: b. **bêşeker**, -e
bêşelwarî (n, m): şalvarsız,
 donsuz
bêşeref, -e: şerefsiz
bêşewal: b. **bêşelwarî** (n, m)
bêşige (m): beşik
bêşik: elbet, elbette
bêşî (m): b. **bîşî** (m)
bêşlî (n): beşli (tüfek)
bêtahlûke (n): b. **bêtehluke** (n)
bêtahm, -e: b. **bêtehm**, -e
bêtalike (n): b. **bêtehluke** (n)
bêtalîke (n): b. **bêtehluke** (n)
bêtalke (n): b. **bêtehluke** (n)

bêtalkiye (m): b. **bêtehluka** (m), **bêtehlukiye** (m)
bêtaluka (m): b. **bêtehluka** (m), **bêtehlukiye** (m)
bêtaluke (n): b. **bêtehluke** (n)
bêtaluki (n): b. **bêtehluke** (n)
bêtalukiye (m): b. **bêtehluka** (m), **bêtehlukiye** (m)
bêtalûke (n): b. **bêtehluke** (n)
bêtam, -e: b. **bêtehm**, -e
bêtamey (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtamê (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtami (m): b. **bêtehme** (m)
bêtamî (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtamiye (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtamûtûj, -e: b. **bêtehmûtuj**, -e
bêtehlike (n): b. **bêtehluke** (n)
bêtehluka (m): tehlikesiz
bêtehluke (n): tehlikesiz
bêtehlukiye (m): tehlikesiz
bêtehm, -e: tatsız, lezzetsiz
bêtehmî (m): tatsızlık, lezzetsizlik
bêtehmîye (m): tatsızlık, lezzetsizlik
bêtehmûtuj, -e: tatsız, lezzetsiz
bêtiman (n, m): b. **bêtumanî** (n, m)
bêtimanî (n, m): b. **bêtumanî** (n, m)
bêtimonî: b. **bêtumanî** (n, m)
bêtimûn: b. **bêtumanî** (n, m)
bêtir: b. **bitir**, **pitir**
bêtir perê (n): b. **perarey** (n)
bêtir pêrar: b. **bitir pêrar**
bêtom, -e: b. **bêtehm**, -e

bêtomê (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtomî (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtomîye (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtumanî (n, m): donsuz
bêtumûn: b. **bêtumanî** (n, m)
bêtûm, -e: b. **bêtehm**, -e
bêtûmê (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêtûmî (m): b. **bêtehmî** (m), **bêtehmîye** (m)
bêvan: b. **filan-bêvan**
bêveng, -e: sessiz, ünsüz
bêver, -e: ensiz
bêvîr, -e: unutkan
bêwa (m): meret
bêwahîr, -e: b. **bêwayîr**, -e
bêwayer, -i: b. **bêwayîr**, -e
bêwayîr, -e: 1) sahipsiz, 2) meret
bêwayîri (m): **bêwayîre** (m)
bêwe (n): meret
bêwin (n): b. **bêbin** (n)
bêwin guretene: b. **bêbin bestene**
bêxeber, -e: habersiz, bihaber
bêxeberi (m): b. **bêxebere** (m)
bêxeletî, -ye: hatasız, yanlışsız
bêxem, -e: gamsız
bêxeta, -ye: hatasız, yanlışsız
bêxeter, -e: tehlikesiz
bêxever, -e: b. **bêxeber**, -e
bêxewer: b. **bêxeber**, -e
bêxeyca: b. **bêxeyja**
bêxeyja: -den başka, hariç
Bêxeyja to kesî nênuşt.
 (Senden başka kimse yazmadı.)
bêxeyra: -den başka, hariç
bêxeyrbey: b. **bêxeyra**
bêxeyrbê: b. **bêxeyra**

bêxeyrey: b. **bêxeyra**
bêxeyrê: b. **bêxeyra**
bêyanişî, -ye: hatasız, yanlışsız
bêyîte (m): b. **beyte** (m)
bêynate (n): b. **beyntar** (n)
bêynatî: b. **beyntarî,** -ye
bêynte (n): b. **beyntar** (n)
bêzahmet, -e: b. **bêzehmet,** -e
bêzamet, -e: b. **bêzehmet,** -e
bêzehmet, -e: zahmetsiz
bêzibil, -e: gübresiz
bi: 1) ile, vasıtasıyla

Bi dest werd: (Elle yedi.)

Bi qeleme nuşt. (Kalemle yazdı.)

Bi pereyanê xo herfınayo.
 (Parasıyla satın almış.)

Bi tercumanî ifade da.
 (Tercüman vasıtasıyla ifade verdi.)

bi . . . a: b. **bi . . . ra**

bi dore: nöbetleşe

“Dinya bi dor a, malêza çorî ya.”

bi dore kerdene: nöbetleşe yapmak

bi dori: b. **bi dore**

bi iskelet: iskeletli

bi name bê Ellay: b. **bi nameyê Ellahî**

bi name bê Hûmayî: b. **bi nameyê Homayî**

bi nameyê Ellahî: vallahi

bi nameyê Haqî: b. **bi nameyê Heqî**

bi nameyê Heqî: vallahi

bi nameyê Homayî: vallahi

bi namê Haqî: b. **bi nameyê Heqî**

bi namê Heqî: b. **bi nameyê Heqî**

bi newbe: b. **bi nobe**

bi newbi: b. **bi nobe**

bi nobe: nöbetleşe

bi nobe kerdene: nöbetleşe yapmak

bi nobete: nöbetleşe

bi nobete kerdene: nöbetleşe yapmak

bi nomey Ellay: b. **bi nameyê Ellahî**

bi nomey Hûmay: b. **bi nameyê Homayî**

bi nûmê Allay: b. **bi nameyê Ellahî**

bi nûmê Homay: b. **bi nameyê Homayî**

bi qapan sentene: kantarlamak, kantara vurmak, kantara çekmek

bi qebale gure kerdene: götürü usûlü iş yapmak

bi qebale kar kerdene: götürü usûlü iş yapmak

bi qebale xebetîyayene: b. **bi qebale xebitîyayene**

bi qebale xebitîyayene: götürü usûlü iş yapmak

bi qerqe: iskeletli

bi qerqot: iskeletli

bi qey: b. **qandê**

bi qey ku: b. **qando ke**

bi . . . ra: ile, vasıtasıyla, birlikte, beraber, beraberinde

Mêrdêk bi yew cenî ra ameyo. (Adam bir kadınla gelmiş.)

bi sira: nöbetleşe, sırayla

bi tena sereyê xo: yapayalnız

Bi xatirê to.: allahaısmarladık

Bi xeyr şo-bê. (Güle güle git, güle güle gel.)

Ti bi xeyr ameyî/ameya.
(Hoş geldin.)

bi . . . wa: ile, vasıtasıyla, birlikte, beraber, beraberinde

bi xo: bizzat

bi xo ra dayene: b. xo ra dayene

bi . . . ya: b. bi . . . wa

Mêrdek di xizmekaran zî

bi kênaya xo ya şaweno.

(Adam iki hizmetçiyi de kızı ile gönderir.)

2)-e

Ez şina bi Dîyarbekir.
(Diyarbakır'a gidiyorum.)

Ey îman bi Homayî ardo.
(O Tanrı'ya inanmış.)

bi . . . ewnîyayene: -e bakmak

3)göre

bi mi: bana göre, bence

biaqil, -e: akıllı

bicike (m): b. **bijike (m)**

bicika toraqî: b. **bijika toraqî**

biciwî: yaşa

biciwîyo: yaşasın

Biciwiyo xoserîye!/Biciwîyo xoserî! (Yaşasın bağımsızlık!)

Wa biciwîyo xoserîye!/Wa biciwîyo xoserî! (Yaşasın bağımsızlık!)

biçixe (n): b. **biçxe (n)**

biçixî (n): b. **biçxe (n)**

biçxe (n): bıçkı (büyük testere)

bide: b. ci

bide omeyîne: b. . . . ameyene

bide sawitene: b. **desawitene**

bide sawiyayene: b. **desawiyayene**

bideomeyîş (n): b. . . . ameyîş

bider: b. ci

bidesawita (m): b. **desawita (m)**

bidesawite (n): b. **desawite (n)**

bîdest (kerde) (n) (TE): el ile (yapılan)

bîdestê: eliyle

Bidlîs (n): Bitlis

bifam, -e: b. **bifehm,** -e

bifehm, -e: anlayışlı

biferaset, -e: anlayışlı

bifêm, -e: b. **bifehm,** -e

bih bi . . . bîyene: -e güvenilmek

bih bi . . . kerdene: -e güvenmek

bih . . . bîyayene: b. **bih bi . . . bîyene**

bih . . . bîyene: b. **bih bi . . . bîyene**

bih . . . kerdene: b. **bih bi . . . kerdene**

biharat (n): b. **beharat (n)**

bihvêre (m): b. **vamêre (m)**

bijangî (zh): kirpik

bijek, -e: b. **bizêk,** -e

bijêk, -e: b. **bizêk,** -e

bijêrekî (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek

bijike (m): kömbe (küle gömülerek pişirilen mayasız çörek)

bijika toraqî: bir çeşit gözleme

bikeyf: keyifle

biko: oğul (hitap hali)

bilbançikî (zh): bademcik (bademcikler)

bilbil (n): bülbül

bilbil kerdene: homurdanmak
bilbilfiyane: homurdanmak
bilezik (n): b. **bilazik (n)**
bilezikin, -e: b. **bilazikin, -e**
bilik (n): çük (çocuk dilinde)
bilindiri (m): b. **berendire (m)**
bilisk (n): b. **bilusk (n)**
bilî ... bîfiyane: b. **bilî ... bîfiyane**
bilî ... bîfiyane: derdine düşmek
O bilî nêweşiya xo bîyo. (O hastalığının derdine düşmüş.)
bilo (n): çük (çocuk dilinde)
bilusk (n): 1) şimşek
biluskî eştene: şimşek çakmak, şimşeklenmek
Biluskî eşt. (Şimşek çaktı.)
 2) yıldırım
Biluskî da piro./Biluskî ci şana. (Yıldırım çarptı./Yıldırım düştü.)
biluz (n): b. **bluz (n)**
bilûz (n): b. **bluz (n)**
bilvil (n): b. **bilbil (n)**
bilxor (n): b. **belxur (n)**
bilxur (n): b. **belxur (n)**
bimbar (n): b. **bumbar (n)**
bimbarek, -e: kutlu, mübarek
Roşanê to bimbarek bo. (Bayramın kutlu olsun.)
bimbarek kerdene: kutlamak
bimbarekkerdiş (n): kutlama
bimberxul (n): b. **binbelxur (n)**
bin (n): alt, dip
bin girewtene: dibi tutmak (tencere vb. için)
bin girotene: b. **bin girewtene**
bin girowtene: b. **bin gi-**

rewtene
bin guretene: b. **bin girewtene**
bin û binaşe: temel
binê cuwenî (n): b. **bincuwen (n)**
binê engilî (n): koltuk altı
binê goşî (n): kulak dibi
binê linge (n): taban (ayak tabanı)
binê solî (n): taban (ayakkabı tabanı)
binî gueşî (n): b. **binê goşî (n)**
binî ling (n): b. **binê linge (n)**
binî pay (n): b. **binpa (n)**
binî solî (n): b. **binê solî (n)**
bina: b. **binra**
binadir (m): b. **binadire (m)**
binadire (m): kömbe (küle gömülerek pişirilen mayasız çörek)
bināşe (n): asıl, temel
binate (n): b. **beyntar (n)**
binati (n): b. **beyntar (n)**
binatîn: b. **beyntarî, -ye**
binbardaxe (n): bardak altı
binbelxur (n): çok ince bulgur
binberxul (n): b. **binbelxur (n)**
binbilerz (n): deprem, zelzele
binboç (n): kuskun
binçaran: asla, hiçbir zaman, hiç, katiyen
binçaro: b. **binçaran**
binçaron: b. **binçaran**
binçarû: b. **binçaran**
binçarûn: b. **binçaran**
bincuwen (n): harman sonu (badas)
bincuwîn (n): b. **bincuwen (n)**
bincuyin (n): b. **bincuwen (n)**
binçeng (n): koltuk, koltuk altı
binde: asla, hiçbir zaman, hiç,

katiyen

bindi: b. **binde****bine** (n). b. **bin** (n)**bine guretene**: b. **bin gi-rewtene****binera**: b. **binra****binerd** (n): yeraltı**biney**: biraz**binê**: b. **biney****binên**, -e: alt taraftaki, alttaki**binfistan** (n): b. **binfistan** (n)**binfiston** (n): b. **binfistan** (n)**binfistûn** (n): b. **binfistan** (n)**binfistan** (n): entari veya gecelik entari (kadın için)**binfistan-pirênbazî** (zh): gecelik (kadın için), pijama (kadın için)**binfiston** (n): b. **binfistan** (n)**binfistûn** (n): b. **binfistan** (n)**binge** (n): temel**bingeyên**, -e: temel**binhard** (n): b. **binerd****binherd** (n): b. **binerd****binîn** (n): b. **binên** (n)**binle** (n): b. **binge** (n)**binkol** (n): çapa**binlêrz** (m): b. **bunlerz** (n)**binmerre** (n) (TE): fare altlığı**binpa** (n): taban (ayak tabanı)**binperin** (n) b. **binpirên** (n)**binpirên** (n): fanila**binpîze** (n): kolan**binpîzik** (n): kolan**binpîzze** (n): b. **binpîze** (n)**binra**: 1)asla, hiçbir zaman, hiç, katiyen 2)sırf, sadece**binsoba** (n): soba altlığı**binyat** (n): temel**biqedr**, -e: saygıdeğer, muhterem, sayın, saygın**biqedrî** (m): saygınlık**biqedriye** (m): saygınlık**biqewet**, -e: güçlü, kuvvetli**bir** (n): b. **birr** (n)**bir** (m): b. **birre-II** (m)**bir pês** (m): b. **birra pesî** (m)**bir varûn** (m): b. **birra ve-rekan** (m)**bira-I** (n): kardeş (erkek kardeş)**biraw pîl** (n): b. **birayo pîl** (n)**birawo pîl** (n): b. **birayo pîl** (n)**biray axretî** (n): b. **birayê axretî** (n)**biray şitî** (n): b. **birayê şitî** (n), **birâşit** (n)**birayê axretî** (n): ahret kardeşi**birayê şitî** (n): erkek sütkardeş, sütkardeş**birayo pîl** (n): ağabey**biro pîl** (n): b. **birayo pîl** (n)**bira-II**: 1)bile**Ey bira ti nêdî**. (O seni görmedi bile.)

2)hatta

Bira ey va zur a. (Hatta o yalan olduğunu söyledi.)**bira-III**: b. **binra****biracînî** (m): erkek kardeşin karısı**biraçena** (m): b. **birakêna** (m)**biraçêna** (m): b. **birakêna** (m)**birad** (m): b. **berradî** (m)**birak**, -e-I: 1)dost 2)yar**birak-II** (n): b. **birrek** (n)**birakey** (m): b. **birakiye** (m)**birakeyna** (m): b. **birakêna** (m)**birakê** (m): b. **birakiye** (m)**birakêna** (m): erkek kardeşin kızı, yeğen**biraki** (m): b. **birake** (m)**birakiye** (m): dostluk

birar (n): kardeş (erkek kardeş)
birarî (m): kardeşlik
birarîye (m): kardeşlik
birarkeyna (m): b. **birarkêna** (m)
birarkêna (m): erkek kardeşin kızı, yeğen
birarza (n): erkek kardeşin oğlu, yeğen
biraşit (n): erkek sütkardeş, sütkardeş
biratî (m): b. **birayîye** (m)
biratîye (m): b. **birayîye** (m)
birayey (m): b. **birayîye** (m), **birayî** (m)
birayeya axretî (m): b. **birayîya axretî** (m)
birayên (m): b. **birayî** (m), **birayîye** (m)
birayêne (m): b. **birayî** (m), **birayîye** (m)
birayî (m): kardeşlik
birayîne (m): b. **biray** (m), **birayîye** (m)
birayîye (m): kardeşlik
birayîya axretî (m): ahret kardeşliği
biraza (n): erkek kardeşin oğlu, yeğen
birazaye (m): erkek kardeşin kızı, yeğen
bire (m): karar
bire dayene: karar vermek, karara bağlamak
bire girewtene: karar almak
birek (n): b. **birrek** (n)
birekasin (n): b. **birrekasin** (n)
birename (n): kararname
birewî (zh): b. **birûy** (zh)
birênî (zh): doğum sancısı
birênan cieştene: doğum

sancısı çekmek
birênan ver de bîyene: doğum sancısı çekmek
birênan ver kewtene: doğum sancısı çekmek
birênîyû ver kewtene: b. **birênan ver kewtene**
birêz, -e: saygıdeğer, muhterem, sayın, saygın
birêzî (m): saygınlık
birêziye (m): saygınlık
birik (n): b. **birrek** (n)
birikasin (n): **birrekasin** (n)
birinc (n): pirinç
birind (m): b. **berendîre** (m)
birinde (m): b. **berendîre** (m)
birindî (m): b. **berendîre** (m)
birindîli (m): b. **berendîre** (m)
birî (zh): b. **birûy** (zh)
birîndar, -e: yaralı
birîndari (m): b. **birîndare** (m)
birîne (m): yara
birîna çewrî (m): balta yarası
birîna derbe (m): darbe yarası
birîni (m): b. **birîne** (m)
birînî (zh): b. **birênî** (zh)
birîsim (n): ipek
birîsimên, -e: ipekten yapılma, ipekli
paço/qemîso birîsimên (n): ipek gömlek
qolika birîsimêne (m): ipek gömlek
birîsimin, -e: ipekli
birîsm (n): b. **birîsim** (n)
birîsmên, -e: b. **birîsimên**, -e
birîsmîn, -e: b. **birîsimin**, -e
birk (m): b. **birke** (m)
birke-I (m): siğil
birka xişne (m): ur, tümör

birke -II

birka xişni (m): b. **birka xişne** (m)

birke -II (n): sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından toprağa kadar uzanan parçası

birki -I (m): b. **birke** (m)

birki -II (n): b. **birke** (n)

birnayene: 1)kesmek

Bibirne! (Kes!)

2)biçmek, biçki yapmak (dikiş için)

birnayine: b. **birnayene**

birnayıs (n): b. **birnayış** (n)

birnayış (n): 1)kesme 2)fason, biçme (dikiş için)

birnayışê gijikî: saç tıraşı

birnayışê porî: saç tıraşı

birnayox, -e: biçkici

biros (n): b. **beroş** (n)

biroş (n): b. **beroş** (n)

biroy (zh): b. **birûy** (zh)

birr (n): 1)orman 2)çalı çırpı 3) b. **birre** (m)

birrad (m): b. **berradî** (m)

birre-I (m): çalı parçası (küçük ağaç parçası)

birrî (zh): çalı çırpı

birre-II (m): hayvan kümesi (küme), sürü

birra pesî (m): küçükbaş hayvan sürüsü

birra verekan (m): kuzu sürüsü

birrek (n): testere

birrekê asinî (n): demir testeresi

birrekasin (n): demir testeresi

birreke (m): çalı parçası (küçük ağaç parçası)

birrekî (zh): çalı çırpı

birreki (m): b. **birreke** (m)

birrik (n): b. **birrek** (n)

birrikê asinî (n): b. **birrekê asinî** (n)

birrikasin (n): b. **birrekasin** (n)

birrin (n): ormanlık

birrnayene: b. **birnayene**

birrnayêne: b. **birnayene**

birrnayine: b. **birnayene**

birrnayıs (n): b. **birnayış** (n)

birrnayış (n): b. **birnayış** (n)

birsim (n): b. **birîsim** (n)

birsimên, -e: b. **birîsimên**, -e

birsimin, -e: b. **birîsimin**, -e

birsimîn: b. **birîsimin**, -e

birûmet, -e: saygıdeğer, muhterem, sayın, saygın

birûmetî (m): saygınlık

birûmetiye (m): saygınlık

birûsik (n): b. **bilusk** (n)

birûsike (m): b. **bilusk** (n)

birûy (zh): kaş (kaşlar)

birwey (zh): b. **birûy** (zh)

birxu (n): b. **burxî** (n)

birxul (n): b. **belxur** (n)

birxû (n): b. **burxî** (n)

biserûber, -e: düzenli, intizamli, nizamlı

biseyte (m): b. **miseyte** (m)

biseyti (m): b. **miseyte** (m)

bisilman, -e: b. **musluman**, -e

bisilmana (m): b. **musluman**, -e

bisilmane (n): b. **musluman** (n)

bisilmaney (m): b. **muslumanîye** (m), **muslumanî** (m)

bisilmaneyey (m): b. **muslumanîye** (m), **muslumanî** (m)

bisilmon, -e: b. **musluman**, -e

bisilmona (m): b. **muslumanne** (m)

bisilmone: b. **musluman**, -e

bisilmoney (m): b. **muslumanîye** (m), **muslumanî** (m)

bisilmûn, -e: b. **musluman**, -e
bisilmûna (m): b. **musluma-**
ne (m)
bisilmûne: b. **musluman**, -e
bisilmûneyê (m): b. **muslu-**
manîye (m), **muslumanî**
(m)
bisilmûnê (m): b. **musluma-**
nîye (m), **muslumanî** (m)
biskivît (m): b. **bîskuvît** (n)
biskok (n): b. **bişkok** (n)
biskuwît (n): b. **bîskuvît** (n)
bismar (n): çivi
bismar dayene . . . ro: b.
bismar . . . ro **dayene**
bismar . . . de **kutene**: çivi
çakmak
bismar . . . de **kuwayene**:
çivi çakmak
bismar kerdene: çivilemek
bismar kutene: çivi çak-
mak
bismar kuwayene: çivi
çakmak
bismar pero dayîne: b. **bis-**
mar . . . ro **dayene**
bismar . . . ro **dayene**: çivi
çakmak
bismar . . . ro **dayîne**: b.
bismar . . . ro **dayene**
bismar tede kutene: b. **bis-**
mar . . . de **kutene**
bismar tede kuwayîne: b.
bismar . . . de **kuwayene**
Bismil (n): Bismil
bişîye (m): b. **bîşîye** (m)
biškoje (m): düğme (giysi için)
biškoje devistene/girew-
tene/qefilnayene/tavis-
tene: düğme iliklemek
bişkok (n): tomurcuk
bişkok dayene: tomurcuk-

lanmak
Daran bişkok da. (Ağaçlar
tomurcuklandı.)
bişxi (n): b. **biçxe** (n)
bitaybetî: özellikle
bite (m): but
biti (m): b. **bite** (m)
bitir: önceki, evvelki
bitir perarey (n): bugünden
önceki dördüncü gün
bitir perarê (n): b. **bitir pe-**
rarey (n)
bitir perey (n): bugünden
önceki üçüncü gün
bitir perê (n): b. **bitir pe-**
rey (n)
bitir pêrar (n): bu yıldan ön-
ceki üçüncü yıl
bitir pêrarey (n): b. **bitir**
perarey (n)
biweşîye: esenlikle
bixar (n): b. **boxar** (n)
bixarin: b. **boxarin**, -e
bixeyr, -e: hayırlı
wa bixeyr bo. (Hayırlı ol-
sun.)
ma bixeyr dî: merhaba
bixêr: b. **bixeyr**
ma bixêr: b. **ma bixeyr dî**
ma bixêr dî: b. **ma bixeyr**
dî
bixoradayîş (n): b. **xoradayîş** (n)
biz (m): b. **bize** (m)
bize (m): keçi
bizek, -e: b. **bizêk**, -e
bizê: b. **bizek**, -e
bizêk, -e: oğlak
bizêkwan, -e: oğlak çobanı
bizêkwanî (m): oğlak çobanlığı
bizêkwanîye (m): oğlak çoban-
lığı
bizêwûn: b. **bizêkwan**, -e

bizêwûnê

bizêwûnê (m): b. **bizêkwanî** (m), **bizêkwanîye** (m)
bizi (m): b. **bize** (m)
bizik, -e: b. **bizêk**, -e
bizike (m): b. **bijike** (m)
bizir (m): b. **pizrike** (m)
bizîf: b. **bizêk**, -e
bizîye (n): b. **bizêk** (n)
bizmal (n): b. **bismar** (n)
    bizmal kerdene: b. **bismar kerdene**
bizmar (n): b. **bismar** (n)
    bizmar . . . de kutene: b. **bismar . . . de kutene**
    bizmar kerdene: b. **bismar kerdene**
    bizmar kutene: b. **bismar kutene**
    bizmar piro dayene: b. **bismar . . . ro dayene**
bizme (n): manşet (gömlek kolu için)
bizmiki (m): b. **pizrike** (m)
bizote (n): köz
bizruki (m): b. **pizrike** (m)
bizuate (n): b. **bizote** (n)
bizya (m): b. **bizêke** (m)
bizye (n): b. **bizêk** (n)
bizyewan: b. **bizêkwan**, -e
bizyewûn: b. **bizêkwan**, -e
bizyewûnê (m): b. **bizêkwanî** (m), **bizêkwanîye** (m)
bizyêk (n): b. **bizêk** (n)
bî-I (n): b. **bîn** (n)
bî-II (n): b. **babî** (n)
bîber (n): biber
bîberin, -e: biberli
bîbik (m): b. **bîbike** (m)
bîbike (m): gözbebeği
    bîbika çimî (m): gözbebeği
bîbiki (m): b. **bîbike** (m)
bîçere (m): biçerdöver

bîçeri (m): b. **bîçere** (m)
bîdon (n): bidon
    bîdonê awe (n): su bidonu
bîdrok (n): b. **bêdrok** (n)
bîdûn (m): b. **bîdon** (n)
    bîdûnê awk (m): b. **bîdonê awe** (n)
bîetom, -e: b. **bêtehm**, -e
bîftek (n): bifték
bîhne (n): b. **bîne** (m)
    bîhne çikîyayene: b. **bîne çikîyayene**
    bîhne dayene: b. **bîne dayene**
    bîhne guretene: b. **bîne girewtene**
    bîhne ro . . . çikîyayene: b. **bîne ro . . . çikîyayene**
bîkînî (zh): bikini
bîlaheq: nedensiz, sebepsiz
bîlaqederî: nedensiz, sebepsiz
bîlasa: b. **bîlhesa**
bîlasebe: b. **bîlasebeb**
bîlasebeb: nedensiz, sebepsiz
bîlasevê: b. **bîlasebeb**
bîlasevev: b. **bîlasebeb**
bîlasewe: b. **bîlasebeb**
bîlat (n): b. **bîlet** (n)
bîlay: b. **bîllayî**
bîlazig (n): b. **bîlazik** (n)
bîlazigin, -e: b. **bîlazikin**, -e
bîlazik (n): bilezik
bîlazikin, -e: bilezikli
bîle-I: b. **bîllayî**
bîle-II: b. **birâ -II**
bîleseb: b. **bîlasebeb**
bîlesebe: b. **bîlasebeb**
bîlesebeb: b. **bîlasebeb**
bîlet (n): bilet
bîletroş, -e: biletçi
bîley: b. **bîllayî**
bîlhesa: özellikle

bîlhessa: b. bîlhesa
bîlla: b. bîllayî
bîllasebeb: b. bîlasebeb
bîllayî: billahi
bîlle: b. bîllayî
bîlleheq: b. bîlaheq
bîllehî: b. bîllayî
bîlley: b. bîllayî
bîlleyî: b. bîllayî
bîlli: b. bîllayî
bîn, -e: 1)öbür, diğ er 2)ertesi
roja bîne (m): ertesi gün
rojo bîn (n): b. roja bîne (m)
 3)başka 4)ayrı
bînat (n): b. binyat (n)
bînate (n): b. beyntar (n)
bînati (n): b. beyntar (n)
bînatîn: b. beyntarî, -ye
bînayet: b. binyat (n)
bînbînterr (n): b. bînbîntirro
 (n)
bînbînterro (n): b. bînbîntir-
 ro (n)
bînbîntirro (n): bugünden
 sonraki dördüncü gün
bînbînturro (n): b. bînbîntir-
 ro (n)
bîne (m): 1)koku 2)soluk, nefes
bîne çikîyayene: soluğu ke-
 silmek, soluğu tıkanmak,
 nefesi kesilmek, nefesi tıkan-
 mak, nefesi tutulmak
bîne dayene: soluk vermek,
 nefes vermek
bîne girewtene: soluk al-
 mak, nefes almak
bîne ro . . . çikîyayene:
 soluğu kesilmek, soluğu tı-
 kanmak, nefesi kesilmek,
 nefesi tıkanmak, nefesi tu-
 tulumak
bînetoro (n): b. bîntirro (n)

bîni (m): b. bîne (m)
bîntar (n): b. beyntar (n)
bîntare (n): b. beyntar (n)
bînter (n): b. bîntirro (n)
bînterr (n): b. bîntirro (n)
bînterro (n): b. bîntirro (n)
bîntirro (n): bugünden sonraki
 üçüncü gün
bînturro (n): b. bîntirro (n)
bîr-I (n): kuyu
bîr-II (n): b. bîro (n)
bîra (m): bira
bîraroş, -e: biracı
Bîrmanya (m): Birmanya
bîro (n): bugünden sonraki
 ikinci gün, öbür gün
bîsiklet (n): b. bîsiklete (m)
bîsiklete (m): bisiklet
bîsikletkar, -e: bisikletçi
bîsikletroş, -e: bisikletçi
bîsikletsaz, -e: bisikletçi
bîskuvît (n): bisküvi
bîskuwî (m): b. bîskuvît (n)
Bissao (n): Bissau
bîstê (m): b. vîste (m)
bîşigi (m): b. bêşige (m)
bîşî (m): pişi
bîşîye (m): pişi
Bîşkek (n): Bişkek
bîwiki (m): b. bîbike (m)
bîyare (n): b. beyar (n)
bîyaya (m): 1)olumlu 2)zengin,
 varlıklı
bîyaye (n): 1)olumlu 2)zengin,
 varlıklı
bîyayene: b. bîyene
bîyayeni: b. bîyene
bîyayeyey (m): b. bîyayeyî
 (m), bîyayeyîye (m)
bîyayeyî (m): zenginlik, varlık-
 lılık
bîyayeyîye (m): zenginlik, var-

lıklılık

bîyayêne: b. bîyene

bîyayîne: b. bîyene

bîyayîne: b. bîyene

bîyayîş (n): 1)olma 2)doğum

bîyayîşê Îsayî: İsa'nın doğumu

bîyayîye (m): 1)olumlu 2)zen-
gin, varlıklı

bîye-I (vr): **bê-** (vr)

bîye-II (m): b. boye (m)

bîye girotene: b. boye gi-
rewtene

bîyê xwe veradayene: b.
boya xo veradayene

bîyehor (n): b. bêhewr (n)

bîyekar: b. bêkar

bîyebes: b. bêkes

bîyel (n): b. bol-II (n)

bîyene: 1)olmak 2)doğmak

bîyesol: b. bêsol, -e

bîyesual: b. bêsol, -e

bîyetom, -e: b. bêtehm, -e

bîyoke (m): b. beye (m)

bîyolog, -e: biyolog

bîyolojî (n): biyoloji

bîyor (n): b. biro (n)

bîz (n): iştah

bîzon (n): bizon

bluz (n): bluz

blûcîn (n): blucin

bo-I (n): b. ban (n)

bo-II (m): b. boye (m)

bobîn (n): bobin

bobînaj (n): bobinaj

bocî, -ye: küçük yaştaki köpek

boç (m): b. boçe (m)

boçe (m): 1)kuyruk

boça solî (m): ayakkabıyı
giyerken tutup çekmek için
kullanılan -daha çok eski
ayakkabılarda bulunan-

ayakkabının arkasındaki çı-
kıntılı parça

2)sap (araç için)

boça qaluçe (m): orak sapı

boça qalûçe (m): b. boça
qaluçe (m)

boça qalûnçe (m): b. boça
qaluçe (m)

boça vaştirî (m): b. boça
vaşturî (m)

boça vaşturî (m): orak sapı

boça zengenî (n): kazma
sapı

boçey vaştirî (m): b. boça
vaşturî (m)

boçi (m): b. boçe (m)

boçik -I (m): b. boçike (m)

boçik -II (n): kuyruksokumu,
omurganın alt ucu

boçikdekewtiş (n): bel kay-
ması

boçike (m): kuyruk

boçiki (m): b. boçike (m)

bodrim (n): b. bodrum (n)

bodrum (n): bodrum

bog (n): tarla kenarındaki sü-
rülmemiş kısım

Bogota (m): Bogota

bojey (zh): b. mujeyî (zh)

bojî (n): b. bazî (n)

bojî, -ye-I: b. bocî, -ye

bojî -II (zh): b. bacî (zh)

bojê ... amayene: b. bacê
... ameyene

bojê ... ardene: b. bacê ...
ardene

bojîyayene: b. bacîyayene

bojîyayêne: b. bacîyayene

bojîyayîş (n): b. bacîyayîş (n)

bojnyayene: b. bacnayene

bojnyayêne: b. bacnayene

boju (n): b. bazî (n)

boka: inşallah
boko: b. **boka**
bokona: b. **boka**
bol, -e-I: 1)çok 2)bol
bol-II (n): küçükbaş hayvan sürüsü
bol bîyene: toplanmak
bol kerdene: toplamak
bol-III (n): dişi memelilerin cinsel organı
bolage: çok fazla
bolagi: b. **bolage**
bolbîyayîş (n): toplanma
boldircane (m): b. **balcane (m)**
boldurzan (n): b. **balcane (m)**
bole (m): b. **bol-II (n)**
boli (m): b. **bol-II (n)**
boli: b. **bellî, -ye**
Bolîvya (m): Bolivya
bolîye (m): b. **belû (m)**
bolkerdiş (n): toplama
bolkî: 1)çoğunluk 2)genellikle
boll (n): b. **bol (n)**
bollagi: b. **bolage**
bolmiş bîyayene: b. **bolmiş bîyene**
bolmişbîyayîş (n): b. **bolmiş-bîyayîş (n)**
bolmiş bîyayene: b. **bolmiş bîyene**
bolmiş bîyene: bayılmak
bolmişbîyayîş (n): bayılma
boltize (m): b. **balduze (m)**
bolu: b. **bellî, -ye**
bom, -e: deli
bom bîyayene: b. **bom bîyene**
bom bîyene: delirmek, çıldırmak
bom kerdene: delirtmek
bomba (m): bomba
bomba bîyene: bombalanmak

bomba dekerdene: bomba koymak
bomba eştene: bomba atmak
bomba kerdene: bombalamak
bomba teqnayene: bomba patlatmak
bombaya atome (m): atom bombası
bombaya destî (m): el bombası
bombaya hîdrojene (m): hidrojen bombası
bombaestox, -e: bombacı
bombarduman: bombardıman
bombarduman bîyene: bombardıman edilmek
bombarduman kerdene: bombardıman etmek
bombaviraşttox, -e: bombacı
bome (n): b. **bamya (m)**
bomênî (m): delilik
bomîye (m): delilik
bomlerzi (m): b. **bunlerz (n)**
bomye (n): b. **bamya (m)**
bon (n): b. **ban (n)**
bono peyen (n): b. **bano peyên (n)**
bona (m): b. **bana (m)**
bonc: b. **panc**
bonci (n): b. **bocî (n)**
boncî (m): b. **bocîye (m)**
bonder bîyene: b. **bander bîyene**
bonder kerdene: b. **bander kerdene**
bonderbîyayîş (n): b. **bander-bîyayîş (n)**
bonderkerdiş (n): b. **banderkerdiş (n)**

bone

- bone** (n): b. **bane** (n)
bone û bonqilîz, -e: b. **bane û banqilîz**, -e
bonfile (n): bonfile
Bongilan (n): Solhan
bonkila (m): b. **beqla** (m)
bonko (n): b. **banku** (n)
bonku (n): b. **banku** (n)
bonkue (n): b. **banku** (n)
bonkuwe (n): b. **banku** (n)
bonqa (m): b. **banka** (m)
bor (n): b. **bure** (n)
borane (m): güvercin
borani (m): b. **borane** (m)
boranî (m): borani
boregi (m): b. **boreke** (m)
borek (n): b. **boreke** (m)
boreke (m): börek
borekpewj, -e: börekçi
borekroş, -e: börekçi
borge (m): aşırı tuzlu
borgeyî (m): aşırı tuzluluk
borgeyiye (m): aşırı tuzluluk
borî (m): boru
borîya kaloriferî (m): kalorifer borusu
borîya qaniferî (m): b. **borîya kaloriferî** (m)
borîya soba (m): soba borusu
borîyey karoliferî (m): b. **borîya kaloriferî** (m)
borîcen, -e: borucu (boru çalan)
boriye (m): b. **borî** (m)
bornoz (n): bornoz
borr (n): b. **bure** (n)
borrî (m): b. **borî** (m)
borrîya kaloriferî (m): b. **borîya kaloriferî** (m)
borrîya qaloriferî (m): b. **borîya kaloriferî** (m)
borrîye (m): b. **borî** (m)

- borsa** (m): borsa
borsa sîyay (m): b. **borsaya sîyaye** (m)
borsaya sîyaye (m): kara-borsa
borsakar, -e: borsacı
borse (m): b. **borsa** (m)
borûn (m): b. **borane** (m)
bos, -e: b. **veng**, -e; **tal**, -e
bose (n): saban zıvanası
bosi (n): b. **bose** (n)
bosme (n): b. **basme** (n)
bosmezeyî (m): b. **basmecî** (m)
Bosna-Hersek: Bosna-Hersek
bostan (n): bostan
boston (n): b. **bostan** (n)
bostûn (n): b. **bostan** (n)
bot-I (n): b. **wet** (n)
bot û cat: b. **nat û wet**
bot-II (n): bot (uzun konçlu ayakkabı)
bota: öteye, o tarafa, karşı yakaya
botanîk (n): bitkibilim, botanik
botanîknas, -e: bitkibilimci, botanikçi
bote (m): bot (küçük gemi)
bota binawe (m): denizaltı
botike (m): b. **bûtike** (m)
Botswana (m): Botswana
bover (n): öte, o taraf, karşı yakaya
boverên, -e: ötedeki
bowlî: b. **bellî**, -ye
bowlî biyayîne: b. **bellî biyene**
bowlî: b. **bellî**, -ye
bowlî biyayîne: b. **bellî biyene**
bowse (n): b. **bose** (n)
boxar (n): çakıl
boxarin, -e: çakıllı

boxaz (n): boğaz
boxe (n): boğa
boxeçor (n): henüz öküz sayılmayan yaşça büyük tosun
boxta-boxt: b. wext ra wext
boy (m): b. boye (m)
boyax (n): boya
boyaxker, -e: boyacı
boyaxroş, -e: boyacı
boye-I (m): 1)koku 2)nefes, soluk
boya xo veradayene: nefes vermek, soluk vermek
boya xo veredayene: b. boya xo veradayene
boye girewtene: nefes almak, soluk almak
boye-II (n): b. boyax (n)
boyet (m): b. boyete (m)
boyete (m): bağ kulübesi
boyli: b. bellî, -ye
boyli bîyayîne: b. bellî bî-yene
boza (m): boza
bozakar, -e: bozacı
bozaroş, -e: bozacı
bozî (n): b. bazî (n)
Bratislava (m): Bratislava
Brazzaville (m): Brazzaville
Brezîl (n): Brasilia
Brezilya (m): Brezilya
bronşit (n): bronşit
Bruksel (n): Brüksel
bu (n): b. babî (n)
buabî (n): b. babî (n)
buarî (m): b. borî (m)
buariyê kalorîfêr (m): b. borîya kalorîferî (m)
buarrî (m): b. borî (m)
buarrîyê kalorîfêr (m): b. borîya kalorîferî (m)
bueç (m): b. boçe (m)

bueçik (m): b. boçike (m)
bueç (n): b. boçik (n)
bueçik (n): b. boçik (n)
bueçikdekotiş (n): b. boçik-dekewtiş (n)
bueg (n): b. bog (n)
buejî, -ye: b. bocî, -ye
buel (n): b. bol-II (n)
buel bîyayîne: b. bol bî-yene
buel kerdene: b. bol kerdene
buel (m): b. bol-II (n)
buelbîyayîş (n): b. bolbîyayîş (n)
buelî (m): b. belû (m)
buelkerdiş (n): b. bolkerdiş (n)
Buenos Afres (n): Buenos Aires
buerg (m): b. borge (m)
buergê (m): b. borgeyî (m), borgeyîye (m)
buergî (m): b. borgeyî (m), borgeyîye (m)
buerî (m): b. borî (m)
buerîyê qalorîfêr (m): b. borîya kalorîferî (m)
buerrî (m): b. borî (m)
buerrîyê qalorîfêr (m): b. borîya kalorîferî (m)
buestûn-I (n): 1)b. bostan (n) 2)hıyar, salatalık
buestûn-II (m): karpuz
buexe (n): b. boxe (n)
buey (m): b. boye (m)
bufa (m): büfe
bufe (n): b. bufa
builyel (m): b. bulêle (m)
buire (n): b. bure (n)
Bujumbura (m): Bujumbura
bukal (n): b. bawkal (n)
bukalemûn, -e: bukalemun

buke

buke (m): arpacık, itdirseği

buko: b. **biko**

bulbul (n): b. **bilbil** (n)

buldozer (n): b. **buldozere** (m)

buldozere (m): buldozer

buldozeri (m): b. **buldozere** (m)

bulecik (m): b. **miloçike-I** (m)

bulel (m): b. **bulêle** (m)

bulêle (m): yumak

bulisk (n): b. **bilusk** (n)

bulisk estene: b. **bilusk eş-tene**

bulmace (m): pekmez ve undan yapılan tatlı bulamaç

bulmaci (m): b. **bulmace** (m)

bulxir (n): b. **belxur** (n)

bulxur (n): b. **belxur** (n)

bulxul (n): b. **belxur** (n)

bulyel (m): b. **bulêle** (m)

bum (n): baykuş

bumbar (n): bumbar

bumbarek: b. **bimbarek**, -e

bumbarik: b. **bimbarek**, -e

buncuk (m): b. **bûncike** (m)

bunlerz (n): deprem, zelzele

bure (n): bor, gelême, gen (arazi için), hozan

bure verdayene: tarlayı sürmeden dinlenmeye bırakmak

buress (n): b. **beroš** (n)

burês (n): b. **beroš** (n)

burewî (zh): b. **birûy** (zh)

buri (n): b. **bure** (n)

burî (zh): b. **birûy** (zh)

burîyî (zh): b. **birûy** (zh)

burjuwa, -ye: burjuva, kentsoylu

burjuwazî (n): burjuva sınıfı, burjuvazi

burokrasî (n): bürokrasi

burokrat, -e: bürokrat

buross (n): b. **beroš** (n)

Burundî (m): Burundi

buruske (m): b. **bilusk** (n)

buruy (zh): b. **birûy** (zh)

burûy (zh): b. **birûy** (zh)

burxi (n): b. **burxî** (n)

burxî (n): burgu

busayene: uyumak

busayîş (n): uyuma

buşkî (n): b. **bişkok** (n)

butça (m): b. **butçe** (m)

butçe (m): bütçe

butçeya leşkerî (m): askeri bütçe

buw (n): b. **babî** (n)

buwar bîyayene: b. **bawer bîyene**

buwar kerdene: b. **bawer kerdene**

buweston (n): b. **bostan** (n)

buwestûn-I (n): b. **buestûn-I** (n)

buwestûn-II (m): b. **buestûn-II** (m)

bux (n): buğu

buxar (n): buhar

buxarin, -e: buharlı

buxin (n): buğulu

buxur (n): b. **buxar** (n)

buxurin (n): b. **buxarin** (n)

buy (m): b. **boye** (m)

buy gurotene: b. **boye gi-rewtene**

buyey xwe veradayene: b. **boya xo veradayene**

buyax (n): b. **boyax** (n)

buye (n): b. **boyax** (n)

buzriki (m): b. **pizrike** (m)

bû (n): b. **ban** (n)

bûçi (m): b. **boçe** (m)

bûçi (n): b. **boçik** (n)

bûçidekewtiş (n): b. **boçikde-kewtiş** (n)

bûçik (n): b. **boçik** (n)

bûçikdekewtiş (n): b. boçik-dekewtiş (n)
Bûdapeşt (n): Budapeşte
bûçeçdekotiş (n): b. boçikdekewtiş (n)
Bûkarest (n): Bükreş
bûke (m): b. buke (m)
bûl (n): b. bol-II (n)
Bûlgarîstan (n): Bulgaristan
bûli (m): b. bol-II (n)
bûn (n): b. ban (n)
bûn peyin (n): b. bano peyên (n)
bûna (m): b. bana (m)
bûnci (n): b. bocî (n)
bûncike (m): havuç
bûnciki (m): b. bûncike (m)
bûncî (m): b. bociye (m)
bûnderî xu dayene: b. bänderê xo dayene
bûnderîxudayîş (n): b. ban-

derêxodayîş (n)
bûne (n): b. bane (n)
bûnger (m): b. bangêre (m)
bûngêr (m): b. bangêre (m)
bûngîr (m): b. bangêre (m)
bûnke (n): b. banku (n)
bûnku (n): b. banku (n)
bûnkuwe (n): b. banku (n)
bûnqa (m): b. banka (m)
bûrani (m): b. borane (m)
bûre (n): b. bure (n)
Bûrkina Faso: Burkina Faso (Volta)
Bûrma (m): Birmanya
Bûtan (n): Bhutan
bûtike (m): bağ kulübesi
bûver (n): b. bover (n)
bûyci (n): b. bocî (n)
bûycî (m): b. bociye (m)
bye (vr): b. bê-I (vr)
bÿor (n): b. bÿro (n)

C

c' a: b. **ci ra**

c'a kerdene: b. **tira kerdene, cira kerdene**

ca-I (n): yer; mekân

ca ardene: icra etmek

ca de: hemen, anında, birdenbire

ca de merdene: hemen ölmek, anında ölmek

ca di: b. **ca de**

ca di merdene: b. **ca de merdene**

ca ra veciyayene: b. **ca ra vejîyayene**

ca ra vecyayene: b. **ca ra vejîyayene**

ca ra vejîyayene: çıkmak (kol, ayak vb. için)

cayê çekeştîşî (n): silah atış yeri, atış yeri, poligon

Cayke beno cayke nêbeno, yew cinîke bena. (Bir varmış bir yokmuş, bir kadın varmış.)

cayo stratejîk (n): stratejik yer

ca-II (n): yatak

ca-III (m, z): b. **aye (m, z)**

ca-IV: kez, kere, defa, sefer

cayê: bir kez

cayêk: bir kez

ca-V: b. **cîya, -ye**

caardiş (n): icra, yerine getirme

cacim (n): cicim

cacix (m): **cacixe (m)**

cacixe (m): kabak

cacixi (m): **cacixe (m)**

cade (n): b. **cehde (n)**

cahdi (n): b. **cehde (n)**

cadi (n): b. **cehde (n)**

cahnim (n): b. **cehenem (n)**

cahş (n): b. **cehşik (n)**

caket (n): b. **çakêt (n)**

cal, -e: acı

caley (m): b. **caliye (m)**

cali (m): b. **cale (m)**

calin, -e: acılı

calî (m): acılık

calîye (m): acılık

callaw (m) : b. **celawe (m)**

callawi (m): b. **celawe (m)**

cam (n): cam

cama (m): b. **cema (m)**

camat

camat (n): b. **cemat** (n)
cambaz, -e: b. **canbaz**, -e
camerd (n): b. **camêrd** (n)
camêrd (n): erkek
camî (n): cami
camîye (m): b. **camî** (n)
camîyerd (n): b. **camêrd** (n)
camkar, -e: camcı
camord (n): b. **camêrd** (n)
campûn (n): bir çeşit bez
camroş, -e: camcı
camus, -e: b. **gamêş**, -e
camusi (m): b. **gamêşe** (m)
can (n): can
    canê . . . waştene: canı istemek, canı çekmek
cana (m): tay
canbaz, -e: cambaz
cançês, -e: b. **gankêş**, -e; **cankeş**, -e
cançês, -e: b. **gankêş**, -e, **cankeş**, -e
    cançês biyayene: b. **cankeş de biyene**
cançêşbiyayîş (n): b. **cankeşdebîyayîş** (n)
cançêşênî (m): b. **gankêşênî** (m)
cançêşiye (m): b. **cankeşiye** (m)
canda (m): canlı
candar, -e: canlı
cande (n): canlı
cane (n): tay
cangewre (n): naylon çorap
cangore: b. **cangewre** (n)
canim (n): b. **cehenem** (n)
canî (m): b. **cana** (m)
cankes, -e: b. **gankêş**, -e; **cankeş**, -e
cankesenî (m): b. **gankêşênî** (m)
cankeşiye (m): b. **cankeşiye** (m)
cankês, -e: b. **gankêş**, -e; **cankeş**, -e

cankês biyayêne: b. **cankeş de biyene**
cankêşbiyayîş (n): b. **cankeşdebîyayîş** (n)
cankêş, -e: ölümcül (can çekişmekte olan), can çekişen
cankêş de biyene: can çekişmek, ölüm döşeginde olmak
cankêşdebîyayîş (n): can çekişme
cankêşî (m): can çekişme
cankêşiye (m): can çekişme
canmêrd (n): b. **camêrd** (n)
canşik (n): b. **cehşik** (n)
cancelasker (n): cankurtaran, ambulans
capon (n): bir çeşit bez
cara: b. **caran**
caran: asla, hiçbir zaman, hiç, katiyen
    Ez caran nêşiya. (Ben hiç gitmedim.)
caraveciyaya (m): b. **caravejiyaya** (m)
caraveciyaye (n): b. **caravejiyaye** (n)
caraveciyayiye (m): b. **caravejiyayiye** (m)
caravejiyaya (m): çıkık
caravejiyaye (n): çıkık
caravejiyayîş (n): çıkma (kol, ayak vb. için)
    caravejiyayîşê miyanî: bel kayması
caravejiyayiye (m): çıkık
carit (n): b. **carut** (n)
carmêd (n): b. **camêrd** (n)
caro: b. **caran**
caron: b. **caran**
carrit (n): b. **carut** (n)
carrut (n): b. **carut** (n)

carut (n): ateş küreği, faraş
carû: b. **caran**
carûn: b. **caran**
carûtî (m): b. **carut** (n)
casus, -e: ajan, casus, çayıt
cat (n): b. **wet** (n)
cat ra: b. **wet ra**
catir (n): b. **cehtire** (n)
cawitene: çiğnemek
cawitiş (n): çiğneme
cax (m): **caxe** (m)
caxe (m): 1) parmaklık biçimindeki kapı, çit kapısı, çeper kapısı 2) kaburga 3) çopra (balık kılçığı), kılçık (balık kılçığı) 4) örgü şişi
caxi (m): b. **caxe** (m)
caxike (m): ızgara
cay (m, z): b. **aye** (m, z)
cayî, -ye: evcil
cazim (n): b. **cacim** (n)
CD (m) (TE): CD, yoğun disk
cebab (n): b. **cewab** (n)
cebilxane (n): cephanе
cebilxone (n): b. **cebilxane** (n)
cebilxûne (n): b. **cebilxane** (n)
cebîr (n): cebir (mat)
Cebrahil (n): b. **Cebraîl** (n)
Cebraîl (n): Cebrail
Cebraîl (n): b. **Cebraîl** (n)
cedew (n): nasır
cedew bîyene: nasırlaşmak, nasırlanmak
cedvel (n): b. **cetwel** (n)
cee (n): b. **cehde** (n)
cegcege (n): sıyrıga
cehde (n): yol
cehde fiştene: yolcu etmek, geçirmek
cehde vistene: b. **cehde fiştene**
cehdefiştîş (n): yolcu etme, ge-

çirme
cehdevistiş (n): b. **cehdefiştîş** (n)
cehdi (n): b. **cehde** (n)
cehelme (n): b. **cehenem** (n)
cehenem (n): ceheennem
cehnim (n): b. **cehenem** (n)
cehnî (m): b. **cana** (m)
cehş, -e: b. **cehşik**, -e
cehşik, -e: sipa
cehter (n): b. **cehtire** (n)
cehtire (n): kekik
ceket (n): b. **çakêt** (n)
celad, -e: cellat
celaw (m): b. **celawe** (m)
celawe (m): kara pekmez karıştırılarak oluşturulan bir yiyecek
celaya (m): b. **celiyaya** (m)
celaye (n): b. **celiyaye** (n)
celayene: b. **celiyayene**
celayîye (m): b. **celiyayîye** (m)
celb (n): celp
celb kerdene: celp etmek
celbname (n): celpname
cele (n): biçilip yerde üst üste dizilmiş olan ekin yığını
celeb (n): 1) hayvan tüccarı 2) küçükbaş hayvan sürüsü
celev (n): b. **celeb** (n)
celeyene: b. **celiyayene**
celeyîye (m): b. **celiyayîye** (m)
celênayene: kızdırmak, sinirlendirmek
Polatî ewro Gulîstane zaf celênaya. (Polat bugün Gülistan'ı çok kızdırmış.)
Roşna ewro Sînaya zaf celênaya. (Roşna bugün Sînaya'yı çok sinirlendirmiş.)
celênayış (n): kızdırma, sinir-

lendirme

celi (n): b. cele (n)**celînayene**: b. celênayene**celînayîş** (n): b. celênayîş (n)**celîyaya** (m): kızgın (öfkeli)**celîyaye** (n): kızgın (öfkeli)**celîyayene**: kıskanmak, güntülemek, haset etmek (çekememek)**Felat Korja ra celîyêno.**

(Felat Korja'yı çekemiyor.)

Roşan Azadî ra celîyêno.

(Roşan Azad'ı kıskanıyor.)

celîyayîye (m): kızgın (öfkeli)**cellad**, -e: b. celad, -e**cellat** (n): b. celad, -e**cellawî** (m): b. celawe (m)**cellaya** (m): b. celîyaya (m)**cellaye** (n): b. celîyaye (n)**cellayene**: b. celîyayene**cellayîye** (m): b. celîyayîye (m)**celleya** (m): b. celîyaya (m)**celleye** (n): b. celîyaye (n)**celleyene**: b. celîyayene**celleyîye** (m): b. celîyayîye (m)**cellênayene**: b. celênayene**cellênayîş** (n): b. celênayîş (n)**cellînayene**: b. celênayene**cellînayîş** (n): b. celênayîş (n)**cellîyaya** (m): b. celîyaya (m)**cellîyaye** (n): b. celîyaye (n)**cellîyayene**: b. celîyayene**cellîyayîye** (m): b. celîyayîye (m)**cellînayene**: b. celênayene**cellînayîş** (n): b. celênayîş (n)**cellûdîyaya** (m): dargın, küskün, küs**cellûdîyaye** (n): dargın, küskün, küs**cellûdîyayene**: darılmak, küsmek**cellûdîyayeyî** (m): dargınlık,

küskünlük

cellûdîyayeyîye (m): dargınlık, küskünlük**cellûdîyayê** (m): b. cellûdîyayîye (m)**cellûdîyayî** (n): b. cellûdîyayeye (n)**cellûdîyayîş** (n): küsme**cellûdîyayîye** (m): dargın, küskün, küs**cellûdnayene**: darılmak, küstürmek**cellûdnayîş** (n): darılma, küstürme**celnayene**: b. celênayene**celnayîş** (n): b. celênayîş (n)**celud**, -e: kıskanç, güncü (sevdiğini kıskanan)**Cinîke tersaynê ke camêrdanê bînan de qisey zî biko çünke mêrdeyê aye zaf celud bî.** (Kadın başka erkeklerle konuşmaktan da korkuyordu çünkü kocası çok kıskançtı.)**celud kerdene**: kıskandırmak (sevdiğini kıskandırmak)**celudî** (m): kıskançlık, günü, güncülük (sevdiğini kıskanma)**celudî kerdene**: kıskanmak, güntülemek, haset etmek (çekememek)**celudîyayene**: kıskanmak, güntülemek, haset etmek (çekememek)**celudîye** (m): kıskançlık, günü, güncülük (sevdiğini kıskanma)**celudîye kerdene**: kıskanmak, güntülemek, haset et-

mek (çekememek)

celudnayene: kıskandırmak
(sevdiğini kıskandırmak)

celûdiyaya (m): b. cellûdiya-
ya (m)

celûdiyaye (n): b. cellûdiya-
ye (n)

celûdiyayene: b. cellûdiya-
yene

celûdiyayeyî (m): b. cellûdi-
yayeyî (m)

celûdiyayeyiye (m): b. cellû-
diyayeyiye (m)

celûdiyayê (m): b. cellûdiya-
yiye (m)

celûdiyayi (n): b. cellûdiya-
ye (n)

celûdiyayış (n): b. cellûdiya-
yış (n)

celûdiyayıye (m): b. cellûdi-
yayıye (m)

celûdnayene: b. cellûdna-
yene

celûdnayış (n): b. cellûdna-
yış (n)

cem (n): öğün

cemê sanî (n): b. cemê şa-
nî (n)

cemê sibayî (n): 1) öğleden
önce 2) sabah öğünü

cemê sodirî (n): b. cemê
şodirî (n)

cemê sonî (n): b. cemê şa-
nî (n)

cemê şanî (n): 1) öğleden
sonra 2) akşam öğünü

cemê şodirî (n): 1) öğleden
önce 2) sabah öğünü

cêm sibay (n): b. cemê si-
bayî (n)

cêm şonî (n): b. cemê şa-
nî (n)

cem biyene: toplanmak

cem kerdene: toplamak

cema (m): istif, yığın

cema kerdene: istiflemek,
istif etmek, yığmak, loda et-
mek

cemaat (n): b. cemat (n)

cemaet (n): b. cemat (n)

cemat (n): belli amaçlar için ve-
ya belli sorunları çözmek için
bir araya gelmiş olan toplu-
luk, cemaat

cematkî: içtimai, sosyal

cembaz, -i: b. canbaz, -e

cembiyayış (n): toplanma

cemeat (n): b. cemat (n)

cemeati (n): b. cemat (n)

cedmed (n): buz

cedmed bestene: buz bağla-
mak

cedmed girê dayene: buz
bağlamak

cedmediyayene: b. cemidîya-
yene

cedmediyayış (n): b. cemidîya-
yış (n)

cedmednaye (n): sonbaharda
geç sürülen çift

cedmednayene: b. cemidna-
yene

cedmednayış (n): b. cemidna-
yış (n)

cemet (n): b. cemat (n)

cemid (n): cedmed (n)

cemid bestene: b. cedmed
bestene

cemidnayene: dondurmak

cemidnayış (n): dondurma

cemidiyayene: donmak

cemidiyayış (n): donma

cemkerdiş (n): toplama

cemse (m): cemse

cenawer

cenawer (n): b. **cinawir** (n)
cenawir (n): b. **cinawir** (n)
cenayene: çalmak (zil vs.)
zengil cenayene: zil çalmak
Zengilî cena. (Zil çaldı.)
cenayîş (n): çalma (zil vs.)
cenaza (m): cenaze
cenaze (m): b. **cenaza** (m)
cenderme (n): b. **cendirme** (n)
cendirme (n): jandarma
ceneki (m): b. **cinîke** (m)
ceneme (n): b. **cehenem** (n)
cenet (n): cennet
ceneyki (m): b. **cinîke** (m)
cenêki (m): b. **cinîke** (m)
ceng (n): savaş, harp, cenk
cenig (m): b. **cînege** (m)
cenik (m): b. **cinîke** (m)
cenike (m): b. **cinîke** (m)
cenit (n): b. **cenet** (n)
cenî (m): b. **cinî** (m)
cenîya biray: b. **biracinî** (m)
cenîya keyî (m): b. **cinîya keyeyî** (m)
cenîyey keyî (m): b. **cinîya keyeyî** (m)
cenîke (m): b. **cinîke** (m)
cenîye (m): b. **cinîye** (m)
cennet (n): b. **cenet** (n)
çeqla (m): b. **çeqla** (m)
cer (n): testi
cerah, -e: operatör, cerrah
cerahî (m): cerrahi
ceraze (m): b. **gilyaze** (m)
cere (n): b. **cerah** (n)
cerebnayene: b. **ceribnayene**
cerebnayîş (n): b. **ceribnayîş** (n)
cereyan (n): 1)akım, cereyan
2)elektrik
cerg (m): b. **cerge** (m)
cerge (m): 1)insan kümesi, insan grubu, kabile 2)hayvan

kümesi, küme
cergi (m): b. **cerge** (m)
ceribnayene: denemek
ceribnayîş (n): deneme
ceribnayîşo edebî (n): edebi deneme
cerr (n): b. **cer** (n)
cerrah, -e: b. **cerah**, -e
cerrahî (m): b. **cerahî** (m)
ceryon (n): b. **cerayan** (n)
ceryûn (n): b. **cerayan** (n)
cetvel (n): b. **cetwel** (n)
cetwel (n): cetvel
cew (n): arpa
cewab (n): yanıt, cevap
cewrik, -e: enik, encik, encek, köpek yavrusu
ceyra (m): b. **cixara** (m)
cey (n, z): b. **ey** (n, z)
ceyb (n): b. **cêbe** (m)
ceyran (n): b. **cerayan** (n)
ceyron (n): b. **cerayan** (n)
ceyrûn (n): b. **cerayan** (n)
ceza (m): ceza
cezaya girane (m): ağır ceza
cezaya hepisi (m): hapis cezası
cezaya mergî (m): ölüm cezası
cezaya muebbede (m): müebbet ceza
cezaya pereyan (m): para cezası
cezaya sivike (m): hafif ceza
cezaya zîndanî (m): zindan cezası, hapis cezası
Cezayîr: Cezayir
cezbe (n): b. **cezwe** (n)
cezve (n): b. **cezwe** (n)
cezvi (n): b. **cezwe** (n)
cezwe (n): cezve
cê-I (m, n, z): b. **ci** (m, n, z)

cê-II: b. yewbînî, yewbînan

cê de vetene: soymak (giysisini çıkarmak, elbisesini çıkarmak)

cê di vetene: b. **cê de vetene**

cê-III (n): ca-I (n)

cêb (n): b. cêbe (m)

cêbe (m): cep

cêdeveta (m): soyunmuş olan

cêdevete (n): soyunmuş olan

cêdevetiş (n): soyma (giysisini çıkarma)

cêdiveta (m): b. cêdeveta (m)

cêdivete (n): b. cêdevete (n)

cêdivetiş (n): b. cêdevetiş (n)

cêf (n): b. cîf (n)

cêko: -den beri

cêko ke yeno vîrê mi:

anımsadığımdan beri, hatırladığımdan beri

cêko ki yeno mi vîrî: b. **cêko ke yeno vîrê mi**

cêkona ki: b. cêko

cêkona ki yeno mi vîrî: b.

cêko ke yeno vîrê mi

cêkono ki: b. cêko

cêkono ki yeno mi vîrî: b.

cêko ke yeno vîrê mi

cêkû: b. cêko

cêkû ke yeno mi vîrî: b. **cê-**

ko ke yeno vîrê mi

cêne (n): b. cuwen (n)

cêneki (m): b. cinîke (m)

cênike (m): b. cinîke (m)

cênî (m): b. cinî (m), cinîye (m)

cênîke (m): b. cinîke (m)

cênîki (m): b. cinîke (m)

cênîye (m): b. cinîye (m)

cêr (n): aşağı

cêr o: b. cêr ro

cêr ra: aşağıdan

cêr ro: aşağıdan

cêra veradîyayene: doğurmak (insan için), doğum yapmak

cêrayox, -e: b. gêrayox, -e

cêrên, -e: aşağı taraftaki, aşağıdaki

cêrin, -e: b. cêrên, -e

cêrî (m): elti

cêrîn, -e: b. cêrên, -e

cêriyayêne: b. gîriyayene

cêriye (m): elti

cêv (n): b. cêbe (m)

cêvî (m): vadi, koyak

cêw (m): b. cêbe (m)

cêwî (n): ikiz

cêz (n): çeyiz

cêzroş, -e: çeyizci

ci (m, n, z): 1)b. ey (n, z) 2)b.

aye (m, z)

ci amayene: b. . . . ameyene

ci ameyîne: b. . . . ameyene

ci r': b. ci rê, ci ra

ci ra: b. ey ra, aye ra

ci ra pey: ondan sonra

ci rê: b. ey rê, aye rê

Ci rê vace. (Ona söyle.)

ci ri: b. ey rê, aye rê

ci rî: b. ey rê, aye rê

ci ûmeyîne: b. . . . ameyene

ciamayîş (n): b. . . . ameyîş

ciameyîş (n): b. . . . ameyîş

cibîyayene: b. cibîyene

cibîyayêne: b. cibîyene

cibîyayîş (n): koparılma

cibîyene-I: dolmak

cibîyene-II: koparılmak

Cibraîl (n): b. Cebraîl (n)

cicayene: b. dejayene

ceceno: b. dejeno

ciceno: b. dejeno

cicayîş (n): b. dejayîş (n)

cicnayene: b. **dejnayene**
cicik: b. **çiçik** (n)
cigêrayene: araştırmak
cigêrayış (n): araştırma
C **cigêrayox, -e:** araştırmacı
cigir (n): dargınlık, küskünlük
cigirîyaya (m): kızgın (öfkeli), dargın, küskün, kūs
cigirîyaye (n): kızgın (öfkeli), dargın, küskün, kūs
cigirîyaye bîyene: kızgın olmak, dargın olmak, küskün olmak, kūs olmak
cigirîyayene: kızmak (öfkelenmek, sinirlenmek), darılmak, küsmek
cigirîyayê (m): b. **cigirîyayîye** (m)
cigirîyayi (n): b. **cigirîyaye** (n)
cigirîyayış (n): kızma (öfkelenme, sinirlenme), küsme
cigirîyayîye (m): kızgın (öfkeli), dargın, küskün, kūs
cigirnayene: kızdırmak, darılmak, küstürmek
cigirnayış (n): kızdırma, darılma, küstürme
cigrîyaya (m): b. **cigirîyaya** (m)
cigrîyaye (n): b. **cigirîyaye** (n)
cigrîyayene: b. **cigirîyayene**
cigrîyayê (m): b. **cigirîyayîye** (m)
cigrîyayış (n): b. **cigirîyayış** (n)
cignayene: b. **cigirnayene**
cignayış (n): b. **cigirnayış** (n)
cihêz (n): b. **cêz** (n)
cikerdene-I: içine katmak, doldurmak
cikerdene-II: koparmak
cikerdış (n): koparma
cil (m): b. **cile** (m)
cil û caw: pılı pırtı

cil û cor: pılı pırtı
cilê herî (m): b. **cila herî** (m)
cil-caw: pılı pırtı
cil-cor: pılı pırtı
cile (m): 1)elbise, giyecek, giysi, kılık 2)yatak 3)palan
cila herî (m): palan
cile bedilnayene: elbise değiştirmek, giysi değiştirmek
cile vetene: elbise çıkarmak, giysi çıkarmak
cile vurnayene: elbise değiştirmek, giysi değiştirmek
cilê sunetî (zh): sünnet elbisesi/giysisi
cilê şewe (zh): gecelik
cilê xo vetene: soyunmak
cilê ... ..ra vetiş: soyma (giysisini çıkarma)
cilê ... ..ra vetene: soymak (giysisini çıkarmak)
cilê ... vetene: soymak (giysisini çıkarmak)
cilê ... vetiş: soyma (giysisini çıkarma)
cilêxovetiş (n): soyunma
cili (m): b. **cile** (m)
cilî (zh): üst baş (giysiler)
cilî dayenevetene: soydurmak (giysisini çıkartmak, elbisesini çıkartmak)
cilî xo ra vetene: soyunmak
cilî ... .. ra vetiş: b. **cilê ... .. ra vetiş**
cilî ... .. ra vetene: b. **cilê ... .. ra vetene**
cilî ... vetene: b. **cilê ... vetene**
cilî ... vetiş: b. **cilê ... vetiş**
cilîdayişvetiş (n): soydurma (giysisini çıkartma)

cilixoravetiş (n): soyunma
cilnêşuta (m): çamaşır
cilor, -e: b. **gilover**, -e
cilşuw, -e: çamaşırçı
cilveta (m): soyunmuş olan
cilvete (n): soyunmuş olan
cilûbelg (n): kıyafet, kılık,
giyim, kisve
belgê/cilûbelgê/bedlê
sunetî (n): sünnet kıyafeti
cim (n): b. **cem** (n)
cimî sibay (n): b. **cemê si-**
bayî (n)
cimî şonî (n): b. **cemê şa-**
nî (n)
cimaat (n): b. **cemat** (n)
cimat (n): b. **cemat** (n)
cimbize (m): cımbız
cime (n): b. **îne-I** (n)
cimet (n): b. **cemat** (n)
Ciminî: Üzümlü
cimlî (m): 1)bulamaç (cıvık ha-
mur tatlısı) 2)pekmez veya
şeker ile undan yapılan ve
üzerine kızartılmış yağ dö-
külerek yenen tatlı bulamaç
cinawir, -e: 1)canavar, vahşi
hayvan 2)kurt
cinayeni: b. **cenayene**
cinayîne: b. **cenayene**
cinayîş (n): b. **cenayîş** (n)
cinaza (m): b. **cenaza** (m)
cincinik (n): b. **cincinike** (m)
cincinike (m): kelebek
cind (m): b. **cine** (m)
cine-I (zh, z): b. **înan** (zh, z)
cine-II (m): cin
cinet (n): b. **cenet** (n)
cinêk (m): b. **cinîke** (m)
cinêki (m): b. **cinîke** (m)
cingil (n): çingil, cingil, şingil
(salkım parçası, küçük sal-

kım)

cini (m): b. **cine** (n)
cinitene: çalmak (zil vs.)
zengil cinitene: zil çalmak
cinitiş (n): çalma (zil vs.)
cinî (m): 1)kadın 2)karı, kadın
eş
Cinîya to se va? (Karın ne
dedi?)
cinîya biray: b. **biracini** (m)
cinîya keyeyî (m): ev ka-
dını, ev hanımı
cinîya keyî (m): b. **cinîya**
keyeyî (m)
cinî û mêrde: karı koca, çift
cinî-mêrde: karı koca, çift
cinîke (m): kadın
cinîkewtiş (n): bir çeşit ruh
hastalığı krizi geçirme
cinînas, -e: jinekolog, nisaiyecî
cinînasî (m): jinekoloji, nisaiye
cinînasîye (m): jinekoloji, ni-
saiye
cinîye (m): 1)kadın 2)karı, ka-
dın eş
cinîyek (m): b. **cinîke** (m)
cinnet (n): b. **cenet** (n)
cins (n): cins
ciqla (m): b. **çeqla** (m)
cir' kerdene: b. **cira kerdene**
cira bîyene: koparılmak
cira kerdene: koparmak
cira şîyayene: b. . . . **ra şî-**
yene
ciraameya (m): becerikli
ciraameye (n): becerikli
ciraameyîye (m): becerikli
cirabîyayîş (n): koparıma
cirakerdiş (n): koparma
cirakerdişê gijikî: saç
tırışı
cirakerdişê porî: saç tıraşı

ciraşıyayış

ciraşıyayış (n): b. . . . raşıya-yış

cirgi (n): b. **cigir** (n)

cirginayene: b. **cigirnayene**

cirginayış (n): b. **cigirnayış** (n)

cirgiyaya (m): b. **cigiriyaya** (m)

cirgiyaye (n): b. **cigiriyaye** (n)

cirgiyayene: b. **cigiriyayene**

cirgiyayê (m): b. **cigiriyayî-ye** (m)

cirgiyayi (n): b. **cigiriyaye** (n)

cirgiyayış (n): b. **cigiriyayış** (n)

cirgnayene: b. **cigirnayene**

cirgnayış (n): b. **cigirnayış** (n)

cirkerdiş (n): b. **cirakerdiş** (n)

cirne (m): 1)kurna 2)yalak

3)dibek (içinde bulgur vb. dövülen büyük havan), soku

cirni (m): b. **cirne** (m)

cirtim (n): çingil, cingil, şingil (salkım parçası, küçük salkım)

cis (n): b. **cins** (n)

cisan (m): b. **cisane** (m)

cisane (m): bir üzüm çeşiti

cisani (m): b. **cisane** (m)

cisawita (m): sürülü

cisawite (n): sürülü

cisawitene: -e sürmek

cisawıyayene: -e sürülmek

cisir (n): binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak kullanılan kalın direk

cisn (n): b. **cins** (n)

çişanayene: içine katmak

cit (m): b. **cite** (m)

cit kerdene: b. **cite kerdene**

cita (m): çift

yew citaya solan: bir çift ayakkabı

cite: çift

cite kerdene: çift sürmek

tıra cite (m): b. **tıra alete** (m)

citekerda (m): sürülü

citekerde (n): sürülü

citekerdi (n): b. **citekerde** (n)

citekerdiye (m): sürülü

citêr, -i: b. **cityer**, -e

citêr (n): b. **cityer** (n)

citêrey (m): b. **cityerî** (m), **cityerîye** (m)

citi (m): b. **cite** (m)

citi kerdene: b. **cite kerdene**

citier (n): b. **cityer**, -e

citierî (m): b. **cityerî** (m)

citkar, -e: çiftçi

citkarî (m): çiftçilik

citkarîye (m): çiftçilik

cityer, -e: çiftçi

cityer (n): bir çiftçinin bir çift öküzle bir günde sürebileceği arazi

cityerê (m): b. **cityerî** (m)

cityerî (m): çiftçilik

cityerîye (m): çiftçilik

ciûmeyış (n): b. . . . ameyış

Civlayıl (n): b. **Cebraîl** (n)

ciwab (n): b. **cewab** (n)

ciwal (n): çuval

ciwamêrd (n): b. **camêrd** (n)

ciwen (n): b. **cuwen** (n)

ciwenûn ser ra gêrayîne: b. **cuwenan ser ra gêrayene**

ciwenqelbidayış (n): b. **cuwenqelbedayış** (n)

ciweyn (n): b. **cuwen** (n)

ciwên (n): b. **cuwen** (n)

ciwênqelibnayış (n): b. **cuwenqelibnayış** (n)

ciwî (n): b. **cuwen** (n)

ciwîn (n): b. **cuwen** (n)

ciwîyayene: yaşamak
Biciwî! (Yaşa!)
Biciwîyo welat! (Yaşasın vatan!)
Wa biciwîyo welat! (Yaşasın vatan!)
Zaf biciwî! (Çok yaşa!)
ciwîyayîş (n): yaşama
cixara (m): sigara
cixare (n): b. **cixara** (m)
ciz (n): b. **çije** (n)
cizdan (n): cüzdan (para cüzdam)
cizdanê nufusî (n): nüfus cüzdanı
cizdo (n): b. **cizdan** (n)
cizdon (n): b. **cizdan** (n)
cizdû (n): b. **cizdan** (n)
cizdûn (n): b. **cizdan** (n)
cize (n): b. **çije** (n)
ciziç: b. **çiçik** (n)
cizik (n): b. **çiçik** (n)
cizlawet (n): b. **gislavet** (n)
cizlawit (n): b. **gislavet** (n)
cizlawît (n): b. **gislavet** (n)
cizlawut (n): b. **gislavet** (n)
cizme (n): çizme
cizmi (n): b. **cizme** (n)
cî (n): b. **gî** (n)
cîab (n): b. **cewab** (n)
Cîbûtî: Cibuti
cîf (n): nefes, soluk
cîf birîyayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak
cîf dayene: nefes vermek, soluk vermek
cîf gîrîyayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak

cîf girewtene: nefes almak, soluk almak
cîf girotene: b. **cîf girewtene**
cîf peysayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak
cîf piro peysayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak
cîfê . . . arê ro pêşîyayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak
cîger (n): b. **cîgere** (m)
cîgere (m): ciğer, karaciğer
cîgerpewj, -e: ciğerci
cîgerroş, -e: ciğerci
cîhan (n): dünya
cîhat (n): b. **jêhatî** (n)
cîhet (n): yön, yan, cihet
cîhetê bingeyênî (zh): ana yönler
cîhetê miyanênî (zh): ara yönler
cîla (m): cila
cîlaker, -e: cilacı
cîlat (n): b. **cîlet** (n)
cîlate (m): b. **cîlet** (n)
cîld (n): cilt
cîldker, -e: ciltçi
cîle (n): b. **cîla** (m)
cîlet (n): jilet
cîlete (m): b. **cîlet** (n)
cîlêt (n): b. **cîlet** (n)
cîm (n): biçilmiş ekin demetini bağlamakta kullanılan ve otsu bitki veya ağaç dalından yapılmış olan bağ

cîmna: b. yewbînî, yewbînan

cîn-I (n): cin (içki)

cîn-II (zh, z): b. înan (zh, z)

cînan (zh, z): b. înan (zh, z)

cîne (zh, z): b. înan (zh, z)

Bihevrisayîşê cîne zor o.

(Onların birbirlerine ulaşmaları zordur.)

cînege (m): favori

cînek (m): b. cinîke (m)

cîngil (n): b. cingil (n)

cîni (zh, z): b. înan (zh, z)

Pîy cîni merdo. (Babaları ölmüş.)

cînike (m): b. cinîke (m)

cîni (zh, z): b. înan (zh, z)

cîni (m): b. cinî (m)

cîniyê keyî (m): b. cinîya keyiye (m)

cîniye (m): b. cinîye (m)

cîniyek (m): b. cinîke (m)

cîpe (m): cip

cîpa leşkerî (m): askeri cip

cîra: b. cîran, -e

cîran, -e: komşu

cîranî (m): komşuluk

cîranîne (m): komşuluk

cîranîni (m): b. cîranîne (m)

cîraniye (m): komşuluk

cîrg (n): b. cigir (n)

cîrgaya (m): b. cigirîyaya (m)

cîrgaye (n): b. cigirîyaye (n)

cîrgayene: b. cigirîyayene

cîrgayê (m): b. cigirîyayîye (m)

cîrgayîş (n): b. cigirîyayîş (n)

cîrgî (n): b. cigir (n)

cîrgî (n): b. cigir (n)

cîrgîayîş (n): b. cigirîyayîş (n)

cîrgîyaya (m): b. cigirîyaya (m)

cîrgîyaye (n): b. cigirîyaye (n)

cîrgîyayene: b. cigirîyayene

cîrgîyayê (m): b. cigirîyayî-

ye (m)

cîrgîyayîş (n): b. cigirîyayîş (n)

cîro: b. cîran, -e

cîron, -i: b. cîran, -e

cîroney (m): b. cîraniye (m),

cîranî (m)

cîronîni (m): b. cîranîne (m)

cîrtim (n): b. cirtim (n)

cîrtime (n): b. cirtim (n)

cîrû: b. cîran, -e

cîrûn, -i: b. cîran, -e

cîrûney (m): b. cîraniye (m),

cîranî (m)

cîrûnê (m): b. cîraniye (m), cîranî (m)

cîrûnîni (m): b. cîranîne (m)

cîrûniye (m): b. cîraniye (m)

cîvata (m): civata

cîwale (m): b. ciwal (n)

cîwata (m): b. civata (m)

cîya, -ye: 1)ayrı 2)başka 3)öbür, diğer

cîya-cîya: ayrı ayrı, başka başka

cîyatî (m): b. cîyayîye (m), cîyayî (m)

cîyayey (m): b. cîyayîye (m), cîyayî (m)

cîyayê (m): b. cîyayîye (m), cîyayî (m)

cîyayî (m): ayrılık

cîyayîye (m): ayrılık

cîyeb (n): b. cêbe (m)

cîyer (n): b. cêr (n)

cîyev (n): b. cêbe (m)

cîyez (n): b. cêz (n)

cîzlawît (n): b. gislavet (n)

cîzme (n): b. cizme (n)

cîzmi (n): b. cizme (n)

co (n): b. cew (n)

coamerd (n): b. camêrd (n)

cograyfa (m): coğrafya

cografyazan, -e: coğrafyacı
coka: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü
coka ra: b. coka
coke: b. coka
coke ra: b. coka
cokey, -e. cokey
cokeyî (m): cokeylik
cokeyîye (m): cokeylik
coki ki: b. cêko
coki ki yeno vîrê mi: b. cêko ke yeno vîrê mi
cokona: b. coka
coku: b. coka
col (n): küçükbaş hayvan sürüsü
colag, -e: b. coleg, -e
colage (m): sığır sürüsü
coleg, -e: maraba
colegênî (m): marabalık
colegî (m): marabalık
colegîye (m): marabalık
colêgên (m): b. colegênî (m)
com (n): b. cam (n)
Comerd (n): Tanrı, ilah
Comerd miradê şima bido. (Tanrı sizi muradınıza erdirdin.)
comêrd (n): b. camêrd (n)
comî (n): b. camî (n)
comord (n): b. camêrd (n)
comus, -i: b. gamêş, -e
comyerd (n): b. camêrd (n)
can-I (n): can
can-II (n): b. cuwen (n)
condêmdayîş (n): b. cuwendêmdayîş (n)
cona (m): b. cana (m)
cone (n): b. cane (n)
conega (n): tosun
conga (n): b. conega (n)
conkêş, -i: b. cankeş, -e
conkêş di bîyayîne: b. can-

kêş de bîyene
cor (n): yukarı
cor de: yukarıdan
cor di: b. cor de
cor ra: yukarıdan
cora-I: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü
cora-II: b. caran
Corctawn (n): Georgetown
core: b. caran
corên, -e: yukarı taraftaki, yukarıdaki
corin, -e: b. corên, -e
corîn (n): b. corên (n)
corne (n): uçurluk
coro: b. caran
corû: b. caran
cote (m): b. cita (m)
cow (n): b. cew (n)
coyin (n): b. cuwen (n)
coyîn (n): b. cuwen (n)
cu (m): hayat, yaşam
cua pey: b. cuwa pey
cuab (n): b. cewab (n)
cuar (n): b. cor (n)
cuav (n): b. cewab (n)
cubbe (n): b. cube (n)
cube (n): cübbe
cucik (n): çük (çocuk dilinde)
cueka: b. coka
cuer (n): b. cor (n)
cûera: b. cora
culixe (m): hindi
cume (n): b. îne-I (n)
cumi (n): b. îne-I (n)
cumle (m): tümce, cümle
cumleya karî (m): eylem cümlesi, fiil cümlesi
cumleya nameyî (m): ad cümlesi, isim cümlesi
cumleya negatîfe (m): olumsuz cümle

cumleya pêrabestîye (m):
bileşik cümle
cumleya persî (m): soru
cümlesi
cumleya pozîtife (m):
olumlu cümle
cumleya sade (m): basit
cümle
cumleyê rêzkî (zh): sıra
cümleler

cun (n): b. **cuwen** (n)
Curnê Reş (n): Hilvan
cus (n): b. **cins** (n)
cusan (m): b. **cisane** (m)
cusane (m): b. **cisane** (m)
cusani (m): b. **cisane** (m)
cutene: çiğnemek
cutiş (n): çiğneme
cuwa (m): ark, hark
cuwa pey: ondan sonra
cuwa pê: b. **cuwa pey**
cuwab (n): b. **cewab** (n)
cuwal (n): b. **ciwal** (n)
cuwamerd (n): b. **camêrd** (n)
cuwamêrd (n): b. **camêrd** (n)
cuwav (n): b. **cewab** (n)
cuwe (n): b. **cuwen** (n)
cuweka: b. **coka**
cuwen (n): 1)harman 2)har-
man yeri
cuwen çarnayene: döven
sürmek, döven dövmek, har-
man dövmek
cuwen hewa dayene: har-
man savurmak
cuwen kutene: döven sür-
mek, döven dövmek, harman
dövmek
cuwen kuwayene: döven
sürmek, döven dövmek, har-
man dövmek
cuwen vay dayene: har-

man savurmak
cuwenan ser ra gêrayene:
harman zamanı harmanları
dolaşarak harman ürünü
istemek suretiyle dilenmek
cuwendêmdayîş (n): döven
sürerken altta kalan dövül-
memiş ekin saplarını üste
çıkarmak için harman yığı-
nını altüst etme
cuwenqelbedayîş (n): döven
sürerken altta kalan dövül-
memiş ekin saplarını üste
çıkarmak için harman yığı-
nını altüst etme
cuwenqelibnayîş (n): döven
sürerken altta kalan dövül-
memiş ekin saplarını üste
çıkarmak için harman yığı-
nını altüst etme
cuwera: b. **cora**
cuwîn (n): b. **cuwen** (n)
cuwîn hewa dayîne: b.
cuwen hewa dayene
cuwîn kutene: b. **cuwen**
kutene
cuwîn kuwayene: b. **cu-**
wen kutene
cuwîn vey dayene: b. **cu-**
wen vay dayene
cuwînqelibnayîş (n): b. **cu-**
wenqelibnayîş (n)
cuwîyayîş (n): b. **ciwîyayîş** (n)
cuya pê: b. **cuwa pey**
cuyab (n): b. **cewab** (n)
cuyane (n): b. **cane** (n)
cuyanî: b. **cane** (n)
cuyanîye (m): b. **cana** (m)
cuyayene: b. **cutene**
cuyayêne: b. **cutene**
cuyayîş-I (n): b. **ciwîyayîş** (n)
cuyayîş-II (n): b. **cutiş** (n)

cuyeyîş (n): b. **ciwîyayîş** (n)
cuyin (n): b. **cuwen** (n)
cuyinqeldayîş (n): b. **cuwen-
 qelbedayîş** (n)
cuyun (n): b. **cuwen** (n)
cuzda (n): b. **cizdan** (n)
cuzdan (n): b. **cizdan** (n)
cuzdo (n): b. **cizdan** (n)
cuzdon (n): b. **cizdan** (n)
cuzdû (n): b. **cizdan** (n)
cuzdûn (n): b. **cizdan** (n)
cuzme (n): b. **cizme** (n)
cû dima: b. **dima cû**
cûc (n): b. **cucik** (n)
cûka: b. **coka**
cûra: b. **cora**
cûm (n): b. **cam** (n)
cûmerd (n): b. **camêrd** (n)

cûmêrd (n): b. **camêrd** (n)
cûmis, -i: b. **gamêş, -e**
cûmî (n): b. **camî** (n)
cûmîyerd (n): b. **camêrd** (n)
cûmyerd (n): b. **camêrd** (n)
cûn-I (n): b. **gan** (n), **can** (n)
cûn-II (n): b. **cuwen** (n)
cûna (m): b. **cana** (m)
cûnde (n): b. **cande** (n)
cûne (n): b. **cane** (n)
cûnga (n): b. **conega** (n)
cûre (m): b. **jûre** (m)
cûrike (m): b. **jûre** (m)
cûrne (n): b. **corne** (n)
cûsera (n): b. **dosere** (n)
cûwen (n): b. **cuwen** (n)
cûyi (n): b. **cuwen** (n)
cyez (n): b. **cêz** (n)

Ç

ça-I: nere

Ti ça ra yî/ya? (Nerelisin?)

ça-II: b. çayê

ça-III (m): b. çay (m)

ça-IV: b. çi-II

ça ray: b. çi rey

Çad: Çad

çadır (m): b. çadire (m)

çadire (m): çadır

çadiri (m): b. çadire (m)

çaket (n): b. çakêt (n)

çakêt (n): ceket

çakêtê zimistanî (n): kışlık ceket

çakêtê hamnanî (n): yazlık ceket

çakêto çermên (n): deri ceket

çakêto sextiyanên (n): deri ceket

çakêt û şalwarî: b. çakêt û şelwarî

çakêt û şelwarî: ceket ve şalvar

çakit (n): b. çakêt (n)

çakuç (n): çekiç

çakule (n): b. çekule (n)

çakule bestene: b. çekule bestene

çakut (n): çekiç

çakûç (n): b. çakuç (n)

çal (m): b. çale (m)

çalak, -e: eylemci

çalakî (m): eylem

çalakî kerdene: eylemde bulunmak

çalakîker, -e: eylemci

çalani (m): yalak

çale-I (m): 1)çukur

çala çimî (m): b. çalika çimî (m)

çalê çimî (m): b. çalika çimî (m)

2)meyve veya sebze saklanan yer

çale kerdene: (ev dışında) meyve veya sebze saklamak

3)banyo (banyo yapılan yer)

çale-II (m): 1)örtü olarak kullanılan bez 2)çarşaf

çala masa (m): masa örtüsü

çala nimajî (m): namazlık

çaleki (m): b. çalike (m)

çali (m): b. çale (m)

çalik

çalik (m): b. **çalike** (m)
çalike (m): küçük çukur
çalika çimî (m): göz çukuru
çalikê çimî (m): b. **çalika çimî** (m)
çalikey çimî (m): b. **çalika çimî** (m)
çaliki (m): b. **çalike** (m)
çalî-çirpî (zh): çalı çırpı
çalma (m): çalma (koyu pekmez)
çalme (m): b. **çalma** (m)
çalnî (m): b. **çalanfî** (m)
çalonî (m): b. **çalanfî** (m)
çamasur (n): b. **çamaşır** (n)
çamaşır (n): çamaşır
çamir (n): b. **çamure** (m)
çamirin, -e: b. **çamurin**, -e
çamur (n): b. **çamure** (m)
çamure (m): çamur
çamurin, -e: çamurlu
çamurî (m): b. **çamure** (m)
çamûr (n): b. **çamure** (m)
çamûrrî (m): b. **çamure** (m)
çanaq (n): çanak anten
çañcolike (m): b. **çinçolike** (m), **kengula** (m)
çañçule (m): b. **sancûle** (m)
çand: b. **çend**
çañgil (n): b. **çengal** (n)
çañgil kerdene: b. **çengal kerdene**
çankil (n): b. **çengal** (n)
çankil kerdene: b. **çengal kerdene**
çañqal (n): b. **çengal** (n)
çañqal kerdene: b. **çengal kerdene**
çañqil (n): 1)asa, baston 2)b. **çengal** (n)
çañqil kerdene: b. **çengal kerdene**

çañqile (m): b. **çañqil** (n)
çante (n): b. **çente** (n)
çantey destan (n): b. **çenteyê destan** (n)
çantey paştî (n): b. **çenteyê piştî** (n)
çantey polî (n): b. **çenteyê polî** (n)
çap (n): kile, ölçek (tahıl ölçmeye yarayan kap), şinik
çap kerdene: basmak
Çap bike! (Bas!)
Şima no kitab key çap kerd? (Bu kitabı ne zaman bastınız?)
çape-I (m): büyük tas
çape-II (m): b. **çap** (n)
çape-III (m): çap (mat)
çape-IV (m): basım, baskı (kitap baskısı vb.)
çapemenîye (m): basın
çapik: çabuk, tez, hızlı
çapik a: hızlıca
çapikey (m): b. **çapikîye** (m)
çapikîye (m): çabukluk, tezlik
çapkerdiş (n): basma
çaput (n): çaput, paçavra
çapxane (n): basımevi, matbaa
çaq (n): bacak
çaqil-I (n): b. **çengal** (n)
çaqil kerdene: b. **çengal kerdene**
çaqil-II (n): b. **çaxil** (n)
çaqilin: b. **çaxilin**, -e
çaqirne (n): b. **çarqirnî** (n)
çaqirni (n): b. **çarqirnî** (n)
çaqmaq (n): b. **çeçmaq** (n)
çar-I: dört
çar heme: her dört
çar hemîne: her dördü
çar kirarî: dört işlem (mat)
çar kirarîyê bingeyênî:

dört temel işlem

çar operasyonu: dört işlem (mat)

çar sey: dört yüz

çar-panc reyfi: dört beş kez

çar-II (m): b. çare (m)

çarane (m): dörtlük, rübai

çarber (n): parmaklık biçimindeki kapı, çit kapısı, çeper kapısı

çarçef (m): b. çarşefe (m)

çarçefi (m): b. çarşefe (m)

çarçewa (m): çerçeve

çarçewe (n): b. çarçewa (m)

çarçifa (m): b. çarçewa (m)

çarçiwa (m): b. çarçewa (m)

çarçiba (m): pencere

çardax (m): b. çardaxe (m)

çardaxe (m): 1)dörtme (bina için) 2)salon, ayvan

çardaxi (m): b. çardaxe (m)

çare-I (n): alın

çare-II (n): çare, çözüm

çare diyene: çözüm bulmak

çare kerdene: çözmek (sorun vb. için)

çare vînayene: çözüm bulmak

çare-III (m): çalı veya dal parçası (kesilmiş ve yapraksız)

çarî (zh): çalı çırpı

çarekerdiş (n): çözme (sorun vb. için)

çareme: b. çar hemîne

çaremêne: b. çar hemîne

çaremîna: b. çar hemîne

çaremînan: b. çar hemîne

çares: b. çarês

çarex (n): b. çarix (n)

çarêmêna: b. çar hemîne

çarês: on dört

çarêx (n): b. çarix (n)

çargoşe (n): dörtgen

çari (m): b. çare (m)

çarig (m): b. çarige (m)

çarige (m): 16 "welçeke" büyüklüğünde bir tahıl ölçüsü

çarın, -e: dördüncü

çarix (n): çarık

çarix/çarixî dayene deştene: çarık diktirmek

çarix/çarixî deştene: çarık dikmek

çarkinar (n): çepeçevre, çepçevre, firdolayı

çarnaya (m): çeviri, tercüme

çarnaye (n): çeviri, tercüme

çarnayene: 1)çevirmek, döndürmek 2)çevirmek, tercüme etmek 3)gezdirmek, dolaştırmak

çarnayîne: b. çarnayene

çarnayiş (n): 1)çevirme, döndürme 2)çevirme, tercüme etme 3)gezdirme, dolaştırma

çarnayîye (m): çeviri, tercüme

çarnayox, -e: 1)çeviren, çevirmen, mütercim, tercüman, tercüme eden

çarox (n): b. çarix (n)

çarpencike (m): yengeç

çarpê, -ye: eşek

çarq (n): b. çerx (n)

çarqirni (n): çepeçevre, çepçevre

çarr (m): b. çare (m)

çarre (m): b. çare (m)

çarres: b. çarês

çarri (m): b. çare (m)

çarrî (zh): b. çarî (zh)

çarsefe (m): b. çarşefe (m)

çarseme (n): b. çarşeme (n)

çarsibay (n): bugünden sonraki dördüncü gün

çarşebe

çarşebe (m): b. **çarşefe** (m)
çarşebê bastêqî (m): b. **çarşefa bastêqî** (m)
çarşef (m): b. **çarşefe** (m)
çarşefê bastêqî (m): b. **çarşefa bastêqî** (m)
çarşefe (m): çarşaf
çarşefa bastêqî (m): üzerine pestil bulamacı sürülerek pestil yapımı için kullanılan bez parçası
çarşefa bastêxî (m): b. **çarşefa bastêqî** (m)
çarşefa doşekî (m): yatak çarşafı
çarşefa lihêfi (m): nevresim
çarşefa nivîne (m): yüklük örtüsü
çarşefi (m): b. **çarşefe** (m)
çarşeme (n): çarşamba
çarşemi (n): b. **çarşeme** (n)
çarşeve (m): b. **çarşefe** (m)
çarşewe (m): b. **çarşefe** (m)
çarşime (n): b. **çarşeme** (n)
çarwa (m): küçükbaş
çarwe (n): küçükbaş
çarweyî (zh): b. **çarweyî** (zh)
çarweyî (zh): küçükbaş hayvan sürüsü
çarx (n): b. **çerx** (n)
çaşme (n): b. **çarşeme** (n)
Çat (n): Çat
çatal (m): b. **çetale** (m)
çatal (n): b. **çetale** (m)
çatale (m): b. **çetale** (m)
çatê çemî: akarsu kavşağı
çatê robarî: akarsu kavşağı
çatê royî: akarsu kavşağı
çatî (n): çatı
çatme (n): çatki
çatme bestene: çatki bağlamak, çatki çatmak

çavikî (zh): gözlük
çax (n): çağ, zaman, devir, vakit
çax (m): b. **çax** (n)
çaxil (n): çakıl
çaxilin, -e: çakıllı
çay-I (m): çay
çay-II: b. **çayê**
çaydan (n): b. **çaydane** (m)
çaydane (m): çaydanlık, demlik
çaydang (n): b. **çaydane** (m)
çaydanki (m): b. **çaydane** (m)
çaydoni (m): b. **çaydane** (m)
çaydûn (m): b. **çaydane** (m)
çayê: neden, niçin, niye
çayger, -e: çaycı
çayîr (n): çimen, ot, çayır
çaykar, -e: çaycı
çayxane (n): çayevi, çayhane
çayxone (n): b. **çayxane** (n)
çayxûne (n): b. **çayxane** (n)
çe-I (n): b. **keye** (n)
çe-II: b. **çi-II**
çe ray: b. **çi rey**
çe rey: b. **çi rey**
çe rê: b. **çi rey**
çear: b. **çar**
çear sey: b. **çar sey**
çeber (n): b. **keyber** (n)
Çeçenistan (n): Çeçenistan
çeer: b. **çar**
çeer rê se: b. **çar sey**
çef (n): b. **keyf** (n)
çefkerdayene: b. **keyfkerdene**
çefê . . . amayene: b. **keyfê . . . ameyene**
çefê . . . ardene: b. **keyfê . . . ardene**
çefin, -e: b. **keyfin**, -e
çefî (m): b. **kefî** (m), **kefiye** (m)
çefye (m): b. **kefî** (m), **kefiye** (m)

çehar: b. çar-I

çehar sey: b. çar sey

çeharin, -i: b. çarin, -e

çeharqirni (n): b. çarqirni (n)

çehend: b. çend

çeher: b. çar-I

çeherin, -i: b. çarin, -e

çehersibay (n): b. çarsibay (n)

çehersiwey (n): b. çarsibay (n)

çek-I (n): elbise, giyecek, giysi, kılık

çek û çol: pılı pırtı

çek û çolfi: b. çek û çol

çek û çuel: b. çek û çol

çek-çol: pılı pırtı

çek-çuel: b. çek-çol

çek-II (n): çek

çekal (n): çok eskimiş ayakkabı

çekalçî, -ye: ayakkabı tamircisi, ayakkabı onarımcısı, ayakkabıcı (onarımçı), yamacı (ayakkabı onaran)

çekalçiyey (m): b. çekalçiyî (m), çekalçiyîye (m)

çekalçiyê (m): b. çekalçiyî (m), çekalçiyîye (m)

çekalçiyî (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

çekalçiyîye (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

çekçeko (n): çekirge

çekdar, -e: silahlı

çeke (m): silah

çekecax (n): çekecek

çeket (n): b. çakêt (n)

çekêre (m): b. keyekere (m)

çeki (m): b. çeke (m) -

çekî (zh): üst baş (giysiler)

Çekistan (n): Çek Cumhuriyeti

çeku (n): b. çekuye (m)

çekule (n): yara kabuğu

çekule bestene: kabuk bağlamak (yara için)

çekur (n): kuru deri

çekurr (n): b. çekur (n)

çekuye (m): sözcük, kelime

çekuya hemmana/hemanîye (m): eşanlamlı sözcük, eşanlamlı kelime

çekuya hemvenge (m): eşsesli sözcük, eşsesli kelime

çekuya pêrabestiye (m): bileşik sözcük, bileşik kelime

çekuya sade (m): basit sözcük, basit kelime

çekuya viraştîye (m): türemiş sözcük, türemiş kelime

çekû (m): b. çekuye (m)

çekûye (m): b. çekuye (m)

çel (n): çelik (kısa değnek veya dal)

çele (n): 1)ocak (ocak ayı) 2)kışın ortasında genellikle soğuk geçen kırk günlük süre

çelek, -i: b. çilek, -e

çelqezîyayene: b. çelqizîyayene

çelqezîyayîş (n): b. çelqizîyayîş (n)

çelqeznayene: b. çelqiznayene

çelqeznayîş (n): b. çelqiznayîş (n)

çelqizîyayene: (dışarıya dökülmeksizin) çalkalanmak

çelqizîyayîş (n): (dışarıya dökülmeksizin) çalkalanma

çelqiznayene: (dışarıya dökülmeksizin) çalkalamak

çelqiznayîş (n): (dışarıya dökülmeksizin) çalkalama

çelqayene: çalkalamak

çelqnayış

çelqnayış (n): çalkalama
çelte (n): b. **çente** (n)
çeltug (n): çeltik
çelxazî (zh): b. **çirxazî** (zh)
çelxazî vetene: b. **çirxazî vetene**

çem-I (n): ırmak, nehir; çay
çem-II (n): b. **çim** (n)
çembe (n): b. **çembil** (n)
çembeleyîn (n): b. **çembilin**, -e
çember (n): çember
çembil (n): kulp
çembilin, -e: kulplu
çemçe-I (n): kepçe
çemçe-II (n): çelik (kısa değnek veya dal)

çemçik-I (n): kepçe
çemçik-II (n): çelik (kısa değnek veya dal)
çemçilik (n): b. **çemçilik** (n)
çemçîlik (n): buz sarkıntısı, sarkıntı

çemçîlik (n): b. **çemçilik** (n)
çemçulik (n): b. **çemçilik** (n)
Çemişgezek (n): Çemişgezek
çemle (n): b. **çembil** (n)
çemleyin, -e: b. **çembilin**, -e
çen: b. **çend**

çena (m): b. **kêna** (m)
çend: 1) birkaç, kaç 2) ne kadar
çend ... ehend ...: b. **çend ... hende ...**
çend ... hende ...: ne kadar ... o kadar
Ez çend zana ti zî hende zanî. (Ben ne kadar biliyosam sen de o kadar biliyosun.)

çende: b. **çend**
çendi: b. **çend**
çendi ... ehendi ...: b. **çend ... hende ...**

çene (n): çene
çeneyo binên (n): alt çene
çeneyo serên (n): üst çene
çeneke (m): b. **kêneke** (m)
çenê ra: b. **çinayî ra**
çeng (n): omuz başı
çengal (n): 1) çengel, ot burma işinde kullanılan bir çeşit çengel 2) kanca 3) b. **nake** (m)
çengal kerdene: çengellemek
Berî çengal bike! (Kapıyı çengelle!)
çengal piro kerdene: çengellemek
Çengalê berî piro ke! (Kapıyı çengelle!)
çengal tafinayîne: b. **çengal tavistene**
çengal tavistene: çengellemek
Çengalê berî tafîne! (Kapıyı çengelle!)
çengalin, -e: çengelli
çengar (n): b. **çengal** (n)
çengar kerdene: b. **çengal kerdene**
çenge-I (n): b. **çene** (n)
çenge-II (n): köşe
çengeyê soba (n): soba borusu dirseği
çengi (n): b. **çenge** (n)
çengel-I (n): kaya
çengel-II (n): b. **çengal** (n)
çengel pafinayîne: b. **çengal tavistene**
çengele (n): b. **çengile** (n)
çengelin (n): kayalık
çengile (n): kol
çengizîyayene: uyuşmak
çengizîyayış (n): uyuşma
çengiznayene: uyuşturmak

çengiznayîş (n): uyuşturma
çengle (n): b. çengile (n)
çenik (n): b. çene (n)
çenike (m): b. çene (n)
çenke (m): b. çene (n)
çente (n): çanta
çenteyê destan (n): el çantası
çenteyê piştî (n): sırt çantası
çenteyê polî (n): kol çantası
çentederz, -e: çantacı
çenteroş, -e: çantacı
çentik (n): küçük çanta
çenyayîne: b. çînayene
çenyayîş (n): b. çînayîş (n)
çep, -e: sol
çepeki (m): b. çerpe (m)
çeper (n): çit, çeper
çepil (n): b. çembil (n)
çepilin, -e: b. çembilin, -e
çepgir, -e: solcu
çeq-I (n): kıvılcım
çeq-II (n): hiza
çeqel, -e: çakal
çeqer: sarı
çeqi (m): çeq (n)
çeqla (m): çağla (b. firinge)
çeqmaq (n): çakmak
çer: b. çar-I
çer sey: b. çar sey
çeran (n): b. kêran (n)
çerang (n): b. kêran (n)
çerçewa (m): b. çarçewa (m)
çerçewe (m): b. çarçewa (m)
çerçî, -ye: çerçi
çere (n): çim, çimen, çayır, ot
çerepuz (n): çimen
çerexîyayene: b. çerixîyayene
çerexîyayêne: b. çerixîyayene
çerexîyayîne: b. çerixîyayene
çerexîyayîş (n): b. çerixîya-

yîş (n)
çerexîyayîş (n): b. çerixîya-
 yîş (n)
çerexnayene: b. çerixnayene
çerexnayêne: b. çerixnayene
çerexnayîş (n): b. çerixnayîş (n)
çerên, -i: b. çarin, -e
çerin, -i: b. çarin, -e
çerixîyayene: dönme, kay-
 mak
çerixîyayîş (n): dönme, kayma
çerixnayene: 1)çevirmek, dön-
 dürmek 2)gezdirmek
çerixnayîş (n): 1)çevirme, dön-
 dürme 2)gezdirme
çerkinar (n): b. çarkinar (n)
çerm (n): deri

çermê mêşna/mî/mîye (n):
 meşin

çerme (n): deri
çermên, -e: deriden yapılmış
çermi (n): b. çerme (n)
çermkar, -e: derici
çermroş, -e: derici
çerpe (m): badana
çerpeki (m): b. çerpe (m)
çerpi (m): b. çerpe (m)
çerq (n): b. çerx-I (n)
çerrexîyayene: b. çerixîya-
 yene
çerrexîyayîş (n): b. çerixîya-
 yîş (n)
çerrixîyayene: b. çerixîya-
 yene
çerrixîyayîş (n): b. çerixîya-
 yîş (n)
çersibay (n): b. çarsibay (n)
çerşefe (m): b. çarşefe (m)
çerx-I (n): 1)çark 2)bileği çarkı,
 bileği
çerx kerdene: 1)döndür-

mek 2) bilemek

çerx sanayene: b. çerx şa-
naye

çerx sanıyayene: b. çerx
şanıyayene

çerx şanayene: bilemek

çerx şanıyayene: bilenmek

çerxî ro dayene: bilemek

çerxî ro dıyayene: bilen-
mek

çerxî ro ginayene: bilen-
mek

çerx-II (n): banyo

çerxe (m): fotr (fotr şapka)

çerxker, -e: çarkçı

çerxkerdiş (n): döndürme

çerxnayîne: b. çerixnayene

çerxnayîş (n): b. çerixnayîş (n)

çes (n): b. kês-I (n)

çeşit (n): çeşit

çetale (m): çatal

çetali (m): b. çetale (m)

çetele (m): b. çetale (m)

çeteli (m): b. çetale (m)

çetin, -e: güç

çever (n): b. keyber (n)

çevesaye (n): b. keyveşaye (n)

çew: 1) hiç kimse 2) b. yew 3

çewder (n): çavdar

çewdere (m): b. çewder (n)

çewek: hiç kimse

çewer-I: hiç kimse

çewer-II (n): b. keyber (n)

çewlig (n): b. çewlîg (n)

çewlîg (n): çiftlik

Çewlîg (n): Bingöl

çewr-I (n): 1) içyağı 2) kesici
araçları bilemek için kullanı-
lan yağ

çewr-II (n): b. tuwerzin (n),
tore (n)

birîna çewrî (m): balta ya-

rası

çewres: kırk

çewresin, -e: kırkinci

çewreş: b. çewres

çewris: b. çewres

çewt, -e: eğri

çewt û çewtvir: eğri büğrü

çewt û çur: b. çewt û çewt-
vir

çey (m): b. çay (m)

çeye (n): b. keye-I (n)

çeyle (n): çêle-II (n)

çeynci (m): b. teyince (m)

çeyxûne (n): b. çayxane (n)

çê (n): b. keye-I (n)

Çê to şên bo. b. Keyeyê to
şên bo.

çêber (n): b. keyber (n)

çêf (n): b. keyf (n)

çêf kerdene: b. keyf ker-
dene

çêfê ... amayene: b. keyfê
... ameyene

çêfê ... amayêne: b. keyfê
... ameyene

çêfê ... ardene: b. keyfê ...
ardene

çêfin, -e: b. keyfin, -e

çêflî, -ye: b. keyflî, -ye

çêker, -e: b. keyeker, -e

çêle-I (n): solucan, yersolucanı

çêle-II (n): köz

çêlemtû (m): b. kelendire (m)

çêlik, -e: civciv, yavru (hayvan
için)

çêlikê kutikî (n): enik, en-
cik, encek, köpek yavrusu

Çêlikan: Çelikhan

çêna (m): b. kêna (m)

çêna amike (m): b. kêna
emike (m)

çêna apî (m): b. kêna apî (m)

çêna torne (m): b. **kêna tor-
ne** (m)
çêna tornî (m): b. **kêna tor-
nî** (m)
çêna xale (m): b. **kêna xa-
le** (m)
çêna xalike (m): b. **kêna
xale** (m)
çêna xalî (m): b. **kêna xalî** (m)
çêne (m): b. **kêna** (m)
çêneke (m): b. **kêneke** (m)
çêneki (m): b. **kêneke** (m)
çêran (n): b. **kêran** (n)
çêrang (n): **kêran** (n)
çêrbîyaye (n): b. **çîrbîyaye** (n)
çêrbîyayene: b. **çîrbîyene**
çêrbîyayîs (n): b. **çîrbîyayîş** (n)
çêrbîyayîş (n): b. **çîrbîyayîş** (n)
çêrbîyene: b. **çîrbîyene**
çêrkerde (n): b. **çîrkerde**
çêrkerdene: b. **çîrkerdene**
çêrkerdis (n): b. **çîrkerdiş** (n)
Çêrme: Yedisu
Çêrmûge (m): Çermik
çês (n): b. **kês** (n)
çêsik (n): b. **kîse** (n), **kîsik** (n)
çêşît (n): b. **çeşît** (n)
çêver (n): b. **keyber** (n)
çêvesaye (n): b. **keyveşaye** (n)
çêwa, -ye: b. **keya**, -ye
çêwayîye (m): b. **keyayîye** (m)
çêwer (n): b. **keyber** (n)
çêwlig (n): b. **çewlîg** (n)
çêyker, -e: b. **keyeker**, -e
çi-I: ne
Çi yo? (Nedir?)
çi ke bîy: hepsi, tümü
çi ke estê: hepsi, tümü
çi ki bî: b. **çi ke bîy**
çi ki estê: b. **çi ke estê**
Çi wext ame? (Ne zaman
geldi?)

çi ... çi ... : ... olsun ... olsun
**Çi cinî çi camêrd, heme
amey.** (Kadın olsun, erkek
olsun, hepsi geldiler.)
çi-II: hiç, hiçbir, tek
çi kes: hiç kimse
çi ra: b. **çi rey**
çi ray: b. **çi rey**
çi rey: asla, hiçbir zaman;
hiç, katiyen
çi rê: b. **çi rey**
çi rêy: b. **çi rey**
çi wext: asla, hiçbir zaman,
hiç, katiyen
çiba (n): b. **teba** (n)
çibenok (n): bilmece
çice (n): b. **çije** (n)
çicey xazmikî (zh): b. **çije-
yê xazmikî** (zh)
çıcık: b. **çiçik** (n)
çiç (n): b. **çiçik** (n)
çiçi: b. **çi-I**
çiçik (n): 1) meme 2) yuvağı çek-
mek için kullanılan çatallı
aracın yuvağın girintili yeri-
ne geçen ucu
çiçi: b. **çi-I**
çiçîrê: b. **çîrê**
çiftexas (n): beyaz renkli bez
çiftixas (n): b. **çiftexas** (n)
çig-I: b. **çik**
çig-II: b. **çunke**
çigi: b. **çunke**
çihar: b. **çar-I**
çiharin, -i: b. **çarin**, -e
çihêr: b. **çar -I**
çihêrin, -i: b. **çarin**, -e
çije (n): meme
çijeyê xazmikî (zh): badem-
cik (bademcikler)
çiji (n): b. **çije** (n)
çik: ne

Çik o? (Nedir?)

çikal (n): b. **çekal** (n)

çike: b. **çünke**

çikel (n): b. **çekal** (n)

çikes, -e: kim

çikê: b. **çünke**

çiki: b. **çünke**

çikî: b. **çiyekî**

çikole (n): b. **çekule** (n)

çikule (n): b. **çekule** (n)

çikule bestene: b. **çekule bestene**

çikuele (n): b. **çekule** (n)

çikuele bestene: b. **çekule bestene**

çikur (n): b. **çekur** (n)

çil (n): sümük

çila (m): 1)çıra 2)gaz lambası

çilaya gazyaxî (m): gaz lambası

çiladane (m): çıranın veya gaz lambasının bulunduğu yer

çilag, -i: b. **çulag**, -e

çilagey (m): b. **çulagîye** (m)

çilagê (m): b. **çulagîye** (m)

çilane (m): sümük

çilani (m): b. **çilane** (m)

çilanin, -e: sümüklü

çilanti (m): b. **çilane** (m)

çilantin, -e: b. **çilanin**, -e

çilbeyte (m): b. **çulbeyte** (m)

çile (n): b. **çele** (n)

çiledank (n): b. **çiladane** (m)

çilek, -e: ekti (her yiyeceği canı çeken)

çiley (m): b. **çila** (m)

çilike (m): b. **çilke** (m)

çilk (m): b. **çilke** (m)

çilke (m): damla

çilki (m): b. **çilke** (m)

çilm (n): b. **çilme** (m)

çilme (m): sümük

çilmi (m): b. **çilme** (m)

çilmin, -e: sümüklü

çilminok, -e: sümüklü

çilmî (m): b. **çilme** (m)

çilo (n): sümüklü

çilonç (m): b. **çilane** (m)

çilonçin, -e: b. **çilanin**, -e

çiloni (m): b. **çilane** (m)

çilonin, -e: b. **çilanin**, -e

çilonti (m): b. **çilane** (m)

çilontin, -e: b. **çilanin**, -e

çilontî (m): b. **çilane** (m)

çilpi (n): b. **çirpî** (m)

çilpî (m): b. **çirpî** (m)

çilqayene: b. **çelqayene**

çilqayış (n): b. **çelqayış** (n)

çilûni (m): b. **çilane** (m)

çilûnin, -e: b. **çilanin**, -e

çilxazî (m): b. **çirxazî** (zh)

çilxazî vetene: b. **çirxazî vetene**

çim (n): 1)göz

Çimê mi erzeno. (Gözüm seçiriyor.)

çim bar nêbiyene: kıskanmak, günülemek, haset etmek (çekememek)

çim bar nêdayene: kıskanmak, günülemek, haset etmek (çekememek)

çim nêakerdene: ağır hasta olmak

çimê . . . bar nêbiyene: kıskanmak, günülemek, haset etmek (çekememek)

çimê . . . bar nêdayene: kıskanmak, günülemek, haset etmek (çekememek)

çimê . . . teng biyene: kıskanmak, günülemek, haset etmek (çekememek)

çimê . . . teng kerdene: kıs-

kandırmak

çimî lélawe kerdene: gözleri sulanmak (hastalıktan dolayı), gözleri yaşarmak (hastalıktan dolayı)

Çimê mi lélawe kenê. (Gözlerim sulanıyor.)

çimî lîlawi kerdene: b. çimî lélawe kerdene

çimî nêakerdene: ağır hasta olmak

çimî tarî biyayene: b. çimî tarî biyene

çimî tarî biyene: gözleri kararmak

çimî vilikî kerdene: gözlerinin önünde sinek uçmak

Çimê to vilikî kenê. (Senin gözlerinin önünde sinekler uçuyor.)

qapaxê çimî (n): gözkapığı

qarangê çimî (n): gözün aşağısındaki deri

2)nazar

çim kerdene: nazar etmek

çim piro ginayene: nazar değmek, göz değmek, nazara gelmek

çimbarnêbiyaya (m): kıskanç, güncü, hasetçi (başkasını çekemeyen)

çimbarnêbiyaye (n): kıskanç, güncü, hasetçi (başkasını çekemeyen)

çimbarnêbiyayeyênî (m): çekememezlik, kıskançlık, günü, güncülük, hasetlik (çekemezlik)

çimbarnêbiyayeyî (m): çekememezlik, kıskançlık, günü, güncülük, hasetlik (çeke-

mezlik)

çimbarnêbiyayeyîye (m): çekememezlik, kıskançlık, günü, güncülük, hasetlik (çekemezlik)

çimbarnêbiyayê (m): b. çimbarnêbiyayîye (m)

çimbarnêbiyayî (n): b. çimbarnêbiyaye (n)

çimbarnêbiyayîye (m): kıskanç, güncü, hasetçi (başkasını çekemeyen)

çimçilik (n): b. çemçilik (n)

çimdejan (n): göz iltihaplanması

çime (n): 1)göze, pınar 2)kaynak, memba

çimeyê huqûqî (n): hukukun kaynağı

çimeyê kitabî: kitabın kaynakları

3)b. çim (n)

çime kerdene: b. çim kerdene

çime piro ginayene: b. çim piro ginayene

çimedezan (n): b. çimdejan (n)

çimedezan (n): b. çimdejan (n)

çimesiya (n): kıskanç, güncü, hasetçi, başkasını çekemeyen

çimesiyaye (m): kıskanç, güncü, haset, hasetçi, başkasını çekemeyen

çimesiyayî (m): kıskançlık, günü, güncülük, hasetlik, çekemezlik, çekememezlik

çimesiyayî kerdene: kıskanmak, günülemek, haset etmek, çekememek

çimesiyayîye (m): kıskançlık, günü, güncülük, hasetlik

(çekemezlik), çekememezlik
çimesîyayîye kerdene: kıskanmak, güdülemek, haset etmek (çekememek)

çimeteng, -e: kıskanç, güdücü, hasetçi (başkasını çekemeyen)

çimetengêni (m): kıskançlık, günü, güdücülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik
çimetengêni kerdene: kıskanmak, güdülemek, haset etmek (çekememek)

çimetengî (m): kıskançlık, günü, güdücülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik
çimetengî kerdene: kıskanmak, güdülemek, haset etmek (çekememek)

çimetengîye (m): kıskançlık, günü, güdücülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik
çimetengîye kerdene: kıskanmak, güdülemek, haset etmek (çekememek)

çimêni (m): nazar
çimêni biyene: nazar değmek
çimêni kerdene: nazar etmek

çimik (n): çiftparmaklı hayvanın parmağı, küçükbaş hayvanın parmağı

çimka: b. çunke

çimke: b. çunke

çimkî: b. çunke

çimsîya (n): b. çimesîya (n)

çimsîyay (m): b. çimesîyaye (m)

çimsîyayey (m): b. çimesîyayî (m), çimesîyayîye (m)

çimsîyayey kerdene: b. çimesîyayîye kerdene

çimsîyayê (m): b. çimesîyayî (m), çimesîyayîye (m)

çimsîyayê kerdene: b. çimesîyayî kerdene, çimesîyayîye kerdene

çimsîyayî (m): b. çimesîyayî (m), çimesîyayîye (m)

çimsîyayî kerdene: b. çimesîyayî kerdene

çimsîyê (m): b. çimesîyaye (m)

çimteng, -e: 1) b. çimeteng, -e 2) cimri

çimtengey (m): 1) b. çimtengeyîye (m)

çimtengey kerdene: b. çimtengeyîye kerdene

çimtengeê (m): 1) b. çimetengî (m), çimtengeyîye (m) 2) b. çimtengeyîye (m)

çimtengeê kerdene: b. çimtengeyîye kerdene

çimtengeî (m): 1) b. çimetengî (m), çimtengeyîye (m) 2) cimrilik

çimtengeî kerdene: 1) b. çimtengeyîye kerdene 2) cimrilik etmek

çimtengeyîye (m): 1) b. çimtengeyî (m), çimtengeyîye (m) 2) cimrilik

çimtengeyîye kerdene: 1) b. çimtengeyîye kerdene 2) cimrilik etmek

çin (nm): yok

çin a: yoktur

çin î: yokturlar

çin o: yoktur

çin biyene: yok olmak

çin kerdene: yok etmek, imha etmek

çina-I: ne

Çina yo?: (Nedir?)

çina ra: b. **çinayî ra**
çina rê: b. **çinayî rê**
çinay ra: b. **çinayî ra**
çinay rê: b. **çinayî rê**
çinayî ra: neden
çinayî rê: niçin, niye
çina-II (n): elbise, giyecek, giysi, kılık
çina bedilnayene: elbise değiştirmek, giysi değiştirmek
çina vetene: elbise çıkarmak, giysi çıkarmak
çina vurnayene: elbise değiştirmek, giysi değiştirmek
çinayê sunetî (zh): sünnet elbisesi/giysisi
çinayê Şewe (zh): gecelik
çinayî (zh): üst baş (giysiler)
Çinar (n): Çinar
çinbiyayîş (n): yok olma, yokluk
çincolike (m): b. **çinçolike (m), kengula (m)**
çinçolike (m): salıncak (içinde çocuk uyutulan salıncak)
çind: b. **çend**
çinday ... enday ...: b. **çend ... hende ...**
çindi: b. **çend**
çindi ... indi ...: b. **çend ... hende ...**
çine-I: b. **çina**
çine-II (nm): b. **çin (nm)**
çine biyene: b. **çin biyene**
çine kerdene: b. **çin kerdenne**
çinebiyayîş (n): b. **çinbiyayîş (n)**
çinê: b. **çina-I**
çinê ra: b. **çinayî ra**
çinê (nm): b. **çin (nm)**
çinê ya: b. **çin a**

çinê yê: b. **çin î**
çinê yo: b. **çin o**
çinê kerdene: b. **çin kerdenne**
çinê biyene: b. **çin biyene**
çinêbiyayîř (n): b. **çinbiyayîş (n)**
çingil (n): b. **cingil (n)**
çini (nm): b. **çin (nm)**
çini biyene: b. **çin biyene**
çinibiyayîş (n): b. **çinbiyayîş (n)**
çinik (nm): b. **çin (nm)**
çinî (nm): b. **çin (nm)**
çinî ya: b. **çin a**
çinî yê: b. **çin î**
çinî yo: b. **çin o**
çinî kerdene: b. **çin kerdenne**
çinî biyene: b. **çin biyene**
çinîbiyayîş (n): b. **çinbiyayîş (n)**
çinîk (nm): b. **çin (nm)**
çiniye (nm): b. **çin (nm)**
çiniyebiyayîş (n): b. **çinbiyayîş (n)**
çinkerdiş (n): yok etme, imha, imha etme
çinku: b. **çunke**
çinkû: b. **çunke**
çıqa: b. **çıqas**
çıqas: ne kadar
çıqaşı: b. **çıqas**
çıqay: b. **çıqas**
çiqir (n) kırışık (kırışıklık), kıvrım
çiqirey (m): b. **çiqirî (m), çiqirîye (m)**
çiqirê (m): b. **çiqirî (m), çiqirîye (m)**
çiqirî (m): kırışıklık
çiqirîyaya (m): kırışık (kırışmış olan)
çiqirîyaye (n): kırışık (kırışmış olan)

çiqiriyayene

çiqiriyayene: kırısmak
çiqiriyayeyey (m): b. **çiqiriyayeyî (m)**
çiqiriyayeyê (m): b. **çiqiriyayeyî (m)**
çiqiriyayeyî (m): kırışiklik
çiqiriyayîye (m): kırışik (kırışmış olan)
çiqirîye (m): kırışiklik
çiqirnaya (m): kırışik (kırışmış olan)
çiqirnayeye (n): kırışik (kırışmış olan)
çiqirnayene: kırıştırmak
çiqirnayeyey (m): b. **çiqirnayeyî (m)**
çiqirnayeyê (m): b. **çiqirnayeyî (m)**
çiqirnayeyî (m): kırışiklik
çiqirnayîye (m): kırışik (kırışmış olan)
çiqiryaya (m): b. **çiqirîyaya (m)**
çiqiryaye (n): b. **çiqirîyaye (n)**
çiqiryayene: b. **çiqirîyayene**
çiqiryayeyey (m): b. **çiqirîyayeyî (m)**
çiqiryayeyê (m): b. **çiqirîyayeyî (m)**
çiqiryayeyî (m): b. **çiqirîyayeyî (m)**
çiqiryayîye (m): b. **çiqirîyayîye (m)**
çiqilik (n): kıvılcım
çiqulata (m): b. **çikolata (m)**
çiqulatayin, -e: b. **çikolatayin, -e**
çir kerdene: sağmak
çira-I: neden
çira-II (m): b. **çıla (m)**
çiraneke (m): oluk, çörtlen
çiraniki (m): b. **çiraneke (m)**
çireç (n): karık (küçük ark)

çirê: niçin, niye
çirî: b. **çirê**
çirkerdiş (n): sağma
çirniki (m): b. **çiraneke (m)**
çirpi (m): b. **çerpe (m)**
çirpi (n): b. **çirpî (m)**
çirpî (m): 1)çirpı (kuru dal parçaları) 2)binanın çatısını kaplamakta kullanılan ince ve kısa ağaç parçaları, çubuk
çirpî (n): b. **çirpî (m)**
çirpnayene: budamak (ağaç için)
çirpoj (n): b. **çerepuz (n)**
çirpoz (n): 1)b. **çerepuz (n)** 2)sonbaharda erken sürülen çift, güzlük çift
çirr (n): çağlayan, çavlan, şelale
çirr (m): b. **çirre (m)**
çirre (m): 1)boru ve oluk gibi şeylerden veya yüksekçe bir yerden akan çeşme 2)çörtlen 3)musluk
çirreçe (n): derecik
çirri (m): b. **çirre (m)**
çirrike (m): b. **çiraneke (m)**
çirtan (n): 1)çağlayan, çavlan, şelale 2)b. **çiraneke (m)**
çirtike-I (m): çitçit
çirtike-II (m): b. **çiraneke (m)**
çirtiki (m): b. **çirtike-I (m)**
çirtim (n): b. **cirtim (n)**
çirxazî (zh): suççeği
çirxazî vetene: suççeği çirkarmak
çism (n): b. **çim (n)**
çit-I (m): b. **çute (m)**
çit-II (m): b. **çute (m)**
çit: b. **çi**
çita: 1)b. **çitur** 2)b. **çi**
çitaw: b. **çitur**

çiter: b. **çitur**
çitewir: b. **çitur**
çiti (m): b. **çute (m)**
çitir: b. **çitur**
çito: b. **çitur**
çiton: b. **çitur**
çitorî: b. **çitur**
çitpite (m): çitçit
çitur: nasıl
Ti çitur a, rind a? (Nasılısn, iyi misin?)
çituri: b. **çitur**
çiv dayene: kaytarmak
çiva (n): b. **teba (n)**
çivirnayene: kaytarmak
çiwa-I (n): b. **teba (n)**
çiwa-II (m): b. **çuwe (n), çu (n)**
çiwe (n): b. **çuwe (n), çu (n)**
çiwras: b. **çewres**
çixa: b. **çiqas**
çixaş: b. **çiqas**
çizik (n): b. **çiçik (n)**
çizilnayene: son damlasına dek sağmak (tüm ürününü almak)
çizriki (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek
çi-I (n): şey, nesne
çi-mî (n): eşya
çiy werî (n): b. **çiyê werdî (n)**
çiy werî yo şîrin: b. **çiyê werdî yo şîrin**
çiyê: bir şey
çiyê şimitişî (n): içecek, içilecek şey
çiyê werdiş û şimitişî: yiyecek ve içecek
çiyê werdişî (n): yiyecek
çiyê werdişî yo şîrin: tatlı (nm) (tatlı yiyecek)
çiyê werdî (n): yiyecek, yi-

yecek maddesi
çiyê werdî yo şîrin: tatl (nm) (tatlı yiyecek)
çiyêk: bir şey
çi-II: b. **zi**
çiçege (m): çiçek
çiçeği (m): b. **çiçege (m)**
çiçegroş, -e: çiçekçi
çiçek (m): b. **çiçege (m)**
çiftexas (n): b. **çiftexas (n)**
çig (n): 1)çiğköfte 2)ince bulgur
çigkuftte (n): çiğköfte
çik-I (n): kıvılcım
çik-II: 1)b. **çiyekî** 2)b. **çike**
çike: bir şey
çikî: b. **çiyekî**
çikofte (n): b. **çigkuftte (n)**
çikolata (m): çikolata
çikolataroş, -e: çikolatacı
çikolataviraştox, -e: çikolatacı
çikolatayin, -e: çikolatalı
çikufte (n): b. **çigkuftte (n)**
çilege (m): çilek
çilek (m): **çilege (m)**
çilik (n): bızır, klitoris
çilingîr, -e: çilingir
çim (n): çim
çin-I (nm): b. **çin (nm)**
çin a: b. **çin a**
çin ê: b. **çin î**
çin o: b. **çin o**
çin biyene: b. **çin biyene**
çin kerdene: b. **çin kerdene**
çin-II (n): b. **kîn (n)**
Çin: Çin
çinayene: 1)biçmek 2)ürün toplamak (incir vb. için)
çinayiş (n): 1)biçme 2)ürün toplama (incir vb. için)
çinbiyayiş (n): b. **çinbiyayiş (n)**
çinci-I (m): b. **tîje (m)**
çinci-II (n): b. **tîjin (n)**

çincin, -i: b. **tîjin**, -e
çinçinike (m): kelebek
çîne (nm): b. **çin** (nm)
çîne ya: b. **çin a**
çîne yê: b. **çin î**
çîne yo: b. **çin o**
çîne biyene: b. **çin biyene**
çîne kerdene: b. **çin kerde-
ne**
çinebiyayış (n): b. **çinbiyayış** (n)
çineyîne: 1)b. **çinayene**
2)**çinîyayene**
çineyîş (n): 1)b. **çinayîş** (n)
2)**çinîyayîş** (n)
çinê (nm): b. **çin** (nm)
çinê biyene: b. **çin biyene**
çinê kerdene: b. **çin kerde-
ne**
çinêbiyayîş (n): b. **çinbiyayîş**
(n)
çingil (n): b. **cingil** (n)
çini (nm): b. **çin** (nm)
çini ya: b. **çin a**
çini yê: b. **çin î**
çini yû: b. **çin o**
çini biyene: b. **çin biyene**
çini kerdene: b. **çin kerde-
ne**
çinibiyayîş (n): b. **çinbiyayîş** (n)
çinitene: biçmek
çinî-I (m): çini
çinî-II (nm): b. **çin** (nm)
çinî yo: b. **çin o**
çinî biyene: b. **çin biyene**
çinî kerdene: b. **çin kerde-
dene**
çinîbiyayîş (n): b. **çinbiyayîş** (n)
çinîk (nm): b. **çin** (nm)
çinîroş, -e: çinici
çinîviraştux, -e: çinici
çinîyayene: biçilmek
çinîyayîş (n): biçilme

çiniye (nm): b. **çin** (nm)
çiniye biyene: b. **çin biyene**
çiniye kerdene: b. **çin kerde-
dene**
çiniyebiyayîş (n): b. **çinbi-
yayîş** (n)
çiniyeyîne: b. **çinîyayene**
çinko (n): genellikle kulp takı-
larak küçük kova gibi kul-
lanılan küçük teneke
çinye (nm): b. **çin** (nm)
çinye biyene: b. **çin biyene**
çinye kerdene: b. **çin kerde-
dene**
çinyebiyayîş (n): b. **çinbiya-
yîş** (n)
çîp (m): incik, baldır
çîp-çîplax, -e: çırılçiplak, çır-
çiplak
çîpîke (m): bilek (ayak bileği)
çîplax, -e: çıplak
çîqolata (m): b. **çîkolata** (m)
çîqolatayin, -e: b. **çîkolata-
yin**, -e
çîr (m): b. **çîre** (m)
çîrbîyaya (m): yırtık
çîrbîyaye (n): yırtık
çîrbîyayene: b. **çîrbîyene**
çîrbîyayîş (n): b. **çîrbîyayîş** (n)
çîrbîyayîş (n): yırtılma
çîrbîyayîye (m): yırtık
çîrbîyene: yırtılmak
çîre (m): çir (kurutulmuş kayı-
sı)
çîrî (m): b. **çîre** (m)
çîrkerda (m): yırtık
çîrkerde (n): yırtık
çîrkerdene: yırtmak
çîrkerdis (n): b. **çîrkerdiş** (n)
çîrkerdiş (n): yırtma
çîrkerdiye (m): yırtık
çîrbîyaya (m): b. **çîrbîyaya** (m)

çirrbiyaye (n): b. **çirrbiyaye** (n)
çirrbiyayêne: b. **çirrbiyene**
çirrbiyayîs (n): b. **çirrbiyayîş** (n)
çirrbiyayîş (n): b. **çirrbiyayîş** (n)
çirrbiyayîye (m): b. **çirrbiyayîye** (m)
çirrbiyene: b. **çirrbiyene**
çirrkerda (m): b. **çirrkerda** (m)
çirrkerde (n): b. **çirrkerde**
çirrkerdene: b. **çirrkerdene**
çirrkerdis (n): b. **çirrkerdiş** (n)
çirrkerdiş (n): b. **çirrkerdiş** (n)
çirrkerdiye (m): b. **çirrkerdiye** (m)
çît-I (n): bez
çît û çîtale (n): b. **çît û çitare** (n)
çît û çitare (n): bez eşya
çît-II (m): b. **çîte** (m)
çîtale (n): b. **çitare** (n)
çitare (n): dokuma, tekstil, mensucat, manifatura, çitari, çitar
çîte (m): çit, yemeni (kadınların başlarına bağladıkları tülbent), başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için), çekü
çiterotox, -e: yemenici
çiteviraştox, -e: yemenici
çitik (m): b. **çitike** (m)
çitike (m): çit, yemeni (kadınların başlarına bağladıkları tülbent), başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için), çekü
çitikerotox, -e: yemenici
çitikeviraştox, -e: yemenici
çiv (n): b. **çivî** (n)
çivî (n): sigil (odunları yarmakta yararlananlar), kısıki
çiy (n): b. **çi** (n)
çiy-miy (n): b. **çi-mî** (n)
çiye (n): b. **keye** (n)

çiyek: b. **çiyekî**
çiyekî: hiçbir şey
çiyer: b. **çar-I**
çiyê: bir şey
çiyêk: bir şey
çiyhuşkê komputure (zh) (TE): donanım
çiynermê komputure (zh) (TE): yazılım
ço-I: b. **çew**
ço-II: b. **çi-II**
ço wext: b. **çi wext**
ço-III (n): b. **çuwe** (n), **çu** (n)
çogane (m): asa, baston, koltuk değneği
çogoni (m): b. **çogane** (m)
çogûni (m): **çogane** (m)
çok (n): diz
çol (n): 1) çamurlu yer 2) kır, yaban 3) çöl
çolê qumî (n): kum çölü
çolê xizî (n): kum çölü
çolagey (m): b. **çulagiye** (m)
çolagi (m): b. **çulage** (m)
çole (m): b. **çale** (m)
çolegi (m): b. **çorege** (m)
çoleki (m): b. **çorege** (m)
çolemey (zh): b. **çolemeyî** (zh)
çolemeyî (zh): pestil, yağ ve undan yapılan tatlı bir yemek
çolike (m): b. **çalike** (m)
çomir (n): b. **çamure** (m)
çomirin, -e: b. **çamurin**, -e
çon: b. **çend**
çond: b. **çend**
çonday ... honday ...: b. **çend ... hende ...**
çone (n): üzüksüz salkım çöpü (üzümü alınmış salkım artığı)
çongal (n): b. **çengal** (n)

çonqal kerdene: b. çengal kerdene

çonqal (n): b. çanqil (n)

çonte (n): b. çente (n)

çontey destö (n): b. çente-yê destan (n)

çontey deston (n): b. çente-yê destan (n)

çontey paştî (n): b. çenteyê piştî (n)

çöp (n): çöp

çöp-çelax (n): çerçöp

çoparêkerdox, -e: çöpçü, temizlik işçisi

çor-I: b. çar-I

çor-II (n): b. çorr (n)

çor-III (n): b. çewr-I (n)

çoras: b. çewres

çorege (m): çörek

çoregi (m): b. çorege (m)

çorek (m): b. çorege (m)

çoreki (m): b. çorege (m)

çores: b. çewres

çorme (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatallı ana dalları arasına dizilen yaprak yığını

çorr (n): 1) salgın hastalık, salgın sayrılık, epidemi 2) sığır vebası

çorr dekewtene: salgın hastalığa yakalanmak

çorr dekotene: b. çorr dekewtene

çorşme (n): çevre, dolay, etraf

çortan (n): keş

çorva (m): b. şorba (m)

çoşme (n): b. çorşme (n)

çot: b. çewt, -e

çow: b. çew

çowt, -i: b. çewt, -e

çowt û çowtvir: b. çewt û

çewtvir

çoxe (n): ceket

çoxo (n): b. çoxe (n)

çoyreke (m): b. çorege (m)

çoyt, -i: b. çewt, -e

çu (n): sopa, değnek

çuçik, -e: b. çûçik, -e

çuegom (m): çogane (m)

çuegûn (m): çogane (m)

çuek (n): b. çok (n)

çuel (n): b. çol (n)

çuerak (m): b. çorege (m)

çuex (n): b. çoxe (n)

çuexe (n): b. çoxe (n)

çuexi (n): b. çuxe (n)

çuftexas (n): b. çiftexas (n)

çuk-I: b. çik

çuk-II: b. çike, çiyekî

çukreş (n): b. çûkreş (n)

çukuele (n): b. çekule (n)

çukuele bestene: b. çekule bestene

çulag, -e: dokumacı, çulha

çulagey (m): b. çulagiye (m)

çulagê (m): b. çulagiye (m)

çulagênî (m): dokumacılık

çulagi (m): b. çulage (m)

çulagî (m): dokumacılık

çulagiye (m): dokumacılık

çulbeyte (m): bir üzüm çeşiti

çulbeyti (m): b. çulbeyte (m)

çule-I (n): ceviz ve badem kabuğu

çule-II (m): çalı parçası (küçük ağaç parçası)

çulî (zh): çalı çırpı

çule (n): b. çule (m)

çulf, -e: çıplak

çuli (m): b. çule (m)

çulik-I (n): 1) çalı parçası (küçük ağaç parçası) 2) çelik (kısa değnek veya dal)

çuliki (zh): çalı çırpı
çulik-II (n): çük (çocuk dilinde)
çulixe (m): b. **culixe** (m)
çulke: b. **çunke**
çulux (m): b. **culixe** (m)
çunçilik (n): b. **çemçilik** (n)
çund: b. **çend**
çunde (n): göze
çungal (n): b. **çengal** (n)
çungal kerdene: b. **çengal kerdene**
çungal piro kerdene: b. **çengal piro kerdene**
çungil (n): b. **çengal** (n)
çungil kerdene: b. **çengal kerdene**
çunke: çünkü
çunkî: b. **çunke**
çunqal (n): b. **çanqil** (n)
çurane (m): b. **çiraneke** (m)
çuraneke (m): b. **çiraneke** (m)
çuraneke (m): b. **çiraneke** (m)
çurani (m): b. **çiraneke** (m)
çuraniki (m): b. **çiraneke** (m)
çurike (m): amel, ishal, ötürük, sürgün
çurike estene: b. **çurike eştene**
çurike eştene: ishal olmak
çurike kewtene: b. **çurike eştene**
çurniki (m): b. **çiraneke** (m)
çurri (m): b. **çirre** (m)
çurtik (n): 1) ağaçtan yapılma küçük kürek 2) döven sürerken öküzün dışkısının tahıl içine düşmemesi için arkasına tutulan kürekçik
çust, -e: dinç, zinde
çut-I (m): b. **çute** (m)
çut-II: b. **çitur**
çute (m): çift

çuter: b. **çitur**
çuthûmare (m): çift sayı (2, 4, 6. . .)
çuti (m): b. **çute** (m)
çutir: b. **çitur**
çutirî: b. **çitur**
çutîr: b. **çitur**
çutur: b. **çitur**
çuturî: b. **çitur**
çuwa (m): b. **çuwe** (n), **çu** (n)
çuwal (n): b. **ciwal** (n)
çuwale (m): b. **ciwal** (n)
çuwe (n): 1) sopa, değnek 2) binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak kullanılan kalın direk
çuwegom (m): **çogane** (m)
çuwereg (m): b. **çorege** (m)
çuxa (n): b. **çuxe** (n)
çuxe-I (n): çuha
çuxe-II (n): b. **çoxe** (n)
çuxedar, -e: çuhacı, çuhadar
çuyal (n): b. **ciwal** (n)
çuy (m): b. **çuwe** (n), **çu** (n)
çuye (m): b. **çuwe** (n), **çu** (n)
çûçik, -e: 1) kuş 2) serçe
çûk (n): b. **çok** (n)
çûkreş (n): sığırçık
çûlag, -e: b. **çulag**, -e
çûlagê (m): b. **çulagî** (m)
çûlagî (m): b. **çulagî** (m)
çûleki (m): b. **çorege** (m)
çûmir (n): b. **çamure** (m)
çûmirîn, -e: b. **çamurîn**, -e
çûnçelê (m): b. **çinçolike** (m), **kengula** (m)
çûnçulik (n): b. **çemçilik** (n)
çûngal (n): b. **çengal** (n)
çûngal kerdene: b. **çengal kerdene**
çûngil (n): b. **çengal** (n)
çûnqal (m): b. **çanqil** (n)

çûnte

çûnte (n): b. çente (n)

çûntê destû (n): b. çenteyê
destan (n)

çûntê destûn (n): b. çente-
yê destan (n)

çûntê paştî (n): b. çenteyê

piştî (n)

çûntê quelî (n): b. çenteyê
polî (n)

çûntî (n): b. çente (n)

çûrî (m): b. çirre (m)-2

C

D

... d' : b. ... de

da-I (m): b. **dadî** (m)

da-II: b. **daha**

daba (m): b. **dewa** (m)

daban (n): b. **taban** (n)

dabar (m): b. **debare**

dabax-I (n): b. **tebaq** (n)

dabax-II (m): b. **debaxe** (m)

dabaxkerdiş (m): b. **debaxe-kerdiş** (n)

dade (m): b. **dadî** (m)

dadgehe (m): mahkeme

dadgeha bazirganîye (m):

ticaret mahkemesi

dadgeha ceza (m): ceza mahkemesi

Dadgeha Heqanê Merdiman a Ewropa (DHME):

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AIHM)

dadgeha huqûqî (m): hukuk mahkemesi

dadgeha îdarî (m): idari mahkeme

dadgeha pêardişî (m): sulh mahkemesi

dadgeha ticaretî (m): ticaret mahkemesi

dadgeha werêardişî (m): sulh mahkemesi

dadger, -e: hakim, yargıç

dadgerîye (m): hakimlik, yargıçlık

dadî (m): anne, ana

dadîya xo ra biyene: doğmak

dadê: anne (hitap hali)

dayê: anne (hitap hali)

dadîke (m): dadı

dadza (n): b. **datîza** (n)

daêna: b. **daha-2**

dafe (m): tuzak

dafike (m): tuzak

daha: 1)artık 2)henüz, hâlâ 3)daha

dahêna: b. **daha-2**

dahîna: b. **daha-2**

dahwa (m): b. **dewa** (m)

daîma

daîma: daima, hep, her zaman
daîre (m): b. **dayîre (n)**
daîre (n): b. **dayîre (n)**
Dakar (n): Dakar
dake (m): b. **dayîke (m)**
dakile (m): annecik
D **dakilê**: anneciğim (hitap hali)
Dakka (m): Dakka
daktîlo (n): daktilo
daktîlograf, -e: daktilograf
daleqîyayîne: b. **daliqîyayene**
daleqîyayîş (n): b. **daliqîyayîş (n)**
daleqnayene: b. **daliqnayene**
daleqnayîş (n): b. **daliqnayîş (n)**
daliqîyayene: asılmak (idam edilmek)
daliqîyayîş (n): asılma (idam edilme)
daliqnaya (m): asılı
daliqnaye (n): asılı
daliqnayene: asmak (idam etmek)
daliqnayîş (n): asma (idam etme)
daliqnayîye (m): asılı
daloqî (m): b. **darlox (n)**
dalpa (m): b. **dilope (m)**
daluex (n): b. **darlox (n)**
dalxa kerdene: b. **delxe kerdene**
dama: b. **dima**
damare (m): damar
damari (m): b. **damare (m)**
damarrî (m): b. **damêrrî (m)**,
dêmarrî (m)
dame-I (n): dama
dame-II (m): tuzak

damêrrî (m): üvey anne
dan (n): b. **danî (zh)**
danê sanî (n): b. **danê şanî (n)**
danê sodirî (n): b. **danê şodirî (n)**
danê sonî (n): b. **danê şanî (n)**
danê şanî (n): öğleden sonra
danê şewdirî (n): öğleden önce
danê şodirî (n): öğleden önce
danequr (n): b. **darnequr (n)**
dang (n): b. **teng (n)**
danî (zh): hedik, yenmekte veya bulgur yapmakta kullanılan kaynatılmış buğday
Danîmarka (m): Danimarka
dansor (n): dansör
dansoze (m): dansöz
danug (n): b. **danî (zh)**
danû (n): b. **danî (zh)**
danûg (n): b. **danî (zh)**
dapîr (m): b. **dapîre (m)**
dapîre (m): nine, babaanne, anneanne, büyükana, büyükanne
dapîreke (m): uğurböceği
dapîreki (m): b. **dapîreke (m)**
dapîri (m): b. **dapîre (m)**
daçoq (n): tokmak, tokaç
daçoqkerdiş (n): tahıl ürünlerini tokaçla döverek sapından ayırma
daqueq (n): b. **daçoq (n)**
daqueqkerdiş (n): b. **daçoqkerdiş (n)**
dar (m): b. **dare (m)**
dar erzîyayene: b. **ra dar erzîyayene**

dar eştene: b. ra dar eştene
darê cizarî (n): çubuk (uzun ağızlık)
darê dinge (n): soku tokmağı, dibek tokmağı
darê dingî (n): b. darê dinge (n)
darê goştî (n): üzerinde et dövülen kütük
darê kaşane (n): üzerine bağlanan yükü, çekilmek suretiyle taşımakta kullanılan sırtık
darê kaşûne (n): b. darê kaşane (n)
dara (m): dara
Dara Hênî (m): Genç
darax (n): düzey, seviye
O daraxê to ra nîyo. (O senin düzeyinde değildir.)
darb (m): b. darbe (m)
darbe (m): 1)yara 2)b. derbe (m)
darba mergî (m): b. derba mergî (m)
darbi (m): b. darbe (m)
darbiea (m): yaralı
darbice (n): yaralı
darbicê (m): b. darbica (m)
darbir (n): bıçkı (büyük teste-re)
darbna: b. derbna
darçe (n): tokaç
darçi (n): b. darçe (n)
darçin (n): b. darçin (n)
darçîn (n): tarçın
dard (n): b. derd (n)
darda bîyayene: b. darde bîyene

darda kerdene: b. darde kerdene
dardabîyayîş (n): b. dardebîyayîş (n)
dardakerdiş (n): b. dardekerdiş (n)
darde bîyene: asılmak (idam edilmek)
darde kerdene: asmak (idam etmek)
dardebîyayîş (n): asılma (idam edilme)
dardekerda (m): asılı
dardekerde (n): asılı
dardekerdiş (n): asma (idam etme)
dardekerdiye (m): asılı
dardi bîyayîne: b. darde bîyene
dardi kerdene: b. darde kerdene
dardibîyayîş (n): b. dardebîyayîş (n)
dardikerdiş (n): b. dardekerdiş (n)
dardin, -i: b. derdin, -e
dardkerdiş (n): b. dardekerdiş (n)
dare (m): ağaç
dara murîye (m): b. murîyere (m)
dara mûriye (m): b. murîyere (m)
dara velgî (m): b. darevelge (m)
darerzîyayîş (n): b. radarerzîyayîş (n)
dareştîş (n): b. radareştîş (n)
darevelge (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatallı ana dalları arasına dizilen yaprak yağın

D

Darey Yeni

Darey Yeni (m): b. **Dara Hê-nî** (m)

darey (m): tahra

darê (m): b. **darey** (m)

Darê Yeni (m): b. **Dara Hê-nî** (m)

Darê Yê-nî (m): b. **Dara Hê-nî** (m)

darên (n): tekne, tahtadan yapılmış derin kap

darênd (n): b. **darên** (n)

darg, -i: b. **derg**, -e

dargeya pêle (m): b. **dergî-ya pêlî** (m)

dargame (m): döven ile boyunduruk arasındaki direk

dargopik (n): tokmak

darguepik (n): b. **dargopik** (n)

darhewan (n): soku tokmağı, dibek tokmağı

dari-I (m): b. **dare** (m)

dari-II (n): b. **daru** (n)

darik (n): değnek

daristan (n): orman

daristanin (n): ormanlık

darî (m): b. **darey** (m)

dariye (m): b. **darey** (m)

darkuetik (n): b. **darkutik** (n)

darkurtike (m): b. **darkutik** (n)

darkut (n): soku tokmağı, dibek tokmağı

darkutik (n): 1) soku tokmağı, dibek tokmağı 2) ağaçkakan

darloq (n): b. **darlox** (n)

darlox (n): yuvağı çekmek için kullanılan çatallı araç

darluex (n): b. **darlox** (n)

darneqo (n): b. **darnequr** (n)

darnequr (n): ağaçkakan

darpêç (n): toyaka

darquepik (n): b. **dargopik** (n)

darsak (n): tapan ağacı

darsaya (m): b. **deresaya** (m), **deresayîye** (m)

darsaye (n): b. **deresaye** (n)

darsayene: b. **deresayene**

darsayîş (n): b. **deresayîş** (n)

darsî (n): b. **dasî** (n)

darsnayene: b. **deresnayene**

darsnayîş (n): b. **deresnayîş** (n)

darsoq (n): tokaç

darsoqî (n): soku tokmağı, dibek tokmağı

daru (n): ilaç, derman

darukar, -e: eczacı

darûdormare (n): b. **derûdorme** (n)

darûdûmare (n): b. **derûdorme** (n)

darv (m): b. **darbe** (m)

darvi (m): b. **darbe** (m)

daryen (n): b. **darên** (n)

darze (n): b. **derze** (n)

darze piro nayene: b. **derze piro nayene**

darze wegirewtene: b. **derze wegirewtene**

darzey çarron (n): b. **derzeyê çaran**

darzîni (m): b. **derzîne** (m)

das (n): b. **dasî** (n)

dasi (n): b. **dasî** (n)

dasik (n): 1) sapçık (buğday vb. bitkiler için) 2) çöp

dasî (n): 1) kılçık (başak için) 2) çopra (balık kılçığı), kılçık (balık için) 3) sap (bitki için)

dasîy masî (n): b. **dasîyê masî** (n)

dasîyê masî (n): kılçık (balık kılçığı)

dasî (m): b. **dasî** (n)

dasok (n): çopra (balık kılçığı),
kılçık (balık kılçığı)
dasoke (m): b. **dasok** (n)
daş (n): b. **daşır** (n)
daşır (n): yüznumara, ayakyo-
lu, apteshane, hela, kadem-
hane, kenef, memişhane, tu-
valet
daşr (n): b. **daşır**
daşt: b. **wet**
daşt a: b. **wet ra**
dašta: b. **weta**
naşt û daşt: b. **nat û wet**
naşt-daşt: b. **nat-wet**
daştên, -i: b. **wetên**, -e
dat (n): amca
dato: amca (hitap hali)
data (n): b. **dat** (n)
databas (n) (TE): veritabanı
datcinî (m): amca karısı
datıza (n): amca oğlu, amcazade
datkeyna (m): b. **datkêna** (m)
datkêna (m): amca kızı, amca-
zade
davacêr: b. **devacêr**
davacor: b. **devacor**
davare (m): b. **debare** (m)
davax (n): b. **tebaq** (n)
daw (m): b. **dewe** (m)
dawa (m): b. **dewa** (m)
dawar, -e: b. **dewar**, -e
dawax (n): b. **tebaq** (n)
dawayin, -i: b. **dewayin**, -e
dawet (n): davet
dawet kerdene: davet et-
mek
dawetbîyaya (m): davetli
dawetbîyaye (n): davetli

dawetkerdiş (n): davet etme
dawetname (n): davetname,
davetiye
dawil (n): b. **dawul** (n)
dawili (m): b. **dawul** (n)
dawul (n): davul
dawulbaz, -e: davulcu
dawule (m): b. **dawul** (n)
dawuli (m): b. **dawul** (n)
day (m): 1)b. **dadî** (m) 2)b.
dayê (m)
dayê: anne (hitap hali)
dayç (m): b. **dayîke** (m)
dayçi (m): b. **dayîke** (m)
daye (m, z): b. **aye** (m, z)
daye ra: b. **aye ra**
dayek (n): verici
dayene: vermek
dayene çerxî ro: b. **çerxî ro dayene**
dayene destene: b. **dayene deştene**
dayenê deştene: diktir-
mek-I
dayene dêştene: b. **dayene deştene**
dayene fahmkerdene: b.
dayene fehmkerdene
dayene famkerdene: b.
dayene fehmkerdene
dayene famkerdeni: b.
dayene fehmkerdene
dayene fehmkerdene: an-
latmak
dayene fêmkerdene: b. **da-
yene fehmkerdene**
dayene fomkerdene: b. **da-
yene fehmkerdene**
dayene fûmkerdene: b.
dayene fehmkerdene
dayene gosre kerdene: bi-

dayene

letmek

dayene hesan kerdene: biletmek

dayene karitene: diktirmek-II

dayene kerdene: yaptırmak

dayene mesat kerdene: biletmek

dayene pînekerdene: yamalatmak

dayene polkerdene: yamalatmak

dayene ronayene: diktirmek-II

dayene rûnayîne: b. dayene ronayene

dayene sane kerdene: biletmek

dayene sawitene: biletmek

dayene sawutene: b. dayene sawitene

dayene seqa kerdene: biletmek

dayene seqanayîne: b. dayene seqênayene

dayene seqeynayene: b. dayene seqênayene

dayene seqênayene: biletmek

dayene seqnayîne: b. dayene seqênayene

dayene sexênayene: b. dayene seqênayene

dayene sone kerdene: b. dayene sane kerdene

dayene soynayene: b. dayene sawitene

dayene soynayêne: b. dayene sawitene

dayene şaqole ro: b. şaqul ro dayene

dayene şelenayene: b. dayene şelênayene

dayene şelênayene: soydurmak (giysisini çıkartmak, elbisesini çıkartmak)

dayene şellênayene: b. dayene şelênayene

dayene şilnayene: b. dayene şelênayene

dayene virastene: b. dayene viraştene

dayene viraştene: yaptırmak

dayene werdene: yedirmek

dayene zanayene: beyan etmek

dayene zonayene: b. dayene zanayene

dayene zûnayene: b. dayene zanayene

dayê (m, z): b. aye (m, z)

dayik (m): b. dayîke (m)

dayî-I (m): b. dadî (m)

dayê: anne (hitap hali)

dayî-II: b. daha

dayîk (m): b. dayîke (m)

dayîke (m): anne, ana

dayîke ra biyene: doğmak (insan için)

dayîkê: anneciğim (hitap hali)

dayîma: b. daîma

dayîna: b. daha-2

dayîne: b. dayene

dayîne seqkerdene: b. dayene seqa kerdene

dayîne sûne kerdene: b. dayene sane kerdene

dayîra (m): b. dayîre (n)

dayîre (n): daire (mat)

dayis (n): b. **dayiŝ** (n)
dayisvirastis (n): b. **dayiŝvi-
raŝtiŝ** (n)
dayiŝ (n): verme
dayiŝdestiŝ (n): b. **dayiŝdeŝ-
tiş** (n)
dayiŝdeŝtiŝ (n): diktirme
dayiŝfahmkerdiŝ (n): b. **da-
yiŝfehmkkerdiŝ** (n)
dayiŝfamkerdiŝ (n): b. **dayiŝ-
fehmkkerdiş** (n)
dayiŝfehmkkerdiŝ (n): anlatma
dayiŝfêmkerdiŝ (n): b. **dayiŝ-
fehmkkerdiş** (n)
dayiŝfomkerdiŝ (n): b. **dayiŝ-
fehmkkerdiş** (n)
dayiŝfûmkerdiŝ (n): b. **dayiŝ-
fehmkkerdiş** (n)
dayiŝkaritiŝ (n): diktirme-II
dayiŝkerdiŝ (n): yaptırma
dayiŝpînekerdiŝ (n): yamalat-
ma
dayiŝpolkerdiŝ (n): yamalat-
ma
dayiŝronayîŝ (n): diktirme-II
dayiŝrûnayîŝ (n): b. **dayiŝro-
nayîş** (n)
dayiŝŝelenayîŝ (n): b. **dayiŝ-
ŝelênayîŝ** (n)
dayiŝŝelênayîŝ (n): soydurma
(giysisini çıkartma)
dayiŝŝellênayîŝ (n): b. **dayiŝ-
ŝelênayîŝ** (n)
dayiŝŝilnayîŝ (n): b. **dayiŝŝe-
lênayîŝ** (n)
dayiŝvirastis (n): b. **dayiŝvi-
raŝtiŝ** (n)
dayiŝviraŝtiŝ (n): yaptırma
dayiŝwerdiŝ (n): yedirme
dayiŝzanayîŝ (n): beyan etme
dayiŝzonayîŝ (n): b. **dayiŝza-
nayîş** (n)

dayiŝzûnayîŝ (n): b. **dayiŝza-
nayîş** (n)
dayk (m): b. **dayike** (m)
dayke (m): b. **dayike** (m)
daykê: b. **dayikê**
dayki (m): b. **dayike** (m)
dayki ra biyayene: b. **dayi-
ke ra biyene**
daymet: b. **daîma**
dayra (m): b. **dayire** (n)
dayre (n): b. **dayire** (n)
dayŝt (n): b. **wet** (n)
dayza (n): b. **datîza** (n), **deza** (n)
daza (n): b. **datîza** (n), **deza** (n)
dazanayîŝ (n): bilgilendirme
daznayene: b. **dejnayene**
daznayîŝ (n): b. **dejnayîş** (n)
de-I: 1)artık

De vaje. (Artık söyle.)

2)hele

De bê tiya. (Hele buraya gel.)

de-II (m, n, z): b. **ci** (m, n, z)

de rî: b. **ci rê**

... **de-III** (pd): Bir artedat. -de, -e
Lajek keye de yo. (Oğlan evdedir.)

... **de dejayene**: -e üzûlmek

... **de kerdene**: batırmak

**Kardî kerda meşka hey-
wanî de.** (Bıçağı hayvanın
karnına batırır.)

... **de niyadayene**: -e bak-
mak

... **de şiyene**: 1)batmak (sivri
şeyin batması) 2)batmak
(suya, çamura vb. batmak)

Derzîne destê mi de şî.
(Elime iğne battı.)

de ... da: b. di ... de

de ... de: b. di ... de

Hesp de dew d' o. (At köy-
dedir.)

de ... dir: b. di ... de

dea (m): b. dua (m)

debar (m): b. debare (m)

debare (m): geçim

debari (m): b. debare (m)

debax-I (n): b. tebaq (n)

debax-II (m): b. debaxe (m)

debaxe (m): sepi

debaxe kerdene: sepile-
mek, tabaklamak

debaxekerdîş (n): sepileme

debaxkar, -e: sepici, debbağ,
tabak

debere (m): b. debare

debeyîş (n): b. debîyayîş (n)

debir (m): b. debare (m)

debîyayîne: b. debîyene

debîyayîş (n): dolma

debîyene: dolmak

debo-I (n): b. depo (n)

debo-II (n): kile, ölçek (tahıl
ölçmeye yarayan kap), şinik

debr (n): b. debare (m)

debrî (m): b. debare (m)

debû (n): b. depo (n)

dec (n): b. dej (n)

decê madî (n): b. dejê ma-
deyî (n)

decê pîzî (n): b. dejê pîzî (n)

decê zerî (n): b. dejê zere-
yî (n)decê zerrî (n): b. dejê zere-
yî (n)decî minî (n): b. dejê mîya-
neyî (n)decî monî (n): b. dejê mîya-
neyî (n)

decî paşt (n): b. dejê piştî (n)

decaya (m): b. dejaya (m)

decaye (n): b. dejaye (n)

decayene: b. dejayene

decayeyê (m): b. dejayeyîye
(m), dejayeyî (m)

decayeyî (m): b. dejayeyî (m)

decayê (m): b. dejayîye (m)

decayi (n): b. dejaye (n)

decayîş (n): b. dejayîş (n)

decdaya (m): b. dejdaya (m)

decdaye (n): b. dejdaye (n)

decdayê (m): b. dejdayîye (m)

decdayi (n): b. dejdaye (n)

decdayox, -e: b. dejdayox, -e

deciney (m): b. dejinî (m), de-
jinîye (m)decinê (m): b. dejinî (m), deji-
nîye (m)

decnayene: b. dejnayene

decnayox, -e: b. dejnayox, -e

ded (n): amca (b. dat (n))

dedo: amca (hitap hali) (b.

dato)

dedcinî (m): amca karısı

dedeçêna (m): b. datkêna (m)

dedektîf, -e: dedektif, hafiye

dedektîv, -e: b. dedektif, -e

dedeza (n): b. datîza (n)

dedkeyna (m): b. datkêna (m)

dedkêna (m): b. datkêna (m)

deey (m): b. dua (m)

defa (m): kez, kere, defa, sefer

defana: yine, gene, tekrar

defayê: bir kez, bir defa

defayêk: bir kez, bir defa

def (n): davul

defbaz, -e: davulcu

defe (m): b. defa (m)

defêna: b. defana

defereknayene: b. deferik-

nayene
defereknayış (n). b. **deferik-**
nayış (n)
deferiknayene: içine doğra-
 mak (ekmek vb. için)
deferiknayış (n): içine doğra-
 ma (ekmek vb. için)
defê: b. **defayê**
defêna: b. **defana**
defi (m): b. **defa** (m)
defina: b. **defana**
definayene: b. **devistene**
definayış (n): b. **devistiş** (n)
defter (n): defter
degîriyayene: iltihaplanmak,
 yangılanmak
degme: b. **deyme**
degoşî (m): b. **digoşe** (m)
degsigî (zh): kadın şalvarı
deha: b. **daha**
dehîre (m): b. **dihîre** (m)
dehîre de: b. **dihîre de**
dehle (m): kuru, koruluk
dehli (m): b. **dehle** (m)
dehrî (m): b. **darey** (m)
dej (n): ağrı, acı, keder, üzüntü,
 üzünç
dejê madeyî (n): mide ağrısı
dejê madî (n): b. **dejê ma-**
deyî (n)
dejê midî (n): b. **dejê made-**
yî (n)
dejê miyaneyî (n): bel ağrısı
dejê miyanî (n): b. **dejê**
miyaneyî (n)
dejê paştî (n): b. **dejê piş-**
tî (n)
dejê piştî (n): sırt ağrısı
dejê pîzî (n): karın ağrısı
dejê zereyî (n): karın ağrısı
dejê zerî (n): b. **dejê zere-**

yî (n)
dejê zerrî (n): b. **dejê ze-**
reyî (n)
dejaya (m): üzüntülü (üzüntü-
 sü olan, üzülen kişi), üzünç-
 lü, üzgün
dejaye (n): üzüntülü (üzüntüsü
 olan, üzülen kişi), üzünçlü,
 üzgün
dejaye biyene: üzgün ol-
 mak
dejayene: ağrımak, acımak,
 üzülmek
dejeno: ağrıyor
dejayeyê (m): b. **dejayeyîye**
 (m), **dejayeyî** (m)
dejayeyênî (m): üzüntülülük,
 üzgünlük
dejayeyî (m): üzüntülülük, üz-
 günlük
dejayeyîye (m): üzgünlük,
 üzüntülülük
dejayê (m): b. **dejayîye** (m)
dejayîş (n): ağrıma, acıma,
 üzüleme
dejayîye (m): üzüntülü (üzün-
 tüsü olan, üzülen kişi), üz-
 gün, üzünçlü
dejdaya (m): üzüntülü (üzen
 durum veya olay), üzücü (du-
 rum veya olay)
dejdaye (n): üzüntülü (üzen
 durum veya olay), üzücü (du-
 rum veya olay)
dejdayê (m): b. **dejdayîye** (m)
dejdayîye (m): üzüntülü (üzen
 durum veya olay), üzücü (du-
 rum veya olay)
dejdayox, -e: üzüntülü (üzen
 durum veya olay), üzücü (du-
 rum veya olay)

dejdayoxi

dejdayoxi (m): b. **dejdayox**, -e
dejin, -e: üzüntülü (üzüntüsü
olan, üzülen kişi), üzünçlü

dejiney (m): b. **dejini** (m), **de-
jinfiye** (m)

dejine (m): b. **dejini** (m), **de-
jinfiye** (m)

dejini (m): üzüntülülük

dejiniye (m): üzüntülülük

dejnayene: üzme

dejnayış (n): üzme

dejnayox, -e: üzüntülü (üzün-
durum veya olay), üzücü (du-
rum veya olay)

dejnayoxi (m): b. **dejnayox**, -e

dekagram (n): dekagram

dekametre (n): dekametre

dekan, -e: dekan

dekanıye (m): dekanlık

dekar (n): dekar

dekerdene: içine katmak, dol-
durmak

dekerdene miyan: içine
katmak

dekerdiş (n): doldurma

dekerdiş: batırma

dekernayene: 1) bahsetmek,
sözünü etmek, -den konuş-
mak

**Emşo ma çend embazî
ameyîme têhet, ma zaf ti
dekerna.** (Bu gece birkaç ar-
kadaş bir araya geldik, sen-
den çok bahsettik.)

2)b. **zikirnayene**

dekernayêne: b. **zikirnayene**

dekernayene: 1)b. **dekerna-
yene** 2)b. **zikirnayene**

dekewtene heşê ...: b. **de-
kewtene hişê ...**

dekewtene hêşê ...: b. **de-**

kewtene hişê ...

dekewtene hişê ...: anla-
mak

dekorator, -e: dekoratör

del-: b. **dele-**

dele (m): dişi köpek

dele-: dişi (bazı hayvanlar için)

deleverge (m): dişi kurt

delfin (n): yunus balığı

Delhi: Delhi

deli (m): b. **dele** (m)

deli (n): b. **delu** (n)

delfi (m): b. **deluye** (m)

delo: b. **derê**

delu, -ye: deli

delu biyayîne: b. **delu bi-
yene**

delu biyene: delirmek, çıl-
dırmak

delu kerdene: b. **delu ker-
dene**

delu kerdene: delirtmek

deluyey (m): b. **deluyiye** (m)

deluyiye (m): delilik

delvargi (m): b. **deleverge** (m)

delvergi (m): b. **deleverge** (m)

delxe kerdene: kaytarmak

dem (n): zaman, vakit; çağ

demê roje (zh): günün za-
manları

demo ameyox (n): gelecek
zaman

demo hîra (n): geniş zaman

demo nikayin (n): şimdiki
zaman

demo vîyarte (n): geçmiş
zaman

demo vîyarteyo diyar (n):
-di'li geçmiş zaman

demo vîarteyo nedîyar
(n): -miş'li geçmiş zaman
demo vîarteyo nedîyar o verên (n): -miş'li geçmiş zamanın hikâyesi
demo vîarteyo nikayin
(n): şimdiki zamanın hikâyesi
demo vîarteyo nîyetin
(n): sanal geçmiş zaman, gelecek zamanın hikâyesi
demo vîarteyo nîyetin o nêzdî (n): yakın sanal geçmiş zaman
deman (n): 1)icar 2)kira
deman kerdene: icar etmek, kiralamak
demankerdiş (n): icar etme, kiralama
demaskul (n): b. **dimaşkil** (n)
demaşkul (n): b. **dimaşkil** (n)
demçe (n): belin (bel aracının) üzerine ayak konan parçası
deme (n): b. **dem** (n)
demlig (n): b. **demlige** (m)
demlige (m): demlik
demokrasî (n): demokrasi
demokrat, -e: demokrat
demokratik, -e: demokratik
den (n): küp (büyük küp)
dendik (n): b. **dendike** (m)
dendike (m): çekirdek
dendika goze (m): çiğge
dendika vame (m): çiğge
dendiki (m): b. **dendike** (m)
dene-I (n): 1)büyük kazan
2) **den** (n)
dene-II (n): b. **tene-II** (n)

deng (m): b. **dinge** (m)
dengbêj, -e: ses sanatçısı, şarkıcı, türkücü
denge (m): b. **dinge** (m)
dengi (m): b. **dinge** (m)
dengiz (n): deniz
denne (n): 1)b. **dene-I** (n) 2)b. **den** (n)
Depe: Karakoçan
depıjdiş (n): b. **tepîştîş** (n)
depiştîş (n): b. **tepîştîş** (n)
depo (n): 1)depo 2)ardiye
depoyê çekan (n): silah deposu
depoyê silehan (n): silah deposu
depokar, -e: depocu
depovan, -e: depocu
deq (n): nasır
deqa (m): dakika
deqayene: nasırlaşmak, nasırlanmak
deqîqa (m): b. **deqa** (m)
deqîqe (m): b. **deqa** (m)
deqmok (n): b. **toqmaq** (n)
der (pd): b. **de** (pd)
Lajek keye der o. (Oğlan evdedir.)
der kerdene: (yarada biriken irin veya kanı) dışarı akıtmak
der û cîra: b. **der û cîran**
der û cîran: konu komşu
der û cîro: b. **der û cîran**
der û cîron: b. **der û cîran**
der û cîrû: b. **der û cîran**
der û cîrûn: b. **der û cîran**
der-dor (n): b. **derûdor** (n)
der-dorme (n): b. **derûdorme** (n)
dera biyene: b. **tira biyene**,

derabîyayîş

cira bîyene

dera kerdene: b. tira kerdene, cira kerdene

derabîyayîş (n): b. tirabîyayîş (n), cirabîyayîş (n)

derakerdiş (n): b. tirakerdiş (n), cirakerdiş (n)

deraqdê ... di: b. derheqê ... de

deraqê ... di: b. derheqê ... de

derax (n): b. darax (n)

deray: 1)b. derê 2)b. derey

derbe (m): 1)darbe 2)kez, kere, defa, sefer

derba mergî (m): ölümcül darbe

derbê: bir kez

derbêk: bir kez

Derbeki (m): b. Dîyarbekir (n)

Derbekir (m): b. Dîyarbekir (n)

derbend (n): geçit, derbent

derbi (m): 1)b. darbe (m) 2)b. derbe (m)

derbna: yine, gene, tekrar

derbice (n): b. darbice (n)

derbîyayîş (n): yarada biriken irin veya kanın dışarı çıkması

derçêna (m): b. datkêna (m)

derd (n): dert

derdin, -e: dertli

derdîyen: b. derdin, -e

derdnak, -e: dertli

dere (n): dere

derewo zuwa (n): b. dereyo ziwa (n)

derewo zuya (n): b. dereyo ziwa (n)

dereyo ziwa (n): kuruyan

dere

dero juya (n): b. dereyo ziwa (n)

dereca (m): b. derece (m)

derece (m): derece

derek (n): b. terek (n)

derenca (m): merdiven

deresaya (m): olgun (meyve vb. için)

deresaye (n): olgun (meyve vb. için)

deresayene: olgunlaşmak (meyve vb. için)

deresayîş (n): olgunlaşma (meyve vb. için)

deresayîye (m): olgun (meyve vb. için)

deresnayene: olgunlaştırmak (meyve vb. için)

deresnayîş (n): olgunlaştırma (meyve vb. için)

derewtî (m): b. direwte (m)

derey: hele

Derey bê tîya. (Hele buraya gel.)

dereyek (n): derecik

dereza (n): b. datiza (n), deza (n)

dereznayene: b. deriznayene

derezyayene: b. derizîyayene

derezyayîş (n): b. derizîyayîş (n)

derê: 1)acaba 2)b. derey

derg, -e: uzun

dergevan, -e: b. dergewan, -e

dergewan, -e: kapıcı

dergênî (m): uzunluk

dergîye (m): 1)uzunluk 2)boy (mat)

dergîya pêli (m): dalga boyu

derguse (m): b. derguşe (m)

derguşe (m): beşik
derguşek (m): b. **derguşe** (m)
derguşeki (m): b. **derguşe** (m)
derguşi (m): b. **derguşe** (m)
dergûşa (m): b. **derguşe** (m)
dergûşi (m): b. **derguşe** (m)
derheqa ... di: b. **derheqê ... de**
derheqdê ... di: b. **derheqê ... de**
derheqê ... de: hakkında
derheqê ... de qalî kerden: ... hakkında konuşmak
derheqê ... de qisey kerden: ... hakkında konuşmak
derizîyayene: çatlama (kemik vb. için)
derizîyayîş (n): çatlama (kemik vb. için)
deriznayene: çatlatmak (kemik vb. için)
deriznayîş (n): çatlatma (kemik vb. için)
derîya (n): b. **derya** (n)
derjên (m): b. **derzîne** (m)
derjêne (m): b. **derzîne** (m)
derma (n): b. **derman** (n)
derman (n): derman, ilaç
dermankar, -e: eczacı
dermo (n): b. **derman** (n)
dermon (n): b. **derman** (n)
dermû (n): b. **derman** (n)
dermûn (n): b. **derman** (n)
derne (n): çiçek gibi hastalıklardan sonra yüzde kalan yara izi
derneyin, -e: çiçekbozuğu, çöpür
ders (n): b. **derse** (m)

dersaya (m): b. **deresaya** (m), **deresayîye** (m)
dersaye (n): b. **deresaye** (n)
dersayene: b. **deresayene**
dersayîş (n): b. **deresayîş** (n)
dersdar, -e: eğitmen
derse (m): ders
dersa deştene (m): dikiş dersi
dersi (m): b. **derse** (m)
dersnayene: b. **deresnayene**
dersnayîş (n): b. **deresnayîş** (n)
dersxane (n): dersane, derslik
derutene: süpürmek
derutiş (n): süpürme
derûdomar (n): b. **derûdor-me** (n)
derûdor (n): çevre, dolay, etraf
derûdormare (n): b. **derûdor-me** (n)
derûdor-me (n): çevre, dolay, etraf
derve (m): b. **darbe** (m)
derya (n): 1)deniz 2)çok fazla
deryayo girewte (n): kapalı deniz
deryakar, -e: denizci
derz (n): b. **derse** (m)
derzayene: b. **derizîyayene**
derzayîş (n): b. **derizîyayîş** (n)
derze (n): şelek
derze guretene: b. **derze wegirewte**
derze kerdene: şelek hazırlamak
derze piro nayene: şelek hazırlamak
derze piştî kerdene: şelek sırtlamak, şelek yüklenmek
derze poştî kerdene: b.

derze piştî kerdene
derze purî nayîne: b. **derze piro nayene**
derze wegirewtene: şelek sırtlamak, şelek yüklenmek
derze wegırotene: b. **derze wegirewtene**
derze wegrotene: b. **derze wegirewtene**
derzey çarran (n): b. **derzeyê çaran**
derzeyê çaran (n): çalı çırpı şelegi
derzeyê hejikan (n): çalı çırpı şelegi
derzeyê hezikan (n): b.
derzeyê hejikan (n)
derzê çarrûn (n): b.
derzeyê çaran

derzenî (m): b. **derzîne (m)**
derzênî (m): b. **derzine (m)**
derzi (n): b. **derze (n)**
derzinî (m): b. **derzîne (m)**
derzi (m): b. **dezî (m)**
derzîdane (m): iğnelik, iğne yastığı, iğnedenlik
derzîdank (m): b. **derzîdane (m)**
derzîdanke (m): b. **derzîdane (m)**
derzîn (m): b. **derzîne (m)**
derzine (m): 1) iğne
derzîna lihêfan (m): yorgan iğnesi
 2) aşî (tıpta)
derzîne dayene ... ro: iğne yapmak, iğne vurmak, aşî yapmak
Doktorî derzîne daya ey ro. (Doktor ona iğne yapmış.)
derzîneke (m): iğnelik, iğne yastığı, iğnedenlik
derzîni (m): b. **derzîne (m)**

derzînkâr, -e: iğneci
derzîyayene: dikilmek
derzîyayîş (n): dikilme
derznayene: b. **deriznayene**
des: on

des bi des: onar onar
des çihar: b. **çarês**
des des: b. **des bi des**
des î ceer: b. **çarês**
des î di: b. **diwês**
des î heşt: b. **heştês**
des î hîrê: b. **hîrês**
des î huwt: b. **hewtês**
des î niw: b. **newês**
des î pûnc: b. **pancês**
des î seş: b. **şiyês**
des î yiw: b. **yewendes**
des û çar: b. **çarês**
des û çear: b. **çarês**
des û çehar: b. **çarês**
des û çihar: b. **çarês**
des û çor: b. **çarês**
des û di: b. **diwês**
des û dide: b. **diwês**
des û didi: b. **diwês**
des û hawt: b. **hewtês**
des û heşt: b. **heştês**
des û hewt: b. **hewtês**
des û heyşt: b. **heştês**
des û hîre: b. **hîrês**
des û hîrê: b. **hîrês**
des û hîri: b. **hîrês**
des û hot: b. **hewtês**
des û jew: b. **yewendes**
des û jo: b. **yewendes**
des û ju: b. **yewendes**
des û jû: b. **yewendes**

des û new: b. newês
 des û paj: b. pancês
 des û panc: b. pancês
 des û panj: b. pancês
 des û ponc: b. pancês
 des û seş: b. şîyês
 des û şes: b. şîyês
 des û şeş: b. şîyês
 des û zu: b. yewendes
 des ve des: b. des bi des

desan: onlar (mat)
 desawita (m): sürülü
 desawite (n): sürülü
 desawitene: -e sürmek
 desawîyaya (m): sürülü
 desawîyaye (n): sürülü
 desawîyayene: -e sürülmek
 deseke (m): b. destekî (m)
 deseki (m): b. destekî (m)
 desen (n): desen
 desenin, -e: desenli
 desenkêş, -e: desinatör
 desin, -e: onuncu
 desinde: hemen, anında, bir-
 denbire
 desinde merdene: hemen
 ölmek, anında ölmek
 desine (m): 1) onluk 2) onuncu
 desî: onlar (mat)
 desîgram (n): desigram
 desîmetre (n): desimetre
 desîmetrekare (n): desimetre-
 kare
 deskeyna (m): b. datkêna (m)
 desmac (n): b. destmaj (n)
 desmaj (n): b. destmaj (n)
 desmal (m): b. destmale (m)
 desmale (m): b. destmale (m)
 desmali (m): b. destmale (m)
 desra: onda (mat)

desrayin: ondalık (mat)

dest (n): el

dest bi aksiyon kerdene: eyleme geçmek

dest bi çalakî kerdene: eyleme geçmek

dest cikerdene: b. dest pê-
kerdene

dest dayene: desteklemek

dest girewtene: destekle-
mek

dest pakerdene: b. dest
pêkerdene

dest pêkerdene: başlamak

dest û lingan ra birîyaye-
ne: eli ayağı tutmaz olmak,
yatalak olmak

dest û linganrabirîyayîş
(n): eli ayağı tutmaz olma

dest û lingî ra birîyayene:
b. dest û lingan ra birîya-
yene

dest û lingîrabirîyayîş (n):
b. dest û linganrabirîya-
yîş (n)

dest û pay ra kewtene: b.

dest û payan ra kewtene

dest û payan ra kewtene:
eli ayağı tutmaz olmak, ya-
talak olmak

dest û payanrakewtiş (n):
eli ayağı tutmaz olma

dest û payrakewtiş (n): b.

dest û payanrakewtiş (n)

Dêst tu tern/ter ib: b.
Destê to tern bîy/bê.

Destê to tern bîy/bê. (Eline
sağlık.)

Destê to weş bîy/bê. (Eline

desta-I

sağlık.)

Destê to zergûn bîy/bê.

(Eline sağlık.)

desta-I (m): çalı süpürgesi

desta-II: b. deste-II

desta merdene: b. deste merdene

destane (m): destan

destankî: destansal

destar (m): b. destarî (m)

destari (m): b. destarî (m)

destarî (m): el değirmeni

destarrî (m): b. destarî (m)

destawxane (n): yüznumara, ayakyolu, apteshane, hela, kademhane, kenef, memişhane, tuvalet

destayewbînangirewtîş (n):

dayanışma

destdayîş (n): destekleme

destdayîş yewbînan: dayanışma

destde: elde (mat)

destde esto: elde var (mat)

destde mend: elde kaldı (mat)

deste-I (n): 1)deste 2)kabza

desteyê şimşêrî (n): kılıç kabzası

3)sabanın çift sürerken elle tutulan kısmı

destey birki (n): b. desteyê birkeyî (n)

desteyê birkeyî (n): sabanın çift sürerken elle tutulan kısmı

destey qiliçî (n): b. desteyê qiliçî (n)

desteyê qiliçî (n): sabanın

çift sürerken elle tutulan kısmı

4)sap (araç için)

destey cirni (n): b. desteyê cirne (n)

desteyê cirne (n): soku tokmağı, dibek tokmağı

desteyê vaştirî (n): b. desteyê vaşturî (n)

desteyê vaşturî (n): orak sapı

desteyê zengenî (n): kazma sapı

deste-II: hemen, anında, birdenbire

deste merdene: hemen ölmek, anında ölmek

deste-III (m): b. deşte-I (m)

deste-IV (n): b. deşte-II (n)

destebira, -ye: dost

destebiray (m): b. destebiraye (m)

destebirayîye (m): dostluk

desteg (n): b. destek (n)

destek (n): destek

destek kerdene: desteklemek

desteke (m): b. destekî (m)

destekî (m): iplik, tire

destekîya lihêfan (m): yorgan ipliği

destekîroş, -e: iplikçi

destekîviraşttox, -e: iplikçi

destekkerdiş (n) (TE): destekleme

destene: b. deştene

destere (n): testere

destever: b. verdest, -e

destêke (m): b. destekî (m)

destêkî (m): b. destekî (m)

destgirewtiş (n): destekleme
desti-I (n): b. **deste-I** (n)
destê qılıçî (n): b. **desteyê qılıçî** (n)
desti-II: b. **deste-II**
desti merdene: b. **deste merdene**
destig: b. **destikî** (zh)
destik (n): 1)deste, kabza, sap (araç için) 2)tutaç 3)kulp 4)kol-III
destikê berî (n): kapı kolu
destikin, -e: kulplu
destikî (zh): 1)tutacak, tutak 2)tutaç
destirma (m): hizmetçi (kadın hizmetçi)
destiş (n): b. **deştîş** (n)
destim (n): sabanın çift sürerken elle tutulan kısmı
destî (n): testi
destmaj (n): aptes
destmale (m): mendil
destmali (m): b. **destmale** (m)
destmiz (n): ücret
destmizo rojane (n): gündelik (günlük ücret), yevmiye
destox, -e: b. **deşttox**, -e
destoxênî (m): b. **deşttoxênî** (m)
destoxîye (m): b. **deşttoxîye** (m)
destpakerdiş (n): b. **destpêkerdiş** (n)
destpêk (n): başlangıç
destpêkê huqûqî (n): hukuk başlangıcı
destpêkerdiş (n): başlama, başlangıç
... **deşiyayış**: 1)batma (sivri şeyin batması) 2)batma (suya, çamura vb. batma)

deşmaj (n): b. **destmaj** (n)
deşt (m): b. **deşte** (m)
dešta (m): dikili (dikilmiş olan)
deştaye (n): b. **deşte** (n)
deşte-I (m): ova
deşte-II (n): dikili (dikilmiş olan)
deşteke (m): b. **destekî** (m)
deştene (m): 1)dikmek 2)dikiş
deşti-I (m): b. **deşte-I** (m)
deşti-II (n): b. **deşte-II** (n)
deştîş (n): dikim, dikme
deştî (m): dikili (dikilmiş olan)
deştîye (m): dikili (dikilmiş olan)
deşttox, -e: diken (dikiş diken), dikici
deşttoxey (m): b. **deşttoxîye** (m)
deşttoxê (m): b. **deşttoxî** (m)
deşttoxênî (m): dikişçilik
deşttoxî (m): dikişçilik
deşttoxîye (m): dikişçilik
det (n): b. **dat** (n)
detkeyna (m): b. **datkêna** (m)
deva (m): dişi deve
devacêr: aşağıya doğru, yokuş aşağı
devacor: yukarıya doğru, yokuş yukarı
devam (n): b. **dewam** (n)
deve (n): deve
devgem (n): döven sürerken ürünü yememesi için öküzün ağzına takılan ağızlık
devik (n): döven sürerken ürünü yememesi için öküzün ağzına takılan ağızlık
devirecayêne: b. **ravirêjna-yene**
devistene: ilikleme

**gojage/make/bişkoje/
qumça/sedefe/zirare de-
vistene:** düğme ilikleme

devistiş (n): ilikleme

dew (m): b. **dewe (m)**

dewa (m): dava

dewaker, -e: davacı

dewam (n): devam

dewam bîyene: devam edil-
mek

dewam kerdene: devam et-
mek, sürdürmek

dewar, -e: 1) büyükbaş, sığır
2) küçükbaş, küçükbaş hay-
van sürüsü

dewari (m): b. **deware (m)**

dewayin, -e: davalı

dewe (m): köy

dewi (m): b. **dewe (m)**

dewic, -i: b. **dewij, -e**

dewij, -e: köylü

dewir-I (n): b. **dewr (n)**

dewir-II (m): b. **debare (m)**

dewiz, -e: b. **dewij, -e**

dewl (n): deri kova

dewlçe (n): küçük deri kova

dewlemend, -e: zengin, varlıklı

dewlemendêni: zenginlik,
varlıklılık

dewlemendî (m): zenginlik,
varlıklılık

dewlemendîye (m): zenginlik,
varlıklılık

dewlet (m): b. **dewlete (m)**

dewlete (m): devlet

dewleta huqûqî (m): hukuk
devleti

dewleta polisî (m): polis
devleti

dewletê yewbîyayeyî (zh):
birleşik devletler

**Dewletê Yewbîyayeyî yê
Amerika:** Amerika Birleşik
Devletleri

dewletêni (m): zenginlik, var-
lıklılık

dewleti (m): b. **dewlete (m)**

dewletî, -ye: zengin, varlıklı

dewletîyî (m): zenginlik, var-
lıklılık

dewletîyîye (m): zenginlik,
varlıklılık

dewm (n): b. **dom (n)**

dewm bîyene: b. **dewam
bîyene**

dewm kerdene: b. **dewam
kerdene**

dewmnayene: b. **domnayene**

dewom (n): b. **dewam (n)**

dewqe (m): baş dönmesi

dewqa ... şeyene: b. **dew-
qa ... şeyene**

dewqa ... şeyayene: b. **dew-
qa ... şeyene**

dewqa ... şeyene: başı dön-
mek

Dewqa şima şina. (Başımız
döner.)

dewqeşiyayîş (n): başı dönme

dewqi-I (m): b. **dewqe (m)**

dewqi-II (m): b. **tewqe-I (m)**

dewqişeyîş (n): b. **dewqeşiya-
yîş (n)**

dewqişiyayîş (n): b. **dewqeşia-
yayîş (n)**

dewr (n): çağ, zaman, devir, va-
kit

dewuz, -e: b. **dewij, -e**

dewûm (n): b. **dewam (n)**

dewx (m): b. **dewqe (m)**

dewxa ... şiyayene: b. dew-
qa ... şiyene
dewxşiyayîş (n): b. dewqe-
şiyayîş (n)
dey-I: b. de-I
dey-II (n, z): b. ey (n, z)
dey rê: b. ey rê
dey rî: b. ey rê
deyene: b. diyene
deyî (n, z): b. ey (n, z)
deyîr (m): b. dihire (m)
deyîr di: b. dihire de
deyîrbaz, -e: ses sanatçısı, şar-
kıcı, türkücü
deyîrbazi (m): b. deyîrbaze (m)
deyîre (m): türkü
deyîri (m): b. deyîre (m)
deyîş (n): b. diyayîş (n)
deyk (m): 1) b. dayîke (m) 2) b.
dêke (m)
deyki (m): b. dayîke (m)
deyle (m): başörtü, başörtüsü,
çatma (kadın için)
deyli (m): b. deyle (m)
deyme: asla, hiçbir zaman, hiç,
katiyen
deyn (n): borç, alacak
deyndar, -e: borçlu
deyndariye (m): borçluluk
deyra (n): b. derya (n)
deyrbaz, -i: b. deyîrbaz, -e
deyri (m): b. deyîre (m)
deyşte(m): b. deşte-I (m)
deyştene: b. deştene
deyşti (m): b. deşte-I (m)
deyştiş (n): b. deştiş (n)
deyştişdayîş (n): b. dayîşdeş-
tiş (n)
dez (n): b. dej (n)

dezê piştî (n): b. dejê piştî (n)
dezê pîzî (n): b. dejê pîzî (n)
dezê zerrî (n): b. dejê ze-
reyî (n)
deza (n): amca oğlu, amcazade
dezaye (n): b. dejaye (n)
dezayene: b. dejayene
dezayeyênî (m): b. dejayeyê-
nî (m)
dezayeyîye (m): b. dejayeyî-
ye (m)
dezayîş (n): b. dejayîş (n)
dezayîye (m): b. dejayîye (m)
dezdawox, -e: b. deydayox, -e
dezdaye (n): b. dejdaye (n)
dezdayîye (m): b. dejdayîye (m)
dezge (n): b. dezgeh (n)
dezgey çolagey (n): b. dez-
gehê çulagiye (n)
dezgey çulagey (n): b. dez-
gehê çulagiye (n)
dezgeh (n): 1) kurum, müesseses
2) tezgâh
dezhêhê çulagiye (n): do-
kuma tezgâhı
dezî (m): çuvalın ağzını dik-
mek, çarık ve çorap bağla-
mak vb. için kullanılan kul-
dan yapılmış ip
deznawox, -e: b. dejnayox, -e
deznayene: b. dejnayene
deznayêne: b. dejnayene
deznayîş (n): b. dejnayîş (n)
dê-I: fiilin gelecek zamanında
kullanılan bir partikel
dê-II (n, z): b. ey (n, z), ci
dê-III: b. de-I
dêk (m): b. dêke (m)
dêke (m): 1) nine, babaanne,
anneanne, büyükana, bü-

yükanne 2)ebe

dêki (m): b. **dêke** (m)

dêm dayene: 1)çevirmek, dön-
dürmek 2)devirmek

dêm dayêne: b. **dêm daye-
ne**

dêm diyayene: devrilmek

dêm diyayêne: b. **dêm di-
yayene**

dêmarri (m): üvey anne

dêmdayîş (n): 1)çevirme, dön-
dürme 2)devirme

dêmerr (m): b. **dêmarri** (m)

dên (n): b. **deyn** (n)

dêr-I (m): b. **deyîre** (m)

dêr-II (n): kilise

dêr (m): b. **dêr** (n)

dêrbaz, -i: b. **deyîrbaz**, -e

dêre-I (m): b. **deyîre** (m)

dêre-II (n): b. **derya** (n)

dêre-III (n): b. **dêr** (n)

dêre (m): b. **dêr** (n)

dêri (m): b. **deyîre** (m)

Dêrsim (n): 1)Tunceli yöresinin
adı 2)Tunceli

dêrsimic, -i: b. **dêrsimij**, -e

dêrsimij, -e: Dersimli

dêrsimiz, -e: b. **dêrsimij**, -e

dêrze (n): b. **derze** (n)

dêrzîn (m): b. **derzîne** (m)

dês (n): duvar

dêsê seveknayîşî (n) (TE):
güvenlik duvarı

Dêsim (n): b. **Dêrsim** (n)

dêsimic, -e: b. **dêrsimij**, -e

dêsimiz, -e: b. **dêrsimij**, -e

dêskar, -e: duvarcı

dêşîne (m): b. **desine** (m)

dêşt (m): b. **deşte** (m)

dêšta (m): b. **dešta** (m)

dêştene: b. **deştene**

dêşti (n): b. **deşte** (n)

dêştiş (n): b. **deştiş** (n)

dêştişdayîş (n): b. **dayîşdeş-
tiş** (n)

dêşttox, -i: b. **deşttox**, -e

dêşttoxê (m): b. **deşttoxî** (m)

dêwazan (n): b. **dêwezan** (n)

dêwezan (n): sacayağı, sac-
ayak

dêwezûn (n): b. **dêwezan** (n)

dêwletî, -ye: b. **dewletî**, -ye

dêy (n, z): b. **ey** (n, z)

dêy rê (n): b. **ey rê**

dêyme: b. **deyme**

dêyra (n): b. **derya** (n)

dêz (m): b. **dêze** (m)

dêza (m): b. **dêze-I** (m)

dêzawon (n): b. **dêwezan** (n)

dêzdare (m): hayvanlara kışın
yedirilmek üzere kesilip
ağacın çatallı ana dalları
arasına dizilen yaprak yığını

dêze-I (m): çömlək

dêze-II (m): loda, büyük yığın,
istif

dêza vaşî (m): hayvanlara
kışın yedirilmek üzere kesi-
lip üst üste dizilen büyük ot
yığını

dêza velgî (m): hayvanlara
kışın yedirilmek üzere kesi-
lip üst üste dizilen büyük
yaprak yığını

dêze kerdene: istiflemek,
istif etmek, yağmak, loda et-
mek

dêze ronayene: yağmak, lo-
da etmek

dêzi (m): b. **dêze** (m)

dêzik (m): b. **dêzike** (m)
dêzike (m): 1)çömlek 2)güveç
dêziki (m): b. **dêzike** (m)
dêzlig (n): sacayağı, sacayak
di-I: iki

di hebî: iki tane
di rê se: b. **di sey**
di sey: iki yüz
di sê: b. **di sey**
di sêy: b. **di sey**
di teneyî: iki tane
di tenê: b. **dî teneyî**
di-hîrê: iki üç
di-îrê: b. **di-hîrê**
di-îri: b. **di-hîrê**
d-îrê: b. **di-hîrê**
d-îri: b. **di-hîrê**

... **di-II** (pd): b. ... **de** (pd)

di ... de: -de

di camî de: camide

"Xerc kero yew dirheme kamo tamam,

Yo hevalê min **di** cennet **de** mudam." (Mela Ehmedê Xasî)

"Yew bido yew dirheme b' qelbo şedid

Zey **di** Bedr û hem Huneyn **de** bo şehîd." (Mela Ehmedê Xasî)

di ... di: b. **di ... de**

dia (m): b. **dua** (m)

dibax (m): b. **debaxe** (m)

dibax kerdene: b. **debaxe kerdene**

dibaxi (m): b. **debaxe** (m)

dibaxi kerdene: b. **debaxe kerdene**

dibaxikerdiş (n): b. **debaxe-**

kerdiş (n)

dibaxkerdiş (n): b. **debaxe-kerdiş** (n)

dibistane (m): ilkokul, ilkmek-tep

dibitîn (n): b. **dîvîtîn** (n)

dibri (n): b. **dubre** (n)

dicayene: b. **dejayene**

dicayîş (n): b. **dejayîş** (n)

dice (n): b. **jûje** (n), **dije** (n)

dicnayene: b. **dejnayene**

dicni (m): b. **dijne** (m)

dicnin (n): b. **dijnin** (n)

didan (n): diş

didanê kursî (n): azıdişi

didanê qirnî (n): azıdişi

didanî seqênayene: diş bilemek

didansaz, -e: diş doktoru, diş hekimi, dişçi

didî: b. **dî**

didin, -e: b. **dîyin**, -e

didini (m): b. **dîyine**

didiyîn, -e: b. **dîyin**, -e

didîn, -e: b. **dîyin**, -e

didon (n): b. **didan** (n)

didû (n): b. **didan** (n)

difek (n): kazma

difs (n): b. **dims** (n)

difsin, -e: b. **dimsin**, -e

digose (m): b. **digoşe** (m)

digoşe (m): dirgen (iki çatalı dirgen)

digoşî (m): b. **digoşe** (m)

digues (m): b. **digoşe** (m)

Dih: Eruh

diha: b. **daha**

dihîre (m): ögle

dihîri

dihîre de: öğleyin (öğle vakti)

dihîri (m): b. **dihîre (m)**

dihîri di: b. **dihîre de**

dijdi (m): b. **dizdi (m)**

dijdiye (m): b. **dizdiye (m)**

dije (n): kirpi

dijgi (m): b. **dijnike (m)**

dijmen, -e: b. **dişmen, -e**

dijnayene: b. **dejnayene**

dijne-I (m): yağmur

dijne-II (m): un, tuz ve yağdan yapılan bir yemek

dijni (m): b. **dijne (m)**

dijnike (m): un, tuz ve yağdan yapılan bir yemek

dijniki (m): b. **dijnike (m)**

dijnin (n): yağmurlu

dika (n): b. **dikan (n)**

dikan (n): dükkân, bakkal

dikancı, -ye: b. **dikandar, -e**

dikandar, -e: dükkâncı, bakkal

diko (n): b. **dikan (n)**

dikon (n): b. **dikan (n)**

dikondar, -i: b. **dikandar, -e**

dikû (n): b. **dikan (n)**

dikûn (n): b. **dikan (n)**

dikûndar, -i: b. **dikandar, -e**

dil (n): b. **zerrî (m)**

dilapa (m): b. **dilope (m)**

dilavi (m): b. **dolabe (m)**

dilavî (n): yıkanma ve çamaşır yıkama zamanı, yunak

dilete (m): ikiz

dileti (m): b. **dilete (m)**

dilope (m): damla

dilvet (m): b. **dirbete (m)**

dilvetin (n): b. **dirbetin (n)**

dim (n): 1)deste 2)kabza

dimê şimsêrî (n): kılıç kabzası

3)sabanın çift sürerken elle tutulan kısmı

dimê birkeyî (n): sabanın çift sürerken elle tutulan kısmı

dimê birki (n): b. **dimê birkeyî (n)**

dimê hengajî (n): b. **dimê hengazî (n)**

dimê hengazî (n): sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından toprağa kadar uzanan parçası

4)sap (araç için)

dimê vaştirû (n): b. **dimê vaşturî (n)**

dimê vaşturî (n): orak sapı

dimê zengenî (n): kazma sapı

5)kuyruk

dim: b. **dima**

bi dim: b. **dima**

dima: arkasından, ardından, peşinden, sonra

dima coy: b. **dima cû**

dima cû: ondan sonra

dima ra: ardından

dima şiyene: izlemek

ra dima: ardından, -den sonra

dimaşiyayiş (n): izleme

dimaşiyayox, -e: izleyici

dimaşkil (n): akrep

dimbişkul (n): b. **dimaşkil (n)**

dimdar, -e: izleyici

dime-I: arkasından, ardından

dime ra: ardından

ra dime: ardından, -den sonra

dime-II (n): kuyrukyacağı

dimgoşa (m): b. **digoşe (m)**

dimgueş (m): b. **digoşe (m)**

dingûşi (m): b. **digoşe** (m)
dimilî, -ye: b. **kirmanc**, -e
dimi: b. **dima**
dimilî (m): b. **kirmanckî** (m)
dimilîkî (m): b. **kirmanckî** (m)
dimilkî (m): b. **kirmanckî** (m)
dimlî-I: b. **kirmanc**, -e
dimlî-II (m): b. **kirmanckî** (m)
dimoçik (n): **kuyruk**
dimpistike (m): b. **dimpıştik** (n)
dimpıştik (n): b. **dimpıştik** (n)
dimpıştik (n): **akrep**
dimpıştike (m): b. **dimpıştik** (n)
dims (n): **pekmez**
dimsin, -e: **pekmezli**
dindan (n): b. **didan** (n)
dindon (n): b. **didan** (n)
dindûn (n): b. **didan** (n)
dindûn qirnîy (n): b. **didanê qirnî** (n)
ding-I (n): **durak**
dingê otobuse (n): **otobüs durağı**
ding-II (n): b. **dinge** (m)
dinge (m): **dibek** (içinde bulgur vb. dövülen büyük havan), **soku**, **dink**
dingûşi (m): b. **digoşe** (m)
dinya (m): **dünya**
dinya Homayî: **çok fazla**
dinya xo bedilnayene: b.
dinyaya xo bedilnayene
dinya xwi bedelnayene: b.
dinyaya xo bedilnayene
dinya xwi virnayene: b.
dinyaya xo vurnayene
dinya xwi vurnayêne: b.
dinyaya xo vurnayene

dinyaya xo bedilnayene: **vefat etmek**
dinyaya xo vurnayene: **vefat etmek**
dinyaxobedilnayîş (n): b.
dinyayaxobedilnayîş (n)
dinyaxwibedelnayîş (n): b.
dinyayaxobedilnayîş (n)
dinyaxwivirnayîş (n): b. **dinyayaxovurnayîş** (n)
dinyaxwivurnayîş (n): b.
dinyayaxovurnayîş (n)
dinyayaxobedilnayîş (n): **vefat etme**
dinyayaxovurnayîş (n): **vefat etme**
dipistike (m): b. **dimpıştik** (n)
dipişîtik (n): b. **dimpıştik** (n)
... dir (pd): b. **... de** (pd)
dira biyene: b. **tira biyene**, **cira biyene**
dira kerdene: b. **tira kerdene**, **cira kerdene**
dirabîyayîş (n): b. **tirabîyayîş** (n), **cirabîyayîş** (n)
dirakerdiş (n): b. **tirakerdiş** (n), **cirakerdiş** (n)
dirata (m): **yırtık**
dirate (n): **yırtık**
diratîye (m): **yırtık**
diraya (m): b. **dirîyaya** (m)
dirayîş (n): b. **dirîyayîş** (n)
dirayîş (n): b. **dirîyayîş** (n)
dirbete (m): **yara**
dirbeti (m): b. **dirbete** (m)
dirbetin, -e: **yaralı**
dirbetini (m): b. **dirbetine** (m)
direwt (m): b. **direwte** (m)
direwte (m): **biz**
direwtî (m): b. **direwte** (m)

direy: b. **derey**
direye (n): b. **dirîyaye (n)**
direyîş (n): b. **dirîyayîş (n)**
dirê: b. **derey**
dirgueş (m): b. **digşe (m)**
dirik (m): b. **dirrike (m)**
dirinca (m): b. **derenca (m)**
dirita (m): b. **dirata (m)**
diriti (n): b. **dirate (n)**
dirîyaya (m): yırtık
dirîyaye (n): yırtık
dirîyayene: yırtılmak
dirîyayêne: b. **dirîyayene**
dirîyayîş (n): yırtılma
dirîyayîye (m): yırtık
dirmix (m): b. **tirmixe (m)**
dirmixe (m): b. **tirmixe (m)**
dirnaya (m): yırtık
dirnaye (n): yırtık
dirnayene: yırtmak
dirnayêne: b. **dirnayene**
dirnayîs (n): b. **dirnayîş (n)**
dirnayîş (n): yırtma
dirnayîye (m): yırtık
dirne (n): b. **derne (n)**
dirneyin, -e: b. **derneyin, -e**
dirneyîş (n): b. **dirnayîş (n)**
dirot (m): b. **direwte (m)**
dirote (m): b. **direwte (m)**
dirotî (m): b. **direwte (m)**
dirowtî (m): b. **direwte (m)**
dirrata (m): b. **dirata (m)**
dirrata (n): b. **dirate (n)**
dirratiye (m): b. **diratiye (m)**
dirraya (m): b. **dirîyaya (m)**
dirrayer (n): b. **dirîyaye (n)**
dirrayerîş (n): b. **dirîyayîş (n)**
dirrayerîş (n): b. **dirîyayîş (n)**
dirreye (n): b. **dirîyaye (n)**
dirreyîş (n): b. **dirîyayîş (n)**
dirrik (m): b. **dirrike (m)**

dirrike (m): bögürtlen
dirrikêl (m): b. **dirrikêre (m)**
dirrikêli (m): b. **dirrikêre (m)**
dirrikêre (m): bögürtlen bit-
 kisi
dirrikêri (m): b. **dirrikêre (m)**
dirriki (m): b. **dirrike (m)**
dirîyaya (m): b. **dirîyaya (m)**
dirîyaye (n): b. **dirîyaye (n)**
dirîyayene: b. **dirîyayene**
dirîyayêne: b. **dirîyayene**
dirîyayîs (n): b. **dirîyayîş (n)**
dirîyayîş (n): b. **dirîyayîş (n)**
dirîyayîye (m): b. **dirîyayî-**
ye (m)
dirryayîş (n): b. **dirîyayîş (n)**
dirrnaya (m): b. **dirnayîye (m)**
dirrnayer (n): b. **dirnayer**
dirrnayerene: b. **dirnayerene**
dirrnayerêne: b. **dirnayerene**
dirrnayerîs (n): b. **dirnayîş (n)**
dirrnayerîş (n): b. **dirnayîş (n)**
dirrnayerîye (m): b. **dirnayîye (m)**
dirvet (m): b. **dirbete (m)**
dirvete (m): b. **dirbete (m)**
dirvetin, -e: b. **dirbetin, -e**
dirxime (m): b. **tirmixe (m)**
dirya (n): b. **derya (n)**
diryaya (m): b. **dirîyaya (m)**
diryayer (n): b. **dirîyaye (n)**
diryayerîş (n): b. **dirîyayîş (n)**
dis (n): b. **cins (n)**
diseme (n): b. **dişeme (n)**
disibay (n): bugünden sonraki
 ikinci gün, öbür gün
disiway (n): b. **disibay (n)**
disiwey (n): b. **disibay (n)**
dismal (m): b. **destmale (m)**
dismali (m): b. **destmale (m)**
dismen, -e: b. **dişmen, -e**
dismenayerêne (m): b. **dişme-**

nîye (m)

distarî (m): b. **destarî** (m)**distarre** (m): b. **destarî** (m)**distarrî** (m): b. **destarî** (m)**dişeme** (n): pazartesi**dişemi** (n): b. **dişeme** (n)**dişime** (n): b. **dişeme** (n)**dişmen**, -e: düşman**dişmenayî** (m): b. **dişmenîye** (m)**dişmeney** (m): b. **dişmenîye** (m)**dişmenî** (m): düşmanlık**dişmenîye** (m): düşmanlık**dişmin**, -e: düşman**diştar** (m): b. **diştere** (m)**diştere** (m): grip**dişterî** (m): b. **diştere** (m)**ditene**: sağmak**ditiş** (n): sağma**diver** (n): çift en**diw** (n): kuyruk**diwar**, -e: b. **dewar**, -e**diwês**: on iki**diwêsîn**, -e: onikinci**diwi** (m): b. **dewe** (m)**diwic** (n): b. **dewij** (n)**dixtor** (n): b. **doktor**, -e**diyên**, -e: b. **dîyin**, -e**diyês**: b. **diwês****diyîn**, -e: b. **dîyin**, -e**diyîn**, -e: b. **dîyin**, -e**dizd**, -e: hırsız**dizdey** (m): b. **dizdî** (m), **dizdî-**
ye (m)**dizdê** (m): b. **dizdî** (m), **dizdî-**
ye (m)**dizdênî** (m): b. **dizdî** (m), **diz-**
dîye (m)**dizdî** (m): hırsızlık**dizdîye** (m): hırsızlık**dize** (m): b. **dêze** (m)**dizme** (n): fişeklik, kargılık**dizon** (n): b. **didan** (n)**dî** (n, z): b. **ey** (n, z)**Dicle** (m): Dicle**dîeza** (m): b. **dêze-I** (m)**dîfterî** (m): difteri, kuşpalazı**dîje** (n): b. **dije** (n)**dîjîtal**, -e: dijital**Dîjle** (m): b. **Dicle** (m)**dîk** (n): 1) horoz 2) erkek kuş**dîkê misrî** (n): hindi**dîkê qaze** (n): hindi**dîkleyîr** (n): küçük yaştaki ho-
roz veya erkek keklik**dîkleyr** (n): b. **dîkleyîr** (n)**dîklihîr** (n): b. **dîkleyîr** (n)**dîksilêman** (n): ibibik kuşu**dîktator**, -e: diktatör**dîktatoriye** (m): diktatörlük**dîlime** (m): dilim**dîm dayene**: b. **dêm dayene****dîm dîyayîne**: b. **dêm dîya-**
yene**dîmdayîş** (n): b. **dêmdayîş** (n)**dîn** (n): din**dîn dayîne**: b. **dêm dayene****dîn dîyayîne**: b. **dêm dîya-**
yene**dîna-I** (m): b. **dinya** (m)**dîna xwi bedilnayîne**: b.
dinyaya xo bedilnayene**dîna-II** (zh, z): b. **înan** (zh, z)**dînan** (zh, z): b. **înan** (zh, z)**dînaxwibedilnayîş** (n): b.
dinyayaxobedilnayîş (n)**dînc bîyene**: sağlıklı olmak,
sıhhatli olmak**Ez dînc a.** (Ben iyiyim.)

dîndayîş

dîndayîş (n): b. **dêmdayîş** (n)
dîne (zh, z): b. **înan** (zh, z)
dînû (zh, z): b. **înan** (zh, z)
dîploma (m): diploma
dîplomat, -e. diplomat
dîqet (n): dikkat
dîqet (n): b. **dîqet** (n)
dîreg (m): b. **dîrege** (m)
dîrege (m): direk
dîregi (m): b. **dîrege** (m)
dîrsega borîya soba (m): b.
  dîrsegê borîya soba (n)
  dîrsega lûleyê soba (m): b.
  dîrsegê lulîya soba (n)
  dîrsegê borîya soba (n): so-
  ba borusu dirseği
  dîrsegê lulîya soba (n): so-
  ba borusu dirseği
dîskete (m) (TE): disket
dîvitin (n): b. **dîvîtîn** (n)
dîvîtîn (n): divitin
dîwan (n): divan
  dîwanê edaletî (n): adalet
  divanı
  Dîwanê Edaletî yê Laheye
  (n): Lahey Adalet Divanı
dîwar (n): duvar
dîwarkar, -e: duvarcı
dîyalekte (m): lehçe
dîyar, -e: belirtili
Dîyarbek (m): b. **Dîyarbekir** (n)
Dîyarbeki (m): b. **Dîyarbekir** (n)
Dîyarbekir (n): Diyarbakır
dîyayene werdene: yediril-
mek
dîyayene: b. **dîyene**
dîyayêne: b. **dîyene**
dîyayîne: b. **dîyene**
dîyayîş (n): 1)görme 2)görüş
dîyek (m): b. **dêke** (m)

dîyene: görmek
dîyerpu (n): b. **dîyerpue** (n)
dîyerpue (n): eğê, törpü
dîyerpui (n): b. **dîyerpue** (n)
dîyes (n): b. **dês** (n)
dîyet (n): diyet
dîyetîsyen, -e: diyetisyen
dîyeza (m): b. **dêze-I** (m)
dîyezîk (m): b. **dêzike** (m)
dîyewzûn: b. **dêwezân** (n)
dîyin, -e: ikinci
dîyri (m): b. **deyîre** (m)
dîzanterî (m): dizanteri
dîzike (m): b. **dêzike** (m)
do-I (n): ayran
  dowo hest (n): b. **doyo hest** (n)
  doyo hest (n): koyu ayran
  doyo qalîn (n): b. **doyo qa-**
  lînd (n)
  doyo qalînd (n): koyu ayran
do-II: fiilin gelecek zamanında
  kullanılan bir partikel
do-III (m): b. **dewe** (m)
doçik (n): kuyruk
dode (n): b. **dûdû** (n)
Dodoma (m): Dodoma
Doha (m): Doha
dohêm (n): b. **ohêm** (n)
dohil (n): b. **dawul** (n)
doil (n): b. **dawul** (n)
doktor, -e: doktor, hekim, ta-
  bip, sağaltman
  doktora çîman (m): göz
  doktoru
  doktora didanan (m): dış
  doktoru, dış hekimi, dışçı
  doktora domanan/qîcan/
  tutan/gedeyan: çocuk dok-
  toru
  doktora keyeyî (m): aile

doktoru, aile hekimi
doktorê çiman (n): göz doktoru

doktorê didanan (n): dış doktoru, dış hekimi, dişçi

doktorê domanan/qıcan/tutan/gedeyan: çocuk doktoru

doktorê keyeyî (n): aile doktoru, aile hekimi

dol-I (n): b. **dewl** (n)

dol-II (m): b. **dole** (m)

dolab (n): b. **dolabe** (m)

dolabê cemedî (n): b. **dolaba cemedî** (m)

dolabê kincan (n): b. **dolaba kincan** (m)

dolabê solan (n): b. **dolaba solan** (m)

dolabe (m): dolap

dolaba awkeyî (m): banyo dolabı

dolaba banyoyî (m): banyo dolabı

dolaba cemedî (m): buzdolabı

dolaba cilan (m): gardırop, elbise dolabı, giysi dolabı

dolaba çale (m): banyo dolabı

dolaba çerxî (m): banyo dolabı

dolaba hemamekî (m): banyo dolabı

dolaba kincan (m): gardırop, elbise dolabı, giysi dolabı

dolaba qeşayî (m): buzdolabı

dolaba sewlan (m): b. **dolaba solan** (m)

dolaba solan (m): ayakkabı dolabı

dolaba sowlan (m): b. **dolaba solan** (m)

dolav (n): b. **dolabe** (m)

dolavi (m): b. **dolabe** (m)

dolaxe (m): atkı

dolbend (m): b. **dolbende** (m)

dolbende (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için), kıvrak (başörtü), tülbent

dolbendi (m): b. **dolbende** (m)

dolçe (n): b. **dewlçe** (n)

dole (m): 1)vadi, koyak 2)havuz 3)göl

dolek (n): gölcük

dolet (n): b. **dewletî** (n)

doletê (m): b. **dewletîyî** (m), **dewletîyîye** (m)

doleti (n): b. **dewletî** (n)

doletin: b. **dewletî**, -ye

doletinê (m): b. **dewletîyî** (m), **dewletîyîye** (m)

doli (m): b. **dole** (m)

dolik (m): b. **dollike** (m)

doliki (m): b. **dollike** (m)

dolim (n): b. **donime** (m)

dolim (m): b. **donime** (m)

dolime (m): b. **donime** (m)

dolimi (m): b. **donime** (m)

dolimna: b. **donimna**

dollik (m): b. **dollike** (m)

dollike (m): şalvarın iki bacak arasında sarkan arka bölümü

dolliki (m): b. **dollike** (m)

dolm (n): b. **donime** (m)

dolma (m): dolma (yemek)

dolmaya zeytine (m): zeytinyağlı dolma

dolme (n): b. **dolma** (m)

dolmeyo zeytin (n): b. **dolmaya zeytine** (m)

dolum (m): b. **donime** (m)

dolvend

dolvend (m): b. **dolbende** (m)

dom (n): devam

dom bîyene: b. **dewam bîyene**

dom kerdene: b. **dewam kerdene**

D **doman**, -e: çocuk

doman ver şîyene: düşük yapmak

domar (n): b. **dorûver** (n)

domare (n): b. **dorûver** (n)

domari (m): b. **dorûver** (n)

domari (m): b. **damare** (m)

domarrî (m): b. **damêrrî** (m),
dêmarrî (m)

domatêse (m): b. **tomatêse** (m)

domatêze (m): b. **tomatêse** (m)

dome (n): b. **dame** (n)

domi (m): b. **dame** (m)

Domînik (n): Dominik

domnayene: devam etmek, sürdürmek

domon, -e: b. **doman**, -e

domon ver şîyayêne: b. **doman ver şîyene**

domû (n): b. **doman** (n)

domûn, -e: b. **doman**, -e)

don (n): ilik

donê astî (n): b. **donê esteyî** (n)

donê esteyî (n): ilik

doner (n): döner

dongoşi (m): b. **digoşe** (m)

donim (n): b. **donime** (m)

donime (m): 1)kez, kere, defa, sefer; dönüm 2)dönüm

donimê: 1)bir kez 2)bir dönüm

donimêk: 1)bir kez 2)bir dönüm

donimi (m): b. **donime** (m)

donimna: yine, gene, tekrar

donumi (m): b. **donime** (m)

donumna: b. **donimna**

donxuz, -e: domuz (b. **xoz**, -e)

dool (n): b. **dawul** (n)

door, -e: b. **dewar**, -e

dopîyes (n): döpiyes

doq (m): b. **dewqe** (m)

doqê . . . şîyayene: b. **dewqa . . . şîyene**

doqmaq (n): b. **toqmaq** (n)

doqşîyayîş (n): b. **dewqeşîyayîş** (n)

dor-I (m): b. **dore-II** (m)

dor-II (m): b. **dore-III** (m)

dor a: b. **dore ra**

dor-III (n): b. **dewr** (n)

dor-mal (n): b. **dorûver** (n)

dor-male (n): b. **dorûver** (n)

dor-mali (n): b. **dorûver** (n)

dor-mar (n): b. **dorûver** (n)

dor-mare (n): b. **dorûver** (n)

dorane (m): incebağırsak

dorani (m): b. **dorane** (m)

dorçî, -ye: nöbetçi

dore-I (m): küp

dore-II (m): kez, kere, defa, sefer

dorê: bir kez

dorêk: bir kez

dore-III (m): nöbet

dore bi dore: nöbetleşe

dore kerdene: nöbetleşmek

dore pawitene: nöbet beklemek

dore ra: nöbetleşe

dore ra kerdene: nöbetleşe yapmak

dore reyde: nöbetleşe

dore reyra: nöbetleşe

dore-IV (n): testi
dori-I (m): b. **dore-II** (m)
dori-II (m): b. **dore-III** (m)
dori bi dori: b. **dore bi dore**
dori reyra: b. **dore reyde**
dori (n): b. **dore-IV** (n)
dorimi (m): b. **donime** (m)
dorimna: b. **donimna**
dorî (n): b. **dore-IV** (n)
dorme (n): çevre, dolay, etraf, muhit
dorme ra ver estene: b. **dorme ra ver eştene**
dorme ra ver eştene: döven sürerken kenarlara kayan sapları kürek veya yabayla harmanın ortasına doğru kaydırmak
dormedor (n): b. **dorme** (n), **dorûver** (n)
doroni (m): b. **dorane** (m)
dorumi (m): b. **donime** (m)
dorumna: b. **donimna**
dorûber (n): b. **dorûver** (n)
dorûver (n): çevre, dolay, etraf, muhit
dorûvernas, -e: çevrebilimci, ekolojist
dorûvernasî (m): çevrebilim, ekoloji
dorûvernasîye (m): çevrebilim, ekoloji
dorxî, -ye: doğru (b. **rast**, -e)
dose (m): b. **doşe** (m)
doseg (n): b. **doşek** (n)
dosere (n): tan, fecir, şafak
dost, -e: 1) dost 2) yâr
dostatî (m): b. **dostîye** (m)
dostey (m): b. **dostîye** (m)

doştî (m): dostluk
dostîye (m): dostluk
doş (n): b. **doşe** (m)
doşe (m): omuz
doşeg (n): b. **doşek** (n)
doşek (n): döşek, şilte
dot: b. **wet**
dot a: b. **wet ra**
Nat a şî, dot a nîyame. (Bu taraftan gitti, o taraftan gelmedi.)
dot ra: b. **wet ra**
dota: b. **weta**, **wet ra**
dotên, -e: b. **wetên**, -e
dotine: b. **ditene**
dotiş (n): b. **ditiş** (n)
doûr, -e: b. **dewar**, -e
dover (n): b. **bover** (n)
dovîz (n): döviz
dow (m): b. **dewe** (m)
dowar, -e: b. **dewar**, -e
dowil (m): b. **dawul** (n)
dowil (n): b. **dawul** (n)
dowilbaz, -e: b. **dawulbaz**, -e
dowl (n): b. **dewl** (n)
dowlçe (n): b. **dewlçe** (n)
dowm (n): b. **dom** (n)
dowm bîyene: b. **dewam bîyene**
dowm kerdene: b. **dewam kerdene**
dowor, -e: b. **dewar**, -e
dowqi (m): b. **dewqe** (m)
dowqa ... şîyayene: b. **dewqa ... şîyene**
dowqışiyayîş (n): b. **dewqeşiyayîş** (n)
dowr-I (m): b. **dore-III** (m)
dowr a: b. **dore ra**
dowr-II (n): b. **dewr-IV** (n)

dowul

dowul (m): b. **dawul** (n)
dowûr, -e: b. **dewar**, -e
dox (m): b. **dewqe** (m)
doxa ... şîyayîne: b. **dewqa**
... şîyene
doxine (m): b. **doxîne** (m)
doxiz (n): b. **donxuz**, -e
doxîne (m): uçkur
doxşîyayîş (n): b. **dewqeşîya-**
yîş (n)
doxtor (n): b. **doktor**, -e
doxuz (n): b. **donxuz** (n), **xoz** (n)
doyine (m): ayran çorbasi
doyim (n): b. **ohêm** (n)
doyîne (m): b. **doyine** (m)
dozere (m): buldozer
dozeri (m): b. **dozere** (m)
dozger, -e: savcı
dozgeriye (m): savcılık
dram (n): dram
dramatik, -e: dramatik
dramatize kerdene: dramati-
ze etmek
drayver (n) (TE): sürücü
dua (m): dua
dual (m): b. **dole** (m)
dualçe (n): b. **dewlçe** (n)
duar-male (n): b. **dorûver** (n)
dubitîn (n): b. **dîvîtîn** (n)
dublajker, -e: sözlendirici,
dublajcı
Dublîn (n): Dublin
dublör, -e: dublör
dubre (n): güneş almayan ya-
maç
dubri (n): b. **dubre** (n)
duce (n): b. **jûje** (n), **dije** (n)
duçik (n): b. **doçik** (n)
due (n): **do** (n)
duwo hest (n): b. **doyo hest** (n)

duede (n): b. **dûdû** (n)
duehn (n): b. **duhn** (n)
duelavê solûn (m): b. **dolaba**
solan (m)
duelax (m): b. **dolaxe** (m)
duenim (m): b. **donime** (m)
duenimi (m): b. **donime** (m)
duenimna: b. **donimna**
duer (m): b. **dore** (m)
duer-mal (n): b. **dorûver** (n)
duer-male (n): b. **dorûver** (n)
duer-mali (n): b. **dorûver** (n)
duer-mar (n): b. **dorûver** (n)
duer-mare (n): b. **dorûver** (n)
dueri-I (m): b. **dore** (m)
dueri-II (n): b. **dore** (n)
duerim: b. **donime** (m)
duerimna: b. **donimna**
duest: b. **dost**, -e
duestê (m): b. **dostiye** (m)
dueş (n): b. **doşe** (m)
dueşeg (n): b. **doşek** (n)
dueşek (n): b. **doşek** (n)
duetiş (n): b. **ditiş** (n)
duhn (n): içyağı
duîr: b. **dûrî**
duj: b. **tuj**, -e
duj bîyayene: b. **tuj bîyene**
duj kerdene: b. **tuj ker-**
dene
dujbîyayîş (n): b. **tujbîyayîş** (n)
dujkerdiş (n): b. **tujkerdiş** (n)
duka (n): b. **dikan** (n)
dukan (n): b. **dikan** (n)
dukancî, -ye: b. **dikandar**, -e
dukandar, -i: b. **dikandar**, -e
dulav (m): b. **dolabe** (m)
dulavê kincûn (m): b. **dola-**
ba kincan (m)
dulik (n): teneke maşrapa

dumen (n): dümen
dumenger, -e: dümenci
dumilbaz, -e: b. dawulbaz, -e
duna (m): b. dinya (m)
dunik (m): b. dunike (m)
dunike (m): kiler
dunimi (m): b. donime (m)
dunimna: b. donimna
dunya (m): b. dinya (m)
dupî (n): b. diyerpue (n)
dur: b. dûrî
durî: b. dûrî
durpî (n): b. diyerpue (n)
durum (m): b. donime (m)
durumna: b. donimna
dus (n): b. cins (n)
dusmale (m): b. destmale (m)
dusmali (m): b. destmale (m)
dust (n): b. duşt (n)
duş-I (n): duş
duş-II (n): b. duşt (n)
Duşenbe (n): Duşanbe
duşmen, -i: b. dişmen, -e
duşmeney (m): b. dişmeniye (m)
duşmenî (m): b. dişmenî (m)
duşmin, -e: b. dişmen, -e
duşmiş biyene: b. duşunmiş biyene
duşmişbeyiş (n): b. duşunmişbiyayış (n)
duşmişbiyayış (n): b. duşunmişbiyayış (n)
duşmuşbiyayış (n): b. duşunmişbiyayış (n)
duşt (n): 1)hiza 2)karşı 3)düzey, seviye
Hesen duştê Cemşîdî ra yo. (Hasan Cemşîd'in düzeyindedir.)
duştê . . . de: karşısında

duştê . . . ra: 1)düzeyinde 2)hizasında
duşunmiş biyene: düşünmek
duşunmişbiyayış (n): düşünme
dutine: b. ditene
dutiş (n): b. ditiş (n)
duwa (m): b. dua (m)
duwenimi (m): b. donime (m)
duwes: b. diwês
duwês: b. diwês
duwx (m): b. dewqe (m)
duwxa . . . şiyene: b. dewqa . . . şiyene
duwxşiyayış (n): b. dewqeşiyayış (n)
duya (m): b. dua (m)
duyar (n): b. dîwar (n)
duye (n): is
duyes: b. diwês
duyesin, -e: b. diwêsin, -e
duyês: b. diwês
duyêsin, -e: b. diwêsin, -e
duz, -e: düz
duzd, -i: b. dizd, -e
duzdey (m): b. dizdî (m), dizdîye (m)
duzdê (m): b. dizdî (m), dizdîye (m)
duzdî (m): b. dizdî (m)
duzey (m): b. duziye (m)
duzê (m): b. duziye (m)
duzgin, -i: b. duzgun, -e
duzgun, -e: besili, semiz
duziye (m): düzlük
duzlon (n): düzlük
dû (n): do (n)
dûyo hest (n): b. doyo hest (n)
dûdû (n): ibibik kuşu
dûka (n): b. dikan (n)
dûkan (n): b. dikan (n)

dûkandar

dûkandar, -e: b. **dikandar**, -e

dûlimi (m): b. **donime** (m)

dûlimna: b. **donimna**

dûm (m): b. **dame** (m)

dûmar (m): b. **damare** (m)

dûmare (n): b. **dorûver** (n)

dûmari (n): b. **dorûver** (n)

dûmari (m): b. **damare** (m)

dûmarrî (m): b. **damêrrî** (m),

dêmarrî (m)

dûme (n): b. **dame** (n)

dûmi (m): b. **dame** (m)

dûmirrî (m): b. **damêrrî** (m),

dêmarrî (m)

dûmrî (m): b. **damêrrî** (m), **dê-**
marrî (m)

dûnimi (m): b. **donime** (m)

dûnimna: b. **donimna**

dûpişk (n): b. **dimpîştik** (n)

dûrimi (m): b. **donime** (m)

dûrimna: b. **donimna**

dûrî: uzak

dûrûni (m): b. **dorane** (m)

dûst: b. **dost**, -e

dûş (n): b. **duşt** (n)

dûwa (m): b. **dua** (m)

dûye (n): b. **duye** (n)

DVD (m) (TE): DVD

E

e-I (zr): evet

e kerdene: kabul etmek

e-II (z): b. ez (z)

e-mail (n) (TE): elektronik mektup

eba-I (m): aba

eba-II (m): ebe

ebanî (n): abani (bir tür beyaz kumaş)

ebe: b. bi

ebe . . . ra: b. bi . . . ra

ebe . . . ya: b. bi . . . ya

ebedî, -ye: ölümsüz

ebi: b. bi

ebi newbeti: b. bi nobete

ebi sıra: b. bi sıra

ebi . . . ra: b. bi . . . ra

ebi . . . ya: b. bi . . . ya

ebiye (m): b. eba (m)

ebr (m): b. ebre (m)

ebre-I (m): kuş sürüsü

ebre-II (m): tınaz

ebre-III (n): dara

ebri (m): b. ebre (m)

ebur: b. ebre (m)

Ebû Dabî: Abu Dabi

ecava: b. eceba

ecdad (n): ecdat

ecceb: acaba

ecceba: acaba

eceva: b. eceba

ecêba: b. eceba

eciqîyayene: ezilmek

eciqnayene: ezmek

eciqnayîş (n): ezme

ecur (n): acur

ecuri (m): b. ecur (n)

eç (m): b. eçe (m)

eç kerdene: b. eçe kerdene

eçe (m): (çocuk dilinde) vurma, dövme

eçe kerdene: (çocuk dilinde) vurmak, dövmek

eçekerdiş (n): (çocuk dilinde) vurma, dövme

eçi (m): b. eçe (m)

eçi kerdene: b. eçe kerdenene

eçikerdiş (n): b. eçekerdiş (n)

eçkerdiş (n): b. eçekerdiş (n)

edalet (n): adalet

edaleyî (zh): adale(ler), kas(lar)

edali (m): b. adare (m)

edar (m): b. **adare** (m)
edare (m): b. **adare** (m)
edari (m): b. **adare** (m)
edat (n): edat, ilgeç
edatê negatîfiye (n): olumsuzlama edatı
ede ... de: b. di ... de
edebî, -ye: edebi, yazınsal
edebîyat (n): edebiyat, yazın
edebîyatê aşîqan (n): âşık edebiyatı
edebîyatê cihanî (n): dünya edebiyatı
edebîyatê dinya (n): dünya edebiyatı
edebîyatê diwanî (n): divan edebiyatı
edebîyatê karkeran (n): işçi edebiyatı
edebîyatê mîzehî (n): mizah edebiyatı
edebîyatê şarî (n): halk edebiyatı
edebîyato fekkî (n): sözlü edebiyat
edebîyato klasik (n): klasik edebiyat
edebîyato milî (n): millî edebiyat, ulusal edebiyat
edebîyato neteweyî (n): millî edebiyat, ulusal edebiyat
edebîyato nuşteki (n): yazılı edebiyat
edebîyatkar, -e: edebiyatçı
edebîyatkarîye (m): edebiyatçılık
edetî, -ye: normal
edle (n): b. **elle** (n)
edlî: adli
psikolojîyê edlî (n): adli psikoloji

edres (n): b. **adrese** (m)
edresa (m): b. **adrese** (m)
edrese (n): b. **adrese** (m)
edrêse (m): b. **adrese** (m)
efara (m): 1)harman sonu (badas) 2) (mecazen) ailede son çocuk
efare (n): taras (üzüm için)
efare kerdene: taraslamak (üzüm için)
efarekerdiş (n): taraslama (üzüm için)
efirnayîne: b. **hefilnayene**
efiyet: b. **afiyet**
efr (n): b. **hefil** (n)
efsane (m): efsane
efsanewî, -ye: efsanevi
efsûn (n): büyü, sihir, efsun
efsûn kerdene: büyü yapmak, büyülemek, efsunlamak
efsûnkar, -e: 1)büyücü, sihirbaz, efsunkâr 2)büyüleyici 3)büyülü
Efxanîstan (n): Afganistan
eg: b. **eke**
ega: b. **ka, do**
egal (m): b. **egale** (m)
egale (m): agel, poşu, poçu
egali (m): b. **egale** (m)
eger: eğer, şayet
egerse: b. **eke**
egersew: b. **eke**
egersow: b. **eke**
egmîn (n): b. **hingimên** (n)
egzama (m): egzama, mayasıl
ehend: b. **hende**
ehende: b. **hende**
ehendi: b. **hende**
ehlê sunetî: ehlişünnet, şünnet ehli
ehlê sunnet: b. **ehlê sunetî**

ehlî sunet: b. ehlê sunetî
ehliyet (n): ehliyet, ehliyetname
ehliyetê cezawerdişî (n): cezai ehliyet
ehliyetname (n): ehliyetname
ejdad (n): ecdad (n)
ek-I: b. eke-I
ek-II (m): b. eke-II (m)
ek-III (n): b. hak (n)
eka: b. nika
eke-I: eğer, şayet
Eke ti zanî vaje eke ti nê-zanî biperse. (Şayet biliyorsan söyle, bilmiyorsan sor.)
Eke ti nêzanî ti çirê nusenî, ti mecbur î ke binusî? (Bilmiyorsan niçin yazıyorsun, yazmak zorunda mısın?)
eke zehmet nêbo: zahmet olmazsa
eke-II (m): bok, kaka (çocuk dilinde)
eki-I: b. eke-I
eki-II (m): b. eke-II (m)
ekil (n): tat
Ekilê germî weş o la madayê mi çin o. (Çorbanın tadı güzel ama iştahım yok.)
ekin (n): ekin
ekis (n): b. eks (n)
ekis kerdene: b. eks kerdene
ekisew: b. eke-I
ekisow: b. eke-I
ekîpe (m): takım
ekl (n): b. ekil (n)
eko: b. ko-II
ekolojî (n): çevrebilim, ekoloji
ekolojik, -e: çevrebilimsel, ekolojik
ekolojist, -e: çevrebilimci, eko-

lojist
ekonomî (m): ekonomi, iktisat
ekonomîst, -e: ekonomist, iktisatçı
ekose (n): ekose
ekran (n): ekran
eks (n): inat
eks kerdene: inat etmek
eksew: b. eke-I
eksî, -ye: inatçı, inat
eksîy (m): b. eksîye (m)
eksîyey (m): b. eksîyî (m), eksîyîye (m)
eksîyî (m): inatçılık
eksîyîye (m): inatçılık
eksow: b. eke-I
ekspert, -e: uzman, bilirkişi, eksper
ekspertiye (m): uzmanlık, eksperlik
ekvatore (m): ekvator
Ekvador (n): Ekvador
El-Eyûn (n): Laayoune
Ela (n): b. Ellah (n)
Ela tala: b. Ellah teala
Ela teala: b. Ellah teala
Ela tela: b. Ellah teala
Elaw teala: b. Ellah teala
elafranga: b. alafranga
elaqe (n): b. eleqe (n)
elawitene: yağurmak
elawitiş (n): yağurma
Elazîz (n): b. Xarpêt (n)
elbe (m): tahta kova
elbi (m): b. elbe (m)
elbik (m): b. elbike (m)
elbike (m): tahta kova
elbisim (n): b. birisim (n)
elbisimên, -i: b. birîsimên, -e
elbisimin, -i: b. birîsimin, -e
Elcewaz (n): Adilcevaz
elefiranga: b. alafranga

elefiranqa

elefiranqa: b. **alafranga**
elefiranxa: b. **alafranga**
elege (m): b. **êlege** (m)
elektirik (n): b. **elektrik** (n)
elektirike (m): b. **elektrik** (n)
elektiriki (m): b. **elektrik** (n)
elektrik (n): elektrik

E **elektrikê destan** (n): el feneri, elektrik feneri

elektrikkar, -e: elektrikçi
elektronik, -e: elektronik
eleqa (m): b. **eleqe** (n)
eleqe (n): ilgi, alaka
eleqedar, -e: ilgili
elelo (n): hindi
eleqiyayene: b. **aliqiyayene**
eleqiyayiş (n): b. **aliqiyayiş** (n)
eleqnayene: b. **aliqnayene**
eleqnayiş (n): b. **aliqnayiş** (n)
eletrige (m): b. **elektrik** (n)
eletrik (m): b. **elektrik** (n)
eleturka: b. **alaturka**
elewî, -ye: Alevi
elewîtiye (m): Alevilik
elewîyênî (m): Alevilik
elewîyiye (m): Alevilik
eleykimesilûm: b. **eylekum-selam**
eleykumeselam: b. **eylekum-selam**
eleykumesilam: b. **eylekum-selam**
eleykumselam: **eylekümse-lam**
eleykumsilam: b. **eylekum-selam**
eleykumsilom: b. **eylekum-selam**
eleykumsilûm: b. **Eylekum-selam**
eyle (m): deveduşu
eyleli (m): b. **eyle** (m)

Eleziz (n): b. **Xarpêt** (n)
elfaba (m): b. **alfabe** (m)
elheş, -i: b. **alifweş**, -e
Elî: Ali
elifba (m): b. **alfabe** (m)
elifbê (m): b. **alfabe** (m)
Ella (n): b. **Ellah** (n)

Ella tala: b. **Ellah teala**

Ella teala: b. **Ellah teala**

Ella tela: b. **Ellah teala**

Ellaw teala: b. **Ellah teala**

Ellah (n): Allah, Tanrı, ilah

Ellah teala: Allahü teâlâ

elle (n): içine üzüm vb. şeyler konan derin ve büyük sepet

elm (n): bilgi, malumat

Elm û hayîya mi ey ra çin
a. (Ondan bilgim ve haberim yok.)

elmas (n): elmas

elmast: b. **elmas** (n)

elok (n): hindi

eltirik (n): b. **elektrik** (n)

eltiriki (m): b. **elektrik** (n)

eltirika destan (n): b. **elektrikê destan** (n)

em-I (m): b. **eme** (m)

em-II (m): b. **heme** (m)

em kerdene: b. **heme kerdene**

em-(pr): "bu" anlamı veren bir önek

emser: bu yıl

emşo: bu gece

emaz, -i: b. **embaz**, -e

emazey (m): b. **embaziye** (m)

embar (n): ambar

embarger, -e: ambarcı

embaz, -e: arkadaş

embazek (n): döleşî (insanda), meşime

embazey (m): b. **embaziye** (m)

embazi (m): b. **embaze** (m)
embazîye (m): arkadaşlık
embirîyan, -i: b. **embiryan, -e**
embirîyanîni (m): b. **embiryanîne** (m)
embirîyaney (m): b. **embiryanîye** (m), **embiryanî** (m)
embiryan, -e: komşu
embiryanîne (m): komşuluk
embiryanî (m): komşuluk
embiryanîni (m): b. **embiryanîne** (m)
embiryanîye (m): komşu
embrîyan, -i: b. **embiryan, -e**
embrîyanîni (m): b. **embiryanîne** (m)
embrîyoloji (n): embriyoloji
emci (m): b. **emcînî** (m)
emciki (m): b. **emcînî** (m)
emcînî (m): amca karısı
eme (m): hala, bibi
emê: hala (hitap hali)
emeg (n): emek
emegdar, -e: emekçi
emegdari (m): emegdar, -e
emel-I (n): amel, ishal, ötürük, sürgün
emel bîyayene: b. **emel bîyene**
emel bîyene: ishal olmak
emel-II (n): eylem
emel ... ardene: b. **emel bi ... ardene**
emel ... bîyayene: b. **emel bi ... bîyene**
emel ... bîyene: b. **emel bi ... bîyene**
emel ... kerdene: b. **emel bi ... kerdene**
emel bi ... ardene: -e güvenmek
emel bi ... bîyene: -e güve-

nilmek
emel bi ... kerdene: -e güvenmek
emela (m): işçi, amele
emele (n): işçi, amele
emelet (n): b. **emelîyet** (n)
emeleyey (m): **emeleyî** (m), **emeleyîye** (m)
emeleyê (m): **emeleyî** (m), **emeleyîye** (m)
emeleyênî (m): işçilik, amelelik
emeleyî (m): işçilik, amelelik
emeleyîye (m): işçilik, amelelik
emelîyat (n): b. **emelîyet** (n)
emelîyet (n): ameliyat, operasyon
emenî (n): b. **yemenî** (n)
emeret (n): b. **emelîyet** (n)
emike (m): hala, bibi
emikê: hala (hitap hali)
emi (m): b. **eme** (m)
emiki (m): b. **emike** (m)
emin (n): şey
Eminî bîyare. (Şeyi getir.)
emir (n): b. **emr** (n)
emiza (n): hala oğlu
emkeyna (m): b. **emkêna** (m)
emkêna (m): hala kızı
emlak (n): emlak
Emman (n): Amman
emnû (n): b. **hamnan** (n)
emnûn (n): b. **hamnan** (n)
emr-I (n): ömür, yaş
Emrê to çend o?/Emrê to çiqas o? (Kaç yaşındasın?)
emr-II (n): emir
emrîyan, -i: b. **embiryan, -e**
emroy (m): b. **murîye** (m)
emsa: b. **emser**
emsal, -e: b. **hemserr, -e**

emsar: b. emser
 emsarr: b. emser
 emse: b. emser
 emser: bu yıl
 emso: b. emşo
 emşo: bu gece
 emza (n): b. emiza (n)
E emzig (n): b. emzik (n)
 emzik (n): emzik
 en-I (n, z): b. no (n, z)
 en-II (n, s): b. no (n, s)
 en-III: en (b. tewr)
     en raver: b. tewr raver
     en verê: b. tewr verê
     en zaf: b. tewr zaf
 -en (sf): 1)b. -ene (sf) 2)b. -ên (sf) 3) -in-I (sf)
 ena-I (m, z): 1)b. na (m, z) 2)b. naye (m, z)
 ena-II (m, s): b. na (m, s)
     ena ray: b. na rey
     ena rey: b. na rey
 ena-III: b. wina
 enaray: b. nara
 enarey: b. nara
 enasar: b. inasar
 enasarên, -i: b. inasarên, -e;
     winasî, -ye
 enawa: b. inahawa
 enay (m, z): b. naye (m, z)
 enayên: b. winasî, -ye; inasarên, -e
 enayî: b. winasî, inasarên
 enayîn: b. winasî, -ye; inasarên, -e
 enbaz (n): b. embaz (n)
 enbiryan, -i: b. embiryan, -e
 enbiryanîni (m): b. embiryanîne (m)
 encax: b. ancax
 enci (m): b. emcinî (m)
 enciki (m): b. emcinî (m)

encil (m): b. încîre (m), hêjîre (m)
 encili (m): b. încîre (m), hêjîre (m)
 encilû (n): b. anculî (n)
 encîl (m): b. încîre (m), hêjîre (m)
 encîli (m): b. încîre (m), hêjîre (m)
 encîle (m): b. încîre (m), hêjîre (m)
 encîlêre (m): b. încîrêre (m), hêjîrêre (m)
 encîli (m): b. încîre (m), hêjîre (m)
 encîr (n): b. încîre (m), hêjîre (m)
 enclur (m): b. êlancuxa kere
 encumen (n): encümen
     encumenê belediya (n): belediye encümeni
 encur (n): b. ecur (n)
 end: b. hende
 enda: b. hendê
 endam, -e: üye
 endamiye (m): üyelik
 ende: b. hende
 endê: b. hendê
 endhay: b. hende
 endhey: b. hende
 endi: b. hende
 endihay: b. hende
 endihey: b. hende
 endiheyra: b. hende
 endî: b. êdî
 -ene (sf): mastar eki
 enewa: b. inahawa
 enê-I (n, z): b. ney (n, z)
 enê-II (m, z): b. naye (m, z)
 enê-III (zh, z): b. nê (zh, z)
 enê-IV (zh, s): b. nê (zh, s)
 enê-V (zr): b. enî-V (zr)

engaz (m): b. **hengazî** (m)
engazî (m): b. **hengazî** (m)
engela (m): b. **hingila** (m)
engele (n): 1)b. **hingile** (n) 2)b.
hingilik (n)
engemên (n): b. **hingimên** (n)
engemî (n): b. **hingimên** (n)
engemîn (n): b. **hingimên** (n)
engile (n): b. **hingile** (n)
engilisîyayene: uyuşmak
engilisîyayîş (n): uyuşma
engilisnayene: uyuşturmak
engilisnayîş (n): uyuşturma
engilisayayîş (n): b. **engilisya-**
yîş (n)
engimîn (n): b. **hingimên** (n)
engimye (n): b. **hingimên** (n)
engist (m): b. **engište** (m)
engişt (m): b. **engište** (m)
engiştane (n): 1)yüksük 2)yü-
zük 3)orakla ekin biçerken
sol ele geçirilen ve biçilen bü-
yük ekin demetini elde tutup
kontrol etmeyi sağlayan bir
araç
engiştaneyo sêmên (n): gü-
müş yüzük
engiştani (n): b. **engiştane** (n)
engiştanî (n): b. **engiştane** (n)
engište-I (m): parmak
engišta destî (m): el parma-
ğı
engišta linge (m): ayak par-
mağı
engišta malêbe (m): yaba-
nın çatallarından her biri
engišta milêve (m): b. **en-**
gišta malêbe (m)
engište-II (n): b. **engiştane** (n)
engiştere (n): b. **engiştane** (n)
engiştî (m): b. **engište** (m)
engiştiri (n): b. **engiştane** (n)

engiştone (n): b. **engiştane** (n)
engiştüne (n): b. **engiştane** (n)
engimîn (n): b. **hingimên** (n)
enginare (m): enginar
engişt (m): b. **engište** (m)
engiştane (n): b. **engiştane** (n)
engişttrane (n): b. **engiştane** (n)
engola (m): b. **çinçolike** (m),
kengula (m)
engur (m): b. **engure** (m)
engurê mîrçikûn (m): b.
engura mîlçikan (m)
engurê şîrî: b. **engura şî-**
rî (m)
engure (m): üzüm
engura balcanî (m): bir
üzüm çeşiti
engura balicanî (m): b. **en-**
gura balcanî (m)
engura maran (m): ayü-
zümü
engura mîlçikan (m): b. **en-**
gura mîlçikan (m)
engura mîlçikan (m): bir
çeşit yabani üzüm
engura şîrî (m): bir üzüm
çeşiti
Engure belate biya./Bela-
te dekewto engure./Bela-
te perrayo engure. (Üzüm
olgunlaşmaya başlamış.)
engure qerfnayîne: b. **en-**
gure qerfnayene
engure qerfnayene: üzüm
koparmak
engure qerfnayene: b. **en-**
gure qerfnayene
engurey maron (m): b. **en-**
gura maran (m)
engurey marûn (m): b. **en-**
gura maran (m)
engurey mîlçikon (m): b.

engura mîlçikan (m)
engurey mîrçikûn (m): b.
engura mîlçikan (m)
enguri (m): b. **engure** (m)
engurî (m): b. **engure** (m)
engûr (m): b. **engure** (m)
engûri (m): b. **engure** (m)
enhewa: b. **inahawa**
eni-I (n, z): b. **no** (n, z)
eni-II (n, s): b. **no** (n, s)
-eni (sf): b. **-ene** (sf)
enî-I (n, z): b. **ney** (n, z)
enî-II (n, s): b. **nê-IV** (n, s)
enî-III (zh, z): b. **nê-I** (zh, z)
enî-IV (zh, s): b. **nê-II** (zh, s)
enî-V (zr): güya
enîya (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
enîyan (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
enîyo (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
enîyon (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
enîyû (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
enîyûn (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
enka: b. **nika**
enkayin, -i: b. **nikayin**, -e
enkê: b. **nika**
enkêyen: b. **nikayin**, -e
eno-I (n, z): b. **no-I** (n, z)
eno-II (n, s): b. **no-II** (n, s)
enteresan, -e: ilginç, alaka-
 bahş, enteresan
enteresanîye (m): ilginçlik,
 enteresânlık
enternasyonal: uluslararası
entik: antik
entika (m): antika
entikdar, -e: antikacı
entike (n): antika
entikroş, -e: antikacı
enû-I (n, z): b. **no-I** (n, z)
enû-II (n, s): b. **no-II** (n, s)
enyad (n): b. **înad** (n)
enyadê (m): b. **înadî** (m)

enyat (n): b. **înad** (n)
enyatê (m): b. **înadî** (m)
enyo (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
epe (m): mama (çocuk dilinde),
 yiyecek (çocuk dilinde), ye-
 mek (çocuk dilinde)
epe kerdene: yemek (çocuk
 dilinde)
epe werdene: yemek (çocuk
 dilinde)
epey: epey, epeyce, hayli
epeyî: b. **epey**
epêce: b. **epey**
epîlepsî (m): sara, epilepsi
epîlepsîyin, -e: saralı
epo (n): mama (çocuk dilinde),
 yemek (çocuk dilinde), yiye-
 cek (çocuk dilinde)
era (vr): b. **ra** (vr), **ro** (vr)
era ci kewtene: b. **ro ... kew-**
tene
era ci şikîyayene: b. **ra ...**
şikîyayene
era hewa finîyayene: b. **ra**
hewa finîyayene
era hewa fiştene: b. **ra he-**
wa fiştene
era raye fîstene: b. **ra ray**
fiştene
era raye fiştene: b. **ra ray**
fiştene
era ser deverdayene:
 üstüne dökmek, üzerine dök-
 mek
era ser verdayene: üstüne
 dökmek, üzerine dökmek
era vîrî ardene: b. **ra vîr**
ardene
era xo amayene: b. **ro xo**
ameyene
era xo ameyîne: b. **ro xo**
ameyene

era xo vîrî ardene: b. ra xo vîr ardene
 eracikewtiş (n): b. ro ... kewtiş (n)
 eracişikîyayîs (n): b. ra ... şîkîyayîş
 erahewafinîyayîş (n): b. rahewafinîyayîş (n)
 erahewafîştiş (n): b. rahewafîştiş (n)
 eraq-I (m): b. reqî (m)
 eraq-II (n): b. ereq (m)
 eraqwer, -e: b. reqîwer, -e
 erarayefistiş (n): b. rarayfiştiş (n)
 erarayefîştiş (n): b. rarayfiştiş (n)
 eravê: b. raver, aver
 eravîrîardiş (n): b. ravîrardiş (n)
 eraxovîrardiş (n): b. raxovîrardiş (n)
 erazî (m): arazi
 erbêş (n): b. hargûş, -e
 erc (n): b. erje (m)
 ercan, -i: b. erjan, -e
 ercaya (m): b. erjaya (m)
 ercaye (n): b. erjaye (n)
 erci (m): b. erje (m)
 erciyaya (m): b. erjaya (m)
 erciyaye (n): b. erjaye (n)
 ercon (n): b. erjan
 erconey (m): b. erjanîye (m)
 ercûn, -i: b. erjan, -e
 ercûnê (m): b. erjanîye (m)
 erd (n): 1))yer 2))kara
 erdo mikineyin (n): b. erdo nekmeyin (n)
 erdo nekmeyîn (n): nemli arazi, rutubetli arazi
 erdene: b. ardene
 erdeş (n): ucu sivriltmiş çu-

buk ve bununla oynanan bir çocuk oyunu
 erdiş (n): b. ardiş (n)
 erdî: karasal
 erdiş (m): b. erdişe (m)
 erdişe (m): sakal
 erdişi (m): b. erdişe (m)
 erdiya (m): ardiye
 erdlarz (n): deprem, zelzele
 erdlarzo volkanîk (n): yarıardağ depremi
 erdnas, -e: jeolog
 erdnasî (m): jeoloji
 ere (vr): b. ro (vr)
 ere xo ameyene: b. ro xo ameyene
 ererb, -e: Arap
 ereba (m): b. erebe (n)
 ereba destî (m): b. erebeyê destî (n)
 ereba gayan (m): b. erebeyê gayan (n)
 erebê destî (n): b. erebeyê destî (n)
 erebê gayan (n): b. erebeyê gayan (n)
 ererbane (n): kağnı, öküz arabası
 erebe (n): araba
 erebeyê destî (n): el arabası
 erebeyê gayan (n): kağnı, öküz arabası
 ererbedar, -e: arabacı
 ererbekar, -e: arabacı
 ererbesaz, -e: arabacı
 ererberoş, -e: arabacı
 ererbeşuw, -e: araba yıkayıcısı
 Erebiştan (n): Arabistan
 Erebiştanê Seûdî (n): Suudi Arabistan
 ererbki (m): Arapça
 ererq (n): ter

ereqiyayene

ereq civistene: terletmek

ereq dayene: terlemek

ereq eştene: terlemek

ereq rokerdene: ter dök-
mek

ereq vetene: terlemek

ereqiyayene: terlemek

ereqnyayene: terletmek

ereqwer, -e: b. **reqiwer, -e**

erexoameyiş (n): b. **roxoa-
meyiş (n)**

erey (n): geç, tehir

erey fiştene: geciktirmek,
tehir etmek

ereyfiştış (n): geciktirme, tehir
etme

erê (n): b. **berey (n), erey (n)**

erind (m): b. **herinde (m)**

erîşe (m): b. **erdîşe (m)**

erîşi (m): b. **erdîşe (m)**

erîşte (n): erîşte

Eritre: Eritre

Eriwan (n): Erivan

erj (m): b. **erje (m)**

erjan, -e: ucuz

erjaney (m): b. **erjanîye (m)**

erjanîye (m): ucuzluk

erjaya (m): değerli, kıymetli

erjaye (n): değerli, kıymetli

erje (m): değer (mat), kıymet

erjîj (n): kurşun

eryiyaya (m): b. **erjaya (m)**

erjiyaye (n): b. **erjaye (n)**

erjiyayîne dari: b. **ra dar
erziyayene**

erjûn, -i: b. **erjan, -e**

erjûnê (m): b. **erjanîye (m)**

erkanê pêroyî (n): genel kur-
may

erme (n): b. **harme (n)**

ermi-I (n): b. **harme (n)**

ermi-II (n): b. **emin (n)**

ermin (n): b. **emin (n)**

ero (vr): b. **ro (vr), ra (vr)**

ero ci eşeqiyene: b. **ro ci
eşeqiyene**

ero ho nayene: b. **ro xo
nayene**

ero ser nayene: b. **ser na-
yene**

ero ser niyayene: b. **ser nî-
yayene**

ero xo nayene: b. **ro xo na-
yene**

ero ... amayene: b. **ro ...
ameyene**

ero ... amayêne: b. **ro ...
ameyene**

ero ... şikiyayêne: b. **ra ...
şikiyayene**

ero...amayîş (n): b. **ro ... ame-
yiş**

erocişikiyayîş (n): b. **ra ...
şikiyayîş**

eroserniyayîş (n): b. **sernî-
yayîş (n)**

erozyon (n): toprak aşınması,
erozyon

erq (n): b. **ereq (n)**

erq dayene: b. **ereq daye-
ne**

erq rokerdene: b. **ereq ro-
kerdene**

erq vetene: b. **ereq vetene**

erqiyayene: b. **ereqiyayene**

erqnyayene: b. **ereqnyayene**

erşawitene: b. **şawitene**

erşawitiş (n): b. **şawitiş (n)**

erugi (m): êruge (m)

erun (m): b. **herinde (m)**

erundi (m): b. **herinde (m)**

erûndi (m): b. **herinde (m)**

erûni (m): b. **herinde (m)**

Erxenî (n): Ergani

erzan, -e: b. erjan, -e
erzanıye (m): b. erjanıye (m)
erzele (n): b. arzêle (n)
Erzingan (n): Erzincan
Erzirom (n): Erzurum
erziyayene kendil: asılmak
 (idam edilmek)
erziyayîne dari: b. ra dar er-
 ziyayene
erziyayîne kendilan: b. er-
 ziyayene kendil
erzuhal (n): dilekçe, arzuhal
esa (m): asa, baston
esabî, -ye: b. esebî, -ye
esas (n): asıl, temel
esebî, -ye: sınırlı
eser (n): ürün, eser
esero edebî (n): edebi ürün,
 edebi eser
esernayene: b. esirnayene
esirnayene: ezmek (üzüm vb.
 için)
esirnayış (n): ezme
esîd (m): b. esîre (m)
esîde (m): b. esîre (m)
esîre (m): 1)pekmez ve undan
 yapılan tatlı bulamaç 2)pek-
 mez veya şeker ile undan ya-
 pılan ve üzerine kızartılmış
 yağ dökülerek yenen tatlı
 bulamaç 3)su ve undan yapı-
 lan, içine yağ ve pekmez katı-
 larak da yenebilen bulamaç
esîra tirênaya (m): kavrul-
 muş un ile yağ, pekmez veya
 şekerden yapılan bir çeşit
 helva
esîra tirnaya (m): b. esîra
 tirênaya (m)
esîra vêkan (m): kavrulmuş
 un ile yağ, pekmez veya şeker-
 den yapılan bir çeşit helva

esîra vêkon (m): b. esîra
 vêkan (m)
esîri (m): b. esîre (m)
eskefte (m): b. şikefte (m), eş-
 kefte (m)
eskence (n): b. işkence (n)
esker, -e: asker
eskerey (m): b. eskerî (m),
 eskeriye (m)
eskerê (m): b. eskeriye (m)
eskerî, -ye: askeri
eskeriye (m): askerlik
eskeriyê (m): b. eskeriye (m)
eskici (m): b. eskije (m)
eskije (m): kuru üzüm
eskiji (m): b. eskije (m)
eskince (n): b. işkence (n)
eskize (m): b. eskije (m)
eskura (m): b. uskura (m)
esl (n): asıl
esla: asla, hiçbir zaman, hiç,
 katiyen
esleten: b. esla
esmer: b. emser
esmo: b. emşo
esmû: b. emşo
esnayini: b. hesnayene, eş-
 nawitene
espanax (n): b. ispenax (n)
espar, -e: atlı, süvari
esparkar, -e: cokey
esparkarî (m): cokeylik
esparkariye (m): cokeylik
espici (m): b. espije (m)
espici (m): b. espije (m)
espije (m): bit
espijî (m): b. espije (m)
esrar (n): hintkeneviri
estaneke (m): masal
estaneke (m): b. estaneke (m)
estaneke (m): b. estaneke (m)
estaneke (m): b. estaneke (m)
estaneke (m): b. estaneke (m)
estaneke (m): b. estaneke (m)

estaniki

estaniki (m): b. **estaneke** (m)

estar (n): b. **astar** (n)

estare (n): yıldız

estarenas, -e: astrolog, münecim

estarenasî (m): astroloji

estarenasıye (m): astroloji

estari (n): b. **estare** (n)

estarin, -e: b. **astarin**, -e

estarkerda (m): b. **astarkerda** (m)

estarkerde (n): b. **astarkerde** (n)

estarkerdê (m): b. **astarkerda** (m), **astarkerdiye** (m)

estarkerdi (n): b. **astarkerde** (n)

este (n): kemik

Estembul (n): b. **Îstanbul** (n)

Estemol (n): b. **Îstanbul** (n)

estene: b. **eştene**

estene qenter: b. **eştene qenter**

esteri (n): b. **hesterî** (n)

estetik (n): estetik

estetisyen, -e: estetikçi, estetisyen

estewrin, -e: kısır (hayvan için)

estewriney (m): b. **estewrinîye** (m)

estewrinênî (m): kısırlık (hayvan için)

estewrinîye (m): kısırlık (hayvan için)

esteyên, -e: kemikten yapılmış

esteyin, -e: kemikli

esti-I (n): b. **este** (n)

esti-II (n): b. **astî** (n)

estiş (n): b. **eştiş** (n)

estî (n): b. **astî** (n)

estîyo derg (n): b. **astîyo derg** (n)

Estonya (m): Estonya

estor, -e: at

estorê deryayî (n): denizati

estorê nîlî (n): suaygırı

estorê Troya (n) (TE): Truva atı

estore (m): dişi at, kısırak

estori (m): b. **estore** (m)

estowriney (m): b. **estewrinîye** (m)

estuar: b. **estor**, -e

estuer: b. **estor**, -e

estuîn (m): b. **estune** (m)

estun (m): b. **estune** (m)

estune (m): sütun, kolon, direk

estûn (m): b. **estune** (m)

estûne (m): b. **estune** (m)

eşa (n): yatsı

eşbabî (m): çir (kurutulmuş kayısı)

eşêf (m): b. **eşêfe** (m)

eşêfe (m): tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklama işi

eşêfe kerdene: tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklamak

eşêfekerdiş (n): tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklama

eşêfi (m): b. **eşêfe** (m)

eşêfi kerdene: b. **eşêfe kerdene**

eşêfi kerdene: b. **eşêfe kerdene**

eşêfikerdiş (n): b. **eşêfekerdiş** (n)

eşêfkardiş (n): b. **eşêfekerdiş** (n)

eşfe (n): çapa

eşiq (n): b. **aşiq** (n)

eşîr (m): b. **eşîre** (m)

eşîre (m): aşiret

eşiret (m): b. eşire (m)
eşireti (m): b. eşire (m)
eşiri (m): b. eşire (m)
eşkayene: edebilmek, yapabilmek, muktedir olmak
eşkayış (n): edebilme, yapabilme, muktedir olma
eşkeba (n): b. eşkeva (n)
eşkefte (m): mağara
eşkeva (n): mayasız ekmek
eşkewa (n): b. eşkeva (n)
eşkice (m): b. eskije (m)
eşkici (m): b. eskije (m)
eşkişi (m): b. eskije (m)
eşkuçî (m): b. eskije (m)
eşmo: b. emşo
eşnawitene: işitmek, duymak
to eşnawito/to hesnayo: sen işitmişsin, sen duymuşsun
eşnawitiş (n): işitme, duyma
eşnawutene: b. eşnawitene
eşnawutiş (n): b. eşnawitiş (n)
eşofman (n): eşofman
eşpij (m): b. espije (m)
eşpiji (m): b. espije (m)
eşq (n): aşk
Eşqabad (n): Aşkabat
eştene: 1) atmak 2) seğirmek (göz için) 3) doğmak (güneş, ay ve yıldızlar için)
eştene fekê tirpanan ver: tirpanlamak
eştene kendil: asmak (idam etmek)
eştene kendilan: b. eştene kendil
eştene qenter: kantarla-mak, kantara vurmak, kantara çekmek
eşteni: b. eştene
eşteni dari: b. ra dar eştene

eştiş (n): atma
eşya (n): eşya
@ et (TE): @ et
eta (n): b. tiya (n)
etajer (n): etajer
eteg (n): etek (kadın eteği)
etego derg (n): maksi etek
etego kilm (n): mini etek
etego kirr (n): mini etek
etego maksî (n): maksi etek
etego mîni (n): mini etek
etego pantolkî (n): pantolon etek
etego teng (n): dar etek
eteg (m): b. eteg (n)
etega derg (m): b. etego derg (n)
etega maksî (m): b. etego maksî (n)
etega mîni (m): b. etego mîni (n)
etega teng (m): b. etego teng (n)
etek (n): b. eteg (n)
etf (n): b. etif (n)
etf kerdene: b. etif kerdene
etfkerdiş (n): b. etifkerdiş (n)
etif (n): taraş (üzüm için)
etif kerdene: taraşlamak (üzüm için)
etifkerdiş (n): taraşlama (üzüm için)
etika (n): b. tiya (n)
etîmolog, -e: kökenbilimci, etimolog
etîmolojî (n): kökenbilim, etimoloji
etîmolojik, -e: kökenbilimsel, etimolojik
etiolojî (n): nedenbilim, etioloji
etiya (n): b. tiya (n)
etlas (n): b. atlas (n)

etlasi (m): b. **atlase** (m)
etles (n): b. **atlas** (n)
etlesi (m): b. **atlase** (m)
etnolog, -e: budunbilimci, etnolog
etnoloji (n): budunbilim, irkiyat, etnoloji
etya (n): b. **tiya** (n)
etud (n): inceleme
etudkerdox, -e: incelemeci
Etyopya (m): Etiyopya
eve: b. **bi**
eve dore kerdene: b. **bi dore kerdene**
eve nîwetî: b. **bi nobete**
eve sire: b. **bi sira**
eve ... ra: b. **bi ... ra**
eve xaxu: b. **bi qerqe**
eve ... ya: b. **bi ... ya**
evqat, -e: b. **avûkat**, -e
ew-I (n, z): b. **o** (n, z)
ew vano: o söylüyor
ew-II (n, s): b. **o** (n, s)
ew-III (ed): b. **û-III** (ed)
ew-IV (m): b. **awe-I** (m)
ew- (pr): 1)“o” anlamı veren bir örnek 2)“bu” anlamı veren bir örnek
ewro: bugün
ewta: bura, burası
ewca (n): ora, orası
ewa (m): b. **eba** (m)
eware bîyene: (gitmek veya gelmek suretiyle) zahmet etmek, zahmete girmek, zahmete katlanmak
Eware mebe. (Zahmet etme.)
eware kerdene: (gitmesine veya gelmesine neden olmak suretiyle) zahmet vermek
ewca (n): b. **uca** (n)

ewe (n, z): b. **o** (n, z)
ewe wo: odur
ewi-I (n, z): b. **o-I** (n, z)
ewi-II (n, s): b. **o-II** (n, s)
ewilê ewilan: ilkönce, en önce
ewilê ewilon: b. **ewilê ewilan**
ewilê ewilûn: b. **ewilê ewilan**
ewja (n): b. **uca** (n)
ewk (n): şey
Ewkî bîyare. (Şeyi getir.)
evleg (m): b. **ewlege** (m)
ewlege (m): evlek
ewlegi (m): b. **ewlege** (m)
ewna: b. **wina**
ewnayîne: b. **ewnîyayene**
ewnayîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)
ewneyîne: b. **ewnîyayene**
ewneyîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)
ewnîrîyayîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)
biewnîre: b. **biewnî**
bewnîre: b. **biewnî**
bonîr: b. **biewnî**
ewnîrîyayox, -e: b. **ewnîyayox**, -e
ewnîyayene: 1)bakmak-I, izlemek, seyretmek, temaşa etmek 2)bakmak (beslemek, gözetmek)
biewnî: bak
bewnî: b. **biewnî**
ewnîyayîne: b. **ewnîyayene**
ewnîyayîş (n): 1)bakma-I, izleme seyretme 2)bakma-II, bakış, gözetme
ewnîyayox, -e: bakan, izleyici
ewnîyeyîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)
ewra (n): b. **weyra** (n)
ewrêş (n): b. **hargûş**, -e
ewro: bugün

Ewropa (m): Avrupa
ewroyên: bugünkü
ewrû: b. ewro
ewta (n): b. tîya (n)
ewtîya (n): b. tîya (n)
ewûqat, -e: b. avûkat, -e
ewwilê ewwilan: b. ewilê ewilan
exlamor (n): b. exlamur (n)
exlamur (n): ihlamur
exlamûr (n): b. exlamur (n)
exlemur (n): b. exlamur (n)
exter, -i: b. extîyar, -e
exterey (m): b. extîyariye (m)
extîyar, -e: yaşlı, ihtiyar
extîyarênî (m): yaşlılık, ihtiyarlık
extîyarî (m): yaşlılık, ihtiyarlık
extîyariye (m): yaşlılık, ihtiyarlık
extonî (zh): kadın şalvarı
ey-I (n, z): o, onu
ey ra: ondan, ona
ey ra pey: ondan sonra
ey rê: ona
ey-II (zh, z): b. ê-III (zh, z)
ey-III (n, s): b. ê-II (n, s)
ey-IV (n, m, zh): b. yê-VI (n, m, zh)
ey amnanî (n, m): b. yê hamnanî (n, m)
ey amnûnî (n, m): b. yê hamnanî (n, m)
ey hamnanî (n, m): b. yê hamnanî (n, m)
ey imnanî (n, m): b. yê hamnanî (n, m)
ey mewsimî (n, m): b. yê mewsimî (n, m)
ey omnonî (n, m): b. yê hamnanî (n, m)
ey omnûnî (n, m): b. yê

hamnanî (n, m)
ey ûmnûnî (n, m): b. yê hamnanî (n, m)
ey zimistanî (n, m): b. yê zimistanî (n, m)
ey zimistonî (n, m): b. yê zimistanî (n, m)
ey zimistûnî (n, m): b. yê zimistanî (n, m)
ey zimûstûnî (n, m): b. yê zimistanî (n, m)
ey zumustonî (n, m): b. yê zimistanî (n, m)
ey zumustûnî (n, m): b. yê zimistanî (n, m)
eya-I (zr): evet
eya-II (m, s): b. a (m, s)
eyam (n): hava durumu
eyb (n): ayıp
eybûn (m): b. eywane (m)
eyel, -e: çocuk
eyê-I (m, z): b. aye (m, z)
eyê ra: b. aye ra
eyê-II (n, z): b. ey-I (n, z)
eyi (n, z): b. ey-I (n, z)
eyî-I (n, z): b. ey-I (n, z)
eyî-II (zh, z): b. ê-III (zh, z)
eyî-III (zh, s): b. ê-IV (zh, s)
eyîn (zh, z): b. înan (zh, z)
eyl, -i: b. eyel, -e
eylule (m): b. êlule (m)
eyluli (m): b. êlule (m)
eyna (m): b. eyne (n)
eyna (zh, z): b. înan (zh, z)
eynad (n): b. înad (n)
eynad kerdene: b. înad kerdene
eynadey (m): b. înadiye (m)
eynadey kerdene: b. înad kerdene
eynadê (m): b. înadî (m)
eynadê kerdene: b. înad

E

Ezrayîl

kerdene

eynadî (m): b. înadî (m)

eynadî kerdene: b. înad

kerdene

eynan (zh, z): b. înan (zh, z)

eyne (n): ayna

eyni-I (n): b. hênî-I (n)

eyni-II (n): b. eyne (n)

eynik (n): ayna

eynike (m): b. eynik (n)

eynî-I (n): b. hênî-I (n)

eynî-II (s): aynı

eyno (zh, z): b. înan (zh, z)

eyom (n): b. eyam (n)

eyon (zh, z): b. înan (zh, z)

eyro: b. ewro

eyrû: b. ewro

eyşa (n): b. eşa (n)

eyşi (m): b. erdişe (m)

eyştene: b. eştene

eyştiş (n): b. eştiş (n)

eyta (n): b. tîya (n)

eyûm (n): b. eyam (n)

eyv (n): b. eyb (n)

eywane (m): salon, ayvan

eyzimi (m): b. îzime (m)

ez (z): ben

ezab (n): işkence, azap

ezabi (m): b. ezab (n)

ezabker, -e: işkenceci

ezman (n): b. asmên (n)

ezmîn (n): b. asmên (n)

ezmû (n): b. asmên (n)

ezmûn (n): b. asmên (n)

Ezraîl (n): Azrail

Ezrayîl (n): b. Gangêr (n), Ez-

raîl (n)

Ê

ê-I (n, z): b. **ey** (n, z)

Ti ê ra xelisiyêna. (Sen ondan kurtuluyorsun.)

ê-II (n, s): o

ê . . . **ra**: ona, ondan

Ê lajekî ra vaje. (O oğlana söyle.)

ê-III (zh, z): onlar, onları

ê-IV (zh, s): onlar

Ê kênekî vanê. (O kızlar söylüyorlar.)

Ê lajekî vanê. (O oğlanlar söylüyorlar.)

ê . . . **ra** (zh, s): onlara

Ê kênekan ra vaje. (O kızlara söyle.)

Ê lajekan ra vaje. (O oğlanlara söyle.)

ê-V (zr): b. **e-I** (zr), **ya-I** (zr)

ê-VI (zh): b. **yê-VI** (n, m, zh)

ê **amnanî** (n, m): b. **yê hamnanî** (n, m)

ê **amnûnî** (n, m): b. **yê hamnanî** (n, m)

ê **mewsimî** (n, m): b. **yê mewsimî** (n, m)

ê **omnonî** (n, m): b. **yê ham-**

nanî (n, m)

ê **omnûnî** (n, m): b. **yê hamnanî** (n, m)

ê **hamnanî** (n, m): b. **yê hamnanî** (n, m)

ê **imnanî** (n, m): b. **yê hamnanî** (n, m)

ê **ûmnûnî** (n, m): b. **yê hamnanî** (n, m)

ê **zimistanî** (n, m): b. **yê zimistanî** (n, m)

ê **zimistonî** (n, m): b. **yê zimistanî** (n, m)

ê **zimistûnî** (n, m): b. **yê zimistanî** (n, m)

ê **zumustonî** (n, m): b. **yê zimistanî** (n, m)

ê **zumustûnî** (n, m): b. **yê zimistanî** (n, m)

ê **zimûstûnî** (n, m): b. **yê zimistanî** (n, m)

-ê (sf): "bir" anlamı veren bir sonek

reyê: bir kez

rojê: bir gün

-ê **mergî**: ölümcül

"Huso, Mistê Bezi bêîman o,

Tifingê mergî Husî ya na-
no." (Deyîra Husê Hacî)

êdî: artık

êg: b. eke

êge (n): ege, törpü

êge kerdene: egelemek

êgmîn (n): b. hingimên (n)

êhlî sunet: b. ehlê sunetî

êl (n): el

êlancuxe (m): yilancık (has-
talığı), kızilyörük

êlancuxa kere (m): kemik
veremi, kemik tüberkülozu

êle (m): aşiret

êleg (n): b. yeleg (n)

êlege-I (m): elek

êlege-II (m): b. yeleg (n)

êlek (n): b. yeleg (n)

Êlî: b. Alî

êlule (m): eyelül

êluli (m): b. êlule (m)

êm (n): yem

êmîş (n): meyve

êmlig (m): b. êmlige (m)

êmlige (m): yemlik (hayvanla-
ra yem verilen yer)

êmlixe (m): b. êmlige (m)

êrîşte (n): b. erîşte (n)

ên (zh, z): b. înan (zh, z)

-ên (sf): "-den yapılma" anlamı
veren bir sonek

esteyên, -e: kemikten ya-
pılma

asinên, -e: demirden yapıl-
ma

êna: b. wina

êndî: b. êdî

êne-I (n): b. îne (n)

êne-II (n): b. eyne (n)

êne-III (zh, z): b. înan (zh, z)

-êne (sf): b. -ene (sf)

êni (n): b. hênî-I (n)

ênî (zh, z): b. înan (zh, z)

êno (zh, z): b. înan (zh, z)

êpêce: b. epey

êr-I (n): b. ewro (n)

êr-II (m): b. îre (m)

êr vetene: b. îre vetene

-êr: "daha" anlamı veren bir
sonek

Ti ey ra zafêr zanî. (Sen
ondan daha çok biliyorsun.)

êrdîşe (m): b. erdîşe (m)

êre (n): ikinci

êri (n): b. ewro (n)

êrmi (n): b. harme (n)

êro (n): b. ewro (n)

êruge (m): erik

êrxat, -e: ırgat, tarım işçisi, işçi

êrxatenî (m): ırgatlık, işçilik,
rençperlik

êrxatey (m): b. êrxatî (m), êr-
xatîye (m)

êrxati (m): b. êrxate (m)

êrxatî (m): ırgatlık, işçilik,
rençperlik

êrxatîye (m): ırgatlık, işçilik,
rençperlik

êrxê (n): azıdışi, öğütücü diş

êrxuçe (m): sertleşmiş kar

êrxuçebîyayîş (n): kar donma-
sı

êşin, -e: b. kesk, -e; hewz, -e

êşîn, -e: b. kesk, -e; hewz, -e

êşkence (n): b. işkence (n)

êşlik (n): b. işlig (n)

êvar (n): akşam

Êvarbaş. (İyi akşamlar.)

êxlamur (n): b. exlamur (n)

êxlamûr (n): b. exlamur (n)

êxro: b. oxro

êxtîyar, -e: b. extîyar, -e

êxtîyarên (m): b. extîyarênî (m)

êxtîyarênî (m): b. extîyarênî (m)

êxtiyariye (m): b. extiyariye (m)

êy-I (n, z): b. ey-I (n, z)

êy-II (zr): b. e-I (zr), ya-I (zr)

êye (zr): b. e-I (zr), ya-I (zr)

êyî-I (n, z): b. ey-I (n, z)

êyî-II (zh, z): b. ê-III (zh, z)

êynî: b. eynî -II

êzim (m): b. izime (m)

F

fa (m): b. **fine** (m)
na fa: b. **na fine**
fable (m): **fabl**
fae (m): b. **fine** (m)
na fae: b. **na fine**
fahm (n): b. **fehmi** (n)
fahm bîyayene: b. **fehmi bî-yene**
fahm kerdene: b. **fehmi kerdene**
fahmbîyayîş (n): b. **fehmbîyayîş** (n)
fahmkerdiş (n): b. **fehmkkerdiş** (n)
faîz (n): **faiz**
fakulte (m): **fakülte**
fal (n): **fal**
faldar, -e: **falcı**
fale (m): **sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından top-rağa kadar uzanan parçası ile saban okuna geçirilen küçük parçasını birbirine bağlayan ağaç parçacığı**
fali (m): b. **fale** (m)
fam (n): b. **fehmi** (n)
fam bîyayene: b. **fehmi bî-**

yene
fam bîyayeni: b. **fehmi bîyene**
fam kerdene: b. **fehmi kerdene**
fam kerdeni: b. **fehmi kerdene**
fambîyayîş (n): b. **fehmbîyayîş** (n)
famdar, -e: b. **fehmdar**, -e
famdari (m): b. **fehmdariye** (m)
famkerdiş (n): b. **fehmkkerdiş** (n)
famkor, -e: b. **fehmkor**, -e
famkorey (m): b. **fehmkori** (m), **fehmkoriye** (m)
famli (n): b. **fanile** (n)
fanelî (n): b. **fanile** (n)
fanî, -ye: **ölümlü**
fanila (m): b. **fanile** (n)
fanile (n): **fanila**
fanla (m): b. **fanile** (n)
fanoliye (m): b. **fanile** (n)
fanorî (n): b. **fanile** (n)
fanose (m): **fanus**
fanûri: b. **fanile** (n)
fanûse (m): b. **fanose** (m)
faq (n): **bacak**

faris

faris, -e: Fars

fariskî (m): Farsça

Faroarna (zh): Far Öer Adaları

Fas (n): Fas

fasalnayene: b. **fesilnayene**

fasalnayış (n): b. **fesilnayış** (n)

fasalnayox, -e: b. **fesilnayox**, -e

fasila (m): b. **fasulya** (m)

fasilnayene: b. **fesilnayene**

fasilnayış (n): b. **fesilnayış** (n)

fasilnayox: b. **fesilnayox**, -e

fasıla (m): b. **fasulya** (m)

fasla (m): b. **fasulya** (m)

fasolya (m): b. **fasulya** (m)

fason (n): fasone, kumaş

fasono diver (n): çift en kumaş

fasono kêmver/kilmever (n): ensiz kumaş

fasono peşmên/rêsên (n): yünden yapılmış kumaş (yün kumaş)

fasono peşmin/rêsin (n): yünlü kumaş

fasula (m): b. **fasulya** (m)

fasulya (m): fasulye

fasulyayê zeytinî (zh): zeytinyağlı fasulye

fasun (n): b. **fason** (n)

faşist, -e: faşist

faşistiye (m): faşistlik

faşizm (n): faşizm

faşla (m): b. **fasulya** (m)

fatul (n): b. **fatûl** (n)

fatûl (n): toyaka

faye (m): b. **fine** (m)

na faye: b. **na fine**

ayla (n): b. **fanile** (n)

fecir (n): tan, fecir, şafak

fecîr (n): b. **fecir** (n)

feç (n): b. **fek** (n)

federal, -e: federal

federasyon (n): federasyon

federatif, -e: federatif

feh (n): anlayış

feh **biyene**: anlaşılmak

feh **kerdene**: anlamak

fehmbîyayış (n): anlaşılma

fehmdar, -e: anlayışlı

fehmdarênî (m): anlayışlılık

fehmdarî (m): anlayışlılık

fehmdariye (m): anlayışlılık

fehmkardiş (n): anlama

fehmkor, -e: anlayışsız

fehmkorênî (m): anlayışsızlık

fehmkorî (m): anlayışsızlık

fehmkoriye (m): anlayışsızlık

fek (n): ağız

fek a kerdene: b. **fek ra kerdene**

fek a nayene: b. **fek ra nayene**

fek a nîyayene: b. **fek ra nîyayene**

fek kerdene: b. **fek ra kerdene**

fek ra kerdene: 1) ağızına koymak 2) yedirmek

fek ra nayene: 1) ağızına koymak 2) yedirmek

fek ra nîyayene: 1) ağızına konmak 2) yedirilmek

fekê astî (n): b. **fekê astiyî** (n)

fekê astiyî (n): yenin bilek kısmı, elbise kolu ağzı, giysi kolu ağzı

fekê aşî (n): b. **fekê astiyî** (n)

fekê estî (n): b. **fekê astiyî** (n)

fekê gay (n): b. **fekê gayî** (n)

fekê gayî (n): döven sürerken ürünü yememesi için öküzün ağızına takılan ağızlık

fekê ... ra vatene: aktarmak

fekê ... ravatiş (n): aktarma
fekakerdiş (n): b. **fekrakerdiş** (n)
fekanayîş (n): b. **fekranayîş** (n)
fekanîyayîş (n): b. **fekranîyayîş** (n)
fekegilêj, -e: b. **fekgilêz**, -e
fekgem (n): döven sürerken ürünü yememesi için öküzün ağzına takılan ağızlık
fekgewel, -e: ağzı salyalı
fekgilêz, -e: ağzı salyalı
fekî (n): b. **fêkî** (n)
fekkî: sözlü
fekmalêz, -e: ağzı salyalı
fekrakerdiş (n): yedirme
fekranayîş (n): yedirme
fekranîyayîş (n): yedirilme
fekşorik, -e: ağzı salyalı
felat (n): kurtuluş
Çimanê mi felatê welatî zî bidiyênê... (Gözüm ülkenin kurtuluşunu da görseydi. . .)
felc (n): felç, inme, nüzul
felc biyene: felç olmak
fele (m): tarla sürerken karasabanın giremediği ve dolayısıyla sürülemeyen, ancak kazma ile kazmak veya bellemek suretiyle ekin ekilebilen engebeli yer
fele ... mendiş: tarla sürerken karasabanın giremediği engebeli yerin sürülemeden kalması
felekendiş (n): tarla sürerken karasabanın giremediği ve dolayısıyla sürülemeyen, ancak kazma ile kazmak veya bellemek suretiyle ekin ekilebilen engebeli yeri kazıp/belleyip ekme

feletîyayene: b. **filitîyayene**
feletîyayîş (n): b. **filitîyayîş** (n)
feletnayene-I: b. **filitnayene**
feletnayene-II: b. **fetilnayene**
feletnayîş-I (n): **filitnayîş** (n)
feletnayîş-II (n): b. **fetilnayîş** (n)
feleverdayîş (n): tarla sürerken karasabanın giremediği sürülememiş yer bırakma
felhan (n): b. **filhan** (n)
felhan kerdene: b. **filhan kerdene**
felhan verdayene: b. **filhan verdayene**
felhankerdiş (n): b. **filhankerdiş** (n)
feli (m): b. **fele** (m)
felitedemendiş (n): b. **tedefelemendiş** (n)
felitedeverdayîş (n): b. **tedefeleverdayîş** (n)
felih, -e: bedenlen çok çalışan (güçlü olup iyi çalışan)
felikendiş (n): b. **felekendiş** (n)
felivardayîş (n): b. **feleverdayîş** (n)
felk (m): b. **velke** (m)
felli (m): b. **fele** (m)
fellitedemendiş (n): b. **tedefelemendiş** (n)
fellitedeverdayîş (n): b. **tedefeleverdayîş** (n)
fellih, -e: b. **felih**, -e
fellihi (m): b. **felihe** (m)
fellikendiş (n): b. **felekendiş** (n)
felliverdayîş (n): b. **feleverdayîş** (n)
felsefe (m): felsefe
felsefeya huqûqî (m): hukuk felsefesi
fener (n): b. **fenere** (m)
fenere (m): fener

feneri (m): b. **fenere** (m)
fenus (m): b. **fanose** (m)
feqe (m): tuzak
feqet: b. **labelê, la**
feqi (m): b. **feqe** (m)
feraset: anlayış
ferasetdar, -e: anlayışlı
ferasetdarêni (m): anlayışlılık
ferasetdari (m): anlayışlılık
ferasetdariye (m): anlayışlılık
Ferat (n): Fırat
ferc (n): b. **felc**
ferc biyayîne: b. **felc biyene**
ferek (n): b. **ferik** (n)
ferekê nanî (n): b. **ferikê nanî** (n)
ferekî nûnî (n): b. **ferikê nanî** (n)
fereknayene: b. **feriknayene**
fereknayîş (n): b. **feriknayîş** (n)
ferheng (n): sözlük, lügat
ferhengek (n): lügatçe, küçük sözlük
ferik (n): kırıntı
ferikê nanî (n): ekmek kırıntısı
feriknayene: 1)doğramak, ufalamak (ekmek vb. için)
 2)ovmak
feriknayîş (n): 1)doğrama, ufalama (ekmek vb. için)
 2)ovma
ferk (n): b. **ferik** (n)
ferkê nanî (n): b. **ferikê nanî** (n)
ferkê nonî (n): b. **ferikê nanî** (n)
ferk (m): b. **velke** (m)
ferman (n): emir
fermuar (n): fermuar
ferq (n): fark (mat)

ferq kerdene: hissetmek, sezinlemek, sezmek
ferqkerdiş (n): hissetme, sezinleme, sezme
fert: tek
fes (m): b. **fese** (m)
fese (m): fes
feselnayene: b. **fesilnayene**
feselnayîş (n): b. **fesilnayîş** (n)
feselnayox, -e: b. **fesilnayox, -e**
fesi (m): b. **fese** (m)
fesilnayene: biçmek, biçki yapmak (dikiş için)
fesilnayîş (n): fason, biçme (dikiş için)
fesilnayox, -e: biçkici
fesini (m): b. **sefine** (m)
fesla (m): b. **fasulya** (m)
fesle (n): b. **fasulya** (m)
fesûlya (m): b. **fasulya** (m)
fetar (n): b. **fitar** (n)
fetar biyayene: b. **fitar biyene**
fetar kerdene: b. **fitar kerdene**
fetar, -e: b. **fitar, -e**
fetare (m): b. **fitar** (n)
fetare kerdene: b. **fitar kerdene**
feteliyayene: b. **fetiliyayene**
feteliyayêne: b. **fetiliyayene**
feteliyayîş (n): b. **fetiliyayîş** (n)
fetelnayene: b. **fetilnayene**
fetelnayêne: b. **fetilnayene**
fetelnayîş (n): b. **fetilnayîş** (n)
feteqayene: b. **fetiqiayene**
feteqiayene: b. **fetiqiayene**
feteqiayîş (n): b. **fetiqiayîş** (n)
feteqnayene: b. **fetiqnayene**
feteqyayîş (n): b. **fetiqiayîş** (n)
fetiliyayene: 1)gezme, dolaşmak

ma bifetilîme: biz gezelim, biz dolaşalım
 2) rengi atmak, rengi kaçmak, rengi uçmak
fetilîyayış (n): 1) gezme, dolaşma 2) rengi atma, rengi kaçma, rengi uçma
fetilnayene: 1) çevirmek, döndürmek 2) gezdirmek, dolaştırmak 3) kovmak, kovalamak
fetilnayış (n): 1) çevirme, döndürme 2) gezdirme, dolaştırma 3) kovma, kovalama
fetilşal: b. fetşal, -e
fetilşar: b. fetşal, -e
fetiğ (n): b. fitiğ (n)
fetiğiyayene: çatlamak (deri vb. için), yarılmak (deri vb. için)
fetiğiyayış (n): çatlama (deri vb. için)
fetiğnayene: çatlatmak (deri vb. için)
fetir (n): b. patîre (n)
fetşal, -e: donsuz
feykî (n): b. fêkî (n)
fêk (n): b. fek (n)
fêkê aştî (n): b. fêkê astîyî (n)
fêkî (n): meyve
fêlbaz, -e: hilekâr
fêlbazîye (m): hilekârlık
fêm (n): b. fehm (n)
fêm biyayene: b. fehm biyene
fêm kerdene: b. fehm kerdene
fêmbîyayış (n): b. fehmbîyayış (n)
fêmdar, -e: b. fehmdar, -e
fêmdarê (m): b. fehmdariye (m)
fêmkerdiş (n): b. fehmkkerdiş (n)

fêştuwal: b. fetşal, -e
fici (m): b. fiye (m)
fiye (m): hıyar vb. bitkilerin henüz yeni oluşmuş olan küçük ürünü
fiji (m): b. fiye (m)
fikir (n): b. fikr (m)
fikiriyayene: düşünmek
fikiriyayış (n): düşünme
fikr (n): düşünce, fikir
fikro bingeyî (n): anadüşünce, anafikir
fikrêumûmîya (n): kamuoyu
fila (m): Hristiyan
filan-I, -e: falan, falanca; filan, filanca
filan-bêban: b. filan-bêvan
filon-bêbon: b. filan-bêvan
filan-bêvan: falan filan
filan û bêban: b. filan-bêvan
filan û bêvan: b. filan-bêvan
filan-II (n): b. filhan (n)
filan kerdene: b. filhan kerdene
filan verdayene: b. filhan verdayene
filankerdiş (n): b. filhankerdiş (n)
filankes, -e: falan, falanca
file (n): Hristiyan
fileyey: b. fileyîye (m), fileyî (m)
fileyê: b. fileyîye (m), fileyî (m)
fileyî (m): Hristiyanlık
fileyîye (m): Hristiyanlık
filêze (n):): b. firêze (n)
filhan (n): herk
filhan kerdene: herk etmek, nadas etmek
filhan verdayene: nadasa bırakmak, nadasa yatırmak

filhankerdiş

filhankerdiş (n): nadas

filhon (n): b. **filhan** (n)

filhon kerdene: b. **filhan kerdene**

filhon kerdene: b. **filhan kerdene**

filhon vardayene: b. **filhan vardayene**

filhon verdayene: b. **filhan verdayene**

F **filhonkardiş** (n): b. **filhankerdiş** (n)

filhonkerdiş (n): b. **filhankerdiş** (n)

filhû (n): b. **filhan** (n)

filhû kerdene: b. **filhan kerdene**

filhû verdayene: b. **filhan verdayene**

filhûkerdiş (n): b. **filhankerdiş** (n)

filhûn (n): b. **filhan** (n)

filhûn kerdene: b. **filhan kerdene**

filhûn verdayene: b. **filhan verdayene**

filhûnkerdiş (n): b. **filhankerdiş** (n)

filitîyayene: kurtulmak

filitîyayîş (n): kurtulma

filitnayene: kurtarmak

filitnayîş (n): kurtarma

filîm (n): b. **film** (n)

filla (m): b. **fila** (m)

file (n): b. **file** (n)

fillik (n): b. **filik** (n)

fillikin (n): b. **filikin** (n)

filon, -i: b. **filan**, -e

filon-bêvon: b. **filan-bêvan**

filon (n): b. **filhan** (n)

filon kerdene: b. **filhan kerdene**

filon verdayene: b. **filhan verdayene**

filonkerdiş (n): b. **filhankerdiş** (n)

filonkes, -i: b. **filankes**, -e

filûn: b. **filan**, -e

filûn-bêvûn: b. **filan-bêvan**

filûne (n): b. **fanîle** (n)

filûnkes: b. **filankes**, -e

fim (m): b. **fine** (m)

fim (n): b. **fine** (m)

fime (m): b. **fine** (m)

fin-I (m): b. **fine** (m)

fin-II (m): b. **fînî** (m)

fina: yine, gene, tekrar

finde (m): mum

findedane (m): mumluk

findi (m): b. **finde** (m)

findiq (m): b. **findiqe** (m)

findiqe (m): findık

findiqêre (m): findık ağacı

findiqêri (m): b. **findiqêre** (m)

findiqi (m): b. **findiqe** (m)

findix (m): b. **findiqe** (m)

fine (m): kez, kere, defa, sefer

finê: bir kez

finêk: bir kez

fini-I (m): b. **fine** (m)

finî-II: b. **fînî** (m)

finos (m): b. **fanose** (m)

fir (m): b. **fine** (m)

fir kerdene: içmek (ayran, şerbet vb. için)

firaq (n): kap (yemek kabı)

firaqê nêşuteyî (zh): bulaşık

firaqe (m): b. **firaq** (n)

firaqşî (m): b. **firaqşû** (m)

firaqşo (n). bulaşık yıkama yeri

firaqşuw, -e. bulaşıkçı

firaqşuy (m): b. **firaqşû** (m)

fıraşû (m): bulaşık suyu
Firat (n): b. **Ferat** (n)
firax (n): b. **fıraç** (n)
fırça (n): fırça
fırçeyê didanan (n): diş fırçası
fırçeyê dindanan (n): b. **fırçeyê didanan** (n)
fırçeyê gijikî (n): b. **fırçeyê porî** (n)
fırçeyê porî (n): saç fırçası
fırçeyê taştîşî (n): tıraş fırçası
fırçeyê terdişî (n): tıraş fırçası
fırçeyê tiraşî (n): tıraş fırçası
fırçê gijik (n): b. **fırçeyê porî** (n)
fırçeyê dindûnûn (n): b. **fırçeyê didanan** (n)
fird (n): ekmek doğranmış ayran veya yoğurt
firdoqî (m): ekmek doğranmış ayran veya yoğurt
firingî (n): frengi
firingzehmetî (n): frengi
firez (n):): b. **fîrêze** (n)
firêngî (m): b. **firingî** (m)
fîrêze (n): 1) anız, firez 2) (mecezen) yapılan iş, pratik
fîrfirik (n): b. **pelik** (n)
firindar, -e: fırıncı
firine (m): fırın
firina alatirkine (m): b. **firina elektrîkine** (m)
firina elektrîkine (m): elektrik fırını
firina gazine (m): gazlı fırın
firing-I (m): b. **firingî** (m)
firing-II (m): b. **firinge** (m)
firingê neha (n): nohut firiği

firinge (m): çağla
firinga vame (m): badem çağlası
firingî (m): b. **firinge** (m)
firingî (m): domates
firingzametî (n): b. **fireng-zehmetî** (n)
firingzehmetî (n): b. **fireng-zehmetî** (n)
firini (m): b. **firine** (m)
firikete (m): b. **firkete** (m)
firk (m): b. **firke** (n)
firke (n): şiddetli sırt veya bel ağrısı
firne (m): burun deliği
firni (m): b. **firine** (m)
firna eltirikini (m): b. **firina elektrîkine** (m)
firnike (m): burun deliği
firnosâ çarixî (m): b. **pirnosê çarixî** (n)
firnosâ solî (m): b. **pirnosê solî** (n)
firong (m): b. **firingî** (m)
firşik (n): pankreas
firtine (n): fırtına
firtineyê qumî (n): kum fırtınası
firtineyê xizî (n): kum fırtınası
firtiqalêri (m): b. **porteqalêre** (m)
firtiqali (m): b. **porteqale** (m)
firtone (n): b. **firtine** (n)
firûni (m): b. **firine** (m)
firze (n):): b. **fîrêze** (n)
fisqîya (m): fışkıya
fisqîyayin, -e: fışkıyeli
fistan (n): b. **fîstan** (n)
fistik (n): keş eritilirken erimeyip geriye kalan parçacık
fistiğ (m): b. **fistiğ** (m)

fistiqe

fistiqe (m): fıstık
fistiqêre (m): fıstık ağacı
fistiqêri (m): b. **fistiqêre** (m)
fistiqi (m): b. **fistiqe** (m)
fistiqyer (m): b. **fistiqêre** (m)
fistiş (n): b. **fiştiş** (n)
fistix (m): b. **fistiqe** (m)
fiston (n): b. **fistan** (n)
fistûn (n): b. **fistan** (n)
fişi (m): b. **pişike** (m)
fitar (n): iftar
fitar kerdene: iftar etmek
fitar rakerdene: iftar etmek
fitar, -e: oruçsuz
fitar biyene: oruçsuz olmak
fitara (m): b. **fitar** (n)
fitara rakerdene: b. **fitar rakerdene**
fitare (m): b. **fitar** (n)
fitare kerdene: b. **fitar kerdene**
fitarî (m): b. **fitar** (n)
fitarî kerdene: b. **fitar kerdene**
fitil (n): b. **fitîl** (n)
fitilê lamba (n): b. **fitîlê lamba** (n)
fitiq (n): fıstık
fitî (m): bir çeşit kuşak
fitîl (n): b. **patîre** (n)
fitîle (m): çile (iplik vb. çilesi)
fitîli-I (m): b. **fitîle** (m)
fitîli-II (m): b. **fitîl** (n)
fitîla lamba (m): b. **fitîlê lamba** (n)
fitîr (n): b. **patîre** (n)
fitqali (m): b. **porteqale** (m)
fituke (m): bir çeşit kuşak
figuran, -e: figüran
Fiji: Fiji
fil, -e: fil

filik (n): tiftik
kilawa/kulika filikêne (m): tiftik külâh
filikin, -e: tiftikli
filim (n): b. **film** (n)
filîm (n): b. **film** (n)
Fîlîpîn (n): Filipin
filkete (m): b. **fîrkete** (m)
filketi (m): b. **fîrkete** (m)
film (n): film
filmviraşttox, -e: film yapımcısı
filozof, -e: filozof
filtre (n): süzgeç, süzek
finansker, -e: finansör
finansor, -e: finansör
fincan (n): b. **finçane** (m)
finçane (m): fincan
finçana porselenêne (m): porselen fincan
finçike (m): küçük tas
finconi (m): **finçane** (m)
finçûn (m): **finçane** (m)
finik (n): yaşı altı aydan daha fazla olan köpek yavrusu
finî (m): fes
Finlanda (m): Finlandiya
fîraz, -e: kutlu, mübarek
Roşanê to fîraz bo. (Bayramın kutlu olsun.)
fîraz kerdene: kutlamak
fîrazkerdiş (n): kutlama
fîreze (n):): b. **fîrêze** (n)
fîrêzi (n): b. **fîrêze** (n)
fîrket: b. **fîrkete** (m)
fîrketa (m): b. **fîrkete** (m)
fîrketane (m): b. **fîrkete** (m)
fîrkete (m): çengelliğne, fîrkete
fîrketi (m): b. **fîrkete** (m)
fîryeze (n):): b. **fîrêze** (n)
fîsna (m): b. **wişna** (m)
fîstan (n): fistan
fîstene: b. **fîştene**

fistiş (n): b. **fıstiş** (n)
fiston (n): b. **fistan** (n)
fistûn (m): b. **fistan** (n)
fişna (m): b. **wişna** (m)
fişon (n): **şifon** (n)
fişone (m): b. **şifone** (m)
fiştene: atmak
fiştiş (n): atma
fitil (n): b. **fitil** (n)
fitilê lamba (n): b. **fitilê lamba** (n)
fitil (n): fitil
fitilê lamba (n): lamba fitili
fitili (m): b. **fitil** (n)
fitiley lamba (m): b. **fitilê lamba** (n)
fiyek (n): b. **fêki** (n)
fiyekî (n): b. **fêki** (n)
fizik (n): fizik
fizikzan, -e: fizikçi
fizyolog, -e: fizyolog, fizyolojist
fizyolojî (n): fizyoloji
fizyolojik, -e: fizyolojik
fizyolojist, -e: fizyolog, fizyolojist
flamîngo (n): flamingo, flaman kuşu
floresan (n): floresan, flüorışıl
flutbend, -e: flütçü
flute (m): flüt.
fok (n): fok
folkor (n): folklor, halkbilim
folkorîst, -e: folklorcu, halkbilimci
fom (n): b. **fehmi** (n)
fom biyayene: b. **fehmi biyayene**
fom kerdene: b. **fehmi kerdene**
fombiyayiş (n): b. **fehmbiyayiş** (n)
fomdar, -e: b. **fehmdar**, -e

fomdariye (m): b. **fehmdariye** (m)
fomkerdiş (n): b. **fehmkkerdiş** (n)
fonos (n): b. **fanose** (m)
fonosi (m): b. **fanose** (m)
fose (m): b. **fese** (m)
fotêli (m): b. **fotêre** (m)
fotêre (m): fotr (fotr şapka)
fotixraf (n): b. **fotograf** (n)
fotograf (n): fotoğraf
fotografkêş, -e: fotoğrafçı
fotoraf (n): b. **fotograf** (n)
fotoxraf (n): b. **fotograf** (n)
fotqiraf (n): b. **fotograf** (n)
fotraf (n): b. **fotograf** (n)
frak (n): frak
Fransa (m): Fransa
fransiz, -e: Fransız
franski (m): Fransızca
frengî (n): b. **firengî** (n)
Fritawn (n): Freetown
frîtoz (n): fritöz
fulare (m): fular
funduq (m): b. **findiqe** (m)
funduqyer (m): b. **findiqere** (m)
futbol (n): futbol
futbolbaz, -e: futbolcu
fûm (n): b. **fehmi** (n)
fûm biyayene: b. **fehmi biyayene**
fûm kerdene: b. **fehmi kerdene**
fûmbiyayiş (n): b. **fehmbiyayiş** (n)
fûmkerdiş (n): b. **fehmkkerdiş** (n)
fûneli (n): b. **fanile** (n)
fûnelî (n): b. **fanile** (n)
fûnosi (m): b. **fanose** (m)
fûnûsi (m): b. **fanose** (m)
fûtixraf (n): b. **fotograf** (n)
fûtraf (n): b. **fotograf** (n)

G

g': b. ke

ga-I (n): öküz

gawo mazêr (n): b. **gayo mazêr** (n)

gayo mazêr: yaşlı öküz

ga-II (n): b. **gan** (n)

ga-III: filin gelecek zamanında kullanılan bir partikel

gaban-I (n): b. **gavan** (n)

gaban, -e-II: b. **gawan, -e**

gabar (n): b. **gavar** (n)

gabo (n): b. **gavan** (n)

Gabon (n): Gabon

Gaborone (m): Gaborone

gac (m): b. **gaje** (m)

gace (m): b. **gaje** (m)

gaci (m): b. **gaje** (m)

gacik (n): yük bağlamakta kullanılan organın ucuna bağlanan çatallı ağaç parçası

gaçik (n): b. **gacik** (n)

gaje (m): çile (iplik vb. çilesi)

gaji (m): b. **gaje** (m)

gakovî (n): geyik

gakwîvî (n): b. **gakovî** (n)

gal (m): b. **gale** (m)

gal ... kerdene: b. **gala ...**

kerdene

gale-I (m): akın, saldırı, hücum

gala ... kerdene: akın etmek, saldırmak, hücum etmek

gale-II (n): 1) büyük heybe
2) heybenin iki tarafından her biri

galerî (m): galeri

galerîdar, -e: galerici

galerîye (m): galeri

galgale (m): sohbet, söyleşi

galim (n): akın, saldırı, hücum

galim kerdene: akın etmek, saldırmak, hücum etmek

galim pira nayene: akın etmek, saldırmak, hücum etmek

galime: b. **galim** (n)

galime pira nayene: b.

galim pira nayene

galme (n): b. **galim** (n)

galme kerdene: b. **galim kerdene**

galme pira nayene: b.

galim pira nayene

galoş (n): galoş

gam

gam (m): b. game (m)
Gambiya (m): Gambiya
game (m): 1)adım 2)an
game bi game: adım adım
game eştene: adım atmak
game vistene: adım atmak
gamêş, -e: manda, camız
gamî (m): b. game (m)
gampole (m): b. gopale (m)
gan (n): can

ganan ver de: ölümcül (can çekişmekte olan)

ganan ver de biyene: can çekişmek, ölüm döşeginde olmak

ganan ver di beyene: b.

ganan ver de biyene

ganî ver de biyene: can çekişmek, ölüm döşeginde olmak

ganî ver di beyene: b. **ganî ver de biyene**

ganî ver o biyayîne: b. **ganî ver o biyene**

ganî ver o biyene: can çekişmek, ölüm döşeginde olmak

Gana (m): Gana

gananverdebîyayîş (n): can çekişme

ganawir, -e: 1)canavar, vahşi hayvan 2)kurt

gandar, -e: canlı

Gangêr (n): Azrail

Gangêrî ver de: ölümcül (can çekişmekte olan)

Gangêrî ver de biyene: can çekişmek

Gangêrîverdebîyayîş (n): can çekişme

Gangîr (n): **Gangêr** (n)

ganî, -ye-I: canlı

ganî ver de: ölümcül (can çekişmekte olan)

ganî ver de biyene: can çekişmek

ganî ver o biyene: can çekişmek

ganî-II: gerek

Eke ti wazenî ganî ti vajî.(Şayet istiyorsan söylemen gerekir.)

ganîverdebîyayîş (n): can çekişme

ganîverobîyayîş (n): can çekişme

ganîyîyê: gereklik

gankêş, -e: ölümcül (can çekişmekte olan), can çekişen

gankêş de biyene: can çekişmek

gankêşdebîyayîş (n): can çekişme

gankêşênî (m): can çekişme

gankêşî (m): can çekişme

gankêşîye (m): can çekişme

ganpole (m): b. **gopale** (m)

ganûgoştin, -e: şişman

ganxelasker (n): cankurtaran, ambulans

garaj (n): garaj

garane (m): sürü, sığır sürüsü

garantî (m): garanti, teminat

garantî dayene: garanti vermek, teminat vermek

garantî kerdene: garanti etmek, garantilemek

gardirobe (m): gardırop, elbise dolabı, giysi dolabı

gardıyan, -e: gardıyan

gardıyanîye (m): gardıyanlık

gardolabe (m): b. **gardirobe** (m)

garm (n): b. **germ** (n)

garm biyayene: b. **germ bî-**

yene
garm kardene: b. germ kerdene
garmawi (m): b. germawî (m)
garm,-i: b. germ,-e
garmbiyayış (n): b. germbî-yayış (n)
garmey (m): b. germî-I (m), germiye (m)
garmê (m): b. germî-I (m), germiye (m)
garmi (m): germî-II (m)
garma duyeni (m): b. ger-mîya do yine (m)
garmey duyeni (m): b. ger-mîya do yine (m)
garmicayış (n): b. germijîya-yış (n)
garmicey (zh): b. germij (n)
garmin,-i: b. germin,-e
garmin biyayîne: b. ger-min biyene
garmin kardene: b. ger-min kerdene
garminbiyayış (n): b. germin-biyayış (n)
garminê (m): b. germinî (m), germiniye (m)
garminkardiş (n): b. germin-kerdiş (n)
garmî (m): germî-II (m)
garmkardiş (n): b. germker-diş (n)
garrane (m): b. garane (m)
garrani (m): b. garane (m)
garson (n): garson
gasar-I (n): asma kütüğü, om-ça, omca
gasar-II (n): b. gatar (n)
gatar (n): yük bağlamakta kullanılan urganın ucuna bağlanan çatallı ağaç parçası

gastare (n): b. gatar (n)
gav (m): b. game (m)
gavan (n): geçilmesi güç olan geçit
gavar (n): 1)akarsu kavşağı 2)arkların kesiştiği yer 3)kar-rık (küçük ark)
gave (m): b. game (m)
gavir (n): b. gavar (n)
gawan,-e: sıgırtmaç
gawanî (m): sıgırtmaçlık
gawanîye (m): sıgırtmaçlık
gawon,-i: b. gawan,-e
gawoney (m): b. gawanîye (m), gawanî (m)
gawû (n): b. gawan,-e
gawûn (n): b. gawan,-e
gawûnê (m): b. gawanîye (m), gawanî (m)
gawûnî (m): b. gawanîye (m), gawanî (m)
gaz (n): gaz
gaze-I (m): kerpeten
gaze-II (m): b. gaz (n)
gazeta (m): gazete
gazete (n): b. gazeta (m)
gazi (m): b. gaze (m)
gazi (m): b. gaze-I (m)
gazocaxî (m): gaz ocağı
gazyaxî (n): gazyacağı
ge-I: b. ke
ge-II: fiilin gelecek zamanında kullanılan bir partikel (b. ko-II, do-II)
ge-III: bazen
ge ... ge ...: bazen ... bazen ...
Ge ez yena ge ti yenî. (Ba-zen ben gelirim, bazen sen gelirsin.)
ge-ga: b. ge-ge.
ge-gane: ara sıra, arada sı-rada, bazen

geber bîyayîne

ge-ge: ara sıra, arada sırada, bazen

ge-ge ... ge-ge ...: bazen ... bazen ...

Ge-ge ez yena ge-ge ti yenî. (Bazen ben gelirim, bazen sen gelirsin.)

ge-gen: b. **ge-gane**

geber bîyayîne: b. **geber bî-yene**

geber bîyene: gebermek

geber kerdene: b. **geber kerdene**

geber kerdene: gebertmek

geberbîyayîş (n): geberme

geberîyayene: gebermek

geberîyayîne: b. **geberîya-yene**

geberkerdiş (n): gebertme

gebernayene: gebertmek

gebernayîne: b. **geberna-yene**

gebernayîş (n): gebertme

gebre (n): kefe (hayvanı tımar etmekte kullanılan kese)

geç: b. **gêj**, -e

geç bîyayene: b. **gêj bîyene**

geç kerdene: b. **gêj kerdene**

geda (m): çocuk, kız

gede (n): çocuk

gede ver şîyayene: b. **gede ver şîyene**

gede ver şîyene: düşük yapmak

gedeg, -e: sütten kesilmiş olan manda yavrusu

geh ... geh ...: b. **ge ... ge ...**

gej: b. **gêj**, -e

geji (n): b. **gezî** (n)

geji (n): b. **gezî** (n)

gelanke (m): b. **gilange** (m)

gele: b. **gelek**

gelek: çok, epey, epeyce, hayli

gelekî: b. **gelek**

gelê: b. **gelek**

gelêk: b. **gelek**

gelêke: b. **gelek**

gelî (m): vadi, koyak

gelîye (m): vadi, koyak

gelo: acaba

gem (n): gem

gem (m): b. **game** (m)

game (m): kır, yaban; sık orman

gemi-I (m): b. **game** (m)

gemi-II (m): **germî-II** (m)

gema duyeni (m): b. **germî-ya do yine** (m)

gema duyêni (m): b. **germî-ya do yine** (m)

genço (n): b. **kakile** (m)

gengola (m): b. **çinçolike** (m), **kengula** (m)

gengula (m): b. **çinçolike** (m), **kengula** (m)

genim (n): buğday

gening (m): b. **gilange** (m)

genûng (m): b. **gilange** (m)

geometri (n): geometri

gep (n): lokma

gepçe (n): kepçe (b. **kondêz**, **çemçe**)

gerange (m): b. **gilange** (m)

gerangena: b. **gilangna**

gerayene: b. **gêrayene**

gerayîş (n): b. **gêrayîş** (n)

geraz (m): b. **gilyaze** (m)

gerdanlix (n): b. **gerdenlix** (n)

gerden (n): gerdan

gerdenî (n): gerdanlık

gerdenîyo zerrên (n): altın gerdanlık

gerdenlix (n): gerdanlık
gerdonlix (n): b. **gerdenlix** (n)
gerdûnlix (n): b. **gerdenlix** (n)
gere: b. **gerek**
gereg: b. **gerek**
gerega: b. **gerek**
gerek: b. **gerek**
gereka: b. **gerek**
gereke: gerek (b. **ganî-II**)
gerenc (m): b. **gilange** (m)
gereng (m): b. **gilange** (m)
gerengi (m): b. **gilange** (m)
gergedan (n): gergedan
gergedon (n): b. **gergedan** (n)
gergedûn (n): b. **gergedan** (n)
gerguş (m): b. **derguşe** (m)
gering (m): b. **gilange** (m)
geringna: b. **gilangna**
germ-I (n): 1S1
germ biyene: ısınmak
germ kerdene: ısıtmak
germ,-e-II: sıcak
germ-III (m): **germî-II** (m)
germê dûyî (m): b. **germîya**
doyî (m)
germaw (m): b. **germawe-I** (m)
germawe-I (m): ılıca, kaplıca,
kudret hamamı
germawe-II (m): b. **germawî** (m)
germawî (m): b. **germawî** (m)
germawî (m): bulgur ve yarma
gibi yemeklik tahıl ürünle-
rinin genel adı
germbîyayîş (n): ısınma
germe (m): b. **germî-II** (m)
germey (m): b. **germî-I** (m),
germiye (m)
germê (m): b. **germî-I** (m), **ger-**
mîye (m)
germêni (m): 1S1
germi (m): **germî-II** (m)
germa duyeni (m): b. **ger-**

mîya doyine (m)
germa duyêni (m): b. **ger-**
mîya doyine (m)
germey doyini (m): b. **ger-**
mîya doyine (m)
germey punî (m): b. **ger-**
mîya punî (m)
germic (n): b. **germij** (n)
germice (n): b. **germij** (n)
germicîyayîş (n): b. **germijî-**
yayîş (n)
germij (n): 1) ısılık, ısırgın 2) b.
germike (m), **germawe** (m)
germijey (zh): b. **germij** (n)
germijîyayîş (n): ısılık olma
germik (m): **germike** (m)
germike (m): ılıca, kaplıca,
kudret hamamı
germin,-e: sıcak, ısınmış olan
germin biyene: ısınmak
germin kerdene: ısıtmak
germinbîyayîş (n): ısınma
germiney (m): b. **germinî** (m),
germinîye (m)
germinê (m): b. **germinî** (m),
germinîye (m)
germinênî (m): sıcaklık
germini (m): b. **germine** (m)
germinî (m): sıcaklık
germinîye (m): sıcaklık
germinkerdiş (n): ısıtma
germix (m): b. **germij** (n)
germix vetiş (n): b. **germi-**
jîyayîş (n)
germî-I (m): 1) ısı 2) sıcaklık
germî-II (m): çorba (tahıldan
yapılan çorba), tahıldan ya-
pılan sulu sıcak yemek
germa doyî (m): b. **germîya**
doyî (m)
germîya doyine (m): ayran
çorbası

germiye

- germiya doyî** (m): ayran çorbasi
germiya duyeni (m): b.
germiya doyine (m)
germiya duyêne (m): b.
germiya doyine (m)
germiya imama (m): b. ger-
miya imaman (m)
germiya imaman (m):
aşure
germiya punî (m): ayran
çorbasi
germiya tutmacî (m): tut-
maç
germiya tutmajî (m): b.
germiya tutmacî
germiye (m): 1)ısı 2)sıcaklık
germkerdiş (n): ısıtma
gernayene: b. **gêrnayene**
gernayîş (n): b. **gêrnayîş** (n)
gerong (m): b. **gilange** (m)
gerongêk: b. **gilangêk**
gerr (n): uyuz
gerr vetene: uyuz olmak
gerre (n): şikayet
gerre kerdene: şikayet et-
mek
gerrekerdox, -e: şikayetçi
gerrin, -e: uyuz (uyuz hastalı-
ğına tutulmuş olan)
gerrin biyayene: b. **gerrin**
biyene
gerrin biyene: uyuz olmak
gestar (n): b. **gastar** (n)
gever (n): b. **gavar** (n)
gever biyayîne: b. **geber bi-**
yene
gever kerdene: b. **geber**
kerdene
geverbîyayîş (n): b. **geberbî-**
yayîş (n)
geverkerdiş (n): b. **geberker-**

- diş** (n)
gewel (m): b. **gewele** (m)
gewele (m): salya
gewele fek ra şiyene: ağ-
zından salya akmak
gewelin, -e: salyalı
gewre (n): çorap
gewreyo naylonên (n):
nylon çorap
gewreyo peşmên (n): yün
çorap
gewreyo purtên (n): yün
çorap
gewreyo rêsên (n): yün çor-
rap
gewz, -e: dinç, zinde
Ez gewz a. (Ben iyiyim.)
gewz biyene: dinç olmak,
zinde olmak
Roşno kal bibi la gewz bi.
(Roşno yaşlanmıştı ama
dinçti.)
gey: b. **ganî-II**
geyrayene: b. **gêrayene**
geyrayîş (n): b. **gêrayîş** (n)
geyrnayene: b. **gêrnayene**
geyrnayîş (n): b. **gêrnayîş** (n)
geyrayox, -e: b. **gêrayox**, -e
gez-I (n): bir kumaş çeşidi
gez-II (n): b. **gezî** (n)
gez kerdene: b. **gezî kerde-**
ne
gezi (n): b. **gezî** (n)
gezi kerdene: b. **gezî ker-**
dene
gezik (n): b. **gezî** (n)
gezikerdîş (n): b. **gezîkerdiş** (n)
gezî (n): süpürge
gezîyo elektrîkin (n): elek-
trik süpürgesi
gezî kerdene: süpürmek
gezîkerdiş (n): süpürme

gezkerdiş (n): b. **gezîkerdiş** (n)
gê-I: b. **ganî-II**
gê-II: b. **ge**
gê ... gê ...: b. **ge ... ge ...**
gê-gane: b. **ge-gane**
gê-gê: b. **ge-ge**
ge-gû: b. **ge-gane**
gêc: b. **gêj**, -e
gêc biyayene: b. **gêj biyene**
gêc kardene: b. **gêj kerdene**
gêcey (m): b. **gêjîye** (m)
gêj, -e: deli
gêj biyene: delirmek, çıldırmak
gêj kerdene: delirtmek
gêjey (m): b. **gêjîye** (m)
gêjîye (m): delilik
Gêl (n): Eğil
gêle kerdene: döven sürmek, döven dövmek, harman dövmek
gêrayene: 1)gezmek, dolaşmak
ma bigeyrin/ma bigêri/ma bigêrê: biz gezelim, biz dolaşalım
 2)aramak (TE)
Bigêre! (Ara!) (TE)
 3)rengi atmak, rengi kaçmak, rengi uçmak
gêrayiş (n): gezme, dolaşma
gêrayox, -e: gezgin
gêraz (m): b. **gilyaze** (m)
gêrazêr (m): b. **gilyazêre** (m)
gêre: b. **gerek**
gêrek: b. **gerek**
gêreke: b. **gerek**
gêrgêl (n): b. **gilgil** (n)
gêriyayene: b. **gîriyayene**
gêrm-I (n): b. **germ** (n)
gêrm-II (m): b. **germî-II** (m)
gêrma duye (m): b. **germî-**

ya doyi (m)
gêrma duyin (m): b. **germî-ya doyine** (m)
gêrm,-e-III: b. **germ,-e**
gêrme (m): b. **germî-II** (m)
gêrmî (m): b. **germî-II** (m)
gêrmîya doy (m): b. **germî-ya doyi** (m)
gêrnayene: 1)çevirmek, döndürmek 2)gezdirme, dolaştırmak
gêrnayiş (n): 1)çevirme, döndürme 2)gezdirme, dolaştırma
gêrok, -e: seyyar
gêrrik (m): b. **gêrrike** (m)
gêrrike (m): girdap
gêrwe (n): b. **gewre** (n)
gêver biyayîne: b. **geber biyene**
gêver kerdene: b. **geber kerdene**
gêverbîyayîs (n): b. **geberbîyayîş** (n)
gêwre (n): b. **gewre** (n)
Gêxî: Kiği
gêyîm (n): kez, kere, defa, sefer
gêyîmê: bir kez
gêyîmêk: bir kez
gêyrayene: b. **gêrayene**
gêyrayiş (n): b. **gêrayiş** (n)
gêyrnayene: b. **gêrnayene**
gêyrnayiş (n): b. **gêrnayiş** (n)
gêzer (n): b. **gizêr** (n)
gi-I: b. **ke**
gi-II (n): b. **gî** (n)
gicik (n): b. **gijik** (n)
gidî, -ye: küçük, ufak
gierm (m): b. **germî-II** (m)
gierzi (n): b. **girze** (n)
gijeleke (m): b. **gijoleke** (m)
gijjeleke (m): b. **gijoleke** (m)

gijgolek

gijgolek (m): b. **gijoleke** (m)
gijik (n): saç
gijlik (m): b. **gijoleke** (m)
gijolek (m): b. **gijoleke** (m)
gijoleke (m): hortum
gijoleki (m): b. **gijoleke** (m)
gijûgale (m): çalı çırpı
gijûgali (m): b. **gijûgale** (m)
gil-I (n): tepe, doruk, şahika, zirve
gilê koy (n): b. **gilê koyî** (n)
gilê koyî (n): dağın tepesi
gil-II (n): dal
gil kerdene: budamak (ağaç için)
gilê qirrike (n): ademelməsi (gırtlak çıkıntısı)
gila: b. **gilangna**
gilana: b. **gilangna**
gilanga morekan (m): b. **gilanga murayan** (m)
gilanga murayan (m): boncuk dizisi
gilange (m): kez, kere, defa, sefer
gilangê: bir kez
gilangêk: bir kez
gilangi (m): b. **gilange** (m)
gilangî: b. **gilangê**
gilangna: yine, gene, tekrar
gilar (n): gerdan
gilarey muron (n): b. **gilareyê murayan** (n)
gilareyê murayan (n): boncuk dizisi
gilazinge (m): çakı, küçük bıçak
gilbe-I (m): boğaz
gilbe-II (n): kafile
gilbe-III (n): salkım
gilbedeginayîş (n): bademcik şişmesi

gilbi (m): b. **gilbe-I** (m)
gilbideginayîş (n): b. **gilbedeginayîş** (n)
gilçica (m): b. **gilçija** (m)
gilçice (n): b. **gilçije** (n)
gilçija (m): ailede ilk kız çocuk
gilçije (n): ailede ilk erkek çocuk
gildane (m): bir üzüm çeşiti
gildani (m): b. **gildane** (m)
gilej (n): b. **gilêze** (m)
gilejin, -e: b. **gilêzin**, -e
gilendike (m): b. **gindêlike** (m)
gilenjike (m): b. **gilêze** (m)
gilenjikin, -e: b. **gilêzin**, -e
gilê: b. **kilê**, **dakilê**
gilêjgi (m): b. **gilêze** (m)
gilêjgin, -e: b. **gilêzin**, -e
gilêjgî (m): b. **gilêze** (m)
gilêjin, e: b. **gilêzin**, -e
gilêjî: b. **gilêze** (m)
gilêjk (m): b. **gilêze** (m)
gilêjkin, e: b. **gilêzin**, -e
gilêndike (m): b. **gindêlike** (m)
gilêsk (m): b. **gilêze** (m)
gilêskin, -e: b. **gilêzin**, -e
gilêskî (m): b. **gilêze** (m)
gilêşk (m): b. **gilêze** (m)
gilêşki (m): b. **gilêze** (m)
gilêşkin, -e: b. **gilêzin**, -e
gilêşkî (m): b. **gilêze** (m)
gilêz (m): b. **gilêze** (m)
gilêze (m): salya
gilêze fek ra şiyene: ağzından salya akmak
gilêzge (m): b. **gilêze** (m)
gilêzgin, -e: b. **gilêzin**, -e
gilêzgî (m): b. **gilêze** (m)
gilêzin, -e: salyalı
gilêzî (m): b. **gilêze** (m)
gilgil (n): 1)mısır 2)darı
gilik (n): bızır, klitoris

gilî (m): b. **gillî** (m)
gilî dekewtene: b. **gillî dekewtene**
gilî kerdene: b. **gillî kerdene**
gilîyeke kerdene: b. **gillîyeke kerdene**
gilîyejg (m): b. **gilêze** (m)
gilîyejgin: b. **gilêzin**, -e
gillik (n): b. **gilik** (n)
gillî (m): 1) göz yuvarlağı 2) üzüm tanesi
gillî dekewtene: üzüm tanelerinin tek tük olgunlaşmaya başlaması
gillî kerdene: üzüm yerken salkımdan sadece bazı taneleri yemek veya bazı üzüm tanelerini salkımdan koparmak
gillîyeke kerdene: salkımı dalından koparmadan üzüm tanelerinin bazılarını koparıp yemek
gillîkerdiş (n): üzüm tanelerini salkımdan koparma
giloka hakî (m): yumurta sarısı
gilolika hakî (m): yumurta sarısı
gilolikê hakî (m): b. **gilolika hakî** (m)
gilona: b. **gilangna**
gilonc (n): kısa urgan
gilong (m): b. **gilange** (m)
gilongê: b. **gilangê**
gilongi (m): b. **gilange** (m)
gilongî: b. **gilangê**
gilor, -e: b. **gilover**, -e
gilorike (m): köfte (ince yarımdan veya kıymadan yapılan)
gilorin, -e: yuvarlak, toparlak
gilover, -e: yuvarlak, toparlak

giluer: b. **gilover** (n)
gilûng (m): b. **gilange** (m)
gilûngê: b. **gilangê**
gilûngî: b. **gilangê**
gilyas (m): b. **gilyaze** (m)
gilyasêr (m): b. **gilyazêre** (m)
gilyaze (m): kiraz
gilyazêr (m): b. **gilyazêre** (m)
gilyazêre (m): kiraz ağacı
gilyazêri (m): b. **gilyazêre** (m)
gilyazi (m): b. **gilyaze** (m)
gilyone (n): b. **girane** (n)
gilze (n): b. **girze** (n)
Gingim (n): Varto
gina: b. **gilangna**
ginc (n): b. **kinc** (n)
ginda (m): yumak
gindelike (m): b. **gindêlike** (m)
gindêlike (m): yumak
gindilor, -e: yuvarlak, toparlak
gindore (m): yuvak, loğ
gindori (m): b. **gindore** (m)
ginî: b. **ganî-II**
gipik (n): gonca, konca, tomurcuk
gir (n): tepe
girê koyî (n): dağın tepesi
gira (n): b. **giran** (n)
giran, -e-I: ağır
giran bîyene: ağırlaşmak, ağır olmak, kötüleşmek (has-talık için)
giran nêweş bîyene: ağır hasta olmak
giran-II (n): balyoz
girana: b. **gilangna**
girane (n): yaka
giraneyê çakêti (n): ceket yakası
giraneyê şaki (n): ceket yakası
giraneyê setreyî (n): ceket

giraneyî ver de bîyene:
can çekişmek, ölüm döşeğİN-
de olmak

giraneyo gilover (n): yu-
varlak yaka yakası

giraneyo tîk (n): dik yaka
(kazak vb. için)

**giranî ver de bîyene: b. gi-
raneyî ver de bîyene**

**giraney (m): b. giranîye (m),
giranî (m)**

giraneyîverdebîyayîş (n):
can çekişme

giranênî (m): ağırlık

girang (m): b. gilange (m)

girangi (m): b. gilange (m)

giranî (m): ağırlık

giranîye (m): ağırlık

girawe (m): 1)ada 2)burgaç,
girdap; eğrim

Girawê Falklandî (zh): Fal-
kland Adaları

Girawê Marşalî (zh): Mar-
shall Adaları

Girawê Solomonî (zh): So-
lomon Adaları

giraweke (m): adacık

gird, -e: büyük

gird kerdene: büyütmeK

girda (m): delikli köfte (ince
yarmadan yapılan)

girdey (m): b. girdîye (m)

girdê (m): b. girdîye (m)

girdîye (m): büyüklük

gire dayene: b. girê dayene

giredayîş (n): b. girêdayîş (n)

girek: b. gerek

girewtek (n): alıcı

girewtene: almak

girewtene fekê xo: anmak
Nameyê ey megîre fekê
xo. (Onun adını anma.)

**gojage/make/bişkoje/
qumça/sedefe/zirare gi-
rewtene:** düğme iliklemeK

girewtîş (n): alma

girewtîşfekêxo: anma

girey dayene: b. girê dayene

gireydayîş (n): b. girêdayîş (n)

**girê dayene: 1)bağlamak 2)dü-
ğümlemek 3)kuşanmak (ku-
şak, fişeklik vb. için)**

girêya zuqlike (m): ademel-
ması (gırtlak çıkıntısı)

girêdaye (n) (TE): çevrimiçi

**girêdayîş (n): 1)bağlama 2)iliş-
ki (TE), irtibat (TE) 3)dü-
ğümleme 4)kuşanma (kuşak,
fişeklik vb. için)**

**girênaya (m): 1)kaynatılmış
olan 2)çok sıcak olan (yemek,
içecek vb.)**

girênaye (n): kaynatılmış olan
girênaye bîyene: çok sıcak
olmak (yemek, içecek vb.
için)

girênayek (n): kaynatıcı

girênayekê awe (n): su kay-
natıcı

girênayene: kaynatmak

girênayîş (n): kaynatma

**girênayîye (m): 1)kaynatılmış
olan 2)çok sıcak olan (yemek,
içecek vb.)**

girênêdaye (n) (TE): çevrimdışı

girênîyayene: kaynatılmak

girênîyayîş (n): kaynatılma

girêş (n): b. gîrêş (n)

**girêşê gedan (n): b. gîrêşê
gedayan (n)**

girêyaya (m): kaynamış olan

girêyaye (n): kaynamış olan

girêyayene: kaynamak

girêyayîş (n): kaynama

girêyayîye (m): kaynamış olan
girgil (n): b. **gilgil** (n)
girgir (n): gırgır (süpürge türü)
girgudike (m): köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
girike (m): köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
giriki (m): b. **girike** (m)
giriş (n): b. **girrêş** (n)
girişî firaqûn (n): b. **girrêşê firaqan** (m)
girişî qicûn (n): b. **girrêşê qican** (n)
girînaya (m): b. **girênaya** (m), **girênayîye** (m)
girînaye (n): b. **girênaye** (n)
girînayene: b. **girênayene**
girînayîş (n): b. **girênayîş** (n)
girînîyayene: b. **girênîyayene**
girînîyayîş (n): b. **girênîyayîş** (n)
giriş (n): b. **girrêş** (n)
girişî pitikû (n): b. **girrêşê pitikan** (n)
giriyyaya (m): b. **girêyaya** (m)
giriyyaye (n): b. b. **girêyaye** (n)
giriyyayene: b. **girêyayene**
giriyyayîş (n): b. **girêyayîş** (n)
giriyyayîye (m): b. **girêyayîye** (m)
girnaya (m): b. **girênaya** (m), **girênayîye** (m)
girnaye (n): b. **girênaye** (n)
girnayene: b. **girênayene**
girnayîş (n): b. **girênayîş** (n)
girne (n): b. **girane** (n)
girnîyayene: b. **girênîyayene**
girnîyayîş (n): b. **girênîyayîş** (n)
giro (n): b. **giran**
giro bîyayene: b. **giran bîyene**
giron (n): b. **giran**

giron bîyayene: b. **giran bîyene**
girone (n): b. **girane** (n)
gironey (m): b. **giranîye** (m), **giranî** (m)
gironê (m): b. **giranî** (m), **giranîye** (m)
girotene: b. **girewtene**
girotiş (n): b. **girewtiş** (n)
girowtene: b. **girewtene**
girowtiş (n): b. **girewtiş** (n)
girran (n): b. **giran-II** (n)
girrêş (n): b. **girrêş**
girrêş (n): 1) elbise, giyecek, giysi, kılık 2) bez parçası, çaput, paçavra 3) çocuk bezi
girrêşê firaqan (m): bulaşık bezi
girrêşê gedeyan (n): çocuk bezi, etek bezi
girrêşê pitikan (n): çocuk bezi, etek bezi
girrêşê qican (n): çocuk bezi, etek bezi
giriş (n): b. **girrêş** (n)
giriş (n): b. **girrêş** (n)
giriş (n): b. **girrêş** (n)
girişî qicûn: b. **girrêşê qican** (n)
girs, -e: büyük
girs kerdene: büyütme
girsag (n): b. **girsag** (n)
girsey (m): b. **girsîye**
girsê (m): b. **girsîye**
girsîye (m): büyüklük
girsag (n): binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak dizilen kalın direklerin üzerine dizilen kalas
girû (n): b. **giran** (n)
girû bîyayene: b. **giran bîyene**

G

girûn

girûn (n): b. giran

girûn bîyayene: b. giran bîyene

girûn niweş bîyene: b. giran nêweş bîyene

girûne (n): b. girane (n)

girûney (m): b. giranîye (m), giranî (m)

girûnê (m): b. giranîye (m), giranî (m)

girûng (m): b. gilange (m)

girûngêk: b. gilangêk

girûni (n): b. girane (n)

girwe (n): b. gure (n)

girweyene: b. gureyayene

girweyîne: b. gureyayene

girweyîş (n): b. gureyayîş (n)

girweynayîne: b. gurenayene
girweynayîş (n): b. gurenayîş (n)

giriyaya (m): b. girêyaya (m), girêyayîye (m)

giryaye (n): b. girêyaye (n)

giryayene: b. girêyayene

giryayîş (n): b. girêyayîş (n)

girze (n): demet

girzi (n): b. girze (n)

gislavet (n): bir çeşit lastik ayakkabı

gist (m): b. engište (m)

giştane (n): 1) yüksük 2) b. giştire (n) 3) b. engiştane (n)-3

gişte (m): b. engište (m)

gišta destî (m): b. engišta destî (m)

gišta ningi (m): b. engišta linge (m)

gişti (m): b. engište (m)

giştire (n): yüzük

giştireyo sêmên (n): gümüş yüzük

giştiri (n): b. giştire (n)

giştirî (n): b. giştire (n)

giştone (n): b. giştane (n)

giştûne (n): b. giştane (n)

giştûni (n): b. giştane (n)

givêje (m): alıç

giwend (n): b. guwend (n)

giz, -e: b. guz, -e

gizeke (m): b. gozeke (m)

gizêr (n): havuç

gizgalik (n): b. gizgarik (n)

gizgarik (n): kıvılcım

gizik (n): b. gijik (n)

gizin, -e: b. guzin, -e

gizinê (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)

gizinî (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)

gizûn, -e: b. guzin, -e

gizûnê (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)

gizûnî (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)

gî (n): bok, dışkı, kaka (çocuk dilinde)

gî estarî (n): b. gîyê estarî (n)

gîy estarî (n): b. gîyê estarî (n)

gîyê estarî (n): kayan yıldız

gîec: b. gêj, -e

gîec bîyayîne: b. gêj bîyene

gîec kerdene: b. gêj kerdene

gîecê (m): b. gêjiye (m)

gîlyas (m): b. gilyaze (m)

Gîne (m): Gine

Gîneya Bissaoyî (m): Gine-Bissao

Gîneya Ekvatore (m): Ekvator Ginesi

girane (n): b. girane (n)

gîrayene: b. girêyayene

gîrayîş (n): b. girêyayîş (n)

gîrenaya (m): b. girênaya (m),

girênayîye (m)
gîrenaye (n): b. **girênaye** (n)
gîrenayene: b. **girênayene**
gîrenayîs (n): b. **girênayîş** (n)
gîrenîyayene: b. **girênîyayene**
gîrenîyayîs (n): b. **girênîyayîş** (n)
gîrênaya (m): b. **girênaya** (m),
girênayîye (m)
gîrênaye (n): b. **girênaye** (n)
gîrênayene: b. **girênayene**
gîrênayîş (n): b. **girênayîş** (n)
gîrênîyayene: b. **girênîyayene**
gîrênîyayîş (n): b. **girênîyayîş** (n)
gîrîyaya (m): b. **girêyaya** (m),
girêyayîye (m)
gîrîyaye (n): b. **girêyaye** (n)
gîrîyayene-I: 1) alınmak 2) tutulmak (el, ayak vb. için)
gîrîyayene-II: b. **girêyayene**
gîrîyayîş (n): b. **girêyayîş** (n)
gîrnayene: b. **girênayene**
gîrnayîş (n): b. **girênayîş** (n)
gîsk (n): bir-iki yaşındaki keçi yavrusu, çepiç, çebiç
gîşt (m): b. **engişte** (m)
gîştey milêvi (m): b. **engışta malêbe** (m)
gîştana (m): b. **gîştane** (n)
gîştane (n): b. **gîştane** (n), **gîştire** (n)
gîşte (m): b. **engişte** (m)
gîşti (m): b. **engişte** (m)
gîştone (n): b. **gîştane** (n), **gîştire** (n)
gîstrane (n): b. **gîştire** (n)
gîştûnî (n): b. **gîştane** (n), **gîştire** (n)
gîtarcen, -e: gitarist

gîtare (m): gitar
gîtarist, -e: gitarist
gîyarr (n): b. **gerr** (n)
gîyarr vetene: b. **gerr vetene**
gîyarrin, -e: b. **gerrin**, -e
gîzme (n): b. **cîzme** (n)
go-I: b. **ke**
go-II: fiilin gelecek zamanında kullanılan bir partikel (b. **ko-II**, **do-II**)
go-III (n): b. **gan** (n)
goc (n): ağız (ilk süt)
gocag (m): b. **gojage** (m)
gocage (m): b. **gojage** (m)
gocak (m): b. **gojage** (m)
gocake (m): b. **gojage** (m)
gocege (m): b. **gojage** (m)
gocux (n): b. **qocix** (n)
goç (n): b. **koç** (n)
goç kerdene: b. **koç kerdene**
goçe (m): b. **koç** (n)
goçe kerdene: b. **koç kerdene**
goçerî: b. **koçer**, -e; **koçerî**, -ye
goçerîye (m): b. **koçerîye** (m)
goçên (m): b. **goçîne** (m)
goçênî (m): b. **goçîne** (m)
goçîn (m): çuvaldız
goçîne (m): çuvaldız
goçîni (m): b. **goçîne** (m)
goçkar, -e: b. **koşkar**, -e
goçkarê (m): b. **koşkarîye** (m), **koşkarî** (m)
goçkarêni (m): b. **koşkarêni** (m)
goçkarî (m): b. **koşkarîye** (m), **koşkarî** (m)
goçkerdiş (n): b. **koçkerdiş** (n)
Godthab (n): Godthab
gogebaxan (n): ayçiçeği, günebakan (b. **vila rojî** (m), **ver-**

roj (n)

goger (n): tekerlek, teker

gogerçine (m): güvercin (b. **borane** (m))

gogercini (m): b. **gogerçine** (m)

Gogsî: Karayazı

goj (n): b. **goc** (n)

gojage (m): 1)düğme (giysi için)

2)düğme (makine vb. için)

gojage/make/bişkoje/

qumça/sedefe/zirare de-

vistene: düğme iliklemek

gojage/make/bişkoje/

qumça/sedefe/zirare gi-

rewtene: düğme iliklemek

gojage/make/bişkoje/

qumça/sedefe/zirare

qefilnayene: düğme ilikle-

mek

gojage/make/bişkoje/

qumça/sedefe/zirare

tavistene: düğme iliklemek

gojagi (m): b. **gojage** (m)

gojege (m): b. **gojage** (m)

gojek (m): b. **gojage** (m)

gok, -e: b. **golik**, -e

gol-I (n): 1)gölcük, gölet, gölek

2)b. **gole-I** (m)

gol-II (m): b. **gole** (m)

golbaxey muron (n): b. **gulba-**

xeyê murayan (n)

gole-I (m): göl

gola soline (m): tuzlu göl

gola şorre (m): tuzlu göl

gole-II (m): kiler

golek (n): gölcük, gölet, gölek

goleki (m): b. **golek** (n)

goli (m): b. **gole-I** (m)

golig, -e: b. **golig**, -e

golik, -e-I: buzağı (inek yavru-

su)

golik-II(n): b. **golek** (n)

goliki (m): b. **golike** (m)

golikwan, -e: buzağı çobanı

golikwanî (m): buzağı çobanlığı

golikwanîye (m): buzağı ço-

banlığı

golikwûn: b. **golikwan**, -e

golikwûnê (m): b. **golikwanî** (m)

golim (n): kasık

golig, -e: yük hayvanı (at, katır,

eşek)

golemaste (m): b. **gormaste** (m)

golmoştî (m): b. **gormaste** (m)

gom (m): b. **game** (m)

gomêş, -i: b. **gamêş**, -e

gomi (m): b. **game** (m)

gomleg (n): gömlek, mintan

gomlege (m): b. **gomleg** (n)

gomlek (n): b. **gomleg** (n)

gomyêş, -i: b. **gamêş**, -e

gon (n): b. **gan** (n)

gon ver di bîyayîne: b. **ga-**

nî ver de bîyene

gone: b. **ganî-II**

gonewer, -e: b. **gonîwer**, -e

gonga (m): b. **kakile** (m)

Gongêr (n): b. **Gangêr** (n)

gonî-I: b. **ganî**

gonî-II (m): kan

gonî bîyene: kanamak

gonî cikewtene: kanlan-

mak, kan yürümek

gonî dayene: kan vermek

gonî dekewtene: kanlan-

mak, kan yürümek

gonî deqesîyayene: kan

oturmak, kan yürümek

gonî kerdene: kanatmak

gonî qelibnayene: kan kus-

mak

gonî qesîyayene: kan otur-

mak, kan yürümek

gonî raverdayene: kanı

dışarı akıtmak (hayvan için)
gonî raviretene: kan kusmak
gonî ravirêtene: b. **gonî raviretene**
gonî ravirtene: b. **gonî raviretene**
gonî top bîyene: kan birikmek
gonî verdayene: kanı dışarı akıtmak (hayvan için)
gonî vereşnayene: kan kusmak
gonî veritine: b. **gonî viritene**
gonî veradayene: kanı dışarı akıtmak (hayvan için)
gonî virezneyini: b. **gonî vereşnayene**
gonî viritene: kan kusmak
gonî viritini: b. **gonî viritene**
gonîya ... veradayene: kanını aldirmek (hayvan için)
... **de gonî top bîyene**: kan oturmak, kan yürümek
... **ra gonî ameyene**: kanamak
... **ra gonî ardene**: kanatmak
gonfameyiş (n): kanama
gonîbîyayiş (n): kanama
gonîwer, -e: kan emici
gonûgoştin, -i: b. **ganûgoştin**, -e
gonverdîbîyayiş (n): b. **ganîverdebîyayiş** (n)
gonya (m): b. **gonye** (m)
gonye (m): gönye
gopale (m): baston
gopole (m): b. **gopale** (m)
gorcali (m): b. **gorjale** (m)

gord (n): kılıç
gorde (n): b. **gord** (n)
gore: göre
goreyê ... ra: göre (-e göre)
goreyê mi/goreyê mi ra: bana göre, bence
mi gore: b. **goreyê mi**
gore (n): çorap
goreba ... göre
goreba mi: bana göre
goreroş, -e: çorapçı
goreviraştos, -e: çorapçı
gorgeçine (m): b. **gogercine** (m)
gorime (m): görünce
gorimi (m): b. **gorime** (m)
goril, -e: goril
gorjale (m): pıtrak
gorjali (m): b. **gorjale** (m)
gormaste (m): kusulan kan
gormaste teber kerdene: kan kusmak
O gormaste teber keno. (O kan kusuyor.)
gormastî (m): b. **gormaste** (m)
gos (n): b. **goş** (n)
gosare (n): b. **goşare** (n)
gosdar, -e: b. **goşdar**, -e
gosdarêni (m): b. **goşdarêni** (m)
gosdariye (m): b. **goşdariye** (m)
gose (n): b. **gûşe-II** (n)
goskar, -e: b. **koşkar**, -e
goskarêni (m): b. **koşkarêni** (m)
goskariye (m): b. **koşkariye** (m), **koşkarî** (m)
gosre (n): bileğitaşı
gosre kerdene: bilemek
gost (n): b. **goşt** (n)
goş (n): 1)kulak 2)yabanın çattallarından her biri
goş deginayene: kabakulak olmak
goşi çeqayene: kulakları

çınlamak

Goşê mi çeqenî. (Kulaklarım çınlıyor.)

goşî reqayene: kulakları çınlamak

Goşê mi reqenî. (Kulaklarım çınlıyor.)

goşî vingayene: kulakları çınlamak

Goşê mi vingenî. (Kulaklarım çınlıyor.)

goşare (n): küpe

goşdar, -e: dinleyici

goşdarênî (m): dinleyicilik

goşdaritox, -e: dinleyici

goşdarî (m): dinleyicilik

goşdarîye (m): dinleyicilik

goşdayox, -e: dinleyici

goşe-I (n): köşe (mat)

goşe-II (n): b. **gûşe-I** (n)

goşik (n): yabanın çatallarından her biri

goşine (m): tırmık

goşkar, -e: b. **koşkar**, -e

goşkarey (m): b. **koşkarîye** (m), **koşkarî** (m)

goşkarê (m): b. **koşkarîye** (m), **koşkarî** (m)

goşkarênî (m): b. **koşkarênî** (m)

goşkarî (m): b. **koşkarîye** (m), **koşkarî** (m)

goşkarîye (m): b. **koşkarîye** (m), **koşkarî** (m)

goşle (n): **gûşle** (n)

goşt (n): et

goşt girewtene: şişmanlamak

goştê didanî (n): dişeti

goştar: b. **goşdar**, -e

goştarey (m): b. **goşdarîye** (m)

goştin, -e: etli, şişman

goştroş, -e: kasap

gota sili (m): b. **guda sili** (m)

govde (n): beden, gövde

goya (zr): güya

goyend (n): b. **guwend** (n)

goyn (m): b. **gonî** (m)

goynayene: övmek

goynayiş (n): övgü, övme

goynî (m): b. **gonî** (m)

goynwer, -e: b. **gonîwer**, -e

goz (m): b. **goze** (m)

gozage (m): b. **gojage** (m)

gozagi (m): b. **gojage** (m)

goze (m): ceviz

goza Hindistanî (m): hindistancevizi

gozege (m): b. **gojage** (m)

gozeke (m): aşık (aşık kemiği), bilek çıkıntısı (kemiği)

gozeka destî (m): bilek çıkıntısı (kemiği)

gozeka linge (m): aşık (aşık kemiği), bilek çıkıntısı (kemiği)

gozeki (m): b. **gozeke** (m)

gozêre (m): ceviz ağacı

gozêri (m): b. **gozêre** (m)

gozi (m): b. **goze** (m)

gozligî (zh): gözlük

gozlikî: b. **gozligî** (zh)

gozvece (m): b. **gozveje** (m)

gozveje (m): ceviz içini kabuğundan çıkarmak için kullanılan bir bıçak çeşidi

grafik (n): grafik

grafikkar, -e: grafikçi, grafiker

gram (n): gram

gramafon (n): b. **gramafone** (m)

gramafone (m): gramofon

gramer (n): dilbilgisi, gramer

pispora gramerî (m): dilbilgisi uzmanı, gramer uzmanı

pisporê gramerî (n): dilbil-

gisi uzmanı, gramer uzmanı
greyder (n): b. **greydere** (m)
greydere (m): greyder
greyfrute (m): altıntop, greyfrut, kızmemesi
greyfrutère (m): altıntop ağacı, greyfrut ağacı, kızmemesi ağacı
grîbe (m): b. **grîp** (n)
grîp (n): grip
Gronlanda (m): Grönland
Grozni: Grozni
grûbe (m): grup
gual (m): b. **gole-I** (m)
guas (n): b. **goş** (n)
Guatemala (m): Guatemala (devlet)
Guatemala City (m): Guatemala
guatr (n): guatr
guaz (m): b. **goze** (m)
guazvec (m): b. **gozveje** (m)
guazyer (m): b. **gozère** (m)
gubre (n): gübre (kimyasal gübre)
gubre dekerdene: gübrelemek
gubre kerdene: gübrelemek
gubredekerdiş (n): gübreleme
gubrekerda (m): gübreli
gubrekerde (n): gübreli
gubredkerdiş (n): gübreleme
gubrekerdiye (m): gübreli
gubreyin, -e: gübreli
gucak (m): b. **gojage** (m)
gucig (m): b. **gucige** (m)
gucige (m): şubat
gucigi (m): b. **gucige** (m)
gucige (m): b. **gucige** (m)
guçik (m): b. **kunc** (n)
guçikê hêgayî (n): tarla ve-

ya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan küçük ve dar bölümü
gud (m): b. **gude** (m)
gudê layî nak (m): b. **guda layê nake** (m)
gude (m): 1)topak
guda layê nake (m): kuka, dantel ipliği yumağı
guda mîrî (m): hamur topağı
guda silî (m): büyük baş hayvanın bir defada yaptığı dışkı topağı, tezek
gudê silî (m): b. **guda sili** (m)
 2)köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
 3)balyoz
gudi (m): b. **gude** (m)
gudik (m): b. **gudike** (m)
gudike (m): köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
gudika zuray (m): b. **gudika zuraye** (m)
gudika zuraye (m): delikli köfte (ince yarmadan yapılan)
gudiki (m): b. **gudike** (m)
gudiki (n): b. **gudikin** (n)
gudikin, -e: yuvarlak, toparlak
gudliki (n): b. **gudikin**, -e
gudlikin, -i: b. **gudikin**, -e
gudvare (m): b. **gudvewre** (m)
gudvewre (m): kar topu
gudvewri (m): b. **gudvewre** (m)
gudvore (m): b. **gudvewre** (m)
guec (n): b. **goc** (n)
guecak (m): b. **gojage** (m)
gueçin (m): b. **goşine** (m)
gueçin (m): b. **goçine** (m)
guejak (m): b. **gojage** (m)
guel-I (n): b. **gol** (n), **gole-I** (m)

guel-II (m): b. **gole-II** (m)
guela سوالين (m): b. **gola soline** (m)
guela suelini (m): b. **gola soline** (m)
guela şuarr (m): b. **gola şorre**
guele (m): b. **gole-I** (m)
guelek (n): b. **golek** (n)
guelik: b. **golik**, -e
guepal (m): b. **gopale** (m)
guere: b. **gore**
gueri: b. **gore**
guerim (m): b. **gorime** (m)
gueş (n): b. **goş** (n)
gueşare (n): b. **goşare** (n)
gueşari (n): b. **goşare** (n)
gueşdar: b. **goşdar**, -e
gueşdarê (m): b. **goşdariye** (m)
gueşdarî (m): b. **goşdarî** (m)
gueşdayox, -e: **goşdayox**, -e
gueşe-I (n): b. **goşe-I** (n)
gueşe-II (n): b. **gûşe-I** (n)
gueşin (m): b. **goşine** (m)
gueşt (n): b. **goşt** (n)
gueştâr: b. **goşdar**, -e
gueştârê (m): b. **goşdarî** (m)
gueştârî (m): b. **goşdarî** (m)
gueştin (n): b. **goştin**
guevde (n): b. **govde** (n)
gueyn (m): b. **gonî** (m)
gueyn dekotene: b. **gonî dekwetene**
gueyn qelebnayene: b. **gonî qelibnayene**
gueynwer: b. **gonîwer**, -e
guez (m): b. **goze** (m)
guezek (m): b. **gozeke** (m)
guezvec (m): b. **gozveje** (m)
guên (m): b. **gonî** (m)
gufte (n): **güfte**
guftenus, -e: **güfteci**

guicak (m): b. **gojage** (m)
guid (m): b. **gude** (m)
guin (m): b. **gonî** (m)
guidikin: b. **gudikin**, -e
guinc (m): b. **gunce** (m)
guire (n): b. **gure** (n)
guiz: b. **kuz**, -e
guiz biyayene: b. **kuz biyeyene**
guizê (m): b. **kuziye** (m)
guin (m): b. **gonî** (m)
guinc (m): b. **gunce** (m)
gujak (m): b. **gojage** (m)
gujbin, -e: altina işeyen
gujeleke (m): b. **gijoleke** (m)
gugjeleke (m): b. **gijoleke** (m)
gugige (m): b. **gucige** (m)
gugige (m): b. **gucige** (m)
guk, -e: buzağı (inek yavrusu)
gul (m): b. **gule** (m)
gulalikê hakî (m): b. **gilolika hakî** (m)
gulane (m): mayıs
gulani (m): b. **gulane** (m)
gulbang (n): 1) yankı 2) gülbank
gulbaxe (n): işlenmemiş 12 adet boncuk dizisinden oluşan bağlam
gulbaxey muran (n): b.
gulbaxeyê murayan (n)
gulbaxey murûn (n): b.
gulbaxeyê murayan (n): işlenmemiş 12 adet boncuk dizisinden oluşan bağlam
gulçan (n): ucu sivriltilmiş çubuk ve bununla oynanan bir çocuk oyunu
gulçik (m): b. **gurçike** (m)
gule-I (m): boğaz
gule-II (m): gül
gula zuray (m): b. **gula zu-**

raye (m)
gula ververojî (m): ayçiçeği,
 günebakan
gula zuraye (m): yabangülü
guleamayîş (n): b. **guledegi-**
nayîş (n)
guledeginayîş (n): bademcik
 şişmesi
guler (n): b. **gilover**, -e
gulerin (n): b. **gilorin**, -e
gulerkin (n): b. **gilorin**, -e
gulêr (m): b. **gulêre** (m)
gulêr (n): b. **gilover** (n)
gulêre (m): gül ağacı
gulêra zuray (m): b. **gulêra**
zuraye (m)
gulêra zuraye (m): kuşbur-
 nu ağacı, yabangülü ağacı
gulêri (m): b. **gulêre** (m)
guli (m): b. **gule-II** (m)
gulik (m): b. **gulike** (m)
gulîk (n): püskül
gulikê fese (n): fes püskülü
gulike (m): çirişotu
gulikê hakî (m): b. **giloka ha-**
kî (m)
gulikin, -e: püsküllü
gulisk (n): b. **bilusk** (n)
guli (m): b. **gillî** (m)
gulîlik (m): b. **gulîlike** (m)
gulîlike (m): göz yuvarlağı
gulkelem (n): karnabahar
gulolikê hakî (m): b. **gilolika**
hakî (m)
guloni (m): b. **gulane** (m)
gulover, -e: b. **gilover**, -e
gulûn (m): b. **gulane** (m)
gulvang (n): b. **gulbang** (n)
gulyer (m): b. **gulêre** (m)
guma (n): b. **guman** (n)
guma kerdene: b. **guman**
kerdene

guman (n): şüphe, kuşku
guman kerdene: şüphelen-
 mek, kuşkulananmak
gumankerda (m): şüpheli,
 kuşkulu
gumankerde (n): şüpheli, kuş-
 kulu
gume (m): yanak
gumgumike (m): bir cins se-
 mender
gumgumiki (m): b. **gumgumi-**
ke (m)
gumik (m): b. **gume** (m)
gumra: çok fazla
gumrig (n): b. **gumrik** (n)
gumrik (n): gümrük
gumrikkar, -e: gümrükçü
gumrug (n): b. **gumrik** (n)
gun-I (n): haya (erkeklik bezi),
 taşak
gun-II: b. **ganî-II**
guna (m): b. **gune** (n)
gunah (m): b. **gune** (n)
gunce (m): alıcın bir çeşidi
gund-I (m): tekerlek, teker
gund-II (n): b. **guwend** (n)
gune-I (n): günah, suç
gune-II (m): b. **gonî** (m)
gune-III: b. **ganî-II**
gunekar, -e: suçlu, kriminel
gunekar kerdene: suçla-
 mak
gunekarîye (m): suçluluk
gunekarkerda (m): suçlanan
gunekarkerde (n): suçlanan
gunekarkerdox, -e: suçlayan
gunê: b. **ganî-II**
gunguela (m): b. **çinçolike**
 (m), **kengula** (m)
gunî-I: b. **ganî-II**
gunî-II (m): b. **gonî-II** (m)
Gurcistan (n): Gürcistan

gurçike

gurçike (m): böbrek

gure (n): iş

gure kerdene: çalışmak, iş yapmak

gureyo pîl (n): cüzam, miskin hastalığı, miskin illeti

guro pîl (n): b. **gureyo pîl** (n)

gurenayene: çalıştırmak

gurenayîş (n): çalıştırma

guretene: b. **girewtene**

guretis (n): b. **girewtîş** (n)

guretiş (n): b. **girewtîş** (n)

gurewtîş (n): b. **girewtîş** (n)

gureyayene: çalışmak

gureyayêne: b. **gureyayene**

gureyayîne: b. **gureyayene**

gureyayîş (n): çalışma

gureyene: b. **gureyayene**

gureyîne: b. **gureyayene**

gureyîş (n): b. **gureyayîş** (n)

gureynayene: b. **gurenayene**

gureynayîne: b. **gurenayene**

gureynayîş (n): b. **gurenayîş** (n)

gurênayene: b. **gurenayene**

gurênayîne: b. **gurenayene**

gurênayîş (n): b. **gurenayîş** (n)

gurêyayene: b. **gureyayene**

gurêyayîne: b. **gureyayene**

gurêyayîş (n): b. **gureyayîş** (n)

guri (n): b. **gure** (n)

gurisnayene: içmek (sigara vb. için)

gurutene: b. **girewtene**

guritiş (n): b. **girewtîş** (n)

gurînayene: b. **gurenayene**

gurînayîne: b. **gurenayene**

gurînayîş (n): b. **gurenayîş** (n)

guriyayene: b. **gureyayene**

guriyayîne: b. **gureyayene**

guriyayîş (n): b. **gureyayîş** (n)

gurme-gurme: gümbürtü

gurnig (m): b. **gurnîge** (m)

gurnî (n): b. **gurnîge** (m)

gurnîge (m): pıtrak

gurnîgi (m): b. **gurnîge** (m)

gurnik (m): b. **gurnîge** (m)

gurotene: b. **girewtene**

gurotiş (n): b. **girewtîş** (n)

gurr-gurr: 1)gümbür gümbür

2)hüngür hüngür

gurrayene: gürlmek

gurrayêne: b. **gurrayene**

gurrayîş (n): gürlme

gurrayîşê hewrî (n): gök gürlemesi

gurrayîşî horî (n): b. **gurrayîşê hewrî** (n)

gur-re-gurre: gümbürtü

gurri-I (m): gürlme, gürlme sesi

gurriya hewrî (m): gök gürlemesi

gurriyê horî (m): b. **gurriya hewrî** (m)

gurri, -ye-II: kel

gurriyey (m): b. **gurriyiye** (m)

gurriyiye (m): kellik

gurwe (n): b. **gure** (n)

gustire (n): b. **giştire** (n)

guşt (m): b. **engişte** (m)

guvde (n): b. **govde** (n)

guvelik (n): salyangoz

guwaz (m): b. **goze** (m)

guweçîn (m): b. **goçîne** (m)

guwend (n): 1)kisa organ 2)dö-venden boyunduruğa kadar uzanan direği dövene bağlayan bağ

guwez (m): b. **goze** (m)

guwîn (m): b. **gonî** (m)

guwîn dekotene: b. **gonî dekewtene**

guwînwer: b. **gonîwer**, -e

Guyana (m): Guyana

Guyanaya Fransa (m): Fransız Guyanası
guyni (m): b. gonî-II (m)
guz, -e-I: acı
guz-II (n): b. hêz (n), qewet (n)
guzêke (m): b. gozeke (m)
guzike-I (m): b. gozeke (m)
guzike-II (m): b. kuçike (m)
guzin, -e: acı, acılı
guziney (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)
guzinê (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)
guzinî (m): acılık
guzinîye (m): acılık
guzligî (zh): b. gozligî (zh)
guzun, -e: b. guzin, -e
guzunê (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)
guzunî (m): b. guzinî (m), guzinîye (m)
gû (n): b. gan (n)
gûin (m): b. gonî (m)
gûin dekotene: b. gonî dekewtene
gûin qelebnayene: b. gonî qelibnayene
gûinwer: b. gonîwer, -e
gûli (m): b. gole-I (m)
gûlik, -i: b. golik, -e
gûm (n): b. game (m)
gûmeş: b. gamêş, -e
gûmêş, -i: b. gamêş, -e
gûmi (m): b. game (m)
gûmieş: b. gamêş, -e
gûmyeş: b. gamêş, -e
gûmyêş: b. gamêş, -e
gûn-I (n): b. gan (n)
gûnî ver di bîyayîne: b. ganî ver de bîyene
gûnû ver di bîyayîne: b. ganan ver de bîyene

gûn-II: b. ganî-II
gûn-III (m): b. gonî-II (m)
gûnc (m): b. gunce (m)
gûne (m): b. gonî-II (m)
Gûnger (n): b. Gangêr (n)
Gûngêr (n): b. Gangêr (n)
gûngualê (m): b. çinçolike (m), kengula (m)
gûnî-I: b. ganî
gûnî-II (m): b. gonî (m)
gûnî bîyayene: b. gonî bîyene
gûnî cikewtene: b. gonî cikewtene
gûnî dekewtene: b. gonî dekewtene
gûnî dekowtene: b. gonî dekewtene
gûnî deqesîyayene: b. gonî deqesîyayene
gûnî kerdene: b. gonî kerdene
gûnî qelebnayene: b. gonî qelibnayene
gûnî qelevnayene: b. gonî qelibnayene
gûnî top bîyayene: b. gonî top bîyene
 ... de gûnî top bîyayene: b.
 ... de gonî top bîyene
 ... ra gûnî amayene: b. ... ra gonî ameyene
 ... ra gûnî ardene: b. ... ra gonî ardene
gûnîamayîş (n): b. gonîameyîş (n)
gûnîbîyayîş (n): b. gonîbîyayîş (n)
gûnîwer: b. gonîwer, -e
gûrnig (m): b. gurnîge (m)
gûş (n): b. goş (n)
gûş degunayene: b. goş de-

ginayene

gûşare (n): b. goşare (n)

gûşdar, -e: b. goşdar, -e

gûşdarey (m): b. goşdariye (m)

gûşe-I (n): salkım

gûşe-II (n): b. goşe-I (n)

gûşî (n): b. gûşe-I (n)

gûşle (n): üzümsüz salkım çöpü

(üzümü alınmış salkım artı-
ğı)

gûşt (n): b. goşt (n)

gûşt dindûnî (n): b. goştê

didanî (n)

gûştâr: b. goşdar, -e

gûştarey (m): b. goşdariye (m)

gûştaritox, -i: b. goşdaritox, -e

gûyend (n): b. guwend (n)

gûz (m): b. goze (m)

gûzi (m): b. goze (m)

gwend (n): b. guwend (n)

gwêzer (n): b. gizêr (n)

gwîn (m): b. gonî (m)

gwîni (m): b. gonî (m)

gwîni bîyayîne: b. gonî bî-
yene

gwîni dekewtene: b. gonî
dekewtene

gwîni kerdene: b. gonî
kerdene

... ra gwîni ameyîne: b. ...

ra gonî ameyene

... ra gwîni ardene: b. ... ra

gonî ardene

gwîniameyîş (n): b. gonîame-
yîş (n)

gwîni bîyayîş (n): b. gonî bîya-
yîş (n)

gwîniwer: b. gonîwer, -e

H

ha-I: filin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel

ha-II: ha

ha ... ha ... : ha ... ha ..., ister ... ister ...

Ha ez ha ti, ferq nêkeno.
(Ha ben, ha sen; farketmez./ İster ben, ister sen; farketmez.)

ha w': b. **ha ya, ha yo**

ha wa: b. **ha ya**

ha wo: b. **ha yo**

ha ya: odur, işte

ha yo: odur, işte

haca: b. **uca**

hacete (m): alet

hadê: haydi

hadira (m): b. **hazire** (m)

hadire (n): b. **hazir** (n)

hadirê: haydi

hadra (m): b. **hazire** (m)

hadre (n): b. **hazir** (n)

hadre bîyene: b. **hazir bîyene**

hadre kerdene: b. **hazir kerdene**

hadri (n): b. **hazir** (n)

hadri bîyene: b. **hazir bîyene**

hadri kerdene: b. **hazir kerdene**

hagir (n): b. **adir** (n)

hagî (m): b. **hayî** (m)

hagîdar, -i: b. **haydar, -e**

hagose (m): çizi (saban ya da pulluğun açtığı iz), karık (toprakta sabanla açılan çizi)

hagosi (m): b. **hagose** (m)

haham (n): b. **haxam** (n)

Haitî: Haiti

haja: b. **uca**

hahajik (m): b. **hehecike** (m)

hak (n): 1) yumurta 2) taşak, haya (erkeklik bezi)

hak kerdene: yumurtlamak

hakem, -e: b. **hekem, -e**

hakim, -e: hakim, yargıç

hakimê îfadegirewtîşî (n): sorgu hakimi

hakîmey (m): b. **hakimîye** (m)

hakîmê (m): b. **hakimîye** (m)

hakimî (m): hakimlik, yargıçlık

hakimîye (m): hakimlik, yar-

güçlük

hakîm, -e: b. **hakim**, -e**hakîmiye** (m): b. **hakimiye** (m)**hal-I** (n): durum, hal**halo îstîsnayî** (n): olağanüstü durum, olağanüstü hal**hal-II** (n): tifüs, lekelihumma**hal-III** (n): b. **hel** (n)**hal kerdene**: b. **hel kerdene****hala**: b. **hela****halaw** (m): b. **helwa** (m)**halawe** (m): b. **helwa** (m)**halayiye** (m): b. **alaye** (m)**halet** (m): b. **alete** (m)**haleti** (m): b. **alete** (m)**halên biyayêne**: b. **halên biyene****halên biyene**: kamaşmak (diş için)**Didanê mi biyê halên.**

(Dişlerim kamaşmış.)

halênek: b. **hêlaneke** (m)**halkerdîş** (n): b. **helkerdîş** (n)**ham û ta**: b. **ham û tam****ham û tam**: habersiz, bihaber**hama-I**: b. **hema****hama ra**: b. **hema-1****hama-hama**: b. **hema-hema****hama-II**: b. **labelê, la****hamal**, -e: b. **hemal**, -e**hamam** (n): b. **hemam** (n)**hamburger** (n): hamburger**hameyîne**: b. **ameyene****hameyîne deyene**: b. **ameyene dîyene****hameyîne kijjik kerdene**:b. **ameyene kijjike kerdene****hameyîne panayene**: b.**ameyene panayene****hameyîne perzimkerdene**:b. **ameyene parzun-****kerdene****hameyîne powtene**: b.**ameyene pewtene****hameyîne solikerdene**: b.**ameyene sole kerdene****hameyîne veşnayîne**: b.**ameyene veşnayene****hameyîne veynayene**: b.**ameyene vînayene****hameyîne werdene**: b.**ameyene werdene****hameyîş**: b. **ameyîş****hameyîşkijjikerdiş** (n): b.**ameyîşkijjikekerdiş** (n)**hameyîşpanayîş** (n): b. **ame-****yîşpanayîş** (n)**hameyîşperzimkerdiş** (n): b.**ameyîşparzunkerdiş** (n)**hameyîşpowtiş** (n): b. **ame-****yîşpewtiş** (n)**hameyîşsolikerdîş** (n): b.**ameyîşsolekerdiş** (n)**hameyîşveşnayîş** (n): b. **ame-****yîşveşnayîş** (n)**hami** (n): b. **hemam** (n)**haminan** (n): b. **hamnan** (n)**hamnan** (n): yaz**hamnana** (m): yazlık**hamnane** (n): yazlık**hamnanên**, -e: yazlık... **hamnanî** (n, m): yazlık**hamnanîye** (m): yazlık**hanc**: b. **ancî****hancî**: b. **ancî****hand**: b. **hende****handay**: b. **hende****handayê**: b. **hende****hande**: b. **hende****handey**: b. **hendê****handê**: b. **hendê****hangaje** (m): b. **hengazî** (m)**tîra hangaje** (m): b. **tîra hen-**

gazî (m)
hani (n): b. **hênî-I** (n)
hanîyayîne: b. **ewnîyayene**
hanîyayîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)
Hanoî: Hanoy
Hanqara (n): b. **Anqara** (m)
Hanqera (n): b. **Anqara** (m)
hanyayîne: b. **ewnîyayene**
hanyayîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)
hanzar: b. **hezar**
hapa (n): b. **epe** (m), **epo** (n)
haq-I (n): b. **heq-I** (n)
Haq-II (n): b. **Heq-II** (n)
Haqo tala: b. **Heq teala**
haqe (m): b. **heq-I** (n)
haqîve (n): b. **heqîbe** (n)
har-I (n): kuduz (hastalığı)
har biyayene: b. **har biyene**
har biyene: 1)kudurmak
 2)azmak (yara vb. için) 3)kamaşmak (diş için)
Didanê mi har biyê.
 (Dişlerim kamaşmış.)
har, -e-II: kuduz (kudurmuş olan)
har-III (m): b. **herre** (m)
har-IV (m): b. **arre** (m)
haranîye (m): kudurganlık
haranîye era ci kewtene:
 kudurmak
haranîye era ser kewtene:
 kudurmak
haranîye kewtene: kudurmak
Harare: Harare
harbeyîş (n): **harbiyayîş** (n)
harbiyaya (m): kuduz (kudurmuş olan)
harbiyaye (n): kuduz (kudurmuş olan)
harbiyayîş (n): azma (yara vb.

için)
harbiyayîye (m): kuduz (kudurmuş olan)
hard (n): b. **erd** (n)
hardlerz (n): b. **erdlerz** (n)
hare-I (n): filiz, sürgün (bitki için)
hare dayene: filizlenmek, filiz vermek
hare-II (m): b. **arre** (m)
haredîyaya (m): b. **heridîyaya** (m)
haredîyaye (n): b. **heridîyaye** (n)
haredîyayê (m): b. **heridîyayîye** (m)
haredîyayî (n): b. **heridîyaye** (n)
haredîyayîye (m): b. **heridîyayîye** (m)
harednayene: b. **heridnayene**
harednayîş (n): b. **heridnayîş** (n)
haredyayene: b. **heridîyayene**
haredyayîş (n): b. **heridîyayîş** (n)
harenîye (m): b. **haranîye** (m)
harenîye era ci kewtene:
 b. **haranîye era ci kewtene**
harenîye era ser kewtene:
 b. **haranîye era ser kewtene**
harenîye kewtene: b. **haranîye kewtene**
harewan (n): b. **arêwan**, -e
harewêş, -e: b. **hargûş**, -e
harey (m): b. **hariye** (m)
hareye (n): b. **arê** (n)
harê (m): b. **hariye** (m)
harên (m): b. **haranîye** (m)
harên era ci kewtene: b.

haranîye era ci kewtene
 harên era ser kewtene: b.
 haranîye era ser kewtene
 harên kewtene: b. haranî-
 ye kewtene

harênî (m): b. haranîye (m)
 harênî era ci kewtene: b.
 haranîye era ci kewtene
 harênî era ser kewtene: b.
 haranîye era ser kewtene
 harênî kewtene: b. hara-
 nîye kewtene

harêwan (n): b. arêwan, -e

harêweş, -e: b. hargûş, -e

hargûş, -e: tavşan

hari (n): b. hare-I (n)

hari dayene: b. hare daye-
 ne

harîge (m): nezle

harîye (m): kudurganlık, ku-
 durma durumu

harme (n): kol

harmeyo barî (n): önkol

harmeyo qalind (n): üstkol

harr (m): b. arre (m)

harri (n): b. hare-I (n)

harri dayene: b. hare da-
 yene

harsime (m): nezle

has (n): b. hes (n)

has kerdene: b. hes kerde-
 ne

hasad (n): b. hesad (n)

hasil kerdene: sepilemek,
 tabaklamak

hasilat (n): gelir, hâsîlat, vari-
 dat

hasilato rojane: günlük
 gelir

hasilkerdiş (n): sepileme

hasir (n): b. hesire (m)

haskerdiş (n): b. heskerdiş (n)

haskerdox, -e: b. heskerdox, -e
 hast, -e: b. aş, -e-II

hast biyayêne: b. aş biye-
 ne

hast kerdene: b. aş kerde-
 ne

hastbiyayiş (n): b. aşbiyayiş (n)

hastîye (m): b. aşîye (m)

hastkerdiş (n): b. aştkerdiş (n)

hasud, -e: b. hesûd, -e

hasudê (m): b. hesûdî (m), he-
 sûdiye (m)

hasudê kerdene: b. hesûdî
 kerdene

hasudî (m): b. hesûdî (m), he-
 sûdiye (m)

hasudî kerdene: b. hesûdî
 kerdene

haşme (m): b. aşme (m)

haşt, -e: b. aş, -e-II

haşt biyayêne: b. aş biye-
 ne

haşt kerdene: b. aş kerde-
 ne

haştbiyayiş (n): b. aşbiyayiş (n)

haştîye (m): b. aşîye (m)

haştkerdiş (n): b. aştkerdiş (n)

hat (n): b. het (n)

hata: b. heta

hatan: b. hetanî

haval, -e: b. heval, -e

Havana: Havana

havêlik (n): süpürge

haw-I (m, s): b. a (m, s)

haw-II (n, s & z): b. o (n, s & z)

haw-III: fiilin şimdiki zama-
 nında kullanılan bir partikel

hawa-I (n): çeşit

hawa-II (n): b. hewa-I (n)

hawa dayene: b. hewa da-
 yene

hawa-III: fiilin şimdiki zama-

nında kullanılan bir partikel
hawadayîş (n): b. hewadayîş (n)
hawayin, -i: b. hewayin, -e
hawayin bîyayene: b.
hewayin bîyene
hawe (n): b. hawa (n)
hawiz (m): b. hewze (m)
hawl, -e: b. hol, -e
hawl bîyene: b. hol bîyene
hawlbîyayîş (n) : b. holbîya-
yîş (n)
hawlkerdiş (n) : b. holker-
diş-I (n)
hawñîyayîne: b. ewñîyayene
hawo: fiilin şimdiki zamanında
kullanılan bir partikel
hawt: b. hewt
hawtay: b. hewtay
hawte: b. hewtay
hawtê: b. hewtay
hawti (n): b. hewte (n)
hawtin, -e: b. hewtin, -e
haxam (n): haham
hay: fiilin şimdiki zamanında
kullanılan bir partikel
hay (zh, z): b. ê-III (zh, z)
haya: fiilin şimdiki zamanında
kullanılan bir partikel
haydar, -e: haberdar
haydar bîyene: haberdar
olmak
haydar kerdene: haberdar
etmek
hayderê: b. hadirê
haydê: b. hadê
haydî: b. hadê
hayê: fiilin şimdiki zamanında
kullanılan bir partikel
hayî-I (m): haber
hayî-II: fiilin şimdiki zamanın-
da kullanılan bir partikel
hayîdar, -e: b. haydar, -e

hayne (n): b. eyne (n)
hayneyî (zh): gözlük
hayo: fiilin şimdiki zamanında
kullanılan bir partikel
haz (n): b. hes (n)
haz kerdene: b. hes kerde-
ne
haza: b. uca
hazar: b. hezar
hazare (n): b. hezare (n)
hazet (n): b. hacete (m)
hazir, -e: hazır
hazir bîyene: hazır olmak
hazir kerdene: hazırlamak
hazirkerdox, -e: hazırlayan
hazor: b. hezar
hazret: b. hezret
heb-I (n): 1) tahıl, hububat
2) dövme (dövülerek kabuğu
çıkartılmış buğday)
heb-II (m): b. hebe (m)
hebe-I (m): tane, adet
hebe bi hebe: tane tane
hebê: bir tane
hebêk, -e: bir tane
hebe-II: b. bi
hebê: 1) biraz 2) bir tane
hebi (m): b. hebe-I (m)
hebikî (zh): 1) hedik 2) yenmek-
te veya bulgur yapmakta kul-
lanılan kaynatılmış buğday
hebîk (zh): b. hebikî (zh)
hebûbe (m): üzüm tanesi
heca (m): b. hece (m)
hece (m): hece
hehecike (m): kırlangıç
hecîre (m): b. hêjîre (m)
hecm (n): hacim
hed (n): sınır
hedd (n): b. hed (n)
hedikî (zh): 1) hedik 2) yen-
mekte veya bulgur yapmak-

hedîgar

ta kullanılan kaynatılmış
buğday

hedîgar, -e: b. **yadîgar**, -e

hedîsa (m): b. **hedîse** (n)

hedîse (n): olay, hadise

hedra (n): b. **hazîre** (m)

hedre (n): b. **hazîr** (n)

hedre bîyene: b. **hazîr**
bîyene

hedre kerdene: b. **hazîr**
kerdene

hefeknayîne: b. **hefiknayene**

hefiknayene: ezmek (üzüm
vb. için)

hefiknayîş (n): ezme

hefil (n): küspe

hefilnayene: ezmek (üzüm vb.
için)

hefilnayîş (n): ezme

hefirnayîne: b. **hefilnayene**

hefis (n): b. **hepis** (n)

hefisxane (n): b. **hepisxane** (n)

hefl (n): b. **hefil** (n)

hefle (n): b. **hefil** (n)

hefs (n): b. **hepis** (n)

hefsar (n): b. **hevsar** (n)

hefsî: b. **hepsî**, -ye

hefsxane (n): b. **hepisxane** (n)

hefte (n): b. **hewte** (n)

heger: b. **eger**

hegmên (n): b. **hingimên** (n)

heje (m): çalı veya dal parçası
(kesilmiş ve yapraksız)

hejhejik (m): b. **hehecike** (m)

hejhejiki (m): b. **hehecike** (m)

hejike (m): çalı veya dal parça-
sı (kesilmiş ve yapraksız)

hejiki (zh): çalı çırpı

hejîre (m): b. **hêjîre** (m)

hekat (m): b. **hîkaye** (m)

heke (n): 1)horoz 2)erkek kek-
lik

hekem, -e: hakem, yargıcı

hekema kîşte (m): yan ha-
kem

hekemê kîşte (n): yan ha-
kem

heki-I (n): b. **heke** (n)

heki-II: b. **eke**

hekin (n): b. **ekin** (n)

hekîm, -e: doktor, hekim, tabip,
sağaltman

hekîma keyeyî (m): aile dok-
toru, aile hekimi

hekîmê keyeyî (n): aile dok-
toru, aile hekimi

hekmete: çok fazla

hekmeti: b. **hekmete**

hektar (n): hektar

hel (n): çözüm

hel kerdene: çözmek (sorun
vb. için)

hel (m): b. **hele** (m)

hel di: b. **hele de**

helê sibay (m): b. **hela siba-**
yî (m)

helê şûnî (m): b. **hela şanî** (m)

hela: hele

Hela bê tîya. (Hele buraya
gel.)

helak bîyayîne: b. **helak bî-**
yene

helak bîyene: ağır hasta ol-
mak

helal, -e: helal

helaw (m): 1)b. **helwa** (m) 2)b.

helawî (m) 3)b. **helawe** (m)

helawê dimsî (m): b. **hela-**
wa dimsî (m)

helawe (m): 1)b. **helwa** (m) 2)pek-
mez

helawa difsî (m): b. **helawa**
dimsî (m)

helawa dimsî (m): kavrul-

muş un ile yağ ve pekmezden yapılan bir çeşit helva
helawa huşke (m): çalma (koyu pekmez)
helawa ribî (m): kavrulmuş un ile yağ ve pekmezden yapılan bir çeşit helva
helawa wişki (m): b. **hela-wa huşke** (m)
helawi (m): 1)b. **helwa** (m) 2)b. **helawî** (m) 3)b. **helawe** (m)
helawin, -e: 1)pekmezli 2)tatlı (s)
helawî (m): 1)pekmez ve undan yapılan bir çeşit helva 2)kavrulmuş un ile yağ, pekmez veya şekerden yapılan bir çeşit helva
helba (m): b. **helwa** (m)
helbe (n): b. **elbe** (m)
helbet: elbet, elbette
helbisim (n): b. **birîsim** (n)
helbisimên, -i: b. **birîsimên**, -e
helbisimin, -i: b. **birîsimin**, -e
helbismin, -i: b. **birîsimin**, -e
hele-I (m): an
hele-II (m): öğle
hela êreyî (m): öğleden sonra
hela nimajî (m): öğleden önce
hela sibayî (m): öğleden önce
hela şanî (m): öğleden sonra
hela şewray (m): b. **hela şewrayî** (m)
hela şewrayî (m): öğleden önce
hela yerî (m): b. **hela êreyî** (m)
hele de: öğleyin (öğle vakti)
hele-III: b. **hela**
helenco (n): b. **hêlaneke** (m)
heleqa (m): b. **helqa** (m)
helet (m): b. **alete** (m)
helewî (m): b. **helawî** (m)

helênayene: eritmek
helênayîş (n): eritme
helfe (n): b. **hefil** (n)
helhele (n): kötü koku
heli (m): b. **hele** (m)
heley nimacî (m): b. **hela nimajî** (m)
heley sibay (m): b. **hela sibayî** (m)
heley şonî (m): b. **hela şanî** (m)
heley şûnî (m): b. **hela şanî** (m)
heley yerî (m): b. **hela êreyî** (m)
heli di: b. **hele de**
helik (n): b. **hêlik** (n)
helî (n): kartal
helîle (m): b. **herîre** (m)
helîli (m): b. **herîre** (m)
helîm (n): kaymak
helîre (m): b. **herîre** (m)
helîri (m): b. **herîre** (m)
helîs (m): b. **helîsa** (m)
helîsa (m): 1)közlenip soyulmuş patlıcan(ın) ezmesinin yağda kızartılmış yumurta ve ezilmiş sarmısağa karıştırılmasıyla yapılan bir yemek 2)su ve undan yapılan, içine yağ ve pekmez katılarak da yenebilen bulamaç
helîse (m): b. **helîsa** (m)
helîyayene: erimek
helîyayîş (n): erime
helke (n): **hilke** (n)
helkerdiş (n): çözme (sorun vb. için)
helm (n): 1)koku 2)nefes, soluk
helnayene: b. **helênayene**
helnayîş (n): b. **helênayîş** (n)
helo (m): b. **helawe** (m)

helow

helow (m): b. **helawe** (m)
helpez (n): 1)dalak 2)etene,
meşime, son
helq (n): kök, ağaç kökü
helqa (m): halka
Helsînkî: Helsinki
heluge (m): b. **hêluge** (m)
helvet: b. **helbet**
helwa (m): helva
helwaya tahîni (m): tahin
helvası
helyayene: b. **helîyayene**
helyayış (n): b. **helîyayış** (n)
helyayış (n): b. **helîyayış** (n)
hem-I: hem
hem ... hem ...: hem ... hem
...
Hem şina hem bermena.
(Hem gider, hem ağlar.)
hem-II (m): b. **heme-II** (m)
hem kerdene: b. **heme ker-**
dene
hema-I: 1)henüz, hâlâ 2)hemen
hema ra: b. **hema-1**
hema-hema: hemen hemen
hema-II: b. **labelê, la**
hemal, -e: hamal
hemali (n): b. **hemalî** (n)
hemalî (n): hamaylı, hamail
hemam (n): hamam
hemamdar, -e: hamamcı
hemamek (n): suluk, banyo
hembaz: b. **embaz**
hember, -e: 1)denk 2)yaşıt 3)kar-
şı
hemberê ... de: karşısında
heme-I: bütün, hep, hepsi, tüm,
tümü; her
heme çar: her dört
heme çarine: her dördü
heme hîrê: her üç
heme hîrine: her üçü

heme panc: her beş
heme pancine: her beşi
heme pîya: hep birlikte, tü-
mü birlikte
heme têreyde: hep birlikte,
tümü birlikte
heme têreydi: b. **heme tê-**
reyde
heme têreyra: hep birlikte,
tümü birlikte
heme-II (m) (çocuk dilinde):
ham, mama, yemek, yiyecek
heme kerdene (çocuk dilin-
de): ham etmek, yemek
hemeg (n): **emeg** (n)
hemegdar, -e: **emegdar**, -e
hemelnayene: b. **hemilna-**
yene
hemelnayış (n): b. **hemilna-**
yış (n)
hemerje (m): eşdeğer, muadil
hemerjin, -e: eşdeğerli
hemerjiye (m): eşdeğerlik, mu-
adelet
hemet kerdene: korumak,
muhafaza etmek
hemetkerdiş (n): koruma, mu-
hafaza etme
hemeyî: genel, umumi
hemgê (n): b. **hingimên** (n)
hemgên (n): b. **hingimên** (n)
hemgî (n): b. **hingimên** (n)
hemi-I: b. **heme-I**
hemi pîya: b. **heme pîya**
hemi-II (m): b. **heme-II** (m)
hemi kerdene: b. **heme**
kerdene
hemi-III: b. **hem-I**
hemilnayene: sindirmek
hemilnayış (n): sindirme
hemîn: b. **hemîne**
hemina: b. **hemîne**

heminan: b. **hemîne**
hemine: b. **hemîne**
hemîne: hepsi, tümü; hepsini, tümünü
hemîni: b. **hemîne**
hemîyî: b. **hemeyî**
hemkar, -e: işbirlikçi
hemkariye (m): işbirliği
hemlik, -e: (oğlak ve kuzu için) besili, semiz
hemmana: eşanlamlı
hemnûn (n): b. **hamnan (n)**
hemo: b. **hema**
hemo-hemo: b. **hema-hema**
hemom (n): b. **hemam (n)**
hemomek (n): b. **hemamek (n)**
hemsal, -i: b. **hemserr, -e**
hemserr, -e: yaşıt
hemşîra (m): hemşire
hemşîre (m): b. **hemşîra (m)**
hemti (m): dövme
hemû: b. **heme-I**
hemûm (n): b. **hemam (n)**
hemûmek (n): b. **hemamek (n)**
hemveng, -e: eşesli
hemver, -e: 1)denk 2)yaşıt 3)karşı
hemverê ... de: karşısında
hemzik (n): b. **emzik (n)**
hen: b. **wini, ayhawa**
hena-I (m, z): 1)b. **na (m, z)** 2)b. **naye (m, z)**
hena-II (m, s): b. **na (m, s)**
hena-III: b. **wini, ayhawa**
henar (m): b. **henare (m)**
henare (m): nar
henarêre (m): nar ağacı
henarêri (m): b. **henarêre (m)**
henari (m): b. **henare (m)**
henaryer (m): b. **henarêre (m)**
hend: b. **hende**

henda: b. **hendê**
henday: b. **hende**
hende: 1) bunca, bu kadar
Ez hende ser o vinderta, reyna zî keda mi veng ra şî. (Üzerinde bunca durdum, yine de emeğim boşa gitti.)
 2) onca, o kadar
Hende vewre varaya reyna zî rayîri nêgirîyay. (Onca kar yağmış yine de yollar kapanmamış.)
hendê: 1)kadar 2)b. **hende**
hendhay: b. **hende**
hendhey: b. **hende**
hendi: b. **hende**
hendihey: b. **hende**
hendî-I: b. **êdî**
hendî-II: b. **hende**
hendî-III (m): b. **hindî-I (m)**
hene (n): b. **hine (n)**
hene bîyene: b. **hine bîyene**
hene desawitene: b. **hine desawitene**
hene desawîyayene: b. **hine desawîyayene**
hene kardene: b. **hine kerdene**
hene kerdene: b. **hine kerdene**
hene ... sawitene: b. **hine ... sawitene**
hene ... sawîyayene: b. **hine ... sawîyayene**
henebîyayîş (n): b. **hinebîyayîş (n)**
henedesawitiş (n): b. **hinedesawitiş (n)**
henedesawîyayîş (n): b. **hinedesawîyayîş (n)**
henefî, -ye: Hanefî
henefîti (m): Hanefîlik

henefiyey

henefiyey (m): b. **henefiyê** (m)
henefiyê (m): b. **henefiyî** (m)
henefiyî (m): Hanefilik
henefiyê (m): Hanefilik
henekarda (m): b. **hinekerda** (m)
henekarde (n): b. **hinekerde** (n)
henekardiş (n): b. **hinekerdiş** (n)
hinekerda (m): b. **hinekerda** (m)
hinekerde (n): b. **hinekerde** (n)
hinekerdiş (n): b. **hinekerdiş** (n)
henekerdiye (m): b. **hinekerdiye** (m)
heneyin, -e: b. **hineyin, -e**
henê: 1) b. **winî, ayhawa** 2) b. **henên**
henên, -e: öylesi
hengaj (m): b. **hengazî** (m)
hengajî (m): b. **hengazî** (m)
tîra hengajî (m): b. **tîra hengazî** (m)
hengazî (m): saban, karasaban
tîra hengazî (m): saban oku, karasaban oku
henge (m): b. **hinge** (m)
hengemîn (n): b. **hingimên** (n)
hengi (m): b. **hinge** (m)
hengilik (n): b. **hingilik** (n)
hengure (m): b. **engure** (m)
henguri (m): b. **engure** (m)
hengurî (m): b. **engure** (m)
heni (n): b. **hine** (n)
heni panayene: b. **hine panayene**
heni panîyayene: b. **hine panîyayene**
henifi, -ye: b. **henefi, -ye**

henipanayîş (n): b. **hinepanayîş** (n)
henipanîyayîş (n): b. **hinepanîyayîş** (n)
henî-I: b. **hinî-IV**
henî-II (n, z): b. **ney** (n, z)
henî-III (zh, z): b. **nê** (zh, z)
henî-IV: b. **winî, ayhawa**
henî-V: b. **hinî-III**
henîn: b. **henên**
henkî: b. **hinîke**
henne (n): b. **hine** (n)
henneyin, -e: b. **hineyin, -e**
henni (n): b. **hine** (n)
henniyin, -e: b. **hineyin, -e**
hennî (n): b. **hine** (n)
heno (n, z): b. **no** (n, z)
hente: b. **hende**
henzar: b. **hezar**
hepa (n): b. **epe** (m), **epo** (n)
hepa werdene: b. **epe werdene**
hepatît (n): hepatit
hepatît B (n): hepatit B
hepe (m): b. **epe** (m), **epo** (n)
hepe kerdene: b. **epe kerdene**
hepe werdene: b. **epe werdene**
hepi (m): b. **epe** (m), **epo** (n)
hepi kerdene: b. **epe kerdene**
hepi werdene: b. **epe werdene**
hepis (n): hapış
hepîsxane (n): tutu¹-evi, cezaevi, tevkifhane, tevkifevi, mahpushane, hapishane
heppa (m): b. **epe** (m), **epo** (n)
heppa kerdene: b. **epe kerdene**
heppa werdene: b. **epe**

werdene

heps (n): b. hepis (n)

hepsî, -ye: tutuklu, mahpus

hepsxane (n): b. hepisxane

heq-I (n): 1)hak

heqê arizî (zh): özel haklar

heqê barutî (n): barut hakkı

heqê bextwaştîşî (n): iltica

hakkı, sığınma hakkı

heqê çarenuştîşê xo: kendi

kaderini tayin hakkı

heqê îltîca (n): iltica hakkı,

sığınma hakkı

heqê medenî (zh): medeni

haklar

heqê merdiman (zh): insan

hakları

heqê pampole (n): b. heqê

papûre (n)

heqê papore (n): b. heqê

papûre (n)

heqê papori (n): b. heqê

papûre (n)

heqê papûre (n): şose vergi-

si (eskiden)

heqê tayînerdişê qederê

xo: kendi kaderini tayin hak-

kı

heqê wayîriye (n): mülki-

yet hakkı

2)ücret

heqo rojane (n): gündelik

(günlük ücret), yevmiye

Heq-II (n): Tanrı, ilah

Heq rehetîye bido. (İyi ge-

celer.)

Heq şîfa bido. (Tanrı şîfa

versin./Geçmiş olsun.)

Heq teala (n): Hak teâlâ, Al-

lahü teâlâ

Hêq ziyade bikô. (Tanrı

ziyade etsin/artırsın.)

Heqo teala (n): b. Heq tea-

la (n)

Ma kerd kêmb, Heq huren-

dî pirr kero.: b. Ma kêmb

kerd, Heq herinde pirr

biko/kero.

Ma kêmbî kerd, Heq herin-

de pirr biko/kero. (Biz ek-

silttik, Tanrı yerini doldur-

sun.)

heqbe (n): b. heqîbe (n)

heqe (m): b. heq-I (n)

heqîbe (n): heybe

heqîqete (m): gerçek, gerçek-

lik, hakikat, realite

heqîqeten: gerçekten, hakika-

ten

heqîqî, -ye: gerçek, hakikat,

hakiki

heqîve (n): b. heqîbe (n)

heqlew (n): b. aqreb (n)

her, -e-I: eşek

her-II: her

her çar: her dört, her dördü

her çarine: her dördü, her

dördünü

her di: her iki, her ikisi

Her di nusenî. (Her ikisi

yazıyor)

her dimîna: b. her dîyan,

her dîyine

her dîyan: her ikisi

Her dîyan wend. (Her ikisi

okudu.)

her dîyine: her iki, her ikisi

her g': b. her yew

her go: b. her yew

her go yew: b. her yew

her gû: b. her yew

her gû yew: b. her yew

her jew: b. her yew

her ju: b. her yew

H

her kes: herkes
her roje: her gün
her yew: her bir, her biri
her zu: b. her yew
her zû: b. her yew

her-III (m): b. herre (m)
hera (n): b. hîra (n)
heram, -e: haram
heramî (m): b. hêramî (n)
heray (m): b. hîraye (m)
herayey (m): b. hîrayîye (m)
herayê (m): b. hîrayî (m)
herb (n): savaş, harp
herbêş (n): b. hargûş (n)
herbîş (n): b. hargûş (n)
herçene (n): dirsek
herçeni (n): b. herçene (n)
herçini (n): b. herçene (n)
herd (n): b. erd (n)
herdîse (m): b. erdîşe (m)
herdîş (m): b. erdîşe (m)
herdîşe (m): b. erdîşe (m)
herdlerz (n): b. erdlerz (n)
here (m): b. herre (m)
hered (n): b. herid (n)
heredan, -e: b. heridan, -e
heredîyaya (m): b. heridîya-
ya (m)
heredîyaye (n): b. heridîyaye (n)
heredîyayene: b. heridîya-
yene
heredîyayê (m): b. heridîya-
yîye (m)
heredîyayêne: b. heridîya-
yene
heredîyayi (n): b. heridîya-
ye (n)
heredîyayîne: b. heridîya-
yene
heredîyayîs (n): b. heridîya-
yîş (n)
heredîyayîş (n): b. heridîya-

yîş (n)
heredîyayîye (m): b. heridî-
yayîye (m)
herednayene: b. heridna-
yene
herednayêne: b. heridna-
yene
herednayîne: b. heridna-
yene
herednayîs (n): b. heridna-
yîş (n)
herednayîş (n): b. heridna-
yîş (n)
herednayîne: b. heridîya-
yene
heredyayîş (n): b. heridîya-
yîş (n)
hereket (n): hareket
hereket kerdene: hareket
etmek
hereketo milî (n): ulusal
hareket
hereketo neteweyî (n):
ulusal hareket
hereketkerdiş (n): hareket
etme
herekîyayene: b. herikîya-
yene
herekîyayîş (n): b. herikîya-
yîş (n)
heremusik (n): b. hermuşk (n)
herey (n): b. berey (n), erey (n)
herey fistene: b. erey fiş-
tene
hereyfistîş (n): b. ereyfiştîş (n)
herê (n): b. berey (n), erey (n)
herêy (n): b. berey (n), erey (n)
herfe (m): harf
herfa bêvenge (m): sessiz
harf, ünsüz harf
herfa girde (m): büyük harf
herfa hurdiye (m): küçük

harf

herfa p rabestene (m):
kaynaştırma harfi**herfa p ragir dayene** (m):
kaynaştırma harfi**herfa vengine** (m): sesli
harf,  nl  harf**herfr z**, -e. dizgici**herfr z ** (m): dizgi**heri-I** (m): b. **here** (m)**heri-II** (m): b. **herre** (m)**herid** (n): dargınlık, küskünlük
heridan, -e: küskün, k s, dar-
g n**herid yaya** (m): darg n, k s-
k n, k s**herid yaye** (n): darg n, k s-
k n, k s**herid yayene**: darılmak, k s-
mek**herid yay ** (m): b. **herid ya-
y ye** (m)**herid yayi** (n): b. **herid yaye** (n)**herid yayış** (n): k sme**herid yay ye** (m): darg n, k s-
k n, k s**heridnayene**: darıltmak, k s-
t rmek**heridnayış** (n): darıltma, k s-
türme**herik yayene**: kaymak**herik yayış** (n): kayma**herind** (m): b. **herinde** (m)**herinde** (m): 1)iz 2)yer**herindi** (m): b. **herinde** (m)**heriş** (n): kaynatılmış ağızdan
yapılan bir yiyecek**her re** (m): 1)bulamaç (sulu, cı-
vik hamur) 2)su ve undan ya-
pılan, içine yağ ve pekmezkatılarak da yenebilen bula-
maç 3)pekmez ve undan ya-pılan tatlı bulamaç 4)pekmez
veya şeker ile undan yapılan
ve üzerine kızartılmış yağ
dökülerek yenen tatlı bula-
maç**her ri** (m): b. **her re** (m)**heriş** (n): b. **heriş** (n)**herme** (n): b. **harme** (n)**hermen **, -ye: b. **armen **, -ye**hermenik ** (m): b. **armenik ** (m)**Hermenistan** (n): b. **Armenis-
tan** (n)**hermuşk** (n): köstebek**herom**, -i: b. **heram**, -e**heroşe**: b. **harg s**, -e**herqele** (n): b. **herrqele** (n)**herr** (m): b. **herre** (m)**herr   weli**: b. **herr   wele****herr   welli**: b. **herr   wele****herr   wele**: toz toprak**herre** (m): toprak**herrek yayene**: b. **herik ya-
yene****herrek yayış** (n): b. **herik ya-
yış** (n)**herremişk** (n): b. **hermuşk** (n)**herr n**, -e: topraktan yapılma**herri** (m): b. **herre** (m)**herrik yayış** (n): b. **herik ya-
yış** (n)**herrin**, -e: topraklı**herriş** (n): b. **heriş** (n)**herr n**, -e: b. **herr n**, -e; **her-
rin**, -e**herrqele** (n): kesek**herruk yayene**: b. **herik ya-
yene****hers** (m): b. **hesire** (m)**hersi** (m): b. **hesire** (m)**hertim**: sürekli**hertot** (n): asma veya üzüm-
teveğinin kesilmiş olan ince,

H

kuru dalları

- heruge** (m): b. **êruge** (m)
herun (m): b. **herinde** (m)
herunde (m): b. **herinde** (m)
herundi (m): b. **herinde** (m)
herûm: b. **heram**, -e
herûn (m): b. **herinde** (m)
herûndi (m): b. **herinde** (m)
herûni (m): b. **herinde** (m)
herv (n): b. **herb** (n)
herz (n): haya (erkeklik bezi), taşak
herzale (n): b. **arzêle** (n)
hes (n): sevgi
hes kerdene: sevmek, âşık olmak
hes, -e-I: b. **heş**, -e
hes-II (n): b. **hiş** (n)
hes kotene: b. **hiş kewtene**
hesab (n): hesap
hesabê serayinî: yüzde hesapları (mat)
hesab kerdene: hesaplamak
hesabkerdiş (n): hesaplama
hesad (n): hasat
hesan (n): bileği taşı
hesan bîyayîne: b. **hesan bîyene**
hesan bîyene: bilmek
hesan kerdene: bilmek
hesanik (m): b. **estaneke** (m)
hasas, -e: duyarlı, duygulu, hassas, uygun
hasasênî (m): duygululuk, duygunluk
hasasî (m): duygululuk, duygunluk
hasasıye (m): duygululuk, duygunluk
hasasıyet (n): duyarlılık, duygululuk, hassaslık, hassasiyet,

duygunluk

- hesav** (n): b. **hesab** (n)
hesaw (n): b. **hesab** (n)
hesebnayene: b. **hesibnayene**
hesebnayiş (n): b. **hesibnayiş** (n)
hesedfiyayene: b. **hesûdfiyayene**
hesednayene: b. **hesûdnayene**
hesenî (m): bir üzüm çeşiti
Hesenqela: Pasinler
hesibnayene: saymak
hesibnayiş (n): sayma
hesidfiyayene: b. **hesûdfiyayene**
hesidnayene: b. **hesûdnayene**
hesil (m): b. **hesire** (m)
hesir-I (m): b. **hesire** (m)
hesir-II (m): b. **hesîre** (m)
hesire (m): gözyaşı
hesîre (m): hasır
hesîri (m): b. **hesîre** (m)
heskerda (m): sevgili, sevilen
heskerde (n): sevgili, sevilen
heskerdiş (n): 1) sevmek, âşık olma 2) sevgi
heskerdîye (m): sevgili, sevilen
heskerdox, -e: seven, âşık
heskewtiş (n): b. **hişkewtiş** (n)
hesnayene: işitmek, duymak
hesnayêne: b. **hesnayene**
hesnayine: b. **hesnayene**
hesnayîne: b. **hesnayene**
hesnayiş (n): işitme, duyma
hesp, -e: at
Hesp de dew d' o. (At köydedir.)
hespe (m): dişi at, kısrağ
hespi (m): b. **hespe** (m)

Hespi ra bibe peya. (Attan in.)

- hesr** (m): b. **hesire** (m)
hesri (m): b. **hesire** (m)
hessas, -e: b. **hesas**, -e
hessasêni (m): b. **hesasêni** (m)
hessasi (m): b. **hesasi** (m), **hesasiye** (m)
hessasiye (m): b. **hesasi** (m), **hesasiye** (m)
hessasiyet (n): b. **hesasiyet** (n)
hest, -e-I: koyu (sıvı için)
hest-II: b. **heşt**
heste (n): b. **este** (n)
hesteri (n): b. **hesteri** (n)
hesteri (n): katır
hesti (n): b. **este** (n)
hestir (m): b. **hesire** (m)
hesud, -i: b. **hesûd**, -e
hesudê (m): b. **hesûdi** (m), **hesûdiye** (m)
hesudê kerdene: b. **hesûdi kerdene**
hesudi (m): b. **hesûdi** (m), **hesûdiye** (m)
hesudi kerdene: b. **hesûdi kerdene**
hesudiye (m): b. **hesûdi** (m), **hesûdiye** (m)
hesudiye kerdene: b. **hesûdiye kerdene**
hesudnayene: b. **hesûdnayene**
hesûd, -e: kiskanç, güncü, hasetçi (başkasını çekemeyen)
hesûdey (m): b. **hesûdi** (m), **hesûdiye** (m)
hesûdey kerdene: b. **hesûdiye kerdene**
hesûdê (m): b. **hesûdi** (m), **hesûdiye** (m)
hesûdê kerdene: b. **hesûdi**

kerdene

- hesûdi** (m): kiskançlık, güntü, güncülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik
hesûdi kerdene: kiskanmak, güncülemek, haset etmek (çekememek)
hesûdiyane: kiskanmak, güncülemek, haset etmek, çekememek
hesûdiye (m): kiskançlık, güntü, güncülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik
hesûdiye kerdene: kiskanmak, güncülemek, haset etmek (çekememek)
hesûdiyane: b. **hesûdiyane**
hesûdnayene: kiskandırmak
heş, -e-I: ayı
heşa cemedi (m): kutup ayısı
heşê cemedi (n): kutup ayısı
heş-II: b. **heşt**
heş-III (n): b. **hiş** (n)
heş kewtene: b. **hiş kewtene**
heşê ... ser şiyane: b. **hişê ... ser şiyene**
heşê ... serşiyayış: b. **hişê ... serşiyayış**
heşe kewtene: b. **hiş kewtene**
heşekewtiş (n): b. **hişekewtiş** (n)
heşi (m): b. **heşe** (m)
heşekewtiş (n): b. **hişekewtiş** (n)
heşnayene: b. **hesnayene**
heşnayış (n): b. **hesnayış** (n)
heşt: sekiz
heşt rê se: b. **heşt sey**
heşt sey: sekiz yüz
heştay: seksen

heştayin

heştayin, -e: sekseninci
heşte-I: b. **heştay**
heşte-II (n): b. **hewte** (n)
heřtê: b. **heştay**
heřtês: on sekiz
heştin, -e: sekizinci
heştir (m): b. **hesire** (m)
heştiyes: b. **heřtês**
heştyes: b. **heřtês**
het (n): yön, yan, taraf, cihet
het kerdene: desteklemek
hetê bingeyênî (zh): ana
yönler
hetê miyanênî (zh): ara
yönler
hetê ra: bir taraftan, bir
yandan
hetê ... ra: -e doğru
hetê ... ser: -e doğru
heto bîn: diğer taraf
heto bîn ra: diğer taraftan,
diğer yandan
heto çep (n): sol taraf
heto ju ra: b. **heto yew ra**
heto rast (n): sağ taraf
heto yew ra: bir taraftan,
bir yandan
ohet (n): o taraf, öte
ohet ra: o taraftan, o tarafta,
o tarafa
heta: 1)dek (-e dek), kadar
**Heta dewe şo./Hetanî de-
we şo.** (Köye dek/kadar git.)
**Heta şan vinde./Hetanî
şan vinde.** (Akşama dek/ka-
dar dur.)
2)hatta
Heta o zî ame. (Hatta o da
geldi.)
hetana: b. **hetanî**
hetanê: b. **hetanî**
hetanî: dek (-e dek), kadar

hete (m): b. **het** (n)
heta bîni ra: b. **heto bîn ra**
heta ju ra: b. **heto yew ra**
heta jû ra: b. **heto yew ra**
heta yew ra: b. **heto yew ra**
heta yewi ra: b. **heto yew
ra**
heta zu ra: b. **heto yew ra**
heta zû ra: b. **heto yew ra**
heta ... ra: b. **hetê ... ra**
heta ... ser: b. **hetê ... ser**
hetek (n): b. **het** (n)
hetêyewbînankerdiř (n): da-
yanışma
heti (m): b. **het** (n)
aheti: b. **ohet**
aheti ra: b. **êhetî ra, wet
ra, ohet ra**
hetkerdiş (n): destekleme
heto: b. **heta**
hetona: b. **hetanî**
hetonî: b. **hetanî**
hetta: b. **heta**
hetû: b. **heta**
hetûna: b. **hetanî**
hetûnî: b. **hetanî**
hev-I (n): b. **heb-I** (n)
hev-II (m): b. **hebe-II** (m)
heval, -e: arkadaş
hevala (m): düğün sırasında
bir direk veya çubuğun ucu-
na bağlanarak düğün evinin
yüksekçe bir yerine dikilen
veya gelin götürme sırasında
-çubuğa bağlı halde elde ta-
şınan bez parçası
hevalcêvî (n): b. **hevalcêwî** (n)
hevalcêwî (n): ikiz
hevalco (n): döleşi (insanda),
meşime
hevaliye (m): arkadaşlık
heve (m): b. **hebe-I** (m)

heve ve heve: b. **hebe bi hebe**
hevê: b. **hebê**
hevlege (m): b. **ewlege (m)**
hevrîşim (n): b. **birîsim (n)**
hevrîşimên, -i: b. **birîsimên, -e**
hevrîşimin, -i: b. **birîsimin, -e**
hevsar (n): yular
hevur (n): b. **hevûr (n)**
hevûr (n): teke
hew-I (n, z): b. **o (n, z)**
hew-II (n, s): b. **o (n, s)**
hew-III (m): b. **hebe-I (m)**
hewê: b. **hebê**
hew-IV: fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel
hew-V (n): b. **heb-I (n)**
hew-VI (m): b. **hewe-I (m)**
hewa-I (n): 1)hava, iklim 2)rüzgâr, yel 3)romatizma
Hewa yeno. (Rûzgâr esi-
yor.)
hewa dayene: 1)kaldırmak
2)savurmak
hewa dekewtene: romatiz-
malı olmak
hewa dîyayene: kaldırıl-
mak
hewa finîyayene: kaldırıl-
mak
hewa fiştene: kaldırmak
hewa nayene: kaldırmak
hewa nîyayene: kaldırıl-
mak
hewa vistene: b. **hewa fiş-
tene**
hewa-II (n): b. **hawa-I (n)**
hewadayîş (n): kaldırma
hewadiyayîş (n): kaldırılma
hewafinîyayîş (n): kaldırılma
hewafîştîş (n): kaldırma
hewale (n): havale (tıpta)

hewale vîyarnayene: ha-
vale geçirmek (tıpta)
hewalêyin, -e: b. **awleyin, -e**
hewalêyî (zh): b. **awleyî (zh)**
hewalêyî vetene: b. **awleyî
vetene**
hewanas, -e: meteorolog
hewanasî (m): meteoroloji
hewanasîye (m): meteoroloji
hewanayîş (n): kaldırma
hewane (m): dibek (içinde bul-
gur vb. dövülen büyük ha-
van), soku
hewanîyayîş (n): kaldırılma
hewavîştîş (n): b. **hewafîştîş (n)**
hewayene: b. **huyayene**
hewayin, -e: romatizmal
hewayin bîyene: romatiz-
malı olmak
hewayîş (n): b. **huyayîş (n)**
hewe -I(m): kez, kere, defa, se-
fer
**"Hewe peyê hewan de es-
ta."** (vateyê verênan)
hewê: bir kez
hewêk: bir kez
hewî: b. **hewê**
hewe-II (n, z): b. **o (n, z)**
hewe amo: o gelmiş
Hewe şîyo be koy? (O nere-
ye gitmiş?)
hewen (m): b. **hewane (m)**
Hewenc (n): Bozova
Hewêl (n): Baykan
hewi (m): b. **hewe-I (m)**
hewi (n): b. **huye-II**
hewic (m): b. **hewice (m)**
hewice (m): havuç
hewici (n): b. **hewice (m)**
hewikî (zh): b. **hebikî (zh)**
hewîk (zh): b. **hebikî (zh)**
hewîye (m): kuma

hewl, -e: b. **hol**, -e

hewl bîyene: b. **hol bîyene**

hewl kerdene: b. **hol kerdene**

hewla (m): b. **helwa** (m)

hewlbîyayîş (n) : b. **holbîyayîş** (n)

hewley (m): b. **holîye** (m)

hewlêy (zh): b. **awleyî** (zh)

hewli (m): b. **hole** (m)

hewlî (m): b. **holî** (m)

hewlîye (m): b. **holîye** (m)

hewlkerdîş (n) : b. **holkerdiş-I** (n)

hewn (n): 1)uyku 2)düş, rüya

hewn a kerdene: 1)uyutmak 2)söndürmek

hewn a şiyene: 1)uyumak 2)batmak (yıldız için)

hewna-I: yine, gene, tekrar

hewna-II: b. **hîna**

hewnakerdîş (n): 1)uyutma 2)söndürme

hewnaşiyayîş (n): 1)uyuma 2)batma (yıldız için)

hewnayene: b. **huynayene**

hewnayîş (n): b. **huynayîş** (n)

hewneyîne: b. **ewnîyayene**

hewneyîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)

hewnîyayîne: b. **ewnîyayene**

hewnîyayîş (n): b. **ewnîyayîş** (n)

hewr (n): bulut

hewro siya (n): kara bulut

hewro tarî (n): kara bulut

talpê hewrî (n): b. **tilpê**

hewrî (n)

tilpê hewrî (n): bulut kümesi

tulpê hewrî (n): b. **tilpê**

hewrî (n)

tulpê horî (n): b. **tilpê hew-**

rî (n)

hewra (n): bulutlu

hewraî (m): b. **hewrayî** (m)

hewrayê (n): b. **hewrayî** (m)

hewrayî (m): bulutluluk

hewrêş (n): b. **vevrêş** (n)

hewrin (n): bulutlu

hewriney (m): b. **hewrinîye** (m)

hewrinîye (m): bulutluluk

hewryes (n): b. **vevrêş** (n)

hewsar (n): b. **hevsar** (n)

hewş (n): avlu

hewşe (m): b. **hewş** (n)

hewt: yedi

hewt sey: yedi yüz

hewtay: yetmiş

hewtayin, -e: yetmişinci

hewte (n): hafta

hewtêş: on yedi

hewtin, -e: yedinci

hewtîyes: b. **hewtêş**

hewtyes: b. **hewtêş**

hewz, -e-I: yeşil

hewz-II (m): b. **hewze** (m)

hewze (m): havuz

hewzi (m): b. **hewze** (m)

hey-I: hele

Hey bê tîya. (Hele buraya gel.)

hey-II: fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel

hey-III: b. **hewê**

hey-IV: 1)b. **hebe-I** (m) 2)b.

hebê

heya-I (zr): evet

heya-II: b. **heta**

heya-III (m, z): b. **a** (m, z)

Heya şiya be koy? (O nereye gitmiş?)

heyana: b. **hetanî**

heyânî: b. **hetanî**

heyat (n): hayat, yaşam

heyate (m): salon, ayvan
heyati (m): b. **heyate** (m)
heyba (n): b. **heywan** (n)
heyban, -i: b. **heywan**, -e
heyelan (n): heyelan, göçü,
 kayşa, toprak kayması
heyelûn (n): b. **heyelan** (n)
heyf-I (n): ölç, intikam
heyf girewtene: ölç almak,
 intikam almak
heyf-II (n): yazık
heyf-III (m): b. **hewe-I** (m)
heyfgirewtiş (n): ölç alma, inti-
 kam alma
heyî-I (zh, z): b. **ê-III** (zh, z)
heyî-II (zh, s): b. **ê** (zh, s)
heyke: b. **hebêk**, -e
heykel (n): heykel
heykeltıraş, -e: heykeltıraş
heyna-I: b. **hewna-I**
heyna-II: b. **hîna**
heyni (n): b. **hênî-I**
heyo: b. **heta**
heyon: b. **hetanî**
heyona: b. **hetanî**
heyonî: b. **hetanî**
heyšt: b. **hešt**
heyšt sey: b. **hešt sey**
heyštay: b. **heštay**
heyštayin, -i: b. **heštayin**, -e
heyštês: b. **heštês**
heyštin, -i: b. **heštîn**, -e
heyû: b. **heta**
heyûn: b. **hetanî**
heyûna: b. **hetanî**
heyûnî: b. **hetanî**
heywa-I (m): ayva
heywa-II (n): b. **heywan** (n)
heywan, -e: hayvan
heywana cayîye (m): evcil
 hayvan
heywana kedîye (m): evcil

hayvan
heywana kovîye (m): vahşi
 hayvan
heywana koyîye (m): vahşi
 hayvan
heywana wehşîye (m):
 vahşi hayvan
heywano cayî (n): evcil
 hayvan
heywano kedî (n): evcil
 hayvan
heywano kovî (n): vahşi
 hayvan
heywano koyî (n): vahşi
 hayvan
heywano wehşî (n): vahşi
 hayvan
heywanmiqatkerdox, -e: hay-
 van bakıcısı
heywanqayîtkerdox, -e: hay-
 van bakıcısı
heywanraverdayîs (n): b.
heywanraverdayîş (n)
heywanraverdayîş (n): otla-
 ması için hayvanı araziye ba-
 şıboş salma
heywanveradayîş (n): otla-
 ması için hayvanı araziye
 başıboş salma
heywayêre (m): ayva ağacı
heywêr (m): b. **heywayêre** (m)
heywo (n): b. **heywan** (n)
heywon, -i: b. **heywan**, -e
heywû (n): b. **heywan** (n)
heywûn, -i: b. **heywan**, -e
hez (n): b. **hes** (n)
hez kerdene: b. **hes kerde-
 ne**
hezaj (n): b. **hezaz** (n)
hezajî (m): b. **hezaz** (n)
hezar: bin
hezaran: binler (mat)

hezare

hezare (n): safra kesesi
hezarin, -e: bininci
hezarî: binler (mat)
hezaz (n): 1)heyelan, göçü, kay-
şa, toprak kayması 2)batak
hezaze (m): b. **hezaz** (n)
heze-I (m): batak
heze-II (m): b. **heje** (m)
heze-III: b. **se-III**
hezek: b. **seke**
hezeki: b. **seke**
hezey: b. **sey-I**
hezê: b. **sey-I**
hezike (m): b. **hejike** (m)
hezikî (zh): b. **hejikî** (zh)
hezîrane (m): haziran
hezîrani (m): b. **hezîrane** (m)
hezîroni (m): b. **hezîrane** (m)
hezîrûn (m): b. **hezîrane** (m)
hezkerdiş (n): b. **heskerdiş** (n)
hezkerdox, -e: b. **heskerdox**, -e
hezm kerdene: sindirmek
hezmkerdiş (n): sindirme
hezret: hazret
Hezret Elî: b. **Hezretî Elî**
Hezret Mehemed: b. **Hez-
retî Mihemed**
Hezretî Alî: Hazreti Ali
Hezretî Elî: Hazreti Ali
Hezretî İsa: Hazreti İsa
Hezretî Meheme: b. **Hez-
retî Mihemed**
Hezretî Miheme: b. **Hezre-
tî Mihemed**
Hezretî Mihemed: Hazreti
Muhammed
Hezretî Olî: b. **Hezretî Elî**,
Hezretî Alî
Hezro (n): Hazro
hê-I: 1)b. **hey-I** 2)b. **hîna**
hê-II: fiilin şimdiki zamanında
kullanılan bir partikel

hê-III (m): b. **hewe-I** (m)
hêca, -ye: değerli, kıymetli
hêç: b. **hîç**
hêç kerdene: b. **hîç kerde-
ne**
hêçey (m): b. **hîçîye** (m)
hêçe: b. **hîç**
hêçi: b. **hîç**
hêçi kerdene: b. **hîç kerde-
ne**
hêçikerdiş (n): b. **hîçkerdiş** (n)
hêçkerdiş (n): b. **hîçkerdiş** (n)
hêdî: b. **êdî**
hêf-I (n): b. **heyf-I** (n)
hêf girotene: b. **heyf gi-
rewtene**
hêf-II (n): b. **heyf-II** (n)
hêf-III (m): b. **hewe-I** (m)
hêfna: b. **hewna-I**
hêga (n): tarla
hêga dêmdayene: anız boz-
mak
hêgayo awî (n): sulak tarla
hêgawo axpîn (n): b. **hêga-
yo axpîn** (n)
hêgawo axpîr (n): **hêgayo
axpîn** (n)
hêgayo axpîn (n): verimli
tarla
hêgayo filhan (n): herk
hêge (n): b. **êge** (n)
hêge kerdene: b. **êge ker-
dene**
hêjîre (m): incir
hêjîrêre (m): incir ağacı
hêkat (m): b. **hîkaye** (m)
hêkate (m): b. **hîkaye** (m)
hêkaya (m): b. **hîkaye** (m)
hêlaneke (m): salıncak
hêle (m): b. **hele** (m)
hêlik (n): haya (erkeklik bezi),
taşak

hêlike (m): b. **hêlaneke** (m)
hêliki (m): b. **hêlaneke** (m)
hêlî (n): b. **helî** (n)
hêluge (m): çirişotu
hêm-I (n): taraf, yan, yaka (kı-
 yı)
hêm-II (n): b. **hîm** (n)
hême (m): an
hên: b. **wînî**
hêna-I: b. **hewna-I**
hêna-II: b. **hîna**
hêna-III: b. **wînî**
hêne-I (n): b. **hênî-I** (n)
hêne-II (m): b. **hing -I**(n)
Hêni (n): Hani
hêni (n): b. **hênî-I** (n)
hênî-I (n): çeşme, pınar
hênî-II: b. **wînî**
hêrame (n): b. **hêramî** (n)
hêramî (n): gelinlik (gelinin ni-
 kâh veya düğün sırasında
 giydiği giysi)
hêrey (n): b. **berey** (n), **erey** (n)
hêris (n): b. **heriş** (n)
hêrîs (n): b. **heriş** (n)
hêriş (n): akın, saldırı, hücum
hêriş kerdene: akın etmek,
 saldırmak, hücum etmek
hêrs (n): dargınlık, küskünlük,
 kızgınlık, öfke
hêrs biyene: darılmak, küs-
 mek, kızmak (öfkelenmek,
 sinirlenmek)
hêrs kerdene: darıltmak,
 kızdırmak, küstürmek, sinir-
 lendirmek, öfkelenmek
hêrs kewtene: öfkelenmek,
 sinirlenmek
hêrs ra ser fiştene: sinir-
 lendirmek
hêrsê ... ameyene: öfkelen-
 mek, sinirlenmek

hêrsê ... ameyîş: kızma (öf-
 kelenme, sinirlenme)
hêrsê ... ardene: öfkelen-
 dik, sinirlendirmek
Aşmîne reyna hêrsanê
Zerrîweşî ana. (Aşmîne
 yine Zerrîweşî'i sinirlendirir-
 yor.)
hêrsê ... ardiş: kızdırma
hêrsbiyaya (m): kızgın (öfkeli),
 küskün, küs, dargın
hêrsbiyaye (n): kızgın (öfkeli),
 küskün, küs, dargın
hêrsbiyayê (m): b. **hêrsbiya-
 yiye** (m)
hêrsbiyayîş (n): kızma (öfke-
 lenme, sinirlenme), küsme
hêrsbiyayîye (m): kızgın
 (öfkeli), küskün, küs, dargın
hêrsin, -e: kızgın (öfkeli), sinirli
hêrskerdîş (n): kızdırma, küs-
 türme, darıltma
hêrskewtiş (n): kızma (öfke-
 lenme, sinirlenme)
hêrsnik: b. **hêrsin**, -e; **hêrso-
 kin**, -e
hêrsokin, -e: kızgın (öfkeli), si-
 nirli
hêrş (m): b. **hesire** (m)
hêsir (m): b. **hesire** (m)
hêshire (m): b. **hesire** (m)
hêşîre (m): b. **hesire** (m)
hêştîre (m): b. **hesire** (m)
hêş (n): b. **hiş** (n)
hêş kewtene: b. **hiş kewtene**
hêşê ... ser şiyayene: b. **hi-
 şê ... ser şiyene**
hêşê ... serşiyayîş: b. **hişê
 ... serşiyayîş**
hêşê ... ver şiyayene: b. **hi-
 şê ... ver şiyene**
hêşê ... verşiyayîş: b. **hişê**

... verşiyayış

hêşê xo vila kerdene: b. hi-
şê xo vila kerdene

hêşin, -e: b. kesk, -e; hewz, -e

hêşîn, -e: b. kesk, -e; hewz, -e

hêşkewtiş (n): b. hişkewtiş (n)

hêşt: b. heşt

hêşt sey: b. heşt sey

hêştay: b. heştay

hêştayê: b. heştay

hêt-I: b. het (n)

hêt-II: b. hête (m)

hête (m): but, uyluk

hêverê: ilkönce, en önce

hêverî: b. hêverê

hêvêr: b. hêverê

hêvî (m): ümit, umut

hêwn (n): b. hewn (n)

hêwn a kerdene: b. hewn
a kerdene

hêwn a şiyayene: b. hewn
a şiyene

hêwn ra şiyayene: b. hewn
a şiyene

hêwnakerdiş (n): b. hewna-
kerdiş (n)

hêwnaşiyayış (n): b. hewna-
şiyayış (n)

hêya-I (zr): b. hey-a-I (zr)

hêya-II: b. heta

hêyat (n): b. heyat (n)

hêyf (n): b. heyf-I(n)

hêyf guretene: b. heyf gi-
rewtene

hêyşt: b. heşt

hêywan, -e: b. heywan, -e

hêz (n): güç, kuvvet

hêzdar, -e: güçlü, kuvvetli

hêze (m): b. heje (m)

hêzike (m): b. hejike (m)

hêzin, -e: güçlü, kuvvetli

hidud (n): b. hudud (n)

hij (n): b. hêriş (n)

hij kerdene: b. hêriş ker-
dene

hil kerdene: kaldırmak

hili (m): b. hele-II (m)

hila êrî (m): b. hela êreyî (m)

hila nimajî (m): b. hela ni-
majî (m)

hili di: b. hele de

hili (n): b. helî (n)

hilke (n): kova

hilkerdiş (n): kaldırma

hilp-hilp: hüngür hüngür

him ... him ...: b. hem ... hem ...

him ... himi ... : b. hem ...
hem ...

hima-I: b. hema-I

hima ra: b. hema-1

hima-hima: b. hema-hema

hima-II: b. labelê, la

himbaz (n): b. embaz (n)

himo: b. hema-I

himzar: b. hezar

hin-I: bazı

hin-II: 1)b. winî 2)b. wina

hin-III: b. hinî-III

hina-I: b. winî

hina-II: b. hîna

hinar (m): b. henare (m)

hinare (m): b. henare (m)

hinarêre (m): b. henarêre (m)

hinarêri (m): b. henarêre (m)

hinari (m): b. henare (m)

hinawlêri (m): b. henarêre (m)

hind (n): beyaz renkli bez

hinda: b. hendê

hinde: b. hende

hindey: b. hendê

hindê: b. hende

hindêk: b. hende

hindi: b. hende

hindî-I (m): karpuz

hindî-II: b. hinî-III

hindîroş, -e: karpuzcu

Hindîstan (n): Hindistan

hine (n): kına

hine bîyene: kınalanmak, kına sürülmek, kına yakılmak, kınayla boyanmak

hine desawitene: kınalamak, kına sürmek, kına yakmak, kınayla boyamak

hine desawîyayene: kınalanmak, kına sürülmek, kına yakılmak, kınayla boyanmak

hine kerdene: kınalamak, kına sürmek, kına yakmak, kınayla boyamak

hine panayene: kınalamak, kına sürmek, kına yakmak, kınayla boyamak

hine panîyayene: kınalanmak, kına sürülmek, kına yakılmak, kınayla boyanmak

hine ... sawitene: kınalamak, kına sürmek, kına yakmak, kınayla boyamak

hine ... sawîyayene: kınalanmak, kına sürülmek, kına yakılmak, kınayla boyanmak

hinebîyayîş (n): kınalanma

hinedesawitiş (n): kınalama

hinedesawîyayîş (n): kınalanma

hinekerda (m): kınalı

hinekerde (n): kınalı

hinekerdiş (n): kınalama

hinekerdiye (m): kınalı

hinepanayîş (n): kınalama

hinepanîyayîş (n): kınalanma

hineyin, -e: kınalı

hing-I (n): 1) zaman, vakit, çağ
2) an

hing-II (m): b. henge (m)

hingazî (m): b. hengazî (m)

hingdar, -e: arıcı

hinge (m): arı (bal arısı)

hingemîn (n): b. hingimên (n)

hingi (m): b. henge (m)

hingila (m): yalınayak

hingile-I (n): 1) kol 2) elbise kolu, yen

hingile-II (n): yalınayak

hingilik (n): emzik

hingimê (n): b. hingimên (n)

hingimên (n): bal

hinî-I: b. winî

hinî-II (n, z): b. ney (n, z)

hinî-III: artık

hinî-IV: 1) biraz 2) b. hin-I

hinîke: biraz

hinîya: b. hîna

hinkî: b. hin-I

hinkuf, -e: denk

Ti hinkufê ey niyê. (Sen onun dengi değilsin.)

Hinqara (n): b. Anqara (m)

Hinqera (n): b. Anqara (m)

hinya: b. hîna

hinzar: b. hezar

hip-huşk, -e: kupkuru

hiq kerdene: hik tutmak

hir: b. her-II

hir g': b. her yew

hirye: b. hîrê

his kerdene: b. hîs kerdene

hiskerdiş (n): b. hîskerdiş (n)

hiş (n): bellek, hafıza

Ez kokim biya, hinî hişê

mino verên nêmeno.

(Yaşlandım, artık eski belleğim kalmamış.)

hiş kewtene: anlamak

hişê xo vila kerdene: delirmek, çıldırmak

hişê ... ser şiyene: anlamak

hişê ... serşiyayîş: anlama
hişê ... ver şiyene: anla-
mak

hişê ... verşiyayîş: anlama

hişar (n): kayalık uçurum

hişkewtiş (n): anlama

hiwatene: b. huyayene

hiwateyîş (n): b. huyayîş (n)

hiwatiş (n): b. huyayîş (n)

hiwayene: b. huyayene

hiwayîş (n): b. huyayîş (n)

hiwe (n): b. huye-I (n)

hiwetene: b. huyayene

hiwetîş (n): b. huyayîş (n)

hiwnayene: b. huynayene

hiwnayîş (n): b. huynayîş (n)

hiwi (n): b. huye-II (n)

hiwî (n): b. huye-I (n)

hizirîyayene: düşünmek

hizirîyayîş (n): düşünme

hî-I: b. hît, -e

hî bîyayene: b. hît bîyene

hî kerdene: b. hît kerdene

hî-II (n, z): b. ey-I (n, z)

hîbîyayîş (n): b. hîtbîyayîş (n)

hiç: hiç

hiç kerdene: hiçlemek, hiç-
leştirmek

hiçey (m): b. hiçîye (m)

hiçê (m): b. hiçîye (m)

hiçîye (m): hiçlik

hiçkerdiş (n): hiçleştirme

hidrojene (m): hidrojen

hîers (n): b. hêrs (n)

hîers bîyayîş (n): b. hêrsbî-
yayîş (n)

hîers bîyene: b. hêrs bîyene

hîers kerdene: b. hêrs ker-
dene

hîers kotene: b. hêrs kew-
tene

hîers ra ser vîştene: b. hêrs

ra ser fiştene

hîersê ... ameyene: b. hêr-
sê ... ameyene

hîersê ... ardene: b. hêrsê
... ardene

hîersê ... ardiş: b. hêrsê ...
ardiş

hîersî ... ardene: b. hêrsê
... ardene

hîersbîyaye (n): b. hêrsbîya-
ye (n)

hîersbîyayîye (m): b. hêrsbî-
yayîye (m)

hîersin, -e: b. hêrsin, -e

hîerskerdis (n): b. hêrsker-
diş (n)

hîerskotîş (n): b. hêrskew-
tiş (n)

hîeze (m): b. heje (m)

hîkaya (m): b. hîkaye (m)

hîkaye (m): öykü, hikâye

hîkerdiş (n): b. hîtkerdiş (n)

hîle (n): hîle

hîlebaz, -e: hîlekâr

hîlebazîye (m): hîlekârlık

hîlekar, -e: hîlekâr

hîlekarîye (m): hîlekârlık

hîm (n): temel

hîme (m): büyük taş

hîmi (m): b. hîme (m)

hîn-I (zh, z): b. înan (zh, z)

hîn-II: b. hîni-III

hîn-III: b. hîna

hîna: 1) daha

Kêneke to ra hîna zaf za-
na. (Kız senden daha çok
biliyor.)

2) henüz, hâlâ

Kêneke hîna nêşîya./Kê-
neke hema nêşîya. (Kız
henüz gitmemiş.)

hîne-I (zh, z): b. înan (zh, z)

hîne-II (n): b. **hênî-I** (n)
hînê: b. **hîna**
hînê: b. **hinî-IV**
hînî-I: b. **hinî-IV**
hînî-II: b. **hinî-III**
hînî-III (zh, z): b. **înan** (zh, z)
hînî-IV (n): b. **hênî-I** (n)
hînî-V: b. **winî**
hînîke: b. **hinîke**
hînke: b. **hinîke**
hînkî: b. **hinîke**
hînsan (n): b. **însan** (n)
hîr (m): b. **îre**
hîr vetene: b. **îre vetene**
hîra, -ye: geniş
hîrahoke (m): geniş aç
hîrahokin, -e: geniş açılı
hîratî (m): genişlik
hîrayîye (m): genişlik
hîre-I (n): baş dönmesi
hîre şîyayene: b. **hîre şîyene**
hîre şîyene: başı dönmek
hîrê ... şîyayene: b. **hîrê ... şîyene**
hîrê ... şîyene: başı dönmek
Hîrê şîma şîno. (Başınız döner.)
hîre-II: b. **hîrê**
hîremêna: b. **hîrê hemîne**
hîremîna: b. **hîrê hemîne**
hîreşîyayîş (n): başı dönme
hîrê: üç
hîr sey: b. **hîrê sey**
hîre sey: b. **hîrê sey**
hîrê heme: her üç
hîrê hemîne: her üçü
hîrê rê se: b. **hîrê sey**
hîrê sey: üç yüz
hîrê sê: b. **hîrê sey**
hîrê sêy: b. **hîrê sey**
hîrêgoşe-I (n): üçgen (mat)

hîrêgoşeyo çeşitkenar (n): çeşitkenar üçgen
hîrêgoşeyo diletkenar (n): ikizkenar üçgen
hîrêgoşeyo hîrahokin (n): geniş açılı üçgen
hîrêgoşeyo seypêkenar (n): eşkenar üçgen
hîrêgoşeyo tenghokin (n): dar açılı üçgen
hîrêgoşeyo tîkhokin (n): dik açılı üçgen
hîrêgoşe-II (m): dirgen (üç çatalı dirgen)
hîrêgoşî (m): b. **hîrêgoşe-II** (m)
hîrême: b. **hîrê heme**
hîrên, -e: b. **hîrêyin**, -e
hîrês: on üç
hîrêsibay (n): bugünden sonraki üçüncü gün
hîrêsîway (n): b. **hîrêsibay** (n)
hîrêsiwey (n): b. **hîrêsibay** (n)
hîrêyin, -e: üçüncü
hîrgueş (m): b. **hîrêgoşe-II** (m)
hîrguweş (m): b. **hîrêgoşe-II** (m)
hîri-I (m): b. **îre-II** (m)
hîri vetene: b. **îre vetene**
hîri-II: b. **hîrê**
hîrigueş (m): b. **hîrêgoşe** (m)
hîrin, -e: b. **hîrêyin**, -e
hîrini: b. **hîrêyine**
hîris: otuz
hîrisibay (n): b. **hîrêsibay** (n)
hîrisin, -e: otuzuncu
hîriş: b. **hîris**
hîrye: b. **hîrê**
hîryend (m): b. **herinde** (m)
hîryes: b. **hîrês**
hîryin: b. **hîrêyin**, -e
hîryîn: b. **hîrêyin**, -e
hîs (n): duygu, his
hîs kerdene: hissetmek, se-

hîsdar

zinlemek, sezmek

hîsdar, -e: duygulu, duygun

hîsdarêni (m): duygululuk, duygunluk

hîsdarî (m): duygululuk, duygunluk

hîsdarîye (m): duygululuk, duygunluk

hîsgêr, -e: duyarlı, duygulu, hassas

hîsgêrêni (m): duyarlık, duygululuk, hassaslık, hassasiyet

hîsgêri (m): duyarlık, duygululuk, hassaslık, hassasiyet

hîsgêriye (m): duyarlık, duygululuk, hassaslık, hassasiyet

hîsî, -ye: duygusal, hissi

hîsîbiyayîş (n): duygusallık

hîsîtî (m): duygusallık

hîsîyiye (m): duygusallık

hîskerdiş (n): hissetme, sezineleme, sezme

hîsr (m): b. **hesire** (m)

hîsre (m): b. **hesire** (m)

hîss (n): b. **hîs** (n)

hîssî, -ye: b. **hîsî**, -ye

hîssîbiyayîş (n): b. **hîsîbiyayîş** (n)

hîssîyiye (m): b. **hîsîyiye** (m)

hîstenik, -e: duyarlı, duygulu, hassas

hîstenikêni (m): duyarlık, duygululuk, hassaslık, hassasiyet

hîstenikî (m): duyarlık, duygululuk, hassaslık, hassasiyet

hîstenikiye (m): duyarlık, duygululuk, hassaslık, hassasiyet

hîstire (m): b. **îstire** (m)

hîstire (m): b. **îstire** (m)

hîş (n): b. **hiş** (n)

hîşî xo vila kerdene: b.

hişê xo vila kerdene

hît, -e-I: ıslak, yaş

hît biyene: ıslak olmak, ıslanmak, yaş olmak

hît kerdene: ıslatmak

hît-II (n): b. **wit** (n)

hîtbîyayîş (n): ıslanma

hîtêni (m): b. **witinîye** (m)

hîtik (n): tiftik

kilawa/kulika hîtikêne

(m): tiftik külâh

hîtikin, -e: tiftikli

hîtin, -i: b. **witin** -e

hîtiye-I (m): ıslaklık, yaşlık

hîtiye-II (m): b. **witinîye** (m)

hîtkerdiş (n): ıslatma

hîttik (n): b. **hîtik** (n)

hîttikin, -e: b. **hîtikin**, -e

hîvî (m): b. **hêvî** (m)

hîwe (n): b. **huye-I** (n)

hîy: b. **hît**, -e

hîy biyayene: b. **hît biyene**

hîy kerdene: b. **hît kerdene**

hîyate (m): b. **heyate** (m)

hîybiyayîş (n): b. **hîtbîyayîş** (n)

hîyega (n): b. **hêga** (n)

hîyey (m): b. **hîtiye-I** (m)

hîyê (m): b. **hîtiye-I** (m)

hîykerdiş (n): b. **hîtkerdiş** (n)

hîyşar (n): b. **hişar** (n)

hîza (m): hiza

hîzaya ... de: hizasında

hîzaya ... ra: hizasında

Hîzan (n): Hizan

hîzare (m): b. **îzare** (m)

hîzara lihêfî (m): b. **îzara lihêfî**

hîzara masî (m): b. **îzara masa** (m)

hîzara nimacı (m): b. **îzara nimajî** (m)

hîzari (m): b. **îzare** (m)

ho-I: fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel

ho-II: b. **xo-I**

ho ver estene: b. **xo ver eştene**

ho vîr a kerdene: b. **xo vîr ra kerdene**

ho-III (m): b. **hewe-I** (m)

hogeç (n): iki yaşında veya daha yaşlı olan koç

hoke (m): aç

hokepeym (n): iletki

hoki (m): b. **hoke** (m)

hol, -e: iyi

Ez hol a. (Ben iyiyim.)

hol bîyene: 1)iyi olmak
2)iyileşmek

hol kerdene: 1)iyi etmek
2)iyileştirmek

hol kerdene: b. **hil kerdene**

holbîyayiş (n): 1)iyi olma 2)iyileşme

holey (m): b. **holîye** (m)

holê (m): b. **holî** (m)

holi (n): b. **howle** (n)

holî (m): iyilik

holîye (m): iyilik

holkerdiş-I (n): 1)iyi etme
2)iyileştirme

holkerdiş-II (n): b. **hilkerdiş** (n)

Hollanda (m): Hollanda

Homa (n): Tanrı, ilah

Homa cayê ey deko. (Tanrı yerini doldursun.)

Homa herinda ey deko. (Tanrı yerini doldursun.)

Homa rehetîye bido. (İyi geceler.)

Homa şifa bido. (Tanrı/Al-

lah şifa versin./Geçmiş olsun.)

Homa tala: b. **Homa teala**

Homa teala: Allahü teâlâ

Haço tela: b. **Heç teala**

Homa zîyade biko. (Tanrı ziyade etsin/artırsın.)

Ma kêmi kerd, Homa bizêdno. (Biz eksilttik, Tanrı ziyade etsin/artırsın.)

Ma kêmi kerd, Homa kêmi nêko. (Biz eksilttik, Tanrı eksiltmesin.)

Ma kêmi kerd, Homa vêşî biko. (Biz eksilttik, Tanrı ziyade etsin/artırsın.)

Ma kêmi kerd, Homa zîyade biko. (Biz eksilttik, Tanrı ziyade etsin/artırsın.)

homa: b. **hema-I**

homa ra: b. **hema-1**

Homay (n): b. **Homa** (n)

Homayî, -ye: Tanrısal, ilahi

homeyîne: b. **ameyene**

homeyîne kiştene: b. **ameyene kiştene**

homeyîş (n): **ameyîş** (n)

homeyîşkiştîş (n): b. **ameyîşkiştîş** (n)

hon (n): b. **hewn** (n), **xow** (n)

hon a kerdene: b. **hewn a kerdene**

hon a şîyayene: b. **hewn a şîyene**

hon a şîyene: b. **hewn a şîyene**

hona-I: b. **winî**

hona-II: b. **hîna**

hona-III: b. **hewna-I**

honakerdiş (n): b. **hewnakerdiş** (n)

honşeyîş (n): b. **hewnaşîya-**

H

yîş (n)
honaşiyayış (n): b. hewnaşiyayış (n)
honday: b. hende
honde: b. hende
hondê: b. hende
Hondûras (n): Honduras
honeyî: b. asarên, henên
honê: b. hewna-I
Honyara (m): Honiara
honzar: b. hezar
hope (m): havuz
hopi (m): b. hope (m)
hophopik (n): ibibik kuşu
hoqa (m): b. weqa (m)
hoqebaz, -e: hokkabaz
hoqqebaz, -e: b. hoqebaz
hor (n): b. hewr (n)
hora-I (n): b. hewra (n)
hora-II: b. xora
horayê (n): b. hewrayî (m)
horayî (n): b. hewrayî (m)
horin (n): b. hewrin (n)
horinê (n): b. hewrinîye (m)
horiyes (n): b. vewrês (n)
hors (n): b. ors (n)
horte (n): b. orte (n)
horyes (n): b. vewrês (n)
hosta, -ye: b. westa, -ye
hoste (n): b. westa (n)
hoş (n): b. hewş (n)
hot: b. hewt
hot sey: b. hewt sey
hotay: b. hewtay
hote (n): b. hewte (n)
hotês: b. hewtês
hovîrakerdiş (n): b. xovîrakerdiş (n)
how (m): b. hewe-I (m)
howl, -e: b. hol, -e
howlbîyayış (n): b. holbîyayış (n)

howle (n): örtme (bina için)
howlê (m): b. holîye (m)
howley (m): b. holîye (m)
howli (m): b. hole (m)
howli (n): b. howle (n)
howlkerdiş (n): b. holkerdiş-I (n)
hown (n): b. hewn (n), xow (n)
hown a kerdene: b. hewn a kerdene
hown a kerdene: b. hewn a kerdene
hown a şîyayene: b. hewn a şîyene
howna: b. hewna-I
hownakardiş (n): b. hewnakardiş (n)
hownakerdiş (n): b. hewnakardiş (n)
hownaşeyîş (n): b. hewnaşiyayış (n)
hownaşiyayîş (n): b. hewnaşiyayîş (n)
howneyîne: b. ewnîyayene
howneyîş (n): b. ewnîyayîş (n)
hownîyayîne: b. ewnîyayene
hownîyayîş (n): b. ewnîyayîş (n)
howr (n): b. hewr (n)
howra (n): b. hewra (n)
howrin (n): b. hewrin (n)
howriney (m): b. hewrinîye (m)
howş (n): b. hewş (n)
howt: b. hewt
howte (n): b. hewte (n)
howzi (m): b. hewze (m)
hoybaşêni (m): başorakçılık
hoybaşî, -ye: başorakçılık
hoybaşîtiye (m): başorakçılık
hoye (m): ekin veya ot biçerken biçmek için yönelinen ve hedeflenen mesafe
hoyneyîne: b. ewnîyayene

hoyneyîş (n): b. ewnîyayîş (n)
hoynîyayîş (n): b. ewnîyayîş (n)
bioynî: b. biewnî
boynî: b. biewnî
hozor: b. hezar
hu-I: b. xo
hu-II (n): b. huye (n)
hudid (n): b. hudud (n)
hudud (n): sınıır, hudut
hukm (n): yargı, hüküm
hukmat (n): hükümet
hukumat (n): b. hukmat (n)
hule (n): koni
huli (m): b. hele (m)
huli di: b. hele de
hula êrî (m): b. hela êreyî (m)
hula nimajî (m): b. hela nimajî (m)
hulikin, -e: konik
hulî: hindi
huma: b. hema
hunaz, -e: başorakçı
hunazî (m): başorakçılık
huncî: b. ancî
hund: b. hende
hunda: b. hendê-1
hundê: b. hendê-1
huner (n): beceri, hüner, sanat
hunero edebî (n): edebi beceri
hunermend, -e: sanatçı
hunê: b. hewna-I
hunî: b. winî, ayhawa
hunîn: b. henên, asarên
hunkuf, -i: b. hinkuf, -e
huqûq (n): hukuk
huqûqê arizî yê deynî (n): borçlar özel hukuku
huqûqê arizî yê miyandewletan (n): devletlerarası özel hukuk
huqûqê asayîşê cematki

(n): sosyal güvenlik hukuku
huqûqê asayîşê sosyali (n): sosyal güvenlik hukuku
huqûqê bacî (n): vergi hukuku
huqûqê bankaçîyiye (n): bankacılık hukuku
huqûqê bazirganiye (n): ticaret hukuku
huqûqê erazî (n): arazi hukuku, toprak hukuku
huqûqê îcra-îflasî (n): icra-îflas hukuku
huqûqê karî (n): iş hukuku
huqûqê keyeyî (n): aile hukuku
huqûqê maliye (n): maliye hukuku
huqûqê mîrasî (n): miras hukuku
huqûqê miyandewletan (n): devletlerarası hukuk
huqûqê pêroyî yê dewletan (n): devletler genel hukuku
huqûqê pêroyî yê deynî (n): borçlar genel hukuku
huqûqê qanûnê bingeyî (n): anayasa hukuku
huqûqê Roma (n): Roma hukuku
huqûqê ticaretî (n): ticaret hukuku
huqûqê ûsulê ceza (n): ceza usul hukuku
huqûqê ûsulê medenî (n): medeni usul hukuku
huqûqê wayîriye (n): mülkiyet hukuku
huqûqê Yewiya Ewropa (n): Avrupa Birliği hukuku
huqûqo arizî (n): hususi

huqûqzan

hukuk, özel hukuk

huqûqo medenî (n): medeni hukuk

huqûqo pêroyî (n): genel hukuk, umumi hukuk

huqûqo tebîî (n): doğal hukuk, tabii hukuk

huqûqzan, -e: hukukçu

hur-I: b. her

hur çar: b. her çar

hur demêna: b. her dîyan, her dîyine

hur dêmîna: b. her dîyan

hur dêna: b. her dîyan, her dîyine

hur di: b. her di

hur dima: b. her di, her dîyan

hur dimêna: b. her dîyan, her dîyine

hur dimîn: b. her dîyan, her dîyine

hur dimîna: b. her dîyan, her dîyine

hur dimîne: b. her dîyan, her dîyine

hur dî: b. her di

hur mîn: b. her dîyan

hur mîna: b. her dîyan

hur-II (n): b. wir (n)

hura: b. xora

hurak (n): keser

hurdí, -ye: küçük, ufak, kırıntı

hurdí kerdene: doğramak (ekmek vb. için), ufalamak (ekmek vb. için)

hurdíyê belxurî (n): ince bulgur

hurdíyê nanî (n): ekmek kırıntısı

hurdí-hurdí: küçük küçük, ufak ufak, ince ince

hurdíkerdíş (n): doğrama (ekmek vb. için), ufalama (ekmek vb. için)

hurendî (m): b. herinde (m)

hurê amayene: b. werê ameyene

hurê amayêne: b. werê ameyene

hurê ameyîne: b. werê ameyene

hurê ardene: b. werê ardene

hurêamayîş (n): b. werêameyîş (n)

hurêardîş (n): b. werêardîş (n)

hurênayîş (n): b. hurênayîş (n)

hurênayîş (n): sertçe tartışma

hurênd (m): b. herinde (m)

hurêndî (m): b. herinde (m)

huriştene: b. weriştene

huriştîş (n): b. weriştîş (n)

hurmet (n): saygı, ihtiram, hürmet

hurmetkar, -e: saygılı, hürmetkâr, hürmetli

hurmetkarey (m): b. hurmetkarî (m), hurmetkarîye (m)

hurmetkarê (m): b. hurmetkarî (m), hurmetkarîye (m)

hurmetkarênî (m): saygılılık

hurmetkarî (m): saygılılık

hurmetkarîye (m): saygılılık

hurna: b. her di, her dîyan, her dîyine

husk, -e: b. huşk, -e

husk bîyene: b. huşk bîyene

husk kerdene: b. huşk kerdene

husk û biring, -e: b. huşk û biring, -e

huska (n): b. huşka (n)

huskbîyayîş (n): b. **huşkbîya-yîş** (n)
huskênî (m): b. **huşkênî** (m)
huskiye (m): b. **huşkiye** (m), **huşkî** (m)
huskkerdiş (n): b. **huşkker-diş** (n)
huşk, -e: kuru
huşk bîyene: kurumak
huşk kerdene: kurutmak
huşk û biring, -e: kupkuru
huşk û hol, -e: kupkuru
huşk û wad, -e: kupkuru
huşk û war, -e: kupkuru
huşk-biring, -e: kupkuru
huşka (n): ayaz
huşkbîyayîş (n): kuruma
huşkdês (n): sadece taşlardan örülen harçsız duvar
huşkedîsk (n) (TE): sabit disk
huşkênî (m): kuruluk
huşkî (m): kuruluk
huşkiye (m): kuruluk
huşkkerdiş (n): kurutma
hut, -e-I: balına
hut-II (n): b. **wit** (n)
hutîn, -i: b. **witîn** -e
hutiney (m): b. **witînîye** (m)
huwate (n): b. **huye-II** (n)
huwatene: b. **huyayene**
huwatiş (n): b. **huyayîş** (n)
huwayene: b. **huyayene**
huwayîş (n): b. **huyayîş** (n)
huwe (n): b. **huye-I** (n)
huwi (n): b. **huye-II** (n)
huwî (n): b. **huye-I** (n)
huwnayene: b. **huynayene**
huwnayîş (n): b. **huynayîş** (n)
huwt: b. **hewt**
huwt rê se: b. **hewt sey**
huwtê: b. **hewtay**
huy (n): b. **huye-I** (n)

huyayene: gülmek
huyayêne: b. **huyayene**
huyayîş (n): b. **huyayîş** (n)
huyayîş (n): gülme, gülüş
huye-I (n): kürek
huyey vewri (n): b. **huyeyê vewre** (n)
huyeyê vewre (n): sıyırğa
huye-II (n): gülme, gülüş
huyî (n): b. **huye-I** (n)
huynayene: güldürmek
huynayêne: b. **huynayene**
huynayîş (n): güldürme
Hûma (n): b. **Homa** (n)
Hûma şîfa bid': b. **Homa şîfa bido**.
Hûma tala: b. **Homa teala**
Hûma tela: b. **Homa teala**
Hûma zîyed kir.: b. **Homa zîyade biko**.
hûmar (m): b. **hûmare** (m)
hûmare (m): sayı, adet
hûmara desrayine: ondalık sayı (mat)
hûmara pî: pi sayısı (mat)
hûmarê desrayinî: ondalık sayılar (mat)
hûmaritene: saymak
hûmaritiş (n): sayma
hûmarkî: sayısal
hûmarname (n): sayı sözcüğü
hûmarnameyê bingeyî (zh): asıl sayılar
hûmarnameyê kesîrî (zh): kesir sayılar
hûmarnameyê rêzkî (zh): sıra sayılar
hûmarnameyê zerfkî (zh): zarfsal sayılar
hûmartene: b. **hûmaritene**
hûmartiş (n): b. **hûmaritiş** (n)
Hûmay (n): b. **Homa** (n)

Hûmay rehetey bido.: b. Homa rehetîye bido.

Hûmay şîfa bido.: b. Homa şîfa bido.

Hûmay teala: b. Homa teala

Hûmay zêde biko.: b. Homa ziyade biko.

Hûmay zêde kero.: b. Homa ziyade biko.

hûn (n): b. hewn (n), xow (n)

hûn a kerdene: b. hewn a kerdene

hûn a şîyayene: b. hewn a şîyene

hûna: b. hîna

hûnakerdiş (n): b. hewnakerdiş (n)

hûnaşîyayîş (n): b. hewnaşîyayîş (n)

hûnc: b. ancî

hûncî: b. ancî

hûney: b. hewna-I

hûnê: b. hewna-I

hûnzar: b. hezar

hûr (n): b. hurdí (n)

hûrê nanî (n): b. hurdíyê nanî (n)

hûrdanik (n): ince bulgur

hûrik (n): çok ince bulgur

hûrikê belxurî (n): çok ince bulgur

hût, -e: b. hut, -e

hût (n): b. wit (n)

hûtî -i: b. witin, -e

hûtîney (m): b. witinîye (m)

I

-ic (sf): b. **-ij** (sf)
... **id** (pd): b. ... **de** (pd)
ig: b. **ke-I**
ihna: b. **wina**
-ij (sf): mensubiyet (“-lı”/“-li”)
anlamı veren bir sonek
çewlîgij, -e: Bingöllü
dêrsimij, -e: Dersimli
pîraniij, -e: Piranlı
ika: b. **nika**
ilaqe (n): b. **eleqe** (n)
ilm (n): b. **îlim** (n)
ilmdar, -e: b. **îlmdar**, -e
ilmdarî (m): b. **îlmdarî** (m),
îlmdarîye (m)
ilmî, -ye: b. **îlmî**, -ye
ilxamur (n): b. **exlamur** (n)
im- (pr): b. **em-** (pr)
imser: b. **emser**
imşo: b. **emşo**
imbar (n): b. **embar** (n)
imbarik: b. **bimbarek**, -e
imbarkên: b. **bimbarek**, -e
imaz, -i: b. **embaz**, -e
imazey (m): b. **embazîye** (m)
imbaz, -i: b. **embaz**, -e
imbazey (m): b. **embazîye** (m)

imbazê (m): b. **embazîye** (m)
imbiryan, -i: b. **embiryan**, -e
imbiryanîni (m): b. **embiryanîne** (m)
imbrîyan, -i: b. **embiryan**, -e
imbrîyanîni (m): b. **embiryanîne** (m)
imeyîş (n): b. **ameyîş** (n)
imi (m): b. **eme** (m)
imir (n): **emr-I** (n)
imnan (n): b. **hamnan** (n)
imnana (m): b. **hamnana** (m)
imnane (n): b. **hamnane** (n)
imnanên, -e: b. **hamnanên**, -e
imnanîn, -e: b. **hamnanên**, -e
imnanîye (m): b. **hamnanîye** (m)
imno (n): b. **hamnan** (n)
imnon (n): b. **hamnan** (n)
imsarr: b. **emser**
imser: b. **emser**
imş: b. **emşo**
imşo: b. **emşo**
in-I (n, z): b. **no-I** (n, z)
inî (n, z): b. **ney-II** (n, z)
in-II (n, s): 1) b. **no-II** (n, s) 2) b.
nê-IV (n, s)
in-III (zh, s): b. **nê-II** (zh, s)

-in/-ine-I (sf): “-lı”/“-li” anlamı veren bir sonek
esteyin, -e: kemikli
katayin, -e: kemikli
solin, -e: tuzlu
-in-II (sf): b. **-ene** (sf)
ina-I (m, z): 1) b. **na-I** (m, z) 2) b. **naye** (m, z)
inay (m, z): b. **naye** (m, z)
ina-II (m, s): b. **na-II** (m, s)
ina ray: b. **na rey**
ina rey: b. **na rey**
ina rê: b. **na rey**
ina-III: b. **wina**
inahawa: böyle
inaheta: b. **nata**
inahewa: b. **inahawa**
inaray: b. **nara**
inarey: b. **nara**
inasar: böylesi
inasar kar: böylesi iş
inasarên, -e: böylesi, böylesine
karo inasarên (n): böylesi iş
inasarêni (m): b. **inasarêne** (m)
inawa: b. **inahawa**
inay (m, z): b. **naye** (m, z)
inayin: b. **inasar**
inbaz: b. **embaz**, -e
inbiryan, -i: b. **embiryan**, -e
inbiryanîni (m): b. **embirya-nîne** (m)
inca: b. **noca**
incase (m): b. **încase** (m)
incasêre (m): b. **încasêre** (m)
incîli (m): b. **încîre** (m), **hêjî-re** (m)
inda: b. **hendê**
indê: b. **hendê**
indhey: b. **hende**
indi: b. **hende**
indihey: b. **hende**
indiheyra: b. **hende**

-ine (sf): b. **-ene** (sf)
iney-I (m, z): b. **naye** (m, z)
iney-II (n, z): b. **ney-II** (n, z)
inê-I (m, z): b. **naye** (m, z)
inê-II (n, z): b. **ney-II** (n, z)
inê-III (zh, z): b. **nê-I** (zh, z)
inê-IV (zh, s): b. **nê-II** (zh, s)
ingilisiyayene: b. **engilisiyayene**
ingilisiyayış (n): b. **engilisiyayış** (n)
ingilisnayene: b. **engilisnayene**
ingilisanayış (n): b. **engilisanayış** (n)
ingimên (n): b. **hingimên** (n)
ingîsti (m): b. **engište** (m)
ingîšta malêvi (m): b. **engîšta malêbe** (m)
ingîstiri (n): b. **engiştane** (n)
ingîst (m): b. **engište** (m)
ingîsti (m): b. **engište** (m)
ingîştey dest (m): b. **engîştata destî** (m)
ingîştey ling (m): b. **engîştata linge** (m)
ingîştona (m): b. **engiştane** (n)
ingle (n): b. **hingile-I** (n)
inguri (m): b. **engure** (m)
ini-I (n, z): 1) b. **no-I** (n, z) 2) b. **ney-II** (n, z)
ini-II (n, s): b. **no-II** (n, s)
inika: b. **nika**
inikay: b. **nika**
inî-I (n, z): b. **ney-II** (n, z)
inî-II (n, s): b. **nê-IV** (n, s)
inî-III (zh, z): b. **nê-I** (zh, z)
inî-IV (zh, s): b. **nê-II** (zh, s)
inîn (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
inîyan (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
inîyon (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
inîyûn (zh, z): b. **nînan** (zh, z)

inka: b. **nika**
inkay: b. **nika**
inkayin, -i: b. **nikayin**, -e
inkey: b. **nika**
inkeyin, -i: b. **nikayin**, -e
inkê: b. **nika**
inkêyin, -i: b. **nikayin**, -e
ino-I (n, z): b. **no-I** (n, z)
ino-II (n, s): b. **no-II** (n, s)
ino-III (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
inon (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
inû-I (n, z): b. **no-I** (n, z)
inû-II (n, s): b. **no-II** (n, s)
inûn (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
... **ir** (pd): 1)b. ... **rê-III** (pd) 2)b.
... **ro-VII** (pd)
iskura (m): b. **uskura** (m)
ismer: b. **emser**
ismo: b. **emşo**
ispar (n): b. **espar** (n)
ispenax (n): b. **îспенax** (n)
ispide (m): b. **espije** (m)
ispij (m): b. **espije** (m)
ispiji (m): b. **espije** (m)
istamî (m): b. **astamî** (m)
istanik (m): b. **estaneke** (m)
istaniki (m): b. **estaneke** (m)

istare (n): b. **estare** (n)
istîrî (n): b. **estare** (n)
istomî (m): b. **astamî** (m)
istonik (m): b. **estaneke** (m)
istoniki (m): b. **estaneke** (m)
istor, -i: b. **estor**, -e
istuni (m): b. **estune** (m)
istûnik (m): b. **estaneke** (m)
istûniki (m): b. **estaneke** (m)
işkence: b. **îşkence** (n)
işkiş (m): b. **eskije** (m)
işkişî (m): b. **eskije** (m)
işmo: b. **emşo**
işna (m): b. **wişna** (m)
işnayêri (m): b. **wişnayêre** (m)
işpij (m): b. **espije** (m)
işpiji (m): b. **espije** (m)
itîya (n): b. **tîya** (n)
itya (n): b. **tîya** (n)
ixlamur (n): b. **exlamur** (n)
ixtîyar, -e: b. **extîyar**, -e
ixtîyarey (m): b. **extîyarîye** (m)
ixtîyarê (m): b. **extîyarî** (m)
iz: b. **zî**
-iz (sf): b. **-ij** (sf)
izxara (m): **izgara**

İ

î-I (zh, s): b. **ê-IV** (zh, s)
î-II (n, z): b. **ey-I** (n, z)
î-III (n, s): b. **ê-II** (n, s)
î- (pr): "Bu" anlamı veren bir önek.
îro: b. **ewro**
-î (sf): Türkçedeki "-lık"/"-lik" sonekinin karşılığı olan bir sonek
giranî (m): ağırlık
îblîs (n): şeytan, iblis
îblîsey (m): b. **îblîsî** (m), **îblîsiye** (m)
îblîsê (m): b. **îblîsî** (m), **îblîsiye** (m)
îblîsênî (m): şeytanlık, iblislik
îblîsî (m): şeytanlık, iblislik
îblîsiye (m): şeytanlık, iblislik
îbriq (n): ibrik
îbrişim (n): b. **birisim** (n)
îbrişimên, -e: b. **birisimên**, -e
îbrişimin, -e: b. **birisimin**, -e
îca: b. **uca**
îçilik (n): b. **işlig** (n)
îçlig (n): b. **işlig** (n)
îçlik (n): b. **işlig** (n)
îdam bîyene: asılmak (idam

edilmek)
îdam kerdene: asmak (idam etmek)
îdambîyayış (n): asılma (idam edilme)
îdamkerda (m): asılı
îdamkerde (n): asılı
îdamkerdiş (n): asma (idam etme)
îdamkerdiye (m): asılı
îdare (n): yönetim, idare
îdareyo orfî (n): sıkıyönetim
îdareker, -e: yönetici, idareci
îdarekera apartmanî (m): apartman yöneticisi
îdarekera torre (m) (TE): ağ yöneticisi
îdarekera sistemî (m): sistem yöneticisi
îdarekerê apartmanî (n): apartman yöneticisi
îdarekerê torre (n) (TE): ağ yöneticisi
îdarekerê sistemî (n): sistem yöneticisi
îdarekerdox, -e: yöneten

îdari

îdarî: idari, yönetsimsel
îdî (m): bayram
îdman (n): idman
îdom bîyayîne: b. **îdam bîyene**
îdom kerdene: b. **îdam kerdene**
îdombîyayîş (n): b. **îdambîyayîş (n)**
îdomkerdiş (n): b. **îdamkerdiş (n)**
îdûm bîyayîne: b. **îdam bîyene**
îdûm kerdene: b. **îdam kerdene**
îdûmbîyayîş (n): b. **îdambîyayîş (n)**
îdûmkerdiş (n): b. **îdamkerdiş (n)**
îdxalat (n): dışalım, ithalat
îdxalatkar, -e: dışalımçı, ithalatçı
îdyom (n): deyim, tabir
îfada (m): b. **îfade (n)**
îfade (n): ifade
îfade dayene: ifade vermek
îfade girewtene: ifade almak, sorgulamak
îfadegirewtiş (n): sorgu, sorgulama
îfadi (n): b. **îfade (n)**
îhtîbar ... ardene: b. **îtîbar bi ... ardene**
îhtîbar bi ... ardene: b. **îtîbar bi ... ardene**
îhtîbar bi ... bîyayene: b. **îtîbar bi ... bîyene**
îhtîbar bi ... kerdene: b. **îtîbar bi ... kerdene**
îhtîram (n): saygı, ihtiram, hürmet
îja: b. **uca**

îkê: b. **nika**
îklîm (n): iklim
îlac (n): ilaç
îlah (n): ilah, tanrı
îlaha (m): b. **ilahe**
îlahe (m): ilahe, tanrıça
îlahî, -ye: ilahi, Tanrısal
îlahîyat (n): ilahiyat, teoloji, Tanrıbilim
îlahîyatnas, -e: ilahiyatçı, teolog, Tanrıbilimci
îlaj (n): b. **îlac (n)**
îlam: b. **îlle**
îlancuxi (m): b. **êlancuxe (m)**
îlaqe (n): b. **eleqe (n)**
îlayî: b. **îlle**
îlim (n): bilim
îlimdar, -e: bilgin, âlim
îlimdarênî (m): bilginlik, âlimlik
îlimdarî (m): bilginlik, âlimlik
îlimdariye (m): bilginlik, âlimlik
îliç (n): İliç
îlla: b. **îlle**
îlle: özellikle
îlleh: b. **îlle**
îllehî: b. **îlle**
îllehîm: b. **îlle**
îlluzyonîst, -e: b. **îlluzyonîst, -e**
îlm (n): b. **îlim (n)**
îlmdar, -e: b. **îlimdar, -e**
îlmdarî (m): b. **îlimdarî (m), ilimdarîye (m)**
îlmî, -ye: bilimsel
îlmîti (m): bilimsellik
îlmîyiye (m): bilimsellik
îltihab (n): b. **îltihab (n)**
îltîca (m): iltica, sığınma
îltîca kerdene: iltica etmek, sığınmak
îltihab (n): iltihap, yangı

iltihabin, -e: iltihaplı, yangılı
ilxat: b. êrxat, -e
iluzyonîst, -e: gözbağcı, illüzyonist
îma (n): b. îman (n)
îma kerdene: b. îman kerdene
îmakerdiş (n): b. îmankerdiş (n)
îmam (n): imam
Îmam Ali: İmam Ali
Îmam Eli: İmam Ali
îman (n): iman, inan, inanç
îman ardene: inanmak
îman kerdene: inanmak
îmanardiş (n): inan, inanma
îmankerdiş (n): inan, inanma
îmha (m): yok etme, imha, imha etme
îmha kerdene: yok etmek, imha etmek
îmhakerdiş (n): yok etme, imha, imha etme
îmiş (n): b. êmiş (n)
îmkan (n): olanak, imkân
îmkanêde newe (n): yeni bir olanak, yeni bir imkân
îmkanêko newe (n): yeni bir olanak, yeni bir imkân
îmko (n): b. îmkan (n)
îmkon (n): b. îmkan (n)
îmkû (n): b. îmkan (n)
îmkûn (n): b. îmkan (n)
îmo (n): b. îman
îmon (n): b. îman
îmon ardene: b. îman ardene
îmon kerdene: b. îman kerdene
îmtan (n): b. îmtihan (n)
îmtihan (n): imtihan
îmû (n): b. îman
îmûn (n): b. îman

îmûn ardene: b. îman ardene
îmûn kerdene: b. îman kerdene
în-I (zh, z): 1)b. înan (zh, z) 2)b. nê-I (zh, z)
în-II (zh, s): b. nê-II (zh, s)
în-III (n, z): b. ney-II (n, z)
-în-I (sf): b. -ên (sf), -in (sf)
-în-II (sf): b. -înan (sf)
îna-I (zh, z): b. înan (zh, z)
îna-II: b. wina
-îna: b. -înan
îna kerdene: b. înan kerdene
înad-I (n): inat
înad kerdene: inat etmek
înad, -e-II: inatçı, inat
înadcênî: b. înadçiyênî
înadçî, -ye: inatçı, inat
înadçiyey (m): b. înadçiyî (m), înadçiyîye (m)
înadçiyê (m): b. înadçiyî (m), înadçiyîye (m)
înadçiyênî: inatçılık
înadçiyî (m): inatçılık
înadçiyîye (m): inatçılık
înadey (m): b. înadiye (m)
înadê (m): b. înadî (m)
înadênî: inatçılık
înadî (m): inatçılık
înadiye (m): inatçılık
înakerdiş (n): b. înankerdiş (n)
înam kerdene: b. înan kerdene
înamkerdiş (n): b. înankerdiş (n)
înan (zh, z): onlar, onları
înan bîyene: inanmak
înan kerdene: inanmak
-înan (sf): "-gil, -giller" anlamı veren bir sonek
Heseninan: Hasangil, Ha-

inanbiyayış

sangiller

xaloyınan: dayıgil, dayıgil-ler

inanbiyayış (n): inanma

ınankerdiş (n): inan, inanma

ınat (n): b. **ınad** (n)

ınat kerdene: b. **ınad kerdene**

ınatcî, -ye: b. **ınadçî, -ye**

ınatçî, -ye: b. **ınadçî, -ye**

ınatê (m): b. **ınadî** (m)

ınayin: b. **ınasar**

ıncas (m): b. **ıncase** (m)

ıncase (m): kara erik

ıncasêre (m): kara erik ağacı

ıncasêri (m): b. **ıncasêre** (m)

ıncil (m): b. **ıncîre** (m), **hêjîre** (m)

ıncile (m): b. **ıncîre** (m), **hêjîre** (m)

ıncilewr (n): b. **ıncîrêre** (m), **hêjîrêre** (m)

ıncili (m): b. **ıncîre** (m), **hêjîre** (m)

ıncilor (n): b. **ıncîrêre** (m), **hêjîrêre** (m)

ıncilowr (n): b. **ıncîrêre** (m), **hêjîrêre** (m)

ıncilyer (m): b. **ıncîrêre** (m), **hêjîrêre** (m)

ıncîre (m): b. **ıncîre** (m), **hêjîre** (m)

ıncîl (m): b. **ıncîre** (m), **hêjîre** (m)

ıncîre (m): incir

ıncîrêre (m): incir ağacı

ındî: b. **êdî**

İndonezya (m): Endonezya

ıne-I (n): cuma

ıne-II (n): b. **hênî-I** (n)

ıne-III (zh, z): b. **ınan** (zh, z)

ıney (zh, z): b. **ınan** (zh, z)

ınê-I (zh, z): b. **ınan** (zh, z)

ınê-II (zh, s): b. **nê-II** (zh, s)

İngilistan (n): İngiltere

ıngiliz, -e: İngiliz

ıngilizkî (m): İngilizce

ıngîmiyen (n): b. **hingimên** (n)

ıngışt (m): b. **engışte** (m)

ıngışti (m): b. **engışte** (m)

ıngıştey destî (m): b. **engışta destî** (m)

ıngıştey lingi (m): b. **engışta linge** (m)

ını (n): b. **hênî-I** (n)

ını-I (zh, z): b. **ınan** (zh, z)

ını-II (zh, s): b. **nê-II** (zh, s)

-ını: b. **ınan**

ınkan (n): b. **ımkan** (n)

ınkey: b. **nika**

ınkeyin, -i: b. **nikayin, -e**

ınkê: b. **nika**

ınko (n): b. **ımkan** (n)

ınkon (n): b. **ımkan** (n)

ınkû (n): b. **ımkan** (n)

ınkûn (n): b. **ımkan** (n)

ıno (zh, z): b. **ınan** (zh, z)

ıno biyayene: b. **ınan biyene**

ıno kerdene: b. **ınan kerdene**

ınon (zh, z): b. **ınan** (zh, z)

ınon kerdene: b. **ınan kerdene**

ınsa (n): b. **ınsan** (n)

ınsan, -e: insan, adam

ınsanetey (m): b. **ınsanetiye** (m)

ınsanetiye (m): insanlık, adamlık

ınsaney (m): b. **ınsanıye** (m)

ınsanıye (m): insanlık, adamlık

ınso (n): b. **ınsan** (n)

ınson, -i: b. **ınsan, -e**

ınsonetey (m): b. **ınsanetiye** (m)

însonetê (m): b. însanetiye (m)
 însoney (m): b. însaniye (m)
 însoneê (m): b. însaniye (m)
 însû (n): b. însan (n)
 însûn, -i: b. însan, -e
 însûnetey (m): b. însanetiye (m)
 însûnetê (m): b. însanetiye (m)
 însûney (m): b. însaniye (m)
 însûneê (m): b. însaniye (m)
 înşaat (n): inşaat
 înşaatkar, -e: inşaatçı
 înşala: b. înşalah
 înşalah: inşallah
 înşalla: b. înşalah
 înşallah: b. înşalah
 înşallo: b. înşalah
 înşallû: b. înşalah
 înşalo: b. înşalah
 înşalû: b. înşalah
 înşeat (n): b. înşaat (n)
 înşela: b. înşalah
 înşelah b. înşalah
 înşella: b. înşalah
 înşellah: b. înşalah
 înterjeksiyon (n): ünlem
 İnternet (n) (TE): İnternet
 întiham (n): b. îmtihan (n)
 întizamin, -e: düzenli, intizam-
 lı, nizamlı
 întransîtif: geçişsiz
 înû (zh, z): b. înan (zh, z)
 înû kerdene: b. înan ker-
 dene
 înûn kerdene: b. înan ker-
 dene
 -înû: b. -înan
 îpeg (n): ipek
 îpegên, -e: ipekten yapılma,
 ipekli
 îpegin, -e: ipekli
 îqaz (n): uyarı, ikaz
 îqaz kerdene: uyarmak,

ikaz etmek
 îqazkerdiş (n): uyarma, ikaz
 etme
 îqtîdar (n): iktidar
 îr (n): b. ewro (n)
 Îran (n): İran
 Îraq (n): Irak
 îrbişim (n): b. birîsim (n)
 îrbişimên, -e: b. birîsimên, -e
 îrbîşimin, -e: b. birîsimin, -e
 îre-I (m): tırtıl
 îre-II (m): alerji (kaşıntılı alerji)
 îre vetene: alerji olmak
 îri (m): b. îre (m)
 îri vetene: b. îre vetene
 Îrlanda (m): İrlanda
 îro: b. ewro
 îrtibat (n) (TE): ilişki, irtibat
 Îsa: İsa, Hz. İsa
 Îsayî ra ver (ÎV): Milattan
 Önce (MÖ)
 Îsayî ra pey (ÎP): Milattan
 Sonra (MS)
 îsa (n): b. însan (n)
 îsala: b. înşalah
 îsan, -e: b. însan, -e
 îsanetey (m): b. însanetiye (m)
 îsanetê (m): b. însanetiye (m)
 îsaney (m): b. însaniye (m)
 îsanê (m): b. însaniye (m)
 îsanên (m): b. însaniye (m)
 îsanênî (m): b. însaniye (m)
 îskarpîn (n): iskarpin
 îskele (n): bûğet
 îskelet (n): iskelet
 îskeletin, -e: iskeletli
 îskence (n): b. îşkence (n)
 îslam, -e: İslam, Müslüman
 Îslamabad (n): İslamabad
 îslamey (m): b. îslamiye (m)
 îslamê (m): b. îslamiye (m)
 îslamêni (m): Müslümanlık

İslamî-I

İslamî-I (m): İslamiyet, İslam-
lık, Müslümanlık

İslamî, -ye: İslami

İslamîye (m)-II: İslamiyet,
İslam-lık, Müslümanlık

İslamiyet (n): İslamiyet, Müs-
lümanlık

İslanda (m): İzlanda

İslige (m): b. **İşlig** (n)

İslom, -i: b. **İslam**, -e

İslomey (m): b. **İslamîye** (m)

İslomê (m): b. **İslamîye** (m)

İslomî: b. **İslamî**, -ye

İslomîyet (n): b. **İslamîyet** (n)

İslûm, -i: b. **İslam**, -e

İslûmê (m): b. **İslamîye** (m)

İslûmî: b. **İslamî**, -ye

İslûmîyet (n): b. **İslamîyet** (n)

İsnad (n): isnat

İsnad kerdene: isnat etmek

İsnadkerda (m): isnat edilen

İsnadkerde (n): isnat edilen

İsnadkerdox, -e: isnat eden

İso (n): b. **İnsan**(n)

İson, -e: b. **İnsan**, -e

İsonetey (m): b. **İnsanetiye** (m)

İsonetê (m): b. **İnsanetiye** (m)

İsoney (m): b. **İnsaniye** (m)

İsonê (m): b. **İnsaniye** (m)

İsonên (m): b. **İnsaniye** (m)

İsonênî (m): b. **İnsaniye** (m)

İsot (n): biber

İsotê çarlistonî (n): çarlis-
ton biberi

İsoto derg (n): sivri biber

İsoto guzin (n): acı biber

İsoto hurdı (n): toz biber

İsoto kulikin (n): çarliston
biberi

İsoto perik (n): pul biber

İsoto sîya (n): karabiber

İsoto tuj (n): 1)acı biber
2)sivri biber

İsoto tun (n): acı biber

İsoto wırdi (n): b. **İsoto
hurdı** (n)

İsoto wurdi (n): b. **İsoto
hurdı** (n)

İsotin, -e: biberli

İspanax (n): b. **İспенax** (n)

İspat (n): ispat

İspat kerdene: ispat etmek

İспенax (n): ispanak

İspîr (n): İspir

İşqarpîn (n): b. **İşkarpîn** (n)

İsrail (n): İsrail

İstakoz (n): istakoz

İstanbul (n): İstanbul

İstane (n): b. **İştane** (n)

İstembul (n): b. **İstanbul** (n)

İstire (m): gözyaşı

İstihkam (n): istihkâm

İstihkamkar, -e: istihkâmçı

İstire (m): b. **İstire** (m)

İsuat (n): b. **İsot** (n)

İsuat wurdi (n): b. **İsoto
hurdı** (n)

İsû (n): b. **İnsan** (n)

İsûn, -i: b. **İnsan**, -e

İsûney (m): b. **İnsaniye** (m)

İsûnê (m): b. **İnsaniye** (m)

İswat (n): b. **İsot** (n)

İswato wırdi (n): b. **İsoto
hurdı** (n)

İsya (n): b. **İsyan** (n)

İsya kerdene: b. **İsyan
kerdene**

İsyan (n): ayaklanma, başkal-
dırı, başkaldırma, isyan

İsyan kerdene: ayaklan-
mak, başkaldırmak, isyan
etmek

İsyankerdiş (n): ayaklanma,
başkaldırma, başkaldırma, is-
yan etme

İsyo (n): b. **İsyān** (n)
İsyo kerdene: b. **İsyān kerdene**
İsyon (n): b. **İsyān** (n)
İsyon kerdene: b. **İsyān kerdene**
İsyonkerdiş (n): b. **İsyānkerdiş** (n)
İsyû (n): b. **İsyān** (n)
İsyû kerdene: b. **İsyān kerdene**
İsyûn (n): b. **İsyān** (n)
İsyûn kerdene: b. **İsyān kerdene**
İsyûnkerdiş (n): b. **İsyānkerdiş** (n)
İş (n): b. **kar** (n), **xebate** (m), **gure** (n)
İşa (n): b. **eşā** (n)
İşala: b. **İnşalah**
İşalla: b. **İnşalah**
İşallo: b. **İnşalah**
İşallû: b. **İnşalah**
İşalo: b. **İnşalah**
İşalû: b. **İnşalah**
İşaret (n): im, **işaret**
İşaret biyene: **işaretlenmek**, **işaret edilmek**
İşaret kerdene: **imlemek**, **işaret etmek**, **işaretlemek**
İşaretbiyayiş (n): **işaretlenme**
İşaretdayox, -e: **işaretçi**
İşaretkerda (m): **işaretli**
İşaretkerde (n): **işaretli**
İşaretkerdiş (n): **imleme**, **işaretleme**
İşaretkerdiye (m): **işaretli**
İşat (n): b. **İnşaat** (n)
İşela: b. **İnşalah**
İşelah: b. **İnşalah**
İşelay: b. **İnşalah**
İşella: b. **İnşalah**
İşellah: b. **İnşalah**

İşellay: b. **İnşalah**
İşkence (m): b. **İşkence** (n)
İşkence (n): **ışkence**
İşkenceker, -e: **ışkenceci**
İşlig (n): **gömlek**, **mintan**
İşlige (m): b. **İşlig** (n)
İşlik (n): b. **İşlig** (n)
İşlig (n): b. **İşlig** (n)
İşlige (m): b. **İşlig** (n)
İşliga fistanî (m): **fistanın belden yukarı kısmı**
İşligi (m): b. **İşlig** (n)
İşporta (m): **ışporta**
İşportakar, -e: **ışportacı**
İšta (m): b. **İştah** (n)
İştah (n): **ıştah**
İştane (n): **yüzük**
İştaneyo sêmên (n): **gümüş yüzük**
İşte biyayene: b. **mîşte biyene**
İşte kerdene: b. **mîşte kerdene**
İştebiyayiş (n): b. **mîştebiyayiş** (n)
İsteh (n): b. **İştah** (n)
İstekerde (n): b. **mîstekerde** (n)
İstekerdiş (n): b. **mîstekerdış** (n)
İta (n): b. **tîya** (n)
İtalya (m): **İtalya**
İtam (n): b. **İmtihan** (n)
İtfaiya (m): **itfaiye**
İtfaiye (m): b. **İtfaiya** (m)
İtfaiyekar, -e: **itfaiyeci**, **yangıncı**
İtfaya (m): b. **İtfaiya** (m)
İtfaye (m): b. **İtfaiya** (m)
İtham (n): b. **İmtihan** (n)
İtibar ... biyene: b. **İtibar bi ... biyene**
İtibar ... kerdene: b. **İtibar bi ... kerdene**

îtibar bi ... ardene: -e güvenmek

îtibar bi ... bîyene: -e güvenilmek

îtibar bi ... kerdene: -e güvenmek

îtiqad (n): inanç, itikat

îtiraf (n): itiraf

îtiraf kerdene: itiraf etmek

îtiya (n): b. **tîya (n)**

îttîfaq (n): bağlaşma, ittifak

îtxalat (n): b. **îdخالat (n)**

îtya (n): b. **tîya (n)**

îvriq (n): b. **îbriq (n)**

îvrîsim (n): b. **birîsim (n)**

îvrişim (n): b. **birîsim (n)**

îvrişim (n): b. **birîsim (n)**

îvrişimên, -i: b. **birîsimên, -e**

îvrişimin, -i: b. **birîsimin, -e**

îxracat (n): dışsatım, ihracat

îxracatkar, -e: dışsatımcı, ihracatçı

îxtiyar, -e: b. **extiyar, -e**

îxtiyarey (m): b. **extiyariye (m)**

îxtiyarê (m): b. **extiyarî (m)**

îxtiyarên (m): b. **extiyarênî (m)**

îy-I (zh, s): b. **ê-IV (zh, s)**

îy-II (n, s): b. **ê-II (n, s)**

îy-III (zh, z): b. **ê-III (zh, z)**

îy-IV (n, z): b. **ey-I (n, z)**

-îye (sf): Türkçedeki "-lık"/"-lik" sonekinin karşılığı olan bir sonek

giranîye (m): ağırlık

îyî (n, z): b. **ey-I (n, z)**

îyja: b. **uca**

îyr (m): b. **îre-II (m)**

îyr vetene: b. **îre vetene**

îyta (n): b. **tîya (n)**

îyûn (zh, z): b. **înan (zh, z)**

îz: b. **zî**

îzafe (m): tamlama

îzafeya nameyî (m): ad

tamlaması, isim tamlaması

îzafeya nameyî ya diyare:

belirtili isim tamlaması

îzafeya nameyî ya nedî-

yare: belirtisiz isim tamlaması

îzafeya rêzilkî (m): zincirleme tamlama

îzafeya sifetî (m): sıfat tamlaması

îzah (n): b. **îzeh (n)**

îzah kerdene: b. **îzeh kerdene**

îzahat (n): b. **îzehet (n)**

îzahat dayene: b. **îzehet dayene**

îzahkerdiş (n): b. **îzehkerdiş (n)**

îzar (m): b. **îzare (m)**

îzare (m): 1)örtü olarak kullanılan bez 2)üzerine pestil bulamacı sürülerek pestil yapımı için kullanılan bez parçası

îzara lihêfi (m): yorganın iç tarafa bakan yüzü

îzara masa (m): masa örtüsü

îzara nimajî (m): namazlık

îzari (m): b. **îzare (m)**

îzeh (n): açıklama, izah

îzeh kerdene: açıklamak

îzehet (n): açıklama, izahat

îzehet dayene: açıklama yapmak

îzehet da. (Açıklama yaptı.)

îzehkerdiş (n): açıklama

Nê karî îzeh bike. (Bu işi açıkla.)

îzime (m): odun

îzima mazêre (m): meşe odunu

îzimi (m): b. **îzime (m)**

J

ja-I: b. uca

ja-II (n): b. **jan** (n)

ja-III (n): b. **ca-I** (n)

ja-IV (m, z): 1) **a-I** (m, z) 2) b. **aye**
(m, z)

ja ra: b. **aye ra**

jafete (m): b. **ziyafet** (n)

jafete dayene: b. **ziyafet**
dayene

jaguar (n): jaguar

jahr (n): b. **jehr** (n)

jahr werdene: b. **jehr wer-**
dene

jahrî (n): b. **jehrî** (m)

jahrî kewtene: b. **jehrî**
kewtene

jahrî werdene: b. **jehrî**
werdene

jahrîya marî (m): b. **jehrî-**
ya marî (m)

Jakarta (m): Cakarta

jaketatay (n): jaketatay

jaluzî (n): jaluzi

Jamaika (m): Jamaika

jan-I (n): 1) bulaşıcı hastalık

2) salgın hastalık, epidemi

3) sızıl

jan dayene: sızlamak

jan dayêne: b. **jan dayene**

jan dekewtene: 1) sızlamak

2) fazla üşümekten dolayı

aşırı sızlamak (el vb. için)

3) bulaşıcı hastalığa yakalan-

mak 4) salgın hastalığa yaka-

lanmak

jan kerdene: sızlamak

jan vetene: 1) bulaşıcı hasta-

lığa yakalanmak 2) salgın

hastalığa yakalanmak

jan-II (n): b. **ziwan** (n)

japone (n): japone (kadın giysi-
si için)

Japonya (m): Japonya

jar-I (n): b. **jehr** (n)

jar wardene: b. **jehr wer-**
dene

jar, -e-II: b. **zar, -e**

jar biyayene: b. **zar biyene**

jar kerdene: b. **zar kerdene**

jarbiyayîş (n): b. **zarbiyayîş** (n)

jarî-I (m): b. **jehrî** (m)

jarî kotene: b. **jehrî kew-**
tene

jarî werdene: b. **jehrî wer-**

dene

jarîya marî (m): b. jehrîya marî (m)

jarî-II (m): b. zarî-I (m)

jarkerdiş (n): b. zarkerdiş (n)

jarse (n): jarse

hartiyer (n): hartiyer

je: b. se-III

jede: b. zîyade

jehr (n): zehir

jehr werdene: zehirlenmek

jehrî (m): zehir

jehrî kewtene: zehirlenmek

jehrî werdene: zehirlenmek

jehrîya marî (m): yılan zehiri

jenosîd (n): katliam, soykırım

jeolog, -e: jeolog

jeolojî (n): jeoloji

jeomorfolog, -e: jeomorfolog

jeomorfoloji (n): jeomorfoloji

jew: b. yew

jewbîn: b. yewbînî, yewbînan

jewbînî: b. yewbînî, yewbînan

jewbînî kewteni: b. yewbînî kewtene

jewbînîkewtiş (n): b. yewbînîkewtiş (n)

jewbîyaye (n): b. yewbîyaye (n)

jewin, -i: b. yewin, -e

jewî (m): b. yewî-I (m)

jewmbîna: b. yewbînan

jewmbînî: b. yewbînî

jewna: b. yewna-I

jey (n, z): b. ey-I (n, z)

jey ra: b. ey ra

jê-I: b. sey-I

jê-II (n, z): b. ey-I (n, z)

jêde: b. zîyade

jêhat, -e: b. jêhatî, -ye

jêhatî, -ye: becerikli

jije (n): b. jûje (n), dije (n)

jimêlî (zh): b. zimbêlî (zh)

jirç (n): b. zîrç (n)

jiwa: b. ziwa, -ye

jiwa biyayene: b. ziwa biyene

jiwa kerdene: b. ziwa kerdene

jiwabîyayîş (n): b. ziwabîyayîş (n)

jiwakerdiş (n): b. ziwakerdiş (n)

jiwayîye (m): b. zîwayîye (m), zîwayî (m)

jî-I: b. zî

jî-II: b. sey-I

jîan (n): b. ziwan (n)

jîgolo (n): jigolo

jîhat, -e: b. jêhatî, -ye

jîlete (m): b. cilet (n)

jîmêlî (zh): b. zimbêlî (zh)

jîmnastîk (n): jimnastik, idman

jîmnastîkker, -e: jimnastikçi

jîn (zh, z): b. înan (zh, z)

jîndan (n): b. zîndan (n)

jîne (zh, z): b. înan (zh, z)

jînekolog, -e: jinekolog. nisaiyeci

jînekoloji (n): jinekoloji, nisaiye

jînî (zh, z): b. înan (zh, z)

jîrç (n): b. zîç (n)

jîyan (n): b. ziwan (n)

jîyat (n): b. jêhatî (n)

jîyatî: b. jêhatî, -ye

jo-I (n): b. jan-I (n)

jo-II: b. yew

jobîn: b. yewbînî

jobînan: b. yewbînan

jobînî: b. yewbînî

jobînî kotene: b. yewbînî kewtene
jobînîkotiş (n): b. yewbînî-kewtiş (n)
jobîyaye (n): b. yewbîyaye (n)
jobîyayîş (n): b. yewbîyayîş (n)
jokey, -e: b. cokey, -e
jon (n): b. jan-I (n)
jona: b. yewna-I
jondes: b. yewendes
jondesin, -e: b. yewendesin, -e
joyî (m): b. yewîye (m), yewî-I (m)
ju, -ye: b. yew, -e
ju bîyayene: b. yew bîyayene
ju hete ra: b. yew het ra
juan (n): b. zıwan (n)
jubîn: b. yewbînî, yewbînan
jubînî: b. yewbînî, yewbînan
jubînî kotene: b. yewbînî kewtene
jubînîkotiş (n): b. yewbînî-kewtiş (n)
jubîyaye (n): b. yewbîyaye (n)
jubîyayîş (n): b. yewbîyayîş (n)
jubîyayîye (m): b. yewbîyayîye (m)
juje (n): b. jûje (n)
jumîn: b. yewbînî, yewbînan
jumînî: b. yewbînî, yewbînan
juna: b. yewna-I
jupon: jûpon
jur (n): b. zure (m)
jurî kerdene: b. zurî kerdene
jurîker, -e: b. zureker, -e
jurîkerdiş (n): b. zurîkerdiş (n)
jut (n): jût
juvîn: b. yewbînî, yewbînan
juvînî: b. yewbînî, yewbînan
juwan (n): b. zıwan (n)

juwer, -e: b. yewer, -e
juwerî (n): b. yewerî (n)
juwîn: b. yewbînî, yewbînan
juwînî: b. yewbînî, yewbînan
juya, -ye: b. ziwa, -ye
juya bîyayene: b. ziwa bîyayene
juya kerdene: b. ziwa kerdene
juyabîyayîş (n): b. zıwabîyayîş (n)
juyakerdiş (n): b. zıwakerdiş (n)
juyan (n): b. zıwan (n)
juyayîye (m): b. zıwayîye (m), zıwayî (m)
juye (m): b. yewe (m)
juyêni (m): b. yewîye (m), yewî-wî (m)
juyin, -e: b. yewin, -e
juyî (m): b. yewîye (m), yewî-I (m)
juyîye (m): b. yewîye (m), yewî-wî (m)
jû, -ye: b. yew, -e
jû be jû: b. yew bi yew
jû hete ra: b. yew het ra
jû ve jû: b. yew bi yew
jû (n): b. jan-I (n)
jûbîn: b. yewbînî, yewbînan
jûbînî: b. yewbînî, yewbînan
jûje (n): kirpi
jûmîn: b. yewbînî, yewbînan
jûmînî: b. yewbînî, yewbînan
jujû (n): b. jûje (n)
jûn (n): b. jan-I (n)
jûn dayene: b. jan dayene
jûn dekotene: b. jan dekotene
jûn kardene: b. jan kerdene

jûn vetene: b. **jan vetene**
jûna: b. **yewna-I**
jûre (m): koruk
jûtî (m): b. **yewîye (m), yewî (m)**
jûvin: b. **yewbînî, yewbînan**
jûvinî: b. **yewbînî, yewbînan**
jûvîn: b. **yewbînî, yewbînan**
jûvinî: b. **yewbînî, yewbînan**
jûvinî kotene: b. **yewbînî**
kewtene
jûvinîkotiş (n): b. **yewbînî-**

kewtiş (n)
jûwîn: b. **yewbînî, yewbînan**
jûwînî: b. **yewbînî, yewbî-**
nan
jûye (m): b. **yewe (m)**
jûyênî (m): b. **yewîye (m), ye-**
wî-I (m)
jûyin, -e: b. **yewin, -e**
jûyî (m): b. **yewîye (m), yewî-**
I (m)
jûyîn, -e: b. **yewin, -e**

K

ka-I: hele

Ka bê tîya. (Hele buraya gel.)

ka-II: fiilin gelecek zamanında kullanılan bir partikel

Kabul (n): Kabil

kadro (n): kadro

kaf (n): mağara

kafe (m): b. **kefe** (m)

kafik (n): küçük mağara

kahar (m): b. **karî** (m)

kahrî (m): b. **karî** (m)

kahrîpese (m): iki yaşındaki dişi kечи yavrusu

kaj mar (n): b. **kajê marî** (n)

kajê marî (n): kav (yılan gömleği, yılan derisi)

kaka (m): b. **keka**

kakao (n): hintbademi, kakao

kakat (m): b. **kakate** (m)

kakate (m): baş, kafa

kakile (m): 1)sert kabuğuyla birlikte ceviz 2)bütün halindeki ceviz içi

kakila goze (m): çiçe

kakuç (n): b. **çakuç** (n)

kakut (m): b. **kakate** (m)

kal-I (n): 1)yaşlı, ihtiyar 2)dede, büyükbaba 3)ata

kalo: dede (hitap hali)

kal, -e-I: ham, olmamış

kal û mal: b. **kel-mel**

kalan (n): tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklama işi

kalan kerdene: tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklamak

kalanî (m): kın

kalanî kerdene: b. **kalan kerdene**

kalanîkerdiş (n): b. **kalan-kerdiş** (n)

kalankerdiş (n): tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklama

kalawi (m): b. **kilawe** (m)

Kaledonyaya Newiye (m): Yeni Kaledonya

kalek (n): b. **kalik** (n)

kaleke (m): 1)böğür (boş böğür) 2)yan

kaleki (m): b. **kaleke** (m)

kalenî (m): b. **kalanî** (m)

kaley

kaley (m): b. **kali** (m)
kalê (m): b. **kali** (m)
kalênî (m): yaşlılık, ihtiyarlık
kali (m): b. **kale** (m)
kaliç (n): b. **kalik** (n)
kalik (n): 1)dede, büyükbaba
2)ata
kalik û pîrik: ata(lar), ecdat
kali (m): yaşlılık, ihtiyarlık
kaliye (m): yaşlılık, ihtiyarlık
kalme (n): 1)kılıç 2)b. **kelame** (n)
kalmi (n): b. **kalme** (n)
kalnî (m): b. **kalanî** (m)
kalolî (n): b. **karyola** (m)
kalonî (m): b. **kalanî** (m)
kalorifer (n): kalorifer
kalorifero elektrikin (n):
elektrikli kalorifer
kalorifer (m): b. **kalorifer** (n)
kaloriferkar, -e: kaloriferci
kalorifersaz, -e: kaloriferci
kalueli (n): b. **karyola** (m)
kalule (n): b. **karyola** (m)
kalûn kerdene: b. **kalan ker-**
dene
kalûnkerdiş (n): b. **kalanker-**
diş (n)
kam, -e: 1)kim 2)hangi
Kam kitab yê to yo? (Hangi
kitap senin?)
Kamboçya (m): Kamboçya
kamca: nere
Ti kamca ra yî/ya? (Nereli-
sin?)
kamcî: b. **kamcîn**, -e
kamcîn, -e: hangi, hangisi
Kamcîn yê to yo? (Hangisi
senin?)
Kamcîn kitab yê to yo?
(Hangi kitap senin?)
kamco: b. **kamcîn**, -e
kamcû: b. **kamcîn**, -e

kamder, -e: hangisi
Kamder yê to yo? (Hangisi
senin?)
kamecî: b. **kamcîn**, -e
kamera (m): kamera
kameraman, -e: kameraman
Kamerûn (n): Kamerun
kamîc: b. **kamcîn**, -e
kamij: b. **kamcîn**, -e
kamik, -e: 1)hangisi 2)kim
Kamik yê to yo? (Hangisi
senin?)
kamî: kim
Kamî vato? (Kim söylemiş?)
kamîcî: b. **kamcîn**, -e
kamji: b. **kamcîn**, -e
kamjî: b. **kamcîn**, -e
kamkes, -e: kim
kamon (n): b. **kamyone** (m)
kamone (m): b. **kamyone** (m)
Kampala (m): Kampala
kampanya (m): kampanya
kamyon (m): b. **kamyone** (m)
kamyondar, -e: kamyoncu
kamyone (m): kamyon
kamyonkar, -e: kamyoncu
kan, -e: eski
kan û kun: eski püskü
kan-kort: eski püskü
Kanada (m): Kanada
kanal (n): kanal
kanarya (m): kanarya
Kanberra (m): Canberra
kanca: b. **kamca**
kancî: b. **kamcîn**, -e
kamcîn, -e: b. **kamcîn**, -e
kañçik (n): küf
kañçikî biyene. küflenmek
kañçikî kerdene: küflen-
dirmek
kañçikin, -e: küflü
kañçikîbiyayiş (n): küflenme

kañçikikerdiş (n): küflendirme
kañçikîyayene: küflenmek
kañçikîyayış (n): küflenme
kañçiknayene: küflendirmek
kañçiknayış (n): küflendirme
kañçiko bîyayene: b. **kañçiki bîyene**
kañçiko kerdene: b. **kañçiki kerdene**
kañçikobîyayış (n): b. **kañçikîbîyayış** (n)
kañçikokerdiş (n): b. **kañçikîkerdiş** (n)
kanguru, -ye: kanguru
Kanıreş (n): Karlıova
kankil (n): b. **kakile** (m)
kankile (m): b. **kakile** (m)
kankili (m): b. **kakile** (m)
kanroş, -e: eskici
kanser (n): kanser
kanta: b. **koî**
kanûn (m): b. **kanûne** (m)
kanûne (m): aralık
kanûni (m): b. **kanûne** (m)
kapçike (m): bilek
kapçika destî (m): el bileği
kapçika linge (m): ayak bileği
kaporta (m): kaporta
kaportasaz, -e: kaportacı
kaptan, -e: kaptan
kapuska (m): kapuska
kapuşone (m): kapuşon
kar-I (n): 1)iş
kar kerdene: çalışmak, iş yapmak
karo asarên (n): öylesi iş
karo henên (n): öylesi iş
karo inasarên (n): böylesi iş
karo winasî (n): böylesi iş
 2)fiil, eylem
karo aktif (n): etken fiil

karo ardimkerdox (n): yarıdımçı fiil
karo bêqayde (n): kuralsız fiil
karo întransîtif (n): geçişsiz fiil
karo passîf (n): edilgen fiil
karo pêrabeste (n): bileşik fiil
karo qaydeyin (n): kurallı fiil
karo sade (n): basit fiil
karo transîtif (n): geçişli fiil
karo viraşte (n): türemiş fiil
 3)kâr, kazanç, yarar, fayda
kar-II (m): b. **karî** (m)
Karakas (n): Caracas
karamela (m): karamela
karaz (n): küp (büyük küp)
Karaz: Kocaköy
karban (n): b. **karwan** (n)
karbançî: b. **karwançî**, -ye
karbançiyey (m): b. **karwançiyey** (m)
karbiz (m): b. **kahrîpese** (m)
karbize (m): b. **kahrîpese** (m)
kard (m): b. **kardî** (m)
karda (m): b. **kerda** (m)
kardar (n): yüklem
karde (n): b. **kerde** (n)
kardene: b. **kerdene**
kardiş (n): b. **kerdiş** (n)
kardî (m): bıçak, çakı
kardîya alafranga (m): iki tarafı kesen bıçak
kardîya birrekine (m): kesici tarafı testere gibi dişli olan bıçak
kardîya birrikine (m): b. **kardîya birrekine** (m)
kardîya çerkeze (m): bir çeşit kama

kardinal

kardîya difeke (m): iki taraflı kesen bıçak
kardîya elefiranxa (m): b.
kardîya alafranga (m)
kardîya fêkîyî (m): meyve bıçağı
kardîya kalanî (m): 1)ekmek bıçağı 2)kama
kardîya kalenî (m): b. **kardîya kalanî** (m)
kardîya kalni (m): b. **kardîya kalanî** (m)
kardîya kalonî (m): b. **kardîya kalanî** (m)
kardîya meyweyî (m): meyve bıçağı
kardîya nanî (m): ekmek bıçağı
kardîya qije (m): küçük bıçak
kardîya verrokerdişî (m): kama
kardîya xoverrokerdişî (m): kama
kardinal (n): kardinal
kardiyolog, -e: kardiyolog
kardiyolojî (n): kardiyoloji
kardox, -i: b. **kerdox**, -e
kardû (n): yabanpancarı, yabanişpanak, pazı
kare-I (n): kare
kare-II (n): b. **kuware** (n)
kare-III (m): b. **kar** (n)-3
kareba (n): b. **kehreba** (n)
kargi (m): b. **kerge** (m)
kari (n): b. **kuware** (n)
karitene: 1)dikmek (ağaç vb. için) 2)ekmek, tohum ekmek (sebze ve meyve için)
Cîtyerî/cîtkarî cew karito. (Çiftçi arpa ekmiş.)
karitenî: b. **karitene**

karitiş (n): 1)ekme, ekme, ekim 2)dikme
karî (m): bir-iki yaşındaki dişi keçi yavrusu
karîbane (m): b. **kehreba** (n)
karîdes (n): karides
karîkature (m): karikatür
karîkaturîst, -e: karikatürist
karîkaturkêş, -e: karikatürist
karîyayene: ekilmek
Hêga key karîya? (Tarla ne zaman ekildi?)
karîyayeni: b. **karîyayene**
karker, -e: işçi
karkera mewsimana (m): mevsimlik işçi
karkera mewsimanîye (m): mevsimlik işçi
karkera pakî (m): çöpçü, temizlik işçisi
karkera pakîye (m): çöpçü, temizlik işçisi
karkera rojaneyî (m): gündelikçi
karkera zîretî (m): tarım işçisi
karkerê pakî (n): çöpçü, temizlik işçisi
karkerê pakîye (m): çöpçü, temizlik işçisi
karkerê rojaneyî (n): gündelikçi
karkerê zîretî (n): tarım işçisi
karkero mewsimane (n): mevsimlik işçi
karkerdiş (n): çalışma
karkerey (m): b. **karkerîye** (m), **karkerî** (m)
karkerê (m): b. **karkerîye** (m), **karkerî** (m)
karkerênî (m): işçilik

karkerî (m): işçilik
karkeriye (m): işçilik
karm (n): b. **kerm** (n)
karm û kêz: b. **kerm û kêz**
karmat: b. **keremate**
karolî (n): b. **karyola** (m)
karolîfer (n): b. **kalerîfer** (n)
karoser (n): **karoser**
karpese (m): b. **kahrîpese** (m)
kart (n): b. **xart** (n)
kart kerdene: b. **xart kerdene**
karte (m): **kart**
karta bingeyîye (m) (TE):
 ana kart
karta ekranî (m) (TE): ek-
 ran kartı
karta grafîkî (m) (TE): gra-
 fik kartı
karta vengî (m) (TE): ses
 kartı
kartik (n): b. **xartîk** (n)
kartik kerdene: b. **xartîk kerdene**
kartî, -ye: **bayat**
kartî biyene: **bayatlamak**
kartî kerdene: **bayatlatmak**
kartîbiyayîş (n): **bayatlama**
kartîkerdiş (n): **bayatlatma**
kartograf, -e: **haritacı**
kartol (m): b. **kartole** (m)
kartole (m): **patates**
kartoli (m): b. **kartole** (m)
kartuel (m): b. **kartole** (m)
kartueli (m): b. **kartole** (m)
karû (n): b. **kuware** (n)
karvan (n): b. **karwan** (n)
karwançî: b. **karwançî**, -ye
karwa (n): b. **karwan** (n)
karwan (n): **kervan**
karwançênî (m): **kervancılık**
karwançî, -ye: **kervancı**

karwançiyey (m): b. **karwan-
 çiyiye** (m)
karwançiyiye (m): **kervancılık**
karwo (n): b. **karwan** (n)
karwon (n): b. **karwan** (n)
karwonçî: b. **karwançî**, -ye
karwonçiyey (m): b. **karwan-
 çiyiye** (m)
karwû (n): b. **karwan** (n)
karwûn: b. **karwan** (n)
karwûnçî: b. **karwançî**, -ye
karwûnçiyê (m): b. **karwan-
 çiyiye** (m)
karyola (m): **karyola**
karyole (n): b. **karyola** (m)
kas (n): b. **kaş** (n)
kasa (m): **kasa**
kasadar, -e: **kasadar**, **kasiyer**
kasane (m): b. **kaşane-I** (m)
kaset (n): **bant**, **kaset**
kasetê teyîbe (n): **teyp bandı**
kasetê vîdeoyî (n): **video
 bandı**
kasete (m): b. **kaset** (n)
kaske (m): **kask**
kaska: b. **kaşka**
kaskena: b. **kaşka**
kaş (n): **yamaç**, **yokuş**
kaşane-I (m): 1) **kızak** 2) **bir sırı-
 ğa yüklenip çekilerek taşı-
 nan yük**
kaşane-II (n): **sürgü** (tarım
 aracı), **tapan**
kaşing (n): **kolan**
kaşinge (m): **kuşak üzerine
 bağlanan bir çeşit kemer**
kaşing (n): b. **kaşinge** (m)
kaşka: **keşke**
kaşkan: b. **kaşka**
kaşkêna: b. **kaşka**
kaşkî: b. **kaşka**
kaşkîna: b. **kaşka**

kaşkiya

kaşkiya: b. **kaşka**
kaşkole (m): atkı, kaşkol
kaşkona: b. **kaşka**
kaşmîr: keşmîr (n)
kaşûne (m): b. **kaşane-I** (m)
kat (m): b. **katike** (m)
kata: b. **kotî**
kata (m): b. **keta** (m)
    kata arî (m): b. **ketaya arê-yî** (m)
    katey arî (m): b. **ketaya arê-yî** (m)
    katê arî (m): b. **ketaya arê-yî** (m)
katalît (n): katalit
    katalito tubin (n): tüplü katalit
katati (m): b. **katike** (m)
kate-I (n): kemik
kate-II (m): b. **keta** (m)
kateyên, -e: kemikten yapıma
kateyin, -e: kemikli
kati-I (n): b. **kate-I** (n)
kati-II (m): b. **katike** (m)
katib, -e: kâtip, sekreter, yazman
katibe (m): kâtime
katibê (m): b. **katibî** (m), **katibîye** (m)
katibî (m): yazmanlık, sekreterlik, kâtiplik
katibîye (m): yazmanlık, sekreterlik, kâtiplik
katike (m): baş, kafa
katib, -e: b. **katib**, -e
katibe (m): b. **katibe** (m)
katibê (m): b. **katibî** (m), **katibîye** (m)
Katmandû (n): Katmandu
katuel (m): b. **kartole** (m)
kavir, -e: 1)kuzu 2)toklu
kax (n): tarla, bostan vb. yerler-

deki yabancı otları ayıklama işi
kax kerdene: tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklamak
kaxid (n): b. **kaxite** (m)
kaxide (m): b. **kaxite** (m)
kaxit (n): b. **kaxite** (m)
kaxite (m): kâğıt
    kaxita awdestxaneyî (m): tuvalet kâğıdı
    kaxita destawxaneyî (m): tuvalet kâğıdı
    kaxita kenefî (m): tuvalet kâğıdı
    kaxita tuwaletî (m): tuvalet kâğıdı
kaxkerdiş (n): tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları ayıklama
kay (n): oyun
kaybaz, -e: aktör
kaye (m): b. **kay** (n)
Kayen (n): Cayenne
kayker (n): dansör
kaykerdox, -e: oyuncu
kaykerdoxiye (m): oyunculuk
kaykere (m): dansöz
Kaylerî: Cagliari
ke-I: ki
    Şima vajêne ke ma zî vajî.
    (Siz söyleyiniz ki biz de söyleyelim.)
ke-II: b. **kes**, -e
ke-III (n): b. **keye** (n)
ke-IV: b. **ko-II**
ke-V: b. **ka-II**
ke-VI: b. **kî-I**
-ke (sf): "bir" anlamı veren bir sonек
    reyke: bir kez
kean, -i: b. **kehen**, -e; **kan**, -e

kebab (n): kebab
kebabşış (n): şışkebabı
Keban (n): Keban
kebanî (m): ev işlerinden sorumlu kadın
 "Roji bîy dergî, kebanî bîy kergî, pîzey bîy vergî."
kebanîye (m): ev işlerinden sorumlu kadın
keber (n): b. **keyber** (n)
kebonî (m): b. **kebanî** (m), **kebanîye** (m)
kec, -i: b. **kej**, -e
keç (n): b. **kes** (n)
keçel, -e: kel
keçeley (m): b. **keçeliye** (m)
keçelê (m): b. **keçeliye** (m)
keçeliye (m): kellik
ked (m): b. **kede** (m)
kede (m): emek
keder (n): keder, üzüntü, üzüncü
keder kewtene: kederlenmek
keder kotene: b. **keder kewtene**
keder kowtene: b. **keder kewtene**
kederî ... girewtene: kederlenmek
A roje kederî ez girewta. (O gün kederlendim.)
kederî ... girotene: b. **kederî ... girewtene**
kederî ... gurotene: b. **kederî ... girewtene**
kederdayox, -e: üzüntülü (üzün durum veya olay), üzücü (üzün durum veya olay)
kederin, -e: üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzüncülü, kederli
kederinê (m): b. **kederinîye**

(m), **kederinî** (m)
kederinî (m): üzüntülülük
kederinîye (m): üzüntülülük
kedernak, -e: üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzüncülü, kederli
kedernak bîyene: kederlenmek
kedernakê (m): b. **kedernakîye** (m), **kedernakî** (m)
kedernakî (m): üzüntülülük
kedernakîye (m): üzüntülülük
kedi (m): b. **kede** (m)
kedike (m): küçük tuluk
kediki (m): b. **kedike** (m)
kedî, -ye: evcil
kedkar, -e: emekçi
kedkari (m): b. **kedkar**, -e
kefalet (n): kefalet
kefaletname (n): kefaletname
Kefaret bo. (Geçmiş olsun.)
Kefaretê axrete bo.: b. **Kefaretê axretî bo.**
Kefaretê axretî bo. (Geçmiş olsun.)
Kefaretê gunan bo.: b. **Kefaretê guneyan bo.**
Kefaretê guneyan bo. (Geçmiş olsun.)
Kefaretî axretî bû.: b. **Kefaretê axretî bo.**
Kefaretî gunûn bû.: b. **Kefaretê guneyan bo.**
kefe (m): aya
kefen (n): kefen
kefgêr (n): b. **kefgîr** (n)
kefgîr (n): b. **kefgîr** (n)
kefgîr (n): 1)kevgir 2)süzgeç
kefi (m): kefiye, başörtü, başörtüsü, çatma (hem kadın hem erkek için)
kefil, -e: kefil

kefilîye

kefilîye (m): kefillik, kefalet
kefir (n): kefir
kefiya (m): b. kefiye (m)
kefiye (m): kefiye, başörtü, başörtüsü, çatma (hem kadın hem erkek için)
kefsicûq (m): b. kefsucuxe (m)
kefsicûqe (m): b. kefsucuxe (m)
kefsicûqi (m): b. kefsucuxe (m)
kefsucuxe (m): sucuk (bandırma)
keftar, -e: sırtlan
kefya (m): b. kefiye (m)
kehan: b. kehen, -e; kan, -e
kehar (m): b. karî (m)
kehe (n): b. keye-I (n)
kehen, -e: eski
kehenlet (n): eski püskü
kehenroş, -e: eskici
kehin: b. kehen, -e; kan, -e
kehreba (n): kehribar
kehrîbar (n): b. kehreba (n)
kehya (n): b. keyxwa (n)
kej, -e: sarışın
kek-I (n): ağabey
kekey: b. kekê
kekê: ağabey (hitap hali)
keko: 1) ağabey (hitap hali)
2) baba (hitap hali)
kekû: b. keko
kek-II (n): kek
kek-III (m): b. keke (m)
keka (m): şeker (çocuk dilinde)
keke (m): pire
keki (m): b. keke (m)
keko (n): b. kekû, -ye
kekû, -ye: guguk
kel-I (n): teke
kel-II (m): b. kele (m)
kel dayene: b. kele dayene
kel diyayene: 1) b. kele diyayene

kel kewtene: b. kele kewtene
kel kotene: b. kele kewtene
kel piro ameyene: b. kele piro ameyene
kel piro ginayene: b. kele piro ginayene
kel tiro ameyene: b. kele tiro ameyene
kel vistene: b. kele fiştene
kel-mel (n): eşya
kela (m): b. kilawe-I (m)
Kela (m): Hınıs
kelakel, -i: b. kekel, -e
kelame (n): boyundurukta bulunan ve öküzün boynuna geçirilip altta bağlanan iki küçük çubuktan her biri
kelame tadayene: (mecazen) çalışmak istememek, (mecazen) işten kaçmak, (mecazen) kaytarmak
kelametadayış (n): çift sürme veya döven sürme esnasında öküzün yürümek istememesi
kelandiri (m): b. kelendire (m)
kelaw (m): b. kilawe-I (m)
kelawe (m): b. kilawe-I (m)
kelawi (m): b. kilawe-I (m)
kelbetane (m): b. kelpetane (m)
kelbetin (n): b. kulmetîn (n)
kelce (n): teke
keldaya (m): b. keledaya (m)
keldaye (n): b. keledaye (n)
keldayek (n): kaynatıcı
keldayekê awe (n): su kaynatıcı
keldayış (n): b. keledayış (n)
keldayîye (m): b. keledayîye (m)
keldiyayış (n): b. kelediyayış (n)

yış (n)
kele-I (n): 1)b. **kelle** (n) 2)tereyağı
kele-II (m): 1)aşırı sıcak 2)kaynama
kele dayene: kaynatmak
kele diyayene: 1)kaynatılmak 2)kızgın olmak, ısısı fazla olmak
kele finfiyayene: kaynatılmak
kele fiştene: kaynatmak
kele kewtene: kaynamak
kele piro ameyene: kaynamak
kele piro ginayene: kaynamak
kele tiro ameyene: kaynamak
kelece (n): b. **kelce** (n)
keledaya (m): 1)çok sıcak olan (yemek, içecek vb.), kızgın 2)kaynatılmış olan
keledaya biyene: kızgın olmak
keledaye (n): 1)çok sıcak olan (yemek, içecek vb.), kızgın 2)kaynatılmış olan
keledaye biyene: çok sıcak olmak (yemek, içecek vb. için), kızgın olmak
keledayış (n): kaynatma
keledayıye (m): 1)çok sıcak olan (yemek, içecek vb.), kızgın 2)kaynatılmış olan
keledayıye biyene: kızgın olmak
kelediyayış (n): kaynatılma
kelefiniyayış (n): kaynatılma
kelefišta (m): kaynatılmış olan
kelefište (n): kaynatılmış olan
kelefiştis (n): kaynatma

kelefiştıye (m): kaynatılmış olan
kelegerm, -e: aşırı sıcak, çok sıcak olan (yemek, içecek vb.)
kelegerm biyene: çok sıcak olmak (yemek, içecek vb. için)
kelekel, -e: aşırı sıcak
kelekewta (m): kaynamış olan
kelekewte (n): kaynamış olan
kelekewtiş (n): kaynama
kelekewtiye (m): kaynamış olan
kelem (n): lahana
kelemçe (n): kelepçe
keleme (n): b. **kelame** (n)
kelenaya (m): kaynatılmış olan
kelenaye (n): kaynatılmış olan
kelenayene: kaynatmak
kelenayış (n): kaynatma
kelenayıye (m): kaynatılmış olan
kelendire (m): tırpan
kelendire kerdene: tırpanlamak
kelendire piro dayene: tırpanlamak
kelendiri (m): b. **kelendire** (m)
kelendiri piro dayene: b. **kelendire piro dayene**
kelendirkêş, -e: tırpancı
kelendirkêşî (m): tırpancılık
kelendirkêşıye (m): tırpancılık
keleniyayene: kaynatılmak
keleniyayış (n): kaynatılma
kelepiroameya (m): kaynamış olan
kelepiroameye (n): kaynamış olan
kelepiroameyış (n): kaynama
kelepiroameyiye (m): kayna-

kelepiroginaya

mış olan

kelepiroginaya (m): kayna-
mış olan

kelepiroginaye (m): kaynamış
olan

kelepiroginayış (n): kaynama

kelepiroginayıye (m): kayna-
mış olan

keleş, -e: keleş, yakışıklı

keleş biyene: yakışıklı ol-
mak

keleşbiyayış (n): yakışıklı olma

keleşêr (n): horoz

keletiroameya (m): kaynamış
olan

keletiroameye (n): kaynamış
olan

keletiroameyış (n): kaynama

keletiroameyıye (m): kayna-
mış olan

kelênaya (m): b. **kelenaya**
(m), **kelenayıye** (m)

kelênaye (n): b. **kelenaye** (n)

kelênayene: b. **kelenayene**

kelênayış (n): b. **kelenayış** (n)

kelênıyayene: b. **kelenıya-**
yene

kelênıyayış (n): b. **kelenıya-**
yış (n)

keli-I (n): tosun

keli-II (m): b. **kele** (m)

keli dayene: b. **kele da-**
yene

keli diyayene: b. **kele diya-**
yene

keli diyayıne: b. **kele diya-**
yene

keli fineyene: b. **kele finı-**
yayene

keli kowtene: b. **kele kew-**
tene

keli vistene: b. **kele fiştene**

kelidaya (m): b. **keledaya** (m)

kelidaye (n): b. **keledaye** (n)

kelidayış (n): b. **keledayış** (n)

kelidayıye (m): b. **keledayı-**
ye (m)

kelidiyayış (n): b. **kelediya-**
yış (n)

kelifineyış (n): b. **kelefinıya-**
yış (n)

kelikowta (m): b. **kelekewta**
(m), **kelekewtıye** (m)

kelikowte (n): b. **kelekewte** (n)

kelikowtiş (n): b. **kelekewtiş** (n)

kelimçe (n): b. **kelemçe** (n)

kelinaya (m): b. **kelenaya** (m),
kelenayıye (m)

kelinaye (n): b. **kelenaye** (n)

kelinayene: b. **kelenayene**

kelinayış (n): b. **kelenayış** (n)

kelinıyayene: b. **kelenıya-**
yene

kelinıyayış (n): b. **kelenıya-**
yış (n)

kelivista (m): b. **kelefiştıye**
(m), **kelefišta** (m)

keliviste (n): b. **kelefişte** (n)

kelivistiş (n): b. **kelefiştış** (n)

kelfce (n): b. **kelce** (n)

kelje (n): b. **kelce** (n)

kelkewta (m): b. **kelekewta**
(m), **kelekewtıye** (m)

kelkewte (n): b. **kelekewte** (n)

kelkota (m): b. **kelekewta** (m),
kelekewtıye (m)

kelkote (n): b. **kelekewte** (n)

kelkotış (n): b. **kelekewtiş** (n)

kelle (n): kelle-paça

kelli (n): b. **kelle** (n)

kelme (n): b. **kelame** (n)

kelmêşe (m): b. **kermêşe** (m)

kelmite (n): b. **kermite** (n)

kelmîz, -e: idrarını tutamıyan,

sidiğini tutamıyan
kelnaya (m): b. **kelenaya** (m),
kelenayîye (m)
kelnaye (n): b. **kelenaye** (n)
kelnayek (n): kaynatıcı
kelnayekê awe (n): su kaynatıcı
kelnayene: b. **kelenayene**
kelnayîş (n): b. **kelenayîş** (n)
kelnîyayene: b. **kelenîyayene**
kelnîyayîş (n): b. **kelenîyayîş** (n)
kelobel, -e: çok sıcak olan (yemek, içecek vb.)
kelobel biyene: çok sıcak olmak (yemek, içecek vb. için)
kelom (m): b. **kilame-I** (m)
kelomçe (n): b. **kelemçe** (n)
kelomçek (n): b. **kelemçe** (n)
kelome (n): b. **kelame** (n)
kelp, -e: köpek, it
kelpaça (m): obur, pisboğaz
kelpaçe (n): 1) kelle-paça 2) obur, pisboğaz
kelpe (n): bir cins semender
kelpetane (m): kerpeten
kelpetîn (m): b. **kelpetane** (m)
kelpetîne (m): b. **kelpetane** (m)
kelpiroameya (m): b. **kelepiroameya** (m), **kelepiroameyîye** (m)
kelpiroameye (n): b. **kelepiroameye** (n)
kelpiroameyîş (n): b. **kelepiroameyîş** (n)
kelpiroginaya (m): b. **kelepiroginaya** (m), **kelepiroginayîye** (m)
kelpiroginaye (m): b. **kelepiroginaye** (m)
kelpiroginayîş (n): b. **kelepi-**

roginayîş (n)
kelpîç (n): b. **kerpîç** (n)
keltiroameya (m): b. **keletiroameya** (m), **keletiroameyîye** (m)
keltiroameye (n): b. **keletiroameye** (n)
keltiroameyîş (n): b. **keletiroameyîş** (n)
kelûme (n): b. **kelame** (n)
kelvetîn (m): b. **kelpetane** (m)
kelvistiş (n): b. **kelefiştîş** (n)
Kemaliye (m): Kemaliye
Kemax (n): Kemah
kember (n): kemer (bel bağı)
kemedîyayene: b. **kemidîyayene**
kemedîyayîş (n): b. **kemidîyayîş** (n)
kemednayene: b. **kemidnayene**
kemednayîş (n): b. **kemidnayîş** (n)
kemelnayene: b. **kemidnayene**
kemelnayîş (n): b. **kemidnayîş** (n)
kemelnîyayene: b. **kemidîyayene**
kemelnîyayîş (n): b. **kemidîyayîş** (n)
kemer-I (n): kemer (bel bağı)
kemer-II (n): kaya
kemere (m): taş
kemera misonî (m): b. **kemera muşeneyî** (m)
kemera mişonî (m): b. **kemera muşeneyî** (m)
kemera muşeneyî (m): döven taşı, döven dişi
kemerin-I (n): kayalık, taşlı
kemerin, -e-II: taşlı

kemernayene

kemernayene: b. kemidna-yene
kemernayış (n): b. kemidna-yış (n)
kemernıyayene: b. kemidı-yayene
kemernıyayış (n): b. kemidı-yayış (n)
kemever, -e: b. kêmver, -e
kemidıyayene: haşlanmak
kemidıyayış (n): haşlanma
kemidnayene: haşlamak
kemidnayış (n): haşlama
kemilte (n): b. kermite (n)
kemî: b. kêmî
kemle (n): b. kerme (n)
kemur (n): kemer (n)
kemver, -i: b. kêmver, -e
kena (m): b. kêna (n)
kenar (n): kenar, kıyı, sahil
kenare (n): kıyı
    kenareyê çemî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı
    kenareyê robarî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı
    kenareyê royî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı
kendawe (m): körfez
kendaweke (m): koy
kendir (n): 1)kendir, kenevir
    2)halat
kendil (n): b. kendir (n)
kenef (n): yüznumara, ayakyolu, apteshane, hela, kademhane, kenef, memişhane, tuvalet
kenew (n): b. kenewîr (n)
kenewîr (n): kendir, kenevir
kenfi (n): b. kenef (n)
kenger (n): kenger, kengel
kengula (m): salıncak (içinde çocuk uyutulan salıncak)

kengulay (m): b. çinçolike (m), kengula (m)
kenif (n): b. kenef (n)
kenver: b. kêmver, -e
Kenya (m): Kenya
kepçe (n): b. gepçe (n)
kepe (m): kep
kepi (m): b. kepe (m)
kepuge (m): burun
ker-mer (n): b. kel-mel (n)
kera (m): b. kerra (m)
    kera seqay (m): b. kerraya seqayî (m)
kerab kerdene: herk etmek, nadas etmek
keran (n): b. kêran
kerandês (n): kaba sıva
kerat (n): kayalık uçurum
kerata: b. kerate (n)
kerate (n): çekecek, kerata
kerb (n): üzüntü, üzünc
kerba: b. kerwa, -ye
kerbetîn (m): b. kelpetane (m)
kerbê (m): b. kerwaye (m)
kerbin, -e: üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzüncülü
kerbinê (m): b. kerbinî (m), kerbinîye (m)
kerbinî (m): üzüntülülük
kerbinîye (m): üzüntülülük
kerbizik (n): üzüntü, üzünc
kerbizikin, -e: üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzüncülü
kerbizikinê (m): b. kerbizikinî (m), kerbizikinîye (m)
kerbizikinî (m): üzüntülülük
kerbizikinîye (m): üzüntülülük
kerda (m): yapılmış olan
kerde (n): yapılmış olan
kerdene: yapmak, etmek
    kerdene xo pay: b. xo pay

kerdene

- kerdis** (n): b. **kerdiş** (n)
kerdiş (n): yapma, etme; eylem
kerdî (m): b. **kardî** (m)
kerdiye (m): yapılmış olan
kerdox, -e: 1)yapan 2)özne, fail
kerdoxa nimitiye (m): gizli özne
kerdoxo nimite (n): gizli özne
kerduex: b. **kerdox**, -e
kere (n): b. **kerre** (n)
kerebe (n): b. **kehreba** (n)
kerebiyayene: b. **keribiya-yene**
kerebnayene: b. **keribna-yene**
kerebnayox, -e: b. **keribna-yox**, -e
keremate: çok fazla
kerew kerdene: b. **kerab kerdene**
kerewize (m): kereviz
kerewz (m): b. **kerewize** (m)
kerge (m): b. **kerge** (m)
kerge şümü (m): b. **kerge şamî** (m)
kerthane (m): 1)çıban, apse 2)şark çıbanı, Halep çıbanı, kara yara
kerge-I (m): tavuk
kerge misri (m): hindi
kerge şamî (m): hindi
kerge-II (n): üzümün sıkılıp şirasının çıkarıldığı yer
kergeyan ser ra ameyene war: bağbozumunun sona ermesi
kergey (zh): b. **kergeyi** (zh)
kergeyi (zh): bağbozumu
kergi (m): b. **kerge** (m)
kergula (m): b. **çinçolike** (m),

kengula (m)

- keri** (n): b. **kerre** (n)
keribiyyaya (m): üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü, üzgün
keribiyyaye (n): üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü, üzgün
keribiyyaye biyene: üzgün olmak
keribiyyayene: üzölmek, kederlenmek
keribiyyayeyey (m): b. **keribiyyayeyi** (m), **keribiyyayeyiye** (m)
keribiyyayeyê (m): b. **keribiyyayeyi** (m), **keribiyyayeyiye** (m)
keribiyyayeyêni (m): üzüntülölük
keribiyyayeyi (m): üzgünlük, üzüntülölük
keribiyyayeyiye (m): üzüntülölük
keribiyyayê (m): b. **keribiyyayeyi** (m), **keribiyyaya** (m)
keribiyyayiyeye (m): üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü, üzgün
keribnayene: üzmek
keribnayox, -e: üzücü (durum veya olay), üzüntülü (üzün durum veya olay)
kerik (m): b. **kerike** (m)
kerike (m): henüz olgunlaşmamış olan incir
keri (n): küçükbaş hayvan sürüsü
kerk (m): b. **kerge** (m)
kerkaş (m): b. **kerkaşı** (m)
kerkaşı (m): yük hayvanıyla taş vb. şeyleri taşımak için

kerkence

kullanılan ve semerin iki tarafına sarkıtılan ağaç dalı veya tahtadan yapılma araç

kerkence (m): b. **kerkince** (m)

kerkenci (m): b. **kerkince** (m)

kerkencike (m): b. **kerkince** (m)

kerkinc (m): b. **kerkince** (m)

kerkince (m): yengeç

kerkinci (m): b. **kerkince** (m)

kerkot (m): b. **kerkote** (m)

kerkote (m): yarma (iri ve gelişigüzel kırılmış tahıl)

kerkoti (m): b. **kerkote** (m)

kerkotî (m): b. **kerkote** (m)

kerkuet (m): b. **kerkote** (m)

kerkûti (m): b. **kerkote** (m)

kerm (n): bağırsak kurdu, kurt

kerm û kêz: börtü böcek

kermati: b. **keremate**

kermax (m): b. **kermaxe** (m)

kermaxe (m): kalbur ile gözer arası bir tür kalbur

kerme (n): kesek, tezek

kermele (n): b. **kerme** (n)

kermi (n): b. **kerme** (n)

kermêşe (m): sivrisinek

kermite (n): kesek

keron (n): b. **kêran** (n)

kerpe (n): daha çok eğimli arazide, taş ve/veya ağaçlardan oluşan bir tür set

kerpîç (n): kerpiç

kerra (m): taş

kerra ardî (m): b. **kerraya erdî** (m)

kerra muşanî (m): b. **kerraya muşeneyî** (m)

kerra muşonî (m): b. **kerraya muşeneyî** (m)

kerraya erdî (m): bir bölümü toprağa gömülü olan büyük taş

kerraya meşenî (m): b.

kerraya muşeneyî (m)

kerraya muşeneyî (m): döven taşı, döven dişi

kerraya seqayî (m): bileği taşı

kerrê meşuenî (m): b. **kerraya muşeneyî** (m)

kerrê meşuwenî (m): b. **kerraya muşeneyî** (m)

kerrê mişuwenî (m): b. **kerraya muşeneyî** (m)

kerrê muşenî (m): b. **kerraya muşeneyî** (m)

kerran (n): b. **giran-I** (n)

kerrayin, -e: taşlı

kerre (n): kaya

kerrexane (n): taşlık, taşocağı

kerreyin (n): kayalık

kerri (n): b. **kerre** (n)

kerrike (m): b. **kerrike** (m)

kerseg (n): kesek

kersele (n): kesek

kert (n): geçit, derbent

kertik (n): b. **xartîk** (n)

kertik kerdene: b. **xartîk kerdene**

kertol (m): b. **kartole** (m)

kervan (n): b. **karwan** (n)

kervançî: b. **karwançî**, -ye

kerwa, -ye: kirve

kerwan (n): b. **karwan** (n)

kerwançênî (m): **karwançênî** (m)

kerwançî, -ye: b. **karwançî**, -ye

kexane (n): b. **kerrexane** (n)

kes, -e: kişi, şahıs, kimse

kes vano: b. **kes vano qey**

kes vano qay: b. **kes vano qey**

kes vano qey: sanki

kesa (m): kaplumbağa, toşbağa

kesa awî (m): b. **kesaya awî** (m)
kesaya awî (m): sukaplum-bağası
kese-I (n): kaplumbağa, toşbağa
kese-II (n): kese (yıkamak için)
kesega (n): b. **kesegan**, -e
kesegan, -e: domuz
kesek (n): b. **kerseg** (n)
keseke-I (m): kilit (asma kilit)
keseke-II (n): b. **kerseg** (n)
keseki (m): b. **keseke-I** (m)
kesexur, -e: akbaba
kesha (m): b. **kixsa** (m)
kesik-I (m): b. **keseke-I** (m)
kesik-II (n): b. **kese-I** (n)
kesike-I (m): b. **keseke-I** (m)
kesike-II (m): b. **kesa** (m)
kesî, -ye: özel, hususi
kesîr (n): kesir
kesîrê desrayinî: ondalık kesirler (mat)
kesîro desrayin: ondalık kesir (mat)
kesîro sade (n): bayağikesir (mat)
kesk, -e: yeşil
keska (m): b. **keşka** (m)
keskesûre (m): b. **keskûsûre** (m)
keskîsore (m): b. **keskûsûre** (m)
keskosure (m): b. **keskûsûre** (m)
keskûsûre (m): gökkuşağı, alkım, ebekuşağı, ebemkuşağı, eleğimsağma, hacılarkuşağı, yağmurkuşağı, alaimisema
kesmase (n): kalkanbalığı
kesme (n): pekmez ile undan yapılan tatlı ve katı bir yiyecek
kesmose (n): b. **kesmase** (n)

kestane (n): kestane
keş: b. **kes**, -e
keşe (m): apışlık, ağ
keşi (m): b. **keşe** (m)
keşifiyayene: gülümsemek
keşifiyayîş (n): gülümseme
keşî (zh): apış arası kılları
keşîfiyayîş (n): b. **keşîfiyayîş** (n)
keşîş (n): keşîş, rahip
keşk (n): bir çeşit tarhana çorbası, tarhana
keşka (m). 1) b. **keşk** (n) 2) dövme, ayran ve kızartılmış yağdan yapılan bir yemek
keşkek (n): bir çeşit tarhana çorbası
keşkera (m): b. **keşkere** (n)
keşkere (n): yük hayvanıyla taş vb. şeyleri taşımak için kullanılan ve semerin iki tarafına sarkıtılan ağaç dalı veya tahtadan yapıma araç
keşkul (n): keşkül
keşkwar (n): b. **koşkar** (n)
keşmîr (n): kaşmir, keşmir
keştî (m): gemi
keştîdar, -e: armatör, gemici
keştîkar, -e: gemici
keta (m): 1) kete 2) bir çeşit börek
ketaya arêyî (m): kömbe (küle gömülerek pişirilen mayasız çörek)
kete (n): b. **keta** (m)
keten (n): keten
kevanî (m): b. **kebanî** (m), **kebanîye** (m)
kevav (n): b. **kebab** (n)
kevgîr (n): b. **kefgîr** (n)
kevonî (m): b. **kebanî** (m), **kebanîye** (m)

kewani

kewani (m): b. **kebanî** (m), **kebanîye** (m)
kewaniye (m): b. **kebanî** (m), **kebanîye** (m)
keware (n): b. **kuware** (n)
keware (m): b. **kuware** (n)
kewara mêsanê hemgênî (n): b. **kuwareyê mêsanê hingimênî** (n)
kewase (n): b. **kewaşe** (n)
kewaş (n): tütün bulunamayınca onun yerine içilen kurumuş ağaç/bitki yaprağı
kewaşe (n): 1)gazel (yaprak için) 2)binanın çatısını kaplamakta kullanılan yaprak, sap, ot vb.
kewçik (m): b. **koçike** (m)
kewçike (m): b. **koçike** (m)
kewçika darêne (m): b. **koçika darêne** (m)
kewçika sîwaxî (m): b. **koçika siwaxî** (m)
kewçike kerdene: b. **koçike kerdene**
kewçikekerdiş (n): b. **koçikekerdiş** (n)
kewçiki (m): b. **koçike** (m)
kewe-I (n): mavi
kewe-Îî (m): dişi keklik
kewîye (m): mavi
kewndêz (n): b. **kondêz** (n)
kewo (n): b. **kewe-I** (n)
kewose (n): b. **kewaşe** (n)
kewra, -ye: b. **kerwa**, -ye
kewran (n): b. **karwan** (n)
kewrançî: b. **karwançî**, -ye
kewş (n): b. **kewaşe** (n)
kewtene: düşmek
o keweno: o düşüyor
o kewno: b. **o keweno**
kewtene derdê ...: derdine

düşmek

O kewto derdê ganê xo. (O canının derdine düşmüş.)

kewtene etira ...: derdine düşmek

Ti kewta etira domananê/qicanê xo. (Sen çocuklarının derdine düşmüşsün.)

kewtiş (n): düşme

kewûnî (m): b. **kebanî** (m), **kebanîye** (m)

key (n): b. **kay** (n)

keya, -ye: muhtar

keyawaney (m): b. **keyeawanîye** (m)

keyawoney (m): b. **keyeawanîye** (m)

keyawûney (m): b. **keyeawanîye** (m)

keyawûnê (m): b. **keyeawanîye** (m)

keyayîye (m): muhtarlık

keyber (n): 1)evin önü 2)ev önündeki bahçe veya bostan 3)kapı

keye-I (n): 1)ev 2)aile

Keyeyê to awan bo. (Teşekkür ederim.)

Keyeyê to şên bo. (Teşekkür ederim.)

keye-II (n): b. **kehen** (n), **kan** (n)

keyeawanîye (m): teşekkür

keyeker, -e: evcimen, hamarat

keyekeri (m): b. **keyekere** (m)

keyen, -i: b. **kehen**, -e; **kan**, -e

keyepel (n) (TE): ana sayfa

keyf (n): keyif, neşe, sevinç

keyf kerdene: neşelenmek, keyfetmek, keyiflenmek, sevinmek, memnun kalmak, memnun olmak

Werfe senî ke maya xo dî-

ya keyf kerdo. (Werfe anesini görür görmez sevinmiş.)

keyfê ... ameyene: neşelenmek, keyiflenmek, sevinmek, memnun kalmak, memnun olmak

Zaf keyfê mi ame. (Çok sevindim.)

keyfê ... ardene: neşelendirmek, keyiflendirmek, sevin-dirmek, memnun etmek

To ewro keyfê mi ard. (Bugün beni sevindirdin.)

keyfi ... ameyîne: b. keyfê ... ameyene

keyfi ... ardene: b. keyfê ... ardene

keyfin, -e: keyifli

keyfli, -ye: keyifli

keyfûşayî (m): neşe, sevinç

keyfweş, -e: neşeli, şen, sevinçli, keyifli

keyfweş biyene: neşelenmek, keyiflenmek, sevinmek, memnun kalmak, memnun olmak

keyfweş kerdene: neşelendirmek, keyiflendirmek, sevindirmek, memnun etmek

keyfweşî (m): neşe, sevinç, şenlik (şen olma durumu)

keyfweşiye (m): neşe, sevinç, şenlik (şen olma durumu)

keyi (n): b. keye-I (n)

keyif (n): b. keyf (n)

keykerdox, -e: b. kaykerdox, -e

keyna (m): b. kêna (n)

keyna emiki (m): b. kêna emike (m)

keyna torne (m): b. kêna

torne (m)

keyna tornî (m): b. kêna tornî (m)

keyna tuernî (m): b. kêna torne (m)

keyna tuernî (m): b. kêna tornî (m)

keyna xali (m): b. kêna xale (m)

keyna xalî (m): b. kêna xalî (m)

keyna yayki (m): b. yaykêna (m)

keyna yeyki (m): b. yaykêna (m)

keynay xalî (m): b. kêna xalî (m)

keyney xalî (m): b. kêna xalî (m)

keynek (m): b. kêneke (m)

keyneke (m): b. kêneke (m)

keyneki (m): b. kêneke (m)

keyri (m): b. karî (m)

keyveşaya (m): evi yanasıca

keyveşaye (n): evi yanasıca

keyxwa (n): kâhya

kez, -e: b. kej, -e

kezebe (m): karaciğer

kezgere (n): b. keşkere (n)

kê-I: kim

kê-II (n): b. keye (n)

Kê to awon bo. b. Keyeyê to awan bo

Kê to şên bo. b. Keyeyê to şên bo.

Kê tu awûn bû. b. Keyeyê to awan bo.

Kê tu şên bû. b. Keyeyê to şên bo.

kê-III: kes, -e

kê vanê qay: b. kes vano qey

K

kê vanê qey: b. kes vano qey
kê vanî qay: b. kes vano qey
kê vanî qey: b. kes vano qey
kê vano qay: b. kes vano qey
kê vano qey: b. kes vano qey
kêbanîye (m): b. kebanî (m), kebanîye (m)
kêber (n): b. keyber (n)
kêf (n): b. keyf (n)
kêf kerdene: b. keyf kerdene
kêfê ... ardene: b. keyfê ... ardene
kêfin, -e: b. keyfin, -e
kêfîni (m): b. keyfine (m)
kêfil, -e: b. kefil, -e
kêflî: b. keyflî, -ye
kêfweşî (m): b. keyfweşîye (m), keyfweşî (m)
kêfweşîye (m): b. keyfweşîye (m), keyfweşî (m)
kêk (m): b. keke (m)
kêl (m): b. kêle (m)
kêla binê adirî (m): kömbe (küle gömülerek pişirilen mayasız çörek)
kêla binî adirî (m): b. kêla binê adirî (m)
kêlame (n): b. kelame (n)
kêle (m): teyel, teğel
kêle kerdene: teyel yapmak, teyel atmak, teyellemek
kêlendur (m): b. kelendire (m)
kêlendûre (m): b. kelendire (m)
kêlendûre kerdene: b. kelendire kerdene

kêleze (n): b. kelce (n)
kêlindkêş, -e: b. kelendirikêş, -e
kêlindkêşî: b. kelendirikêşî (m)
kêlindkêşîye (m): b. kelendirikêşîye (m)
kêlînte (m): b. kelendire (m)
kêlînti (m): b. kelendire (m)
kêlî (n): b. kolî (n)
kêlice (n): b. kelce (n)
kêlkerda (m): teyelli
kêlkerde (n): teyelli
kêlkerdiye (m): teyelli
kêm: b. kêmî
kêmek (n): eksi (mat)
kêmere (m): b. kemere (m)
kêmgonîye (m): kansızlık (tıpta)
kêmî: az, eksik
kêmver, -e: ensiz, dar
kêna (m): kız
kêna apî (m): amca kızı, amcazade
kêna eme (m): hala kızı
kêna emike (m): hala kızı
kêna torne (m): kız torunun kızı
kêna tornî (m): erkek torunun kızı
kêna xale (m): teyze kızı, teyzezade
kêna xalî (m): dayı kızı, dayızade
kênat (n): b. kîn (n)
kênek (m): b. kêneke (m)
kêneke (m): kız
Kêneke uca/weyra ya. (Kız oradadır.)
kêneki (m): b. kêneke (m)
kêr (m): b. karî (m)
kêran (n): binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak kullanılan çok kalın

direk

kêrdî (m): b. **kardî** (m)
kêrge (m): b. **kerge-I** (m)
kêri (m): b. **karî** (m)
kêro (n): b. **kêran** (n)
kêron (n): b. **kêran** (n)
kês-I (n): iri saman, ot samanı
kês-II (n): b. **kes** (n)
kês-III (n): b. **kîse** (n)
kêsegan, -e: b. **kesegan**, -e
kêsik-I (n): b. **kîsik** (n)
kêsik-II (n): b. **kese-I** (n)
kêsike (m): b. **kesa** (m)
kêş (m): b. **kêşe** (m)
kêş kerdene: b. **kêşe kerdene**
kêşe (m): istif, yığın
kêşe kerdene: istiflemek, istif etmek, yığmak, loda etmek
kêşi (m): b. **kêşe** (m)
kêşi kardene: b. **kêşe kerdene**
kêşme (n): yüznumara, ayak-yolu, apteshane, hela, kademhane, kenef, memişhane, tuvalet
kêvanî (m): b. **kebanî** (m), **kebanîye** (m)
kêver (n): b. **keyber** (n)
kêveşaya (m): b. **keyveşaya** (m)
kêveşaye (n): b. **keyveşaye** (n)
kêwase (n): b. **kewaşe** (n)
kêwe (n): b. **kewe-I** (n)
kêwtene: b. **kewtene**
kêwtiş (n): b. **kewtiş** (n)
kêya (n): b. **keyxwa** (n), **keya** (n)
kêye (n): b. **keye** (n)
kêyna (m): b. **kêna** (n)
kêz, -e: b. **kej**, -e
ki: b. **ke**

kibab (n): b. **kebab** (n)
kibrît (n): kibrit
kiç: b. **kes**, -e
kiçi: b. **kes**, -e
kifik (n): b. **kufike** (m)
kifikîyayene: b. **kufikîyayene**
kifikîyayîş (n): b. **kufikîyayîş** (n)
kifiknayene: b. **kufiknayene**
kifiknayîş (n): b. **kufiknayîş** (n)
kifkarik (m): b. **kufkarike** (m)
kifkin, -e: b. **kufikin**, -e
kifrît (n): b. **kibrît** (n)
kifs, -e: belli
kifs biyayîne: b. **kifs biyene**
kifs biyene: belli olmak
kifs kerdene: belli etmek
kifşe: b. **kifs**
kift (n): omuz
kifta (m): b. **kufta** (m)
kiftike (m): b. **kuftike** (m)
kihan: b. **kehen**, -e; **kan**, -e
kihar (m): b. **karî** (m)
kihari (m): b. **karî** (m)
kiharî (m): b. **karî** (m)
kiho (n): b. **kewe-I** (n)
kihon: b. **kehen**, -e; **kan**, -e
kihoy (m): b. **kewîye** (m)
kihû-I (n): b. **kewe-I** (n)
kihû-II: b. **kehen**, -e; **kan**, -e
kihûn: b. **kehen**, -e; **kan**, -e
kihûy (m): b. **kewîye** (m)
kij, -e: yanık
kij biyene: yanmak
kij kerdene: yakmak, yandırmak
kijbiyayîş (n): yanma
kijik, -e: yanık
kijik biyene: b. **kijike biyene**

kijik kerdene: b. **kijike kerdene**
kijike bîyene: yanmak
kijike kerdene: yakmak, yandırmak
kijikbîyayîş (n): b. **kijikebîyayîş (n)**
kijikebîyayîş (n): yanma
kijikekerda (m): yakılmış olan
kijikekerde (n): yakılmış olan
kijikekerdiş (n): yakma, yandırma
kijikekerdiye (m): yakılmış olan
kijiki (m): b. **kijike (m)**
kijiki bîyene: b. **kijike bîyene**
kijiki kerdene: b. **kijike kerdene**
kijikibîyayîş (n): b. **kijikebîyayîş (n)**
kijikikerda (m): b. **kijikekerda (m), kijikekerdiye (m)**
kijikikerde (n): b. **kijikekerde (n)**
kijikikerdiş (n): b. **kijikekerdiş (n)**
kijikkerde (n): b. **kijikekerde (n)**
kijikkerdê (m): b. **kijikekerda (m), kijikekerdiye (m)**
kijikkerdiş (n): b. **kijikekerdiş (n)**
kijjik, -e: b. **kijik, -e**
kijjik bîyene: b. **kijike bîyene**
kijjik kerdene: b. **kijike kerdene**
kijjikbîyayîş (n): b. **kijikebîyayîş (n)**
kijjikkerda (m): b. **kijikekerda (m), kijikekerdiye (m)**

kijjikkerde (n): b. **kijikekerde (n)**
kijjikkerdiş (n): b. **kijikekerdiş (n)**
kijkerdiş (n): yakma; yandırma
kijriki (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek
kil-I (m): b. **kile (m)**
kil-II (n): b. **kile (m)**
kilame-I (m): türkü
kilame-II (n): b. **kelame (n)**
kilaw (m): b. **kilawe-I (m)**
kilawe-I (m): külâh, başlık, takke
kilawe-II (m): alev
kilaweke-I (m): ibik
kilaweke-II (m): mantar (bitkisi)
kilawi (m): b. **kilawe-I (m)**
kilbe (n): b. **kelame (n)**
kildar, -e: sürmeli
kile-I (m): alev
kile-II (m): solucan, yersolucanı
kila binê ardî (m): b. **kila binê erdî (m)**
kila binê erdî (m): solucan, yersolucanı
kile-III (m): sürme (kirpik diplerine sürülen)
kile-IV (m): b. **dakile (m)**
kilê: b. **dakilê**
kilênca (m): b. **kilinca (m)**
kilhayene: b. **kulhayene**
kilhayîş (n): b. **kulhayîş (n)**
kilhi (n): b. **kulhe (n)**
kili (m): b. **kile (m)**
kilikê harmeyî (n): omuz başı
kilikê hermî (n): b. **kilikê harmeyî (n)**

kilin, -e: sürmeli
kilinca (m): b. **kilınca** (m)
kilîd (n): b. **kilît** (n)
kilîme (m): kilim
kilîmi (m): b. **kilîme** (m)
kilînca (m): çörek
kilînçe (n): b. **kelce** (n)
kilînt (n): b. **kilît** (n)
kilise (n): kilise
kilît (n): 1) anahtar 2) kilit (asma kilit)
topa kilîti (m): kilit (asma kilit)
kilîtroş, -e: anahtarçı
kilîtsaz, -e: anahtarçı
kilîtviraştox, -e: anahtarçı
kilkerda (m): sürmeli
kilkerde (n): sürmeli
killi (m): b. **kile-II** (m)
killa binê ardî (m): b. **kila binê erdî** (m)
kilm, -e: kısa
kilmever, -e: b. **kilmver**, -e
kilmey (m): b. **kilmîye** (m), **kilmî** (m)
kilmê (m): b. **kilmîye** (m), **kilmî** (m)
kilmête (n): b. **kermite** (n)
kilmite (n): b. **kermite** (n)
kilmî (m): kısıklık
kilmîye (m): kısıklık
kilmnuşte (n): kısaltma
kilmver, -e: ensiz
kilora bindê adirî (m): b. **kilora binê adirî** (m)
kilora binê adirî (m): kömbe (küle gömülerek pişirilen mayasız çörek)
kilsî (n): b. **kursî** (n)
kilwe (m): b. **kilawe-II** (m)
kilxayene: b. **kulxayene**
kilxî (m): b. **kulxî** (m)

kin (n): tuluk, tulum
kinar (n): b. **kenar** (n)
kinare (n): b. **kenar** (n)
kine (n): 1) elbise, giyecek, giysi 2) bez, çaput, paçavra
Kincê/cilê to şikîyê ra to. (Giyisilerin sana yakıştı.)
kinc bedilnayene: elbise değiştirmek, giysi değiştirmek
kinc vetene: elbise çıkarmak, giysi çıkarmak
kinc vurnayene: elbise değiştirmek
kinc û kismet: giyim kuşam, kılık kıyafet
kinc û kol: pılı pırtı
kinc û kon: b. **kinc û kol**
kinc û kuel: b. **kinc û kol**
kincan ro ginayene: aybaşı olmak, adet görmek
kincê firaqan (n): bulaşık bezi
kincê qıcan (n): çocuk bezi, etek bezi
kincê sunetî (zh): sünnet elbisesi/giysisi
kincê şewe (zh): gecelik
kincê xo vetene: soyunmak
kincê ... ra vetiş: soyma (giysisini çıkarma)
kincê ... ra vetene: soymak (giysisini çıkarmak, elbisesini çıkarmak)
kincê ... serdekerdene: soymak (giysisini çıkarmak, elbisesini çıkarmak)
kincê ... serdekerdiş: soyma (giysisini çıkarma)
kincê ... vetene: soymak (giysisini çıkarmak, elbisesini çıkarmak)

kinc

kincê ... vetiş: soyma (giysisini çıkarma)

kincî firaqûn (n): b. **kincê firaqan (n)**

kincî qicûn: b. **kincê qican (n)**

kincî xu vetene: b. **kincê xo vetene**

kincî ... ra vetene: b. **kincê ... ra vetene**

kincî ... ra vetiş: b. **kincê ... ra vetiş**

kincî ... vetene: b. **kincê ... vetene**

kincî ... vetiş: b. **kincê ... vetiş**

kinco kan-kort (n): alık (eskimiş giysi), eski püskü giysi

kinc (m): b. **kinc (n)**

kinc-kol: pılı pırtı

kinc-kuel: b. **kinc-kol**

kince (m): b. **kinc (n)**

kinca kan-korte (m): b.

kinco kan-kort (n)

kincêxovetiş (n): soyunma

kincî (zh): üst baş (giysiler)

kincî dayeneserdekerdene: soydurmak (giysisini çıkartmak, elbisesini çıkartmak)

kincî dayenevetene: soydurmak (giysisini çıkartmak, elbisesini çıkartmak)

kincî xo ra vetene: soyunmak

kincî xo serde kerdene: soyunmak

kincî (n): b. **kuncî (n)**

kincîdayişserdekerdiş (n): soydurma (giysisini çıkartma)

kincîdayişvetiş (n): soydurma

(giysisini çıkartma)

kincîxoravetiş (n): soyunma

kincîxoserdekerdiş (n): soyunma

kincîxuvetiş (n): b. **kincêxovetiş (n)**

kincnêşuta (m): çamaşır

kincserdekerda (m): soyunmuş olan

kincserdekerde (n): soyunmuş olan

kincserdekerdiye (m): soyunmuş olan

kincşuw, -e: çamaşırcı

kincveta (m): soyunmuş olan

kinevete (n): soyunmuş olan

kincveti (n): b. **kinevete (n)**

kincvetiye (m): soyunmuş olan

kind (n): b. **kin (n)**

kindir (n): b. **kendir (n)**

kindîr (n): b. **kendir (n)**

kino (n): b. **kenewîr (n)**

kir (n): sik, penis, kamış

kîrabe kerdene: b. **kerab kerdene**

kirarî (m): işlem (mat)

kîrariya arîrmetikî (m): aritmetik işlemi (mat)

kîrariya parekerdişî (m): bölme işlemi (mat)

kiras (n): b. **kirbas (n)**

kirbas (n): beyaz renkli bez

kirbît (n): b. **kibrît (n)**

kird, -e: b. **kirmanc, -e**

kirdan (n): yaşlı erkek manda

kirdas, -e: Kurmanç

kirdasî, -ye-I: b. **kirdas, -e**

kirdasî-II (m): b. **kirdaskî (m)**

kirdaskî (m): Kurmanca

kirdaşkî (m): b. **kirdaskî (m)**

kirdkî (m): b. **kirmanckî (m)**

kirê (n): b. **kîrye (n)**

kirîş (n): **kîrîş** (n)
kirkinci (m): b. **kerkince** (m)
kirkirik (n): kenevir, kendir
kirlente (m): kirlent (küçük yastık)
kirmanc, -e: Kirmanc, Zaza
kirmanckî (m): Kirmancca, Zazaca
kirr, -e-I: kel
kirr, -e-II: kısa
kirr (m): b. **kirre** (m)
kirrant (n): yabani sarmısak
kirre (m): kayalık
kirrey (m): b. **kirriye** (m), **kirrî** (m)
kirrêk, -i: b. **kurrî**, -ye
kirrênî (m): kellik
kirri (m): b. **kirre** (m)
kirri (n): b. **kurrî** (n)
kirrim bîyene: biçilircesine dipten kesilmek veya koparılmak
kirrim kerdene: biçercesine dipten kesmek veya koparmak
kirrimbiyayîş (n): biçilircesine dipten kesilme veya koparılma
kirrimkerdiş (n): biçercesine dipten kesme veya koparma
kirrî-I (m): kısıklık
kirrî-II (m): b. **kurrîye** (m)
kirriye-I (m): kellik
kirriye-II (m): kısıklık
kirta (m): enik, encik, encek, köpek yavrusu, kurt yavrusu
kirte (n): enik, encik, encek, köpek yavrusu, kurt yavrusu
kirtik-I (n): kıkırdak
kirtik-II (n): karın sertleşmiş üst tabakası
kirtik-III (n): b. **xartîk** (n)

kirtik kerdene: b. **xartîk kerdene**
kirvas (n): b. **kirbas** (n)
kirwas (n): b. **kirbas** (n)
kirye (n): b. **kîrye** (n)
kis (m): b. **kisî** (m)
kisha (m): b. **kixsa** (m)
kisi (m): b. **kisî** (m)
kisf (m): am, ferç
kist (m): b. **kîşte** (m)
kisti (m): b. **kîşte** (m)
kisvet (n): kıyafet, kılık, giyim, kisve
kisvetî (zh): kispet
kisxa (m): b. **kixsa** (m)
kisxe (m): b. **kixsa** (m)
kişî (m): b. **kisî** (m)
kişiyayene: öldürülmek
kişiyayîş (n): öldürülme
kişlon (n): b. **kuçelan** (n)
kişn (m): b. **kişne** (m)
kişne (m): burçak, küşne
kişt (m): b. **kîşte** (m)
kiştakewtiş (n): b. **kiştakewtiş** (n)
kiştavistiş (n): b. **kiştavistiş** (n)
kişte (m): b. **kîşte** (m)
kiştene: öldürmek
kişti (m): b. **kîşte** (m)
kişt a kewtene: b. **kîşt a kewtene**
kişt a vistene: b. **kîşt a vistene**
kiştîş (n): öldürme
kitab (n): kitap
kitabgeh (n): kitaplık
kitabî (m): b. **kitab** (n)
kitabxane (n): kütüphane
kitano belaş (n): bir çeşit bez
kitav (n): b. **kitab** (n)
kivar, -e: b. **kîbar**, -e
kivari (m): b. **kîbarî** (m)

kivariye

kivariye (m): b. **kîbarîye** (m),
kîbarî (m)
kivş, -e: **kifş**, -e
kivş biyene: b. **kifş biyene**
kivş kerdene: b. **kifş ker-**
dene
kivşe: b. **kifş**
kix, -e: kaka (çocuk dilinde), kış
(çocuk dilinde)
kixayene: b. **kuxayene**
kixi (m): b. **kixe** (m)
kixik (n): b. **kuxike** (m)
kixs (m): b. **kixsa** (m)
kixsa (m): arpacık soğanı
kixse (m): b. **kixsa** (m)
kizik, -e: b. **kijik**, -e
kizik biyene: b. **kijike**
biyene
kizik kerdene: b. **kijike**
kerdene
kizikbiyayış (n): b. **kijikebi-**
yayış (n)
kizikkerde (n): b. **kijikeker-**
de (n)
kizikkerdiş (n): b. **kijikeker-**
diş (n)
kizikkerdiye (m): b. **kijike-**
kerda (m), **kijikekerdiye** (m)
kî-I: de (b. **zî**)
Ez kî wena ti kî. (Ben de yi-
yorum sen de.)
kî-II: b. **kes**, -e
kî-III (n): b. **keye-I** (n)
kîbar, -e: ince, kibar
kîbarey (m): b. **kîbarî** (m), **kî-**
barîye (m)
kîbarê (m): b. **kîbarî** (m), **kî-**
barîye (m)
kîbarî (m): incelik, kibarlık
kîbarîye (m): incelik, kibarlık
kîbebimbar (n): b. **kîpebum-**
bar (n)

kîbrit (n): b. **kibrît** (n)
kîbrît (n): b. **kibrît** (n)
kîbrîte (m): b. **kibrît** (n)
kîdas (m): b. **kîdase** (m)
kîdase (m): hayvanlara kışın
yedirilmek üzere kesilip ağa-
cın çatallı ana dalları arasına
dizilen yaprak yığını
Kiev (n): Kiev
Kigalî: Kigali
kîler (n): kiler
kîlere (m): b. **kîler** (n)
kîlime (m): b. **kilîme** (m)
kîlisa (m): b. **kilîse** (n)
kîlît (n): b. **kilît** (n)
kîlîme (m): b. **kilîme** (m)
kîlisa (m): b. **kilîse** (n)
kîlîse (m): b. **kilîse** (n)
kîlît (n): b. **kilît** (n)
kîlo (n): kilo
kîlogram (n): kilo, kilogram
kîlometre (n): kilometre
kîlometrekare (n): kilometre-
kare
kîlsa (m): b. **kilîse** (n)
kîmya (m): kimya
kîmyon (n): kimyon
kîn (n): kin, garaz, garez
kîndar, -e: kinci, kindar
kînger (n): b. **kenger** (n)
Kîngston (n): Kingston
Kînşasa (m): Kinshasa
kîpebimbar (n): b. **kîpebum-**
bar (n)
kîpebumbar (n): içine pirinç,
bulgur vb. doldurulan işkem-
benin dikilip pişirilmesiyle
yapılan yemek
kîr (n): b. **kîr** (n)
kîra (m): kira
kîradar, -e: kiracı (kiralayan)
kîran (n): b. **kêran** (n)

kîraze (m): b. **gilyaze** (m)
kîrazêri (m): b. **gilyazêre** (m)
kîrbît (n): b. **kibrît** (n)
kîre (n): b. **kîrye** (n)
kîri (n): b. **kîrye** (n)
kîrî (n): b. **kîrye** (n)
Kîrîbatî: Kiribati
kîrîş (n): kiriş (duvar için)
kîrvite (m): b. **kibrît** (n)
kîrye (n): pazar (b. **yewşeme**)
kîse (n): kese, torba, bez torba
kîsew kaxityen (n): b. **kîse-
yo kaxitên** (n)
kîseyo kaxitên (n): kağıt
torba
kîseyo naylonên (n): nay-
lon torba
kîsi (n): b. **kîse** (n)
kîsik (n): kese, torba, bez torba
kîsve (n): b. **kisvet** (n)
kîsvi (n): b. **kisvet** (n)
kîswetî (zh): b. **kisvetî** (zh)
Kîşînev (n): Kişinev
kîşîyayene: b. **kişiyayene**
kîşîyayîş (n): b. **kişiyayîş** (n)
kîşîyene: b. **kişiyayene**
kîşnîş (n): kişniş
kîşt (m): b. **kîşte** (m)
kîştakewtiş (n): uyuma
kîştavistiş (n): uyutma
kîşte (m): 1) böğür (boş böğür)
2) yan
kîşt a kewtene: uyumak
kîşt a vistene: uyutmak
kîştene: b. **kiştene**
kîştî (m): b. **kîşte** (m)
kîştîş (n): b. **kiştîş** (n)
kîtab (n): b. **kitab** (n)
kîvar, -e: b. **kîbar**, -e
kîvarî (m): b. **kîbarî** (m)
kîvariye (m): b. **kîbarîye** (m),
kîbarî (m)

kîvrite (m): b. **kibrît** (n)
kîwî (m): kivi
kîya (n): b. **keyxwa** (n), keya-I
(n)
kîye (n): b. **keye-I** (n)
kîyneki (m): b. **kêneke** (m)
klasik, -e: klasik
klavye (n): klavye
klementîne (m): klementin
klîent (n) (TE): istemci
ko-I (n): dağ
ko ra şîyayene: b. **xow ra
şîyene**
ko re şîyayene: b. **xow ra
şîyene**
ko rê şîyayene: b. **xow ra
şîyene**
ko ro şîyene: b. **xow ra
şîyene**
Roj ko ro şî: b. **Roj xow ra
şî**.
Tîje ko ro şîye: b. **Tîje xow
ra şîye**.
koyê cemedî (n): buzdağı
koyo berz (n): yüksek dağ
sîlsîla koyan (m): b. **sîlsîla-
ya koyan** (m)
sîlsîlaya koyan (m): sıra-
dağlar
sîlsîlê kueyûn (m): b. **sîlsî-
laya koyan** (m)
ko-II: fiilin gelecek zamanında
kullanılan bir partikel
ko-III: b. **ke-I**
koar: b. **kor**, -e
koarbiliyes (n): b. **korbiliyes** (n)
kobe (n): 1) kıyı, sahil
kobeyê çemî (n): akarsu kı-
yısı, nehir kıyısı
kobeyê robarî (n): akarsu
kıyısı, nehir kıyısı
kobeyê royî (n): akarsu kı-

koc

yısı, nehir kıyısı

2)tiriz

kobeyê kincan/cilan (n): tiriz

koc, -e: manda yavrusu, malak

koca: b. **kamca**

koç (n): göç, göçme

koç kerdene: göç etmek, göçmek

koçer, -e: göçebe, göçer

koçerey (m): b. **koçeriye** (m)

koçeri, -ye: göçeri

koçeriye (m): göçebelik

koçik (m): b. **koçike** (m)

koçik kerdene: b. **koçike kerdene**

koçikê dêsan (m): b. **koçika dêsan** (m)

koçike (m): 1)kaşık

koçika çay (m): çay kaşığı

koçika çayî (m): b. **koçika çay** (m)

koçika darêne (m): tahta kaşık

koçikey çay (m): b. **koçika çay** (m)

2)mala

koçika dêsan (m): mala

koçika siwaxî (m): mala

koçika siwaxî (m): b. **koçika siwaxî** (m)

koçike kerdene: malalama

koçikekerdiş (n): malalama

koçiki (m): b. **koçike** (m)

koçikkerdiş (n): b. **koçikekerdiş** (n)

koçikter (n): ivgi

koçkerdiş (n): göç, göç etme, göçme

koçmek (n): erkek keklik

kod-I (n): 1)tahtadan yapılmış

derin kap 2)tahıl vb. şeyleri ölçmek için kullanılan tahtadan yapılmış büyük kap, ölçek, şinik, kile

kod-II (n): kod

kodik (n): b. **kod-I** (n)

koefi (m): b. **kofi** (m)

kofi (m): hotoz

kofiye (m): hotoz

koh (n): b. **ko-I** (n)

koho (n): b. **kewe-I** (n)

kohon (n): b. **kehen** (n)

koj (n): iplik makarası

kok (n): 1)kök, kök (mat) 2)ağaç

kokê dare (n): 1)ağaç kökü 2)ağaç gövdesi

koka-I (m): kuka, dantel ipliği yumacı

koka-II (m): koka

kokaîn (n): kokain

koke (m): 1)b. **kok** (n) 2)sap (bitki için)

koka dare (m): b. **kokê dare** (n)

kokim, -e: yaşlı, ihtiyar

kokimên (m): b. **kokimênî** (m)

kokimênî (m): yaşlılık, ihtiyarlık

kokimî (m): yaşlılık, ihtiyarlık

kokimîye (m): yaşlılık, ihtiyarlık

kokkare (n): karekök

kokmew (n): b. **kokmêw** (n)

kokmêw (n): asma kütüğü, omça, omca

kokum, -e: b. **kokim**, -e

kokumî (m): b. **kokimî** (m), **kokimîye** (m)

kokumîye (m): b. **kokimî** (m), **kokimîye** (m)

kol, -e: kör (keskinliği yeterli olmayan)

kola (m): kola

kola kerdene: kolalamak

kolakerdiş (n): kolalama

kolane (m): omuzun boyuna yakın kısmı

kolera (m): kolera

koli (n): b. **kolf** (n)

koli (m): b. **kole** (m)

kolik (n): omuzun boyuna yakın kısmı

Kolik (n): Kahta

kolf (n): odun

koliyê mazêre (n): meşe odunu

koll, -i: b. **kol**, -e

Kolombiya (m): Kolombiya

Kolombo (n): Kolombo

kolonî (m): sömürge

kolonyalist, -e: sömürgeci

kolonyalistîye (m): sömürgecilik

kolonyalizm (n): sömürgecilik

kolose (m): b. **koloze** (m)

koloz (m): b. **koloze** (m)

koloze (m): külâh, başlık

koloji (m): b. **koloze** (m)

kolye (m): kolye

kolyeya zerrêne (m): altın kolye

kolyeya zernêne (m): altın kolye

kom, -i: b. **kam**, -e

kom biyene: toplanmak (mat)

kom kerdene: toplamak (mat)

koma (m): koma

koma de biyene: komada olmak

komare (m): cumhuriyet

komarperwer, -e: cumhuriyetçi

komarwaz, -e: cumhuriyetçi

kombinezon (n): kombinezon (giysi için)

kombiyaye (n): toplanan (mat)

kombiyayış (n): 1) toplanma 2) toplantı

komca: b. **kamca**

komçe (n): küme

komder, -i: b. **kamder**, -e

kome-I (m): 1) küme, grup, takım 2) toplam (mat)

kome-II (n): sucuk (bandırma)

komedi (m): komedi

komedyen, -e: komedyen

komedyenîye (m): komedyenlik

komekar (n): toplayan (mat)

komel (n): toplum

komele (m): dernek

komelkî: toplumsal

komgirawî (zh): takımadalar

komi (m): b. **kome-I** (m)

komike (m): grup

komir (n): kömür

komî: b. **kamî**

komîdîn (n): b. **komodîne** (m)

komîte (m): komite

komkerdiş (n): toplama (mat)

komodîn (n): b. **komodîne** (m)

komodine (m): komodin, komot

kompîtor (n): b. **komputure** (m)

kompozîsyon (n): kompozisyon

kompozîsyono edebî (n): edebi kompozisyon

kompozîtor, -e: besteci, bestekâr, kompozitör

komputer (n): b. **komputure** (m)

komputor (n): b. **komputure** (m)

komputure (m): bilgisayar, kompütür

kon

komputura kesî (m) (TE):
kişisel bilgisayar
komputura şexsî (m) (TE):
kişisel bilgisayar
kon: b. **kan**, -e; **kehen**, -e
kon (n): b. **kone-II** (n)
Konakrî: Konakri
konca: b. **kamca**
koncî: b. **kamcîn**, -e
kondês (n): b. **kondêz** (n)
kondêz (n): kepeç
kone-I (n): 1)tokaç 2)tokmak
koneyê cirne (n): soku tok-
mağı, dibek tokmağı
kone-II (n): kör (keskinliği ye-
terli olmayan)
kone-III (m): çadır
konekerdiş (n): tahıl ürün-
lerini tokaçla döverek sapın-
dan ayırma
Kongo (n): Kongo, Zaire
Kongo-Brazzaville: Kongo-
Brazzaville
koni (n): b. **kone-I** (n)
konî cirni (n): b. **koneyê**
cirne (n)
konikerdiş (n): b. **koneker-**
diş (n)
konî (n): 1)koni 2)koni (mat)
konik, -e: 1)konik 2)konik
(mat)
konîye (m): kör (keskinliği ye-
terli olmayan)
konkav: içbükey
konkil (n): b. **kakile** (m)
konkili (m): b. **kakile** (m)
konservatif, -e: muhafazakâr
konservatifiye (m): muhafa-
zakârlık
konserve (n): konserve
kontrat (n): akit
kontrol (n): denetleme, dene-

tim, kontrol
kontrol kerdene: denetle-
mek, kontrol etmek
kontrolker, -e: denetçi, denet-
leyici, kontrolör
konveks: dışbükey
konyak (n): konyak
koon, -e: b. **kehen**, -e; **kan**, -e
kop (n): yığın
kop kerdene: yığmak, loda
etmek
Kop (n): Bulanık
Kopenhag (n): Kopenhag
kopya kerdene: kopyalamak
Kopya bike! (Kopyala!)
kopyaya pawitişî (m) (TE):
yedekleme
kor, -e: kör
kora: b. **kure-II**
koraşiyayîş (n): b. **xowraşî-**
yayîş (n)
korbiliyes (n): salyangoz
korca (m): b. **korja** (m)
kordon (n): kordon
koreşiyayîş (n): b. **xowraşî-**
yayîş (n)
korêşiyayîş (n): b. **xowraşî-**
yayîş (n)
korfam, -e: b. **korfehm**, -e
korfamey (m): b. **korfehmî**
(m), **korfehmîye** (m)
korfamê (m): b. **korfehmî** (m),
korfehmîye (m)
kore (n): b. **kuware** (n)
Kore (m): Kore
Koreya Başûrî (m): Güney
Kore
Koreya Vakurî (m): Kuzey
Kore
korrek (n): darı
koroko sipî (n): bir çeşit da-
rı

koreko sîya (n): bir çeşit darı
koreko sûr (n): bir çeşit darı
koremişk (n): köstebek
korêk (n): b. **korek** (n)
korfehm, -e: anlayışsız
korfehmênî (m): anlayışsızlık
korfehmî (m): anlayışsızlık
korfehmîye (m): anlayışsızlık
korfêm, -e: b. **korfehm**, -e
korfêmey (m): b. **korfehmî** (m), **korfehmîye** (m)
korfêmî (m): b. **korfehmî** (m), **korfehmîye** (m)
kori-I (n): b. **kuware** (n)
kori-II (m): b. **kore** (m)
korja (m): nazar boncuğu, nazarlık
korneş (n): b. **kornîş** (n)
kornîş (n): kornîş
koroshiyayîş (n): b. **xowraşî-yayîş** (n)
korpişik (n): b. **kurbeşik** (n)
kors kerdene: örmek
korse (n): korsa, korse
korsele (n): b. **kosele** (n)
korseli (n): b. **kosele** (n)
Korsika (m): Korsika
korskerdiş (n): örme
kort (n): çaput, paçavra
kortawix (m): b. **kortawixe** (m)
kortawixe (m): tavukkarası, gece körlüğü
korte (m): çukur
korta çimî (m): göz çukuru
korta milî (m): ense
korteki (m): b. **kortike** (m)
korti (m): b. **korte** (m)
kortik (n): b. **kort** (n)
kortike (m): 1)küçük çukur
 2)ense
kortiki (m): b. **kortike** (m)

kortikin, -e: b. **kortkin**, -e
kortkin, -e: eski püskü giysili
korzik (n): pipo
kosadir (n): bir tarafı yanıp ateş haline gelmiş olan odun/ağaç parçası
kose-I (n): b. **goşe** (n)
kosebî (n): bir tarafı yanıp ateş haline gelmiş olan odun/ağaç parçası
kosele (n): kösele
kosevî (n): b. **kosebî** (n)
koskar, -e: b. **koşkar**, -e
koskarênî (m): b. **koşkarênî** (m)
koskariye (m): b. **koşkariye** (m), **koşkarî** (m)
Kosta Rîka (m): Kostarika
kostum (n): kostüm
koşe (n): b. **goşe-I** (n)
koşk (n): b. **koşke** (m)
koşkar (n): uğurböceği
koşkar, -e: 1)ayakkabı yapım-cısı (ayakkabı diken) 2)ayak-kabıcı (ayakkabı yapan ya da satan), pabuççu, başmakçı 3)ayakkabı tamircisi, ayakkabı onarımcısı, yamacı (ayakkabı onaran)
koşkarey (m): b. **koşkariye** (m), **koşkarî** (m)
koşkarê (m): b. **koşkariye** (m), **koşkarî** (m)
koşkarênî (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)
koşkarî (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)
koşkariye (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)
koşke (m): köşk

K

koşki

- koşki** (m): b. **koşke** (m)
kot-I: b. **kotî**
kot-II (n): **kot**
    pantolê kotî (zh): **kot pantolon**
kotane (m): **pulluk**
kotene: b. **kewtene**
    o kono: b. **o keweno**
    o kuno: b. **o keweno**
    kotene derdê ...: b. **kewtene derdê ...**
    kotene etrê ...: b. **kewtene etira ...**
kotere (m): **üveyik**
koteri (m): b. **kotere** (m)
kotilme (n): **insan kümesi** (insan grubu), **küme**
kotiş (n): 1)b. **kewtiş** (n) 2)b. **rakewtiş** (n)
kotî: nere
    Kitab kotî yo? (Kitap nerededir?)
    Ti kotî ra yî/ya? (Nerelisin?)
kovare (m): **dergi**
kovik (n): 1)huni 2)koni
kovikin -e: **konik**
kovî, -ye: 1)dağlı 2)yabani, yabanıl, vahşi
kowarî (n): b. **kuware** (n)
kowçiki (m): b. **koçike** (m)
kowndêz (n): b. **kondêz** (n)
kowni (n): b. **kone-I** (n)
kownikerdiş (n): b. **konekerdiş** (n)
kowtene: b. **kewtene**
    o kuweno: b. **o keweno**
    o kweno: b. **o keweno**
    kowtene derdî ...: b. **kewtene derdê ...**
kowtiş n): b. **kewtiş** (n)
koxe (m): **kulûbe**

- koy**: b. **ku-I**
    Hewe şiyoye be koy? (O nereye gitmiş)
koye (n): **küme, yığın**
    koye kerdene: **yığmak, loda etmek**
koyî, -ye: 1)dağlı 2)yabani, yabanıl, vahşi
koylî (n): b. **kolî** (n)
koyt: b. **kotî**
koytiş n): b. **kewtiş** (n)
kozire-I (n): **kor**
kozire-II (n): **harmanda, arpa ve buğdayın kalburulanmasından sonra artakalan başaklar**
kramp (n): **kramp, kasiñç**
    krampê madeyî (n): **mide krampı**
    krampê madî (n): b. **krampê madeyî** (n)
kravate (m): **boyunbağı, kravat**
krem (n): **krem**
    kremê tiraşî (n): **tıraş kremi**
krema (m): **krema**
krep (n): **krep**
krîmînel, -e: **kriminel**
krîmînolojî (n): **kriminoloji**
krîter (n): **ölçüt**
krîtik (n): **eleştiri, tenkit**
    krîtik kerdene: **eleştirmek, tenkit etmek**
krîtikkerdiş (n): **eleştirme, tenkit etme**
krîz (n): **kriz**
    krîzo psîkolojîk (n): **ruhsal kriz**
    krîzo ruhî (n): **ruhsal kriz**
krokodîl, -e: **timsah**
ku-I: nere

Kutik ku yo? (Köpek nerededir?)

ku-II: b. ke-I

ku-III: b. eke-I

ku-IV (m): b. kuy (m)

kuafor, -e: kuaför

kual, -i: b. kol, -e

Kuala Lumpur: Kuala Lumpur

kuar: b. kor, -e

kuarbiliz (n): b. korbilîyes (n)

kuare (n): b. kuware (n)

kuarfehm: b. korfehm, -e

kuarfehmê (m): b. korfehmî (m), korfehmîye (m)

kuarfûm: b. korfehm, -e

kuarfûmê (m): b. korfehmî (m), korfehmîye (m)

kuari (n): b. kuware (n)

kuarî (n): b. kuware (n)

kuarmışk (n): b. kurbeşik (n)

kuarpışik (n): b. kurbeşik (n)

Kuba (m): Küba

kubar, -e: b. kîbar, -e

kubarî (m): b. kîbarî (m)

kubarîye (m): b. kîbarîye (m), kîbarî (m)

kubîk, -e: kübik (mat)

kuça (m): b. kuçe (n)

kuçe-I (n): sokak

kuçe-II (m): taş

kuçelan (n): ocak-II (ateş yakılan veya gazla yakılan)

kuçeran (n): b. kuçelan (n)

kuçi-I (n): b. kuçe-I (n)

kuçi-II (m): b. kuçe-II (m)

kuçike (m): ocak (ateş yakılan veya gazla yakılan)

Kuçike de adir weke.

(Ocakta ateş yak.)

kuçlan (n): b. kuçelan (n)

kuçlik (m): b. kuçike (m)

kuçlon (n): b. kuçelan (n)

kuçlún (n): b. kuçelan (n)

kuçran (n): b. kuçelan (n)

kudik (n): enik, encik, encek, köpek yavrusu

kudikê kutikî (n): enik, encik, encek, köpek yavrusu

kue (n): b. ko-I (n)

kue ri şîyayene: b. xow ra şîyene

kue ro şîyayene: b. xow ra şîyene

kueç (n): b. koç (n)

kueç kerdene: b. koç kerdene

kueçer: b. koçer, -e

kueçerê (m): b. koçerîye (m)

kueçerî: b. koçerî, -ye

kueçik (m): b. koçike (m)

kueçika darîn (m): b. koçika darêne (m)

kueçikê çay (m): b. koçika çay (m)

kueçikter (n): b. koçikter (n)

kueçkerdiş (n): b. koçkerdiş (n)

kued (n): b. kod-I (n)

kuedik (n): kodik (n)

kuefi (m): b. kofi (m)

kuek (n): b. kok (n)

kueka (m): b. koka-I (m)

kuekim, -i: b. kokim, -e

kuekimê (m): b. kokimî (m), kokimîye (m)

kuekimî (m): b. kokimî (m), kokimîye (m)

kuel, -i: b. kol, -e

kueli (n): b. kolfî (n)

kuelî mazîyer (n): b. kolfîyê mazêre (n)

kuelik (n): b. kolik (n)

kuemir (n): b. komir (n)

kuenikerdiş (n): b. koneker-

K

diş (n)
kuep (n): b. **kop** (n)
kuer: b. **kor**, -e
kuerca (m): b. **korja** (m)
kuerişyayış (n): b. **xowraşı-yayış** (n)
kueroşyayış (n): b. **xowraşı-yayış** (n)
kuerseli (n): b. **kosele** (n)
kueşe (n): b. **goşe-I** (n)
kueşi (n): b. **goşe-II** (n)
kueşk (m): b. **koşke** (m)
kueşkar, -e: b. **koşkar**, -e
kueter (m): b. **kotere** (m)
kuevik (n): b. **kovik** (n)
kueyî: b. **koyî**, -ye, **kovî**, -ye
kueze (n): b. **kozire** (n)
kuezme (n): b. **kozire** (n)
kuêriyek (n): **korek** (n)
kuf (m): b. **kufe** (m)
kufa (m): b. **qufa** (m)
kufe (m): küf
kufik (n): b. **kufike** (m)
kufik guretene: b. **kufike girewtene**
kufike (m): küf
kufike bestene: küflenmek
kufike girewtene: küflenmek
kufike perrayene ...: küflenmek
kufike perrnayene ...: küflendirmek
kufike piro ginayene: küflenmek
kufikebestiş (n): küflenme
kufikegirewtiş (n): küflenme
kufikeperrayış ...: küflenme
kufikeperrnayış ...: küflendirme
kufikepiroginayış (n): küflenme

kufikguretiş (n): b. **kufikegi-rewtiş** (n)
kufiki (m): b. **kufike** (m)
kufiki guretene: b. **kufike girewtene**
kufikigurotiş (n): b. **kufike-girewtiş** (n)
kufikin, -e: küflü
kufikin kerdene: küflendirmek
kufikinkerdiş (n): küflendirme
kufikiyayene: küflenmek
kufikiyayış (n): küflenme
kufiknayene: küflendirmek
kufiknayış (n): küflendirme
kufikyayene: b. **kufikiyayene**
kufikyayış (n): b. **kufikiyayış** (n)
kufkarik (m): b. **kufkarike** (m)
kufkarike (m): mantar (bitkisi)
kufkariki (m): b. **kufkarike** (m)
kufkin, -e: b. **kufikin**, -e
kufkin kerdene: b. **kufikin kerdene**
kufkinkerdiş (n): b. **kufinkerdiş** (n)
kuft (n): b. **kift** (n)
kufta (m): köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
kufta dekerda (m): b. **kuftaya dekerda** (m)
kufta dekerdiye (m): b. **kuftaya dekerdiye** (m)
kufta mastî (m): b. **kuftaya mastî** (m)
kufta qatixî (m): b. **kuftaya qatixî** (m)
kufta qatixini (m): b. **kuftaya qatixî** (m)

kufta qulikeri (m): b. **kuf-taya qulikere** (m)
kufta zerî (m): b. **kuftaya zerî** (m)
kufta zurayini (m): b. **kuf-taya zurayine** (m)
kuftaya dekerda (m): içli köfte
kuftaya dekerdiye (m): içli köfte
kuftaya kartolan (m): patates köfte
kuftaya mastî (m): yoğurtlu köfte (ince yarma, yoğurt ve yağdan yapılan)
kuftaya qatixî (m): yoğurtlu köfte (ince yarma, yoğurt ve yağdan yapılan)
kuftaya qulikere (m): delikli köfte (ince yarmadan yapılan)
kuftaya yalançî (m): delikli köfte (ince yarmadan yapılan)
kuftaya zerî (m): içli köfte
kuftaya zurayine (m): delikli köfte (ince yarmadan yapılan)
kufte (m): b. **kufta** (m)
kuftaya yalançî (m). b. **kuftaya yalançî** (m)
kuftê kartuelûn (m). b. **kuftaya kartolan** (m)
kuftik (n): b. **kuftike** (m)
kuftike (m): köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
kuhe (n): b. **kewe-I** (n)
kuho-I (n): b. **ko-I** (n)
kuho-II (n): b. **kewe-I** (n)
kuhoy (m): b. **kewiye** (m)
kuhû (n): b. **kewe-I** (n)
kuhûy (m): b. **kewiye** (m)

kuhûn: b. **kehen**, -e
kuiç (m): b. **kuçe-II** (m)
kuiçlûn (n): b. **kuçelan** (n)
kuiling: b. **kuling** (n)
kuinc (n): b. **kunc** (n)
kuirn (m): b. **kurne** (m)
kuirtûn (m): **kurtane** (m)
kuite (n): b. **qît** (n)
kuiz: b. **kuz**, -e
kuiz biyayene: b. **kuz bi-yene**
kuizey (m): b. **kuziye** (m)
Kuîto (n): Quito
kuj (n): b. **kunc** (n)
kuja: b. **kamca**
kuka (m): b. **koka-I** (m)
kul-I (n): gam, dert
kul-II (m): b. **kule-II** (m)
kulav (n): keçe
kulawi (m): b. **kilawe-I** (m)
kulbe (n): çapa
kulbe kerdene: çapalamak; tarla, bostan vb. yerlerdeki yabancı otları çapayla temizlemek
kulbi (n): b. **kulbe** (n)
kulbi kerdene: b. **kulbe kerdene**
kule-I (n): kalça
kule-II (m): yara, çıban, apse
kuleng (n): b. **kulenge-I** (m)
kulenge-I (m): tahta kova
kulenge-II (m): b. **kulinge** (m)
kulhayene: öksürmek
kulhayiş (n): öksürme
kulhe (n): öksürük
kulhi (n): b. **kulhe** (n)
kuli (n): b. **kule-I** (n)
kuli (m): b. **kule-II** (m)
kuliç (m): b. **kilınca** (m)
kulik (n): harman savrulurken biriken çok ince saman

kulike

kulike (m): 1)külâh, başlık, takke 2)ibik 3)nohut kabuğu (dış kabuğu)
kuliki (m): b. **kulike** (m)
kulil (n): omuzun boyuna yakın kısmı
kulin, -e: yaralı
kulinçi (m): b. **kılınca** (m)
kulinde (m): mutfak
kuling (n): bir tarafı sivri bir tarafı yassı olan kesici ve kazıcı bir alet
kulinge (m): sivrisinek
kulî-I (n): çekirge
kulî-II: hepsi, tüm, tümü
kulî pîya: hep birlikte, tümü birlikte
kulîç (m): b. **kılınca** (m)
kulîne-I (m): yüklük, yük
kulîne-II: hepsi, tümü; tümünü, hepsini
kulîng (n): b. **kuling** (n)
kulmetin (n): ucu sivriltilip daha çok yeraltından bir şey çıkarmakta kullanılan çubuk
kulpe (n): b. **kulbe** (n)
kulpe kerdene: b. **kulbe kerdene**
kulpişik (n): b. **kurbeşik** (n)
kulsi (n): b. **kursî** (n)
kultur (n): kültür
kulturî: kültürel
kulu: b. **kulî-II**
kulve (n): b. **kulbe** (n)
kulve kerdene: b. **kulbe kerdene**
kulvik (n): b. **kulbe** (n)
kulxayene: balgamlı öksürmek
kulxî (m): balgamlı öksürük
kumkomek (m): b. **gumgumike** (m)

kumkomok (m): b. **gumgumike** (m)
kunc (n): köşe
kunce (n): b. **kuncî** (n)
kunci (n): b. **kuncî** (n)
kuncî (n): susam, küncü
kund (n): baykuş
kundês (n): b. **kondêz** (n)
kundêz (n): b. **kondêz** (n)
kundire (m): kabak
kundira çaçanan (m): bir kabak çeşidi
kundire (n): b. **kundure** (n)
kundîyez (n): b. **kondêz** (n)
kundure (n): kundura
kunduz (n): b. **kondêz** (n)
kunêre (m): çiban, apse
kunêz (n): b. **kondêz** (n)
kung, -e: uyuşuk
kung biyayîne: b. **kung biyene**
kung biyene: uyuşmak
kung kerdene: b. **kung kerdene**
kung kerdene: uyuşturmak
kungbiyayîş (n): uyuşma
kungey (m): b. **kungîye** (m)
kungênî (m): uyuşukluk
kungîye (m): uyuşukluk
kungkardiş (n): b. **kungkerdiş** (n)
kungkerdiş (n): uyuşturma
kunif-I (n): b. **kenewîr** (n)
kunif-II (n): b. **kenef** (n)
kunîyez (n): b. **kondêz** (n)
kunj (n): b. **kunc** (n)
kup (n): b. **kupe** (m)
kupe (m): küp (büyük küp)
kupî (m): b. **kupe** (m)
kur, -e-I: b. **kûr**, -e
kur, -e-II: b. **kirr**, -e-II
kura: b. **kure-II**

kurabîye (m): b. **qurabîye** (m)
kurane (m): 1)tekne, 2)yalak
kurani (m): b. **kurane** (m)
kurasa (n): b. **kirbas** (n)
kurbeşik, -e: porsuk
kurbişik (n): b. **kurbeşik** (n)
kurd, -e: Kürt
kurdele (n): kurdele
kurdey (m): b. **kurdîye** (m)
kurdê (m): b. **kurdîye** (m)
Kurdistanî (m): b. **Kurdîstan** (n)
Kurdiston (n): b. **Kurdîstan** (n)
Kurdîstan (n): Kürdistan
Kurdîstanê Başûrî (n): Güney Kürdistan
Kurdîstanê Vakurî (n):Kuzey Kürdistan
Kurdîston (n): b. **Kurdîstan** (n)
Kurdîstûn (m): b. **Kurdîstan** (n)
kurdîtiye (m): Kürtlük
kurdîye (m): Kürtlük
kurdkî (m): Kürtçe
kurdperest, -e: Kürtçü
kurdperestiye (m): Kürtçülük
kurdperwer, -e: Kürtçü
kurdperweriye (m): Kürtçülük
kure-I (n): 1)demirci vb. ocağı
 2)(mecazen) çok ve sürekli yalan söyleyen
kure-II: nere
Defter kure yo? (Defter nerede?)
Ti kure ra yî/ya? (Nerelisin?)
kure (m): **kurre** (m)
kurebesik (n): b. **kurbeşik** (n)
kurebeşik (n): b. **kurbeşik** (n)
kurege (m): kürek
kurega silî (m): döven sürerken öküzün dışkısının tahıl içine düşmemesi için

arkasına tutulan kürekçik
kurêk (n): **korek** (n)
kurik-I (n): çorap
kuriko naylonên (n): naylon çorap
kuriko peşmên (n): yün çorap
kuriko purtên (n): yün çorap
kuriko rêsen (n): yün çorap
kurik, -e-II: b. **kurî**, -ye
kurî (n): b. **kîrye** (n)
kuriye (m): b. **kûriye** (m)
kuriyek (n): **korek** (n)
kurk (n): b. **kurke** (m)
kurko samur (n): b. **kurka samure** (m)
kurk (m): b. **kurke** (m)
kurke (m): kürk
kurka hewranî (m): bir kürk çeşidi
kurka samure (m): samur kürk
kurkurik (m): b. **kurkurike** (m)
kurkurike (m): güvercin
kurmanc, -e: Kurmanca
kurmanci (m): b. **kurmanca** (m)
kurmancî (m): b. **kurmanckî** (m)
kurmanckî (m): Kurmanca
kurmonc, -i: b. **kurmanc**, -e
kurmoncî (m): b. **kurmanckî** (m)
kurmonckî (m): b. **kurmanckî** (m)
kurmuşik (n): b. **kurbeşik** (n)
kurmûnc: b. **kurmanc**, -e
kurmûncî (m): b. **kurmanckî** (m)
kurmûneckî (m): b. **kurmanckî** (m)
kurna (m): b. **kurne** (m)

kurne

kurne (m): 1)kurna 2)tekne
3)yalak

kurna banyoyî (m): küvet

kurni (m): b. **kurne** (m)

kurnike (m): 1)kurna 2)yalak

kurpişik (n): b. **kurbeşik** (n)

kurr, -e-II: b. **kirr**, -e-II

kurre (m): hayvanlara kışın ye-
dirilmek üzere kesilip ağacın
çatallı ana dalları arasına di-
zilen yaprak yığını

kurresesik (n): b. **kurbeşik** (n)

kurri (m): b. **kirre** (m)

kurrik, -e-I: b. **kurri**, -ye

kurrik-II (n): b. **kurrik-I** (n)

kurri, -ye: 1)sıpa 2)tay

kurne (m): b. **kurne** (m)

kursi (n): b. **kursî** (n)

kursî (n): kürsü

kursiyê awkeyî (n): banyo
kürsüsü

kursiyê banyoyî (n): banyo
kürsüsü

kursiyê çale (m): banyo
kürsüsü

kursiyê çerxi (n): banyo
kürsüsü

kursiyê hemamekî (n):
banyo kürsüsü

kursî (m): b. **kursî** (n)

kurşe (m): b. **qurçî** (m)

kurşî (m): b. **kursî** (n)

kurtane (m): palan

kurtik (n): ceket

kurtûn (m): **kurtane** (m)

kuryek (n): b. **korek** (n)

kuşlon (n): b. **kuçelan** (n)

kuşna (m): b. **kişne** (m)

kuşt a kewtene: b. **kîşt a kew-
tene**

kuşt a vistene: b. **kîşt a viste-
ne**

kuştakewtiş (n): b. **kîştake-
tiş** (n)

kuştavistiş (n): b. **kîştavistiş** (n)

kute (n): b. **qît** (n)

kutene: dövmek

kutik, -e: köpek, it

kutiko awî (n): kunduz

kutiki (m): b. **kutike** (m)

kutikmase (n): köpekbalıği

kutikmose (n): b. **kutikmase** (n)

kutis (n): b. **kutiş** (n)

kutiş (n): dövme

kuv (m): b. **kufe** (m)

kuvalek (n): b. **guvelik** (n)

kuvalêk (n): b. **guvelik** (n)

kuvarik (n): b. **guvelik** (n)

kuvarîk (n): b. **guvelik** (n)

kuvet (n): küvet

kuvete (m): b. **kuvet** (n)

kuvî, -ye: b. **kovî**, -ye, **koyî**, -ye
kuware (n): 1)ambar 2)kovan

(arı kovanı)

kuwareyê hingan (n): ko-
van (arı kovanı)

**kuwareyê mêsahingimê-
nî** (n): kovan (arı kovanı)

kuwarî miyesûn (n): b. **ku-
wareyê mêsanê hingimê-
nî** (n)

kuwarîyê hingan (n): b.
kuwareyê hingan (n)

kuwari (n): b. **kuware** (n)

kuwarik (m): b. **kufkarike** (m)

kuwarî (n): b. **kuware** (n)

kuwayene: dövmek

kuwayeni: b. **kuwayene**

kuwayîş (n): dövme

kuwe (n): b. **ko-I** (n)

kuweni (n): b. **kone-I** (n)

kuwenikerdiş (n): b. **kone-
kerdiş** (n)

kuwet (n): b. **kuvet** (n)

kuwete (m): b. **kuvet** (n)
Kuweyt (n): Kuweyt
kuwêyayêne: b. **kuwîyayene**
kuwêyayîş (n): b. **kuwîyayîş** (n)
kuwi (n): b. **ko-I** (n)
kuwîyayene: batmak (sivri şeyin batması)
kuwîyayîş (n): batma (sivri şeyin batması)
kuxayene: öksürmek
kuxayêne: b. **kuxayene**
kuxayîş (n): öksürme
kuxike (m): öksürük
kuxika sîyaye (m): boğmaca
kuxika şîyaye (m): b. **kuxika sîyaye** (m)
kuxî (m): b. **kuxike** (m)
kuy (m): kabak
kuya awî (m): bir kabak çeşidi
kuya şêxanî (m): bir kabak çeşidi
kuya şêxî (m): bir kabak çeşidi
kuya zimistanî (m): bir kabak çeşidi
kuyayene: b. **kuwayene**
kuyayêne: b. **kuwayene**
kuyayîş (n): b. **kuwayîş** (n)
kuyene: b. **kuwayene**
kuyi (m): b. **kuy** (m)
kuz (n)-I: testi
kuz, -e-II: kambur
kuz bîyene: kamburlaşmak
kuze-I (n): b. **kuz-I** ((n)
kuze-II (n): sansar
kuze-III (n): b. **kunc** (n)
kuzê (m): b. **kuzîye** (m)
kuzik-I (n): küçük testi
kuzik-II (n): b. **kunc** (n)

kuzîna (m): kuzine, mutfak sobası
kuzîne (m): b. **kuzîna** (m)
kuzîye (m): kamburluk
kû-I: b. **ke-I**
kû-II (n): b. **ko-I** (n)
kû-III (m): b. **kuy** (m)
kû-IV: b. **ko-II**
kûarbûlîs (n): b. **korbiliyes** (n)
kûç (m): b. **kuçe-II** (m)
kûçe (m): b. **kuçe-II** (m)
kûçerey (m): b. **koçerîye** (m)
kûh (n): b. **ko-I** (n)
kûhe (n): b. **kewe-I** (n)
kûî (m): b. **kuy** (m)
kûm, -i: b. **kam**, -e
kûmca: b. **kamca**
kûmçî: b. **kamçîn**, -e
kûmder, -i: b. **kamder**, -e
kûmir (n): b. **komir** (n)
kûmî: b. **kamî**
kûnca: b. **kamca**
kûni (n): b. **kone-I** (n)
kûnikerdiş (n): b. **konekerdiş** (n)
kûnkil (n): b. **kakile** (m)
kûnkili (m): b. **kakile** (m)
kûr, -e: derin
kûr, -i: b. **kor**, -e
kûrîye (m): derinlik
kûrt (m): b. **korte** (m)
kûrteki (m): b. **kortike** (m)
kûrti (m): b. **korte** (m)
kûrtiki (m): b. **kortike** (m)
kûryek (n): **korek** (n)
kûşki (m): b. **koşke** (m)
kûvî, -ye: b. **kovî**, -ye; **koyî**, -ye
kûwûn: b. **kehen**, -e; **kan**, -e
kûyî: b. **kovî**, -ye; **koyî**, -ye
kwari (n): b. **kuware** (n)

L

la-I (n): ip, iplik, tire
lawo birîsmên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lawo birsimên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lawo elbisimên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lawo helbisimên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lawo hevrîşimên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lawo îbrîşimên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lawo îrbîşimên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lawo îvrîşimên (n): b. **layo birîsimên** (n)
lay leheyfon (n): b. **layê lihêfan** (n)
layê gewreyan (n): çorap bağı
layê kurikan (n): çorap bağı
layê liheyfan (n): b. **layê lihêfan** (n)
layê lihêfan (n): yorgan ipliğı
layê panceyî (n): paça ağzı-

nı bağlamakta kullanılan bağ
layê puçan (n): çorap bağı
layê punçan (n): çorap bağı
layî lehêfûn (n): b. **layê lihêfan** (n)
layo birîsimên (n): ibrişim
la-II (m): b. **lay-I** (m)
la-III: ama, fakat; ancak, yalnız; lakin
labaş (m): b. **lawaşe** (m)
labaşê binî adirî (m): b. **lawâşa binê adirî** (m)
labaşe (m): b. **lawaşe** (m)
labelê: ama, fakat; ancak, yalnız; lakin
lablê: b. **labelê**
labnê: b. **labelê**
labrê: b. **labelê**
labut (n): b. **lewde** (n)
labût (n): b. **lewde** (n)
lac (n): b. **laj** (n)
lac' xalî (n): b. **lajê xalî** (n)
lacê apî (n): b. **lajê apî** (n)
lacê em (n): b. **lajê eme** (n)
lacê emi (n): b. **lajê eme** (n)
lacê emiki (n): b. **lajê emi-**

ke (n)
 lacê torni (n): b. lajê torne (n)
 lacê tornî (n): b. lajê tornî (n)
 lacê xali (n): b. lajê xale (n)
 lacê xaliki (n): b. lajê xalike (n)
 lacê xalî (n): b. lajê xalî (n)
 lacê yeyki (n): b. yaykeza (n)
 lacî tuerni (n): b. lajê torne (n)
 lacî tuernî (n): b. lajê tornî (n)
 lacî xali (n): b. lajê xale (n)
 lacî xaliki (n): b. lajê xalike (n)
 lacek (n): b. lajek (n)
 lacik (n): b. lajek (n)
 laçeke (m): b. leçege (m)
 laçik (m): b. leçege (m)
L lahane (n): b. lehne (n), kelem (n)
 Laheye (m): Lahey
 lahne (n): b. lehne (n), kelem (n)
 lafik (n): b. lawik (n)
 laj (n): oğul, erkek çocuk
 lajê apî (n): amca oğlu, amcazade
 lajê eme (n): hala oğlu
 lajê emike (n): hala oğlu
 lajê torne (n): kız torunun oğlu
 lajê tornî (n): erkek torunun oğlu
 lajê xale (n): teyze oğlu, teyzezade
 lajê xalike (n): teyze oğlu, teyzezade
 lajê xalî (n): dayı oğlu, dayızade
 lajê yeyki (n): b. yaykeza (n)
 lajek (n): erkek çocuk, oğlan
 lak (n): b. la-I (n)

lama, -ye-I: lama
 lama-II (m): b. lamba (m)
 lamê qazî (m): b. lambaya gazyaxî (m)
 lamba (m): lamba
 lamba qazexî (m): b. lambaya gazyaxî (m)
 lambaya floresanine (m): floresan lamba
 lambaya gazyaxî (m): gaz lambası
 lambaya qazaxî (m): b. lambaya gazyaxî (m)
 lambê qazî (m): b. lambaya gazyaxî (m)
 lambe (n): b. lamba (m)
 lambo (n): b. lamba (m)
 lan (m): b. lane-I (m)
 lane-I (m): delik
 lana darloxî (m): yuvağı çekmek için kullanılan çatalı aracın uçlarının girdiği yuvağın iki yan tarafındaki girinti
 lana gojage/make/bişkoje/qumça/sedefe/zirare (m): ilik (dügme deliği)
 lane-II (n): b. lehne (n), kelem (n)
 lani (m): b. lane (m)
 lanike (m): küçük delik
 laniki (m): b. lanike (m)
 Laos (n): Laos
 lapa (m): b. lepe (m)
 lapaw (m): b. lepawe (m)
 lape (m): b. lepe (m)
 lapik (n): b. lepek (n)
 lapiko pirçî (n): b. lepiko pirçên (n)
 laptop (n) (TE): dizüstü bilgisayar
 lapuk (n): b. lepek (n)

laroş, -e: ipçi, iplikçi
laser (n): sel
lasêr (n): b. **laser** (n)
lastig (n): b. **lastik** (n)
lastik (n): 1)lastik 2)lastik ayakkabı
lastikê Anqara (n): lastik ayakkabının bir çeşidi
lastikê Erzinganî (n): lastik ayakkabının bir çeşidi
lastikê Palî (n): lastik ayakkabının bir çeşidi
lastikê Trabzonî (n): lastik ayakkabının bir çeşidi
lastikê paykerdişî (n): lastik ayakkabı
lastigê Trabzonî (n): b. **lastikê Trabzonî** (n)
lastigî Palî (n): b. **lastikê Palî** (n)
lastikê Erzinganî (n): b. **lastikê Erzinganî** (n)
lastikên, -e: lastikten yapıma
lastikin, -e: lastikli
lastig (n): b. **lastik** (n)
lastigê Hanqera (n): b. **lastikê Anqara** (n)
lastik (n): b. **lastik** (n)
lastkotîn (n): bir çeşit bez
laşer (n): b. **laser** (n)
laşêr (n): b. **laser** (n)
latîn, -e: Latin
latînkî (m): Latince
lav (n): lav
lavabo (n): b. **lawabo** (n)
lavaşi (m): b. **lawaşe** (m)
laviraşttox, -e: ipçi, iplikçi
lavrê: b. **labelê**
law (n): oğul
lawo: oğul (hitap hali), oğlan (hitap hali)
lawabo (n): lavabo

lawaşe (m): lavaş, bazlama
lawaşe binê adirî (m): bir çeşit kömbe
lawik (n): oğlan
lawko: oğlan (hitap hali), oğul (hitap hali)
lawike (m): türkü
lawnayene: emzirmek
lawnayiş (n): emzirme
lawnîyayene: emzirilmek
lawnîyayiş (n): emzirilmek
lawuke (m): b. **lawike** (m)
lay-I (m): çay
laya juyaye (m): b. **laya ziwaye** (m)
laya ziwaye (m): kuruyan çay, kurumuş çay
laya zuway (m): b. **laya ziwaye** (m)
laya zuyay (m): b. **laya ziwaye** (m)
lay-II (n): b. **law** (n)
layê torne (n): b. **lajê torne** (n)
layê tornî (n): b. **lajê tornî** (n)
layê xale (n): b. **lajê xale** (n)
layê xalike (n): b. **lajê xalike** (n)
laya (m): b. **lay** (m)
layek (n): b. **lawik** (n)
layik (n): b. **lawik** (n)
layl: b. **lêl**
laz (n): b. **laj** (n)
lazê amike (n): b. **lajê emike** (n)
lazê apî (n): b. **lajê apî** (n)
lazê torne (n): b. **lajê torne** (n)
lazê tornî (n): b. **lajê tornî** (n)
lazê xale (n): b. **lajê xale** (n)
lazê xalike (n): b. **lajê xalike** (n)

ke (n)

lazê xalî (n): b. lajê xalî (n)

lazeç (n): b. lajek (n)

lazez (n): b. lajek (n)

lazud (n): b. lazut (n)

lazut (n): mısır

lazût (n): b. lazut (n)

lebaş (m): b. lawaşe (m)

lebaşe (m): b. lawaşe (m)

lebaşa bindê adirî (m): b.

lawaşa binê adirî (m)

lebaşi (m): b. lawaşe (m)

lebat (n): hareket

leblebî (m): leblebi

leblebîye (m): leblebi

lebleboy (m): b. leblebî (m)

leblebuy (m): b. leblebî (m)

leblebûy (m): b. leblebî (m)

lec (n): b. lej (n)

lec kerdene: b. lej kerdene

leckerdiş (n): b. lejkerdiş (n)

leçege (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için), tülbent, yazma

lee (m): b. leye (m)

leê (m): b. leye (m)

leê ronayene: b. leye ronayene

Lefkoşe (m): Lefkoşe

legan (n): leğen

leganê cilan (n): çamaşır leğeni

leganê kincan (n): çamaşır leğeni

legane (m): b. legan (n)

legana kincan (m): b. leganê kincan (n)

legen (n): b. legan (n)

legenê cilon (n): b. leganê cilan (n)

legenî kincûn (n): b. leganê kincan (n)

legene (m): b. legan (n)

legena kincan (m): b. leganê kincan (n)

legleg (m): b. leglege (m)

leglege (m): leylek

leglegi (m): b. leglege (m)

lehça (m): b. lehçe (m)

lehçe (m): lehçe

lehef (n): b. lihêf (n)

lehen (n): b. lehne (n), kelem (n)

leheyf (n): b. lihêf (n)

lehêf (n): b. lihêf (n)

lehî (n): sel

lehîf (n): b. lihêf (n)

lehne (n): lahana

lej-I (n): kavga, dövüş

lej kerdene: kavga etmek, dövüşmek

lej-II (m): b. leze (m)

lejg (n): dal

leji (m): b. leze (m)

lejkerdiş (n): kavga etme, dövüşme

lekaf (n): yük hayvanıyla taş vb. şeyleri taşımak için kullanılan ve semerin iki tarafına sarkıtılan ağaçtan veya tahtadan yapılma araç

lekan (n): leken

lekanî (zh): leken

lekas (n): b. lekaş (n)

lekaş (n): çok eskimiş ayakkabı

lekate (n): taraş (başak için)

lekate kerdene: taraşlamak, başak toplamak (başak için)

lekatekerdiş (n): taraşlama (başak için)

lekatekerdox, -e: başakçı

lekete (n): b. lekate (n)

lekete kerdene: b. lekate kerdene

leketekerdış (n): b. **lekatekerdiş** (n)
lekme (m): tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan küçük ve dar bölümü
lekmi (m): b. **lekme** (m)
lekon (n): b. **lekan** (n)
lekonî (zh): b. **lekanî** (zh)
lekûn (n): b. **lekan** (n)
lekûnî (zh): b. **lekanî** (zh)
lele: zincir (cezalandırmak amacıyla kişinin boynuna takılan kalın zincir)
lem-I (n): kaymak
lem-II (m): b. **leme** (m)
leme (m): 1)çalı 2)sebze bitkisi 3) köken (bazı bitkilerin dalları)
lema çilege (m): çilek bitkisi
lemeke (m): 1)çalıcık 2) sebze bitkisi
lemeki (m): b. **lemeke** (m)
lemi (m): b. **leme** (m)
lemey çilegi (m): b. **lema çilege** (m)
leng, -e: topal
lengan (n): b. **legan** (n)
lenganê cilan (n): b. **leganê cilan** (n)
lengayene: topallamak
lenger (m): b. **lengerî** (m), **lengerîye** (m)
lengere (n): b. **lengerî** (m), **lengerîye** (m)
lengerî (m): 1)lenger (kap için) 2)fötr (fötr şapka)
lengerîye (m): 1)lenger (kap için) 2)fötr (fötr şapka)
lengirî (m): b. **lengerî** (m), **lengerîye** (m)
lenglengi (m): b. **leglege** (m)

lengrî (m): b. **lengerî** (m), **lengerîye** (m)
lep (n): b. **lepe** (m)
lepaw (n): b. **lepawe** (m)
lepawe (m): lapa
lepawi (m): b. **lepawe** (m)
lepe (m): lapa
lepik (n): eldiven
lepikê firine (m): fırın eldiveni
lepiko çermên (n): deri eldiven
lepiko peşmên (n): yün eldiven
lepiko pirçên (n): yün eldiven
lepiko pirtên (n): yün eldiven
lepiko rêşên (n): yün eldiven
lepiko sextîyanên (n): deri eldiven
leqatçî, -ye: başakçı
leqate (n): b. **lekate** (n)
leqate kerdene: b. **lekate kerdene**
leqatekerdiş (n): b. **lekatekerdiş** (n)
leqnaya (m): asılı
leqnaye (n): asılı
leqnayene: asmak (idam etmek)
leqnayîş (n): asma (idam etme)
leqnayîye (m): asılı
lerm, -e: b. **nerm**, -e
lerm biyayene: b. **nerm biyene**
lerm kerdene: b. **nerm kerdene**
lermbîyayîş (n): b. **nermbîyayîş** (n)
lermkerdiş (n): b. **nermkerdiş** (n)

lero

lero: b. **leyro**
lerz-I (m): b. **lerze** (m)
lerz dekotene: b. **lerze de-
kewtene**
lerz-II (m): b. **leze** (m)
lerzayene: b. **lerzîyayene**
lerzayeni: b. **lerzîyayene**
lerzayêne: b. **lerzîyayene**
lerzayış (n): b. **lerzîyayış** (n)
lerzaynayene: b. **lerznayene**
lerze-I (m): 1)titreme
lerze dekewtene: titreme
tutmak, titreşmek
2)deprem, zelzele 3)sıtma nö-
beti
lerze girewtene: sıtma nö-
betine tutulmak
lerze guretene: b. **lerze gi-
rewtene**
lerze-II (m): b. **leze** (m)
lerzi (m): b. **lerze-I** (m)
lerzi dekewtene: b. **lerze
dekewtene**
lerzi girotene: b. **lerze gi-
rewtene**
lerzîyayene: titremek
lerzîyayış (n): titreme
lerziye (m): b. **lezîye** (m)
lerznayene: titretmek
lerznayeni: b. **lerznayene**
lerznayêne: b. **lerznayene**
lese (m): b. **leşe** (m)
leş (m): b. **leşe** (m)
leşe (m): 1)leş 2)vücut
leşi (m): b. **leşe** (m)
leşker, -e: asker
leşkerey (m): b. **leşkerîye** (m)
leşkerê (m): b. **leşkerîye** (m)
leşkerî, -ye: askeri
leşkerîye (m): askerlik
lete (n): dilim, parça
letey kerdene: b. **leteyî**

kerdene
letey nanî (n): b. **leteyê na-
nî** (n)
letey nonî (n): b. **leteyê na-
nî** (n)
letey nûnî (n): b. **leteyê na-
nî** (n)
leteyê nanî (n): ekmek par-
çası
leteyî kerdene: doğramak
(ekmek vb. için), ufalamak
(ekmek vb. için)
leteyîkerdiş (n): doğrama (ek-
mek vb. için), ufalama (ek-
mek vb. için)
leteykerdiş (n). b. **leteyîker-
diş** (n)
leti (n): **lete** (n)
letik (n): parçacık
Letonya (m): Letonya
lewaş (m): b. **lawaşe** (m)
lewaşê binî adirî (m): b. **la-
waşa binê adirî** (m)
levya (m): levye
lew (n): dudak
lewê binî (n): b. **lewo bi-
nên** (n)
lewê gapûre (n): yanağın
ağız boşluğuna bakan iç ta-
rafi
lewê serî (n): b. **lewo se-
rên** (n)
lewo binên (n): alt dudak
lewo serên (n): üst dudak
lewabo (n): b. **lawabo** (n)
lewaş (m): b. **lawaşe** (m)
lewaşê binî adirî (m): b. **la-
waşa binê adirî** (m)
lewde (n): çekel (üvendirenin
ucundaki yassı demir)
lewe (n): tepe
lewede (n): b. **lewde** (n)

lewi (n): b. **lewe** (n)
lewîyayene: hareket etmek
lewîyayîş (n). hareket etme
lewone (n): b. **lehne** (n), **kelem** (n)
lewtene: b. **litene**
lewtik (n): emzik
lewuye (n): b. **liv** (n)
ley (m): b. **leye** (m)
leye (m): fidan, çalı
leye denayene: fidan dikmek
leye ronayene: fidan dikmek
leyek (m): b. **leyeke** (m)
leyeke (m): fidan
leyêke (m): b. **leyeke** (m)
leyîr, -e: 1) yavru (hayvan için), civciv
leyîr ardene: doğurmak (bazı hayvanlar için)
leyîrê kutikî (n): enik, ençik, encek, köpek yavrusu
2) çocuk
leyîr ver şîyene: düşük yapmak
leyîro: b. **leyro**
leyro: oğul (hitap hali), yavrum (hitap hali)
leyîri (m): b. **leyîre** (m)
leyîrzerenc, -e: yavru keklik
leyl (n): b. **lêl** (n)
leylege (m): b. **leglege** (m)
leylek, -i: b. **leyrek**, -e
leyleke (m): belin (bel aracının) üzerine ayak konan parçası
leym (n): b. **rêm** (n)
leym bestene: b. **rêm bestene**
leym dekewtene: b. **rêm dekewtene**
leymenduzî (n): b. **leymun-**

duzî (n)
leymin, -i: b. **rêmin**, -e
leymunata (m): limonata
leymunduzî (n): limontuzu (sitrik asit)
leymûndûzî (n): b. **leymunduzî** (n)
leymune (m): limon
leymunêre (m): limon ağacı
leymuni (m): b. **leymune** (m)
leymûndûzî (n): b. **leymunduzî** (n)
leymûni (m): b. **leymune** (m)
leyr, -i: b. **leyîr**, -e
leyrek, -e: yavru (hayvan için)
leyrek ardene: b. **leyîr ardene**
leyrekê kutikî (n): enik, ençik, encek, köpek yavrusu
leyreki (m): b. **leyreke** (m)
leyrik, -i: b. **leyrek**, -e
leyro: oğul (hitap hali), yavrum (hitap hali)
leyrzarej: b. **leyîrzerenc**, -e
lez-I (n): b. **lej-I** (n)
lez kerdene: b. **lej kerdene**
lez-II (m): b. **leze** (m)
leze (m): çabuk, tez, hızlı
lezet (n): tat, lezzet
lezetin, -e: lezzetli
lezetinî (m): lezzetlilik
lezetinîye (m): lezzetlilik
lezey (m): b. **lezîye** (m)
lezê (m): b. **lezîye** (m)
lezi (m): b. **leze** (m)
lezîye (m): çabukluk, tezlik
lezkanî: hızlıca
lezkerdiş (n): b. **lejkerdiş** (n)
lezzet (n): b. **lezet** (n)
lezzetin, -e: b. **lezetin**, -e
lezzetîney (m): b. **lezetinîye** (m)
lezzetinê (m): b. **lezetinî** (m)

L

lê: b. **la-III labelê**
lê (n): b. **lên (n)**
lêcege (m): b. **lecege (m)**
lêcek (m): b. **lecege (m)**
lêl, -e-I: bulanık
lêl-II (n): alacakaranlık
lêlê nimajî (n): gün ağarması
lêlê sibayî (n): gün ağarması
lêlê sipêdeyî (n): gün ağarması
lêlê şewdirî (n): gün ağarması
lêlê şodirî (n): gün ağarması
lêlaw (m): b. **lêlawe (m)**
lêlawê çimû (m): b. **lêlawe çiman (m)**
lêlawê çimûn (m): b. **lêlawe çiman (m)**
lêlawe (m): rahatsızlıktan dolayı akan gözyaşı
lêlawe çiman (m): rahatsızlıktan dolayı akan gözyaşı
lêmun (m): b. **leymune (m)**
lêmunî (m): b. **leyî une (m)**
lêmun (m): b. **leymune (m)**
lên (n): 1)kazan 2)pekmez dolu su kazan (bir pekmez ölçüsü)
lêr (n): b. **leyîr (n)**
lêro: b. **leyro**
lêrek, -i: b. **leyrek, -e**
lêşkin, -e: salyahlı
lêwîyayêne: b. **lewîyayene**
lêwîyayîş (n): b. **lewîyayîş (n)**
lêy (m): b. **leye (m)**
lêy rûnayîne: b. **leye ronayene**
lêyîr, -e: b. **leyîr, -e**
lêyrik, -i: b. **leyrek, -e**
lêzdik (n): balçık
lêziki (m): b. **lêzdik (n)**

lêzikin, -e: cıvık
li ... (vr): 1)b. ... **rê (pd)** 2)b. ... **ro-VII (pd)**
 Ey xo **li min nêkerd wayîr./**
 Ey xo **mi rê nêkerd wayîr. (O**
bana sahip çıkmadı.)
libdi (n): b. **lewde (n)**
Licey (m): b. **Licê (m)**
Licê (m): Lice
licini (m): b. **lojine (m)**
liheyf (n): b. **lihêf (n)**
lihêf (n): yorgan
lihîr (n): b. **leyîr (n)**
lihîv (n): b. **lihêf (n)**
lijna (m): evlek
likose (m): b. **lukse (m)**
lilî (m): b. **lulî (m)**
limac (n): b. **nimaj (n)**
limba (m): b. **lamba (m)**
limite (n): b. **nimite (n)**
limitene: b. **nimitene**
limitiş (n): b. **nimitiş (n)**
linc (n): b. **lince (m)**
lince (m): çamur
linc û lêz (m): b. **linc û lêze (m)**
linc û lêze (m): cıvık çamur
linc û lêzi (m): b. **linc û lêze (m)**
linci (m): b. **lince (m)**
lincî (m): b. **lince (m)**
lindan (n): yüklük, yük
lindon (n): b. **lindan (n)**
ling (m): b. **linge (m)**
linge (m): 1)ayak 2)basamak 3)an
linga nêrdîwane (m): merdiven basamağı
linga nêrdîwanî (m): b. **linga nêrdîwane (m)**
lingi (m): b. **linge (m)**
liqat (n): b. **lekate (n)**

liqat kerdene: b. lekate kerdene
liqatkerdiş (n): b. lekatekerdiş (n)
lisim (n): (sabanda) saban demirinin içine giren bölüm
liske (m): b. alişke (m)
litene: süt emmek
liteni: b. litene
liv (n): hareket
livîn (n): b. nivîne (m)
livîni (m): b. nivîne (m)
liw (m): b. luwî (m)
liwa (m): b. luwa (m)
liwe (m): b. luwî (m)
lix (n): hğ, alüvyon
lizge (n): b. lejg (n)
lizna (m): b. lijna (m)
libas (n): elbise, giyecek, giysi, kılık
libasî (zh): üst baş (giysiler)
libase (m): b. libas (n)
liberal, -e: liberal
liberalist, -e: liberalist
liberalistiye (m): liberalistlik
liberalizm (n): liberalizm
Liberya (m): Liberya
Librvîl (n): Libreville
Libya (m): Libya
liç (n): çapak
liç kerdene: çapaklanmak
liçik, -e: civciv
liçiki (m): b. liçike (m)
lif (n): lif
lihîr (n): b. leyîr (n)
lik (m): b. like (m)
like (m): sümük
liki (m): b. like (m)
likin, -e: sümüklü
likor (n): likör
lilaw (m): b. lêlawe (m)
lilawey çimo (m): b. lêlawe

çiman (m)
lilawey çimon (m): b.
lêlawe çiman (m)
lîlik (n): b. neynike (m)
lîlik (m): b. lîlike (m)
lîlike (m): gözbebeği
Lilongwe: Lilongwe
lîm (n): b. rêm (n)
lîm bestene: b. rêm beste-
ne
lîm dekewtene: b. rêm de-
kewtene
Lîma (m): Lima
lîman (n): liman
lîmin (n): b. rêmin (n)
lîmît (n): limit
lîmon (m): b. leymune (m)
lîmone (m): b. leymune (m)
lînk (n) (TE): bağ, bağlantı
lîr (n): b. leyîr (n)
lîsans (n) (TE): lisans
lîse (m): lise
liş (n): b. liç (n)
liş kerdene: b. liç kerdene
lîter (n): 1)sekiz okka 2)b. lit-
re (n)
lître (n): litre
lîtro (n): b. lître (n)
Lîtvanya (m): Litvanya
Lîxtîngstayn (n): Liechtenstein
liye (n): b. lîn (n)
liyeçeg (m): b. leçege (m)
liyen (n): b. lîn (n)
liyir (n): b. leyîr, -e
lîz (n): b. zîl (n)
lîz dayene: b. zîl dayene
Lîzbon (n): Lizbon
lo (n): b. lew (n)
lobî (m): fasulye
lobîye (m): b. lobî (m)
locine (m): b. lojine (m)
locinî (m): b. lojine (m)

lod

lod (m): b. **lode** (m)

lod kerdene: b. **lode kerdene**

loda (m): b. **lode** (m)

loda kerdene: b. **lode kerdene**

loday vaş (m): b. **loda vaşi** (m)

loday velg (m): b. **loda velgî** (m)

lode (m): istif, yığın, loda

loda vaşi (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip üst üste dizilen büyük ot yığını

loda velgî (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip üst üste dizilen büyük yaprak yığını

lode kerdene: istiflemek, istif etmek, yığmak, loda etmek

lodê vaşi (m): b. **loda vaşi** (m)

lodê velgî (m): b. **loda velgî** (m)

lode (n): b. **lewde** (n)

lodi (m): b. **lode** (m)

lodike (m): istif, yığın

lojine (m): baca

lojini (m): b. **lojine** (m)

lok-I (n): erkek deve

lok-II (n): naylon

loke-I (m): tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan küçük ve dar bölümü

loke-II (n): b. **lok-I** (n)

loki (m): b. **loke-I** (m)

lokise (m): b. **lukse** (m)

lokize (m): b. **lukse** (m)

lokose (m): b. **lukse** (m)

lola binê adirî (m): kömbe (küle gömülerek pişirilen maya-

sız çörek)

lola tepsî (m): bir çeşit börek

lola tewqe (m): gözleme, bazlama (bir hamur işi)

lola zerî (m): bir çeşit kömbe

lolê tepsî (m): b. **lola tepsî** (m)

lolike (m): domates

lom (n): b. **mîl-I** (n)

lomba (m): b. **lamba** (m)

Lome: Lomé

lompa (m): b. **lamba** (m)

Londra (m): Londra

londe (m): b. **lode** (m)

londe kerdene: b. **lode kerdene**

londe vaşi (m): b. **loda vaşi** (m)

londe velgî (m): b. **loda velgî** (m)

lone-I (n): b. **lehne** (n), **kelem** (n)

lone-II (m): b. **lane** (m)

lona darloxî (m): b. **lana darloxî** (m)

loneki (m): b. **lanike** (m)

loni (m): b. **lane-I** (m)

lonike (m): b. **lanike** (m)

loq (m): b. **loxe** (m)

loqanta (m): b. **loqante** (n)

loqante (n): lokanta

loqela (m): b. **roqila** (m)

loqela bariye (m): b. **roqilaya bariye** (m)

loqera (m): b. **roqila** (m)

loqerey dekerdey (zh): b. **roqileyê dekerdeyî** (zh)

loqila (m): b. **roqila** (m)

loqim (n): b. **loqum** (n)

loqimte (n): b. **loqante** (n)

loqla (m): b. **roqila** (m)

loqley dekerdey (zh): b. **roqileyê dekerdeyî** (zh)

loqla (m): b. **roqila** (m)

loqma (m): b. loqme (n)
loqme (n): lokma
loqman dima bîyene: yemek peşinde olmak (çıkar peşinde olmak)
loqman gêrayene: yemek peşinde olmak (çıkar peşinde olmak)
loqmey geyrayene: b. loqman gêrayene
loqmon geyrayene: b. loqman gêrayene
loqmûn dima bîyayene: b. loqman dima bîyene
loqra (m): b. roqila (m)
loqrey dekerdey (zh): b. roqileyê dekerdeyî (zh)
loqum (n): lokum
loqûnte (n): b. loqante (n)
lore-I (m): tarlafaresi
lore-II: b. leyro
lorek (n): b. lorik (n)
lori (m): b. lore-I (m)
lorik, -e: çocuk
lortaqe (m): bir çeşit gözleme
lost kerdene: başıboş dolaşmak
lovik (m): b. lobî (m)
low (n): b. lew (n)
lowik (m): b. lobî (m)
lowike (m): b. lobî (m)
lowî (m): b. lobî (m)
lownayîne: b. lawnayene
lownayîş (n): b. lawnayîş (n)
lowtene: b. litene
lox (m): b. loxe (m)
loxe-I (m): yuvak, loğ
loxe-II (m): tarlafaresi
loxa kore (m): köstebek
loxi (m): b. loxe (m)
loxme (n): b. loqme (n)
loxman dima bîyayene: b.

loqman dima bîyene
lozine (m): b. lojine (m)
lu (m): b. luwî (m)
Lubnan (n): Lübnan
lucina (m): b. lijna (m)
luebî (m): b. lobî (m)
luecin (m): b. lojine (m)
luejin (m): b. lojine (m)
luek (n): b. loke-I (m)
luela binî adirî (m): b. lola binê adirî (m)
luela toqi (m): b. lola tewqe (m)
luelê binî adirî (m): b. lola binê adirî (m)
luelê tepsî (m): b. lola tepsî (m)
luelê zerî (m): b. lola zerî (m)
lueqila (m): b. roqila (m)
lueqla (m): b. roqila (m)
lueqma (m): b. loqme (n)
lueqmi (n): b. loqme (n)
luex (m): b. loxe (m)
luêbî (m): b. lobî (m)
luh (n): bir bölümü toprağa gömülü olan büyük taş
lujina (m): b. lijna (m)
lujini (m): b. lojine (m)
luk (n): b. lok (n)
lukis (n): b. lukse (m)
lukise (m): b. lukse (m)
lukse (m): lüks (lamba)
Luksembûrg (n): Lüksemburg
lukus (n): b. lukse (m)
lula (m): b. lulî (m)
lule (n): b. lulî (m)
luleyê qaloriferî (n): b. luliya kaloriferî (m)
lulê binî adirî (m): b. lola binê adirî (m)
lulê toqi (m): b. lola tewqe (m)
lulik (n): böcek

lulî

- lulikê oxirî** (n): uğurböceği
lulî (m): boru
lulîya kalorîferî (m): kalorifer borusu
lulîya qalorîferî (m): b. **lulîya kalorîferî** (m)
lulîya soba (m): soba borusu
luluk (n): b. **lulik** (n)
lutene: b. **litene**
luw (m): b. **luwî** (m)
luwa (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için)
luwe (m): b. **luwî** (m)
luwela toqî (m): b. **lola tewqe** (m)
luwelê binî adirî (m): b. **lola binê adirî** (m)
luwelê tepsî (m): b. **lola tepsî** (m)
luwelê toq (m): b. **lola tewqe** (m)
luwelê zerî (m): b. **lola zerî** (m)
luwî (m): tilki
luy (m): b. **luwî** (m)
luye (m): b. **luwî** (m)
luyî (m): b. **luwî** (m)
lû (m): b. **luwî** (m)

- Lûanda** (m): Luanda
lûbî (m): b. **lobî** (m)
lûfik (n): b. **lif** (n)
lûk (n): b. **lok-II** (n)
lûle (n): b. **lulî** (m)
lûleyê qalorîferî (n): b. **lulîya kalorîferî** (m)
lûlî (m): b. **lulî** (m)
lûmba (m): b. **lamba** (m)
lûmbe (n): b. **lamba** (m)
lûn (m): b. **lane-I** (m)
lûne (n): b. **lehne** (n), **kelem** (n)
lûnik (m): b. **lanike** (m)
lûqimte (n): b. **loqante** (n)
lûqme (n): b. **loqme** (n)
lûqûnte (n): b. **loqante** (n)
lûqra (m): b. **roqila** (m)
Lûsaka (m): Lusaka
lûw (m): b. **luwî** (m)
lûwî (m): b. **luwî** (m)
lûxme (n): b. **loqme** (n)
lûxmey geyrayene: b. **loqman gêrayene**
lûxmûn geyrayene: b. **loqman gêrayene**
lûye (m): b. **luwî** (m)
Lyublyana (m): Ljubljana

M

ma-I (zh): biz

ma-II: Soru formunda kullanılırken fiilin başına gelen bir soru sözcüğü.

ma-III (m): b. **maye** (m)

ma û pf: b. **may û pf**

ma wû pf: b. **may û pf**

mamaran (m): b. **maymaran** (m)

ma-IV (m): ay

Yew ma mende. (Bir ay kaldı.)

Yû ma wo ez nêşiyane. (Bên gitmeyeli bir ay oldu.)

ma bixeyr dî: merhaba

ma bixêr: b. **ma bixeyr dî**

ma bixêr dî: b. **ma bixeyr dî**

maben (n): b. **mabên** (n)

mabên (n): ara, mola, teneffüs

mabên dayene: ara vermek, teneffüse çıkmak

Mabênê Zerweş û Roşanî weş o. (Zerweş ile Roşan'ın arası iyidir.)

mabênçî, -ye: aracı, arabulucu

mabîn (n): b. **mabên** (n)

Macarîstan (n): Macaristan

macir, -e: göçmen, muhacir

macirey (m): b. **macirîye** (m)

macirê (m): b. **macirîye** (m)

macirîye (m): göçmenlik, muhacirlik

macîr, -i: b. **macir**, -e

macîrey (m): b. **macirîye** (m)

macîrê (m): b. **macirîye** (m)

macîrîye (m): b. **macirîye** (m)

macun (n): macun

macunê didanan (n): diş macunu

macunê dindanan (n): b.

macunê didanan (n)

macûnî dindûnûn (n): b.

macunê didanan (n)

macur, -e: b. **macir**, -e

macûn (n): b. **macun** (n)

maç (n): sabanın saban demiri-ne yakın kısmı ile saban okunu birbirine bağlayan küçük parçası

maçîna (m): b. **makîna** (m)

mad (n): b. **made** (n)

mad birîyayene: b. **made birîyayene**

mad gîriyayene: b. made gîriyayene
mad gîyriyayene: b. made gîriyayene
madê ... biriyayene: b. madeyê ... biriyayene
madê ... gîriyayene: b. madeyê ... gîriyayene
madê ... gîyriyayene: b. madeyê ... gîriyayene
madag (m): b. medege (m)
Madagaskar (n): Madagaskar
madak (m): b. medege (m)
made (n): 1)mide 2)iştah
Madeyê mi çin o. (İştahım yok.)
Madeyê mi ha ca de yo. (İştahım yerinde.)
made biriyayene: iştah kapanmak
made gîriyayene: iştah kapanmak
madeyê ... biriyayene: iştahı kapanmak, iştahı kesilmek
madeyê ... gîriyayene: iştahı kapanmak, iştahı kesilmek
madeyê ... şiyene: canı istemek, canı çekmek
madeyê ... waştene: canı istemek, canı çekmek
Maden (n): Maden
Madrid (n): Madrid
mafaza kerdene: b. muhafize kerdene
mafazakerdiş (n): muhafizekerdiş (n)
mahfeze kerdene: b. muhafize kerdene
mahfezekerdiş (n): muhafizekerdiş (n)

mahfize kerdene: b. muhafize kerdene
mahfizekerdiş (n): muhafizekerdiş (n)
mahîne (m): dişi at, kısarak
mahîni (m): b. mahîne (m)
mahlem (m): b. malêbe (m)
mahsere (n): 1)üzümün sıkılıp sırasının çıkarıldığı yer 2)pekmez dolusu kazan (bir pekmez ölçüsü)
mahseran ra ameyene war: bağbozumunun sona ermesi
mahseran ser ra ameyene war: bağbozumunun sona ermesi
mahserey (zh): b. mahsereyî (zh)
mahsereyî (zh): bağbozumu
mahsire (n): b. mahsere (n)
maşlêre (m): dalları çardak üzerine yayılan asma
maşlêri (m): b. maşlêre (m)
mahteb (n): b. mifte (n)
mahtef (n): b. mifte (n)
maj (n): b. maç (n)
mak (m): b. make (m)
make-I (m): düğme (giysi için)
make devistene/girewtene/qefilnayene/tavistene: düğme ilikleme
make-II (m): b. makî (m)
Makedonya (m): Makedonya
makeme (n): b. mehkeme (m)
maki (m): b. make (m)
makî (m): 1)dişi 2)dişil
makîna (m): makine
makînaya cilşutişî (m): çamaşır makinesi
makînaya cuwenî (m): harman makinesi, batöz

makînaya deştene (m): di-
kiş makinesi
makînaya deştişî (m): dikiş
makinesi
makînaya firaqan (m).
bulaşık makinesi
**makînaya gijikziwaker-
dişî** (m): saç kurutma maki-
nesi
makînaya hesabî (m): he-
sap makinesi
makînaya kincşutişî (m):
çamaşır makinesi
makînaya porziwakerdişî
(m): saç kurutma makinesi
makînaya qeweyî (m): kah-
ve makinesi
makînaya taştîşî (m): tıraş
makinesi
makînaya terdişî (m): tıraş
makinesi
makînaya tiraşî (m): tıraş
makinesi
makînaya tostî (m): tost
makinesi
makînê ciwenî (m): b.
makînaya cuwenî (m)
makîne (n): b. **makîna** (m)
makyaj (n): makyaj
makyaj kerdene: makyaj
yapma
makyajin, -e: makyajlı
makyajkerda (m): makyajlı
makyajkerde (n): makyajlı
makyajkerdiş (n): makyaj
yapma
makyajkerdiye (m): makyajlı
makyajkerdox, -e: makyajcı
mal (n): 1)mal 2)küçükbaş,
küçükbaş hayvan sürüsü
mal û melal: mal mülk
mal û milal: b. **mal û melal**

mal û milk: mal mülk
mal û mul: b. **mal û milk**
malo pes (n): küçükbaş hay-
van sürüsü
malo peskofî (n): b. **malo
pezkovî** (n)
malo peskovî (n): b. **malo
pezkovî** (n)
malo peskûfî (n): b. **malo
pezkovî** (n)
malo pez (n): b. **malo pes** (n)
malo pezkovî (n): yabani
küçükbaş hayvanlar (yaban-
keçileri vb.)
malo siya (n): küçükbaş hay-
van sürüsü
malo şiya (n): b. **malo siya** (n)
mal-melal (n): mal mülk
mal-milk (n): mal mülk
mala-I (n): b. **mela-I** (n)
mala-II: b. **mela-II**
mala-III (m): b. **mele** (n)
Malabo (n): Malabo
Malawî: Malawi
malaxme (n): malama, tınaz
malba (m): b. **marula** (m)
maldar, -e: zengin, varlıklı
**Ez ne deyndar a ne mal-
dar a**. (Ne borçluyum ne zen-
gin.)
maldarey (m): b. **maldarî** (m),
maldarîye (m)
maldarê (m): b. **maldarî** (m),
maldarîye (m)
maldarî (m): zenginlik, varlık-
lılık
maldarîye (m): zenginlik, var-
lıklılık
Maldîv (n): Maldiv Adaları
male (m): b. **mele** (n)
Male: Male
malewî (m): b. **marula** (m)

Malezya

Malezya (m): Malezya
malêbe (m): yaba
malêbi (m): b. **malêbe** (m)
malêve (m): b. **malêbe** (m)
malêvî (m): b. **malêbe** (m)
malêvî (m): b. **malêbe** (m)
malêz (m): b. **malêze** (m)
malêze (m): 1) bulamaç (sulu, civik hamur) 2) salya
malêze fek ra şiyene: ağzından salya akmak
malêzi (m): b. **malêze** (m)
malêzin, -e: salyalı
malik (n): solucan, yersolucanı, bağırsak solucanı
malim, -e: öğretmen, muallim
malimîye (m): öğretmenlik, muallimlik
Mali: Mali
malim, -e: b. **malim**, -e
malîye (m): maliye
malîyem (m): b. **malêbe** (m)
malîyez (m): b. **malêze** (m)
malla (n): b. **mela-I** (n)
malmalik (m): b. **marula** (m)
malmaliki (m): b. **marula** (m)
malmalok (m): b. **marula** (m)
malmêrat, -e: meret
malmîrat, -i: b. **malmêrat**, -e
malmolik (m): b. **marula** (m)
malole (m): delikli köfte (ince yarmadan yapılan)
malolike (m): yoğurtlu köfte (ince yarma, yoğurt ve yağdan yapılan)
Malta (m): Malta
maltiz (n): maltız
maluel (n): b. **malole** (m)
maluelik (n): b. **malolike** (m)
malumat (n): b. **melumat** (n)
malwa (m): b. **marula** (m)
malyaxme (n): b. **malaxme** (n)

malyez (m): b. **malêze** (m)
malzeme (n): malzeme, gereç
malzemeyê makyajî (n): makyaj malzemesi
Mamekiye (m): Tunceli
mamela (m): b. **muamele** (m)
mamele (n): b. **muamele** (m)
mamosta (n, m): öğretmen, muallim
mamostayîye (m): öğretmenlik, muallimlik
man-I (n): b. **mîyan** (n)
man-II (zh, z): b. **ma** (zh, z)
man-: dişi (bazı hayvanlar için)
mankere (m): dişi eşek
mana (m): anlam, mana
Managua (m): Managua
Manama (m): Manama
manç (n): b. **maç** (n)
mandalîna (m): mandalina
mandalînayêre (m): mandalina ağacı
mandelîna (m): b. **mandalîna** (m)
mane (n): b. **mana** (m)
mane (m): b. **mana** (m)
mane (n): b. **mîyane** (n)
manela (m): b. **manîla** (m)
manelî (m): b. **manîla** (m)
manêla (m): b. **manîla** (m)
manêlya (m): b. **manîla** (m)
manga (m): inek
manike (m): koyun veya keçi derisinden yapılan torba
maniki (m): b. **manike** (m)
manîfatura (m): manifatura
manîfaturaçî, -ye: manifaturacı
manîfaturacîyey (m): b. **manîfaturaçîyey** (m), **manîfaturaçîyî** (m)
manîfaturacîyê (m): b. **manî-**

faturaçıyıye (m), **manıfaturaçıyı** (m)
manıfaturaçıyêni (m): manıfaturacılık
manıfaturaçıyı (m): manıfaturacılık
manıfaturaçıyıye (m): manıfaturacılık
manıkur (n): manikür
manıla (m): kaldıraç (demirden olanı), manivela
Manıla (m): Manila
manıvela (m): b. **manıla** (m)
manker (m): b. **mankere** (m)
mankere (m): dişi eşek
mankeri (m): b. **mankere** (m)
manolî (n): b. **manıla** (m)
manqal (n): b. **manqale** (m)
manqale (m): mangal
mansî (zh): don (uzun kadm donu)
mantêz (n): b. **maltiz** (n)
mantî (m): mantı
manto (n): manto
Mapûto (n): Maputo
maqarna (m): b. **meqerne** (n)
maqyaj (n): b. **makyaj** (n)
mar, -e: yılan
marê şiliye (n): solucan, yersolucanı
marê zereyî (n): şerit, tenya
marî zerî (n): b. **marê zereyî** (n)
marî zerrî (n): b. **marê zereyî** (n)
maro awî (n): suyılanı
mar (m): b. **mare** (m)
marcî (m): b. **mercû** (m)
marcû (m): b. **mercû** (m)
marda (m): b. **merda** (m)
mardak (n): b. **martag** (n)
marde (n): b. **merde** (n)

mardene-I: b. **hûmaritene**
mardene-II: b. **merdene**
mardiş-I (n): b. **hûmaritiş** (n)
mardiş-II (n): b. **merdiş** (n)
mare (m): anne, ana
marda xo ra bîyene: doğmak
marda xo ra kewtene (argo): doğmak
marda xu ra bîyayene: b. **marda xo ra bîyene**
marda xu ra kotene (argo): b. **marda xo ra kewtene** (argo)
mardey xu ra kowtene (argo): b. **marda xo ra kewtene** (argo)
mardê xwe ra kotene (argo): b. **marda xo ra kewtene** (argo)
marg (n): b. **merg-I** (n)
mari (m): b. **mare** (m)
maritene: b. **hûmaritene**
maritiş (n): b. **hûmaritiş** (n)
marî (m): dişi kuş, dişi keklik
marjî (m): b. **mercû** (m)
marmalûk (m): b. **marula** (m)
marmaran (m): b. **maymaran** (m)
marmarî (m): b. **maymaran** (m)
marmarok (m): b. **maymaran** (m)
marmase (n): yılanbalığı
marmelad (n): marmelat
Marok (n): Fas
marol (n): b. **marul** (n)
marsink (n): b. **marşinge** (m)
marşing (m): b. **marşinge** (m)
marşinge (m): bir çeşit yemlik (bitkisi)
martag (n): binanın çatısını kaplamakta kullanılan ince

martage

ve kısa ağaç parçaları

martage (m): mertek, sırk

martî (m): martı

marul (n): marul

marula (m): kertenkele

marxulî (m): b. marula (m)

masa-I (m): masa

masaya werdî (m): yemek masası

masey werî (n): b. masaya werdî (m)

masa-II (n): b. mase-I (n)

masaj (n): masaj

masajker (n): masör

masajkere (m): masöz

masala: b. maşela

masas (m): b. misasî (m)

masayene: şişmek

mase-I (n): balık

mase-II (n): b. masa-I (m)

masagir, -e: balıkçı

masere (n): b. mahsere (n)

maseran ra ameyîne war:
b. mahseran ra ameyene war

maseran ser ra ameyîne war:
b. mahseran ser ra ameyene war

maseroş, -e: balıkçı

maseşimşêr (n): kılıçbalığı

masevûn (n): b. masewan, -e

masewan, -e: balıkçı

masewere (m): balıkçıl kuşu

masewerî (m): b. masewere (m)

masi (n): b. mase-I (n)

masire (n): b. mahsere (n)

masîla (m): basur

masîla bîyene: basuru olmak

masnayene: şişirmek

masor (n): masör

masoze (m): masöz

masref (n): b. mesref (n)

mast (n): yoğurt

mastê avrencî (n): süzme yoğurt

mastê parzunî (n): süzme yoğurt

mastê pêlekî (n): süzme yoğurt

mastî pêlekî (n): b. mastê pêlekî (n)

masto pêlekdekerde (n): süzme yoğurt

mastawa (m): b. mastiwa (m)

mastba (m): b. mastiwa (m)

mastewa (m): b. mastiwa (m)

mastêr (n): huni

mastik (n): b. mustik (n)

mastiwa (m): dövme, ayran ve kızartılmış yağdan yapılan bir yemek

mastîyer (n): b. mastêr (n)

mastuare (n): b. masura (m)

mastuwa: b. mastiwa (m)

mastûyer (n): b. mastêr (n)

mastyer (n): b. mastêr (n)

masul (n): b. mehsul (n)

masulkey (zh): b. masûlkeyî (zh)

masura (m): kabartı (vücutta)

masûlkeyî (zh): kas(lar), adale(ler)

masvûn (n): b. masewan, -e

maşa (m): maşa

maşaya şekerî (m): şeker maşası

maşala: b. maşela

maşale: b. îşşalah

maşalla: b. maşela

maşe (n): b. maşa (m)

maşey şekerî (n): b. maşaya şekerî (m)

maşela-I: maşallah

maşela-II (n, nm): maşallah
(bir tür nazarlık)
maşella: b. **maşela**
maşêle (m): b. **maşlêre** (m)
maşîleri (m): b. **maşlêre** (m)
maşla (m): çile (iplik vb. çilesi)
maşlêri (m): b. **maşlêre** (m)
matac, -i: b. **muhtac**, -e
mataj, -i: b. **muhtac**, -e
mateb (n): b. **mifte** (n)
matef (n): b. **mifte** (n)
matematik (n): matematik
matqab (n): b. **metqeb** (n)
mavajî: mesela, örneğin
mavajîme: mesela, örneğin
mavên (n): b. **mabên** (n)
mawerde (m): gül
mawerdi (m): b. **mawerde** (m)
mawên (n): b. **mabên** (n)
mawî (m): b. **mayî** (m)
max (m): b. **maxe-II** (m)
max kerdene: b. **maxe kerdene**
maxara (m): b. **mixara** (m)
maxe-I (m): binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak kullanılan kalm direk
maxe-II (m): istif, yığın
maxa velgî (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip üst üste dizilen büyük yaprak yığını
maxe kerdene: istiflemek, istif etmek, yığmak, loda etmek
maxe ronayene: yığmak, loda etmek
maxi (m): **maxe-I** (m)
may-I (m): b. **maye** (m)
may-II (m): b. **makî** (m)
mayaxorabîyayîş (n): doğum
mayaxorabîyayîşe İsayî:

İsa'nın doğumu, milat
mayaxwerabeyîş (n): b.
mayaxorabîyayîş (n)
maydanoz (n): maydanoz
maydenoz (n): b. **maydanoz** (n)
maye (m): anne, ana
may û pi: ebeveyn
maya xo ra bîyene: doğmak
maya xo ra kewtene (argo): doğmak
mayek (m): b. **mayeke** (m)
mayekakerdiş n): ilikleme
mayeke (m): ilik (düğme deliği)
mayek a kerdene: ilikle-mek
mayike (m): b. **mahîne** (m)
mayî (m): ağız (ilk süt)
mayîne (m): b. **mahîne** (m)
mayîni (m): b. **mahîne** (m)
mayke (m): b. **makî** (m)
mayki (m): b. **makî** (m)
maykî (m): b. **makî** (m)
maymaran (m): bir cins semender
maymari (m): b. **maymaran** (m)
maymaro (m): b. **maymaran** (m)
maymaron (m): b. **maymaran** (m)
maymarû (m): b. **maymaran** (m)
maymarûn (m): b. **maymaran** (m)
mayo (n): mayo
mayven (n): b. **mabên** (n)
mayxoş, -e: b. **meyxoş**, -e
mayxoşîye (m): b. **meyxoşî** (m), **meyxoşîye** (m)
Mazgêrd (n): Mazgirt
mazilma (m): b. **mazirma** (m)
mazirma (m): bir üzüm çeşiti
mazrê (m): b. **mezra** (m)
mebus, -e: mebus, milletvekili,

parlamentar
mebusiye (m): milletvekilliği,
 parlamenterlik
mecirfa (m): b. **mecrefe** (m)
mecirfe (n): b. **mecrefe** (m)
mecî (m): b. **mercû** (m)
meclis (n): meclis
mecrefe (m): sıyırğa
mecrife (n): b. **mecrefe** (m)
mecun (n): b. **macun** (n)
mecunê didanan (n): b.
macunê didanan (n)
med (n): b. **made** (n)
med birîyayene: b. **made**
birîyayene
med gîrîyayene: b. **made**
gîrîyayene
medê ... birîyayene: b. **ma-**
deyê ... birîyayene
medê ... gîrîyayene: b. **ma-**
deyê ... gîrîyayene
meddücezir (n): gelgit, med-
 dücezir
mede (n): b. **made** (n)
medege (m): dişi manda
medenî, -ye: uygar, medeni
medenîyet (n): uygarlık, me-
 deniyet
meflonî (m): egzama, mayasıl
mefşen (n): b. **muşene** (n)
mefte (n): b. **mifte** (n)
megem: b. **meke**
mehal (n): çağ, zaman, vakit
mehel (n): b. **mehal** (n)
mehese (m): b. **mêse** (m)
mehîre (m): ayran çorbası
mehkema (m): b. **mehkeme** (m)
mehkeme (m): mahkeme
mehkemeya ceza (m): ceza
 mahkemesi
Mehkemeya Heqanê Mer-
diman a Ewropa (MHME):

Avrupa İnsan Hakları Mah-
 kemesi (AIHM)
mehkemeya huqûqî (m):
 hukuk mahkemesi
mehkemeya idarî (m): ida-
 ri mahkeme
mehkemeya pêardîşî (m):
 sulh mahkemesi
mehkemeya werêardîşî
 (m): sulh mahkemesi
mehkeme (n): b. **mehkeme** (m)
mehkême (n): b. **mehkeme** (m)
mehkima (m): b. **mehkeme** (m)
mehlan (n): b. **mehal** (n)
mehlim, -e: b. **malim, -e**
mehlîm, -e: b. **malim, -e**
mehliyem (m): b. **malêbe** (m)
mehser (n): b. **mahsere** (n)
mehsere (n): b. **mahsere** (n)
mehsire (n): b. **mahsere** (n)
mehsre (n): b. **mahsere** (n)
mehsul (n): mahsul, ürün
mehsul arê dayene: ürün
 toplamak
mehsul arê kerdene: ürün
 toplamak
mehsul pêser kerdene:
 ürün toplamak
mehsularêdayîş (n): ürün top-
 lama
mehsularêkerdiş (n): ürün
 toplama
mehsulpêserkerdiş (n): ürün
 toplama
mehsûl (n): b. **mehsul** (n)
mehşele (m): b. **maşlêre** (m)
mehşêle (m): b. **maşlêre** (m)
mehşiyer (m): b. **maşlêre** (m)
mehşlêr (m): b. **maşlêre** (m)
mehşlêre (m): b. **maşlêre** (m)
mehşyer (m): b. **maşlêre** (m)
mehtac: b. **muhtac, -e**

mehte (n): b. **mifte** (n)
mehteb (n): b. **mifte** (n)
mehtef (n): b. **mifte** (n)
mejirfe (n): b. **mecrefe** (m)
mejî (m): b. **mercû** (m)
mékan (n): mekân
meke: meğer, meğerse
mekebe (m): b. **mekube** (m)
mekeme (n): b. **mehkeme** (m)
meki: b. **meke**
Meksika (m): Meksika
Meksiko City: Meksiko
mekteb (n): okul, mektep
mektebe (m): b. **mekteb** (n)
mektebi (m): b. **mekteb** (n)
mektev (m): b. **mekteb** (n)
mektev (n): b. **mekteb** (n)
mektub (n): b. **mektube** (m)
mektube (m): mektup
mektuv (n): b. **mektube** (m)
mektuve (m): b. **mektube** (m)
mekube (m): sele (büyük sele),
altında yiyecek ve eşya sak-
lamak için de kullanılan bü-
yük yayvan sepet
mekubi (m): b. **mekube** (m)
mela-I (n): molla
mela-II: 1) ancak (olsa olsa),
yalnızca, yalnız, sadece 2) in-
şallah
mela-III (m): b. **mele-I** (n)
melaîke (m): b. **meleke** (m),
milakete (m)
melake (m): b. **meleke** (m),
milakete (m)
melaket (m): b. **milakete** (m)
melaxme (n): b. **malaxme** (n)
melayîke (m): b. **meleke** (m),
milakete (m)
melayîkiye (m): b. **meleke**
(m), **milakete** (m)
mele-I (n): 1) çekirge 2) şerit,

tenya
mele-II (n): mala
mele kerdene: malalamak
mele-III: b. **mela-II**
melebe (m): b. **malêbe** (m)
melekçi, -ye: başorakçı
melekçiye (m): b. **melekçi-**
yî (m)
melekçiye (m): başorakçılık
meleke (m): melek
melekerdiş (n): malalama
melekete (m): b. **meleke** (m),
milakete (m)
meleme (n): b. **menemen** (n)
melemen (n): b. **menemen** (n)
meleqof (n): kombinezon (giysi
için)
meleşe (n): b. **melşe** (n)
melêbe (m): b. **malêbe** (m)
melêve (m): b. **malêbe** (m)
meliçik (n): b. **mîlçik** (n)
melik (n): mala
melim, -e: b. **malim**, -e
mella (n): b. **mela-I** (n)
melle (n): b. **mela-I** (n)
melşe (n): sivrisinek
melşi (n): b. **melşe** (n)
melul, -e: üzgün, melül
melul bîyene: üzgün olmak
meluley: b. **melulî** (m), **melu-**
liye (m)
melulê (m): b. **melulî** (m), **me-**
lulîye (m)
melulî (m): üzgünlük
melulîye (m): üzgünlük
melumat (n): bilgi, malumat
melûl, -e: b. **melul**, -e
melûlê (m): b. **melulî** (m), **me-**
lulîye (m)
melyêb (m): b. **malêbe** (m)
memik (n): 1) meme 2) emzik
(çocuk dilinde)

memîsxane

memîsxane (n): b. **memîşxane** (n)

memîşxane (n): yüznumara, ayakyolu, apteshane, hela, kademhane, kenef, memîşhane, tuvalet

memnun, -e: hoşnut, memnun
memnun bîyene: hoşnut olmak

memnun kerdene: hoşnut etmek

memnuney (m): b. **memnunî** (m), **memnunîye** (m)

memnunê (m): b. **memnunî** (m), **memnunîye** (m)

memnunî (m): hoşnutluk

memnunîye (m): hoşnutluk

memnunîyet (n): hoşnutluk

mena (m): b. **mana** (m)

mende (n): kalan

mendile (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için), tül-bent

menemen (n): menemen

menenjît (n): menenjît

meng (m): b. **menge** (m)

menge (m): ay (30 gün)

mengi (m): b. **menge** (m)

mengirî (m): orta büyüklükte sini

menteşa (m): menteşe

menteşe (n): b. **menteşa** (m)

menteşi (m): b. **menteşa** (m)

mentîşe (n): b. **menteşa** (m)

menzûm, -e: manzum

meqale (m): makale

meqaleya edebî (m): edebî makale

meqara (m): makara

meqaraya layî (m): iplik makarası

meqer (n): b. **miqar** (n)

meqere (n): b. **meqara** (m)

meqerne (n): makarna

meqes (n): makas

meqet (n): kanepe

meqeyt bîyene: b. **miqate bîyene**

meqeyt kerdene: b. **miqat kerdene**

meqeytê ... bîyene: b. **miqatê ... bîyene**

meqeytkerdiş (n): b. **miqatkerdiş** (n)

meqlê (n): b. **miqil** (n)

meqyaj (m): b. **makyaj** (n)

mer (n): b. **mere-I** (n)

mera: b. **mela-II**

merc (n): koşul, şart

mercife (n): b. **mecrefe** (m)

mercî (m): b. **mercû** (m)

mercuî (m): b. **mercû** (m)

mercû (m): mercimek

mercûw (m): b. **mercû** (m)

merda (m): ölü

merdane (n): merdane

merde (n): ölü

merdene: ölmek, vefat etmek

merdim, -e: 1)insan, adam
2)akraba

merdim vano qey: sanki

merdimâ ilmî (m): bilim kadını, bilimci

merdimê (n): adamın biri, bir adam

merdimê ilmî (n): bilim adamı, bilimci

merdimey (m): b. **merdimîye** (m)

merdimê (m): b. **merdimîye** (m)

merdimi (m): b. **merdime** (m)

merdimîye (m): 1)insanlık, adamlık 2)akrabalık

merdimnas, -e: antropolog

merdimnasî (m): antropoloji
merdimnasîye (m): antropoloji
merdimûney (m): b. **merdimîye** (m)
merdis (n): b. **merdiş** (n)
merdiş (n): ölme, ölüm; vefat, vefat etme
merdiwani (m): b. **nêrdîwane** (m)
merdiwûn (m): b. **nêrdîwane** (m)
merdiye (m): ölü
merdum, -i: b. **merdim, -e**
merdumey (m): b. **merdimîye** (m)
mere-I (m): bel
mere-II (n): b. **merre** (n)
mereba (m): b. **merheba** (m)
merék (m): b. **mereke** (m)
mereke (m): samanlık
mereki (m): b. **mereke** (m)
mereşe (n): b. **melşe** (n)
mereva (m): b. **merheba** (m)
merg-I (n): ölüm, vefat
merg-II (m): b. **merge** (m)
mergdar, -e: ölümlü
merge (m): mera, otlak, çayır
mergi (m): b. **merge** (m)
merguze (n): çayırılık, çimenlik
merhale (m): b. **merhele** (m)
merheba (m): merhaba
merhele (m): aşama, merhale
merheva (m): b. **merheba** (m)
meri-I (n): b. **meru** (n)
meri-II (n): b. **merre** (n)
merî-I (m): b. **marî** (m)
merî-II (m): b. **mere-I** (m)
merî-III (n): b. **meru** (n)
merjî (m): b. **mercû** (m)
merjîr, -i: b. **macir, -e**
merjîrey (m): b. **macirîye** (m)

merjueli (m): b. **morcela** (m)
merjû (m): b. **mercû** (m)
merkez (n): merkez
merkezê erdlerzî (n): deprem merkezi, deprem ocağı
meroe (m): b. **murîye** (m)
meroy (m): b. **murîye** (m)
merr (n): b. **mere-I** (m)
merre (n): fare (TE), sıçan
merreyo kor (n): köstebek
merri (n): b. **merre** (n)
mersel (n): b. **mesele** (n)
mersela: b. **mesela-II** (m), **mesele** (n)
merserize (n): merserize
mersila: b. **mesela-II** (m), **mesele** (n)
merşa (m): b. **melşe** (n)
merşe (n): b. **melşe** (n)
mertag (m): b. **martage** (m)
mertal (n): bilmece
meru (n): testi
mes (n): b. **mest**
mesaj (n): mesaj
mesas (m): **misasî** (m)
mesasî (m): b. **misasî** (m)
mesat (n): kesici araçları bilemeye yarayan demirden yapıma araç
mesat biyayene: b. **mesat biyene**
mesat biyene: bilenmek
mesat kerdene: bilemek
mesde (n): b. **meşte** (n)
mesder (n): mastar
meseb (n): b. **mezheb** (n)
mesef (n): b. **meşrefe** (n)
mesela-I: mesela, örneğin
mesela-II (m): 1) mesel (kısa öykü) 2) b. **mesele-II** (n)
mesele-I (n): b. **mesela-II** (m)
mesele-II (n): sorun, mesele,

problem

mesev (n): b. mezheb (n)

mesila (m): b. mesela-II

mesîn (m): b. mesîne (m)

mesîne (m): ibrik

mesîni (m): b. mesîne (m)

meske (m): b. meşke (m)

meske sanitene: b. meşke şanitene

Mesqet (n): Maskat

mesref (n): gider

mesrefê rojêk: bir günlük gider

mesrefê serrawextî: yıllık gider

mesrefê serrewextî: b. mesrefê serrawextî

mesrefê yew roje: bir günlük gider

mesrefo rojane: günlük gider

mesrefo serrane: yıllık gider

mest (n): mest

meste (n): b. meşte (n)

mesud, -e: mutlu, bahtiyar

mesudey (m): b. mesudiye (m)

mesudê (m): b. mesudi (m)

mesudi (m): mutluluk, bahtiyarlık

mesudiye (m): mutluluk, bahtiyarlık

meşar (n): b. mişar (n)

meşde (n): b. meşte (n)

meşefe (n): b. meşefe (m)

meşene (n): b. muşene (n)

meşfe (n): b. meşefe (n)

meşk (m): b. meşke (m)

meşk şûnayîne: b. meşke şanayene

meşke (m): 1) tuluk, tulum, kırba, yayık 2) göbek (şişman

karn)

meşke nêritene: b. meşke nîritene

meşke nîrdene: b. meşke nîritene

meşke nîridene: b. meşke nîritene

meşke nîritene: yayık yaymak

meşke şanayene: yayık yaymak

meşke şanitene: yayık yaymak

meşki (m): b. meşke (m)

meşlule (m): b. meşlûre (m)

meşlûl (m): b. meşlûre (m)

meşlûli (m): b. meşlûre (m)

meşlûr (m): b. meşlûre (m)

meşlûre (m): sucuk (bandırma)

meşone (n): b. muşene (n)

meşone çarnayîne: b. muşene çarnayene

meşrefe (n): maşrapa

meşrubat (n): içecek, meşrubat

meşrû: meşru

meşrûiyet (n): meşruiyet

meşte (n): yarın

meştêrî (n): ertesi gün (geçmişte)

Ez 15ê aşma gulane de şîya Dêrsim, meştêrî ez uca ra şîya Dîyarbekir. (Mayıs ayının 15'inde Dêrsim'e gittim, ertesi gün oradan Dîyarbekir'e gittim.)

meşti (n): b. meşte (n)

meşuene (n): b. muşene (n)

meşueni (n): b. muşene (n)

meşuwen (n): b. muşene (n)

meteorolog, -e: meteorolog

meteorolojî (n): meteoroloji

metirxe (n): belin (bel aracının)

üzerine ayak konan parçası
metod (n): usul
metqab (n): b. **metqeb** (n)
metqap (n): b. **metqeb** (n)
metqeb (n): matkap
metran (n): piskopos
metre (n): metre
metrekare (n): metrekare
metremikab (n): metreküp
metro (n): b. **metre** (n)
mevac ki: b. **mevaje ke**
mevaje ke: meğer, meğerse
mevaze ke: b. **mevaje ke**
mevûndî (m): b. **mûndî** (m)
mevûnda Eyşo-Fatma (m):
 b. **mûndiya Eyşo-Fatma** (m)
mew-I (n): b. **mewe-I** (m)
mew-II (m): b. **mêwe-I** (m)
mewe-I (m): köken (bazı bitki-
 lerin dalları)
mewe-II (m): b. **mêwe-I** (m)
mewi (m): b. **mêwe-I** (m)
mewsim (n): mevsim
mewsimana (m): mevsimlik
mewsimane (n): mevsimlik
mewsimaniye (m): mevsimlik
 ... **mewsimî** (n, m): mevsimlik
mewsîm (n): b. **mevsim** (n)
mewşen (n): b. **muşene** (n)
mewşene (n): b. **muşene** (n)
mewşêr (m): b. **mahşlêre** (m)
mewşêre (m): b. **mahşlêre** (m)
mewşêri (m): b. **mahşlêre** (m)
mewze (m): b. **mêwe-I** (m)
mewzû (n): konu
mexara (m): b. **mixara** (m)
mexdenos (n): b. **maydanoz** (n)
mexel (n): b. **mexl** (n)
mexel dayene: b. **mexl da-**
yene
mexel rotene: b. **mexl ro-**
tene

mexelê rezî (m): b. **mexlê**
rezî (n)
mexer (n): düz ve verimli tarla/
 arazi
mexera (m): b. **mixara** (m)
mexl (n): yıllık ürün
mexl dayene: yıllık ürünü
 götürü fiyatla (toptan) sat-
 mak
mexl rotene: yıllık ürünü
 götürü fiyatla (toptan) sat-
 mak
mexlê rezî (n): bağdaki yıl-
 lık üzümün hepsi
mexmele (m): başörtü, başör-
 tüsü, çatma (kadın için), kıv-
 rak (başörtü), tülbent
mexmeli (m): b. **mexmele** (m)
mexreb (n): akşam
mexsus: 1) mahsus, özellikle
 2) şakadan 3) yalancıktan;
 yalandan
mexsûs: b. **mexsus**
mexzuz: b. **mexsus**
mey-I (m): şarap
mey-II (m): b. **mî** (m)
mey-III (m): b. **maye** (m)
meyasîr (n): egzama, mayasıl
meybi (m): b. **mêwe-I** (m)
 (meybi) **piştiş**: b. (mêwe)
piştene
meydan (n): meydan
meydanê teyara (n): hava-
 alanı, uçak alanı, tayyare mey-
 danı
meydûnî teyara (n): b.
meydanê teyara (n)
meydo (n): b. **meydan** (n)
meydon (n): b. **meydan** (n)
meydû (n): b. **meydan** (n)
meydûn (n): b. **meydan** (n)
meyesi (m): b. **mêse** (m)

meyit

meyit, -e: b. **meyît**, -e
meyîl (n): b. **meyl** (n)
meyîr (m): b. **mehîre** (m)
meyîre (m): b. **mehîre** (m)
meyît, -e-I: ölü
meyît-II (n): cenaze
meyt (n): b. **meyît** (n)
meyl (n): eğilim
meyman, -e: b. **mêman**, -e
meymanê (m): b. **mêmanî** (m)
meymanên (m). b. **mêmanênî** (m)
meymanênî (m). b. **mêmanênî** (m)
meymaniye (m): b. **mêmanîye** (m)
meymanperwer, -e: b. **mêmanperwer**, -e
meymantî (m): b. **mêmantî** (m)
meymantîne (m): b. **mêmantîye** (m)
meymantîye (m): b. **mêmantîye** (m)
meymun, -e: maymun
meyrr (m): b. **mere-I** (m)
meysi (m): b. **mêse** (m)
meystî (n): b. **meşte** (n)
meyt, -i: b. **meyît**, -e
meyve (m): b. **mêwe-I** (m)
meyvi (m): b. **mêwe-I** (m)
meywa (m): b. **meywe** (n)
meywe (n): meyve
meywer, -e: içici, içkici, şarap içen
meyxoş, -e: mayhoş
meyxoşey (m): b. **meyxoşi** (m), **meyxoşiye** (m)
meyxoşê (m): b. **meyxoşi** (m), **meyxoşiye** (m)
meyxoşi (m): mayhoşluk
meyxoşiye (m): mayhoşluk
mezeb (n): b. **mezheb** (n)

mezg (n): 1) beyin 2) ilik
mezgê asteyî (n): b. **mezgê esteyî** (n)
mezgê esteyî (n): ilik
mezgê kateyî (n): ilik
mezgê katî (n): b. **mezgê kateyî**
mezgî astî (n): b. **mezgê esteyî** (n)
mezheb (n): mezhep
mezhebe (m): b. **mezheb** (n)
mezhep (n): b. **mezheb** (n)
mezîn (n): b. **mêzîn** (n)
mezra (m): mezra
mezro (n): mezura, mezür
mezronî (m): b. **mazirma** (m)
mezun, -e: mezun
mezun biyene: mezun olmak
mezun kerdene: mezun etmek
mezunîye (m): mezuniyet
mezunîyet (n): mezuniyet
mêl (n): b. **meyl** (n)
mêman, -e: konuk, misafir
mêmaney (m): b. **mêmanî** (m)
mêmanênî (m): konukluk, misafirlik
mêmanî (m): konukluk, misafirlik
mêmanîye (m): konukluk, misafirlik
mêmanperwer, -e: konuksever, misafirperver
mêmantî (m): konukluk, misafirlik
mêmantîye (m): konukluk, misafirlik
mêmo (n): b. **mêman** (n)
mêmon, -i: b. **mêman**, -e
mêmun, -i: b. **meymun**, -e
mêmu (n): b. **mêman** (n)

mêmûn (n): b. **mêman** (n)
mêndar (n): b. **mîyandar** (n)
mêne (n): b. **mîyane** (n)
mêne ronayene: b. **mîyane ronayene**
mêne rûnayene: b. **mîyane ronayene**
mêneb (n): kiler
mênew (n): b. **mêneb** (n)
mêr (m): b. **mere-I** (m)
mêras (n): b. **mîras** (n)
mêrat, -e: meret
mêrde (n): 1)erkek 2)koca, erkek eş
mêrde û cinî: b. **cinî û mêrde**
mêrde-cinî: b. **cinî-mêrde**
mêrdek (n): 1)adam, adamın biri 2)bir adam, bir insan
mêrdewan (n): b. **nêrdîwane** (m)
mêrdî (n): b. **mêrde** (n)
mêrdim, -i: b. **merdim**, -e
mêrdim vano qey: b. **merdim vano qey**
mêrdim vonû qey: b. **merdim vano qey**
mêrdîmaney (m): b. **merdimîye** (m)
mêrdimanî (m): b. **merdimîye** (m)
mêrdimey (m): b. **merdimîye** (m)
mêrdimî (m): b. **merdimîye** (m)
mêrdîwan (n): b. **nêrdîwane** (m)
mêrdîwûn (m): b. **nêrdîwane** (m)
mêrdîyûn (m): b. **nêrdîwane** (m)
mêrdum, -i: b. **merdim**, -e
mêre (m): b. **mere-I** (m)
mêres (n): b. **mîras** (n)
mêrik (n): adam, adamın biri
mêrr (m): b. **mere-I** (m)
mêrrî (m): b. **damêrrî** (m), **dêmarri** (m)

mêse (m): 1)sinek, karasinek 2)b. **mêsa hingimênî** (m)
mês û mor: börtü böcek
mêsa çeçere (m): yabancısı
mêsa engemênî (m): b. **mêsa hingimênî** (m)
mêsa hemgên (m): b. **mêsa hingimênî** (m)
mêsa hemgênî (m): b. **mêsa hingimênî** (m)
mêsa hingimênî (m): arı (bal arısı)
mêsi (m): b. **mêse** (m)
mêsîn (m): b. **mesîne** (m)
mêşe (m): b. **mêse** (m)
mêşa çeçere (m): b. **mêsa çeçere** (m)
mêşa hemgênî (m): b. **mêsa hingimênî** (m)
mêşedîn (n): arı kovanının konuştuğu yer
mêşina (m): b. **mêşna** (m)
mêşine (m): b. **mêşna** (m)
mêşîn (n): meşin
mêşine (m): b. **mêşna** (m)
mêşna (m): koyun
mêtro (n): b. **metre** (n)
mêw (m): b. **mêwe-I** (m)
mêwe-I (m): asma, tevek (mêwe) **piro dayene**: teveğin tutunması veya dik durması için dallarını hereklere sarmak (mêwe) **pîştene**: teveğin tutunması veya dik durması için dallarını hereklere sarmak
mêwe-II (m): b. **meywe** (n) "Kundire mêwa cenetî ya."
mêwe-III (n): b. **meywe** (n)
mêwi (m): b. **mêwe-I** (m)

mêwi

mêwi (n): b. meywe (n)
mêx (n): b. mix (n)
mêx dayene ... ro: b. mix ...
ro dayene
mêx kerdene: b. mix
kerdene
mêx kutene: b. mix kutene
mêx piro dayene: b. mix ...
ro dayene
mêx ... ro dayene: b. mix ...
ro dayene
mêxoş, -e: b. meyxoş, -e
mêxoşê (m): b. meyxoşî (m),
meyxoşîye (m)
mêxş (m): b. mêşe (m)
mêyît, -e: b. meyît, -e
mêyît, -e: b. meyît, -e
mêyman, -e: b. mêmân, -e
mêymanên (m). b. mêmânênf
(m)
mêymantî (m): b. mêmantî
(m)
mêymantîne (m): b. mêmân-
tîye (m)
mêywe (n): b. meywe (n)
mêzîn (n): terazi, tartaç
mi: ben
mic (n): b. mij (n)
micewî (zh): b. mujeyî (zh)
micey (zh): b. mujeyî (zh)
micêc (n): konuşma isteği
Micêcê ey abîyo, hînî nê-
vindeno. (Konuşma isteği
açılmış, artık durmaz.)
micilfe (n): b. mecrefe (m)
micirfe (n): b. mecrefe (m)
miclewri (m): b. morcela (m)
miclok (n): b. mijlorek (n)
miclol (m): b. morcela (m)
miclor (m): b. morcela (m)
miclore (n): b. mijlorek (n)
micmewl (m): b. morcela (m)

midur, -e: b. mudir, -e
midure (m): b. mudire (m)
mifte (n): anahtar
mihafezekar, -e: b. muhafa-
zekar, -e
mihafezekarîye (m): b. mu-
hafezekarîye (m)
mihafiz, -e: b. muhafiz, -e
mihal (n): b. mehal (n)
mihîn (n): b. mîyîn (n)
mij (n): sis
mijey (zh): b. mujeyî (zh)
mijlewr (n): b. mijlorek (n)
mijlewreki (m): b. morcela (m)
mijlewri (m): b. morcela (m)
mijlok (n): b. mijlorek (n)
mijloki (m): b. morcela (m)
mijloli (m): b. morcela (m)
mijlor (m): b. morcela (m)
mijlor (n): b. mijlorek (n)
mijlorek (n): temriye
mijloreki (m): b. mijlorek (n)
mijlori (m): b. morcela (m)
mijlowr (n): b. mijlorek (n)
mijlowri (m): b. morcela (m)
mijmewli (m): b. morcela (m)
mijmol (m): b. morcela (m)
mijonkî (zh): b. mujeyî (zh)
mijuj (n): b. micêc (n)
mijûltyayene: konuşmak
mijûltyayış (n): konuşma
mijzele (n): pus
mikine (n): b. nekme (n)
mikine guretene: b. nek-
me girewtene
mikineyin, -e: b. nemnek, -e
mil (n): boyun
milê cile/çinayî/kincî (n):
elbisenin boyna arkadan otu-
ran bölümü, giysinin boyna
arkadan oturan bölümü
mila-I (n): b. mela-I (n)

mila-II: b. **mela-II**
milakete (m): melek
milawine (m): b. **marula** (m)
milawini (m): b. **marula** (m)
milawune (m): b. **marula** (m)
milawûne (m): b. **marula** (m)
Milazgir (n): Malazgirt
milçik, -e: b. **mîlçik**, -e
milçiki (m): b. **mîlçike** (m)
mile (n): b. **mela-I** (n)
milet (n): millet, ulus
miletê ma (n): milletimiz, ulusumuz
Miletê Yewbîyayeyî (MY): Birleşmiş Milletler (BM)
mileti (m): b. **milet** (n)
miletperwer, -e: milliyetçi
milêv (m): b. **malêbe** (m)
milêve (m): b. **malêbe** (m)
milêvi (m): b. **malêbe** (m)
milik (n): boyunduruğun ökü- zün boynuna gelen kısmı
milî, -ye: milli, ulusal
milçik, -i: b. **mîlçik**, -e
milk (n): mülk
milla (n): b. **mela-I** (n)
mille (n): b. **mela-I** (n)
millete (m): b. **milet** (n)
mileti (m): b. **milet** (n)
millî: b. **milî**, -ye
miloçik (n): b. **mîlçik** (n)
miloçike-I (m): egzama, mayasıl
miloçike-II (m): b. **morcela** (m)
milorçike (m): b. **morcela** (m)
milowine (m): b. **marula** (m)
milpêşe (m): atkı, kaşkol
milul, -e: b. **melul**, -e
miluley (m): b. **melulî** (m), **melulîye** (m)
milulê (m): b. **melulî** (m), **melulîye** (m)

milulîye (m): b. **melulî** (m), **melulîye** (m)
min: ben
mindal, -e: çocuk
minminike (m): kelebek
mintîqa (m): bölge, mintika
mintîqaya otonome (m): otonom bölge, özerk bölge, özerk mintika
mintîqa (m): b. **mintîqa** (m)
miqar (n): yontma kalemi
miqara (m): b. **meqara** (m)
miqat bîyene: b. **miqate bîyene**
miqat kerdene: 1)bakmak 2)gözetmek 3)beslemek 4)geçindirmek 5)korumak, muhafaza etmek
Hesen gedanê birayê xo miqat keno. (Hasan kardeşinin çocuklarına bakıyor.)
miqatbîyayîş (n): b. **miqatebîyayîş** (n)
miqate bîyene: 1)bakmak 2)gözetmek 3)beslemek 4)geçindirmek
miqate kerdene: b. **miqat kerdene**
miqateyê ... bîyayene: b. **miqatê ... bîyene**
miqatê ... bîyene: -e bakmak
Miqatê xo be. (Kendine bak.)
miqatî ... bîyene: b. **miqatê ... bîyene**
miqatîy ... bîyene: b. **miqatê ... bîyene**
miqatebîyayîş (n): 1)bakma 2)gözetme 3)besleme 4)geçindirme
miqatekerdiş (n): b. **miqatkerdiş** (n)

M

miqatkerdiş

miqatkerdiş (n): 1) bakma
2) gözetme 3) besleme 4) geçindirme 5) koruma, muhafaza etme
miqatkerdox, -e: bakıcı
miqayt biyene: b. miqate biyene
miqayt kerdene: b. miqat kerdene
miqaytê ... biyene: b. miqatê ... biyene
miqaytkerdiş (n): b. miqatkerdiş (n)
miqet biyene: b. miqate biyene
miqet kerdene: b. miqat kerdene
miqil (n): tava
miqilik (n): küçük tava
miqlê (n): b. miqil (n)
miqlik (n): b. miqilik (n)
mira-I (m): b. mura-I (m)
mira nefesî: b. muraya nefesi (m)
mira-II: b. mela-II
Mira sarê yîn êsênî/asaynê. (Sadecce/yalnızca başları görünüyordu.)
miraba (n, m): b. mirêba, -ye
mirad (n): murat
Mirad (n): b. Murad (n)
miradîyaya (m): dargın, küskün, küs
miradîyaye (n): dargın, küskün, küs
miradîyayene: darılmak, küsmek
miradîyayeyê (m): b. miradîyayeyî (m)
miradîyayeyî (m): dargınlık, küskünlük
miradîyayeyîye (m): dargın-

lık, küskünlük
miradîyayê (m): b. miradîyayeyî (m)
miradîyayi (n): b. miradîyayeyî (n)
miradîyayîş (n): küsme
miradîyayîye (m): dargın, küskün, küs
miradîyene: b. miradîyayene
miradîyîş (n): b. miradîyayîş (n)
miradnayene: darılmak, küstürmek
miradnayîş (n): darılma, küstürme
miradyaya (m): b. miradîyaya (m)
miradyaye (n): b. miradîyayeyî (n)
miradyayene: b. miradîyayeyîye
miradyayeyê (m): b. miradîyayeyî (m)
miradyayeyî (m): b. miradîyayeyî (m)
miradyayeyîye (m): b. miradîyayeyîye (m)
miradyayê (m): b. miradîyayeyî (m)
miradyayi (n): b. miradîyayeyî (n)
miradyayîş (n): b. miradîyayîş (n)
miradyayîye (m): b. miradîyayeyîye (m)
mirava (n, m): b. mirêba, -ye
miraynayene: b. mirênayene
miraynayîş (n): b. mirênayîş (n)
mircane (m): mercan
mircon (m): b. mircane (m)
mirconi (m): b. mircane (m)
mircûn (m): b. mircane (m)

mirçik, -e: b. **mîlçik**, -e
mird, -e: tok
mirdaq (n): b. **martag** (n)
mirdaqe (m): b. **martag** (n)
mirdaqî (m): b. **martag** (n)
mirdiyaq (n): b. **martag** (n)
mirdiyaq (m): b. **martag** (n)
mirkebe (m): b. **murekeb** (n)
mirêba, -ye: maraba
mirêbatî (m): marabalık
mirêbatîye (m): marabalık
mirêbayey (m): b. **mirêbayî** (m)
mirêbayê (m): b. **mirêbayî** (m)
mirêbayênî (m): marabalık
mirêbayî (m): marabalık
mirêbayîye (m): marabalık
mirênayene: 1)öldürmek 2)sön-
dürmek
mirênayîş (n): 1)öldürme 2)sön-
dürme
mirikî biyene: ölmek (çocuk
dilinde)
mirikibeyîş (n): b. **mirikîbi-
yayîş** (n)
mirikîbiyayîş (n): ölme (çocuk
dilinde)
mirîçik, -e: b. **mîlçik**, -e
mirîçiki (m): b. **mîlçike** (m)
mirjâni (m): b. **mirçane** (m)
mirnayene: b. **mirênayene**
mirnayîş (n): b. **mirênayîş** (n)
miro (m): b. **muriye** (m)
mirod (n): b. **mirad** (n)
miroy (m): b. **muriye** (m)
miroye (m): b. **muriye** (m)
miroyêri (m) b. **muriyêre** (m)
mirwêri (m): b. **muriyêre** (m)
mirwa (m): b. **muriye** (m)
mirwi (m): b. **muriye** (m)
mirya (m): b. **muriye** (m)
misafir, -e: konuk, misafir
misafirey (m): b. **misafirî** (m),

misafirîye (m)
misafirê (m): b. **misafirî** (m),
misafirîye (m)
misafirî (m): konukluk, misa-
firlik
misafirîye (m): konukluk,
misafirlik
misafirperwer, -e: konukse-
ver, misafirperver
misas (m): b. **misasî** (m)
misasi (m): b. **misasî** (m)
misasî (m): üvendire, övendire,
meses
misayene: b. **musayene**
misayîb (n): ahret kardeşi, mu-
sahip
misayîbênî (m): ahret kardeş-
liği, musahiplik
misayîbiye (m): ahret kardeş-
liği, musahiplik
misayîş (n): b. **musayîş** (n)
misayîv (n): b. **misayîb** (n)
misayîvênî (m): b. **misayîbê-
nî** (m)
misayîviye (m): b. **misayîbi-
ye** (m)
misembe (n): b. **muşeme** (n)
miseyte (m): 1)keş eritilirken
erimeyip geriye kalan parça-
cık 2)daldaki salkımdan ko-
parılmadan kurumuş olan
üzüm tanesi
miseyti (m): b. **miseyte** (m)
misilman, -e: b. **musluman**, -e
misilmaney (m): b. **musluma-
nîye** (m), **muslumanî** (m)
misilmanê (m): b. **musluma-
nîye** (m), **muslumanî** (m)
misilmanênî (m): b. **muslu-
manênî** (m)
misilmanîye (m): b. **muslu-
manîye** (m), **muslumanî** (m)

M

Misir

Misir (n): Mısır
misliman, -e: b. **musluman**, -e
mislimaney (m): b. **musluma-**
nîye (m), **muslumanî** (m)
misluman, -e: b. **musluman**, -e
mislumaney: b. **muslumanî-**
ye (m), **muslumanî** (m)
mislumanê (m): b. **musluma-**
nîye (m), **muslumanî** (m)
misnayene: b. **musnayene**
misnayêne: b. **musnayene**
misnayîş (n): b. **musnayîş** (n)
misone (n): b. **muşene** (n)
Misriç (n): Kurtalan
misrî (n): mısır
miste (m): aya
misyel biyayîne: b. **misyel bî-**
yene
misyel biyene: fazla üşü-
mekten dolayı aşırı sızlamak
(el vb. için)
mişag, -e: işçi, bedenen çok ça-
lışan (güçlü olup iyi çalışan)
mişagiye (m): imece (karşılıklı
birbirinin içinde çalışma)
mişak, -e: b. **mişag**, -e
mişane (n): b. **muşene** (n)
mişar (n): büyük bıçkı (iki kişi
tarafından kullanılan)
mişare (m): 1)arık 2)bağda
üzüm teveği sıralarından her
biri
mişawîr, -e: danışman
mişawîriye (m): danışmanlık
mişele biyayîne: b. **misyel bî-**
yene
mişembe (n): b. **muşeme** (n)
mişeme (n): b. **muşeme** (n)
mişemi (n): b. **muşeme** (n)
mişere (m): b. **mişor** (n)
mişere kerdene: b. **mişor**
kerdene

mişewire (n): b. **mişewre** (n)
mişewire kerdene: b. **mi-**
şewre kerdene
mişewire viraştene: b. **mi-**
şewre viraştene
mişewre (n): danışma
mişewre kerdene: danış-
mak
mişewre viraştene: danış-
ma toplantısı yapmak
mişewşî (m): mercimek çorbası
mişgone (n): b. **muşene** (n)
mişlul (m): b. **meşlûre** (m)
mişlûl (m): b. **meşlûre** (m)
mişlûli (m): b. **meşlûre** (m)
mişmiş (m): b. **mişmişe** (m)
mişmişe (m): kayısı
mişmişa huşkkerda (m):
çir (kurutulmuş kayısı)
mişmişa huşkkerdiye (m):
çir (kurutulmuş kayısı)
mişmişêr (m): b. **mişmişêre** (m)
mişmişêre (m): kayısı ağacı
mişmişêri (m): b. **mişmişêre** (m)
mişmişi (m): b. **mişmişe** (m)
mişmişa wişkkerda (m): b.
mişmişa huşkkerda (m)
mişmişa wişkkerdiye (m):
b. **mişmişa huşkkerdiye** (m)
mişmişyer (m): b. **mişmişêre** (m)
mişon (n): b. **muşene** (n)
mişone (n): b. **muşene** (n)
mişone kutene: b. **muşene**
kutene
mişor (n): geviş
mişor kerdene: geviş getir-
mek
mişoşî (m): b. **mişewşî** (m)
mişot (m): b. **mişote** (m)
mişot kerdene: b. **mişote**
kerdene
mişote (m): geviş

mişote kerdene: geniş getirmek
mişoti (m): b. **mişote (m)**
mişoti kerdene: b. **mişote kerdene**
miştalix (n): b. **miştaxe (n)**
miştaxe (n): kurutulma amacıyla meyve serilen yer
miştik (n): asma veya üzüm teveğinin kesilmiş olan ince, kuru dalları
mişuer (n): b. **mişor (n)**
mişuer kerdene: b. **mişor kerdene**
mişuwen (n): b. **muşene (n)**
mişüne (n): b. **muşene (n)**
mişûti (m): b. **mişote (m)**
mişûti kerdene: b. **mişote kerdene**
mitaf (n): b. **mifte (n)**
mitbaxe (m): mutfak
mitbaxi (m): b. **mitbaxe (m)**
miterhe (m): imece (karşılıklı birbirinin içinde çalışma)
miterhe kerdene: imece ile çalışmak
miterhi (m): b. **miterhe (m)**
miterhi kerdene: b. **miterhe kerdene**
mitêl (n): 1)mitil (beyaz kılıf)
 2)yatak
mitfax (n): b. **mitbaxe (m)**
mitfaxi (m): b. **mitbaxe (m)**
mitiel (n): b. **mitêl (n)**
mitiyel (n): b. **mitêl (n)**
mitran (n): b. **metran (n)**
mix (n): çivi
mix ... de kutene: çivi çakmak
mix ... de kuwayene: çivi çakmak
mix ... de kuyene: b. **mix ...**

de kuwayene
mix kerdene: çivilemek
mix kutene: çivi çakmak
mix kuwayene: çivi çakmak
mix pa kuyayîne: b. **mix pira kuwayene**
mix pira kuwayene: çivi çakmak
mix pira kuyayene: b. **mix pira kuwayene**
mix piri dayîne: b. **mix ... ro dayene**
mix ... ro dayene: çivi çakmak
mix ... ro kuwayene: çivi çakmak
mix ... ro kuyene: b. **mix ... ro kuwayene**
mix tede kutene: b. **mix ... de kutene**
mixara (m): mağara
mixare: b. **mixara (m)**
mixtar (n): b. **muxtar (n)**
mixtarîn (m): **muxtarênî (m)**
mixurbe (m): b. **mexreb (n)**
mixurve (m): b. **mexreb (n)**
miz, -e: mayhoş
miz (n): b. **mij (n)**
mizafir: b. **misafir, -e**
mizafirî (m): b. **misafirî (m), misafirîye (m)**
mizey (m): b. **mizî (m), miziye (m)**
mizê (m): b. **mizî (m), miziye (m)**
mizên (n): b. **mêzîn (n)**
mizî (m): mayhoşluk
miziye (m): mayhoşluk
Mizur (n): Munzur
mizxele (n): b. **mijxele (n)**
mî (m): koyun
mîçik, -i: b. **mîlçik, -e**

mîde

mîde (n): b. **made** (n)
mîgren (n): migren
mîin (n): b. **mîyîn** (n)
mîj (m): b. **mîze** (m)
mîj kerdene: b. **mîze kerdene**
mîjî (m): b. **mîze** (m)
mîjî kerdene: b. **mîze kerdene**
mîkab (n): kûp
Mikronezya (m): Mikronezya
mîkrobîyolog, -e: mikrobiyolog
mîkrobîyoloji (n): mikrobiyoloji
mîkropêl (n): mikrodalga
firina mîkropêli (m): mikrodalga fırını
mîkser (n): mikser, karıştırıcı, karmaç
M **mîl-I** (n): kaldıraç (demirden olanı), manivela
mîl-II (n): mil
mîlad (n): milat, İsa'nın doğduğu gün
mîlar: b. **mîlyar**
mîlçik, -e: 1)kuş 2)serçe
mîlçiki (m): b. **mîlçike** (m)
mîlet (n): b. **milet** (n)
mîleti (m): b. **milet** (n)
mîligram (n): miligram
mîlîm (n): milim
mîlîmetre (n): milimetre, milim
mîlîmetrekare (n): milimetrekare
mîlîmetremîkab: milimetreküp
mîllî, -ye: b. **mîlî**, -ye
mîlon: b. **mîlyon**
mîlun: b. **mîlyon**
mîlyar: milyar

mîlyari: b. **mîlyar**
mîlyarin, -e: milyarınca
mîlyon: milyon
mîlyonî: b. **mîlyon**
mîlyonin, -e: milyonuncu
mîmar, -e: mimar
mîmara zereyî (m): içmimar
mîmarê zereyî (n): içmimar
mîn-I (n): b. **mîyan** (n)
mîn-II (n): b. **mîyîn** (n)
mînder (n): minder
mînew (n): b. **mêneb** (n)
Mînsk (n): Minsk
mîntiçe (m): b. **mintîça** (m)
mîqyas (n): ölçek, ölçü, mikyas
mîr (n): hamur
mîras (n): miras
mîrat, -i: b. **mêrat**, -e
mîraz (n): maya (hamur için)
mîraz bîyayene: b. **mîraz bîyene**
mîraz bîyene: mayalanmak (hamur için)
mîraz kerdene: mayalamak (hamur için)
mîrazbîyayîş (n): mayalanma (hamur için)
mîrazkerde (n): mayalı (hamur için)
mîrazkerdi (n): b. **mîrazkerde** (n)
mîrazkerdiş (n): mayalama (hamur için)
mîrçik, -e: b. **mîlçik**, -e
mîrçik, -e: b. **mîlçik**, -e
Mîreyîyê Ereban (zh): Birleşik Arap Emirlikleri
mîrkut (n): tokmak
mîrkutikî (zh): suççeği
mîrkutikî vetene: suççeği çıkarmak

mîsale (m): misal, örnek
mîste (n): b. **mîşte** (n)
mîste bîyene: b. **mîşte bîyene**
mîste kerdene: b. **mîşte kerdene**
mîsyel bîyene: b. **misyel bîyene**
mîşna (m): b. **mêşna** (m)
mîşt dayene: okşamak, oymak
mîştayene. b. **mîşt dayene**
mîştayîs (n): b. **mîştdayîş** (n)
mîştayîş (n): b. **mîştdayîş** (n)
mîştdayîş (n): okşama, ovma
mîşte-I (n): mayalı ekmek
mîşte bîyene: mayalanmak (hamur için)
mîşte kerdene: 1) mayalamak (hamur için) 2) yoğurmak
mîşte-II (m): b. **miste** (m)
mîştebîyayîş (n): mayalanma (hamur için)
mîştekerde (n): mayalı (hamur için)
mîştekerdis (n): b. **mîştekerdiş** (n)
mîştekerdiş (n): 1) mayalama (hamur için) 2) yoğurma
mîting (n): miting
mîtro (n): b. **metre** (n)
mîx (n): b. **mix** (n)
mîx kerdene: b. **mix kerdene**
mîy (m): b. **mî** (m)
mîya (n): b. **mîyan** (n)
mîyabeyn (n): b. **mabên** (n), **mîyan** (n)
mîyan (n): iç, ara
Mîyanê di dewan de koyê bi. (İki köyün arasında bir dağ vardı.)

mîyan kerdene: içine katmak
mîyanê rojî ra pey: öğleden sonra
mîyanê rojî ra ver: öğleden önce
mîyanbaran (n): bağda tüzüm teveği sıraları arasındaki bölüm
mîyanbaran kerdene: bağ tevekleri hereklere sarıldıktan sonra bağı ikinci kez sürmek
mîyanbaron (n): b. **mîyanbaron** (n)
mîyanbaron kerdene: b. **mîyanbaran kerdene**
mîyançî, -ye-I: aracı, arabulucu
mîyançî-II (n): 1) ince bulgur 2) heybenin iki tarafı arasındaki bölüm
mîyandar (n): ince bulgur, köfte vb. yapmakta kullanılan ince yarma
mîyandewletan: devletlerarası
mîyandoş (n): omuzların arası
mîyane (n): bel
mîyane ronayene: çömelmeden ve belini doğrultmadan, eğilmiş durumda ekin biçmekte yarışmak
mîyaneyê fistanî (n): fistanın bele oturan bölümü
mîyanê fistanî (n): b. **mîyaneyê fistanî** (n)
mîyanê (n): b. **mîyanên** (n)
mîyanên, -e: aradaki
mîyanêni (m): b. **mîyanêne** (m)
mîyangil (n): ince bulgur, köfte vb. yapmakta kullanılan ince

yarma

mîyanî-I (n): b. **mîyane** (n)

mîyanî-II (n): b. **mîyanên** (n)

mîyanîn, -e: b. **mîyanên**, -e

mîyanneteweyî: uluslararası

mîyanpiştî (m): omuzların arası

mîyanpolan (n): omuzların arası

mîyanşewe (m): gece yarısı

mîyanter (n): b. **beyntar** (n)

Mîyaran (n): Arıcak

Mîyarû (n): b. **Mîyaran** (n)

Mîyarûn (n): b. **Mîyaran** (n)

mîyaveyn (n): b. **mabên** (n)

mîye-I (m): kuşak

mîya ecemî (m): Acem kuşağı

mîya mişoneyî (m): b. **mîya muşeneyî** (m)

mîya muşeneyî (m): dövenin tahtalarını birbirine bağlayan ve onlara enine çakılmış olan çita

mîye bestene: kuşak bağlamak

mîye girê dayene: kuşak bağlamak

mîye pîştene: kuşak bağlamak

mîye xo mîyane şanayene: kuşak bağlamak

mîye-II (m): b. **mî** (m)

mîye-III (n): b. **mîyan** (n)

mîyen (n): b. **mîyan** (n)

mîyercila (m): b. **morcela** (m)

mîyerde (n): b. **mêrde** (n)

mîyerdi (n): b. **mêrde** (n)

mîyerik (n): b. **mêrik** (n)

mîyes (m): 1)b. **mêse** (m) 2)b.

mêsa hingimêni (m)

mîyesê êgmîn (m): b. **mêsa**

hingimêni (m)

mîyeşna (m): b. **mêşna** (m)

mîyezîk (n): b. **mozîk** (n)

mîyêrik (n): b. **mêrik** (n)

mîyin (n): b. **mîyîn** (n)

mîyîn (n): 1)kazık 2)ucu sivriltilmiş çubuk ve bununla oynanan bir çocuk oyunu

mîyne (n): b. **mîyane** (n)

mîyo (n): b. **mîyan** (n)

mîyon (n): b. **mîyan** (n)

mîyonî rojî pey: b. **mîyanê rojî ra pey**

mîyonî rojî ver: b. **mîyanê rojî ra ver**

mîyoncar (n): b. **mîyandar** (n)

mîyondar (n): b. **mîyandar** (n)

mîyone (n): b. **mîyane** (n)

mîyonê (n): b. **mîyanên** (n)

mîyonên, -i: b. **mîyanên**, -e

mîyongil (n): b. **mîyangil** (n)

mîyurdum, -i: b. **merdim**, -e

mîyû (n): b. **mîyan** (n)

mîyûn (n): b. **mîyan** (n)

mîyûnî rucî pey: b. **mîyanê rojî ra pey**

mîyûnî rucî ver: b. **mîyanê rojî ra ver**

mîyûncar (n): b. **mîyandar** (n)

mîyûncî (n): b. **mîyançî** (n)

mîyûnçî (n): b. **mîyançî** (n)

mîyûndar (n): b. **mîyandar** (n)

mîyûnê (n): b. **mîyane** (n)

mîyûni (n): b. **mîyane** (n)

mîyûnî (n): b. **mîyanên** (n)

mîyûnîn (n): b. **mîyanên** (n)

mîz (m): b. **mîze** (m)

mîz kerdene: b. **mîze kerdene**

mîzac (n): iştah

mîzac birîyayene: iştah kapanmak

mîzacê ... birîyayene: iştahı kapanmak, iştahı kesilmek
mîzbi (n): b. **mîzbin (n)**
mîzbin, -e: altına işeyen
mîze (m): idrar, sidik, çiş
mîze kerdene: işemek
mîzeh (n): mizah
mîzehî, -ye: mizahi
mîzi (m): b. **mîze (m)**
mîzi kerdene: b. **mîze kerdene**
mîziker, -i: b. **mîzker, -e**
mîzî-I (m): b. **mîze (m)**
mîzî kerdene: b. **mîze kerdene**
mîzî-II (n): sik, penis, kamış
mîzîbir, -e: sünnetçi
mîzîbirî (m): sünnetçilik
mîzîbirîye (m): sünnetçilik
mîzker, -e: altına işeyen
mîzo: altına işeyen (kaba dilde)
mîzoruk, -e-I: idrarını tutamıyan, sidigini tutamıyan
mîzoruk-II (n): sidik torbası, mesane
mîzurik, -e-I: b. **mîzoruk, -e-I**
mîzurik-II (n): b. **mîzoruk-II (n)**
mo (m): b. **maye (m)**
mowa ho ra biyayene: b. **maya xo ra biyene**
mowa xo ra kotene (argo): b. **maya xo ra kewtene (argo)**
mobike (m): eklem
mobika destî (m): el veya parmak eklemi
mocla (m): b. **morcela (m)**
mocle (n): b. **morcele (n)**
mocnayene: b. **mojnayene**
mocnayîş (n): b. **mojnayîş (n)**
Modan (n): Mutki

model, -e: model
modelîst, -e: modelist
modem (n) (TE): modem
modern, -e: modern
Mogadîşû (n): Mogadişu
mojla (m): b. **morcela (m)**
mojle (m): b. **morcela (m)**
mojnayene: göstermek
mojnayîş (n): gösterme
molcela (m): b. **morcela (m)**
molcila (m): b. **morcela (m)**
Moldavya (n): Moldavya
mole (m): değnek
momî (m): 1) balmumu 2) b. **mume (m)**
momîya hemgêni (m): b. **momîya hingimêni (m)**
momîya hingimêni (m): balmumu
mon (n): b. **mîyan (n)**
mon-: b. **man-**
Monako (n): Monako
mone (n): b. **mîyane (n)**
mone ronayene: b. **mîyane ronayene**
monga (m): b. **manga (m)**
monîla (m): b. **manîla (m)**
monîtor (n) (TE): görüntüleyici, monitör
monker (m): b. **mankere (m)**
monkeri (m): b. **mankere (m)**
monqal (n): b. **manqale (m)**
Monrovyaya (m): Monrovia
Montevideo (n): Montevideo
monto (n): b. **manto (n)**
montor, -e: montör
mor, -e: b. **mar, -e**
moro awî (n): b. **maro awî (n)**
mora (m): b. **mura (m)**
mora mîyanî (m): b. **muraya mîyanî (m)**
moraya mîyanî (m): b. **mu-**

morasing

raya miyanî (m)

morasing (n): b. marşinge (m)

morcela (m): karınca

morcele (n): karınca

morceli (m): b. morcela (m)

morčila (m): b. morcela (m)

morçile (m): b. morcele (m)

mordem, -e: b. merdim, -e

mordemê (n): b. merdimê
(n)

mordemek (n): b. mêrdek (n)

mordemiye (m): b. merdimiye
(m)

mordene: b. hûmaritene

mordim, -e: b. merdim, -e

mordiş (n): b. hûmaritiş (n)

moraba, -ye: b. mirêba, -ye

morabatî (m): b. mirêbatî (m)

morabatiye (m): b. mirêbatîye
(m)

more (n): yontma kalemi

more (m): b. mura (m)

moreba, -ye: b. mirêba, -ye

morebayênî (m): b. mirêbayênî
(m)

morebayiye (m): b. mirêbayiye
(m)

moreke (m): b. mura-I (m)

moreka hurdiye (m): b.

muraya hurdi/hurdiye (m)

moreka nezerî (m): b. muraya
nezerî (m)

moresing (n): b. marşinge (m)

moreva, -ye: b. mirêba, -ye

morevaên (m): b. mirêbayênî
(m)

morevayênî (m): b. mirêbayênî
(m)

morevayîye (m): b. mirêbayîye
(m)

Moritanya (m): Moritanya

mormek (n): b. mêrdek (n)

mormose (n): b. marmase (n)

morz (n): b. morc (n)

morzela (m): b. morcela (m)

morzîne (n): bilezik (boru vb.
için)

morzineyin, -e: bilezikli (boru
vb. için)

mosayene: b. masayene

mose (n): b. mase-I (n)

Mose: Çayrılı

mosela (m): saban oku, karasaban
ok

moseşimşêr (n): b. maseşimşêr
(n)

mosewere (m): b. masewere (m)

mosil (n): b. mehsul (n)

Moskova (m): Moskova

mosla (m): b. mosela (m)

mosle (m): b. mosela (m)

mosnayene: b. masnayene

most (n): b. mast (n)

mostik (n): b. mustik (n)

moşeni (n): b. muşene (n)

mot (n): pekmez

motac, -e: b. muhtac, -e

motaz, -e: b. muhtac, -e

motin, -e: pekmezli

Motkan (n): Mutki

motore (m): 1) motor 2) traktör

motora cite (m): traktör

motori (m): b. motore (m)

moviki (m): b. mobike (m)

mowsim (n): b. mewsim (n)

moxil (m): b. moxle (m)

moxile (m): b. moxle (m)

moxili (m): b. moxle (m)

moxirbe (m): b. mexreb (n)

moxle (m): elek

moxli (m): b. moxle (m)

Moxolistan (n): Moğolistan

Mozambik (n): Mozambik

mozik, -e-I: dana

mozike-II (m): düve
mozir, -i: b. **mûzir**, -e
mozirey (m): b. **mûzirî** (m),
mûzirîye (m)
mozirey kerdene: b. **mûzirî**
kerdene
MP3 (n) (TE): **MP3**
mu (m): **maye** (m)
mualîm, -e: b. **malim**, -e
muamele-I (m): işlem
muamele-II (n): b. **muamele**
le (m)
muasla (m): b. **mosela** (m)
muesla (m): b. **mosela** (m)
muaye (m): **maye** (m)
mubar (n): b. **bumbar** (n)
mucadele (n): **mücadele**
mucadelekerdox, -e: **mücadeleci**
mucey (zh): b. **mujeýî** (zh)
mudir, -e: **müdür**, yönetmen
mudira hunerî/senetî (m):
sanat yönetmeni
mudirê hunerî/senetî (n):
sanat yönetmeni
mudire (m): **müdür**
mudiri (m): b. **mudire** (m)
mudirîye (m): **müdürlük**, **müdüriyet**
mudirîyet (n): **müdürlük**, **müdüriyet**
mudî, -ye: b. **mûdî**, -ye
mudîyey (m): **mûdîyîye** (m),
mûdîyî (m)
mudîyey kerdene: b. **mûdîyî**
kerdene
mudîyê (m): **mûdîyîye** (m),
mûdîyî (m)
mudîyê kerdene: b. **mûdîyî**
kerdene
mudur, -e: b. **mudir**, -e

mudure (m): b. **mudire** (m)
muebbed, -e: **müebbet**
muecnayene: b. **mojnayene**
muecnayîş (n): b. **mojnayîş** (n)
muejla (m): b. **morcela** (m)
muejle (n): b. **morcele** (n)
muejli (n): b. **morcele** (n)
muejnayene: b. **mojnayene**
muejnayîş (n): b. **mojnayîş** (n)
muercela (m): b. **morcela** (m)
muerceli (n): b. **morcele** (n)
muessese (n): **kurum**, **müessese**
se
muestik (n): b. **mustik** (n)
muetiş (n): b. **mojnayîş** (n)
muexil (m): b. **moxle** (m)
muezik (n): b. **mozik** (n)
mufetiş, -e: **denetmen**, **müfetiş**
muacîr: b. **macir**, -e
muhacirîye (m): b. **macirîye** (m)
muhafeze: **koruma**, **muhafaza**
muhafeze kerdene: **koru-**
mak, **muhafaza etmek**
muhafezekar, -e: **muhafaza-**
kâr
muhafezekarîye (m): **muhafaza-**
zakârlık
muhafezekerdîş (n): **koruma**,
muhafaza, **muhafaza etme**
muhafiz, -e: **muhafiz**
muhakeme kerdene: **yargıla-**
mak
muhakemekerdîş (n): **yargı-**
lama
muhalebî (m): **muhallebi**
muhîm, -e: **mühim**
muhtac, -e: **muhtaç**
muhterem, -e: **saygıdeğer**,
muhterem, **sayın**
muira (m): b. **muriye** (m)
muj (n): b. **mij** (n)

M

mujeýi (zh): kirpik (kirpikler)
 mujuliyayene: b. mijûliya-
 yene
 mujuliyayış (n): b. mijûliya-
 yış (n)
 muleçike (m): b. morcela (m)
 muloçike (m): b. morcela (m)
 multecî, -ye: sığınık, mülteci
 mum (m): b. mume (m)
 mundane (m): mumluk
 mume (m): mum
 mumi (m): b. mume (m)
 mumîn, -e: mümin
 munaqeşe (m): tartışma, mü-
 nakasha
 mun (n): miyan (n)
 mund (m): mûndî (m)
 munda Hezret Fatma (m):
 b. mûndîya Hezretî Fat-
 ma (m)
 munday Fatma-Eysûn
 (m): b. mûndîya Fatma-Ey-
 şane (m)
 munde(m): mûndî (m)
 mundene: b. mûnitene
 mundi (m): b. mûndî (m)
 mundiş (n): b. mûnitiş (n)
 mûndî (m): b. mûndî (m)
 mûndîya Lawuri (m): b.
 mûndîya Lawure (m)
 mûndîka mişenî (m): b. mûn-
 dîka muşeneyî (m)
 munecçim, -e: b. munecim, -e
 munecim, -e: astrolog, münec-
 cim
 munitene: b. mûnitene
 munitiş (n): b. mûnitiş (n)
 Munzur (n): b. Mizur (n)
 muqabil: karşı
 muqaddes, -e: b. muqeddes, -e
 muqara (m): b. meqara (m)
 muqawele (n): akit

muqayte biyene: b. miqate
 biyene
 muqayte kerdene: b. mi-
 qat kerdene
 muqaytey ... biyene: b. mi-
 qatê ... biyene
 muqayteyê ... biyene: b.
 miqatê ... biyene
 muqaytekerdiş (n): b. miqat-
 kerdiş (n)
 muqayyed biyene: b. miqate
 biyene
 muqayyed kerdene: b. mi-
 qat kerdene
 muqayyedê ... biyene: b.
 miqatê ... biyene
 muqayyedkerdiş (n): b. mi-
 qatkerdiş (n)
 muqeddes, -e: kutsal, mükad-
 des
 mura-I (m): boncuk
 mura mênî (m): b. muraya
 miyanî (m)
 mura wirdî (n): b. muraya
 hurdi/hurdiye (m)
 muray mûnî (m): b. mura-
 ya miyanî (m)
 muray nefesî (m): b. mura-
 ya nefesî (m)
 muraya hurdi/hurdiye
 (m): küçük boncuk
 muraya miyanî (m): omurga
 muraya nefesî (m): nazar
 boncuğu, nazarlık
 muraya nezerî (m): nazar
 boncuğu, nazarlık
 murê miyonî (m): b. mura-
 ya miyanî (m)
 murê miyûnî (m): b. mura-
 ya miyanî (m)
 murê nazêr (m): b. muraya
 nezerî (m)

mura-II (m): b. murîye (m)
murad (n): b. mirad (n)
Murad (n): Murad
murc (n): b. morc (n)
murekeb (n): mürekkep
mureki (m): b. mura-I (m)
murî (m): b. murîye (m)
murîye (m): armut
murîyêre (m): armut ağacı
muroy (m): b. murîye (m)
murû (m): b. murîye (m)
murvêri (m): b. murîyêre (m)
murvi (m): b. murîye (m)
murwêri (m): b. murîyêre (m)
musayene: 1)öğrenmek 2)alışmak
musayîne: b. musayene
musayîş (n): 1)öğrenme 2)alışma
musene (n): b. muşene (n)
musilman, -e: b. musulman, -e
musliman, -e: b. musulman, -e
muslimaney: b. musulmanîye (m), musulmanî (m)
muslix (n): b. musluxe (m)
musluman, -e: İslam, Müslüman
muslumaney (m): b. musulmanîye (m), musulmanî (m)
muslumanê (m): b. musulmanîye (m), musulmanî (m)
muslumanenî (m): b. musulmanênî (m)
muslumanênî (m): İslamiyet, İslamlık, Müslümanlık
muslumanî (m): İslamiyet, İslam, İslamlık, Müslümanlık
muslumanîye (m): İslamiyet, İslam, İslamlık, Müslümanlık

muslumon, -e: b. musulman, -e
muslumoney (m): b. musulmanîye (m), musulmanî (m)
muslumonê (m): b. musulmanîye (m), musulmanî (m)
muslumûn, -e: b. musulman, -e
muslumûney (m): b. musulmanîye (m), musulmanî (m)
muslumûnê (m): b. musulmanîye (m), musulmanî (m)
muslux (n): b. musluxe (m)
musluxe (m): musluk
musnayene: 1)göstermek 2)öğretmek 3)alıştırmak
musnayîş (n): 1)gösterme, gösteri 2)öğretme 3)alıştırma
mustik (n): emzik
muş (n): köstebek
muşo kor (n): köstebek
muşag, -e: b. mişag, -e
muşane (n): b. muşene (n)
muşane kutene: b. muşene kutene
muşani (n): b. muşene (n)
muşembe (n): b. muşeme (n)
muşeme (n): muşamba
muşemeyê erdî (n): yer muşambası
muşemeyê masa (n): masa muşambası
muşemî (n): b. muşeme (n)
muşene (n): döven, düven
muşene çarnayene: döven sürmek, döven dövmek, harman dövmek
muşene kutene: döven sürmek, döven dövmek, harman dövmek
muşewre (n): b. mişewre (n)
muşewre kerdene: b. mişewre kerdene

muşone

muşewre viraştene: b. mişewre viraştene
muşone (n): b. muşene (n)
muşone çarnayîne: b. muşene çarnayene
muşone kutene: b. muşene kutene
mutbax (m): b. mitbaxe (m)
mutbaxe (m): b. mitbaxe (m)
mutbexe (m): b. mitbaxe (m)
muteber, -e: saygın
muteberey (m): b. muteberîye (m), muteberî (m)
muteberê (m): b. muteberîye (m), muteberî (m)
muteberî (m): saygınlık
muteberîye (m): saygınlık
muteessîr bîyene: etkilenmek, müteessir olmak
mutehesîs bîyene: duygulanmak, hislenmek
mutehesîs kerdene: duygulandırmak
mutehesîsbîyayîş (n): duygulanma, hislenme
mutehesîskerdiş (n): duygulandırma
mutehessîs bîyayene: b. mutehesîs bîyene
mutehessîs kerdene: b. mutehesîs kerdene
mutehessîsbîyayîş (n): b. mutehesîsbîyayîş (n)
mutehessîskerdiş (n): b. mutehesîskerdiş (n)
muwasla (m): b. mosela (m)
muwekîl, -e: müvekkil
muxara (m): b. mixara (m)
muxirve (n): b. mexreb (n)
muxrî (n): b. nuxrî (n)
muxtar, -e: muhtar
muxtarêni (m): muhtarlık

muxtarîn (m): b. muxtarêni (m)
muxtarîye (m): muhtarlık
muxurb (n): b. mexreb (n)
muxurbe (n): b. mexreb (n)
muxurbe (m): b. mexreb (n)
muy (m): b. muye (m)
muye (m): kıl
muyen, -e: b. muyên, -e
muyesîr (n): b. masîla (m)
muyesîr bîyene: b. masîla bîyene
muyên, -e: kıldan yapılma
muyin, -e: kıllı
muyndî (m): b. mûndî (m)
muynda mişanî (m): b. mûndîya muşeneyî (m)
muz (m): b. muze (m)
muze (m): muz
muzekkere (n): müzekkere
muzekkereyê tewqîfi (n): tutuklama müzekkeresi, tev-kif müzekkeresi
Muzir (n): b. Mizur (n)
muzik (n): müzik
mû (m): b. muye (m)
mûçîne (m): cımbız
mûdî, -ye: kıskanç, güncü, hasetçi (başkasını çekemeyen)
mûdîyê (m): b. mûdîyîye (m), mûdîyî (m)
mûdîyê kerdene: b. mûdîyî kerdene
mûdîyî (m): kıskançlık, günü, güncülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik
mûdîyî kerdene: kıskanmak, güncülemek, haset etmek (çekememek)
mûdîyîye (m): kıskançlık, günü, güncülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik

mûindene: b. **mûnitene**
mûindiş: b. **mûnitiş** (n)
mûî (m): b. **muye** (m)
mûm (m): b. **mume** (m)
mûmdane (m): b. **mumdane** (m)
mûme (m): b. **mume** (m)
mûn (n): b. **mîyan** (n)
mûn-: b. **man-**
mûnayene: 1)örmek 2)örmek
(saç vb. için)
mûnayiş (n): 1)örme 2)örme
(saç vb. için)
mûndar (n): b. **mîyandar** (n)
mûnde (m): b. **mûndî** (m)
mûndene: b. **mûnitene**
mûndî (m): b. **mûndî** (m)
mûndika muşeneyî (m): döve-
nin tahtalarını birbirine bağ-
layan ve onlara enine çakıl-
mış olan çita
mûndiş (n): b. **mûnitiş** (n)
mûndî (m): 1)kuşak 2)kiriş
(duvar için)
mûndî bestene: kuşak bağ-
lamak
mûndî girê dayene: kuşak
bağlamak
mûndî pîştene: kuşak bağ-
lamak
**mûndî xo mîyane ra bes-
tene:** kuşak bağlamak
**mûndî xo mîyane ra daye-
ne:** kuşak bağlamak
mûndîya ecemî (m): Acem
kuşağı
mûndîya Eyşo-Fatma (m):
gökkuşağı, alkım, ebekuşağı,
ebemkuşağı, eleğimsağma,
hacılarkuşağı, yağmurkuşa-
ğı, alaimisema
mûndîya Fatma-Eyşane
(m): gökkuşağı, alkım, ebe-

kuşağı, ebemkuşağı, eleğim-
sağma, hacılarkuşağı, yağ-
murkuşağı, alaimisema
mûndîya Hezretî Fatma
(m): gökkuşağı, alkım, ebe-
kuşağı, ebemkuşağı, eleğim-
sağma, hacılarkuşağı, yağ-
murkuşağı, alaimisema
mûndîya Lawure (m): La-
hor kuşağı
mûndîya muşanî (m): b.
mûndîya muşeneyî (m)
mûndîya muşeneyî (m):
dövenin tahtalarını birbirine
bağlayan ve onlara enine çakıl-
mış olan çita
mûndîka muşanî (m): b. **mûn-
dîka muşeneyî** (m)
mûnga (m): b. **manga** (m)
mûnitene: 1)örmek 2)örmek
(saç vb. için)
mûnitiş (n): 1)örme 2)örme
(saç vb. için)
mûnker (m): b. **mankere** (m)
mûnkeri (m): b. **mankere** (m)
mûnqal (m): b. **manqale** (m)
mûntiş (n): b. **mûnitiş** (n)
mûnto (n): b. **manto** (n)
mûra-I (m): b. **mura-I** (m)
mûra mîyanî (m): b. **mura-
ya mîyanî** (m)
mûrê nezerî (m): b. **mura-
ya nezerî** (m)
mûra-II (m): b. **muriye** (m)
Mûrad (m): b. **Murad** (n)
mûrû (m): b. **muriye** (m)
mûsayene: b. **musayene**
mûsayiş (n): b. **musayiş** (n)
mûsnayene: b. **musnayene**
mûsnayiş (n): b. **musnayiş** (n)
Mûş (n): Muş
mûtori (m): b. **motore** (m)

mûx

mûx (n): harman savrulurken
biriken çok ince saman
mûxara (m): b. **mîxara** (m)
mûy (m): b. **muye** (m)
mûye (m): b. **muye** (m)
mûyin, -e: b. **muyin**, -e
mûyî (m): b. **muye** (m)
mûz (m): b. **muze** (m)
mûzir, -e: kıskanç, güncü, ha-
setçi (başkasını çekemeyen)
mûzirey (m): b. **mûzirî** (m),
mûzirîye (m)
mûzirey kerdene: b. **mûzi-
rî kerdene**, **mûzirîye ker-
dene**
mûzirê (m): b. **mûzirî** (m),
mûzirîye (m)

mûzirê kerdene: b. **mûzirî
kerdene**, **mûzirîye ker-
dene**

mûziri (m): b. **mûzire** (m)

mûzirî (m): kıskançlık, günü,
günücülük, hasetlik (çeke-
mezlik), çekememezlik

mûzirî kerdene: kıskan-
mak, günülemek, haset et-
mek (çekememek)

mûzirîye (m): kıskançlık, gü-
nü, günücülük, hasetlik (çe-
kemezlik), çekememezlik

mûzirîye kerdene: kıskan-
mak, günülemek, haset et-
mek (çekememek)

N

na-I (m, z): bu

na wa: b. **na ya**

na wo: b. **no yo**

na ya: budur, işte

naye (m, z): buna, bunu

na-II (m, s): bu, bunu

Na kêneke vana. (Bu kız söylüyor.)

na fa: b. **na fine**

na fae: b. **na fine**

na faye: b. **na fine**

na fine: bu kez

na rey: bu kez, bu kere, bu defa, bu sefer

na rê: b. **na rey**

na ... ra: buna

Na kêneke ra vaje. (Bu kıza söyle.)

na tore: b. **no tewir**

na-III (n, s): 1)b. **no** (n, s) 2)b.

nê (n, s)

na-IV (zh, s): b. **nê** (zh, s)

na-V (n): b. **nan** (n)

-na-I (sf): -den beri anlamını veren bir sonek

-na-II (sf): "daha" anlamı veren bir sonek

Rojêna tîya bimane. (Bir gün daha burada kal.)

nabên (n): b. **mabên** (n)

naca (n): b. **noca** (n)

nacar, -e: b. **necar**, -e

nace (m): b. **nacnîye** (m)

naciki (m): b. **nacnî** (m)

naciq (n): b. **nalçix** (n)

nacki (m): b. **nacnî** (m)

nacnî (m): amca karısı

nacnîye (m): amca karısı

naçiq (n): b. **nalçix** (n)

nahal (m): b. **nale-II** (m)

nahet-dohet: b. **nohet-ohet**

naheti (m): b. **nohet** (n)

nahêm (n): b. **nohêm** (n)

nahêm-dohêm: b. **nohêm-ohêm**

nahîye (m): bucak, nahiye

Nairobî: Nairobi

naji (m): b. **nacnî** (m)

najinî (m): b. **nacnî** (m)

najnî (m): b. **nacnî** (m)

najnîye (m): b. **nacnîye** (m)

nak-I (n): göbek

nak-II (m): b. **nake** (m)

nake (m): tığ, dantel iğnesi

naki

naki (m): b. **nak-I** (n)
nakîdebîyayîş (n): b. **nekîde-**
bîyayîş (n)
nal (n): b. **nale-II** (n)
nalbêri (m): b. **henarêre** (m)
nalbur, -e: nalbur
nalçix (n): b. **nalçix** (n)
nalçe (n): nalça
nalçix (n): nacak (küçük balta)
nalçixê dewrêşan (n): kesici tarafı yarım daire biçiminde olan bir savaş aleti
nalçixê dewrêşû (n): b. **nalçixê dewrêşan** (n)
nale-I (m): düve
nale-II (n): nal
nalek (m): b. **nale-I** (m)
nalên (n): nalın
nali-I (m): b. **nale-I** (m)
nali-II (n): b. **nale-II** (n)
nalike (m): b. **nale-I** (m)
naliki (m): b. **nale-I** (m)
nalmanga (m): genç inek
nalmikî (m): tabak
name (n): ad, isim
nameyê xebitnayoxe (n)
(TE): kullanıcı adı
nameyê xebitnayoxî (n)
(TE): kullanıcı adı
nameyo ante (n): bükünlü ad, bükünlü isim
nameyo anteyo makî (n): bükünlü dişil isim
nameyo anteyo nêrî (n): bükünlü eril isim
nameyo cins (n): cins ad, cins isim
nameyo makî (n): dişil ad, dişil isim
nameyo nêrî (n): eril ad, eril isim
nameyo notr (n): nötr ad,

nötr isim
nameyo taybetî (n): özel ad, özel isim
nameyo xoser (n): yalın ad, yalın isim
nameyo yewhûmar (n): tekil ad, tekil isim
nameyo zafhûmar (n): çoğul ad, çoğul isim
namger, -e: sözlü
namilkî (m): b. **nalmikî** (m)
Namibya (m): Namibya (Güneybatı Afrika)
namus (n): b. **namûs** (n)
namûs (n): namus
namzed, -e: aday
namzediye (m): adaylık
nan (n): 1)ekmek 2)yemek
nan dayene: yemek vermek
nan ra biriyayene: yemeden içmeden kesilmek, yiye-
mez olmak
nan û awe: yiyecek, yiyecek
ve içecek (mecazen)
nan û sole: yiyecek, yiyecek
ve içecek (mecazen)
nan vetene: yemek çıkar-
mak
nana binê adirî (m): kömbe
(küle gömülerek pişirilen
mayasız çörek)
nanê belxulî (n): b. **nanê**
belxurî (n)
nanê belxurî (n): bulgur ek-
meği (bulgurdan yapılan ek-
mek)
nanê rûnî (m): katmer (bir
hamur işi)
nanê sacî (n): yufka, yuka
(ekmeği)
nanê socî (n): b. **nanê sacî** (n)
nanê şolmazî (n): akıtma

(civıkça hamurdan yapılan bir-tür tatlı)
nanê taweyî (n): pişi, yağ katılmış hamurun yine yağ-da kızartılmasıyla yapılan hamur işi
nanê tewqe (n): yufka, yuka (ekmeği)
nanê tîr (n): b. **nanê tîrî** (n)
nanê tîre (n): b. **nanê tîrî** (n)
nanê tîrî (n): yufka, yuka (ekmeği)
nanê veyveyî (n): düğün ye-meği (topluca yenir)
nanê veyvî (n): b. **nanê veyveyî** (n)
nanê xo vetene: nafakasını çıkarmak
nanê ... vetene: nafakasını çıkarmak
nano anculî (n): katıksız ekmek, kuru ekmek, yavan ekmek
nano eşkeba (n): b. **nano eşkeva** (n)
nano eşkeva (n): mayasız ekmek
nano fetir (n): b. **nano pa-tîre** (n)
nano fitîl (n): b. **nano pa-tîre** (n)
nano fitîr (n): b. **nano pa-tîre** (n)
nano huşk (n): katıksız ek-mek, kuru ekmek, yavan ek-mek
nano iştekerde (n): b. **nano mîştekerde** (n)
nano kartî (n): bayat ekmek
nano labâşe (n): b. **nano la-waş** (n)
nano lawaş (n): yufka ek-

meği
nano lewaş (n): b. **nano la-waş** (n)
nano lewaş (n): b. **nano la-waş** (n)
nano mîrazkerde (n): ma-yalı ekmek
nano mîşte (n): mayalı ek-mek
nano mîştekerde (n): ma-yalı ekmek
nano onculî (n): b. **nano anculî** (n)
nano patîle (n): b. **nano pa-tîre** (n)
nano patîre (n): 1)lavaş, bazlama 2)mayasız ekmek
nano wişk (n): b. **nano huşk**
nano yewxe (n): b. **nano yowxe** (n)
nano yowxe (n): yufka, yu-ka (ekmeği)
nano ziwa (n): katıksız ek-mek, kuru ekmek, yavan ek-mek
nano zuwa (n): b. **nano zi-wa** (n)
nan-awe: yiyecek, yiyecek ve içecek (mecazen)
nan-sole: yiyecek, yiyecek ve içecek (mecazen)
nandar, -e: konuksever, misa-firperver
nane-I (m): ekmek (ekmek ta-nesi)
nane-II (n): nane
nanên, -e: b. **winasî**, -ye; **ina-sarên**, -e
nani (m): b. **nane-I** (m)
nanmikî (m): b. **nalmikî** (m)
nara: 1)bu kez, bu kere, bu defa, bu sefer

De nara mi waştınî ke şê-ro, o nêşinî: Bu kez (şimdi de) ben gitmesini istiyordum, o gitmiyordu.

2) bir de

Nara mi nîyada ke ... (Bir de baktım ki ...)

naray: b. nara

narbe (n): filiz (yenilebilen filiz), sürgün (yenilebilen sürgün)

narbe dayene: filizlenmek, filiz vermek

narbik (n): filiz (yenilebilen filiz), sürgün (yenilebilen sürgün)

narbik dayene: filizlenmek, filiz vermek

nardane (m): b. nêrdîwane (m)

nardîwani (m): b. nêrdîwane (m)

nardonî (m): b. nêrdîwane (m)

nare (m): b. henare (m)

narey: b. nara

narî-dorî: b. norî-orî

Narman (n): Narman

narre (n): b. narbe (n)

narre dayene: b. narbe dayene

narve (n): b. narbe (n)

narve dayene: b. narbe dayene

nasalîyayîne: b. nesilîyayene

nasalîyayîş (n): b. nesilîyayîş (n)

nasalnayîne: b. nesilnayene

nasalnayîş (n): b. nesilnayîş (n)

nasilîyayîne: b. nesilîyayene

nasilîyayîş (n): b. nesilîyayîş (n)

nasilnayîne: b. nesilnayene

nasilnayîş (n): b. nesilnayîş (n)

nasir (n): nasır

nasir girê dayene: nasır-laşmak, nasırılanmak

nasname (n): kimlik

nasyonalîst, -e: milliyetçi

naşt (n): b. nat (n)

naşt û aş: b. nat û wet

naşt û baş: b. nat û wet

naşt û daşt: b. nat û wet

naşt-daşt: b. nat-wet

naşt-dašta: b. nata-weta

našta: b. nata

našta-başta: b. nata-weta

našta-dašta: b. nata-weta

našta-yašta: b. nata-weta

naştên (n): b. natên (n)

nat (n): beri, bu taraf, bu yaka

nat a: b. wet ra

nat û bot: bu taraf o taraf, öte beri

nat û dot: bu taraf o taraf, öte beri

nat û wat: b. nat û wet

nat û wet: bu taraf o taraf, öte beri

nat û wet kerdene: dolaşmak

nat-bota: b. nata-bota

nat-dot: bu taraf o taraf, öte beri

nat-wet: bu taraf o taraf, öte beri

nata: beriye, bu tarafa, bu yaka

nata-bota: o yana bu yana

nata-dota: b. nata-bota

nata-wata: b. nata-weta

nata-weta: bu tarafta o tarafta, ötede beride

nate: b. nata

natên, -e: beriki, berideki

natike (m): alın

nato: b. nata

nator, -e: bağban (bağı koruyan)
natorcî, -ye: b. **nator**, -e
natorçî, -ye: b. **nator**, -e
natorey (m): b. **natorvanî** (m),
natorvanîye (m)
natorvanê (m): b. **natorvanî**
(m), **natorvanîye** (m)
natorvanî (m): bağbancılık
natorvanîye (m): bağbancılık
natûwetkerdiş (n): dolaşma
Nauru (n): Nauru
naver (n): b. **nover** (n)
navik (m): b. **nak-I** (n)
navîkî (m): b. **nalmikî** (m)
navkêl (n): bel
navlêri (m): b. **henarêre** (m)
navran (n): apışlık, ağ
navroce (m): b. **nêmroje** (m)
navteng (n): kolan
naway: b. **neway**
nawayin, -i: b. **newayin**, -e
nawitene: göstermek
nawitiş (n): gösterme, gösteri
nawnayene: göstermek
nawnayîş (n): gösterme, gösteri
naxir (n): sığır sürüsü
nay (m, z): b. **naye** (m, z)
naye (m, z): buna, bunu
nayene xo ser: b. **xo ser nayene**
nayîli (m): b. **nale-I** (m)
nayîm (n): b. **nohêm** (n)
nayîm-doyîm: b. **nohêm-ohêm**
nayîne (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
naylo (n): b. **naylon** (n)
naylon (n): naylon
naylu (n): b. **naylon** (n)
naylun (n): b. **naylon** (n)
nayno (zh, z): b. **nînan** (zh, z)

naynon (zh, z): b. **nînan** (zh, z)
nayşt (n): b. **nat** (n)
nayştên (n): b. **natên** (n)
naza (n): b. **noca** (n)
nazbalî (m): b. **nazbalîve** (m)
nazbalife (m): b. **nazbalîve** (m)
nazbalîve (m): köşe yastığı
nazer (n): b. **nezer** (n)
nazer bîyayene: b. **nezer bîyene**
nazer kerdene: b. **nezer kerdene**
nazîk, -e: b. **nazîk**, -e
nazîk, -e: nazîk
nazîkey (m): b. **nazîkîye** (m),
nazîkî (m)
nazîkê (m): b. **nazîkîye** (m),
nazîkî (m)
nazîkî (m): nazîklik
nazîkîye (m): nazîklik
nazname (n): takma ad
Ncamena (m): N'Djamena
ne ... ne ...: ne ... ne ...
Ne wendo ne nuştô. (Ne okumuş, ne yazmış.)
nebaş, -e: kötü
nebaşî (m): kötülük
nebaşîye (m): kötülük
nebat (n): bitki, nebat
nebere (m): b. **nûbere** (m)
nebextewer, -e: mutsuz
nebextewerî (m): mutsuzluk
nebextewerîye (m): mutsuzluk
nebextîyar, -e: mutsuz
nebextîyarî (m): mutsuzluk
nebextîyariye (m): mutsuzluk
nebîyes: b. **newês**
nebyes: b. **newês**
necar, -e: marangoz
necariye (m): marangozluk
necax (n): 1) nacak (küçük bal-

necir

ta) 2)kesici tarafı yarım daire biçiminde olan bir savaş aleti

necir (n): b. **nejir** (n)

necirnaya (m): b. **nejirnaya** (m)

necirnaye (n): b. **nejirnaye** (n)

necirnayene: b. **nejirnayene**

necirnayış (n): b. **nejirnayış** (n)

necirnayiye (m): b. **nejirnayiye** (m)

neçir (n): b. **nêçir** (n)

nediyar, -e: belirtisiz

nefele (m): yabanyoncası, yabaniyonca, üçgül, tirfil

neveli (m): b. **nefele** (m)

nefes (n): 1)nefes, soluk

nefes biriyayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak

nefes dayene: nefes vermek, soluk vermek

nefes girewtene: nefes almak, soluk almak

nefes girotene: b. **nefes girewtene**

nefes gîriyayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak

nefes guretene: b. **nefes girewtene**

nefes peysayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak

nefes piro peysayene: nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak

nefes ro ... cêriyayene: b.

nefes ro ... gîriyayene

nefes ro ... gîriyayene:

nefesi kesilmek, nefesi tıkanmak, nefesi tutulmak, soluğu kesilmek, soluğu tıkanmak

2)nazar
nefes biyayene: b. **nefes biyene**

nefes biyene: nazar değmek, göz değmek, nazara gelmek

nefes kerdene: nazar etmek

nefiliyayîne: b. **nefiriyayene**

nefiliyayış (n): b. **nefiriyayış** (n)

nefiliyayış (n): b. **nefiriyayış** (n)

nefir (n): burkulma (el, ayak vb. için)

nefiriyayene: burkulmak (el, ayak vb. için)

nefiriyayış (n): burkulma (el, ayak vb. için)

nefiriyayışê destî: el burkulması

nefiriyayışê linge: ayak burkulması

nefli (m): b. **nefele** (m)

nefs (n): nefis

nefsist, -e: b. **nefsist**, -e

nefspêt, -e: nefesine hakim

nefsist, -e: nefesine hakim olmayan, ekte (her yiyeceği canı çeken)

nefsisti (m): b. **nefsist** (m)

nefstenik, -e: nefesine hakim olmayan, ekte (her yiyeceği canı çeken)

negatif, -e: olumsuz

neha-I (m): nohut

nehaya pirênaya (m): kavrulmuş nohut, leblebi

nehaya pirênayîye (m): kavrulmuş nohut, leblebi

nehaya tirênaya (m): kav-

rulmuş nohut, leblebi
nehaya tirênayîye (m):
 kavrulmuş nohut, leblebi
neha-II (n): şey
Nehayî bîyare. (Şeyi getir.)
nehey (m): b. **neha** (m), **nuke** (m)
nehê (m): b. **neha** (m), **nuke** (m)
nehîye (m): b. **nahîye** (m)
nehne (n): b. **nane-II** (n)
nejdî, -ye: b. **nêzdî**, -ye
nejir (n): işleme
nejirnaya (m): işlemeli, nakışlı
nejirnaye (n): işlemeli, nakışlı
nejirnayene: işlemek, nakışla-
 mak, nakış yapmak
nejirnayîş (n): işleme (işlemek
 eylemi), nakışlama, nakış
 yapma, dikişle süsleme
nejirnayîye (m): işlemeli, na-
 kışlı
nek (n): diş
neka: b. **nika**
nekîdebiyayîş (n): bademcik
 şişmesi
nekîdekewtîş (n): bademcik
 şişmesi
nekme (n): nem, rutubet
nekme girewtene: nemlen-
 mek, rutubetlenmek
nekmeyin, -e: nemli, rutubetli
nekmeyinîye (m): nemlilik,
 rutubetlilik
neks (m): b. **nekse** (m)
nekse (m): şiddetli sırt veya bel
 ağrısı
neksi (m): b. **nekse** (m)
nektarîne (m): nektarin
nektarînêre (m): nektarin
 ağacı
nekuk (n): b. **nenûg** (n)
nem (n): nem
nem girewtene: nemlen-

mek, rutubetlenmek
nemac (n): b. **nimaj** (n)
nemacî: b. **nimajê**
nemaj (n): b. **nimaj** (n)
nemajî: b. **nimajê**
nemaz (n): b. **nimaj** (n)
nememnun, -e: hoşnutsuz
nememnuney (m): b. **nemem-
 nunî** (m), **nememnuniye**
 (m)
nememnunê (m): b. **nemem-
 nunî** (m), **nememnuniye** (m)
nememnunî (m): hoşnutsuz-
 luk
nememnuniye (m): hoşnut-
 suzluk
nememnuniyet (n): hoşnut-
 suzluk
nemeşrû: gayri meşru
nemin -e: nemli, rutubetli
neminê (m): b. **neminîye** (m)
neminîye (m): nemlilik, rutu-
 betlilik
nemir, -i: b. **nerm**, -e
nemnek, -e: nemli, rutubetli
nemnekiye (m): nemlilik, ru-
 tubetlilik
nemr, -i: b. **nerm**, -e
nemr bîyayene: b. **nerm
 bîyene**
nemr kerdene: b. **nerm
 kerdene**
nemrbîyayîş (n): b. **nermbî-
 yayîş** (n)
nemrkerdiş (n): b. **nermker-
 diş** (n)
nene (n): b. **nane-II** (n)
nengu (n): b. **nenûg** (n)
nenig (n): b. **nenûg** (n)
nenik (n): b. **nenûg** (n)
nenik (m): b. **neynike** (m)
nenug (n): b. **nenûg** (n)

nenûg

nenûg (n): tırnak

Nepal (n): Nepal

nepexîyayene: b. **nepixîya-yene**

nepexnayene: b. **nepixna-yene**

nepixîyayene: şişmek

nepixnayene: şişirmek

neqeb (n): 1)geçit, derbent, boğaz 2)çit kapısı, çeper kapısı

neqeskerde (n): b. **neqişkerde** (n)

neqeskerdiye (m): b. **neqişkerdiye** (m)

neqesnaye (n): b. **neqışnaye** (n)

neqesnayene: b. **neqışnayene**

neqesnayêne: b. **neqışnayêne**

neqesnayîs: b. **neqışnayîş** (n)

neqesnayîş (n): b. **neqışnayîş** (n)

neqesnayîye (m): b. **neqışnayîye** (m), **neqışnayîye** (m)

neqeşnayene: b. **neqışnayene**

neqeşnayêne: b. **neqışnayêne**

neqeşnayîş (n): b. **neqışnayîş** (n)

neqeşnayîye (m): b. **neqışnayîye** (m)

neqev (n): b. **neqeb** (n)

neqew (n): b. **neqeb** (n)

neqêskerde (n): b. **neqişkerde** (n)

neqêskerdiye (m): b. **neqişkerdiye** (m)

neqêsnaye (n): b. **neqışnaye** (n)

neqêsnayîye (m): b. **neqışnayîye** (m), **neqışnayîye** (m)

neqile (m): kez, kere, defa, sefer

neqilê: bir kez

neqilêk: bir kez

neqilna: yine, gene, tekrar

neqis (n): b. **neqiş** (n)

neqis kerdene: b. **neqiş kerdene**

neqisin (n): b. **neqışin**, -e

neqiskerde (n): b. **neqişkerde** (n)

neqiskerdiş (n): b. **neqişkerdiş** (n)

neqiskerdiye (m): b. **neqişkerdiye** (m)

neqisnaye (n): b. **neqışnaye** (n)

neqisnayene: b. **neqışnayene**

neqisnayêne: b. **neqışnayêne**

neqisnayîş (n): b. **neqışnayîş** (n)

neqisnayîye (m): b. **neqışnayîye** (m), **neqışnayîye** (m)

neqisnayîye (m): b. **neqışnayîye** (m)

neqiş (n): işleme, nakış

neqiş kerdene: nakış işlemek

neqîşên, -e: b. **neqîşin**, -e

neqîşin, -e: işlemeli, nakışlı

neqîşîn, -e: b. **neqîşin**, -e

neqîşkarda (m): b. **neqîşkerda** (m)

neqîşkarde (m): b. **neqîşkerde** (n)

neqîşkerda (m): işlemeli, nakışlı

neqîşkerde (n): işlemeli, nakışlı

neqîşkerdi (n): b. **neqîşkerde** (n)

neqîşkerdiş (n): nakış işleme

neqîşkerdî (m): işlemeli, nakışlı

neqîşkerdiye (m): işlemeli, nakışlı

neqışnaya (m): işlemeli, nakışlı
neqışnaye (n): işlemeli, nakışlı
neqışnayene: işlemek, nakışlamak, nakış yapmak
neqışnayî (n): b. **neqışnaye** (n)
neqışnayî (m): işlemeli, nakışlı
neqışnayîş (n): 1)işleme (işlemek eylemi), nakışlama, nakış yapma 2)dikişle süsleme
neqışnayîye (m): işlemeli, nakışlı
neql kerdene: aktarmak
neqle (m): b. **neqile** (m)
neqlê: b. **neqilê**
neqlêk: b. **neqilêk**
neqli (m): b. **neqre** (m)
neqlikî vero ameyene: hik tutmak
neqlikî vero ameyîne: b.
neqlikî vero ameyene
neqliya (m): nakliye
neqlkerdiş (n): aktarma
neqlna: b. **neqilna**
neqra (m): davul
neqre (m): çok büyük kazan
neqs (n): b. **neqış** (n)
neqs kerdene: b. **neqış kerdene**
neqsın (n): b. **neqışın**, -e
neqşkerde (n): b. **neqışkerde** (n)
neqşkerdiş (n): b. **neqışkerdiş** (n)
neqşkerdiye (m): b. **neqışkerdiye** (m)
neqs (n): b. **neqış** (n)
neqs kerdene: b. **neqış kerdene**
neqsên, -e: b. **neqışın**, -e
neqşi (n): b. **neqış** (n)
neqsın, -e: b. **neqışın**, -e

neqşibendî, -ye: Nakşibendi
neqşibendîti (m): Nakşibendilik
neqşibendiyey (m): b. **neqşibendiyîye** (m), **neqşibendiyî** (m)
neqşibendiyê (m): b. **neqşibendiyîye** (m), **neqşibendiyî** (m)
neqşibendiyî (m): Nakşibendilik
neqşibendiyîye (m): Nakşibendilik
neqşin, -e: b. **neqışın**, -e
neqşkerdiş (n): b. **neqışkerdiş** (n)
ner (n): b. **nêrî** (n)
nerazî, -ye: hoşnutsuz
neraziyey (m): b. **neraziyî** (m), **neraziyîye** (m)
neraziyê (m): b. **neraziyî** (m), **neraziyîye** (m)
neraziyî (m): hoşnutsuzluk
neraziyîye (m): hoşnutsuzluk
nerb (n): b. **narbe** (n)
nerb dayene: b. **narbe dayene**
nerbe (n): b. **narbe** (n)
nerbe dayene: b. **narbe dayene**
nerbik (n): b. **narbik** (n)
nerbik dayene: b. **narbik dayene**
nerdgan (n): b. **nêrdîwane** (m)
nerdiwûn (m): b. **nêrdîwane** (m)
nerdiwan (n): b. **nêrdîwane** (m)
nerdiwon (n): b. **nêrdîwane** (m)
nerdiwûn (n): b. **nêrdîwane** (m)
nerdugan (n): b. **nêrdîwane** (m)
nergon (m): b. **nêrdîwane** (m)
neri (n): b. **nêrî** (n)-2
nerî-I (n): b. **nêrî** (n)

nerî-II

nerî-II (n): bızır, klitoris
nerm, -e: yumuşak, ılık
nerm bîyene: yumuşamak, ılıklaşmak
nerm kerdene: yumuşatmak, ılıklaştırmak
nermbîyayîş (n): yumuşama, ılıklaşma
nermkerdiş (n): yumuşatma, ılıklaştırma
neru (n): b. nêrî (n)-2
nesalîyayene: b. nesilîyayene
nesalîyayîş (n): b. nesilîyayîş (n)
nesalnayene: b. nesilnayene
nesalnayîş (n): b. nesilnayîş (n)
neselîyayene: b. nesilîyayene
neselîyayîş (n): b. nesilîyayîş (n)
neselnayene: b. nesilnayene
neselnayîş (n): b. nesilnayîş (n)
nesilîyayene: süzölmek (sıvı için)
nesilîyayîş (n): süzölme (sıvı için)
nesilnayene: süzmek (sıvı için)
nesilnayîş (n): süzme (sıvı için)
nesilke (n): teskere (gereç taşı-makta kullanılan)
nesr, -e: nesir
neşa, -ye: neşesiz
neşayî (m): neşesizlik
neşayîye (m): neşesizlik
neşên, -e: neşesiz
neşênî (m): neşesizlik
neşênîye (m): neşesizlik
neşr (n): yayım, neşir
neşr bîyene: yayımlanmak, neşredölmek

neşr kerdene: yayımlamak, neşretmek
neşriyat (n): yayım, neşriyat
netede: hariç
netewe (m): millet, ulus
Neteweyê Yewbîyayeyî (NY): Birleşmiş Milletler (BM)
neteweperwer, -e: milliyetçi
neteweyî, -ye: milli, ulusal
netêda: hariç
Ti netêda herkes amebî. (Sen hariç herkes gelmişti.)
netîca (m): b. netîce (m)
netîce (m, mat): sonuç, netice
Netîceya îmtihanî bellî/kifş nêbîya. (Sınavın sonucu belli olmuştı.)
nevîn (n): b. nivîne (m)
new: dokuz
new sey: dokuz yüz
newa (m): yeni
newale (m): vadi, koyak
newali (m): b. newale (m)
neway: doksan
newayê: b. neway
newayin, -e: doksanıncı
newbe (m): b. nobe (m)
newbeçî (n, m): b. nobeçî, -ye
newbeçîyê (m): b. nobeçîyî (m)
newbedar, -e: b. nobedar, -e
newbedar, -i: b. nobedar, -e
newbedarey (m): b. nobedarî (m)
newbet (m): b. nobete (m)
newbetçi, -ye: b. nobeçî, -ye
newbetçiyey (m): b. nobetçiyî (m)
newbetçiyê (m): b. nobetçiyî (m)
newbeti (m): b. nobete (m)
newbeti reydi: b. nobete reyde

newbeti reyra: b. **nobete reyra**
newbi (m): b. **nobe (m)**
newbi reydi: b. **nobe reyde**
newbi reyra: b. **nobe reyra**
newde: b. **newede ra**
newe-I (n): yeni
newe ra: yeniden, yine, gene, tekrar
newe-II: b. **neway**
newede: b. **newede ra**
newede ra: yeniden, yine, gene, tekrar
neweradestpêkerdişdayîş (n) (TE): yeniden başlatmak
newerna: b. **newe ra**
newernaya (m): b. **newirna-ya (m)**
newernaye (n): b. **newirna-ye (n)**
newernayene: b. **newirna-ye**
newernayîş (n): b. **newirna-yîş (n)**
newernayîye (m): b. **newirna-yîye (m)**
newet (m): b. **nobete (m)**
newete (m): b. **nobete (m)**
newê (m): b. **newa (m), newi-ye (m)**
newês: on dokuz
newi (n): b. **newe (n)**
newi ra: b. **newe ra**
newide ra: b. **newede ra**
newin, -e: dokuzuncu
newir (n): işleme
newirnaya (m): işlemeli
newirnaye (n): işlemeli
newirnayene: 1) işlemek 2) süslü püslü anlatmak, detaylı anlatmak
newirnayîş (n): 1) dikişle süs-

leme, işleme (işlemek eylemi) 2) süslü püslü anlatma, detaylı anlatma
newirnayîye (m): b. **newirna-ya (m)**
newî (m): yeni
newîne: b. **inasar, winasî**
newîye (m): yeni
newîyes: b. **newês**
newke: b. **nika**
newqe (m): bel
newresîme (m): nevresim
newroz (n): b. **newroze (m)**
newroze (m): nevrüz
newsî (m): üzerine pestil bulamacı sürülerek pestil yapımı için kullanılan bez parçası
newu (n): b. **newe (n)**
newu ra: b. **newe ra**
newyes: b. **newês**
nexd (n): döven ile boyunduruk arasındaki direk
nexefiyayene: b. **nexifiyayene**
nexefnayene: b. **nexifnayene**
nexeşnayene: b. **neqişnayene**
nexeşnayîş (n): b. **neqişna-yîş (n)**
nexeyr (zr): b. **nexêr (zr)**
nexêr (zr): hayır
nexifiyayene: şişmek
nexifnayene: şişirmek
nexişên, -e: b. **neqişin, -e**
nexişin, -e: b. **neqişin, -e**
nexişîn, -e: b. **neqişin, -e**
nexişkerda (m): b. **neqişkerda (m)**
nexişkerde (n): b. **neqişkerde (n)**
nexişkerdî (m): b. **neqişkerdî (m)**
nexişkerdiye (m): b. **neqişkerdiye (m)**

nexiŝnaya

nexiŝnaya (m): b. neqiŝnaya (m)
nexiŝnaye (n): b. neqiŝnaye (n)
nexiŝnayene: b. neqişnayene
nexiŝnayî (m): b. neqiŝnayî
(m), **neqiŝnayîye** (m)
nexiŝnayîŝ (n): b. neqiŝnayîŝ (n)
nexiŝnayîye (m): b. neqiŝnayî
(m), **neqiŝnayîye** (m)
nexs (n): b. neqiş (n)
nexs kerdene: b. neqiş
kerdene
nexsin (n): b. neqişin, -e
nexskerde (n): b. neqiŝker-
de (n)
nexskerdiŝ (n): b. neqiŝker-
diş (n)
nexskerdiye (m): b. neqiŝker-
diye (m)
nexsnayene: b. neqişnayene
nexsnayêne: b. neqişnayene
nexsnayîŝ (n): b. neqiŝnayîŝ (n)
nexŝ (n): b. neqiş (n)
nexŝ kerdene: b. neqiş
kerdene
nexŝên, -e: b. neqişin, -e
nexŝin, -e: b. neqişin, -e
nexŝîn, -e: b. neqişin, -e
nexŝkerdiŝ (n): b. neqiŝker-
diş (n)
ney-I (zr): hayır
ney-II (n, z): buna, bunu
neyîli (m): b. nale (m)
neyli (m): b. nale (m)
neynik (m): b. neynike (m)
neynike (m): ayna
neynûg (n): b. nenûg (n)
neyu (n): b. newe-I (n)
nezaret (n): gözaltı, nezaret
nezaretxane (n): gözaltı yeri
(binası), nezarethane
nezdî: b. nêzdî, -ye
nezeliyayene: b. nesiliya-

yene
nezeliyayîŝ (n): b. nesiliya-
yîş (n)
nezelnayene: b. nesilnayene
nezelnayîŝ (n): b. nesilnayîş (n)
nezer (n): nazar
nezer biyene: nazar deĝ-
mek, göz deĝmek, nazara
gelmek
nezer kerdene: nazar et-
mek
nezil (n): mantar hastalığı
nezilê destan (n): el man-
tarı
nezilê deston (n): b. nezilê
destan (n)
nezilê destûn (n): b. nezilê
destan (n)
nezilê lingan (n): ayak
mantarı
nezilê lingon (n): b. nezilê
lingan (n)
nezilê lingûn (n): b. nezilê
lingan (n)
nezilê sarî (n): b. nezilê se-
rî (n)
nezilê serî (n): baş mantarı
nezle (n): nezle
nê-I (zh, z): bunlar
nê-II (zh, s): bunlar.
Nê kênekî vanê. (Bu kızlar
söylüyorlar.)
Nê lajekî vanê. (Bu oĝlan-
lar söylüyorlar.)
nê ... ra: bunlara
Nê kênekan ra vaje. (Bu
kızlara söyle.)
Nê lajekan ra vaje. (Bu oĝ-
lanlara söyle.)
nê-III (n, z): b. ney-II (n, z)
nê-IV (n, s): bu
Nê lajekî va. (Bu oĝlan söy-

ledi.)
nê ... ra: buna
nê-V (zr): b. **ney-I (zr)**
nê ... nê ... : b. **ne ... ne ...**
nêbo: sakın
nêbo ke: b. **nêbo**
nêçîr (n): av
nêçîrwan, -e: avcı
nêçîrwan, -e: b. **nêçîrwan, -e**
nêdarsaya (m): b. **nêderesa-**
ya (m), nêderesayîye (m)
nêdarsaye (n): b. **nêderesa-**
ye (n)
nêderesaya (m): ham, olma-
 mış
nêderesaye (n): ham, olmamış
nêderesayîye (m): ham, olma-
 mış
nêdersaya (m): b. **nêderesaya**
(m), nêderesayîye (m)
nêdersaye (n): b. **nêderesa-**
ye (n)
nêdeste (n): b. **nêdeşte (n)**
nêdešta (m): dikişsiz, dikilme-
 miş
nêdeşte (n): dikişsiz, dikilme-
 miş
nêdeşti (n): b. **nêdeşte (n)**
nêdeştî (m): b. **nêdeştîye (m)**
nêdeştîye (m): dikişsiz, dikil-
 memiş
nêdêšta (m): b. **nêdešta (m)**
nêdêşti (n): b. **nêdeşte (n)**
nêfirîyayêne: b. **nefirîya-**
yene
nêfirîyayîş (n): b. **nefirîya-**
yîş (n)
nêfirîyayene: b. **nefirîyayene**
nêfirîyayîş (n): b. **nefirîyayîş (n)**
nêgar bîyayene: b. **nêgar bî-**
yene
nêgar bîyene: görülmek

nêherê (zr): hayır
nêjdi, -ye: b. **nêzdi, -ye**
nêka: b. **nika**
nêm: yarım
nêma (m): ortak (ortak mal)
nêmante (n): ara
nêmazet, -e: b. **nêmcet, -e**
nêmbirro (n): bugünden son-
 raki ikinci gün
nêmbur (n): b. **nêmbirro (n)**
nêmburro (n): b. **nêmbir-**
ro (n)
nêmcet, -e: eksik
nêmçape (m): yarıçap (mat)
nême (n): 1)yarı, yarım 2)ortak
 (ortak mal), ortaklık
No rez nême yo. (Bu bağ-
 -her yarısı bir tarafa ait ol-
 mak üzere- ortaktır.)
nêmecet, -e: b. **nêmcet, -e**
nêmedar, -e: ortak, ortakçı, ya-
 rıcı
nêmedar bîyene: ortak ol-
 mak, yarıcı olmak
nêmedarî (m): ortakçılık, yarı-
 cılık
nêmedarîye (m): ortakçılık,
 yarıcılık
nêmejet, -e: b. **nêmcet, -e**
nêmeroj (n): b. **nêmroje (m)**
nêmeyey (m): b. **nêmeyîye (m)**
nêmeyî (m): ortakçılık, ortak-
 lık
nêmeyîye (m): ortakçılık, or-
 taklık
nêmezet, -e: b. **nêmcet, -e**
nêmgirawe (m): yarımada
nêmjet, -i: b. **nêmcet, -e**
nêmkod (n): tahıl vb. şeyleri
 ölçmek için kullanılan tahta-
 dan yapılmış büyük kabın
 ("kod"un) yarısı

nêmkued

nêmkued (n): b. **nêmkod** (n)
nêmlete (n): yarım parça
nêmleti (n): b. **nêmlete** (n)
nêmlên (n): küçük kazan
nêmonte (n): **nêman** (n)
nêmparçe (n): yarım parça
nêmparçi (n): b. **nêmparçe** (n)
nêmroje (m): öğle
nêmroje de: öğleyin (öğle vakti)
nêmroje ra pey: öğleden sonra
nêmroje ra ver: öğleden önce
nêmrueci (m): b. **nêmroje** (m)
nêmrueci di: b. **nêmroje de**
nêmrueci ra pê: b. **nêmroje ra pey**
nêmrueci ra ver: b. **nêmroje ra ver**
nêmrucej (n): b. **nêmroje** (m)
nêmrucej di: b. **nêmroje de**
nêmrucej ra pey: b. **nêmroje ra pey**
nêmrucej ra ver: b. **nêmroje ra ver**
nêmserre (m): dönem (eğitim-öğretim yılının yarısı), yarıyıl
nêmserra payîzi (m): birinci yarıyıl (güz dönemi)
nêmserra wisarî (m): ikinci yarıyıl (bahar dönemi)
nêmşewe (m): gece yarısı
nêmtimin (n): kile, ölçek (tahıl ölçmeye yarar kap), şinik
nêmtirro (n): bugünden sonraki üçüncü gün
nêmturro (n): b. **nêmtirro** (n)
nênik (m): b. **neynike** (m)
nêrasaya (m): b. **nêresaya** (m), **nêresayîye** (m)

nêrasayi (n): b. **nêresaye** (n)
nêrdewani (m): b. **nêrdîwane** (m)
nêrdîwan (n): b. **nêrdîwane** (m)
nêrdîwane (m): merdiven
nêrdîwana darêne (m): ağaç veya tahtadan yapılmış merdiven
nêrdiwûn (m): b. **nêrdîwane** (m)
nêrdîwûn (m): b. **nêrdîwane** (m)
nêrdwûn (m): b. **nêrdîwane** (m)
nêresaya (m): ham, olmamış
nêresaye (n): ham, olmamış
nêresayîye (m): ham, olmamış
nêresta (m): ham, olmamış
nêreste (n): ham, olmamış
nêrestîye (m): ham, olmamış
nêrešta (m): b. **nêresta** (m), **nêrestîye** (m)
nêreşte (n): b. **nêreste** (n)
nêreştîye (m): b. **nêresta** (m), **nêrestîye** (m)
nêrik (n): iğne (bitkilerde)
nêrisaya (m): b. **nêresaya** (m), **nêresayîye** (m)
nêrisaye (n): b. **nêresaye** (n)
nêrisayîye (m): b. **nêresaya** (m), **nêresayîye** (m)
nêrî (n): 1)eril
2)iğne (bitkilerde)
nêrîyê pîyazî (n): soğan iğnesi
nêrîyê qirrike (n): ademası (gırtlak çıkıntısı)
nêşka: b. **nişka**
nêşka ve ra: b. **nişka ve ra**
nêwes, -e: b. **nêweş**, -e
nêwes bîyayene: b. **nêweş bîyene**
nêwes kerdene: b. **nêweş kerdene**
nêwes kewtene: b. **nêweş**

kewtene
nêwesa girane (m): b. **nêweşa girane** (m)
nêweso giran (n): b. **nêweşo giran** (n)
nêweşênî (m): b. **nêweşênî** (m)
nêweş, -e: hasta, sayrı
nêweş biyene: hasta olmak, hastalanmak
nêweş kerdene: b. **nêweş kerdene**
nêweş kerdene: hasta etmek
nêweş kewtene: hasta düşmek, hastalanmak
nêweşa girane (m): ağır hasta
nêweşa xidare (m): ağır hasta
nêweşo giran (n): ağır hasta
nêweşo xidar (n): ağır hasta
nêweşaney (m): b. **nêweşênî** (m)
nêweşanî (m): b. **nêweşênî** (m)
nêweşey (m): b. **nêweşî** (m), **nêweşîye** (m)
nêweşê (m): b. **nêweşî** (m), **nêweşîye** (m)
nêweşên (m): b. **nêweşênî** (m)
nêweşênî (m): hastalık, sayrılık
nêweşî (m): hastalık, sayrılık
nêweşîne (m): b. **nêweşênî** (m)
nêweşîni (m): b. **nêweşênî** (m)
nêweşînî (m): b. **nêweşênî** (m)
nêweşîye (m): hastalık, sayrılık
nêweşîya psîkolojîke (m): ruh hastalığı
nêweşîya ruhî (m): ruh hastalığı
nêweşmiqatkerdox, -e: has-tabakıcı

nêweşqayîtkerdox, -e: has-tabakıcı
nêweşxane (n): hastane
nêweşxûne (n): b. **nêweşxane** (n)
nêwet (m): b. **nobete** (m)
nêwetçenî (m): b. **nobetçênî** (m)
nêwetçî, -ye: b. **nobeçî**, -ye
nêwete (m): b. **nobete** (m)
nêwi (n): b. **newe-I** (n)
nêwî (m): b. **newî** (m)
nêwîn: b. **inasar**
nêxeyr (ZR): b. **nexêr** (ZR)
nêxêr (ZR): b. **nexêr** (ZR)
nêzdî, -ye: yakın
nêzik: b. **nêzdî**, -ye
nibû: b. **nêbo**
nicaq (n): b. **necax** (n)
nicax (n): b. **necax** (n)
nifis (n): b. **nufus** (n)
nifte (m): kibrit
nifus (n): b. **nufus** (n)
nifûs (n): b. **nufus** (n)
niha (m): b. **neha** (m), **nuke** (m)
nihal (m): b. **nale** (m)
nihe (m): b. **neha** (m), **nuke** (m)
nihê (m): b. **neha** (m), **nuke** (m)
nijdî, -ye: b. **nêzdî**, -ye
nika: şimdi
nikayên, -e: b. **nikayin**, -e
nikayin, -e: şimdiki
nikayini (m): b. **nikayine** (m)
nikme (n): b. **nekmme** (n)
nikmeyin, -i: b. **nekmeyin**, -e
nikmeyinê (m): b. **nekmeyinîye** (m)
nikotik (zh): b. **mîrkutikî** (zh)
nikotik vetene: b. **mîrkutikî vetene**
nikurtikî (zh): b. **mîrkutikî** (zh)
nikurtikî vetene: b. **mîrkutikî vetene**

nikuv

nikuv (m): b. mekube (m)
nim (n): şey
Nimî bîyare. (Şeyi getir.)
nimac (n): b. nimaj (n)
nimacê: b. nimajê
nimacê der: b. nimajê der
nimacî: b. nimajê
nimaj (n): 1) namaz
nimajê mexrebî (n): akşam namazı
nimajê şanî (n): akşam namazı
2) sabah
Nimaj bi, embazî şî. (Sabah oldu, arkadaşlar gittiler.)
nimajê: sabahleyin
nimajê der: b. nimajê
nimajî: b. nimajê
nimaz (n): b. nimaj-1 (n)
nime (n): b. nimaj-1 (n)
nimita (m): gizli
nimite (n): gizli
nimitene: gizlemek
nimitiş (n): gizleme
nimitî (m): gizli
nimitîye (m): gizli
nimiz, -i: b. nizm, -e
nimta (m): b. nimita (m)
nimte (n): b. nimitene (n)
nimtene: b. nimitene
nimtiş (n): b. nimitiş (n)
nimtiye (m): b. nimitîye (m)
nimûna (m): b. nimûne (m)
nimûne (m): misal, örnek
nimz, -e: b. nizm, -e
nimzey (m): b. nizmîye (m)
ninc (m): b. linge (m)
ningi (m): b. linge (m)
ninga nardoni (m): b. linga nêrdîwane (m)
ningey nardoni (m): b. linga nêrdîwane (m)

niqikî poameyene: hık tutmak
niqikî poameyîne: b. niqikî poameyene
niqri (m): b. neqre (m)
nişka: aniden, ansızın, birdenbire
nişka merdene: aniden ölmek
nişka ra: b. nişka ve ra
nişka ra merdene: b. nişka ve ra merdene
nişka va: b. nişka ve ra
nişka ve ra: aniden, ansızın, birdenbire
nişka ve ra merdene: aniden ölmek
niştene: b. nuştene
niştêx (n): b. nuştex (n)
niştîş (n): b. nuştîş (n)
nişuer (n): b. nişor (n)
nişuer kerdene: b. nişor kerdene
nivîşt (n): b. nuşte (n)
nivîne (m): yatak
nivîni (m): b. nivîne (m)
nivîşte (n): b. nuşte (n)
niw: b. new
niw rê se: b. new sey
niweş (n): b. nêweş (n)
niweş bîyayene: b. nêweş biyene
niweş kotene: b. nêweş kewtene
niweş kerdene: b. nêweş kerdene
niweşo giran (n): b. nêweşo giran (n)
niweşê (m): b. nêweşî (m), nêweşîye (m)
niweşî (m): b. nêweşî (m), nêweşîye (m)

niwet (m): b. nobete (m)
niwê: b. neway
nixaj (n): b. necax (n)
nizdî: b. nêzdî, -ye
nizdîk: b. nêzdî, -ye
nizdîy (m): b. nêzdîye (m)
nizim, -e: b. nizm, -e
nizm, -e: alçak
nizmî (m): alçaklık
nizmîye (m): alçaklık
nî-I (zh, z): b. nê-I (zh, z)
nî-II (zh, s): b. nê-II (zh, s)
nî-III (n, s): b. nê-IV (n, s)
nî-IV (zr): b. ney-I (zr)
nî-V (n, z): b. ney-II (n, z)
nî ... nî ...: b. ne ... ne ...
nîa: b. wina
nîçik-I (n): doruk, şahika, zirve
nîçik-II (n): bızır, klitoris
nîerdwûn (m): b. nêrdîwane (m)
nîjad (n): ırk
nîjadnas, -e: budunbilimci, etnolog
nîjadnasî (m): budunbilim, ırkiyat, etnoloji
nîjadnasîye (m): budunbilim, ırkiyat, etnoloji
nîjadperest, -e: ırkçı
nîjadperestîye (m): ırkçılık
Nîjer (n): Nijer
Nîjerya (m): Nijerya
nîk (n): kaldıraç (demirden olan), manivela
Nikaragua (m): Nikaragua
nîm: b. nêm
nîmcet, -e: b. nêmcet, -e
nîme (n): b. nême (n)
nîmecet, -e: b. nêmcet, -e
nîmeroc (n): b. nêmroje (m)
nîmeroc de: b. nêmroje de
nîmeroc ra pey: b. nêmroje ra pey

nîmeroc ra ver: b. nêmroje ra ver
nîmjet, -i: b. nêmcet, -e
nîmlên (n): b. nêmlên (n)
nîmroj (n): b. nêmroje (m)
nîmroj di: b. nêmroje de
nîmroj ra pey: b. nêmroje ra pey
nîmroj ra ver: b. nêmroje ra ver
nîmrueci (m): b. nêmroje (m)
nîmrueci di: b. nêmroje de
nîmrueci ra pê: b. nêmroje ra pey
nîmrueci ra ver: b. nêmroje ra ver
nîmruej (n): b. nêmroje (m)
nîmşewe (m): b. nêşewe (m)
nîmtimin (n): b. nêmtimin (n)
nîna (zh, z): b. nînan (zh, z)
nînan (zh, z): bunlar, bunları, bunlara
nîne (zh, z): b. nînan (zh, z)
nînge (m): b. lînge (m)
nînû (zh, z): b. nînan (zh, z)
nînûn (zh, z): b. nînan (zh, z)
nîr (n): b. nîre (n)
nîrbend (n): boyunduruk çubuklarını birbirine bağlayan ip
nîre (n): boyunduruk
nîri (n): b. nîre (n)
nîrkutikî (zh): b. mîrkutikî (zh)
nîrkutikî vetene: b. mîrkutikî vetene
nîsan (n): b. nîşan (n)
nîsane (m): nisan
nîsani (m): b. nîsane (m)
nîske (m): mercimek
nîson (m): b. nîsane (m)
nîsoni (m): b. nîsane (m)

nîsor: b. nîşor (n)

nîsor kerdene: b. nîşor kerdene

nîstane (n): b. nîştane (n)

nîsûn (m): b. nîsane (m)

nîsûnî (m): b. nîsane (m)

nîşan (n): 1)im, işaret 2)nişan

nîşan bîyene: 1)işaretlenmek 2)işaret edilmek 3)nişanlanmak

nîşan dayene: göstermek

nîşan kerdene: 1)imlemek, işaretlemek 2)işaret etmek 3)nişanlamak

nîşanê kêmekî (n): çıkarma işareti (mat), eksi işareti (mat)

nîşanê komkerdişî: toplama işareti (mat)

nîşanê parekî (n): bölü işareti (mat)

nîşanê persî (n): soru işareti

nîşanê reykî (n): çarpı işareti (mat), çarpma işareti (mat)

nîşanê seyîye (n): eşitlik işareti (mat)

nîşanê zêdekî (n): artı işareti (mat)

nîşanbîyaya (m): nişanlı

nîşanbîyaye (n): nişanlı

nîşanbîyayîye (m): nişanlı

nîşanbîyayîş (n): 1)işaretlenme 2)nişanlanma

nîşankerda (m): 1)işaretli 2)nişanlı

nîşankerde (n): 1)işaretli 2)nişanlı

nîşankerdiş (n): 1)imleme, işaretleme 2)nişanlama

nîşankerdiye (m): 1)işaretli

2)nişanlı

nîşon (n): b. nîşan (n)

nîşonbîyaya (m): b. nîşanbîyaya (m)

nîşonbîyaye (n): b. nîşanbîyaye (n)

nîşonkerda (m): b. nîşankerda (m)

nîşonkerde (n): b. nîşankerde (n)

nîşor (n): geviş

nîşor kerdene: geviş getirmek

nîştane (n): yüzük

nîştaneyoy sêmên (n): gümüş yüzük

nîşte (n): b. nuşte (n)

nîştêx (n): b. nuşttox (n)

nîşûn (n): b. nîşan (n)

nîşûnbîyaya (m): b. nîşanbîyaya (m)

nîşûnbîyaye (n): b. nîşanbîyaye (n)

nîşûnkerda (m): b. nîşankerda (m)

nîşûnkerde (n): b. nîşankerde (n)

nîweş: b. nêweş

nîweşî (m): b. nêweşî (m), nêweşîye (m)

nîwet (m): b. nobete (m)

nîwet ra: b. nobete ra

nîwete (m): b. nobete (m)

nîy (n, z): b. ney-II (n, z)

nîya: b. wina

nîyac (m): b. nacnîye (m)

nîyadayene: bakmak, izlemek, seyretmek, temaşa etmek

nîyade: bak

... **de nîyadayene:** -e bakmak

nîyadayîş (n): 1) bakma, izleme, seyretme 2) bakış
nîyadayox, -e: bakan, izleyen, izleyici
nîyaji (m): b. **nacnîye** (m)
nîyajnîye (m): b. **nacnîye** (m)
Nîyamey: Niamey
nîyanê: b. **winasî**, **inasarên**
nîyanên, -e: b. **winasî**, -ye; **inasarên**, -e
nîye (zr): b. **ney-I** (zr)
nîye ... nîye ...: b. **ne ... ne ...**
nîyeman (n): b. **mêman**, -e
nîyemanperwer, -i: b. **mêmanperwer**, -e
nîyemon (n): b. **mêman**, -e
nîyî (zh, z): b. **nê-I** (zh, z)
nîzamin, -e: düzenli, intizamlı, nizamlı
nîzdî: b. **nêzdî**, -ye
no-I (n, z): bu
no wo: b. **no yo**
no yo: budur, işte
ney (n, z): buna, bunu
no-II (n, s): bu
No lajek vano. (Bu oğlan söylüyor.)
no-III (s): keskin
no bîyene keskinleşmek
no kerdene: keskinleştirmek, keskinletmek
no-IV (n): b. **nan** (n)
no-V: b. **new**
no sey: b. **new sey**
nob (m): b. **nobe** (m)
nob şîyayîne: b. **nobe de şîyene**
nobe (m): nöbet
nobe de şîyene: hayvanları gütmeye sırası gelince hayvanları gütmek
nobe girewtene: nöbet tut-

mak
nobe kerdene: nöbetleşmek
nobe pawitene: nöbet beklemek
nobe reyde: nöbetleşe
nobe reyra: nöbetleşe
nobe tepîştene: nöbet tutmak
nobeçî, -ye: nöbetçi
nobeçîyî (m): nöbetçilik
nobedar, -e: nöbetçi
nobedarey (m): b. **nobedarî** (m)
nobedarênf (m): nöbetçilik
nobedarî (m): nöbetçilik
nobedarîye (m): nöbetçilik
nobet (m): b. **nobete** (m)
nobetçênî (m): nöbetçilik
nobetçî, -ye: b. **nobeçî**, -ye
nobetçîtî (m): nöbetçilik
nobetçîyey (m): b. **nobetçîyî** (m)
nobetçîyî (m): nöbetçilik
nobete (m): nöbet
nobete de şîyene: hayvanları gütmeye sırası gelince hayvanları gütmek
nobete girewtene: nöbet tutmak
nobete kerdene: nöbetleşmek
nobete pawitene: nöbet beklemek
nobete ra: nöbetleşe
nobete reyde: nöbetleşe
nobete reyra: nöbetleşe
nobete tepîştene: nöbet tutmak
nobeti (m): b. **nobete** (m)
nobi (m): b. **nobe** (m)
nobîyayîş (n): keskinleşme
noca: bura, burası
nofe (m): kez, kere, defa, sefer
Çend nofi ame? (Kaç kez

nogine

geldi?)

nofê: bir kez

nofêk: bir kez

nogine (m): düve

nogini (m): b. **nogine (m)**

nohet: bu taraf, bu yaka, beri

nohet-ohet: bu taraf o taraf,
öte beri

nohêm (n): beri, bu taraf, bu
yaka

nohêm-ohêm: bu yaka
karşı yaka, bu taraf o taraf,
o yaka bu yaka

nokerdiş (n): keskinleştirme

nome (n): b. **name (n)**

non-I (n): b. **nan (n)**

non dayene: b. **nan da-
yene**

non ra biriyayene: b. **nan
ra biriyayene**

non vetene: b. **nan vetene**

nonê belxulî (n): b. **nanê
belxurî (n)**

nonê riwenî (n): b. **nanê
rûnî (m)**

nonê sacî (n): b. **nanê sa-
cî (n)**

nonê tawa (n): b. **nanê ta-
weyî (n)**

nonê tewa (n): b. **nanê ta-
weyî (n)**

nonê tîre (n): b. **nanê tîrî (n)**

nonê tîri (n): b. **nanê tîrî (n)**

nonê veyvî (n): b. **nanê
veyveyî (n)**

nonê xwi vetene: b. **nanê
xo vetene**

nonê ... vetene: b. **nanê ...
vetene**

nono eşkeva (n): b. **nano
eşkeva (n)**

nono eşkewa (n): b. **nano**

eşkeva (n)

nono husk (n): b. **nano
huşk**

nono mîrazkerde (n): b.

nano mîrazkerde (n)

nono onculî (n): b. **nano
anculî (n)**

nono patîle (n): b. **nano pa-
tîre (n)**

nono patîre (n): b. **nano
patîre (n)**

nono wişk (n): b. **nano
huşk**

nono yoxe (n): b. **nano
yowxe (n)**

nono ziwa (n): b. **nano zi-
wa (n)**

non-II (m): b. **nane-I (m)**

nondar, -e: b. **nandar, -e**

noni (m): b. **nane-I (m)**

nordane (m): b. **nêrdîwane (m)**

nori-orî: etraf, çevre

normal, -e: normal

Norweç (n): Norveç

not (n): not

noter, -e: noter

noteriye (m): noterlik

notr, -e: nötr

nova (m): b. **nobe (m)**

nova şîyene: b. **nobe de şî-
yene**

nove (m): b. **nobe (m)**

novedar, -e: b. **nobedar, -e**

nover (n): beri, bu taraf, bu yaka

nover-bover: bu taraf o ta-
raf, bu yaka karşı yaka, öte
beri

novera-bovera: bu tarafta
o tarafta, ötede beride

nover-wever: bu taraf o
taraf, bu yaka karşı yaka, öte
beri

novera-wevera: bû tarafta
o tarafta, ötede beride
noverên, -e: beriki, berideki
novete (m): b. **nobete** (m)
noveti (m): b. **nobete** (m)
novetî (m): b. **nobete** (m)
now: b. **new**
noway: b. **neway**
nowbe (m): b. **nobe** (m)
nowbeçî, -ye: b. **nobeçî**, -ye
nowbedar, -e: b. **nobedar**, -e
nowbetçî, -ye: b. **nobeçî**, -ye
nowbeti (m): b. **nobete** (m)
nowbi (m): b. **nobe** (m)
nowedar, -i: b. **nobedar**, -e
nowedarê (m): b. **nobedarî** (m)
nowet (m): b. **nobete** (m)
noyênî (m): b. **noyîye** (m)
noyin: b. **newin**, -e
noyî (m): b. **noyîye** (m)
noyîye (m): keskinlik
noyun: b. **newin**, -e
nufus (n): nüfus
nufuso macir (n): göçmen
nüfus, muhacir nüfus
nufûs (n): b. **nufus** (n)
nuke (m): nohut
Nukualofa (m): Nuku'alofa
numre (n): numara
numreyo rêzkî (n) (TE): di-
zisel numara, seri numarası
numûne (m): b. **nimûne** (m)
nuqta (m): nokta
nuqta-vîrgul (n): noktalı vir-
gül
nuqtikî vero ameyene: hik
tutmak
nur (n): ışık, nur
nuşta (m): yazılı
nuştaye (n): b. **nuşte** (n)
nuşte (n): 1) yazı, yazılı 2) mus-
ka

nuşteke (m): favori
nuşteki, -ye: yazılı
nuştene: yazmak
nuştêx (n): b. **nuşttox** (n)
nuştiş (n): yazma
nuştiye (m): yazılı
nuşttox, -e: yazar; yazan, kâtip
nuştoxa dramî (m): dram
yazarı
nuştoxê dramî (n): dram
yazarı
nuştuxe (m): kadın yazar, kâ-
tibe
nuştuxey (m): b. **nuştuxiye** (m)
nuştuxê (m): b. **nuştuxiye** (m)
nuştuxi (m): b. **nuştuxe** (m)
nuştuxiye (m): yazarlık
nuştux: b. **nuşttox**, -e
nut (m): b. **nute** (m)
nute (m): bit yavrusu, yavşak
nuti (m): b. **nute** (m)
nutike (m): bit yavrusu (yav-
şak)
nutiki (m): b. **nutike** (n)
nutiq (n): nutuk
nutiq dayene: nutuk ver-
mek
Nuuk (n): b. **Godthab** (n)
nuxrî (n): ailede ilk çocuk
nuxta (m): b. **nuqta** (m)
nuxtikî vero hameyîne: b.
nuqtikî vero ameyene
nuzdî: b. **nêzdî**, -ye
nuzdiy (m): b. **nêzdiye** (m)
nû-I (n, z): b. **no-I** (n, z)
nû-II (n, s): b. **no-II** (n, s)
nû-III (s): b. **no-III** (s)
nû biyayene: b. **no biyene**
nû kerdene: b. **no kerdene**
nû-IV (n): b. **nan** (n)
Nûakşot (n): Nouakchott
nûbere (m): genç inek, genç
manda

nûbiyayîş

nûbiyayîş (n): b. nobiyayîş (n)

nûke (m): b. nuke (m)

nûkerdiş (n): b. nokerdiş (n)

nûme (n): b. name (n)

Nûmeya (m): Noumea

nûmger (n): b. namger (n)

nûmî (n): b. name (n)

nûn-I (n): b. nan (n)

nûn dayene: b. nan dayene

nûn ra birîyayene: b. nan ra birîyayene

nûn vetene: b. nan vetene

nûnê veywî (n): b. nanê veyveyî (n)

nûnî rûnî (n): b. nanê rûnî (m)

nûnî tîr (n): b. nanê tîrî (n)

nûnî toq (n): b. nanê tewqe (n)

nûnî toq (n): b. nanê tewqe (n)

nûnî vewî (m): b. nanê veyveyî (n)

nûnî xu vetene: b. nanê xo vetene

nûnî ... vetene: b. nanê ... vetene

nûno mîrazkerdi (n): b. nano mîrazkerde (n)

nûno ûnculî (n): b. nano ancûlî (n)

nûno wişk (n): b. nano huşk

nûno ziwa (n): b. nano ziwa (n)

nûnû patîle (n): b. nano patîre (n)

nûn-II (m): b. nane-I (m)

nûngû (n): b. nenûg (n)

nûnî (m): b. nane-I (m)

nûşte (n): b. nuşte (n)

nûştiş (n): b. nuştiş (n)

nûwet (m): b. nobete (m)

nûyê (m): b. noyîye (m)

nûyî (m): b. noyîye (m)

nye ... nye ... : b. ne ... ne ...

O

o-I (n, z): o

O bi xo ame. (O bizzat geldi.)

o ra têpya: b. **ey ra pey**

o wo: b. **o yo**

o wo no wo: b. **o yo no yo**

o yo: odur, işte

o yo no yo: -den beri

o-II (n, s): o

O lajek vano. (O oğlan söylüyor.)

o rîbal ra: b. **o rîwal ra**

o rîwal ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü

o sebeb ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü

o semed ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü

o sevev ra: b. **o sebeb ra**

o sewet ra: b. **o semed ra**

o ter: b. **o tewir**

o tewir: o tür, öyle

o tir: b. **o tewir**

o tore: b. **o tewir**

o tur: b. **o tewir**

o-III (ed): b. **û-III (ed)**

o-IV: b. **ro**

... **o şîyayîş:** b. .... **ro şîyayîş**

... **o şîyene:** b. ... **ro şîyene**

-o (sf): b. **-an (sf)**

obje (n): nesne

oca (n): b. **uca (n)**

ocax (n): ocak (aile, soy)

ocaxe (m): ocak (ateş yakılan veya gazla yakılan), şömine

ocaxa elektrikine (m): elektrik ocağı

ocaxkor, -e: çocuğu olmayan

ocaxkori (m): b. **ocaxkore (m)**

oda-I (m): oda

odaya mêmanan (m): konuk odası, misafir odası

odaya rakewtişî (m): yatak odası

odaya ronîştîşî (m): oturma odası

odaya terraqe (m) (TE): söyleşi odası

oda-II (m): b. **dadî (m)**

ode (n): b. **oda-I (m)**

odir (n): b. **adir (n)**

ohet

ohet (n): o taraf, öte

ohet ra: o taraftan, o tarafta,
o tarafa

ohêm (n): öte, o taraf, karşı yaka

oja (n): b. **uca** (n)

ok (m): b. **awke** (m)

okê bazilcûnû (m): b. awa
firingîyan (m)

okê hinarûn (m): b. awa
henaran (m)

oktobre (m): ekim

okyanûs (n): okyanus

Okyanûsya (m): Okyanusya

olacax (n): kaza

olandî: hiçbir

olboz, -e: b. **embaz**, -e

olboziye (m): b. **embaziye** (m)

olçeg (m): b. **welçeke** (m)

olçek (m): b. **welçeke** (m)

oldon (n): b. **andal** (n)

olecax (n): b. **olacax** (n)

oley (zh): b. **awleyî** (zh)

oleyin: b. **awleyin**, -e

olê (zh): b. **awleyî** (zh)

olê vetene: b. **awleyî vetene**

olêyin: b. **awleyin**, -e

Olî: 1) b. **Elî**, **Alî** 2) Allah, Tanrı,
ilah

Oltî: Oltu

Olur (n): Olur

olûndî: b. **olandî**

olvojiye (m): b. **embaziye** (m)

olvoz, -e: b. **embaz**, -e

olvoziye (m): b. **embaziye** (m)

ombarik: b. **bimbarek**, -e

ombaz, -i: b. **embaz**, -e

ombazey (m): b. **embaziye** (m)

ombazê (m): b. **embaziye** (m)

ombordîş (n): b. **hûmaritîş** (n)

omeyîne: b. **ameyene**

omeyîne dîyayîne: b. **ameyene dîyene**

omeyîne famkerdene: b.

ameyene fehmkerdene

omeyîne girênayene: b.

ameyene girênayene

omeyîne pêser: b. **ameyene pêser**

omeyîne ponayene: b.

ameyene panayene

omeyîne powtene: b. **ameyene pewtene**

omeyîne qirbonkerdene:

b. **ameyene qurbankerdene**

omeyîne romitene: b. **ameyene ramitene**

omeyîne sînayene: b. **ameyene sînayene**

omeyîne vatene: b. **ameyene vatene**

omeyîne vînayîne: b. **ameyene vînayene**

omeyîne werdene: b. **ameyene werdene**

omeyîne xeneqnayîni: b.

ameyene xeniqnayene

omeyîne yew ca: b. **ameyene yew ca**

... **omeyîne**: b. ... **ameyene**

omeyiş (n): b. **ameyiş** (n)

... **omeyiş**: b. ... **ameyiş**

omeyişdeyştiş (n): b. **ameyişdeştiş** (n)

omeyişfamkerdiş (n): b. **ameyişfehmkerdiş** (n)

omeyişgirênayiş (n): b. **ameyişgirênayiş** (n)

omeyişkijikikerdiş (n): b. **ameyişkijikekerdiş** (n)

omeyişkîştîş (n): b. **ameyişkîştîş** (n)

omeyişpaykardiş (n): b. **ameyişpaykerdiş** (n)

omeyîşpêser (n): b. ameyîş-
pêser (n)
omeyîşpiragirewtîş (n): b.
ameyîşpiragirewtîş (n)
omeyîşponayîş (n): b. ame-
yîşpanayîş (n)
omeyîşpowtîş (n): b. ameyîş-
pewtîş (n)
omeyîşsînayîş (n): b. ameyîş-
sînayîş (n)
omeyîşvatîş (n): b. ameyîş-
vatîş (n)
omeyîşxemelnayîş (n): b.
ameyîşxemilnayîş (n)
omeyîşyewca (n): ameyîş-
yewca (n)
omeyn (n): b. amên (n)
omeyn bîyayene: b. amên
bîyene
omeyn kerdene: b. amên
kerdene
omeynbîyayîş (n): b. amênbî-
yayîş (n)
omeynkerde (n): b. amênker-
de (n)
omeynkerdiş (n): b. amên-
kerdiş (n)
omên (n): b. amên (n)
omên bîyayene: b. amên
bîyene
omên kerdene: b. amên
kerdene
omênbîyayîş (n): b. amên-
bîyayîş (n)
omênkerde (n): b. amên-
kerde (n)
omin (n): b. hamnan (n)
omî (n): b. amên (n)
omîn (n): b. amên (n)
omîn bîyayene: b. amên
bîyene
omîn kerdene: b. amên

kerdene
omînbîyayîş (n): b. amênbî-
yayîş (n)
omînkerde (n): b. amênker-
de (n)
omînkerdiş (n): b. amênker-
diş (n)
omno (n): b. hamnan (n)
omnon (n): b. hamnan (n)
omnona (m): b. hamnana (m)
omnone (n): b. hamnane (n)
omnonên, -e: b. hamnanên, -e
omnonîn, -e: b. hamnanên, -e
omnonîye (m): b. hamnanî-
ye (m)
omnû (n): b. hamnan (n)
omnûn (n): b. hamnan (n)
omnûna (m): b. hamnana (m)
omnûne (n): b. hamnane (n)
omnûnîye (m): b. hamnanî-
ye (m)
omnûnyen: b. hamnanên, -e
omr (n): b. emr-I (n)
omvar, -i: b. hember, -e; hem-
ver, -e
omver, -i: b. hember, -e; hem-
ver, -e
-on (sf): b. -an (sf)
ona: b. wina
onasar: b. winasî, inasar
onasarên, -i: b. winasî, -ye;
inasarên, -e
onawa: b. inahawa
onc: b. ancî
onca: b. ancîna
oncax: b. ancax
oncilî, -ye: b. ancilî, -ye
oncitene: b. antene
oncî: b. ancî
oncîna: b. ancîna
oncîya: b. ancîna
oncîyayene: b. ancîyayene

onculi

onculi, -ye: b. **anculî**, -ye
ondaz (n): aptes
ondêr, -e: meret
ondol (n): b. **andal** (n)
oneyîş (n): b. **ewniyayîş** (n)
onix (n): b. **anûx** (n)
onîyayîş (n): b. **ewniyayîş** (n)
bionî: b. **biewnî**
bo: b. **biewnî**
bow: b. **biewnî**
bonî: b. **biewnî**
bonîr: b. **biewnî**
onlig (n): önlük (öğrenci önlü-
ğü)
onlige (m): b. **onlig** (n)
ontene: b. **antene**
ontiş (n): b. **antiş** (n)
onvar: b. **hember**, -e; **hem-
ver**, -e
operasyon (n): 1) ameliyat,
operasyon 2) işlem (mat)
operasyonê aritmetikî (n):
aritmetik işlemi (mat)
operator, -e: 1) cerrah 2) opera-
tör
operatora buldozere (m):
buldozer operatörü
operatora greydere (m):
greyder operatörü
operatora telefoni (m): te-
lefon operatörü
operatora vînçî (m): vînç
operatörü
operatorê buldozere (n):
buldozer operatörü
operatorê greydere (n):
greyder operatörü
operatorê telefoni (n): tele-
fon operatörü
operatorê vînçî (n): vînç
operatörü
opey: b. **apey**

oqyanûs (n): b. **okyanûs** (n)
ora (n): b. **weyra** (n)
orcîk (m): b. **orcîke** (m)
orcîke (m): sucuk (bandırma)
ordege (m): ördek
ordim (n): b. **ardim** (n)
ordim kerdene: b. **ardim
kerdene**
ordum (n): b. **ardim** (n)
ordum kerdene: b. **ardim
kerdene**
orês (n): b. **vewrês** (n)
organîzasyon (n): organizas-
yon, örgüt
organîza (m): organize, örgütlü
organîze (n): organize, örgütlü
organîze bîyene: organize
olmak, örgütlenmek
organîze kerdene: organi-
ze etmek, örgütlemek
organîzebiyayîş (n): organize
olma, örgütlenme
organîzekerda (m): organize
edilmiş olan, örgütlü
organîzekerde (n): organize
edilmiş olan, örgütlü
organîzekerdiş (n): organize
etme, örgütleme
orlon (n): orlon
ornage (m): b. **nimûne** (m)
ornagi (m): b. **nimûne** (m)
orojî (m): b. **veraj** (n)
ors (n): örs
ortaq, -e: b. **ortax**, -e
ortaqey (m): b. **ortaxiye** (m)
ortaqi (m): b. **ortaxe** (m)
ortax, -e: ortak, ortakçı
ortax bîyene: ortak olmak
ortaxey (m): b. **ortaxiye** (m)
ortaxê (m): b. **ortaxî** (m)
ortaxêni (m): ortaklık, ortak-
lık

ortaxi (m): b. **ortaxe** (m)
ortaxî (m): ortakçılık, ortaklık
ortaxiye (m): ortakçılık, ortaklık
orte (n): orta, ara
ortî (zh): yatak
Ortilî: Şenkaya
ortme (n): örtme (bina için)
ortografi (m): yazım, imla
oryes (n): b. **vewrês** (n)
orxan (n): yorgan (b. **lihêf**)
orxane (m): b. **lihêf** (n)
osin (n): b. **asin** (n)
Oslo (n): Oslo
osme (n): b. **asmên** (n)
osmê (n): b. **asmên** (n)
oson, -e-I: b. **asan**, -e
oson-II (n): b. **însan** (n)
ospar (n): b. **espar** (n)
ostine (m): b. **estune** (m)
ostomî (m): b. **astamî** (m)
Ostomol (n): b. **İstanbul** (n)
ostor, -e: b. **estor**, -e
osû-I (n): b. **asan** (n)
osû-II (n): b. **însan** (n)
otobuse (m): otobüs
otokrasî (n): otokrasî
otokrat, -e: otokrat
otonom, -e: özerk, otonom, muhtar
mintiqaya otonome (m): özerk bölge, otonom bölge
otonomî (m): özerklik, otonomi, muhtariyet
otonomîst, -e: özerklik yanlısı, otonomist
otorite (m): otorite
otoriter, -e: otoriter
otoriteriye (m): otoriterlik
Ottawa (m): Ottawa
over: b. **aver**
over berdene: b. **aver ber-**

dene

ow-I (m): b. **awe-I** (m)
ow-II (ed): b. **û-III** (ed)
owca (n): b. **uca** (n)
owdayiş (n): b. **awedayiş** (n)
owdiyayiş (n): b. **awediyayiş** (n)
owe (m): b. **awe-I** (m)
owi-I (m): b. **awe-I** (m)
owi-II (n, z): b. **o-I** (n, z)
owin, -e: b. **awin**, -e
owiniye (m): b. **awiniye** (m)
owk (m): b. **awke** (m)
owk verradayene ... ser: b. **awe veradayene ... ser**
owkdayiş (n): b. **awedayiş** (n)
owkdiyayiş (n): b. **awediya-**
yiş (n)
owke (m): b. **awe-I** (m)
owki (m): b. **awe-I** (m)
owneyiş (n): b. **ewnîyayiş** (n)
ownî: b. **biewnî**
ownîyayiş (n): b. **ewnîyayiş** (n)
ownî: b. **biewnî**
owra (n): b. **weyra** (n)
owrês, -e: b. **hargûş**, -e
owrês, -e: b. **hargûş**, -e
owta (n): b. **tîya** (n)
owuke (m): b. **awe** (m)
owun, -e: b. **awin**, -e
oxil: oğul (hitap hali)
oxir (n): uğur
Oxir bo. (Uğurlar olsun./Güle güle./İyi yolculuklar.)
Oxirê xeyrî bo. (Uğurlar olsun./Güle güle./İyi yolculuklar.)
To rê oxir bo. (Uğurlar olsun./Sana) İyi yolculuklar.
oxma: b. **oxmo**
oxma ki: b. **oxmo**
oxmo: meğer, meğerse
oxmo ke: b. **oxmo**

oxmo ki: b. **oxmo**
oxmona: b. **oxmo**
oxmona ki: b. **oxmo**
oxro: meğer, meğerse
oxro ke: b. **oxro**
oxt (n): b. **wext (n)**
oyin, -e: b. **awî, -ye -I**
oyî, -ye: b. **awî, -ye -I**
oyk (n): b. **ewk (n)**
oyn (n): oyun, numara, hile
oyneyiş (n): b. **ewnîyayiş (n)**
oyniker, -e: numaracı, kurnaz,

hilekâr
oynikeri (m): b. **oynikere (m)**
oynîyayiş (n): b. **ewnîyayiş (n)**
oynyayiş (n): b. **ewnîyayiş (n)**
oynyeyiş (n): b. **ewnîyayiş (n)**
oyro (n): b. **ewro (n)**
oyta (n): b. **tîya (n)**
oz (z): b. **ez (z)**
oza (n): b. **uca (n)**
Ozbekîstan (n): Özbekistan
ozorîyayiş (n): b. **azerîyayiş (n)**
ozorîyene: b. **azerîyayene**

P

pa-I (n): ayak

pa-II: beraber, beraberinde, birlikte

pa ... a: b. **bi ... ra**

pa ... ya: b. **bi ... wa**

pabi: b. **pa-II**

paca (m): pencere

pace (m): b. **page** (m)

paç (n): 1)bez, çaput, paçavra

paçê domanan (n): çocuk bezi, etek bezi

paçê domûnû (n): b. **paçê domanan** (n)

2)gömlek, mintan

Paçê xo pira gîre/xo ra de/xo ra gîre! (Gömleğini giy!)

paço harmekilm/hingilekilm/polkilm/polkirr/qol

(n): kısa kollu gömlek

paçe (m): üçetek

paçi (m): b. **paçe** (m)

paçik (m): 1)bez, çaput, paçavra

paçikê firaqan (n): bulaşık bezi

2)bez veya kumaşın küçük parçası

paçol bîyene: ezilmek

paçol kerdene: ezmek

paçolkerdiş (n): ezme

padusnayene: yapıştırmak

Padusne! (Yapıştır!)

pag (m): b. **page** (m)

page (m): 1)örtme (bina için)

2)yıkıntı, enkaz; harabe

pağa çimî (m): göz çukuru

pagi (m): b. **page** (m)

pahn, -i: b. **pan**, -e

pahney (m): b. **panfiye** (m)

pahnê (m): b. **panfiye** (m)

paj: b. **panc**

paja (m): b. **paca** (m)

pak, -e: temiz, safi

pak kerdene: temizlemek

pak kerdeni: b. **pak kerdene**

paka (n): açık hava, bulutsuz hava

Paka yo. (Hava açıktır.)

pakî (m): temizlik

Pakistan (n): Pakistan

pakiye (m): temizlik

pakker (n) (TE): 1)temizleyici

2)silgi

pala (m): 1)ırgat, tarım işçisi,

palane

rençper, işçi 2)orakçı
palane (m): palan
palas (n): 1)kıldan yapılan bir çeşit basit kilim 2)çul (palanın altında hayvanın sırtına örtülen çul)
palasqa (m): palaska
palasqaya mêrî (m): hakiki deriden yapılmış palaska
palasqe (n): b. **palasqa** (m)
palasqi (n): b. **palasqa** (m)
palax (m): b. **palaxe** (m)
palax (n): b. **palaxe** (m)
palaxe (m): yerdeki kuru ot birikintisi
palaxi (m): b. **palaxe** (m)
palaxûpûç (n): b. **puşûpala-xe** (m)
palaxûpus (n): b. **puşûpala-xe** (m)
paldim (n): 1)kağanın alt bölümü 2)kuskun, paldım
paldum (n): b. **paldim** (n)
paldun (n): b. **paldim** (n)
paldûm (n): b. **paldim** (n)
pale-I (n): 1)ırgat, tarım işçisi, rençper, işçi 2)orakçı
pale-II (m): bacak
paleyey (m): b. **paleyî** (m), **paleyîye** (m)
paleyênî (m): ırgatlık, işçilik, rençperlik
paleyî (m): ırgatlık, işçilik, rençperlik
paleyîye (m): ırgatlık, işçilik, rençperlik
Pali (n): Palu
palike (m): basamak
palika nêrdîwane (m): merdiven basamağı
palika nîreyî (m): boyunduruğun öküziün boynuna gelen

kısmı

palika nîrî (m): b. **palika nîreyî** (m)
palisqe (n): b. **palasqa** (m)
palisqeyo mêrî (n): b. **palasqaya mêrî** (m)
palisqi (n): b. **palasqa** (m)
palışna (m): b. **balışna** (m)
paliwic, -i: b. **palîyij**, -e
palî (m): b. **paleyî** (m), **paleyîye** (m)
Palîkîr (n): Pelikir
palısne (n): uyluk
palısqa (m): b. **palasqa** (m)
palısqaya mêrî (m): b. **palasqaya mêrî** (m)
palısqe (n): b. **palasqa** (m)
palîyij, -e: Palulu
palîyiz, -e: b. **palîyij**, -e
palkursî (n): koltuk
palon (m): b. **palane** (m)
palpat (m): b. **palpate** (m)
palpatê sîl (m): b. **palpatâ sîlî** (m)
palpate (m): büyükbaş hayvanın bir defada yaptığı dışkı topağı, tezek
palpata sîlî (m): büyükbaş hayvanın bir defada yaptığı dışkı topağı
palsna (m): b. **paşna** (m)
palto (n): palto
palund (m): b. **palane** (m)
palûn (m): b. **palane** (m)
palxaçi (m): b. **pelxaçe** (m)
pamendene: bakmak
Ez saetêk menda pa la mi fam nêkerd. (Bir saat baktım fakat anlamadım.)
pamendiş (n): bakma
pampoli (m): b. **papûre** (m)
pan, -e-I: geniş

pan bîyene: ezilmek
pan kerdene: ezmek
pan-II: b. **panc**
pan sey: b. **panc sey**
Panama (m): Panama
Panama City (m): Panama
panayene: yakmak, yandırmak
panayış (n): yakma, yandırma
panc: beş
panc heme: her beş
panc hemîne: her beşi, her beşini
panc sey: beş yüz
pancas: elli
pancasin, -e: ellinci
pance (n): 1)paça 2)pantolon ve şalvar gibi giyeceklerin bacak kısmı
pancês: on beş
pançoşe (n): beşgen (mat)
panci (n): b. **pance (n)**
pancik (n): 1)paça 2)pantolon ve şalvar gibi giyeceklerin bacak kısmı
pancin, -e: beşinci
pancseyin, -e: beşyüzüncü
pançe (n): b. **pance (n)**
pançik (n): b. **pancik (n)**
panda, -ye: panda
pandusayene: b. **pendusayene**
pandusnayene: b. **pendusnayene**
paney (m): b. **paniye (m)**
panecî, -ye: b. **bankaçi, -ye**
panî (m): genişlik
panîyaya (m): yakılmış olan
panîyaye (n): yakılmış olan
panîyayene: yakılmak
panîyayış (n): yakılma
panîyayîye (m): yakılmış olan
panîye (m): genişlik

panj: b. **panc**
panj sey: b. **panc sey**
panjin, -i: b. **pancin, -e**
pank, -i: b. **pak, -e**
pank kerdene: b. **pak kerdene**
panka (n): b. **paka (n)**
pankerdiş (n): ezme
pankey (m): b. **pakî (m), pakîye (m)**
pankreas (n): pankreas
panşeme (n): perşembe
panter, -e: panter
pantile (m): b. **patile (m)**
pantfli (m): b. **patile (m)**
pantolf (zh): pantolon
Ey pantolê xo vetî. (O pantolonunu çıkardı.)
pantolê blûcînî (zh): blucin pantolon
pantolê kilmî (zh): kısa pantolon
pantolê kirrî (zh): kısa pantolon
pantolê kotî (zh): kot pantolon
pantolê qedîfeyênî (zh): kadife pantolon
pantolê qolî (zh): kısa pantolon
pantolê qotî (zh): b. **pantolê kotî (zh)**
pantoloyn (zh): b. **pantolfî (zh)**
pantorî (zh): b. **pantolfî (zh)**
pantorrî (zh): b. **pantolfî (zh)**
pantoyl (zh): b. **pantolfî (zh)**
panz: b. **panc**
pap (n): üzüksüz salkım çöpü (üzümü alınmış salkım artığı)
papat-I (n): b. **palpate (m)**
papat-II (m): b. **papatî (m)**

papatî

papatî (m): ekmeği tandıra ya-
pıstırmak için kullanılan bir
araç

papax (m): b. **papaxe** (m)

papaxan, -e: papağan

papaxe (m): papak

papik (n): patik (küçük çocuk
ayakkabısı)

papîn (n): b. **perpûn** (n)

papori (m): b. **papûre** (m)

Papua-Gineya Newiye (m):
Papua-Yeni Gine

papuç (n): patik (ev içinde ter-
lik gibi giyilen, kısa konçlu
çorap)

papuiç (n): b. **papuç** (n)

papure (n): b. **papûre** (m)

papûre (m): şose

papyone (m): papyon, papyon
kravat

paqe (m): bacak

paqlawa (m): b. **baqlawa** (m)

paqlewa (m): b. **baqlawa** (m)

par-I (n): geçen yıl

par -II (n): 1)b. **perr** (n) 2)b.

pel-I (n)

par-III (m): b. **pare-I** (m)

paragraf (n): paragraf

Paragûay: Paraguay

paralel, -e: paralel

paralelkenar (n): paralelke-
nar (mat)

Paramaribo (n): Paramaribo

parçe (n): parça

parçeyê goştî (n): b. **parçeyê
goştî** (n)

parçeyê nanî (n): b. **parçeyê
nanî** (n)

parçeyê nonî (n): b. **parçeyê
nanî** (n)

parçeyê nûnî (n): b. **parçeyê
nanî** (n)

parçeyê goştî (n): et parçası

parçeyê nanî (n): ekmek
parçası

parçeyo edebî (n): edebi
parça

parçeyek (n): parçacık

parçi (n): b. **parçe** (n)

parçîn (n): b. **perçîn** (n)

parde (n): b. **perde** (n)

pardey çimî (n): b. **perdeyê
çimî** (n)

pardim (n): b. **paldim** (n)

pardiso (n): b. **pardosî** (n)

pardisû (n): b. **pardosî** (n)

pardon: pardon

pardosî (n): pardösü

pardum (n): b. **paldim** (n)

pardun (n): b. **paldim** (n)

pare-I (m): 1)bölüm (TE, mat)
2)pay (mat)

pare kerdene: bölmek

pare-II (n): heybenin iki
tarafın-dan her biri

parebîyaye (n): bölünen

pareda (m): payda (mat)

parek (n): bölü (mat), taksim
(mat)

Vist parek çar, keno panc.

20:4= 5 (Yirmi bölü dört, eşit-
tir beş.)

çewres parek çar: kırk tak-
sim dört (40/4)

pareker (n): bölen (mat)

parekerdiş (n): bölme

parê qine (n): kalçanın alt
bölümü

parên, -e: geçen yıldan kalma,
geçen yılki

parêz (n): diyet, perhiz

parêznan, -e: diyetisyen

pari (m): b. **pare-I** (m)

pariznayîn: b. **parzunayene**

pariznayîş (n): b. parzuna-yîş (n)
parizniyayîne: b. parzunîyayene
parizniyayîş (n): b. parzunîyayîş (n)
parî (n): lokma
parîn, -e: b. parên, -e
Paris (n): Paris
parju (n): b. parzun (n)
parka (m): b. parke (m)
parke-I (m): parka
parke-II (n): parke
parki (n): b. parke-II (n)
parlamentêr, -e: mebus, milletvekili, parlamentêr
parlamentêriye (m): milletvekiliği, parlamentêrlik
parlamento (n): millet meclisi, parlamento
parlementêr, -e: b. parlamentêr, -e
parna: geçen yıldan beri
parone: bir yılını doldurmuş olan buzağı
paronge: b. parone
parpar (n): b. pirpar (n)
pars (n): b. pers (n)
pars kerdene: b. pers kerdene
parsayene: b. persayene
parsayîş (n): b. persayîş (n)
parsçî, -ye: b. parsekçî, -ye
parsecî, -ye: b. parsekçî, -ye
parsek, -e: dilenci
parsekçî (n, m): b. parsekçî, -ye
parsekçî, -ye: dilenci
parseki (m): b. parsek (m)
parsger, -e: b. parsker, -e
parsincî, -ye: dilenci
parsîye (m): b. parsû (m)
parskardîş (n): b. perskerdîş (n)

parsker, -e: dilenci
parsu (m): b. parsû (m)
parsû (m): kaburga
parşu (m): b. parsû (m)
partî (m): parti
partiye (m): parti
paruznayîne: b. parzuna-yene
paruznayîş (n): b. parzuna-yîş (n)
paruzniyayîne: b. parzunîyayene
paruzniyayîş (n): b. parzunîyayîş (n)
parxaç (m): b. pelxaçe (m)
parxêle (m): at arabası, kağni, öktüz arabası
paryen: b. parên, -e
paryez (n): b. parêz (n)
parzim (n): b. parzun (n)
parzim kerdene: b. parzun kerdene
parzimkerdîş (n): b. parzunkerdîş (n)
parzîn (n): b. parzun (n)
parzo (n): b. parzun (n)
parzon (n): b. parzun (n)
parzu (n): b. parzun (n)
parzum (n): b. parzun (n)
parzum kerdene: b. parzun kerdene
parzumkerdîş (n): b. parzunkerdîş (n)
parzun (n): süzgeç, süzek
parzun bîyayene: b. parzun bîyene
parzun bîyene: süzölmek (sıvı için)
parzun kerdene: süzmek (sıvı için)
parzun ro dayene: süzmek (sıvı için)

parzunayene

- parzun ro ginayene:** süzülme (sıvı için)
parzunayene: süzmek (sıvı için)
parzunayış (n): süzme (sıvı için)
parzunbiyayış (n): süzülme (sıvı için)
parzunîyayene: süzülme (sıvı için)
parzunîyayış (n): süzülme (sıvı için)
parzunkerdiş (n): süzme (sıvı için)
parzunrodaiş (n): süzme (sıvı için)
parzunroginayış (n): süzülme (sıvı için)
parzû (n): b. parzun (n)
parzû kerdene: b. parzun kerdene
parzûkerdiş (n): b. parzunkerdiş (n)
parzûn (n): b. parzun (n)
parzûn kerdene: b. parzun kerdene
parzûnkerdiş (n): b. parzunkerdiş (n)
pasna (m): b. paşna-I (m)
paspas (n): paspas
passif, -e: edilgen
pasta (m): pasta
pastaya huşke: kuru pasta
pastaya nerme: yaş pasta
pastarotox, -e: pastacı
pastaviraştox, -e: pastacı
pastaxane (n): pastaxane
pastêx (n): b. bastêq (n)
pastikan (n): keş
pastirme (n): pastırma
pastkan (n): b. pastikan (n)
Pasûr (n): Kulp

- paşax (n):** b. başax (n)
paşax kerdene: b. başax kerdene
paşaxkerdiş (n): b. başaxkerdiş (n)
paşaxkerdox, -i: b. başaxkerdox, -e
paşeme (n): b. paşeme (n)
paşemi (n): b. paşeme (n)
paşêne (n): b. şeme (n)
paşiv (n): b. paşive (m)
paşive (m): 1) gece yemeği (gece geç vakit yenen yemek) 2) sahur
paşme (n): b. paşeme (n)
paşna-I (m): topuk
paşnaya solî/postalî (m): ökçe, ayakkabı topuğu
paşnê solî (m): b. paşnaya solî (m)
paşna-II (m): b. balişna (m)
paşneki (m): b. paşna-I (m)
paşnike (m): b. paşna-I (m)
paşt (m): b. piştî (m)
paştdayış (n): b. piştîdayış (n)
paşte-I (n): insan sırtında taşınan yük
paşte-II (m): b. piştî (m)
paştî (m): b. piştî (m)
paştî bi ... bestene: b. piştî bi ... bestene
paştî bi ... bestiyayene: b. piştî bi ... bestiyayene
paştî bi ... girey dayene: b. piştî bi ... girê dayene
paştî bi ... girey diyayene: b. piştî bi ... girê diyayene
paştmaz (n): bonfile
patati (m): b. patatize (m)
patatîsi (m): b. patatize (m)
patatize (m): patates
patatîzi (m): b. patatize (m)

patene: kabuğunu soymak
patik-I (n): kepçe
patik-II (n): 1)patik (küçük çocuk ayakkabısı) 2)patik (ev içinde terlik gibi giyilen, kısa konçlu çorap)
patike (m): mantar (bitkisi)
pâtiki (m): b. patike (m)
patire (m): b. patîra (m)
patîl (m): b. patîle-I (m)
patîla (m): b. patîra (m)
patîla dekerda (m): b. patîraya dekerda (m)
patîlay şekerî: b. patîraya şekerî
patîle-I (m): burma (burulup kurutulmuş ot demeti)
patîle-II (n): b. patîre (n)
patîli (n): b. patîre (n)
patîra (m): gözleme, bazlama (bir hamur işi)
patîra firni (m): b. patîraya firine (m)
patîra pîyanzî: b. patîraya pîyazî
patîra şekerî: b. patîraya şekerî
patîra toraqî: b. patîraya toraqî
patîray firni (m): b. patîraya firine (m)
patîray pîyonzî: b. patîraya pîyazî
patîray pîyûnzî: b. patîraya pîyazî
patîray şekerî: b. patîraya şekerî
patîray toraqî: b. patîraya toraqî
patîraya dekerda (m): gözleme, bazlama (bir hamur işi)

patîraya firine (m): bir çeşit börek
patîraya pîyazî: bir çeşit gözleme
patîraya şekerî: bir çeşit gözleme
patîraya toraqî: bir çeşit gözleme
patîre (n): lavaş, bazlama, mayasız ekmek
patîska (m): b. patîsqa (m)
patîsqa (m): patiska, patis
patîsqa (n): b. patîsqa (m)
patos (n): b. patose (m)
patose (m): harman makinesi, batöz
patosi (m): b. patose (m)
patoz (m): b. patose (m)
patoze (m): b. patose (m)
patu (n): kabuk
pawer (n): b. pêwer (n)
pawitene: 1)korumak, muhafaza etmek 2)savunmak, müdafaa etmek
pawitiş (n): 1)koruma, muhafaza 2)savunma, müdafaa
pawitişo meşrû (n): meşru savunma, meşru müdafaa
pawitox, -e: 1)bekçi 2)savunucu
pawitux: b. pawitox, -e
pawutene: b. pawitene
pawutiş (n): b. pawitiş (n)
pawutox, -e: b. pawitox, -e
paxir (n): bakır
pay biyene: giyilmek (ayakkabı, pantolon vb. için)
pay dayene: giydirmek (ayakkabı, pantolon vb. için)
pay dîyayene: giydirilmek (ayakkabı, pantolon vb. için)
pay kerdene: giymek (ayakkabı, pantolon vb. için)

paybîyayış

- pay ... nayene:** basmak
Pay vaşı na. (Ota bastı.)
pay ... nayış (n): basma
paybîyayış (n): giyilme (ayak-kabı, pantolon vb. için)
paydayış (n): giydirmeye (ayak-kabı, pantolon vb. için)
paydıyayış (n): giydirilme (ayakkabı, pantolon vb. için)
payız (n): sonbahar
payize (n): sonbaharda sürülen çift
paykerdiş (n): giyme (ayak-kabı, pantolon vb. için)
payna (m): topuk
paynaya solî/postalî (m): ökçe, ayakkabı topuğu
paynek (m): b. **payna (m)**
paynik (m): b. **paynike (m)**
paynikê mêrdîyûn (m): b.
paynika nêrdîwane (m)
paynike (m): basamak
paynika nêrdîwane (m): merdiven basamağı
payşna (m): b. **paşna (m)**
payşt (m): b. **piştî (m)**
payştî (m): b. **piştî (m)**
payştî bi ... bestene: b. **piştî bi ... bestene**
payştî bi ... bestîyayene: b.
piştî bi ... bestîyayene
payştî bi ... girey dayene: b. **piştî bi ... girê dayene**
payştî bi ... girey diyayene: b. **piştî bi ... girê diyayene**
paytext (n): başkent
pazên (n): pazen
pazin (n): b. **pazên (n)**
pedagog, -e: eğitimci, eğitimci, pedagog
pedagojî (n): eğitim, peda-

- goji
pedagojîk, -e: eğitimci, eğitimci, pedagogik
pede (n): ekmek doğranmış ayran veya yoğurt
pede gêriyayene: b. **pede gîrîyayene**
pede gîrîyayene: tutulmak (el, ayak vb. için)
pede kerdene: 1)b. ... **de kerdene** 2)içine doğramak (ekmek vb. için)
pede şîyayene: b. ... **de şîyene**
pede şîyene: b. ... **de şîyene**
pedekerde (n): ekmek doğranmış ayran veya yoğurt
pedekerdiş (n): 1)b. ... **dekerdiş** 2)içine doğrama (ekmek vb. için)
pedeşîyayış (n): b. ... **deşîyayış (n)**
pedî (n): b. **pede (n)**
pedî kerdene: b. **pede kerdene**
pedikerdi (n): b. **pedekerde (n)**
pedikerdiş (n): b. **pedekerdiş (n)**
pedîşîyayış (n): b. ... **deşîyayış (n)**
pedîkur (n): pedikür
pedkerde (n): b. **pedekerde (n)**
pehin: b. **pan, -e-I**
pehinê (m): b. **panîye (m)**
pehn, -i: b. **pan, -e-I**
pehney (m): b. **panîye (m)**
pehnê (m): b. **panîye (m)**
pej kerdene: budamak (ağaç için)
peje (m): çırpı (kuru dal parçası)
pejike (m): çırpı (kuru dal par-

çası)

Pekîn (n): Pekin**pel-I** (n): 1)yaprak (bitki için)

2)yaprak (defter vb. için)

3)sarma

pel akerdene: yapraklanmak**pel dayene**: yapraklanmak**pel rakerdene**: yapraklanmak**pelê dekerdey** (zh): b. **pelê****dekerdeyi** (zh)**pelê dekerdeyi** (zh): sarma**pelê mewe** (n): b. **pelê mewe** (n)**pelê meyvi** (m): b. **pelê mewe** (n)**pelê mewe** (n): asma yaprağı**pelê rezî** (n): asma yaprağı**pelî rêz** (n): b. **pelê rezî** (n)**pel-II** (n): 1)kadınların süs için

boyunlarına veya başlıklarına

taktıkları altın ve gümüş

dışındaki madeni para 2)pul

(kadın başörtüsü veya giysilerinde

süs olarak kullanılan)

pel û pot: eski püskü**pel û potî** (zh): eski püskü

giysi(ler)

pel-port (n): b. **pil-purt** (n)**pel-purt** (n): b. **pil-purt** (n)**pelas** (n): b. **palas** (n)**pelax** (n): b. **palaxe** (m)**pelaxi** (m): b. **palaxe** (m)**pelaxnayêne**: b. **pelixnayene****pelaxûpuş** (n): b. **puşûpala-****xe** (m)**pelçiqiyayene**: ezilmek**pelçiqnayene**: ezmek**pelçiqnayış** (n): ezme**pelçixiyayene**: b. **pelçiqiya-****yene****pelçixnayene**: b. **pelçiqna-****yene****pelçixnayış** (n): b. **pelçiqna-****yış** (n)**pele-I** (m): tarla sürerken kara-

sabanın giremediği ve dola-

yısıyla sürülemeyen, ancak

kazma ile kazmak veya bel-

lemek suretiyle ekin ekilebi-

len engebeli yer

pele ... mendiş: tarla sürer-

ken karasabanın giremediği

engebeli yerin sürülemeden

kılması

pele-II (m): 1)b. **perr** (n) 2)b.**pel-I** (n)**pela mewze** (m): b. **pelê****mewe** (n)**pelekendiş** (n): tarla sürerken

karasabanın giremediği ve

dolayısıyla sürülemeyen, an-

cak kazma ile kazmak veya

bellemek suretiyle ekin eki-

lebilen engebeli yeri kazıp/

belleyip ekme

pelel (n): b. **pilar** (n)**peleng**, -ê-I: b. **piling**, -e-I**pelerîn** (n): pelerin, harmani,

harmaniye

pelesqa (m): b. **palasqa** (m)**peleverdayış** (n): tarla sürer-

ken karasabanın giremediği

sürülememiş yer bırakma

pelexnayene: b. **pelixnayene****pelexnayîne**: b. **pelixnayene****pelexnayış** (n) b. **pelixnayış** (n)**pelezîyayene**: b. **piloziya-****yene****peleznayene**: b. **piloznayene****peleznayîne**: b. **piloznayene****peleznayış** (n): **piloznayış** (n)

P

pelêr (n): b. **pilar** (n)
pelg (n): b. **pel-I** (n)
pelge (m): b. **pel-I** (n), **velg-I** (n)
pelhel (n): b. **pilole** (m)
pelik (n): 1)kadınların süs için boyunlarına veya başlıklarına taktıkları altın ve gümüş dışındaki madeni para 2)pul (kadın başörtüsü veya giysilerinde süs olarak kullanılan) 3)b. **peltik** (n)
pelike (m): b. **pêlek** (n)
pelin, -e: yapraklı
pelini (m): b. **peline** (m)
pelixfiyayene: ezilmek
pelixnayene: ezmek (üzüm vb. için)
pelixnayış (n): ezme
pelikane (m): pelikan
pelpelik (n): b. **pelik** (n)
pelpelike (m): kelebek
pelqike (m): kabarcık (tıpta)
pelqike biyene: kabarcık oluşmak (tıpta), şıklak olmak
pelqike kerdene: kabarcık oluşturmak (tıpta)
peltik (n): siperlik (şapka için), siper (şapka için)
peltikê şewqa (n): şapka siperi, şapka siperliği
peluş (n): pelüş
pelxaçe (m): kömbe (küle gömülerek pişirilen mayasız çörek)
pelxaça dekerda (m): bir çeşit kömbe
pelxaçêl biyene: ezilmek
pelxaçêl kerdene: ezmek
pelxaçêlkardiş (n): b. **pelxaçêlkerdiş** (n)
pelxaçêlkerdiş (n): ezme

pelxaçi (m): b. **pelxaçe** (m)
pelxeçfiyayene: b. **pelçiçfiyayene**
pelxeçnayene: b. **pelçiçqanayene**
pelxeçnayış (n): b. **pelçiçqanayış** (n)
pelxiçfiyayene: b. **pelçiçfiyayene**
pelxiçnayene: b. **pelçiçqanayene**
pelxiçnayış (n): b. **pelçiçqanayış** (n)
peme (n): pamuk
pemeyên, -e-I: pamuklu, pamuktan yapılmış
pemeyên-II (n): pamuklu (pamuk ipliğiyle dokunmuş kumaş)
pemeyin, -e: pamuklu
pemi (n): b. **peme** (n)
penas (m): b. **penese** (m)
penc (n): b. **pence-I** (n)
penc kerdene: b. **pence kerdene**
pence-I (n): 1)pençe (hayvan pençesi) 2)b. **pençe** (n)
pence kerdene: 1)pençelemek (hayvan pençesiyle) 2)b. **pençe kerdene**
pence piro dayene: pençe vurmak
pence ra ... estene: b. **pence ra ... eştene**
pence ra ... eştene: pençe atmak
pencî kerdene: pençelemek (hayvan pençesiyle)
pencîpirobiyayış (n): pençeleme
pencîpiro biyene: pençelemek

pence-II (n): kök
pencekerdiş (n): 1)pençeleme (hayvan pençesiyle) 2)b.
pençekerdiş (n)
pencera (m): pencere
pencere (n): b. **pencera** (m)
penci (n): b. **pence** (n)
pencik-I (n): pençe (hayvan pençesi)
pencik estene: b. **pencik eştene**
pencik eştene: pençe atmak
pencik kerdene: pençelemek (hayvan pençesiyle)
pencik ra ... estene: b. **pencik ra ... eştene**
pencik ra ... eştene: pençe atmak
pencik-II (n): kök
pencikkerdiş (n): pençeleme (hayvan pençesiyle)
penciknayene: pençelemek (hayvan pençesiyle)
penciknayış (n): pençeleme (hayvan pençesiyle)
pencira (m): b. **pencera** (m)
pencikerdiş (n): pençeleme (hayvan pençesiyle)
penckerdiş (n): b. **pencekerdiş** (n)
pencur (n): pençe (hayvan pençesi)
pencurî kerdene: pençelemek (hayvan pençesiyle)
pencurik (n): pençe (hayvan pençesi)
pencurik ci estene: b. **pencurik ... eştene**
pencurik estene: b. **pencurik eştene**
pencurik eştene: pençe at-

mak
pencurik kerdene: pençelemek (hayvan pençesiyle)
pencurik ... eştene: pençe atmak
pencurikkerdiş (n): pençeleme (hayvan pençesiyle)
pencurîkerdiş (n): pençeleme (hayvan pençesiyle)
pencurr (n): b. **pencur** (n)
pencurrî kerdene: b. **pencurî kerdene**
pencurrik (n): b. **pencurik** (n)
pencurrik ci eştene: b. **pencurik ... eştene**
pencurrik eştene: b. **pencurik eştene**
pencurrik kerdene: b. **pencurik kerdene**
pencurrikkerdiş (n): b. **pencurikkerdiş** (n)
pencurrîkerdiş (n): b. **pencurîkerdiş** (n)
pençe (n):1) b. **pence-I** (n) 2)pençe (ayakkabı pençesi)
pençe kerdene: pençelemek, pençe çakmak, pençe yapmak (ayakkabı için)
pençe ... sanayene: b. **pençe ... şanayene**
pençe ... sanayîş: b. **pençe ... şanayîş**
pençe ... şanayene: pençelemek, pençe çakmak, pençe yapmak (ayakkabı için)
pençe ... şanayîş: pençeleme (ayakkabı için)
pençi kerdene: b. **penci kerdene**
pençeçi, -ye: ayakkabı tamircisi, ayakkabı onarımcısı, ayakkabıcı (onarımcı), yama-

pençeçiyêni

- cı (ayakkabı onaran)
pençeçiyêni (m): yamacılık
(ayakkabı onarımcılığı)
pençeçiyî (m): yamacılık
(ayakkabı onarımcılığı)
pençekerdiş (n): pençeleme
(ayakkabı için)
pençere (n): b. **pencera** (m)
pençikerdiş (n): b. **pencikerdiş** (n)
pendariti (m): b. **penderite** (m)
penderite (m): dövme, ayran
ve kızartılmış yağdan yapılan bir yemek
penderiti (m): b. **penderite** (m)
pendir (n): b. **penîr** (n)
pendiriti (m): b. **penderite** (m)
pendîr (n): b. **penîr** (n)
penduriti (m): b. **penderite** (m)
penduruti (m): b. **penderite** (m)
pendurriti (m): b. **penderite** (m)
pendusayene: şişmek
pendusnayene: şişirmek
penes (m): b. **penese** (m)
penes (n): b. **penese** (m)
penese (m): 1)kadınların süs için boyunlarına veya başlıklarına taktıkları altın ve gümüş dışındaki madeni para 2)penes 3) pul (kadın başörtüsü veya giysilerinde süs olarak kullanılan)
penesik (n): hızma
penezik (n): b. **penesik** (n)
penguen, -e: penguen
penîr (n): peynir
penîrê şewaqan (n): bir çeşit peynir
penîro helênaye (n): eritilmiş peynir
penîro helnaye (n): b. **penîro helênaye** (n)

- penîro munde** (n): b. **penîro mûnite** (n)
penîro mûnite (n): bir çeşit peynir
pense (n): b. **penese** (m)
pensi (n): b. **penese** (m)
penye (n): penye
pepik (n): şerit, tenya
pepî kerdene: giymek (ayakkabı, pantolon vb. için) (çocuk dilinde)
pepîkerdiş (n): giyme (ayakkabı, pantolon vb. için) (çocuk dilinde)
peppa (n): giyme (ayakkabı, pantolon vb. için) (çocuk dilinde)
pepug (n): b. **pepûk**, -e
pepuk (n): b. **pepûk**, -e
pepû (n): b. **pepûk**, -e
pepûg (n): b. **pepûk**, -e
pepûk, -e: guguk
peqlewa (m): b. **baqlawa** (m)
peqlewe (n): b. **baqlawa** (m)
peqqeqok (n): çekirge
per (n): 1)b. **perr** (n) 2)b. **pel-I** (n)
perê mewê (n): b. **pelê mêwe** (n)
perê meybi (n): b. **pelê mêwe** (n)
pera dayene: b. **pira dayene**
pera diyayene: b. **pira diyayene**
pera girîyayene: b. **pira girîyayene**
pera guretene: b. **pira girewtene**
peradayiş (n): b. **piradayiş** (n)
peradiyayiş (n): b. **piradiyayiş** (n)
peragêriyayiş (n): b. **piragêriyayiş** (n)

peragîrîyayîş (n): b. piragîrî-
yayîş (n)
peraguretiş (n): b. piragirew-
tiş (n)
perarey (n): bugünden önceki
üçüncü gün
perarê (n): b. perarey (n)
perarêy (n): b. perarey (n)
perayene: b. perrayene
perayîş (n): b. perrayîş (n)
percîn (n): b. perçîn (n)
percîne (m): çalı parçası (kü-
çük ağaç parçası)
perciyen (n): b. perçîn (n)
perciyeni (n): b. perçîn (n)
perçîn (n): çit, çeper
perda (m): b. perde (n)
perda çimî (n): b. perdeyê
çimî (n)
perde (n): perde
perdeyê çimî (n): gözdeki
saydam tabaka
perdeyo tulin (n): tül perde
pere (n): para
pereyo qelp/pereyo sexte/
pereyo yatme: sahte para
perey (n): bugünden önceki
ikinci gün (önceki gün, evvel-
ki gün)
pereyên, -e: önceki günkü, ön-
ceki günden kalma
pereyîn, -e: b. pereyên, -e
pereyîn (n): b. pereyên (n)
perê (n) b. perey (n)
perên (n): b. pirên (n)
perêyen (n): b. pereyên (n)
pergel (n): pergel
perik (n): b. pelik (n)
perin, -e-I: b. pelin, -e
perin-II (n): b. pirên (n)
perin-tumanî (zh): b. pi-
rên-tumanî (zh)

perîn (n): b. pirên (n)
perjîn (n): b. perçîn (n)
perjun (m): b. pirojine (m)
pero cenayene: b. ... ro cena-
yene
pero dayene: b. piro da-
yene
peroj (n): öğle, öğleyin (öğle
vakti)
peroj ra dime: b. perojî ra
dime
peroj û peşewe: gece gün-
düz
perojî ra aver: öğleden önce
perojî ra avê: b. perojî ra
aver
perojî ra dima: öğleden
sonra
perojî ra dime: öğleden son-
ra
perojî ra tepîya: öğleden
sonra
perojî ra tepya: b. perojî
ra tepîya
peyê perojî (n): öğleden son-
ra
peroj-peşewe: gece gündüz
perojîye (m): öğle yemeği
peroz (n): b. peroj (n)
peroz û pesewe: b. peroj û
peşewe
perozîye (m): b. perojîye (m)
perpal (n): b. pirpar (n)
perpar (n): b. pirpar (n)
perperik-I (n): b. pelik (n)
perperik-II (n): b. perperike (m)
perperike (m): kelebek
perpûn (n): aş (tıpta)
perr (n): 1)kanat, kol, taraf
perro çep (n): sol kol, sol ka-
nat, sol taraf
perro rast (n): sağ kol, sağ

perrayene

- kanat, sağ taraf
2)b. **pel-I** (n)
perr dayene: b. **pel dayene**
perr rakerdene: b. **pel rakerdene**
perrayene: akmak (yıldız akmak), kaymak (yıldız kaymak)
Emşo estareyêk perra/raperra/qilîya/rijîya. (Bu gece bir yıldız kaydı.)
perrayîş (n): kayma (yıldız kayması)
perre (m): 1)b. **perr** (n) 2)b. **pel-I** (n)
perra mewze (m): b. **pelê mêwe** (n)
perrick (n): b. **pelik** (n)
perrin, -i: b. **pelin**, -e
perroc (n): b. **peroj** (n)
perrocî (m): b. **perojîye** (m)
perroj (n): b. **peroj** (n)
perrojîye (m): b. **perojîye** (m)
perroz (n): b. **peroj** (n)
perrozîye (m): b. **perojîye** (m)
pers-I (n): soru, sual
pers kerdene: sormak, sual etmek
perso negatif (n): olumsuz soru
perso pozîtif (n): olumlu soru
pers-II (m): b. **perse** (m)
persayene: 1)sormak, sual etmek 2)sorgulamak
persayîş (n): 1)sorma, sual etmek 2)sorgu, sorgulama
perse (m): 1)mesele (sorun), sorun, problem 2)söz
perse dayene: söz vermek
perskerdiş (n): sorma, sual etme

- persû** (m): b. **parsû** (m)
pertal (n): alık (eskimiş giysi), eski püskü giysi
pertalin, -e: eski püskü giysili
Perû (n): Peru
perû dayene: b. **piro dayene**
perûke (m): peruk
pervaz (n): b. **perwaz** (n)
perwaz (n): pervaz
perwaze (n): b. **perwaz** (n)
perwazi (m): b. **perwaz** (n)
perwerde (n): eğitim, öğrenim
perwerde biyene: eğitmek
perwerde kerdene: eğitmek
wezaretê perwerdeyî (n): eğitim bakanlığı
perwerdebîyayîş (n): eğitilme
perwerdekar, -e: 1)eğitbilimci, eğitimci, pedagog 2)eğitmen
perwerdekerdiş (n): eğitme
perxeçîyayene: b. **pelçiqîyayene**
perxeçnayene: b. **pelçiqnayene**
perxeçnayîş (n): b. **pelçiqnayîş** (n)
perzim (n): b. **parzun** (n)
perzim kerdene: b. **parzun kerdene**
perzimkerdiş (n): b. **parzunkerdiş** (n)
perzun (n): b. **parzun** (n)
perzun kerdene: b. **parzun kerdene**
perzunkerdiş (n): b. **parzunkerdiş** (n)
perzûn (n): b. **parzun** (n)
perzûn kerdene: b. **parzun kerdene**

perzûn ro dayene: b. parzun ro dayene
 perzûn ro gunayene: b. parzun ro ginayene
 perzûnkerdiş (n): b. parzunkerdiş (n)
 perzûnrodaiyîş (n): b. parzunrodaiyîş (n)
 perzûnrogunayîş (n): b. parzunroginayîş (n)
 pes (n): 1)küçükbaş 2)küçükbaş hayvan sürüsü:
 pesênayene: övmek
 pesênayîş (n): övgü, övme
 peskofi (m): b. pezkoviye (m)
 peskovî (m): b. pezkoviye (m)
 peskûfi (m): b. pezkoviye (m)
 peskûvî (m): b. pezkoviye (m)
 pesn dayene: övmek
 pesndayîş (n): övgü, övme
 peşeme (n): b. paşeme (n)
 peşgîre (m): b. pêşgîre (m)
 peşime (n): b. paşeme (n)
 peşm (n): yün
 peşmên, -e: yünlü (yünden yapılmış olan)
 peşmin, -e: yünlü (içinde yünde bulunan)
 peşmireyîş (n): b. peşmiriyayîş (n)
 peşmiriyayene: gülümsemek
 peşmiriyayîş (n): gülümseme
 peşmî (m): b. peşm (n)
 peşmyen: b. peşmên, -e, peşmin, -e
 peştî (m): b. piştî (m)
 petrol (n): petrol
 pewciyaya (m): b. pewjiyaya (m)
 pewciyaye (n): b. pewjiyaye (n)
 pewciyayene: b. pewjiyayene
 pewciyayîş (n): b. pewjiyay-

yîş (n)
 pewcnayene: b. pewjnayene
 pewcnayîş (n): b. pewjnayîş (n)
 pewjiyaya (m): pişkin
 pewjiyaye (n): pişkin
 pewjiyayene: pişmek
 Nan pewjiya. (Ekmek pişti.)
 pewjiyayîş (n): pişme
 pewjiyayîye (m): pişkin
 pewjnayene: pişirmek
 pewjnayîş (n): pişirme
 pewraz (n): b. perwaz (n)
 pewta (m): pişirilmiş olan, pişkin
 pewte (n): pişirilmiş olan, pişkin
 pewtene: pişirmek
 Ma nan pewt. (Ekmek pişirdik.)
 pewtini: b. pewtene
 pewtiş (n): pişirme
 pewtiye (m): pişirilmiş olan, pişkin
 pexêl, -e: b. pexîl, -e
 pexêlê (m): b. pexîlî (m), pexîliye (m)
 pexêlê kerdene: b. pexîlî kerdene
 pexêlî (m): b. pexîlî (m), pexîliye (m)
 pexêlî kerdene: b. pexîlî kerdene
 pexîl, -e: 1)kıskaç, güncü, hasetçi (başkasını çekemeyen) 2)cimri
 pexîlêni (m): cimrilik
 pexîlî (m): 1)kıskaçlık, güntü, güncülük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik 2)cimrilik
 pexîlî kerdene: 1)kıskaç-

pexîliye

mak, günölemek, haset etmek (çekememek) 2)cimrilik etmek

pexîliye (m): 1)kıskaçlık, günü, güncütlük, hasetlik (çekemezlik), çekememezlik 2)cimrilik

pexîliye kerdene: 1)kıskaçmak, günölemek, haset etmek (çekememek) 2)cimrilik etmek

pey-I (nm, m): arka

pey de: geride, arkada

pey di: b. **pey de**

pey ra: arkadan, arkasından

pey ... de: arkasında

pey ... di: b. **pey ... de**

pey ... ra: arkasından

Mêrdek pey berî ra vejîya. (Adam kapının arkasından çıktı.)

pey-II (nm & s, n): art

pey ca: b. **peyê cû**

pey co: b. **peyê cû**

pey coy: b. **peyê cû**

pey do: b. **peyê cû**

peyê co: b. **peyê cû**

peyê conî: b. **peyê cû**

peyê coy: b. **peyê cû**

peyê cû: ondan sonra

peyê cûnî: b. **peyê cû**

peyê perojî (n): öğleden sonra

pey-III: 1)b. **bi**

pey qapan setene: b. **bi qapan sentene**

pey qapûn setene: b. **bi qapan sentene**

2) b. **pê**

peyzanayene: b. **pêzanayene**

peya (n): adam

peyatîye (m): adamlık

peyayîye (m): adamlık

peyda kerdene: sağlamak, temin etmek

peydakerdiş (n): sağlama, temin etme

peyde eştene: ertelemek, talik etmek

peydeştîş (n): erteleme, talik

peye-I (n): b. **peya** (n)

peye-II (n): b. **peyên** (n)

peydat (n): artedat

peyek (n): b. **peyike** (m)

peyeki (m): b. **peyike** (m)

peyen, -i: b. **peyên, -e**

peyên, -e: son, sondaki, sonuncu
Na reya peyên a. (Bu son kezdir.)

peyêne (m): nihayet, sonunda

peyig (m): b. **peyike** (m)

peyigi (m): b. **peyike** (m)

peyike (m): şalvarın iki bacak arasında sarkan arka bölümü

peyiki (m): b. **peyike** (m)

peyin, -e: b. **peyên, -e**

peyig (m): b. **peyike** (m)

peyigi (m): b. **peyike** (m)

peyik (m): b. **peyike** (m)

peyike (m): 1)b. **peyike** (m)
2)baldır, incik

peyîn, -e: b. **peyên, -e**

peyk (n): uydu

peykanî: geri geri

peykanî şiyene: geri geri gitmek, arka arka gitmek

peyker (n): heykel

peykertiraş, -e: heykeltıraş

peymane (m): antlaşma

peymanane enternasyonale (m): uluslararası antlaşma

peymanane mîyanneteweyî

(m): uluslararası antlaşma
peymawitene: b. **peymitene**
peymawitiş (n): b. **peymitiş** (n)
peymawiyayene: b. **peymî-yayene**
peymawiyayış (n): b. **peymî-yayış** (n)
peymayış (n): b. **peymitiş** (n)
peyme (n): ölçü, mikyasa
peymeyê dergîye: uzunluk ölçüleri
peymeyê giranîye: ağırlık ölçüleri
peymeyê rîverîye: yüzey ölçüleri (mat)
peymitene: ölçmek
peymitiş (n): ölçme
peymîyayene: ölçülmek
peymîyayış (n): ölçülme
peyname (n): soyadı
peyneser: b. **peyser**
peynî (m): arka, art, nihayet, son, sonuç, netice
Peynîya nê merdimî se bena? (Bu adamın sonu ne olacak?)
peynî ardene: sonuçlandırmak, bitirmek
peynî de: nihayet, sonunda
peynî di: b. **peynî de**
peynî piro ameyene: bitmek
peynî piro ardene: sonuçlandırmak, bitirmek
peynî piro omeyîne: b.
peynî piro ameyene
peynîya ... ameyiş: bitme
peynîardış (n): bitirme, sonuçlandırma
peynîpiroardış (n): bitirme, sonuçlandırma
peynîye (m): arka, art, niha-

yet, son, sonuç, netice
peynîya ... ameyene: bitmek
peynîya ... hameyîne: b.
peynîya ... ameyene
peynîya ... omeyîne: b.
peynîya ... ameyene
peynîye ardene: sonuçlandırmak, bitirmek
peynîye de: nihayet, sonunda
peynîye piro ameyene: bitmek
peynîye piro ardene: sonuçlandırmak, bitirmek
peynîyardış (n): bitirme, sonuçlandırma
peynîyepiroardış (n): bitirme, sonuçlandırma
peynîyeser şiyene: geri geri gitmek, arka arka gitmek
peypeykî: geri geri
peypeykî şiyene: geri geri gitmek, arka arka gitmek
peysayene: kurumak
peysayış (n): kuruma
peyser: geri, geri geri, gerisin-geri, gerisingeriye
peyser de: geri, gerisingeri, gerisingeriye
peyser di: b. **peyser de**
peyser şiyene: geri geri gitmek, arka arka gitmek
peysnayene: kurutmak
peysnayış (n): kurutma
peşayene: b. **pêşayene**
peşayış (n): b. **pêşayış** (n)
peşnayene: b. **pêşnayene**
peşnayış (n): b. **pêşnayış** (n)
peyxember (n): b. **pêxamber** (n)
pez (n): b. **pes** (n)
pezbend (n): b. **bazbend** (n)

pezkofi

pezkofi: b. **pezkovî**, -ye
pezkovî, -ye: yabankeçisi, -ye
pezkûfî: b. **pezkovî**
pezkûvî: b. **pezkovî**
pezn (m): b. **bejne** (m)
pezne (m): b. **bejne** (m)
pê-I: ile, vasıtasıyla

Pê tercumanî ifade da.
(Tercüman vasıtasıyla ifade verdi.)

pê dejayene: -e üzölmek
pê tal bîyene: -e üzölmek
pê ... a: b. **bi ... ra**
pê ... ya: b. **bi ... wa**

pê-II (n): b. **pey-II** (n)
pêameyene: anlaşımak, barışmak

pêameyîş (n): anlaşma, barışma

pêardene: barıştırmak
pêardiş (n): barıştıрма
pêç (m): b. **pêçe** (m)
pêçe (m): toyaka

pêçe tede tadayene: (meca-zen) eziyet etmek

pêçi (m): b. **pêçe** (m)
pêçi tede tadayîne: b. **pêçe tede tadayene**

pêda kerdene: b. **peyda kerdene**

pêdakerdiş (n): b. **peydakerdiş** (n)

pêdest: elbirliğı

pêdesta: elbirliğıyle, elbirliğı

pêdima: arka arkaya, art arda

pêdime: arka arkaya, art arda

pêeysnayene: b. **pêhesnayene**

pêeysnayîş (n): b. **pêhesnayîş** (n)

pêên (n): b. **peyên** (n)

pêgur antene: çömelmeden ve

belini doğrultmadan, eğilmiş durumda ekin biçmekte yararışmak

pêhesnayene: uyarmak, ikaz etmek

pêhesnayîş (n): uyarma, ikaz etme

pêj (n): **pîj** (n)

pêjik (n): **pîjik** (n)

pêkerdene: anlaşmak

pêkerdiş (n): anlaşma

pêkewtene: çatışmak

pêkewtiş (n): çatışma

pêl (n): dalga

pêlê erdlerzî (n): deprem dalgası

pêlav (n): ayakkabı

pêle (m): b. **pêl** (n)

pêlek (n): bez torba, torba

pêlekê çimî (n): gözün altındaki deri

pêleke (n): b. **pêlek** (n)

pêlike (n): b. **pêlek** (n)

pêmawitene: b. **peymitene**

pêmawitiş (n): b. **peymitiş** (n)

pêmawîyayene: b. **peymîyayene**

pêmawîyayîş (n): b. **peymîyayîş** (n)

pême (n) b. **peyme** (n)

pêmitene: b. **peymitene**

pêmiteni: b. **peymitene**

pêmitiş (n): b. **peymitiş** (n)

pêmfıyayene: b. **peymîyayene**

pêmfıyayêne: b. **peymîyayene**

pêmfıyayîş (n): b. **peymîyayîş** (n)

pêndır (n): b. **penır** (n)

pêndır (n): b. **penır** (n)

pênf (m): b. **peynf** (m)

pênî ardene: b. peynî ardene
pênî piro amayene: b. peynî piro ameyene
pênî piro ameyîne: b. peynî piro ameyene
pênî piro hameyîne: b. peynî piro ameyene
pênîr (n): b. penîr (n)
pênîye (m): b. peynîye (m)
pênîya ... amayîne: b. peynîya ... ameyene
pênîye ardene: b. peynîye ardene
pênîye de: b. peynîye de
pênîye piro amayene: b. peynîye piro ameyene
pênîye piro ameyîne: b. peynîye piro ameyene
pêpersayîş (n): birbirinin hal hatırını sorma
pêpey ra: arka arkaya, art arda
pêr-I (n): baba
Pêrê mi mi ra va. (Babam bana söyledi.)
pêr-II (n): b. perr (n)
pêr-III: b. pêro
pêr dayîne: b. pêro dayene
pêrabeste (n): bileşik
pêrabestiye (m): bileşik
pêrar (n): önceki yıl (geçen yıldan önceki yıl)
pêrare (m): patika
pêrarey (n): b. perarey (n)
pêrari (m): b. pêrare (m)
pêrdayîş (n): b. pêrodayîş (n)
pêri: b. pêro
pêri pîya: b. pêro pîya
pêrin (n): b. pirên (n)
pêrin: b. pêrone
pêrine: b. pêrone
pêrini: b. pêrone

pêrinî: b. pêrone
pêrin (n): b. pirên (n)
pêrin-timonî (zh): b. pirêntumanî (zh)
pêrine: b. pêrone
pêriyûne: b. pêrone
pêrkin: b. pêrone
pêro: bütün, hep, hepsi, tüm, tümü
pêro pîya: hep birlikte, tümü birlikte
pêro dayene: çarpışmak, çatışmak, dövüşmek
pêro dayêne: b. pêro dayene
pêro ginayene: çarpışmak
pêro gunayene: b. pêro ginayene
pêrodayîş (n): b. pêrodayîş (n)
pêrodayîş (n): çarpışma, çatışma, dövüş, dövüşme
pêroginayîş (n): çarpışma
pêrogunayîş (n): b. pêroginayîş (n)
pêroyên: b. pêrone
pêroyî: genel, umumi
pêroyîne: b. pêrone
pêrr (n): b. perr (n)
pêrsayîş (n): b. persayîş (n)
Pêrtage (m): Pertek
pêru: b. pêro
pêrone: hepsi, tümü; hepsini, tümünü
pêruni: b. pêrone
pêrû: b. pêro
pêrû dayîne: b. pêro dayene
pêrûdayîş (n): b. pêrodayîş (n)
pês: b. pêş (n)
pêsaye (n): b. pêşaye (n)
pêsayene-I: b. pêşayene
pêsayene-II: b. peysayene
pêsayêne: b. pêşayene

P

pêsayîş-I

- pêsayîş-I** (n): b. **pêşayîş** (n)
pêsayîş-II (n): b. **peysayîş** (n)
pêsayîye (m): b. **pêşayîye** (m)
pêse (m): b. **pêşe** (m)
pêser bîyayene: b. **pêser bîyene**
pêser bîyene: toplanmak
pêser kerdene: toplamak
pêserbîyayîş (n): toplanma
pêserkerdiş (n): toplama
pêsnayêne: b. **pêşnayene**
pêsnayîs (n): b. **pêşnayîş** (n)
pêsnayîş (n): b. **pêşnayîş** (n)
pêstemale (m): b. **pêştemale** (m)
pêsir (n): etek (kadın eteği), fistan eteği
pêsir (n): 1)yaka 2)b. **pêsir** (n)
pêsirê çakêti/setreyîşakî (n): ceket yakası
pêsiro gilover (n): yuvarlak yaka
pêsiro tîk (n): dik yaka (kazak vb. için)
pêsmale (m): b. **pêşmale** (m)
pêsnayene: b. **peysnayene**
pêsnayîş (n): b. **peysnayîş** (n)
pêş (n): etek (kadın eteği)
pêşê fistanî (n): fistan eteği
pêşanayene: birbirine karıştırmak
pêşaya (m): pişkin
pêşaye (n): pişkin
pêşayene: pişmek
pêşayîş (n): pişme
pêşayîye (m): pişkin
pêşe (m): ağ, apışlık
pêşgîre (m): mendil
pêşkêşkar (n) (TE): sunucu
pêşkiye (m): b. **pêşgîre** (m)
pêşm (m): b. **peşm** (n)
pêşmale (m): peştamal

- pêşmali** (m): b. **pêşmale** (m)
pêşmin, -e: b. **peşmin**, -e
pêşmyen: b. **peşmên**, -e, **peşmin**, -e
pêşnayene: pişirmek
pêşnayîş (n): pişirme
pêşnîyaze (m): öneri, teklif
pêşnîyaza qanûnî (m): yasa önerisi, kanun teklifi
pêştemale (m): peştamal
pêşûnayene: birbirine karıştırmak
pêt, -e: 1)dinç, zinde
pêt bîyayene: b. **pêt bîyene**
pêt bîyene: dinç olmak, zinde olmak
Şarîbane pîr bîbî la hema pêt bî. (Şarîbane yaşlanmıştı ama henüz dinçti.)
2)zengin, varlıklı
pêtage (m): kovan (arı kovanı)
pêtage hemgêni (m): b.
pêtage hingimêni (m)
pêtage hingimêni (m): kovan (arı kovanı)
pêtay (m): b. **pêti** (m), **pêtiye** (m)
pêti (m): b. **pête** (m)
pêti (m): zenginlik, varlıklılık
pêtiye (m): zenginlik, varlıklılık
pêveronayîş (n): karşılaştırma, mukayese
pêverûnayîş (n): b. **pêveronayîş** (n)
pêwer (n): katık
pêxamber (n): peygamber
pêxamberê (m): b. **pêxamberiye** (m), **pêxamberî** (m)
pêxamberî (m): peygamberlik
pêxamberiye (m): peygamberlik

pêxember (n): b. **pêxamber** (n)
pêxemberey (m): b. **pêxamberiye** (m), **pêxamberî** (m)
pêxemberê (m): b. **pêxamberiye** (m), **pêxamberî** (m)
pêxemberî (m): b. **pêxamberiye** (m), **pêxamberî** (m)
pêxmer (n): b. **pêxamber** (n)
pêxmerî (m): b. **pêxamberiye** (m), **pêxamberî** (m)
pêy-I (nm, m): b. **pey-I** (nm, m)
pêy de: b. **pey de**
pêy ra: b. **pey ra**
pêy ... de: b. **pey ... de**
pêy-II (n): b. **pey-II** (n)
pêy co: b. **peyê cû**
pêyê confî: b. **peyê cû**
pêyê coy: b. **peyê cû**
pêyê coyî: b. **peyê cû**
pêyê cû: b. **peyê cû**
pêyê cûnî: b. **peyê cû**
pêyda kerdene: b. **peyda kerdene**
pêydakerdiş (n): b. **peyda kerdiş** (n)
pêyen, -e: b. **peyên, -e**
pêyê (n): b. **peyên** (n)
pêyên, -e: b. **peyên, -e**
pêyike (m): b. **peyîke** (m)
pêyîke (m): b. **peyîke** (m)
pêyîn (n): b. **peyên** (n)
pêynî (m): b. **peynî** (m)
pêynî ardene: b. **peynî ardene**
pêyniye (m): b. **peyniye** (m)
pêyniye ardene: b. **peyniye ardene**
pêyser: b. **peyser**
pêyser de: b. **peyser de**
pêyser şiyayêne: b. **peyser şiyene**
pêzanayene: haberdar olmak

Phnom Penh (n): Pnom Penh
pi kerdeni: b. **pu kerdene**
piçe: biraz
piçê: b. **piçe**
piçêke: b. **piçe**
pidî (m): b. **puğiye** (m)
pijik (m): b. **pizrike** (m)
pijiqiyayene: püskürmek
pijiqiyayîş (n): püskürme
pijiqiyayîşê lavî (n): lav püskürmesi
pijiqiyayîşê volkanî (n): yanardağ püskürmesi
pijiqnayene: püskürtmek
pijiqnayîş (n): püskürtme
pijrûgî (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek
pikerdiş (n): b. **pukerdiş** (n)
pil-purt (n): eşya
pilar (n): etene, meşime, son
pilas (n): b. **palas** (n)
pilaxnayîne: b. **pelixnayene**
pilaxnayîş (n) b. **pelixnayîş** (n)
Pilemuriye (m): Pülümür
pilepile kerdene: b. **pilpil kerdene**
pilesik (n): b. **bilusk** (n)
pilêş (n): b. **pêş** (n), **pêsir** (n)
pilik-I (n): çok ince bulgur
pilik-II (n): b. **peltik** (n)
pilikê şowqî (m): b. **peltikê şewqa** (n)
pilik-III (m): b. **pilike**
pilik biyayene: b. **pilike biyene**
pilik dayene: b. **pilike dayene**
pilik kerdene: b. **pilike kerdene**
pilike (m): 1)ibik 2)kabarçık (tıpta)

pilike bîyayene: b. **pilike bîyene**

pilike bîyene: kabarcık oluşmak (tıpta), şıklak olmak

pilike dayene: kabarcık oluşmak (tıpta), şıklak olmak

pilike kerdene: kabarcık oluşturmak (tıpta)

piliki (m): b. **peltik (n)**

pilikey şewqa (m): b. **peltikê şewqa (n)**

piling, -e-I: kaplan

piling-II (n): kor

pilint, -e: pis

pilinti (m): b. **pilinte (m)**

pilixnayîne: b. **pelixnayene**

piliznayîne: b. **piloznayene**

pilişk (n): çapak

pilişk girewtene: çapaklanmak

pilişk guretene: b. **pilişk girewtene**

P pilixayene: b. **pelixîyayene**

pilixnayene: b. **pelixnayene**

pilixnayîş (n): b. **pelixnayîş (n)**

piliyayene: homurdanmak

pillik (n): b. **peltik (n)**

pillikê şewqî (n): b. **peltikê şewqa (n)**

pillik (m): b. **pilike (m)**

pillik bîyayene: b. **pilike bîyene**

pillik dayene: b. **pilike dayene**

pillik kerdene: b. **pilike kerdene**

pilol (m): b. **pilole (m)**

pilole (m): bulamaç (sulu, cıvık hamur)

“Siudê kesî [ke] çin bi,

dindanê kesî pilole di şikî yêne.” (vateyê verênan) (Şanssız kişinin dişleri bulamaç yerken [bile] kırılır.) (atasözü)

pilola sûre (m): su ve undan yapılan, içine yağ ve pekmez katılarak da yenebilen bulamaç

pilor-I (n): b. **pilole (m)**

pilor-II (n): b. **pilar (n)**

pilozîyayene: ezilmek (üzüm vb. için)

piloznayene: ezmek (üzüm vb. için)

piloznayîş (n): ezme

pilpil kerdene: homurdanmak

pilqik (m): b. **pelqike (m)**

pilqik bîyayene: b. **pelqike bîyene**

pilqik kerdene: b. **pelqike kerdene**

pilx (m): b. **pilxe (m)**

pilxe (m): sümük

pimpar (n): b. **pirpar (n)**

pincar (n): yenilebilen semizotu vb. otsu bitkilerin genel adı

pincirare (m): b. **pincirarî (m)**

pincirarî (m): yorgan iğnesi

pind (n): gonca, konca, tomurcuk

pind dayene: tomurcuklanmak

pindik (n): gonca, konca, tomurcuk

pindosîyene: b. **pendusayene**

pindosnayene: b. **pendusnayene**

pingil (n): b. **piling-II (n)**

pinpinik (n): b. **pinpinîke** (m)
pinpinîke (m): kelebek
pintî: b. **pintîn**, -e
pintîn, -e: pis
pir, -i: b. **pirr**, -e
pir kerdene: b. **pirr kerdene**
pira cêrîyayene: b. **pira gîrîyayene**
pira dayene: giydirmek (giysi için)
pira dîyayene: giydirilmek (giysi için)
pira gêrîyayene: b. **pira gîrîyayene**
pira girewtene: giymek (giysi için)
pira girotene: b. **pira gi-rewtene**
pira gîrîyayene: giyilmek (giysi için)
Roşan de kincê/cilê neweyî pira gîrîyênê. (Bayramda yeni giysiler giyilir.)
Roşan de kincê/cilê neweyî yenê piragirewtene. (Bayramda yeni giysiler giyilir.)
pira guretene: b. **pira gi-rewtene**
pira kerdene: -e sürmek
pira soynayene: -e sürmek
pira soynîyayene: -e sürülmek
pira şîyayene: b. ... ra şîyene
piracêrîyayîş (n): b. **piragîrîyayîş** (n)
piradayîş (n): giydirmeye (giysi için)
piradîyayîş (n): giydirilmeye (giysi için)

piragêrîyayîş (n): b. **piragîrîyayîş** (n)
piragirewtîş (n): giyme (giysi için)
piragirotîş (n): b. **piragirewtîş** (n)
piragîrîyayîş (n): giyilme (giysi için)
piragirewtîş (n): b. **piragirewtîş** (n)
piragurotîş (n): b. **piragirewtîş** (n)
pirakerde (n): sürülü
pirakerdiye (m): sürülü
piran (n): lokma
piranan dima bîyene: yemek peşinde olmak (çıkar peşinde olmak)
pirarê (n): b. **perarey** (n)
pirasa (n): b. **pirase** (n)
pirase (n): pırasa
piraşîyayîş: b. ... raşîyayîş
piraynaya (m): b. **pirênaya** (m), **pirênayîye** (m)
piraynaye (n): b. **pirênaye** (n)
piraynayene: b. **pirênayene**
piraynayîş (n): b. **pirênayîş** (n)
pircin (m): b. **pirojine** (m)
pircini (m): b. **pirojine** (m)
pircûn (m): b. **pirojine** (m)
pirç (n): yün
pirçên, -e: yünlü (yünden yapılmış olan)
pirçikin (m): b. **pirçikine** (m)
pirçikine (m): şeftali
pirçiknayene: yolmak (tüy vb. için)
pirçiknayêne: b. **pirçiknayene**
pirçiknayîş (n): yolma (tüy vb. için)
pirçin, -e: yünlü (içinde yün de

bulunan)
pirđ (n): köprü
pirđ (m): b. **pirde-I** (m)
pirde-I (m): binanın çatısını taşıması için tavanda yatay olarak kullanılan kalın direk
pirđa muşeneyî (m): dövenin tahtalarını birbirine bağlayan ve onlara enine çakılmış olan çita
pirđe muşeneyî (m): b. **pirđa muşeneyî** (m)
pirde-II: hemen, anında, birdenbire
pirde merdene: hemen ölmek, anında ölmek
pirđi-I (m): b. **pirde-I** (m)
pirđi-II: b. **pirde-II**
pirđi merdene: b. **pirde merdene**
pirđedayiş (n): b. **pirodadayiş** (n)
pirên (n): entari (gecelik entari)
pirênê marî (m): kav (yılan gömleği, yılan derisi)
pirên-pirênbazî (zh): gecelik (kadın için), pijama (kadın için)
pirên-tumanî (zh): gecelik (erkek için), pijama (erkek için)
pirênaya (m): kavrulmuş olan (nohut vb. için)
pirênaye (n): kavrulmuş olan (nohut vb. için)
pirênayene: kavurmak, kızartmak (ekmek vb. için)
pirênayış (n): kavurma, kızartma (ekmek vb. için)
pirênayîye (m): kavrulmuş olan (nohut vb. için), kızartılmış olan (ekmek vb. için)
pirênbazî (zh): don (uzun ka-

dın donu)
pirêntaq, -e: üzerinde sadece entari (gece entarisi) bulunan
pirêntaqi (m): b. **pirêntaqe** (m)
pirêze (n): b. **firêze** (n)
piri dayene: b. **piro dayene**
piridayiş (n): b. **pirodadayiş** (n)
pirinaya (m): b. **pirênaya** (m)
pirinaye (n): b. **pirênaye** (n)
pirinayene: b. **pirênayene**
pirinayış (n): b. **pirênayış** (n)
pirîn (n): b. **pirên** (n)
pirîn-timonî (zh): b. **pirên-tumanî** (zh)
pirînaya (m): b. **pirênaya** (m)
pirînaye (n): b. **pirênaye** (n)
pirînayene: b. **pirênayene**
pirînayış (n): b. **pirênayış** (n)
pirjine (m): b. **pirojine** (m)
pirjine ro gunayîne: b. **pirojine ro ginayene**
pirjini (m): b. **pirojine** (m)
pirjini ro dayîne: b. **pirojine ro dayene**
pirkerdiş (n): b. **pirrkerdiş** (n)
pirnaya (m): b. **pirênayîye** (m), **pirênaya** (m)
pirnaye (n): b. **pirênaye** (n)
pirnayene: b. **pirênayene**
pirnayış (n): b. **pirênayış** (n)
pirnike (m): burun
qula pirnike (m): burun deliği
pirniki (m): b. **pirnike** (m)
pirnosê çarixî (n): çarık burnu
pirnosê solî (n): ayakkabı burnu
piro cenayene: 1) b. ... ro cenayene 2) bandırmak
piro dayene: 1) vurmak

2)çalmak (zil vs.)

piro kerdene-I: 1)b. ... ro kerdene 2)giydirmek (pantolon vb. için) 3)üstüne dökmek, üzerine dökmek

piro rînayene: bandırmak

piro şîyayene: b. ... ro şîyene

piro war kerdene: b. ... ro war kerdene

pirobédilyayîş (n): tek kişiye karşı birkaç kişinin nöbetleşe bir şeyi yapması

Zirave û Vilnaze, karê rezî de Werfike ro bedilyay la a reyna zî hendê înan şikayet nêkerd. (Zırave ile Vilnaze, bağ işinde Werfike'ye karşı nöbetleşe çalıştılar ama o yine de onlar kadar şikayetçi olmadı.)

pirocenayîş (n): 1)b. ... ro cenayîş 2)bandırma

pirocine (m): b. pirojine (m)

pirodayîş (n): 1)vurma 2)çalma (zil vs.)

pirojine (m): kalbur

pirojine kerdene: kalburlamak, çalkalamak, kalburdan geçirmek

pirojine ro dayene: kalburlamak, çalkalamak, kalburdan geçirmek

pirojine ro ginayene: kalburlanmak, çalkalanmak, kalburdan geçirilmek

pirokerdiş (n): b. 1)... rokerdiş 2)giydirmeye (pantolon vb. için)

piron (n): b. piran (n)

pironon dima bîyayene: b.

piranan dima bîyene

pirorînayîş (n): bandırma

pirosnayene: b. piroşnayene

pirosnayîş (n): b. piroşnayîş (n)

piroşîyayîş (n): b. ... roşîyayîş

piroşnayene: doğramak (ekmek vb. için), ufalamak (ekmek vb. için)

piroşnayîş (n): doğrama (ekmek vb. için), ufalama (ekmek vb. için)

pirowarkerdiş (n): b. ... rowarkerdiş (n)

pirozin (m): b. pirojine (m)

pirozine (m): b. pirojine (m)

pirozine kerdene: b. pirojine kerdene

pirpar (n): semizotu

pirpir (n): b. pirpar (n)

pirr, -e: dolu

pirr bîyayene: b. pirr bîyene

pirr bîyene: dolmak

pirr kerdene: doldurmak

pirrbeyîş (n): b. pirrbîyayîş (n)

pirrbîyayîş (n): dolma

pirri (m): b. pirre (m)

pirrkerdiş (n): doldurma

pirt: b. pitir, bitir

pirt pêrar (n): b. bitir pêrar (n)

pirtaqale (m): b. porteqale (m)

pirteqal (m): b. porteqale (m)

pirteqalêri (m): b. porteqalêre (m)

pirteqali (m): b. porteqale (m)

pirtik (n): b. purtik (n)

pirtik sero kerdene: b.

purtik sero kerdene

pirtikin, -e: b. purtikin, -e

pirtiqal (m): b. porteqale (m)

pirtî (n): b. pirtû (n)

pirto

pirto: b. **pitir**, **bitir**

pirto perarey (n): b. **pitir perarey** (n)

pirto perey (n): b. **pitir perey** (n)

pirto pêrar (n): b. **bitir pêrar** (n)

pirtqal (m): b. **porteqale** (m)

pirtu (n): b. **pirtû** (n)

pirtû (n): giysilik kumaşların genel adı

piruesdayiş (n): b. **pirodayiş** (n)

pirûdayiş (n): b. **pirodayiş** (n)

pirûn (n): b. **piran** (n)

pirûnûn dima bîyayene: b.

piranan dima bîyene

piryedayiş (n): b. **pirodayiş** (n)

piryen (n): b. **pirên** (n)

piryentaq: b. **pirêntaq**, -e

pisa (m): ağ, apışlık, uçkurluk

piseke (m): ağ, apışlık

piseki (m): b. **piseke** (m)

pisgul (n): b. **piskile** (m)

pisgulin, -e: b. **piskilin**, -e

pisike (m): b. **pişike** (m)

pisiklet (m): b. **bîsiklete** (m)

pising, -e: b. **pisîng**, -e

pisîng, -e: kedi

pisîngi (m): b. **pisînge** (m)

piske (m): b. **pişke** (m)

piskele (n): küçük köz

piskene (n): b. **piskone** (n)

piskil (m): b. **piskile** (m)

piskilê murûn (m): b. **pis-**

kila murayan (m)

piskile (m): püskül

piskila murayan (m): işlen-

memiş çok sayıda boncuk

dizisinden oluşan bağlam

piskili (m): b. **piskile** (m)

piskiley muron (m): b.

piskila murayan (m)

piskilin, -e: püsküllü

piskivît (n): b. **bîskuvît** (n)

piskivîte (m): b. **bîskuvît** (n)

piskivîti (m): b. **bîskuvît** (n)

piskone (n): bir tarafı yanıp

ateş haline gelmiş olan odun/

ağaç parçası

piskoni (n): b. **piskone** (n)

piskul (n): b. **piskile** (m)

piskula muran (m): b. **pis-**

kila murayan (m)

piskuli (m): b. **piskile** (m)

piskulin, -e: b. **piskilin**, -e

piskuwi (m): b. **bîskuvît** (n)

pisondî (m): b. **piştwerdî** (m)

pisperike (m): kelebek

pispor, -e: uzman

pispora anestezi (m): anes-

tezi uzmanı

pispora butçe (m): bütçe

uzmanı

pispora çimeyanê merdi-

mî (m): insan kaynakları uz-

manı

pispora gramerî (m): dil-

bilgisi uzmanı, gramer uz-

manı

pispora hesabî (m): hesap

uzmanı

pispora nebatanê baxçeyî

(m): bahçe bitkileri uzmanı

pispora rindî/rindiye (m):

güzellik uzmanı

pispora teknolojiyî (m):

teknoloji uzmanı

pisporê anestezi (n): anes-

tezi uzmanı

pisporê butçe (n): bütçe uz-

manı

pisporê çimeyanê merdi-

mî (n): insan kaynakları uz-

manı

pisporê gramerî (n): dilbilgisi uzmanı, gramer uzmanı
pisporê hesabî (n): hesap uzmanı
pisporê nebatanê baxçeyî (n): bahçe bitkileri uzmanı
pisporê rindî/rindîye (n): güzellik uzmanı
pisporê teknolojiyî (n): teknoloji uzmanı
pisporîye (m): uzmanlık
pisqayene: b. **pîjiqîyayene**
pisqilêti (m): b. **bîsiklete** (m)
pisqilîti (m): b. **bîsiklete** (m)
pisqîyayene: b. **pîjiqîyayene**
pisqîyayîş (n): b. **pîjiqîyayîş** (n)
pisqnayene: b. **pîjiqnayene**
pisqnayîş (n): b. **pîjiqnayîş** (n)
pisqule (m): b. **pişkile** (m)
pisqule kerdene: b. **pişkile kerdene**
pisrug (n): b. **pişrûg** (n)
pisrugê nanî (n): b. **pişrûgê nanî** (n)
pisruge (m): b. **pizrike** (m)
pistan (n): koyun (göğüs ile gıy-si arası)
pisti (m): b. **pistî** (m)
pistin (n): b. **pistan** (n)
pistine (m): b. **pistan** (n)
pistî (m): gelberi
pistiya misasî (m): çekel (tüvendirenin ucundaki yassı demir)
piston (n): b. **pistan** (n)
pistûn (n): b. **pistan** (n)
pisuge (m): b. **pizrike** (m)
piş (m): b. **pişike** (m)
piş (n): b. **puş** (n)
pişê pîyanzî (n): b. **puşê pî-yazî** (n)
pişêrd (m): b. **piştwerdî** (m)

pişi (m): b. **pişike** (m)
pişike (m): akciğer
pişî (m): b. **pişike** (m)
pişk (m): b. **pişke** (m)
pişke-I (m): eylem
pişke-II (m): gübre (keçi ve koyun gübresi), kemre (hayvan gübresi)
pişki (m): b. **pişke** (m)
pişkil (m): b. **pişkile** (m)
pişkil kerdene: b. **pişkile kerdene**
pişkile (m): kığ, kığı
pişkile kerdene: kığılamak
pişkili (m): b. **pişkile** (m)
pişkili kerdene: b. **pişkile kerdene**
pişondî (m): b. **piştwerdî** (m)
pişortî (m): b. **piştwerdî** (m)
pişoti (m): b. **piştwerdî** (m)
pişotî (m): b. **piştwerdî** (m)
pişqnayene: b. **pîjiqnayene**
pişqul (m): b. **pişkile** (m)
pişqul kerdene: b. **pişkile kerdene**
pişqule (m): b. **pişkile** (m)
pişqule kerdene: b. **pişkile kerdene**
pişruge (m): b. **pişrûge** (m)
pişrugî (m): b. **pişrûge** (m)
pişrûg (n): kırıntı
pişrûgê nanî (n): ekmek kırıntısı
pişrûge (m): su ve undan yapılan, içine yağ ve pekmez katılarak da yenebilen bulamaç
piştene: b. **piştene**
piştin (n): b. **pistan** (n)
piştîş (n): b. **piştîş** (n)
piştî (m): sırt
piştî bî ... bestene: -e güvenmek

piştidayîş

piştî bi ... bestîyayene: -e güvenilmek

piştî bi ... girê dayene: -e güvenmek

piştî bi ... girê diyayene: -e güvenilmek

piştî dayene: desteklemek

piştî girewtene: desteklemek

piştidayîş (n): destekleme

piştidayîşyewbînan: dayanışma

piştigirewtîş (n): destekleme

piştîyayewbînangirewtîş (n): dayanışma

piştwer (m): b. piştwerdî (m)

piştwerdî (m): artık (yiyecek veya içecek artığı)

pişûre (n): b. pişrûg (n)

pişûreyê nanî (n): b. pişrûgê nanî (n)

pişûti (m): b. piştwerdî (m)

pişwer (m): b. piştwerdî (m)

pişwerd (m): b. piştwerdî (m)

pişwerde (m): b. piştwerdî (m)

pişwerdi (m): b. piştwerdî (m)

pişwêr (m): b. piştwerdî (m)

pit, -e: b. put, -e

pitepit kerdene: b. pitpit kerdene

pitepitkerdiş (n): b. pitpitkerdiş (n)

pitik: b. pitir

pitik perarey (n): b. pitir perarey

pitir: önceki, evvelki

pitir perarey (n): bugünden önceki dördüncü gün

pitir perarê (n): b. pitir perarey

pitir perey (n): bugünden önceki üçüncü gün

pitir perê (n): b. pitir perey

pitir pêrar (n): b. bitir pêrar (n)

pitir pêrarey (n): b. pitir perarey (n)

pitir pîrar (n): b. bitir pêrar (n)

pitî (n): b. tîya (n)

pitpit kerdene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)

pitpitîyayene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)

pitpitîyayîş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)

pitpitkerdiş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)

pixawî (zh): pranga

pixêrî (m): 1) baca 2) baca ile birlikte ocak 3)şömine

pizik (m): b. pizrike (m)

pizote (n): b. bizote (n)

pizrike (m): sivilce

pizruge (m): b. pizrike (m)

pî-I (n): baba

pî-II: pi (mat)

pî kerdene: b. pu kerdene

pîc (n): b. pîj (n)

pîcameyî (zh): b. pîjemeyî (zh)

pîcemeyî (zh): b. pîjemeyî (zh)

pîcemê (zh): b. pîjemeyî (zh)

pîde (m): pide

pîeç (m): b. pêçe (m)

pîer: b. pêro

pîer piya: b. pêro piya

pîer dayîne: b. pêro dayene

pîercen (n): b. perçîn (n)

pîerdayîş (n): b. pêrodayîş (n)

pîerê (m): b. pîyarê (m)

pîeri: b. pêro

pîerrê (m): b. pîyarê (m)

pîeş (n): b. pêş (n)

pîşmal (m): b. **pêşmale** (m)

pîştimal (m): b. **pêstemale** (m)

pîexmer (n): b. **pêxamber** (n)

pîj, -e-I: sivri

pîj bîyene: sivrilmek

pîj kerdene: sivriltmek

pîj-II (n): 1)kazık 2)ucu sivriltilmiş çubuk ve bununla oynanan bir çocuk oyunu 3)siğil (odunları yarmakta yararlanan), kısıki

pîjê darloxî (n): yuvağı çekmek için kullanılan çatallı aracın yuvağın girintili yeri-ne geçen ucu

pîjameyî (zh): b. **pîjemeyî** (zh)

pîjbîyayîş (n): sivrilme

pîjemeyî (zh): pijama

pîjik (n): 1)kazık 2)ucu sivriltilmiş çubuk ve bununla oynanan bir çocuk oyunu

pîjkerdiş (n): sivriltme

pîkab (n): b. **pîkabe** (m)

pîkabe (m): pikap

pîke (n): pike

pîkerdene: b. **pêkerdene**

pîkerdiş-I (n): b. **pêkerdiş** (n)

pîkerdiş-II (n): b. **pukerdiş** (n)

pîl, -e: (yaşça veya manevi olarak) büyük

pîl kerdene: b. **pîl kerdene**

pîl kerdene: büyütme

pîl û qic: b. **pîl û qij**

pîl û qij: büyük küçük (herkes)

pîl û qiz: b. **pîl û qij**

pîl û şenik: büyük küçük (herkes)

pîla çeyî (m): b. **pîla keyeyî** (m)

pîla çêyî (m): b. **pîla keyeyî** (m)

pîla keyeyî (m): aile büyüğü

pîley kîyî (m): b. **pîla keyeyî** (m)

pîlê çeyî (n): b. **pîlê keyeyî** (n)

pîlê çêyî (n): b. **pîlê keyeyî** (n)

pîlê keyeyî (n): aile büyüğü

pîlê kîyî (m): b. **pîla keyeyî** (m)

pîli kîyî (n): b. **pîlê keyeyî** (n)

pîlakî (n): pilaki

pîlan (n): b. **plan** (n)

pîlaqe (m): b. **pîkabe** (m)

pîlav (n): b. **pîlaw** (n)

pîlaw (n): pilav

pîley (m): b. **pîliye** (m)

pîlê (m): b. **pîliye** (m)

pîliye (m): büyüklük

pîlon (n): b. **plan** (n)

pîlûx (m): b. **puluxe** (m)

pîncî: b. **pîneçî**, -ye

pîne (n): 1)yama 2)pençe (ayakkabı pençesi)

pîne bîyene: yamalanmak, yamanmak

pîne kerdene: 1)yamalamak, yamamak 2)pençelemek, pençe çakmak, pençe yapmak (ayakkabı için)

pîne padayene: yamalamak, yamamak

pîne padîyayene: yamalanmak, yamanmak

pînebîyaya (m): yamalı

pînebîyaye (n): yamalı

pînebîyayîş (n): yamalanma, yamanma

pînebîyayîye (m): yamalı

pînecî, -ye: b. **pîneçî**, -ye

pînecînî (m): b. **pîneçînî** (m)

pînecînî (m): b. **pîneçînî** (m)

P

pîneçiyêni

pîneçiyêni (m): b. **pîneçiyêni** (m)

pîneçi, -ye: ayakkabı tamircisi, ayakkabı onarımcısı, ayak-kabıcı (onarımcı), yamacı (ayakkabı onaran)

pîneçiyey (m): b. **pîneçiyi** (m), **pîneçiyiye** (m)

pîneçini (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

pîneçiyê (m): b. **pîneçiyi** (m), **pîneçiyiye** (m)

pîneçiyêni (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

pîneçiyi (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

pîneçiyiye (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

pîneker, -e: ayakkabı tamircisi, ayakkabı onarımcısı, ayak-kabıcı (onarımcı), yamacı (ayakkabı onaran)

pînekerda (m): yamalı

pînekerde (n): yamalı

pînekerdiş (n): 1)yamalama 2)pençeleme (ayakkabı için)

pînekerdiye (m): yamalı

pînekerdox, -e: ayakkabı tamircisi, ayakkabı onarımcısı, ayak-kabıcı (onarımcı), yamacı (ayakkabı onaran)

pînekerduex: b. **pînekerdox**, -e

pînekeri (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

pînekeriye (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk, yamacılık (ayakkabı onarımcılığı)

kabı onarımcılığı)

pînepadayış (n): yamalama

pînepadıyayış (n): yamalanma

pîneyin, -e: yamalı

pînge (m): sivrisinek

pîni (n): b. **pîne** (n)

pînik (n): çaput, paçavra

pîniyin (n): b. **pîneyin** (n)

pîpîke (m): b. **bîbîke** (m)

pîpî: hindi

pîqab (m): b. **pîkabe** (m)

pîqabi (m): b. **pîkabe** (m)

pîr, -e: 1)yaşlı, ihtiyar 2)pir (Alevilikte)

pîramîd (n): piramit

Pîran (n): Dicle

pîrar (n): b. **pêrar** (n)

pîrbab (n): dede, ata, büyükbaba, ecdat

pîrbav (n): dede, ata, büyükbaba, ecdat

pîreboke (m): örümcek

pîrek (m): b. **pîrike-II** (m), **pîreboke** (m)

pîrey (m): b. **pîriye** (m), **pîri** (m)

pîrê (m): b. **pîriye** (m), **pîri** (m)

pîrêni (m): 1)yaşlılık, ihtiyarlık 2)pirlik (Alevilikte)

pîri (m): b. **pîrike-II** (m), **pîreboke**

pîrik (n): dede, ata, büyükbaba, ecdat

pîrike-I (m): 1)nine, babaanne, anneanne, büyükana, büyükanne 2)ebe

pîrike-II (m): örümcek

pîrika şitî (m): kaymak

pîriki (m): b. **pîrike** (m)

pîrikin, -e: uyuşuk

pîrikin bîyayene: b. **pîrikin bîyene**

pîrikin bîyene: uyuşmak
pîrikin kerdene: uyuşturmak
pîrikinbîyayış (n): uyuşma
pîrikinênî (m): uyuşukluk
pîrikinîye (m): uyuşukluk
pîrikinkerdiş (n): uyuşturma
pîrini: b. **pêrone**
pîrî (m): 1) yaşlılık, ihtiyarlık
 2) pirlık (Alevilikte)
pîrîket (n): briket
pîriye (m): 1) yaşlılık, ihtiyarlık
 2) pirlık (Alevilikte)
pîrket (n): b. **pîrîket (n)**
pîrnaya (m): b. **pirênaya (m),**
pirênayîye (m)
pîrnaye (n): b. **pirênaye (n)**
pîrnayene: b. **pirênayene**
pîrnayış (n): b. **pirênayış (n)**
pîro: b. **pêro**
pîroz, -e: kutsal, kutlu, mukad-
 des, mübarek
Roşanê to pîroz bo. (Bay-
 ramın kutlu olsun.)
pîroz kerdene: kutlamak
Ez to pîroz kena. (Seni kut-
 larım.)
pîrozkerdiş (n): kutlama
pîrpindike (m): dövme, ayran
 ve kızartılmış yağdan yapı-
 lan bir yemek
pîrtî (m): 1) yaşlılık, ihtiyarlık
 2) pirlık (Alevilikte)
pîrtîye (m): 1) yaşlılık, ihtiyar-
 lık 2) pirlık (Alevilikte)
pîrû: b. **pêro**
pîrvav (n): b. **pîrbab (n), pîr-
 bav (n)**
pîrzola (m): pîrzola
pîs, -e: 1) pis 2) çirkin
pîser bîyayene: b. **pêser bî-
 yene**

pîser kerdene: b. **pêser
 kerdene**
pîserbîyayış (n): b. **pêserbî-
 yayış (n)**
pîserkerdiş (n): b. **pêserker-
 diş (n)**
pîskopos (n): piskopos
pîskuvît (n): b. **bîskuvît (n)**
pîstene: b. **piştene**
pîsti (m): b. **pişti (m)**
pîstey misasî (m): b. **pişti-
 ya misasî (m)**
pîstiş (n): b. **piştiş (n)**
pîşi (m): b. **pişike (m)**
pîştene: 1) sarmak 2) kuşan-
 mak (kuşak, fişeklik vb. için)
pîştiş (n): 1) sarma 2) kuşanma
 (kuşak, fişeklik vb. için)
pîştî (m): b. **piştî (m)**
pîştî dayene: b. **piştî daye-
 ne**
pît, -e: b. **pêt, -e**
pît bîyayene: b. **pêt bîyene**
pîtey (m): b. **pêtî (m), pêtîye (m)**
pîtê (m): b. **pêtî (m), pêtîye (m)**
pîti (m): b. **pête (m)**
pîti (m): b. **pêtî (m)**
pîtiye (m): b. **pêtîye (m)**
pîy (n): b. **pî-I (n)**
pîya-I: beraber, birlikte
pîya-II (n): b. **peya (n)**
pîyanîst, -e: piyanist
pîyano (n): piyano
pîyanocen, -e: piyanist
pîyanz (n): b. **pîyaz (n)**
pîyanzo teze: b. **pîyazo te-
 ze (n)**
pîyare (n): üvey baba
pîyarê (m): patika
pîyase (n): piyasa
pîyase kerdene: piyasa et-
 mek, dolaşmak

pîyasekerdiş

pîyasekerdiş (n): pîyasa etme, dolaşma
pîyatîye (m): b. **peyatîye** (m)
pîyayîye (m): b. **peyayîye** (m)
pîyaz (n): 1)soğan
    pîyazo qeysî (n): yeşil soğan
    pîyazo teze (n): yeşil soğan
    2)piyaz
pîye: b. **pê**
pîyeç (m): b. **pêçe** (m)
pîyegur ûntene: b. **pêgur antene**
pîyekerdiş (n): b. **pêkerdiş** (n)
pîyelek (n): b. **pêlek** (n)
pîyer-I: b. **pêro**
    pîyer pîya: b. **pêro pîya**
pîyer-II (n): b. **por-I** (n)
pîyer dayîne: b. **pêro dayene**
pîyercen (n): b. **perçîn** (n)
pîyerdayiş (n): b. **pêrodayiş** (n)
pîyerê (m): b. **pîyarê** (m)
pîyeri: b. **pêro**
    pîyeri pîya: b. **pêro pîya**
pîyerin: b. **pêrone**
pîyero: b. **pêro**
    pîyero pîya: b. **pêro pîya**
pîyero dayîne: b. **pêro dayene**
pîyerodayiş (n): b. **pêrodayiş** (n)
pîyerrê (m): b. **pîyarê** (m)
pîyerû: b. **pêro**
pîyerû dayîne: b. **pêro dayene**
pîyerûdayiş (n): b. **pêrodayiş** (n)
pîyes (n): piyes
pîyeser bîyayene: b. **pêser bîyene**
pîyeser bîyene: b. **pêser bîyene**
pîyeser kerdene: b. **pêser**

kerdene

pîyeserbîyayiş (n): b. **pêserbîyayiş** (n)
pîyeserkerdiş (n): b. **pêserkerdiş** (n)
pîyeş (n): b. **pêş** (n)
pîyeşmal (m): b. **pêşmale** (m)
pîyexmer (n): b. **pêxamber** (n)
pîyêr: b. **pêro**
pîyêro: b. **pêro**
pîyin: b. **peyên**, -e
Pîyongyang (n): Pyöngyang
pîyonz (n): b. **pîyaz** (n)
pîyor: b. **pêro**
    pîyor pîya: b. **pêro pîya**
pîyore: b. **pêro**
pîyoreyî: b. **pêro**
pîyorêyî: b. **pêro**
pîyori: b. **pêro**
    pîyori pîya: b. **pêro pîya**
pîyorin: b. **pêrone**
pîyûnz (n): b. **pîyaz** (n)
    pîyûnz tezi (n): b. **pîyazo teze** (n)
pîyûz (n): b. **pîyaz** (n)
pîyze (n): b. **pîze** (n)
    pîyze ro ginayene: b. **pîze ro ginayene**
    pîyze şîyayene: b. **pîze şîyene**
pîyzeroginayiş (n): b. **pîzeroginayiş** (n)
pîyzeşîyayiş (n): b. **pîzeşîyayiş** (n)
pîz, -e-I: b. **pîj**, -e-I
    pîz bîyayene: b. **pîj bîyene**
    pîz kerdene: b. **pîj kerdene**
pîz-II (n): b. **pîj-II** (n)
pîzan (m): b. **pîzange** (m)
pîzang (m): b. **pîzange** (m)
pîzange (m): yabancıması

pîzbend (n): b. **pîzebend** (n)
pîzbendik (n): b. **pîzebendik** (n)
pîzbîyayîş (n): b. **pîjbîyayîş** (n)
pîze (n): karın

pîze decayene: b. **pîze de-
 jayene**

pîze dejayene: karnı ağrı-
 mak

pîze dezayene: b. **pîze de-
 jayene**

pîze girewtene: karnı ağrı-
 mak (ağrımaya başlamak)

pîze ro ginayene: ishal ol-
 mak

pîze ro gunayene: b. **pîze
 ro ginayene**

pîze şîyayêne: b. **pîze şî-
 yene**

pîze şîyene: ishal olmak

pîzew şenik (n): b. **pîzeyo
 şenik** (n)

pîzewo şenik (n): b. **pîzeyo
 şenik** (n)

pîzewo verên (n): b. **pîzeyo
 verên** (n)

pîzey ... dekerdene: b. **pî-
 zeyê ... dekerdene**

pîzeyê xo de vatene: dü-
 şünmek

pîzeyê ... dekerdene: kar-
 nını doldurmak

pîzeyo şenik (n): insan vü-
 cudunun göbek ile cinsel or-
 gan arasındaki bölümü

pîzeyo verên (n): ailede ilk
 çocuk, ilk doğum

pîzo şenik (n): b. **pîzeyo
 şenik** (n)

pîzo verên (n): b. **pîzeyo
 verên** (n)

pîzebend (n): kolan

pîzebendik (n): kolan

pîzedec (n): b. **pîzedej** (n)

pîzedej (n): karın ağrısı

pîzedez (n): b. **pîzedej** (n)

pîzegird, -e: obur

pîzepîl, -e: obur

pîzeroginayîş (n): amel, ishal,
 ötürük, sürgün

pîzerogunayîş (n): b. **pîzero-
 ginayîş** (n)

pîzeşeyîş (n): b. **pîzeşîyayîş** (n)

pîzeşîyayîş (n): amel, ishal,
 ötürük, sürgün

pîzeveşn, -e: merhametli

pîzeveşn bîyene: merha-
 metli olmak

pîzeveşnêni (m): merhamet-
 lilik

pîzeveşnî (m): merhametlilik

pîzeveşnîye (m): merhamet-
 lilik

pîzexişn, -i: b. **pîzexişn**, -e

pîzexişn, -e: obur

pîzeyêxodevatis (n): düşünme

pîzi (n): b. **pîze** (n)

pîzigird, -i: b. **pîzegird**

pîziveşn, -i: b. **pîzeveşn**, -e

pîziveşn bîyene: b. **pîze-
 veşn bîyene**

pîziveşnê (m): b. **pîzeveşnîye**
 (m), **pîzeveşnî** (m)

pîzkerdiş (n): b. **pîjkerdiş** (n)

pîzza (m): piza

pîzzarotox, -e: pizacı

pîzzaviraşttox, -e: pizacı

pîzze (n): b. **pîze** (n)

pîzzepîl, -i: b. **pîzepîl**, -e

pîzzeveşn, -i: b. **pîzeveşn**, -e

pîzzeveşn bîyene: b. **pîze-
 veşn bîyene**

pîzzeveşney (m): b. **pîzeveş-
 nîye** (m)

pîzxişn, -i: b. **pîzxişn**, -e

plaj

plaj (n): plaj
plan (n): plan
pocfiyayene: b. **pewjfiyayene**
pocfiyayis (n): b. **pewjfiyayis** (n)
poç (m): b. **boçe** (m)
poçe (m): b. **boçe** (m)
poçi (m): b. **boçe** (m)
poj: b. **panc**
poj sey: b. **panc sey**
pojfiyaya (m): b. **pewjfiyaya** (m)
pojfiyaye (n): b. **pewjfiyaye** (n)
pojfiyayene: b. **pewjfiyayene**
pojfiyayene: b. **pewjfiyayene**
pojfiyayis (n): b. **pewjfiyayis** (n)
pojfiyayise (m): b. **pewjfiyayise** (m)
pojmayene: b. **pewjmayene**
pojmayis (n): b. **pewjmayis** (n)
pojşeme (n): b. **panşeme** (n)
pol-I (n): 1)kol 2)omuz 3)kanat, taraf
polo çep (n): sol kol, sol kanat, sol taraf
polo rast (n): sağ kol, sağ kanat, sağ taraf
pol-II (n): bez, yama
pol biyene: yamalanmak, yamanmak
pol kerdene: yamalamak, yamamak
polê nimaji (n): namazlık, seccade
pol-III (n): b. **pele** (m)
pol ... mendis: b. **pele ... mendis**
polane (m): b. **palane** (m)
polbiyaya (m): yamalı
polbiyaye (n): yamalı
polbiyayis (n): yamalanma
polbiyayise (m): yamalı
poldim (n): b. **paldim** (n)
pole (m): b. **pale-II** (m)

polek (n): b. **pelik** (n)
polês, -e: b. **polis, -e**
polik (n): b. **pelik** (n)
polin, -e: yamalı
poligon (n): silah atış yeri, atış yeri, poligon
polis, -e: polis
polkerda (m): yamalı
polkerde (n): yamalı
polkerdis (n): yamalama
polkerdiye (m): yamalı
Polonya (n): Polonya
polos (n): b. **palas** (n)
polverdayis (n): b. **peleverdayis** (n)
pompoli (m): b. **papûre** (m)
pon, -e-I: b. **pan, -e-I**
pon-II: b. **panc**
pon sey: b. **panc sey**
ponayene: b. **panayene**
ponayis (n): b. **panayis** (n)
ponc: b. **panc**
ponc sey: b. **panc sey**
poncas: b. **pancas**
ponce (n): b. **pance** (n)
poncês: b. **pancês**
poncin, -e: b. **pancin, -e**
ponçe (n): b. **pance** (n)
ponçik (n): b. **pancik** (n)
ponfiyaya (m): b. **panfiyaya** (m), **panfiyayise** (m)
ponfiyaye (n): b. **panfiyaye** (n)
ponfiyayene: b. **panfiyayene**
ponfiyayis (n): b. **panfiyayis** (n)
ponfiye (m): b. **panfiye** (m)
ponj: b. **panc**
ponk, -i: b. **pak, -e**
ponk kerdene: b. **pak kerdene**
ponka (n): b. **paka** (n)
pontile (m): b. **patfile-I** (m)
pontili (m): b. **patfile-I** (m)

pontolî (zh): b. **pantolî** (zh)
pontorî (zh): b. **pantolî** (zh)
pontorrî (zh): b. **pantolî** (zh)
ponz: b. **panc**
por-I (n): saç
por-II: b. **pêro**
porr (n): b. **por-I** (n)
porselen (n): porselen
port (n) (TE): kapı
porto paralel (n) (TE): paralel kapı
porto rêzkî (n) (TE): dizisel kapı
Port Moresbî: Port Moresby
Port Vila (m): Port Vila
Port-o-Prens (n): Port-au-Prince
porteqale (m): portakal
porteqalêre (m): portakal ağacı
Porto-Novo (n): Porto-Novo
Portugal (n): Portekiz
poseme (n): b. **panşeme** (n)
post (m): b. **piştî** (m)
postal (n): ayakkabı, pabuç, başmak
postalê mewsimî (zh): mevsimlik ayakkabı
postalboyaxker, -e: ayakkabı boyacısı
postalcîni (m): b. **postalcîyênî** (m)
postalcîyênî (m): b. **postalcîyênî** (m)
postalçî, -ye: ayakkabıcı (yapan ya da satan), pabuççu, başmakçı
postalcîni (m): ayakkabıcılık
postalcîyênî (m): ayakkabıcılık
poste-I (n): 1)deri
posteyê mêşna/mî/mîye (n): meşin

posteyê nimajî (n): namazlık
 2)kabuk, nohut kabuğu
poste sero kerdene: kabuğunu soymak
poste sero şiyayene: b. **poste sero şiyene**
poste sero şiyene: kavlamak, kabuğu kabarıp dökülme, kabuğu kabarıp soyulmak
poste-II (n): posta
posteseroşiyayîş (n): kavlama
posti (n): b. **poste** (n)
postik (n): deri
postî (m): b. **piştî** (m)
poşî (m): b. **puşî** (m)
poşîye (m): b. **puşîye** (m)
poştî (m): b. **piştî** (m)
pot (n): bez, çaput, paçavra
pot û pertalî (zh): eski püskü giysi(ler)
potê tutan (n): çocuk bezi, etek bezi
potê tûtan (n): b. **potê tutan** (n) **P**
pota (m): b. **pewta** (m)
pote-I (m): elbise, giyecek, giysi, kılık
pote-II (n): b. **pewte** (n)
potene: b. **pewtene**
poti (n): b. **pewte** (n)
potik (n): bez, çaput, paçavra
potis (n): b. **pewtiş** (n)
potiş (n): b. **pewtiş** (n)
potî (zh): üst baş (giysiler)
potîl (m): b. **patîle-I** (m)
potîli (m): b. **patîle-I** (m)
potîn (n): postal, potin
potîne (m): b. **potîn** (n)
potiye (m): b. **pewtiye** (m)
povetene: hissetmek, sezinle-

povetiş

mek, sezmek
povetiş (n): hissetme, sezinleme, sezme
powjiyaya (m): b. **pewjiyaya** (m)
powjiyaye (n): b. **pewjiyaye** (n)
powjiyayene: b. **pewjiyayene**
powjiyayış (n): b. **pewjiyayış** (n)
powjnyayene: b. **pewjnyayene**
powjnyayış (n): b. **pewjnyayış** (n)
powta (m): b. **pewta** (m)
powte (n): b. **pewte** (n)
powtene: b. **pewtene**
powtiş (n): b. **pewtiş** (n)
poxmag (n): harman savrulurken biriken çok ince saman
pozik (n): döven sürerken ürünü yememesi için öküzün ağzına takılan ağızlık
pozikê çarixî (n): çarık burnu
pozikê solî (n): ayakkabı burnu
pozitif, -e: olumlu, pozitif
pozniq (n): hızma
pozniqine (m): hızmalı
Prag (n): Prag
pratik (n): pratik
prefiks (n): önek
Pretorya (m): Pretoria
prîz (n): priz
prîzê elektrîkî (n): elektrik prizi
prîze (m): b. **prîz** (n)
prîza alatirkî (m): b. **prîzê elektrîkî** (n)
prîzma (m): prizma
problem (n): mesele, sorun, problem (mât)
produktor, -e: film yapımcısı, prodüktör
profesor, -e: profesör

program (n): program
programê antivîrusî (n) (TE): antivirüs programı
programviraştîş (n) (TE): programlama
programviraşttox, -e (TE): programcı
programviraştoxa compute (m): bilgisayar programcısı
programviraştoxê compute (n): bilgisayar programcısı
propaganda (m): propaganda
proses (n): süreç
prosesor (n) (TE): işlemci
psikolog, -e: psikolog, ruhbilimci
psikolojî (n): psikoloji, ruhbilim, ruhiyat
psikolojîyê edlî (n): adli psikoloji
pu (n): b. **bum** (n)
puyo kor (n): baykuş
pu kerdene: tükürmek
puç (n): çorap
puço naylonên (n): naylon çorap
puço peşmên (n): yün çorap
puço purtên (n): yün çorap
puço rêşên (n): yün çorap
puçik (n): b. **puç** (n)
puçroş, -e: çorapçı
puçviraşttox, -e: çorapçı
pudî (m): b. **pudîye** (m)
pudîye (m): dişeti
puel (n): 1) b. **pel** (n) 2) b. **pol-II** (n) 3) b. **pul** (n)
puelî nimacî (n): b. **polê nimajî** (n)
puer (n): b. **por-I** (n)
puerr (n): b. **por-I** (n)

pueste (n): b. **poste-I** (n)
puestê nimacî (n): b. **posteyê nimajî** (n)
pueşî (m): b. **puşî** (m)
puet (n): b. **pot** (n)
puetîn (n): b. **potîn** (n)
puinc (n): b. **punce** (m)
puirt (n): b. **purt** (n)
puirtik (n): b. **purtik** (n)
puirtikin, -e: b. **purtikin, -e**
puîne (n): b. **pîne** (n)
puîne kerdene: b. **pîne kerdene**
puînekerdiş (n): b. **pînekerdiş** (n)
puk (n): tipi, kar fırtınası
pukerdiş (n): tükürme
pul-I (n): tepe
pul-II (n): pul (posta pulu)
pulik (n): küçük tepe, tepecik, tümsek
pullixe (m): b. **puluxe** (m)
pullux (n): b. **puluxe** (m)
pulluxe (m): b. **puluxe** (m)
pulluxi (m): b. **puluxe** (m)
pulor (n): b. **pilar** (n)
Pulur (n): Ovacık
puluxe (m): pulluk
pum (n): b. **bum** (n)
punc-I (n): çorap
puncu naylonên (n): naylon çorap
puncu peşmên (n): yün çorap
puncu purtên (n): yün çorap
puncu rêsên (n): yün çorap
punc-II (n): b. **punce** (m)
punce (m): ot ve otsu bitkilerin bir tanesi
punci-I (m): b. **punce** (m)
punci-II (n): b. **pance** (n)

pund (n): b. **pind** (n)
pund dayene: b. **pind dayene**
pune (n): yarpuz
puni (n): b. **pune** (n)
puntûr (zh): b. **pantolî** (zh)
pur-I (n): kabuk
pur kerdene: kabuğunu soymak
purê pîyazî (n): kuru soğan kabuğu
purî pîyûnzî (n): b. **purê pîyazî** (n)
pur-II (n): b. **pel-I** (n)
purcini (m): b. **pirojine** (m)
pure: b. **pêro**
pure ceneyîne: b. **piro cenayene**
pure dayene: b. **piro dayene**
pure rînayene: b. **piro rînayene**
pureceneyîş (n): b. **pirocenayîş** (n)
puredayîş (n): b. **pirodayîş** (n)
purerrînayîş (n): b. **pirorrînayîş** (n)
puridayîş (n): b. **pirodayîş** (n)
purîdayîş (n): b. **pirodayîş** (n)
purn (m): b. **firine** (m)
purnagiye (m): imece (karşılıklı birbirinin işinde çalışma)
purnagiye kerdene: imece ile çalışmak
purni (m): b. **firine** (m)
purna elektrîkin (m): b. **firina elektrîkine** (m)
purodayîş (n): b. **pirodayîş** (n)
purozine (m): b. **pirojine** (m)
purr (n): b. **pur-I** (n)
purr kerdene: b. **pur kerdene**

purşe

purşe (n): b. **pişrûg** (n)
purşê nanî (n): b. **pişrûgê nanî** (n)
purt (n): 1)tüy
purt kerdene: yolmak (tüy vb. için)
2)yün
purtên, -e: yünlü (yünden yapılmış olan)
purtik (n): 1)hav, tüy 2)kabuk, nohut kabuğu
purtik sero kerdene: kabuğu soymak
purtikin, -e: havlı, tüylü
purtikyen: b. **purtikin**, -e
purtin, -e: 1)tüylü 2)yünlü (içinde yün de bulunan)
purtî (n): b. **pirtû** (n)
purtkerdiş (n): yolma (tüy vb. için)
purtkin, -e: b. **purtikin**, -e
purtqal (m): b. **porteqale** (m)
purtyen (n): b. **purtên** (n)
purye cenayîne: b. **piro cenayene**
puryecenayîş (n): b. **piroce-nayîş** (n)
puryedayîş (n): b. **pirodayîş** (n)
pus (n): b. **puş** (n)
pusik (m): b. **pizrike** (m)
puskul (m): b. **piskile** (m)
puskule (m): b. **piskile** (m)
puskuley murûn (m): b. **piskila murayan** (m)
puskulin, -e: b. **piskilin**, -e
pusqile (m): b. **pişkile** (m)
pusqile kerdene: b. **pişkile kerdene**
puş (n): kavrak, haşîş, kuru yaprak
puşê piyanzî (n): b. **puşê piyazî** (n)

puşê piyazî (n): 1)kuru soğan kabuğu 2)yeşil soğan
puşê piyonzî (n): b. **puşê piyazî** (n)
puşiy piyûnz (n): b. **puşê piyazî** (n)
puş-palaxe (m): yerdeki kuru ot ve yaprak birikintisi
puş-pelaxi (m): b. **puş-palaxe** (m)
puşendî (m): b. **piştwerdî** (m)
puşî (m): başörtü, başörtüsü, çatma (hem kadın hem erkek için), poşu, poçu
puşîye (m): başörtü, başörtüsü, çatma (hem kadın hem erkek için), poşu, poçu
puşoti (m): b. **piştwerdî** (m)
puşotî (m): b. **piştwerdî** (m)
puşrigi (m): b. **pişrûge** (m)
puşrugî (m): b. **pişrûge** (m)
puşrû: b. **piştwerdî** (m)
puşûpalax (m): b. **puşûpalaxe** (m)
puşûpalaxe (m): yerdeki kuru ot ve yaprak birikintisi
puşûpalaxi (m): b. **puşûpalaxe** (m)
puşûpelax (m): b. **puşûpalaxe** (m)
puşûpelax (n): b. **puşûpalaxe** (m)
puşûpelaxi (m): b. **puşûpalaxe** (m)
put, -e: çocuk
put ver şîyayene: b. **put ver şîyene**
put ver şîyene: düşük yapmak
putek, -e: b. **put**, -e
puwr (n): b. **pur** (n)
puwr kerdene: b. **pur ker-**

dene

puxir (n): b. **buxar** (n)
puxirin (n): b. **buxarin** (n)
puxur (n): b. **buxar** (n)
puxurin (n): b. **buxarin** (n)
pû (n): b. **bum** (n)
pûyo kor (n): b. **puyo kor** (n)
pû kerdene: b. **pu kerdene**
pûç (n): b. **puç** (n)
pûçik (n): b. **puç** (n)
pûiç (n): b. **puç** (n)
pûik (n): b. **puk** (n)
pûk (n): b. **puk** (n)
pûkerdiş (n): b. **pukerdiş** (n)
pûl (n): b. **pol-I** (n)
pûmpûli (m): b. **papûre** (m)
pûn: b. **panc**
pûn rê se: b. **panc sey**
pûn sey: b. **panc sey**
pûnayene: b. **panayene**
pûnayiş (n): b. **panayiş** (n)
pûnc-I: b. **panc**
pûnc sey: b. **panc sey**
pûnc-II (n): b. **punc-I** (n)
pûncas: b. **pancas**
pûnce (n): b. **pance** (n)
pûncês: b. **pancês**
pûnci-I (m): b. **punce** (m)
pûnci-II (n): b. **pance** (n)
pûne (n): b. **pune** (n)
pûniyaye (n): b. **paniyaye** (n)
pûniyayene: b. **paniyayene**
pûniyayê (m): b. **paniyaya**

(m), panîyayîye (m)
pûniyayiş (n): b. **paniyayiş** (n)
pûnk, -i: b. **pak, -e**
pûnk kerdene: b. **pak ker-**
dene
pûnka (n): **paka** (n)
pûnkey (m): b. **pakî** (m), **pakî-**
ye (m)
pûnkê (m): b. **pakî** (m), **pakî-**
ye (m)
pûntîli (m): b. **patîle-I** (m)
pûntûli (zh): b. **pantolî** (zh)
pûntûrî (zh): b. **pantolî** (zh)
pûntûrrî (zh): b. **pantolî** (zh)
pûr (n): b. **pur-I** (n)
pûr kerdene: b. **pur ker-**
dene
pûrt (n): **purt** (n)
pûrt kerdene: b. **purt ker-**
dene
pûrteqali (m): b. **porteqale** (m)
pûrtik (n): **purtik** (n)
pûrtkerdiş (n): b. **purtkerdiş** (n)
pûryedayiş (n): b. **pirodayiş** (n)
pûş (n): b. **puş** (n)
pûşê piyazî (n): b. **puşê pi-**
yazî (n)
pûşî (m): b. **puşî** (m)
pûşûpalaxi (m): b. **puşûpala-**
x (m)
pûvetene: b. **povetene**
pûvetiş (n): b. **povetiş** (n)

Q

qa: b. ka-I

qab (n): kap (yemek kabı)

qab-qacaxê nêşuteyî (zh):

b. **qabê nêşuteyî** (zh)

qabê nêşuteyî (zh): bulaşık

qabe (n): b. **qewe** (n)

qabê: b. **qandê**

qabê ki: b. **qando ke**

qabirxa (m): kaburga

qabo: b. **qandê**

qabo ki: b. **qando ke**

qabqab (n): b. **qapqapik** (n)

qabqabik (n): b. **qapqapik** (n)

qabqaline (m): bir üzüm çeşiti

qabqalini (m): b. **qabqaline** (m)

qabqap (n): b. **qapqapik** (n)

qad (n): meydan

qadayîf (n): b. **qedayîf** (n)

qadehi (m): b. **qedehe** (m)

qadirî, -ye: Kadiri

qadirîti (m): Kadirilik

qadirîyey (m): b. **qadirîyîye** (m)

qadirîyê (m): b. **qadirîyî**

qadirîyî (m): Kadirilik

qadirîyîye (m): Kadirilik

qaf-I (n): kafatası

qaf-II (n): b. **qab** (n)

qafik (n): kabuk, yara kabuğu

qafik girey dayene: b.

qafik girê dayene

qafik girê dayene: kabuk

bağlamak (yara için)

qafik sero kerdene: kabu-

ğu soymak

qafike (m): baş, kafa

qafiye (m): kafiye

qaharîyayene: b. **qehirîya-**

yene

qaharîyayîş (n): b. **qehirîya-**

yîş (n)

qaharnayene: b. **qehirna-**

yene

qaharnayîş (n): b. **qehirna-**

yîş (n)

qaharnayox, -e: b. **qehirna-**

yox, -e

Qahîre: Kahire

qahr (n): b. **qehir** (n)

qahrîyaya (m): b. **qehirîyaya** (m)

qahrîyaye (n): b. **qehirîyaye** (n)

qahrîyayene: b. **qehirîyaye-**

ne

qahrîyayeyê (m): b. **qehirîya-**

yeyî (m), **qehirîyayeyîye** (m)

qahrîyayeyênî

- qahrîyayeyênî** (m): b. qehirîyayeyênî (m)
qahrîyayeyî (m): b. qehirîyayeyî (m)
qahrîyayeyîye (m): b. qehirîyayeyîye (m)
qahrîyayê (m): b. qehirîyayê (m)
qahrîyayîş (n): b. qehirîyayîş (n)
qahrîyayîye (m): b. qehirîyayîye (m)
qahrnayene: b. qehirnayene
qahrnayîş (n): b. qehirnayîş (n)
qahrnayox, -e: b. qehirnayox, -e
qahwe (n): b. qewe (n)
qahwexane (n): b. qewexane (n)
qahwexûne (n): b. qewexane (n)
qal (m): b. qale (m)
qal kerdene: bahsetmek, sözünü etmek
Qal kenî, vanî rewşa wela-tî zaf xirab a. (Bahsediyorlar, ülkenin durumunun çok kötü olduğunu söylüyorlar.)
qalê ... kerdene: bahsetmek, sözünü etmek
Paksar qalê Dêrsimî kenno. (Paksar Dersim'den bahsediyor.)
Herçî ti qalê xo meke. (Bir kere sen kendinden bahsetme!/Sen hiç kendinden bahsetme!)
- qalas** (n): b. qelas (n)
qale (m): söz, laf
qala ... birnayene: sözünü kesmek
qalfa (m): b. qelfa (m)
qali (m): b. qale (m)
qalib (n): kalıp (bir şeye belirli

bir biçim vermek için kullanılan)

- qalib ro dayene**: kalıba çekmek, kalıba vurmak
qalib (m): b. qalibe (m)
qalib kerdene: b. qalibe kerdene
qalibe (m): kalıp (bir kalıba dökülerek yapılmış olan)
qaliba sabunî (m): sabun kalıbı
qalibe kerdene: kalıpla-mak
qalibey sabunî (m): b. qaliba sabunî (m)
qalibê sawunî (m): b. qaliba sabunî (m)
qalibi (m): b. qalibe (m)
qalibi kerdene: b. qalibe kerdene
qalibkar, -e: kalıpcı
qalibroş, -e: kalıpcı
qalik (n): kabuk
qalik sero kerdene: kabu-ğu soymak
qalik (m): b. qalik (n)
qaliki (m): b. qalik (n)
qaliki sero kerdene: b. qalik sero kerdene
qalin, -e: b. qalind, -e
qalinçi (m): b. qaluçe (m)
qalind, -e: 1)kalın 2)koyu (sıvı için)
qalindîye (m): kalınlık
qaliney (m): b. qalindîye
qalinê (m): b. qalindîye
qalini (m): b. qalinde (m)
qalip (n): b. qalib (n)
qaliv (n): b. qalib (n)
qaliv ro dayene: b. qalib ro dayene
qaliv (m): b. qalibe (m)

qaliv kerdene: b. **qalibe kerdene**

qalî kerdene: konuşmak

qalîkerdiş (n): konuşma

qalîkerdox, -e: konuşmacı

qalorîfer (n): b. **kalorîfer (n)**

qalpax (m): b. **qalpaxe (m)**

qalpaxe (m): kalpak

qalpaxi (m): **qalpaxe (m)**

qaluçe (m): bağ budama vb. işlerde kullanılan, orağa benzer bir çeşit küçük tahra, orak

qaluçi (m): b. **qaluçe (m)**

qalunçe (m): b. **qaluçe (m)**

qalunçi (m): b. **qaluçe (m)**

qalund, -e: b. **qalind, -e**

qalune (m): b. **qelûne (m)**

qaluni (m): b. **qelûne (m)**

qalûç (m): b. **qaluçe (m)**

qalûçi (m): b. **qaluçe (m)**

qalûnçe (m): b. **qaluçe (m)**

qalxan (n): kalkan

qam (m): b. **qame (m)**

qama (m): kama

qamçi (m): kamçı

qamçi kerdene: kamçılama

qamçiyan ver şanayene: kamçılama

qamçiyûn ver şanayene: b. **qamçiyan ver şanayene**

qamçi (n): b. **qamçi (m)**

qame (m): 1)boy 2)heykel

qama fistanî (m): fistanın belden yukarı kısmı

qametiraş, -e: heykeltiraş

qami (m): b. **qame (m)**

qamir (n): saz (kamış, hasırotu vb.)

qamis (n): b. **qamîş (n)**

qamîs (n): b. **qamîş (n)**

qamîş (n): kamış

qamon (n): b. **kamyone (m)**

qampîreke (m): mantar (bitkisi)

qampîreki (m): b. **qampîreke (m)**

qampîrike (m): b. **qampîreke (m)**

qampîriki (m): b. **qampîreke (m)**

qamun (m): b. **kamyone (m)**

qamyon (m): b. **kamyone (m)**

qamyone (m): b. **kamyone (m)**

qamyoni (m): b. **kamyone (m)**

qanat (n): kat

qanca (m): kanca

qançîli (m): b. **qamçi (m)**

qandê: için

qandê coy: b. **qandê cû**

qandê cû: onun için

qando ke: için

qandê ... rê: için

qanik (n): sakız

qaniki (m): b. **qanik (n)**

qanîfer (n): b. **kalorîfer (n)**

qançile (n): çingil, cıngıl, şıngıl (salkım parçası, küçük salkım)

qançole (n): b. **qançile (n)**

qanser (n): b. **kanser (n)**

qantir (n): katır

qantirleyîr (n): yavru katır

qanun (n): b. **qanûn (n)**

qanûn (n): yasa, kanun

qanûno bingeyî (n): ana-yasa

qanûnî: yasal, kanuni

qanze (m): b. **qaze (m)**

qanzi (m): b. **qaze (m)**

qanzik (n): tava

qapan (n): kantar

qapan ro dayene: kantarla-mak, kantara vurmak, kan-

tara çekmek
qapax (n): kapak
qapaxê çimî (n): gözkapacağı
qapon (n): b. **qapan** (n)
qapon ro dayene: b. **qapan ro dayene**
qapqabik (n): b. **qapqapik** (n)
qapqapik (n): nalin, takunya
qaput (n): kaput
qapûn (n): b. **qapan** (n)
qapûni (n): b. **qapan** (n)
qapûni ri dayîne: b. **qapan ro dayene**
qapût (n): b. **qaput**
qaq (n): b. **qaxe** (m)
qaqijikî (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek
qaqlıbaz, -e: martı
qaqote (m): b. **kakate** (m)
qar (n): b. **qehir** (n)
qarangê çimî (n): gözün altındaki deri
qarayene: b. **qehirîyayene**
qarayıs (n): b. **qehirîyayış** (n)
qarayış (n): b. **qehirîyayış** (n)
qardulabi (m): b. **gardirobe** (m)
qareyene: b. **qehirîyayene**
qareyîne: b. **qehirîyayene**
qareyış (n): b. **qehirîyayış** (n)
qariste (n): b. **qerese** (n)
qarix (n): b. **qarixe** (m)
qarixe (m): karık (küçük ark)
qarıyaya (m): b. **qehirîyaya** (m)
qarıyaye (n): b. **qehirîyaye** (n)
qarıyayene: b. **qehirîyayene**
qarıyayeyê (m): b. **qehirîyayeyî** (m), **qehirîyayeyîye** (m)
qarıyayeyênî (m): b. **qehirîyayeyênî** (m)
qarıyayeyî (m): b. **qehirîyayeyî** (m), **qehirîyayeyîye** (m)

qarıyayeyîye (m): b. **qehirîyayeyî** (m), **qehirîyayeyîye** (m)
qarıyayê (m): b. **qehirîyayîye** (m)
qarıyayêne: b. **qehirîyayene**
qarıyayıs (n): b. **qehirîyayış** (n)
qarıyayış (n): b. **qehirîyayış** (n)
qarıyayîye (m): b. **qehirîyayîye** (m)
qarıyene: b. **qehirîyayene**
qarme (n): b. **qawirme** (n)
qarna (m): b. **qarne** (m)
qarnayene: b. **qehirnayene**
qarnayêne: b. **qehirnayene**
qarnayîne: b. **qehirnayene**
qarnayış (n): b. **qehirnayış** (n)
qarnayox, -e: b. **qehirnayox**, -e
qarne (m): karne
qarse (n): 1) ucu sivriltilip daha çok yeraltından bir şey çıkarmakta kullanılan çubuk 2) b. **qerese** (n)
qarse dekewtene: **qerse dekewtene**
qarse girowtene: b. **qerse girowtene**
qarsedekewtiş (n): b. **qersedekewtiş** (n)
qarsegirowtiş (n): b. **qarsegirowtiş** (n)
qart (n): b. **karte** (m)
qart, -i: b. **qert**, -e
qarte (m): b. **karte** (m)
qarti (m): b. **karte** (m)
qarula (m): b. **karyola** (m)
qarût (n): sap (bitki için)
qarxa (m): b. **qabirxa** (m)
qaryola (n): b. **karyola** (m)
qas: b. **qasê**
qasa (m): b. **kasa** (m)
qasadar, -e: b. **kasadar**, -e

qaset (n): b. **kaset** (n)
qasete (m): b. **kaset** (n)
qasê: kadar
qasid, -e: haberci, elçi
qasî: b. **qasê**
qaso: b. **qasê**
qasud, -e: b. **qasid**, -e
qaş (n): kabuk
qaş kerdene: kabuğunu soymak
qaşaxo (n): b. **qesawî** (n)
qaşik (n): kabuk
qaşikê pîyazî (n): kuru soğan kabuğu
qaşik pîyûnzî (n): b. **qaşikê pîyazî** (n)
qaşil (n): kabuk
qaşo (zr): güya
qaşû (zr): b. **qaşo** (zr)
qaşû ka: b. **qaşo** (zr)
qat (n): 1)kat
qat bîyene: katlanmak
qat kerdene: katlamak
qatê dîyine (n): ikinci kat
qatê erdî (n): yerkatı, zemin katı
qatê serbanî (n): çatı katı
qatê zemînî (n): yerkatı, zemin katı
2)takım (giysiler için)
qatê cilan (n): 1-elbise takımı, giysi takımı, kostüm 2-yatak takımı (döşek, yorgan ve yastıktan oluşan bü-tün)
qatê çinayan (n): elbise takımı, giysi takımı, kostüm
qatê kincan (n): elbise takımı, giysi takımı, kostüm
qatê nivîne (n): yatak takımı (döşek, yorgan ve yastıktan oluşan bütün)
qatbîyaya (m): katlı

qatbîyaye (n): katlı
qatbîyayîş (n): katlanma
qatbîyayîye (m): katlı
qate (m): b. **qat-1** (n)
qata dîyine (m): b. **qatê dîyine** (n)
qatin, -e: katlı
qatir (n): b. **qantir** (n)
qatirleyr (n): b. **qantirleyîr** (n)
qatix (n): 1)süt ürünleri 2)yoğurt
qatixê pêlekî (n): süzme yoğurt
qatixo pêlekdekerde (n): süzme yoğurt
qatkerda (m): katlı
qatkerde (n): katlı
qatkerdiş (n): katlama
qatkerdiye (m): katlı
qatlix (n): elbise takımı, giysi takımı, kostüm
qatma (m): gözleme, bazlama (bir hamur işi)
qatma toraqî: b. **qatmaya toraqî**
qatmaya toraqî: bir çeşit gözleme
qatqatî (m): katmer (bir hamur işi)
qav (n): b. **qab** (n)
qavute (m): b. **qawite** (m)
qawa (m): b. **qewe** (n)
qawanoz (n): kavanoz
qawanoze (m): b. **qawanoz** (n)
qawanozi (m): b. **qawanoz** (n)
qawaxane (n): b. **qewexane** (n)
qawaxone (m): b. **qewexane** (n)
qawaxûne (m): b. **qewexane** (n)
qawe (m): b. **qewe** (n)
qawexane (n): b. **qewexane** (n)
qawexûne (m): b. **qewexane** (n)
qawin (m): b. **qawune** (m)

qawine

qawine (m): b. **qawune** (m)
qawirme (n): kavurma (et için)
qawite (m): kavut
qawiti (m): b. **qawite** (m)
qawun (m): b. **qawune** (m)
qawune (m): kavun
qawunês (n): b. **qawanoz** (n)
qawunêz (n): b. **qawanoz** (n)
qawuni (m): b. **qawune** (m)
qawurme (n): **qawirme** (n)
qawurt (m): b. **qawite** (m)
qawurti (m): b. **qawite** (m)
qax (m): b. **qaxe** (m)
qaxe (m): kurutulmuş armut
qaxid (n): b. **kaxite** (m)
qaxit (n): b. **kaxite** (m)
qay: b. **qandê**

qay ... rî: b. **qandê ... rê**
qayde (n): kural, kaide
qaydeyin, -e: kurallı, kaideli
qaydê: b. **qandê**

qaydê ... rî: b. **qandê ... rê**
qayıqe (m): b. **qeyaxe** (m)
qayıt kerdene: b. **qayıt kerdene**

qayıtê ... bîyayene: b. **qayıtê ... bîyene**
qayıtê ... kerdene: b. **qayıtê ... kerdene**

qayıqe (m): b. **qeyaxe** (m)

qayıs (n): b. **qayış** (n)

qayış (n): kayış

qayışe (m): b. **qayış** (n)

qayıt kerdene: 1)bakmak, gözetmek, izlemek, seyretmek, temaşa etmek 2)bakmak, beslemek, gözetmek, geçindirmek

qayıtê ... bîyene: -e bakmak

qayıtê ... kerdene: -e bakmak

qayıtkerdiş (n): 1)bakma, gö-

zetme, izleme, seyretme, temaşa etme 2)bakma, besleme, geçindirme 3)koruma, muhafaza etme

qayıtkerdox, -e: bakıcı

qaymaq (n): b. **qaymax** (n)

qaymaqam, -e: b. **qaymeqam**, -e

qaymax (n): kaymak

qayme (n): b. **qıyame** (n)

qaymeqam, -e: kaymakam

qayt kerdene: b. **qayıt kerdene**

qaytê ... bîyayene: b. **qayıtê ... bîyene**

qaytê ... kerdene: b. **qayıtê ... kerdene**

qayta kerdene: b. **qayıt kerdene**

qaytakerdiş (n): b. **qayıtkerdiş** (n)

qaytkerdiş (n): b. **qayıtkerdiş** (n)

qaz (n): 1)b. **gaz** (n) 2)b. **gaz-yaxî** (n)

qazan (n): kazan

qazanê awkeyî (n): banyo kazanı

qazanê banyoyî (n): banyo kazanı

qazanê çale (m): banyo kazanı

qazanê çerxî (n): banyo kazanı

qazanê hemamekî (n): banyo kazanı

qazanta (m): b. **gazeta** (m)

qazaq (n): b. **qazax** (n)

qazaqo orlonêne (m): b.

qazaxo orlonên (n)

qazax (n): kazak

qazaxo orlonên (n): orlon kazak

qazaxe (m): b. **qazax** (n)
qazaxa orlonêne (m): b. **qazaxo orlonên** (n)
qazaxî (m): b. **gazyaxî** (n)
Qazaxîstan (n): Kazakistan
qaze (m): 1)kaz 2)hindi
qazexî (m): b. **gazyaxî** (n)
qazi (m): b. **qaze** (m)
qazik (n): 1)bakraç 2)kazan
qazî, -ye: hakim, yargıç, kadı
qazîyiye (m): hakimlik, yargıçlık, kadılık
qazocaxî (m): b. **gazocaxî** (m)
qazon (n): b. **qazan** (n)
qazûn (n): b. **qazan** (n)
qazyaxî (n): b. **gazyaxî** (n)
qe: b. **qet**
qe çiyê: b. **qet çiyê**
qe çîke: b. **qet çîke**
qe finê: b. **qet finê**
qe jû: b. **qet yew**
qe nê: b. **qet nêbo**
qe nêbo: b. **qet nêbo**
qe rey: b. **qet reyê**
qe tewa: b. **qet teba**
qebala (n): b. **qebale** (n)
qebale (n): götürü, kabala
qebale girowtene: b. **qebale girowtene**
qebale girowtene: 1)götürü iş almak, götürü usülü iş yapmak 2)(mecazen) durmaksızın çok çalışmak
qebale girowtene: b. **qebale girowtene**
qebale kerdene: götürü usülü iş yapmak
qebale xebitîyayene: götürü usülü iş yapmak
qebaleyî reyde xebitîyayene: götürü usülü iş yapmak

qebalî reydi xebetîyayene: b. **qebaleyî reyde xebitîyayene**
qebali (n): b. **qebale** (n)
qebardîn (n): gabardin
qebiz (n): b. **qebz** (n)
qebizênî (m): b. **qebzênî** (m)
qebiziye (m): b. **qebziye** (m)
qebîla (m): kabile
qebul (n): kabul
qebul kerdene: kabul etmek
qebûl (n): b. **qebul** (n)
qebz (n): kabız, peklik
qebza (m): deste, kabza
qebzey (m): b. **qebziye** (m)
qebzê (m): b. **qebziye** (m)
qebzênî (m): kabızlık
qebziye (m): kabızlık
qeç, -i: b. **qic**, -e; **qeçek**, -e
qeçek, -e: çocuk
qeçek ver şiyayene: b. **qeçek ver şiyene**
qeçek ver şiyene: düşük yapmak
qeçeki (m): b. **qeçeke** (m)
qed: b. **qet**
qeda (n): b. **qeza-II** (n)
qedayîf (n): kadayıf
qedayîfe (m): b. **qedayîf** (n)
qedayîfi (m): b. **qedayîf** (n)
qede (n): b. **qayde** (n)
qedehe (n): b. **qedehe** (m)
qedehe (m): kadeh
qedehe şimite (m): içki kadehi
qedek (n): b. **qedik** (n)
qedenayene: b. **qedênayene**
qedenayêne: b. **qedênayene**
qeder: hariç
qedexa (m): yasak
qedexe (n): yasak

qedexîye

qedexîye (m): yasak
qedeyayene: b. **qedîyayene**
qedeynayene: b. **qedênayene**
qedênayene: 1)bitirmek, sonuçlandırmak 2)kurtarmak
qedênayîş (n): 1)bitirme, sonuçlandırma 2)kurtarma
qedêk (n): b. **qedik** (n)
qedfe (n): b. **qedife** (n)
qedihe (m): b. **qedehe** (m)
qedihi (m): b. **qedehe** (m)
qedik (n): amerikanbezi, kaputbezi, amerikan; bir çeşit bez
qedim (n): b. **qedum** (n)
qedinayene: b. **qedênayene**
qedir dayene: b. **qedr dayene**
qedife-I (n): kadife
qedife-II (n): b. **qetife** (n)
qedifeyên, -e: kadifeli
şayaxê/pantolê/şapikê qedifeyênî (zh): kadife pantolon
qedifeyin, -e: kadifeli (kadife ihtiva eden)
qedînayene: b. **qedênayene**
qedînayîş (n): b. **qedênayîş** (n)
qedîyayene: 1)bitmek 2)kurtulmak
qedîyayêne: b. **qedîyayene**
qedîyayîş (n): 1)bitme 2)kurtulma
qednayene: b. **qedênayene**
qednayîş (n): b. **qedênayîş** (n)
qedr dayene: saymak
qedr zanayene: saymak
qedrberz, -e: saygıdeğer, muhterem, sayın, saygın
qedrberzî (m): saygınlık
qedrberzîye (m): saygınlık

qedrdar, -e: saygılı, hürmetkâr, hürmetli
qedrdarî (m): saygılılık
qedrdarîye (m): saygılılık
qedrdayîş (n): sayma
qedrzanayîş (n): sayma
qedum (n): keser
qedûk (n): b. **qedum** (n)
qedûm (n): b. **qedum** (n)
qedyayene: b. **qedîyayene**
qedyayîş (n): b. **qedîyayîş** (n)
qefçil, -e: çirkin
qefes (n): kafes
qefes sînîy (n): b. **qefesê sênî** (n)
qefesê sênî (n): göğüs kafesi
qefil (n): kilit (asma kilit)
qefife (n): b. **qetribe** (n)
qefle (n): kafile, insan veya hayvan kümesi, küme
qeflik (n): b. **qefil** (n)
qefsîng (n): göğüs kafesi
qeft (m): b. **qevde** (m)
qeher (n): b. **qehir** (n)
qeheriyyaya (m): b. **qehiriyyaya** (m)
qeheriyyaye (n): b. **qehiriyyaye** (n)
qeheriyyayene: b. **qehiriyyayene**
qeheriyyayeyê (m): b. **qehiriyyayeyî** (m), **qehiriyyayeyîye** (m)
qeheriyyayeyênî (m): b. **qehiriyyayeyênî** (m)
qeheriyyayeyî (m): b. **qehiriyyayeyî** (m), **qehiriyyayeyîye** (m)
qeheriyyayeyîye (m): b. **qehiriyyayeyî** (m), **qehiriyyayeyîye** (m)
qeheriyyayê (m): b. **qehiriyya-**

yïye (m)
qehiriyayîş (n): b. qehirîya-yîş (n)
qehiriyayîye (m): b. qehirî-yayîye (m)
qehernayene: b. qehirnaye-ne
qehernayîş (n): b. qehirna-yîş (n)
qehernayox, -e: b. qehirna-yox, -e
qehir (n): kızgınlık, kahır, öfke, derin üzüntü
qehiriyaya (m): 1)kızgın (öfkeli) 2)küsün, küs, dargın 3)üzgün, üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü
qehiriyaye (n): 1)kızgın (öfkeli) 2)küsün, küs, dargın 3)üzgün, üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü
qehiriyaye biyene: 1)kızgın olmak 2)üzgün olmak
qehiriyayene: 1)öfkelenmek, sinirlenmek, kızmak 2)küs-mek, darılmak 3)kıskanmak, güntülemek, haset etmek (çekememek) 4)gamlanmak
qehiriyayeyê (m): b. qehirî-yayeyî (m), qehirîyayeyî-ye (m)
qehiriyayeyênî (m): üzgünlük, üzüntülülük
qehiriyayeyî (m): üzgünlük, üzüntülülük
qehiriyayeyîye (m): üzgünlük, üzüntülülük
qehiriyayê (m): b. qehirîya-yîye (m)
qehiriyayîş (n): 1)gamlanma 2)küsme 3)kızma (öfkelenme, sinirlenme) 4)kıskanma,

güntüleme, haset etme (çekememe)
qehiriyayîye (m): 1)kızgın (öfkeli) 2)küsün, küs, dargın 3)üzgün, üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü
qehirnayene: 1)darıltmak, küstürmek 2)kışkırtmak 3)kızdırmak, öfkelen-dirmek, sinirlendirmek 4)üzmek
qehirnayîş (n): 1)darıltma, küstürme 2)kızdırma
qehirnayox, -e: üzüntülü (üzün durum veya olay), üzücü (durum veya olay)
qehr (n): b. qehir (n)
qehriyaya (m): b. qehiriyaya (m)
qehriyaye (n): b. qehiriyaye (n)
qehriyayene: b. qehiriyaye-ne
qehriyayeyê (m): b. qehirîya-yeyî (m), qehirîyayeyîye (m)
qehriyayeyênî (m): b. qehirî-yayeyênî (m)
qehriyayeyî (m): b. qehirîya-yeyî (m), qehirîyayeyîye (m)
qehriyayeyîye (m): b. qehirî-yayeyî (m), qehirîyaye-yîye (m)
qehriyayê (m): b. qehirîyayî-ye (m)
qehriyayîş (n): b. qehirîya-yîş (n)
qehriyayîye (m): b. qehirîya-yîye (m)
qehrnayene: b. qehirnayene
qehrnayîş (n): b. qehirnayîş (n)
qehrnayox, -e: b. qehirna-yox, -e
qehwe (n): 1)b. qewe (n) 2)b. qewexane (n)

qehwexane

qehwexane (n): b. qewexane (n)
qehwexone (n): b. qewexane (n)
qehwexûne (n): b. qewexane (n)
qehwexûni (n): b. qewexane (n)
qeîrî . . . : b. xeyrê . . .
qela-I (m): karga
qela-II (m): kalay
qela-III (n): b. qele (n)
qelacî (n): b. qelaker, -e
qelaçî (n): b. qelaker, -e
qelaker, -e: kalaycı
qelancik, -e: b. qilancik, -e
qelas (n): kalas
qelaw, -e: b. qelew, -e
qelaw bîyayene: b. qelew bîyene
qelaycî (n): b. qelaker, -e
qelayçî, -ye: b. qelaker, -e
qelb-I (n): kalp, yürek
qelb-II (n): b. qeleb (n)
qelb ardene: mide bulandırmak
Qelbê mi ard. (Midemi bulandırdı.)
qelbê ... ameyene: midesi bulanmak
Qelbê mi ame. (Midem bulandı.)
qelbê ... hameyîne: b. qelbê ... ameyene
qelbe (m): döven sürerken altta kalan dövülmemiş ekin saplarını üste çıkarmak için harman yığını altüst etme işi
qelbedayîş (n): döven sürerken altta kalan dövülmemiş ekin saplarını üste çıkarmak için harman yığını altüst etme
qelbi (m): b. qelbe (m)
qelbidayîş (n): b. qelbedayîş (n)

qeldayene: b. qelibnayene
qeldayîş (n): b. qelibnayîş (n)
qeldîyayene: b. qelibîyayene
qele (n): kesek
qeleb (n): kusmuk
qelebîyayene: b. qelibîyayene
qelebnayene: b. qelibnayene
qelebnayîş (n): b. qelibnayîş (n)
qeleçî (n): b. qelaker, -e
qelem (m): b. qeleme (m)
qeleme (m): kalem
qelema boyaxî (m): boya kalemi
qelema erjîjine (m): kurşun kalem
qelema rengine (m): renkli kalem
qelemêda sîyaye (m): siyah bir kalem
qelemêka sîyaye (m): siyah bir kalem
qelemi (m): b. qeleme (m)
qelemtırâşe (m): kalemtırâş
qeleşîyayene: b. qelişîyene
qeleşyayîş (n): b. qelişîyayîş (n)
qelevnayene: b. qelibnayene
qelevnayîş (n): b. qelibnayîş (n)
qelew, -e: 1) şişman 2) besili, semiz
qelew bîyene: şişmanlamak
qelew kerdene: şişmanlatmak
qelevnayîş (n): b. qelibnayîş (n)
qelênaya (m): kızartılmış olan (yumurta vb. için), kızartma (yumurta vb. için), kavrulmuş olan (et vb. için)
qelênaye (n): kızartılmış olan (yumurta vb. için), kızartma (yumurta vb. için), kavrul-

muş olan (et vb. için)
qelênayene: kavurmak, kı-
 zartmak (yumurta vb. için)
qelênayîş (n): kavurma, kı-
 zartma (yumurta vb. için)
qelênayîye (m): kavrulmuş
 olan (et vb. için), kızartılmış
 olan (yumurta vb. için), kı-
 zartma (yumurta vb. için)
qelfa (m): kalfa
qelfe-I (n): kalfa
qelfe-II (n): b. **qefle** (n)
qeli (n): b. **qele** (n)
qelibîyayene: 1)çevrilmek,
 döndürülmek 2)devrilmek
 3)yatmak 4)kusulmak
qelibnayene: 1)çevirmek, dön-
 dürmek 2)devirmek 3)kus-
 mak, istifrağ etmek
qelibnayîş (n): 1)çevirme,
 döndürme 2)devirme 3)kus-
 ma
qelinaya (m): b. **qelênaya** (m),
qelênayîye (m)
qelinaye (n): b. **qelênaye** (n)
qelinayene: b. **qelênayene**
qelinayîş (n): b. **qelênayîş** (n)
qeliş (n): yırtmaç
qelişin, -e: yırtmaçlı
qelişiyayene: b. **qelişiyene**
qelişiyayîş (n): çatlama (deri
 vb. için)
qelişiyene: çatlamaç (deri vb.
 için), yarılmak (deri vb. için)
qelişnayene: çatlattmak (deri
 vb. için), yarmak (deri vb.
 için)
qelişnayîne: b. **qelişnayene**
qelînaya (m): b. **qelênaya** (m),
qelênayîye (m)
qelînaye (n): b. **qelênaye** (n)
qelînayene: b. **qelênayene**

qelînayîş (n): b. **qelênayîş** (n)
qelp, -e: sahte
qelş (n): b. **qeliş** (n)
qelun (m): b. **qelûne** (m)
qelune (m): b. **qelûne** (m)
qelûn (m): b. **qelûne** (m)
qelûne (m): pipo
qelv (n): b. **qelb-I** (n)
qelxan (n): b. **qalxan** (n)
qemçî (m): b. **qamçî** (m)
qemçî kerdene: b. **qamçî**
kerdene
qemîs (n): gömlek, mintan
qemîso harmekilm/hingi-
lekilm/polkilm/polkirr/
qol (n): kısa kollu gömlek
qemt (m): b. **qemte** (m)
qemte (m): başörtü, başörtüsü,
 çatma (kadın için), yazma
qemta kaxite (m): yazma
qemta qaxitî (m): b. **qemta**
kaxite (m)
qemti (m): b. **qemte** (m)
qenal (n): b. **kanal** (n)
qenaste (n): b. **qineste** (n)
qenca (m): b. **qanca** (m)
qene (m): b. **qine** (m)
qena dare (m): b. **qina da-**
re (m)
qenepa (m): b. **qenepe** (n)
qenepe (n): kanepa
qent (m): b. **qemte** (m)
qenter (n): kantar
eştene qenter: kantarla-
 mak, kantara vurmak, kan-
 tara çekmek
qenter estene: b. **eştene**
qenter
qenti (m): b. **qemte** (m)
qer, -e: kara, siyah
qerac (n): 1)kıraç 2)b. **qeraj** (n)
qeraj (n): yamaç

qeranfil

qeranfil (n): b. **qerenfil** (n)

qerar (n): karar

qerar dayene: karar vermek, karara bağlamak

qerar girewtene: karar almak

qerarê tewqîfi (n): tutuklama kararı, tevkif kararı

qerarê tewqîfi yo xiyabî (n): giyabi tutuklama kararı, giyabi tevkif kararı

qerardar, -e: kararlı

qerargehe (m): karargâh

qerarname (n): kararname

qerasede (n): kaldıraç (ağaçtan olanı), manivela

qeraş, -e: değirmenci

qerawati (m): b. **kravate** (m)

qerawî (m): kırağı

qerax (n): kıyı, sahil

qerax kerdene: döven sürerken kenarlara kayan sapsuları kürek veya yabayla harmanın ortasına doğru kaydırmak

qeraxê çemî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı

qeraxê robarî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı

qeraxê royî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı

qeraz (n): b. **qeraj** (n)

qerbaş (m): b. **qerwaşe** (m)

qerebafuni (m): b. **gramafone** (m)

qerec (n): b. **qeraj** (n)

qeredonî (zh): kadın şalvarı

qerefiyayene: b. **qerifiyayene**

qerefiyayiş (n): b. **qerifiyayiş** (n)

qerefnayene: b. **qerifnayene**

qerefnayîne: b. **qerifnayene**

qerefnayiş (n): b. **qerifnayiş** (n)

qereke (m): bir üzüm çeşiti

qereki (m): b. **qereke** (m)

qeremendû (n): bir çeşit bez

qeremîyayiş (n): b. **qerimîyayiş** (n)

qerenfil (n): karanfil (bir baharat)

qereqol (n): karakol

qereqole (m): b. **qereqol** (n)

qeresîyayene: b. **qerisîyayene**

qeresîyayiş (n): b. **qerisîyayiş** (n)

qeresnayene: b. **qerisnayene**

qeresnayiş (n): b. **qerisnayiş** (n)

qereste (n): b. **qerasede** (n)

qerewana (m): karavana

qerewane (n): b. **qerewana** (m)

qerewati (m): b. **kravate** (m)

qerez (n): b. **xerez** (n)

qerfnayene: b. **qerifnayene**

qerifiyayene 1) koparılmak

2) akmak (yıldız akmak), kaymak (yıldız kaymak)

qerifiyayiş (n): 1) koparılmak

2) kayma (yıldız kayması)

qerifnayene: 1) koparmak

2) ürün toplamak (üzüm için)

qerifnayiş (n): 1) koparma

2) ürün toplama (üzüm için)

qerimîyayiş (n): kırıklık (vücutta), kırgınlık (vücutta)

qerisîyayene: donmak (insan için)

qerisîyayiş (n): donma (insan için)

qerisnayene: dondurmak (insan için)

qerisnayiş (n): dondurma (insan için)

qerî (m): bir üzüm çeşiti

qermeçiyaya (m): b. qirmiçî-yaya (m)
 qermeçiyaye (n): b. qirmiçî-yaye (n)
 qermeçiyayene: b. qirmiçî-yayene
 qermeçiyayê (m): b. qirmiçî-yayîye (m)
 qermeçiyayîye (m): b. qirmiçî-yayîye (m)
 qermeçuk, -e: b. qirmiçîk, -e
 qermeçukin, -e: b. qirmiçîkin, -e
 qermeçukinên (m): b. qirmiçîkinî (m)
 qermeçukinênî (m): b. qirmiçîkinî (m)
 qermeç (n): b. qirmiç (n)
 qermeçê (m): b. qirmiçîye (m)
 qermeçênî (m): b. qirmiçênî (m)
 qermeçîk, -e: b. qirmiçîk, -e
 qermeçîkê (m): b. qirmiçîkiye (m)
 qermeçîkênî (m): b. qirmiçîkênî (m)
 qermeçîkin, -e: b. qirmiçîkin, -e
 qermeçîkinî (m): b. qirmiçîkinî (m)
 qermeçîkinîye (m): b. qirmiçîkinîye (m)
 qermeçîkiyayene: b. qirmiçîkiyayene
 qermeçîkiye (m): b. qirmiçîkiye (m)
 qermeçiyaya (m): b. qirmiçî-yaya (m)
 qermeçiyaye (n): b. qirmiçî-yaye (n)
 qermeçiyayene: b. qirmiçî-yayene
 qermeçiyayeyî (m): b. qirmi-

çiyayeyî (m)
 qermeçiyayê (m): b. qirmiçî-yayîye (m)
 qermeçiyayênî (m): b. qirmiçî-yayênî (m)
 qermeçiyayîye (m): b. qirmiçî-yayîye (m)
 qermeçîye (m): b. qirmiçîye (m)
 qermeçnaya (m): b. qirmiçnaya (m)
 qermeçnaye (n): b. qirmiçnaye (n)
 qermeçnayene: b. qirmiçnayene
 qermeçnayeyî (m): b. qirmiçnayeyî (m)
 qermeçnayê (m): b. qirmiçnayîye (m)
 qermeçnayênî (m): b. qirmiçnayênî (m)
 qermeçnayîye (m): b. qirmiçnayîye (m)
 qernefil (n): b. qerenfil (n)
 qerpal (n): alık (eskimiş giysi), eski püskü giysi
 qerpalin, -e: eski püskü giysili
 qerpelase (m): karga
 qerpuz (m): b. qerpuze (m)
 qerpuze (m): karpuz
 qerpuzroş, -e: karpuzcu
 qerpûz (m): b. qerpuze (m)
 qerqatî (m): yük hayvanıyla taş vb. şeyleri taşımak için kullanılan ve semerin iki tarafına sarkıtılan ağaçtan veya tahtadan yapılma araç
 qerqeale (n): iskelet
 qerqeleyin, -e: iskeletli
 qerqeri (n): b. qerqeale (n)
 qerqot (n): iskelet
 qerqotin, -e: iskeletli
 qerquet (n): b. qerqot (n)

qerqut

qerqut (n): b. **qerqot** (n)
qerraj (n): b. **qeraj** (n)
qerraz (n): b. **qeraj** (n)
qerse dekewtene: donmak (insan için)
qerse girewtene: donmak (insan için)
qerse girotene: b. **qerse gi-rewtene**
qerse guretene: b. **qerse girewtene**
qersedekewtiş (n): donma (insan için)
qersegirewtiş (n): donma (insan için)
qersegirotiş (n): b. **qersegirewtiş** (n)
qerseguretiş (n): b. **qersegirewtiş** (n)
qert, -e: kart (gençliği ve körpe-liği kalmamış olan)
qert (n): b. **karte** (m)
qertal (n): kartal
qerte (m): b. **karte** (m)
qertel (n): b. **qertal** (n)
qerti (m): b. **karte** (m)
qertîme (n): b. **qetribe** (n)
qerwaşe (m): hizmetçi (kadın hizmetçi)
qerxin (m): b. **qerxine** (m)
qerxine (m): büyük çömlek
qesa (m): b. **qisa** (m)
qesab, -e: kasap
qesaba (m): b. **qeseba** (m)
qesava (m): b. **qeseba** (m)
qesawet (n): üzüntü, üzüncü
qesawetdayox, -e: üzüntülü (üzün durum veya olay), üzücü (durum veya olay)
qesawetin, -e: üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü

qesawetinê (m): b. **qesawetini** (m), **qesawetiniye** (m)
qesawetinî (m): üzüntülülük
qesawetiniye (m): üzüntülülük
qesba (m): b. **kezebe** (m), **qeseba** (m)
qesba sipî (m): b. **qeseba sipiye** (m)
qesba siyay (m): b. **qeseba siyaye** (m)
qese (n): b. **qisa** (m)
qese kerdene: b. **qisey kerdene**
qesey kerdene: b. **qisey kerdene**
qesê kerdene: b. **qisey kerdene**
qesêy kerdene: b. **qisey kerdene**
qeseba (m): karaciğer
qeseba sipiye (m): akciğer
qeseba siyaye (m): karaciğer
qesele (n): b. **qisle** (n)
qeseva (m): b. **qeseba** (m)
qesewa (m): b. **qeseba** (m)
qeseyayene: b. **qesiyayene**
qeseyayîş (n): b. **qesiyayîş** (n)
qeseyîş (n): b. **qesiyayîş** (n)
qesi (n): b. **qisa** (m)
qesi kerdene: b. **qisey kerdene**
qesiba (m): b. **qeseba** (m)
qesî (m): b. **qisa** (m)
qesî kerdene: b. **qisey kerdene**
qesîda (m): b. **qesîde** (m)
qesîde (m): kaside
qesîl (m): b. **hesîre** (m)
qesiyayene: 1) kesilmek (makas vb. ile), kırılmak, kır-

pılmak 2)kesilmek (süt vb. için)

qesîyayîş (n): 1)kesilme (makas vb. ile), kırkılma, kırpılma 2)kesilme (süt vb. için) 3)kırıklık (vücutta), kırğınlık (vücutta)

qesnayene: 1)(makas vb. ile) kesmek, kırkmak, kırpmak 2)tıraş etmek

qesnayîşê gijikî: saç tıraşı

qesnayîşê porî: saç tıraşı

qesnayine: b. **qesnayene**

qesnayîş (n): 1)(makas vb. ile) kesme, kırkma, kırpma 2)tıraş etme

qespa (m): b. **kezebe** (m), **qeseba** (m)

qesta (zr): 1)güya 2)b. **qestî qestikên**, -e: sahte

qestikêni (m): b. **qestikêne** (m)

qestikî (zr): güya

qestiko: b. **qestîka**

qestî: 1)mahsus 2)şakadan 3)yalancıktan, yalandan

qestîka: 1)mahsus 2)şakadan 3)yalancıktan, yalandan

qesto: b. **qestî**

qeşa-I (n): buz

qeşa bestene: buz bağlamak

qeşa girewtene: donmak

qeşa girê dayene: buz bağlamak

qeşa girotene: b. **qeşa girewtene**

qeşa girowtene: b. **qeşa girewtene**

qeşa-II (n): susuz yöre

qeşabu (n): b. **qeşawî** (n)

qeşabun (n): b. **qeşawî** (n)

qeşagirewtîş (n): donma

qeşagirotiş (n): b. **qeşagirewtîş** (n)

qeşagirewtîş (n): b. **qeşagirewtîş** (n)

qeşaguretiş (n): b. **qeşagirewtîş** (n)

qeşasit (n): (yenen) dondurma **Ti wazenî qeşasit biwerî?** (Dondurma yemek ister misin?)

qeşasitkar, -e: dondurmacı

qeşasitros, -e: dondurmacı

qeşawe (n): b. **qeşawî** (n)

qeşawin (n): b. **qeşawî** (n)

qeşawî (n): kaşağı

qeşebu (n): b. **qeşawî** (n)

qeşebun (n): b. **qeşawî** (n)

qeşebû (n): b. **qeşawî** (n)

qeşerîyayene: b. **qeşirîyayene**

qeşerîyayîş (n): b. **qeşirîyayîş** (n)

qeşerîyene: b. **qeşirîyayene**

qeşernayene: b. **qeşirnayene**

qeşeryayîş (n): b. **qeşirîyayîş** (n)

qeşirîyayene: 1)kabuğu soyulmak 2)çatlamak (deri vb. için), yarılmak (deri vb. için)

qeşirîyayîş (n): 1)kabuğu soyulma 2)çatlama (deri vb. için)

qeşirnayene: 1)kabuğunu soyulmak 2)çatlatmak (deri vb. için), yarmak (deri vb. için)

qeşîyayene: b. **qeşîyayene**

qeşîyayêne: b. **qeşîyayene**

qeşîyayîş (n): b. **qeşîyayîş** (n)

qeşmer (n): bir çeşit kumaş

qet-I: asla, hiçbir zaman, hiç, katiyen

qet çîke: hiçbir şey

qet çîkik: b. **qet çîke**

qet çiyê: hiçbir şey
qet finê: asla, hiçbir zaman, hiç, katiyen
qet nê: b. **qet nêbo**
qet nêbo: hiç olmazsa
qet nibû: b. **qet nêbo**
qet reyê: asla, hiçbir zaman, hiç, katiyen
qet teba: hiçbir şey
qet tiwa: b. **qet teba**
qet yew: hiçbir, tek
qet yew çî: hiçbir şey
qet-II: tek
qetane: b. **qetiyen**
qete (n): b. **qethe (n)**
qeten: b. **qetiyen**
Qeter (n): Katar
qeterehm, -e: duygusuz, hissiz; katı yürekli
qeterehmêni (m): duygusuzluk, hissizlik, katı yüreklilik
qeterehmi (m): duygusuzluk, hissizlik, katı yüreklilik
qeterehmiye (m): duygusuzluk, hissizlik, katı yüreklilik
qetfe (n): b. **qetife (n)**
qethane: b. **qetiyen**
qethani: b. **qetiyen**
qethe (n): büyük bıçkı (iki kişi tarafından kullanılan)
qetife (n): b. **qetife (n)**
qetilfe (n): b. **qetrîbe (n)**
qetilpe (n): b. **qetrîbe (n)**
qetilpi (n): b. **qetrîbe (n)**
qetirbe (n): b. **qetrîbe (n)**
qetî: kesin
qetî biyene: kesinleşmek
qetî kerdene: kesinleştirmek
qetîbe (n): b. **qetife (n)**
qetîbiyaya (m): kesinleşmiş olan

qetîbiyaye (n): kesinleşmiş olan
qetîbiyayîş (n): kesinleşme
qetîbiyayîye (m): kesinleşmiş olan
qetife (n): saban okunun saban zıvanasından çıkmasını engellemeye yarayan küçük parça
 "Luye va: Ez gêna qet û qet û **qetife**, ti bigîre sirsî û alete û nîre."
qetîkerdiş (n): kesinleştirme
qetilfe (n): b. **qetrîbe (n)**
qetilpe (n): b. **qetrîbe (n)**
qetiyen: asla, hiçbir zaman, hiç, katiyen
qetiyet (n): kesinlik
qetiyîye (m): kesinlik
qetlibe (n): b. **qetrîbe (n)**
qetre (m): sağanak
qeterehm, -e: b. **qeterehm, -e**
qetri (m): b. **qetre (m)**
qetrîbe (n): saban okunun saban zıvanasından çıkmasını engellemeye yarayan küçük parça
qetûn (n): b. **qeytan-I (n)**
qeval (m): b. **qebale (n)**
qeval guretene: b. **qebale girewtene**
qevale (n): b. **qebale (n)**
qevale guretene: b. **qebale girewtene**
qevçil, -e: b. **qefçil, -e**
qevd (m): b. **qevde (m)**
qevda (m): b. **qevde (m)**
qevde (m): 1) demet 2) deste, kabza, sap (araç için) 3) tutam
qevda şimşêri: kılıç kabzası
qevda destî (n): bilek (el bileği)

qevda vaşturî (m): orak sa-
pı
qevda vaşturiye (m): b.
qevda vaşturî (m)
qevdi (m): b. **qevde** (m)
qevela (m): b. **qebale** (n)
qevela guretene: b. **qebale**
girewtene
qevsing (n): b. **qefsîng** (n)
qevş (m): b. **qebza** (m)
qevul (n): b. **qebul** (n)
qevul kerdene: b. **qebul**
kerdene
qevza (m): b. **qebza** (m)
qewa (m): b. **qewe** (n)
qewal (n): b. **qebale** (n)
qewal guretene: b. **qebale**
girewtene
qewale (n): b. **qebale** (n)
qewali (n): b. **qebale** (n)
qewali guretene: b. **qebale**
girewtene
qewaxane (n): b. **qewexane** (n)
qewe (n): kahve
qeweroş, -e: kahveci
qewet (n): güç, kuvvet
Qewet bo. (Kolay gelsin.)
qewete (m): b. **qewet** (n)
Qewete bo.: b. **Qewet bo.**
qewetin, -e: güçlü, kuvvetli
qewexane (n): kahvehane
qewexanedar, -e: kahveci
qewexone (n): b. **qewexane** (n)
qeweyî, -ye: kahverengi
qewil (n): b. **qebul** (n)
qewirme (n): b. **qawirme** (n)
qewl (n): 1) söz
qewl dayene: söz vermek
2) deyim, tabir
bi qewlê verênan: eskilerin
deyimiyle
qewlike (m): b. **qewlix** (n)

qewlix-I (n): cüzdan (para cüz-
danı)
qewlix-II (n): deri kova
qewm (n): kavim
qewş (m): b. **qebza** (m)
qewul (n): b. **qebul** (n)
qewul kerdene: b. **qebul**
kerdene
qey-I: niçin, niye
qey-II: b. **qandê**
qey ... a: b. **qandê**
qey ... rê: b. **qandê ... rê**
qey ... rî: b. **qandê ... rê**
qeyax (m): b. **qeyaxe** (m)
qeyaxe (m): kayık
qeyaxedar, -e: kayıkçı
qeybê: b. **qandê**
qeybê ke: b. **qando ke**
qeybi: b. **qandê**
qeybî: b. **qandê**
qeyd-I (n): kayıt
qeyd kerdene: kaydetmek
qeyd viraştene: kayıt yap-
tırmak
qeydê xo viraştene: kaydı-
m yaptırmak
qeyd-II (zh): b. **qeydî** (zh)
qeyde (n): **qayde** (n)
qeydi (n): **qayde** (n)
qeydî (zh): pranga
qeydiyayene: b. **qediyayene**
qeydkerda (m): kayıtlı
qeydkerde (n): kayıtlı
qeydkerdiye (m): kayıtlı
qeydnayene: b. **qedênayene**
qeyeke (m): b. **qeyaxe** (m)
qeyeki (m): b. **qeyaxe** (m)
qeyî: b. **qey-I**
qeyîş (n): b. **qayîş** (n)
qeymax (n): b. **qaymax** (n)
qeyme (n): b. **qîyame** (n)
qeymeqam, -e: b. **qaymeqam**, -e

qeymeqom

qeymeqom, -i: b. qaymeqam, -e
qeymeqûm, -i: b. qaymeqam, -e
qeynaq (n): b. qeynax (n)
qeynax (n): kaynak
qeynaxker, -e: kaynakçı
qeyrî . . . : b. xeyrê . . .
qeys (m): b. qeysî-II (zh)
qeysan (zh): b. qeysî-II (zh)
qeyse (m): b. qeysî-II (zh)
qeyse piyazî (n): b. piyazo
qeysî (n)
qeysike (m): b. qeysikî (zh)
qeysikî (zh): yuvağı çekmek
için kullanılan çatalı araç
qeysî-I (m): kayısı
qeysî-II (zh): yuvağı çekmek
için kullanılan çatalı araç
qeysiye (m): kayısı
qeysonî (zh): b. qeysî-II (zh)
qeyta: b. qetiyen
qeyta kerdene: b. qayît ker-
dene
qeytakerdiş (n): b. qayîtker-
diş (n)
qeytan-I (n): kaytan
qeytanê solan (n): ayakkabı
bağı
qeytan-II: b. qetiyen
qeyte kerdene: b. qayît
kerdene
qeytekerdiş (n): b. qayîtker-
diş (n)
qeyton (n): b. qeytan-I (n)
qeytûn (n): b. qeytan-II (n)
qeza-I (m): ilçe, kaza
qeza-II (n): kaza
qezayê trafikî (n): trafik
kızası
qezan (n): b. qazan (n)
qezeçî (m): b. qezekî (n)
qezekî (n): cepken
qezeta (m): b. gazeta (m)

qezete (n): b. gazeta (m)
qê-I: b. qey-I
qê-II: b. qandê
qê ke: b. qando ke
qêde (n): b. qayde (n)
qêdi (n): b. qayde (n)
qêdînayene: b. qedênayene
qêdînayîş (n): b. qedênayîş (n)
qêdîyayêne: b. qedîyayene
qêdîyayîş (n): b. qedîyayîş (n)
qêdnayene: b. qedênayene
qême (n): b. qiyame (n)
qês (m): b. qeysî-II (zh)
qêşî (m): b. qeysî-I (m), qeysî-
ye (m)
qêşî kerdene: b. qisey kerde-
ne
qêşîkerdiş (n): b. qiseyker-
diş (n)
qêtiya: b. qetiyen
qêtûn (n): b. qeytan-I (n)
qêy: b. qey-I
qêyd (n): b. qeyd-I (n)
qêyd kerdene: b. qeyd ker-
dene
qêyd virastene: b. qeyd vi-
raştene
qêydê xo virastene: b. qey-
dê xo virastene
qêyde (n): qayde (n)
qêyî: b. qey-I
qêyî ... rê: b. qandê ... rê
qêyîşîye (m): b. qeysî-I (m),
qeysiye (m)
qêymeqam, -e: b. qayme-
qam, e
qêytan (n): b. qeytan-I (n)
qib (m): b. qibe (m)
qibale (n): b. qebale (n)
qibale girewtene: b. qeba-
le girewtene
qibe (m): kiler

Qibris (n): Kıbrıs

qic, -e -I: çocuk

qic ra qedıyayene: doğurmak (insan için), doğum yapmak

qic ra qediyene: b. **qic ra qedıyayene**

qic ver şıyayene: b. **qic ver şiyene**

qic ver şiyene: düşük yapmak

qic, -e -II: b. **qij**, -e -I

qıcık, -e: b. **qic**, -e-II

qıç, -e: b. **qic**, -e-II

qida (n): b. **qeza** (n)

qide (n): **qayde** (n)

qifil (n): b. **qefil** (n)

qifle (n): b. **qefle** (n)

qij, -e -I: küçük

qij, -e -II: b. **qic**, -e -I

qija (n): 1) ayaz 2) b. **qış** (n)

qijike (m): karga

qijilnaya (m): kızartma (yumurta vb. için), kızartılmış olan (yumurta vb. için)

qijilnaye (n): kızartılmış olan (yumurta vb. için), kızartma (yumurta vb. için)

qijilnayene: kızartmak (yumurta vb. için)

qijilnayış (n): kızartma (yumurta vb. için)

qijilnayıye (m): kızartılmış olan (yumurta vb. için), kızartma (yumurta vb. için)

qijnikî (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek

qijnık (zh): b. **qijnikî** (zh)

qil (n): tepe

qila (n): b. **qele** (n)

qilaçf (n): b. **qelaker**, -e

qilancik, -e: saksagan

qılançik, -e: b. **qilancik**, -e

qilasnayene: b. **qelişnayene**

qilasnayêne: b. **qelişnayene**

qilaşıyayene: b. **qelişıyene**

qilaşıyene: b. **qelişıyene**

qilaşnayene: b. **qelişnayene**

qilawin (n): b. **qelûne** (m)

qilawine (m): b. **qelûne** (m)

qilay (m): b. **qela**-II (m)

qilaycî (n): b. **qelaker**, -e

qilaynayene: temelinden koparmak (ağaç, dal vb. için), sökmek (ağaç, dal vb. için)

qilaynayış (n): temelinden koparma (ağaç, dal vb. için), sökme (ağaç, dal vb. için)

qilaynıyayene: temelinden koparılmak (ağaç, dal vb. için)

qilaynıyayış (n): temelinden koparılma (ağaç, dal vb. için)

qilbdayış (n): b. **qelbedayış** (n)

qilbi (m): b. **qelbe** (m)

qilbidayış (n): b. **qelbedayış** (n)

qılç-I (m): b. **qılçe**-I (m)

qılç-II (m): b. **qılçe**-II (m)

qılçê qarmî: b. **qılça qawirmeyî**

qılçê tontirî: b. **qılça tantorî**

qılçê toraqî: b. **qılça toraqî**

qılçe-I (m): 1) bez veya kumaşın küçük parçası 2) tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan dar bölümü

qılçe-II (m): gözleme, bazlama (bir hamur işi)

qılça qawirmeyî: bir çeşit gözleme

qılça tantorî: b. **qılça tan-**

qılçek

tûrî

qılça tantûrî: bir çeşit gözleme

qılça toraqî: bir çeşit gözleme

qılçek (n): b. **qılçik (n)**

qılçeke (m): 1)bez veya kumaşın küçük parçası 2)tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan küçük ve dar bölümü

qılçeki (m): b. **qılçeke (m)**

qılçi (m): b. **qılçe (m)**

qılçik (n): çaput, paçavra

qılçike (m): b. **qılçeke (m)**

qılçin (m): b. **qılçine (m)**

qılçine (m): gözleme, bazlama (bir hamur işi)

qılçix (n): belirli bölümlerle çevrili olan küçük tarla parçası

qilew, -i: b. **qelew, -e**

qilew bîyayîne: b. **qelew bîyene**

qilew kerdene: b. **qelew kerdene**

qileyayene: b. **qilîyayene**

qileyayîş (n): b. **qilîyayîş (n)**

qileynaya (m): b. **qelênaya (m), qelênayîye (m)**

qileynaye (n): b. **qelênaye (n)**

qileynayene-I: b. **qelênayene**

qileynayene-II: b. **qilaynayene**

qileynayîş-I (n): b. **qelênayîş (n)**

qileynayîş-II (n): b. **qilaynayîş (n)**

qileynîyayene: b. **qilaynîyayene**

qileynîyayîş (n): b. **qilaynîyayîş (n)**

qilênaya (m): b. **qelênaya (m),**

qelênayîye (m)

qilênaye (n): b. **qelênaye (n)**

qilênayene: b. **qelênayene**

qilênayîş (n): b. **qelênayîş (n)**

qilincîyele (n): b. **qırıncele (n)**

qilix (n): kıyafet, kılık, giyim, kisve

qilîç (n): sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından top-
rağa kadar uzanan parçası

qilînaya (m): b. **qelênaya (m),**

qelênayîye (m)

qilînaye (n): b. **qelênaye (n)**

qilînayene: b. **qelênayene**

qilînayîş (n): b. **qelênayîş (n)**

qilîncle (n): b. **qırıncele (n)**

qilîyayene: akmak (yıldız akmak), kaymak (yıldız kaymak)

qilîyayîş (n): kayma (yıldız kayması)

qilnaya (m): b. **qelênaya (m),**

qelênayîye (m)

qilnaye (n): b. **qelênaye (n)**

qilnayene: b. **qelênayene**

qilnayîş (n): b. **qelênayîş (n)**

qilor, -e: b. **gilover, -e**

qilorin (n): b. **gilorin (n)**

qilover: b. **gilover, -e**

qilow, -e: b. **qelew, -e**

qilow bîyayene: b. **qelew bîyene**

qiloxîr: b. **gilover, -e**

qiloxîrik: b. **gilover, -e**

qilp (n): b. **qilp (n)**

qilqe (n): salkım

qilyon (m): b. **qelûne (m)**

qimti (m): b. **qemte (m)**

qin (m): b. **qine (m)**

qinastik (n): b. **qineste (n)**

qine (m): göt, kıç, makat, anüs

qina dare (m): ağaç gövdesi

qineser şiyene: geri geri gitmek, arka arka gitmek
qineserkî şiyene: geri geri gitmek, arka arka gitmek
qineste (n): kalça, sağrı
qineta (m): b. **qinate (m)**
qinêre (n): öğle yemeği ile akşam yemeği arasında yenene hafif yemek
qini (m): b. **qine (m)**
qinnap (n): kinnap, kınnap
qinti (m): b. **qemte (m)**
qinyeri (n): b. **qinêre (n)**
qir (n): kırağı
qiral (n): kral
qiralıça (m): kraliçe
qiramafon (n): b. **gramafone (m)**
qirar (n): b. **qerar (n)**
qirawate (m): b. **kravate (m)**
qirawati (m): b. **kravate (m)**
qirawil (m): b. **qirawile (m)**
qirawile (m): karga
qirawule (m): b. **qirawile (m)**
qirba (n): b. **qurban (n)**
qirban (n): b. **qurban (n)**
qirbane (m): b. **qurban (n)**
qirbo (n): b. **qurban (n)**
qirbon (n): b. **qurban (n)**
qirbon biyayîne: b. **qurban biyene**
qirbon kerdene: b. **qurban kerdene**
qirbû (n): b. **qurban (n)**
qirbûn (n): b. **qurban (n)**
qirbûn biyayîne: b. **qurban biyene**
qirbûn kerdene: b. **qurban kerdene**
qirç (m): b. **qirçe (m)**
qirçe (m): çırpı (kuru dal parçası)
qirçi (m): b. **qirçe (m)**

qirçike-I (m): çırpı (kuru dal parçası)
qirçike-II (m): b. **qirpiçike (m)**
qirçiki (m): b. **qirçike-I (m)**
qirçûne (m): b. **qurçine (m)**
qirçûqale (m): çalı çırpı
qirencele (n): b. **qirincele (n)**
qireydere (n): b. **greydere (m)**
qirik (m): b. **qirrike (m)**
qirike (m): b. **qirrike (m)**
qirikedekewtiş (n): b. **qirikedekewtiş (n)**
qiriki (m): b. **qirrike (m)**
qirim (m): b. **qirime (m)**
qirim kerdene: tırpanlamak
qirimcî, -ye: b. **qirimkêş, -e**
qirimcîti (m): b. **qirimçîti (m)**
qirimcîyê (m): b. **qirimkêşiyê (m)**
qirimçi, -ye: b. **qirimkêş, -e**
qirimçîti (m): tırpancılık
qirimçîyê (m): b. **qirimkêşiyê (m)**
qirime (m): tırpan
qirimi (m): b. **qirime (m)**
qirimkêş, -e: tırpancı
qirimkêşî (m): tırpancılık
qirimkêşiyê (m): tırpancılık
qirinciyele (n): b. **qirincele (n)**
qirîncele (n): b. **qirincele (n)**
qirîncele (n): kurbağa
qirkerdiş (n): katliam, soykırım
qirm (n): 1) gövde, ağaç gövdesi 2) kök 3) kütük (toprakta kalan kütük)
qirmê dare (n): ağaç gövdesi
qirmiç (n): kırışik (kırışiklık)
qirmiçey (m): b. **qirmiçiyê (m)**
qirmiçê (m): b. **qirmiçiyê (m)**
qirmiçêni (m): kırışiklık

qirmiçik

qirmiçik, -e-I: buruşuk
qirmiçik-II (n): kırışik (kırışiklik)
qirmiçikayene: b. **qirmiçikîyayene**
qirmiçikey (m): b. **qirmiçikîye** (m)
qirmiçikê (m): b. **qirmiçikîye** (m)
qirmiçikêni (m): kırışiklik
qirmiçikin, -e: kırışik (kırışmış olan)
qirmiçikinî (m): kırışiklik
qirmiçikinîye (m): kırışiklik
qirmiçikîyayene: kırışmak, buruşmak
qirmiçikîye (m): kırışiklik
qirmiçiyaya (m): kırışik (kırışmış olan), buruşuk
qirmiçiyaye (n): kırışik (kırışmış olan), buruşuk
qirmiçiyayene: kırışmak, buruşmak
qirmiçiyayeyî (m): kırışiklik
qirmiçiyayê (m): b. **qirmiçiyayîye** (m)
qirmiçiyayêni (m): kırışiklik
qirmiçiyayîye (m): kırışik (kırışmış olan), buruşuk
qirmiçîye (m): kırışiklik
qirmiçnaya (m): kırışik (kırışmış olan)
qirmiçnaye (n): kırışik (kırışmış olan)
qirmiçnayene: kırıştirmek, buruşturmak
qirmiçnayeyî (m): kırışiklik
qirmiçnayê (m): b. **qirmiçnayîye** (m)
qirmiçnayêni (m): kırışiklik
qirmiçnayîye (m): kırışik (kırışmış olan)

qirmizî (m): bir üzüm çeşiti
qirmoçik, -e-I: b. **qirmiçik**, -e-I
qirmoçik-II (n): b. **qirmiçik-II** (n)
qirmoçik bîyene: b. **qirmiçiyayene**
qirmoçik kerdene: b. **qirmiçnayene**
qirmoçikêni (n): b. **qirmiçikêni** (m)
qirmoçikin, -e: b. **qirmiçikin**, -e
qirmoçikinî (m): b. **qirmiçikinî** (m)
qirmoçikinîye (m): b. **qirmiçikinîye** (m)
qirmoçiyaya (m): b. **qirmiçiyaya** (m)
qirmoçiyaye (n): b. **qirmiçiyaye** (n)
qirmoçiyayene: b. **qirmiçiyayene**
qirmoçiyayeyî (m): b. **qirmiçiyayeyî** (m)
qirmoçiyayê (m): b. **qirmiçiyayê** (m)
qirmoçiyayêne: b. **qirmiçiyayene**
qirmoçiyayêni (m): b. **qirmiçiyayêni** (m)
qirmoçiyayîye (m): b. **qirmiçiyayîye** (m)
qirmoçnaya (m): b. **qirmiçnaya** (m)
qirmoçnaye (n): b. **qirmiçnaye** (n)
qirmoçnayene: b. **qirmiçnayene**
qirmoçnayeyî (m): b. **qirmiçnayeyî** (m)
qirmoçnayê (m): b. **qirmiçnayê** (m)

yıye (m)
qirmoçnayêni (m): b. **qirmiç-nayêni** (m)
qirmoçnayıye (m): b. **qirmiç-nayıye** (m)
qirmoçyaya (m): b. **qirmiçi-yaya** (m)
qirmoçyaye (n): b. **qirmiçi-yaye** (n)
qirmoçyayene: b. **qirmiçi-yayene**
qirmoçyayeyi (m): b. **qirmiçi-yayeyi** (m)
qirmoçyayê (m): b. **qirmiçi-yayıye** (m)
qirmoçyayêni (m): b. **qirmiçi-yayêni** (m)
qirmoçyayıye (m): b. **qirmiçi-yayıye** (m)
qirnase (n): b. **qerase** (n)
qirne (n): köşe
qirni (n): b. **qirne** (n)
qirpiçike (m): gırtlak
qirri (m): b. **qirrike** (m)
qirri dekewtene: b. **qirri-ke dekewtene**
qirridekewtiş (n): b. **qirrike-dekewtiş** (n)
qirrik (m): b. **qirrike** (m)
qirrike (m): boğaz
qirrike dekewtene: sesi kısılmak
qirrikedekewtiş (n): ses kısılması, ses kısıklığı
qirriki (m): b. **qirrike** (m)
qirriki dekotene: b. **qirri-ke dekewtene**
qirrikidekotiş (n): b. **qirrike-dekewtiş** (n)
qirrkerdiş (n): b. **qirkerdiş** (n)
qirs (n): b. **qırş** (n)
qirsûqal (m): b. **qırşûqale** (m)

qırş (n): çöp
qırş-qal (m): b. **qırş-qale** (m)
qırş-qale (m): çerçöp
qırş-qol (m): b. **qırş-qale** (m)
qırşayene: içmek (sigara vb. için)
qırşik (n): çöp
qırşûqal (m): b. **qırşûqale** (m)
qırşûqale (m): çerçöp
qırşûqali (m): b. **qırşûqale** (m)
qirtike (m): b. **qirrike** (m)
qirtke (m): b. **qirrike** (m)
qirva (n): b. **qurban** (n)
qirvan (n): b. **qurban** (n)
qirvan bîyayene: b. **qurban bîyene**
qirvan kerdene: b. **qurban kerdene**
qirvane (m): b. **qurban** (n)
Qirxizistan (n): Kırgızistan
qisa (m): söz, laf
qisawet (n): b. **qesawet** (n)
qisawetdayox, -e: b. **qesawet-dayox**, -e
qisawete (m): b. **qesawet** (n)
qisawetin, -e: b. **qesawetin**, -e
qisawetinê (m): b. **qesawetinî** (m), **qesawetinîye** (m)
qisawetinî (m): b. **qesawetinî** (m), **qesawetinîye** (m)
qisawetinîye (m): b. **qesawetinî** (m), **qesawetinîye** (m)
qisawu (n): b. **qesawî** (n)
qisawul (n): b. **seqavêl** (n)
qis, -e: b. **qij**, -e-I
qisa (m): söz
qisaya ... birnayene: sözü-nü kesmek
qisey kerdene: konuşmak
qise (n): b. **qisa** (m)
qise kerdene: b. **qisey kerdene**

qisekerdiş

- qisê kerdene:** b. **qisey kerdene**
qisekerdiş (n): b. **qiseykerdiş** (n)
qiseykerdiş (n): konuşma
qiseykerdox, -e: konuşmacı
qisêkerdiş (n): b. **qiseykerdiş** (n)
qisik (n): b. **qırşık** (n)
qisim (n): bölüm
qisir (n): kısır (yiyecek)
qisle (n): çelmik, kesmik (başakla karışık iri saman)
Qisle (n): Nazımiye
qisli (n): b. **qisle** (n)
qislik (n): çelmik, kesmik (başakla karışık iri saman)
qisqance (m): cimbız
qisqonci (m): b. **qisqance** (m)
qisqûnc (m): b. **qisqance** (m)
qisre (n): b. **qisle** (n)
qisrik (n): b. **qislik** (n)
qış (n): kırağı
Qış girê da. (Kırağı düştü./Kırağı yağdı.)
Qışî da piro. (Kırağı çaldı./Kırağı vurdu.)
qışawi (n): b. **qeşawî** (n)
qışawî (n): b. **qeşawî** (n)
qışawun (n): b. **qeşawî** (n)
qışik (n): b. **qırşık** (n)
qışqone (n): b. **quşxane** (n)
qit (n): kiti (hıyara benzeyen bir bitki ürünü), kûte
qita (m): kıta
qiti (m): b. **qit** (n)
qitik (n): b. **qit** (n)
qitirbe (n): b. **qetrîbe** (n)
qitirbil (n): belin (bel aracının) üzerine ayak konan parçası
qitrîbe (n): b. **qetrîbe** (n)
qiv (m): b. **qibe** (m)

- qivi** (m): b. **qibe** (m)
qiwarme (n): b. **qawirme** (n)
qiwet (n): b. **qewet** (n)
Qiwet bo.: b. **Qewet bo.**
qiz, -e: b. **qij**, -e-I
qizbane (m): çitlembik, melengiç
qizbanêre (m): çitlembik ağacı, melengiç ağacı
qizbanêri (m): b. **qizbanêre** (m)
qizbani (m): b. **qizbane** (m)
qizbanîr (m): b. **qizbanêre** (m)
qizbonêri (m): b. **qizbanêre** (m)
qizboni (m): b. **qizbane** (m)
qizbûn (m): b. **qizbane** (m)
qizbûnêri (m): b. **qizbanêre** (m)
qizik (m): b. **qijike** (m)
qizike (m): b. **qijike** (m)
qizilbaş, -e: Alevi
qizilbaşêni (m): Alevilik
qizilbaşîye (m): Alevilik
qizilbaşîye (m): Alevilik
qizilnaya (m): b. **qijilnaya** (m)
qizilnaye (n): b. **qijilnaye** (n)
qizilnayene: b. **qijilnayene**
qizilnayîş (n): b. **qijilnayîş** (n)
qizilnayîye (m): b. **qijilnayîye** (m)
qizle (n): b. **qisle** (n)
qizli (n): b. **qisle** (n)
qizvan (m): b. **qizbane** (m)
qizvane (m): b. **qizbane** (m)
qizvanêr (m): b. **qizbanêre** (m)
qizvûn (m): b. **qizbane** (m)
qizvûnêr (m): b. **qizbanêre** (m)
qizwan (m): b. **qizbane** (m)
qizwanêr (m): b. **qizbanêre** (m)
qizwonêr (m): b. **qizbanêre** (m)
qizwoni (m): b. **qizbane** (m)
qî (m): b. **qine** (m)
qîya dare (m): b. **qina dare** (m)

qıyey dari (m): b. **qina dare** (m)
qî: b. **qet**
qıçık (n): ot burma işinde kullanılan bir çeşit çengel
qıjbeyiş (n): b. **qışbıyayış** (n)
qıjbıyaya (m): b. **qışbıyaya** (m)
qıjbıyaye (n): b. **qışbıyaye** (n)
qıjbıyayene: b. **qışbıyene**
qıjbıyayêne: b. **qışbıyene**
qıjbıyayış (n): b. **qışbıyayış** (n)
qıjbıyayıye (m): b. **qışbıyayıye** (m)
qıjbıyene: b. **qışbıyene**
qıjkerda (m): b. **qışkerda** (m)
qıjkerde (n): b. **qışkerde** (n)
qıjkerdene: b. **qışkerdene**
qıjkerdiş (n): b. **qışkerdiş** (n)
qıjkerdiye (n): b. **qışkerdiye** (m)
qıl-I (n): küçük arı kovanı
qılê mêsa hingimênî (n): küçük arı kovanı
qılê mêsan (n): b. **qılê mêsa hingimênî** (m)
qıl-II (n): b. **qıl** (n)
qıle (m): kütük (toprakta kalan kütük)
qılınaya (m): b. **qelênaya** (m), **qelênayıye** (m)
qılınaye (n): b. **qelênaye** (n)
qılınayene: b. **qelênayene**
qılınayi (n): b. **qelênaye** (n)
qılınayış (n): b. **qelênayış** (n)
qılp (n): köpekdişi
qımet (n): b. **qıymet** (n)
qınate (m): kile, ölçek (tahıl ölçmeye yarar kap), şinik
qınati (m): b. **qınate** (m)
qınore (m): b. **kunêre** (m)
qıs (n): b. **qış-II** (n)
qısawetdayox, -e: b. **qesawetdayox, -e**

qısawete (m): b. **qesawet** (n)
qısawetin, -e: b. **qesawetin, -e**
qısawetinê (m): b. **qesawetinî** (m), **qesawetinıye** (m)
qısawetinî (m): b. **qesawetinî** (m), **qesawetinıye** (m)
qısawetinıye (m): b. **qesawetinî** (m), **qesawetinıye** (m)
qış-I (n): yırtmaç
qış-II (n): 1)çalı parçası (küçük ağaç parçası) 2)iri talaş
qışbeyiş (n): b. **qışbıyayış** (n)
qışbıyaya (m): yırtık
qışbıyaye (n): yırtık
qışbıyayene: b. **qışbıyene**
qışbıyayêne: b. **qışbıyene**
qışbıyayış (n): yırtılma
qışbıyayıye (m): yırtık
qışbıyene: yırtılmak
qışık (n): çalı parçası (küçük ağaç parçası)
qışın, -e: yırtmaçlı
qışık (n): b. **qışık** (n)
qışkerda (m): yırtık
qışkerde (n): yırtık
qışkerdene: yırtmak
qışkerdiş (n): yırtma
qışkerdiye (m): yırtık
qît, -e-I: küçük
qît-II (n): 1)kütük (kesilmiş ağaç gövdesi) 2)budak
qîtik (n): budak
qıy-I (m): b. **qıne** (m)
qıya dare (m): b. **qina dare** (m)
qıyey dari (m): b. **qina dare** (m)
qıy-II: b. **qey-I**
qıyam (n): b. **qıyame** (n)
qıyame (n): yokuş
qıyma (m): b. **qıyme** (n)
qıyme (n): kıyma

qîymet

qîymet (n): değer (mat), kıymet
qoc (n): b. **qoj** (n)
qocik (n): b. **qocix** (n)
qocix (n): çocuk
qoçikêri (m): b. **qorçikêre** (m)
qoçiki (m): b. **qorçe** (m)
qoerçier (m): b. **qorçikêre** (m)
qofik (n): b. **qafik** (n)
qofik sero kerdene: b. **qafik sero kerdene**
qoj (n): kütük (kesilmiş ağaç gövdesi)
qol-I (n): 1) ceket (kadın için)
2) b. **qolike** (m)
qol-II (n): b. **qewl** (n)
qol biyene: bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılmak
qol kerdene: bir kısmını koparıp bir kısmını bırakmak
qolbiyayış (n): bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılma
qolik (n): ceket (kadın için)
qolike (m): gömlek, mintan
qoliki (m): b. **qolike** (m)
qoliki (zh): külot, kısa don, şort
qolinc-I (n): amel, ishal, ötürük, sürgün
qolinc-II (n): kuluç
qolind, -e: b. **qalind**, -e
qolindiye (m): b. **qalindiye**
qolkerdiş (n): bir kısmını koparıp bir kısmını bırakma
qoltix (n): b. **qoltuxe** (m)
qoltixe (m): b. **qoltuxe** (m)
qoltixi (m): b. **qoltuxe** (m)
qoltuxe (m): koltuk
qoltuxi (m): b. **qoltuxe** (m)
qolya (m): b. **kolye** (m)
qolyaya zerrêne (m): b. **kol-yeya zerrêne/zerrnêne** (m)
qom (m): b. **qame** (m)

qom (n): b. **qewm** (n)
qomçik (n): elbise kolu ağzı, giysi kolu ağzı, yenin bilek kısmı
qomçî (m): b. **qamçî** (m)
qomçî kerdene: b. **qamçî kerdene**
qomçiyon var şonayene: b. **qamçiyon ver şonayene**
qomi (m): b. **qame** (m)
qomir (n): b. **qamir** (n)
qomîş (n): b. **qamîş** (n)
qomodîne (m): b. **komodîne** (m)
qona: b. **qorna**
qonat (n): b. **qanat** (n)
qonax (n): konak
qonc (n): b. **qoj** (n)
qondere (n): b. **kundure** (n)
qondire (n): b. **kundure** (n)
qonik (m): b. **qanik** (n)
qoniki (m): b. **qanik** (n)
qonqile (n): b. **qanqile** (n)
qonserwe (n): b. **konserve** (n)
qontir (n): b. **qantir** (n)
qontirleyîr (n): b. **qantirleyîr** (n)
qontil (n): b. **qotil** (n)
qonzi (m): b. **qaze** (m)
qonzik (n): b. **qanzik** (n)
qoq (n): b. **qoqe** (m)
qoqa (m): b. **koka-I** (m)
qoqe (m): baş, kafa
qoqi (m): b. **qoqe** (m)
qor-I (n): kez, kere, defa, sefer
qorê: bir kez
qorêk: bir kez
qor-II (n): b. **qorr** (n)
qorçe (m): ahlat
qorçikêre (m): ahlat ağacı
qordele (n): b. **kurdele** (n)
qordoni (m): b. **kordon** (n)
qorik (n): b. **qorrik** (n)

qorî kerdene: korumak, muhafaza etmek
qorîkerdiş (n): koruma, muhafaza
qorme (n): b. **qawirme** (n)
qormi (n): b. **qawirme** (n)
qorna: yine, gene, tekrar
qorr (n): uyluk, bacağın kalçadan dize kadar olan bölümü
qorri (n): b. **qorri** (n)
qorrik (n): 1)kalça 2)sırt
qorri (n): koru
qort (n): b. **qorrik** (n)
qosp (n): kalın ağaç gövdesi (kütük)
qot-I (n): küçük tepe, tümsek
qot-II (n): 1)kütük (toprakta kalan kütük) 2)ağaç gövdesi
qot-III (n): b. **kot** (n)
pantolê qotî (zh): b. **pantolê kotî** (zh)
qot biyene: bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılmak
qot kerdene: bir kısmını koparıp bir kısmını bırakmak
qotbiyayîş (n): bir kısmı koparılıp bir kısmı bırakılma
qote-I (m): 1)üzerinde et dövülen kütük 2)b. **qot-II** (n)
qote-II (m): b. **qotike** (m)
qote-III (m):
qotike (m): baş, kafa
qotîl (n): kurumuş kütük parçası
qotkerdiş (n): bir kısmını koparıp bir kısmını bırakma
qove (n): kova (b. **hilke** [n], **beroş** [n])
Qowancıyan (n): Kovancılar
qowil (n): b. **qebul** (n)
qowil kerdene: b. **qebul**

kerdene

qowl (n): b. **qewl** (n)
qowlix (n): b. **qewlix** (n)
qowm (n): b. **qewm** (n)
qowxe (n): deri kova
qoyî (m): b. **quye** (m)
qramafuni (m): b. **gramafo-ne** (m)
qramafûn (m): b. **gramafo-ne** (m)
qrêder (n): b. **greydere** (m)
qrêdere (m): b. **greydere** (m)
quçe (m): b. **qûçe** (m)
quça kameron (m): b. **qûça kemeran** (m)
quça kemerûn (m): b. **qûça kemeran** (m)
quça kerran (m): b. **qûça kerrayan** (m)
quça velgî (m): b. **qûça velgî** (m)
quçe kerdene: b. **qûçe kerdene**
quçey kerron (m): b. **qûça kerrayan** (m)
quçey velgî (m): b. **qûça velgî** (m)
quçê kerrû (m): b. **qûça kerrayan** (m)
qudiz (n): kuduz (hastalığı)
Quddus (n): Kudüs
querç (m): b. **qorçe** (m)
querçikîyer (m): b. **qorçikêre** (m)
querçikyer (m): b. **qorçikêre** (m)
quet (n): b. **qot** (n)
quetbiyayîş (n): b. **qotbiyayîş** (n)
quetkerdiş (n): b. **qotkerdiş** (n)
qufa (m): küçük sepet, küfe
qufe (n): b. **qufa** (m)
qufi (n): b. **qufa** (m)

qufik

- qufik** (m): b. **qufike** (m)
qufike (m): küçük sepet
qufiki (m): b. **qufike** (m)
quiçê kerrûn (m): b. **qûça kerrayan** (m)
qul (m): b. **qule** (m)
qulê loxe (m): b. **qula loxe** (m)
qule (m): delik
qula bangêre (m): yuvağı çekmek için kullanılan çatal-
lı aracın uçlarının girdiğı yu-
vağın iki yan tarafındaki
girinti
qula bargîni (m): b. **qula
bangêre** (m)
qula loxe (m): yuvağı çek-
mek için kullanılan çatallı
aracın uçlarının girdiğı yu-
vağın iki yan tarafındaki girinti
qula pirnike (m): burun de-
liğı
qula vinî (m): burun deliğı
qula zincî (m): burun deliğı
quli (m): b. **qule** (m)
qulik (m): b. **qulike** (m)
qulikê loxe (m): b. **qula lo-
xe** (m)
qulike (m): küçük delik
**qulika gojage/make/biş-
koje/qumça/sedefe/zirare**
(m): ilik (düğme deliğı)
quliki (m): b. **qulike** (m)
quling, -e: turna
quliz, -e: kambur
quliz biyayene: b. **quliz
biyene**
quliz biyene: kamburlaş-
mak
qulizey (m): b. **qulizîye** (m)
qulizîye (m): kamburluk
qulî: hindi
qulli (m): b. **qule** (m)

- qulp** (n): kulp
qulpê peyî (n): ailede son ço-
cuk
qulpe (m) b. **qulpike** (m)
qulpik (m): b. **qulpike** (m)
qulpike (m): ilik (düğme deliğı)
qulpin, -e: kulplu
qulpini (m): b. **qulpine** (m)
qultik (m): b. **qultike** (m)
qultike (m): güzel kokusu olan
bir kavun çeşidi
qum (n): kum
qumar (n): kumar
qumarbaz, -e: kumarbaz, ku-
marcı
qumare (m): b. **qumar** (n)
qumas (n): b. **qumaş** (n)
qumaş (n): kumaş
qumaşo diver (n): çift en
kumaş
qumaşo kêmver/kilmever
(n): ensiz kumaş
qumaşo peşmên/rêsên (n):
yünden yapılmış kumaş (yün
kumaş)
qumaşo peşmin/rêsin (n)
yünlü kumaş
qumaşo verin (n): enli ku-
maş
qumça (m): 1)düğme (giysi
için) 2)b. **qupça** (m)
**qumça devistene/girew-
tene/qefilnayene/taviste-
ne**: düğme ilikleme
qumin, -e: kumlu, kumsal
qumqumike (m): bir cins se-
mender
qunax (n): b. **qonax** (n)
qunçiluk: b. **kakile** (m)
qundax (n): çatkı, kundak (be-
zi)
qundax bestene: çatkı bağ-

lamak, çatki çatmak
qunderi (n): b. **kundure** (n)
qundire (n): b. **kundure** (n)
qundirme (n): b. **kundure** (n)
qundure (n): b. **kundure** (n)
qupça (m): kopça
qurabî (m): b. **qurabiye** (m)
qurabiye (m): kurabiye
qurba (n): b. **qurban** (n)
qurban (n): kurban
qurban bîyene: kurban olmak
qurban kerdene: kurban etmek
qurç (n): b. **qûçe** (m)
qurçê kemerûn (n): b. **qûça kemeran**(m)
qurçê kerrûn (n): b. **qûça kerrayan** (m)
qurçin (m): b. **qurçine** (m)
qurçine (m): çırpı (kuru dal parçası)
qurçî (m): sertleşmiş kar
qurdele (n): b. **kurdele** (n)
qurfiyayene: b. **qerifiyayene**
qurfiyayış (n): b. **qerifiyayış** (n)
qurinçe (m): b. **qurçine** (m)
qurinçi (m): b. **qurçine** (m)
quriş (n): b. **quriş** (n)
quriş (n): kuruş
qurme (m): b. **qirm** (n)
qurma dare (m): b. **qirmê dare** (n)
qurmiçikin, -e: b. **qirmiçikin**, -e
qurmiçiyaya (m): b. **qirmiçiyaya** (m)
qurmiçiyaye (n): b. **qirmiçiyaye** (n)
qurmiçiyayeni: b. **qirmiçiyayene**
qurmiçiyayeyî (m): b. **qirmi-**

çiyayeyî (m)
qurmiçiyayênî (m): b. **qirmiçiyayênî** (m)
qurmiçnaya (m): b. **qirmiçnaya** (m)
qurmiçnaye (n): b. **qirmiçnaye** (n)
qurmiçnayene: b. **qirmiçnayene**
qurmiçnayeni: b. **qirmiçnayene**
qurmiçnayeyî (m): b. **qirmiçnayeyî** (m)
qurmiçnayênî (m): b. **qirmiçnayênî** (m)
qurmiçyayeni: b. **qirmiçiyayene**
qurnaz, -e: kurnaz
qurrinçi (m): b. **qurçine** (m)
quruş (n): b. **quriş** (n)
qusqane (n): b. **quşxane** (n)
quşxane (n): b. **quşxane** (n)
quşxani (n): b. **quşxane** (n)
quşqane (n): b. **quşxane** (n)
quşxana (m): b. **quşxane** (n)
quşxane (n): küçük tencere
quşxone (n): b. **quşxane** (n)
quşxûne (n): b. **quşxane** (n)
qut (n): yem (tavuk, kuş vb. için)
qut bîyayêne: b. **qut bîyene**
qut bîyene: bitmek
qutare (m): zahire
qutari (m): b. **qutare** (m)
qutbîyayış (n): bitme
qutê: b. **aqît** (n)
qutî (m): kutu
qutiya çopî (m): çöp kutusu
qutiye (m): 1)kutu 2)ayna
qutmîn (n): b. **qutnî** (n)
qutne (n): b. **qutnî** (n)
qutnî (n): pamuklu (pamuk ip-

qutube

liğiyle dokunmuş kumaş),
kutnu

qutube (m): kutup

qutuba başûrî (m): güney
kutbu

qutuba vakurî (m): kuzey
kutbu

quwarme (n): b. **qawirme** (n)

quwet (n): b. **qewet** (n)

Quwet bû.: b. **Qewet bo.**

Quwet ib.: b. **Qewet bo.**

quwete (m): b. **qewet** (n)

Quwete bo.: b. **Qewet bo.**

quye (m): kuyu (b. **bîr** [n])

quyî (m): b. **quye** (m)

quyiye (m): b. **quye** (m)

qûçe (m): büyük yığın, loda

qûça kemeran (m): taş yığı-
ğını

qûça kerrayan (m): taş yığı-
ğını

qûça velgî (m): hayvanlara
kışın yedirilmek üzere kesilip
üst üste dizilen büyük

yaprak yığını

qûça sıyan (m): taş yığını

qûçe kerdene: yığmak, loda
etmek

qûm-I (n): b. **qewm** (n)

qûm-II (n): b. **qum** (n)

qûm-III (m): b. **qame** (m)

qûma fistanî (m): b. **qama
fistanî** (m)

qûmçî (m): b. **qamçî** (m)

qûmçî kerdene: b. **qamçî
kerdene**

qûmçiyûn ver şûnayene:
b. **qamçıyan ver şanayene**

qûmi (m): b. **qame** (m)

qûmiş (n): b. **qamış** (n)

qûnca (m): b. **qanca** (m)

qûnik (m): b. **qanik** (n)

qûntir (n): b. **qantir** (n)

qûntirleyr (n): b. **qantirleyîr** (n)

qûnz (m): b. **qaze** (m)

qûnzi (m): b. **qaze** (m)

qûnzik (n): b. **qanzik** (n)

R

... r' (pd): b. ... rê (pd)

ra-I (vr): bir önedat, -e, -i

ra dar erzîyayene: asılmak
(idam edilmek)

ra dar eştene: asmak (idam etmek)

ra gore: göre

ra hewa finîyayene: kaldırılmak

ra hewa fiştene: kaldırmak
ra ray fiştene: yolcu etmek, geçirmek

ra raye kewtene: yola çıkmak, hareket etmek, yola düşmek, yola koyulmak

ra şaql ardene: şakullemek, şavullamak

ra vîr ameyene: anımsamak, hatırlamak

ra vîr ardene: anımsatmak, hatırlatmak

ra xo vîr ardene: anımsamak, hatırlamak

ra ... şikiyayene: yakışmak

ra ... şikiyayîş: yakışma

ra-II (pd): bir artedat, -den, -e

Dewe ra ame. (Köyden geldi.)

Mi ra va. (Bana söyledi.)

ra ber: hariç

ra dima: -den sonra, ardından

ra dime: -den sonra, ardından

ra dot: b. **ra wet**

ra ewnîyayene: -e bakmak

ra pey: -den sonra, ardından

ra pêy: b. **ra pey**

ra qederî: -den başka, hariç
To ra qederî çi kes nêvano. (Senden başka hiç kimse söylemiyor.)

ra teber: -den başka, hariç
Nê karî ra teber zî karê ma estê. (Bu işten başka da işlerimiz var.)

ra tepa: b. **ra tepîya**

ra tepîya: -den sonra, ardından

ra tepya: b. **ra tepîya**

ra tever: b. **ra teber**

ra tewer: b. **ra teber**

ra têpîya: b. **ra tepîya**

ra wet: -den başka, -den öte
Ey ra wet çi kes nêame.

(Ondan başka hiç kimse gelmedi.)

... **ra celayene**: b. ... **ra celiyayene**

... **ra celiyayene**: kıskanmak, gülmek, haset etmek (çekememek)

... **ra cellayene**: b. ... **ra celiyayene**

... **ra celleyene**: b. ... **ra celiyayene**

... **ra celliyayene**: b. ... **ra celiyayene**

... **ra cigiriyayene**: -e kızmak, küsmek

... **ra hes biyayene**: b. ... **ra hes biyene**

... **ra hes biyene**: sevilme

... **ra hêrs biyene**: -e kızmak, küsmek

... **ra kerdene**: batırmak

... **ra muteessîr biyene**: -den etkilenmek, -den müteessir olmak

... **ra našta**: b. ... **ra nat**

... **ra nat**: -den beri

... **ra nata**: b. ... **ra nat**

... **ra qehiriyayene**: çekememek, küsmek

... **ra şiyene**: batmak (sivri şeyin batması)

... **ra teqayene**: kıskanmak, gülmek, haset etmek (çekememek)

... **ra weş**, -e: hoşnut, memnun

O halê to ra weş nîyo. (O senin durumundan hoşnut değil.)

... **ra weş biyene**: -den hoşnut olmak

... **ra weşnêbiyaya** (m):

hoşnutsuz

... **ra weşnêbiyaye** (n): hoşnutsuz

... **ra weşnêbiyayiye** (m): hoşnutsuz

ra-III (m): b. **rayîr** (n)

ra-IV: b. **rey-I**

ra-ray: b. **rey-rey**

raameye (n): mayalı (hamur için)

raameyene: mayalanmak (hamur için)

raameyiş (n): mayalanma (hamur için)

raar (n): b. **rayîr** (n)

raadene: keskinleştirme, keskinletmek

raardiş (n): keskinleştirme, keskinletme

raarta (m): evlek

Rab (n): b. **Reb** (n), **Rebî** (n)

rabacıyayene: çatlamak (ölmek)

rabacıyayiş (n): çatlama (ölme)

rabacnayene: çatlatmak (ölmesine neden olmak)

rabajiyayiş (n): b. **rabacıyayiş** (n)

rabajiyene: b. **rabacıyayene**

rabajnayene: b. **rabacnayene**

Rabat (n): Rabat

Rabb: b. **Reb** (n), **Rebî** (n)

rabiliyayene: goncanın açılmaya başlaması

Tolebişkî rabiliyayî. (Goncalar açılmaya başladı.)

rabişkiviyene: yapraklanmak

rabişkîyayene: b. **rabişkiviyene**

Rabî (n): b. **Reb** (n), **Rebî** (n)

rabojiyayene: b. **rabacıyayene**

rabojîyayîş (n): b. rabacıya-yîş (n)
rabojnayene: b. rabacnayene
racêrayene: b. yacêrayene
racêrayêne: b. yacêrayene
racêrayîş (n): b. yacêrayîş (n)
raçarnayene: b. açarnayene
raçarnayîş (n): b. açarnayîş (n)
raçînitene: örmek (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatmak)
raçînitîş (n): örme (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatma)
radarerzîyayîş (n): asılma (idam edilme)
radareşta (m): asılı
radareşte (n): asılı
radareştîş (n): asma (idam etme)
radareştîye (m): asılı
radayene: terketmek, çekip gitmek
 “Şefeqê sibay piro dano Mihê mi keye ra **radano**.” (Deyîra Mehmedê Aldunî)
radayîş (n): terketme, çekip gitme
radîûn (m): b. radyo (n)
radîyo (n): b. radyo (n)
rado (n): b. radyo (n)
radon (n): b. radyo (n)
radû (n): b. radyo (n)
radûn (n): b. radyo (n)
radyator (n): radyatör
radyo (n): radyo
radyo (m): b. radyo (n)
radyolog, -e: ışmbilimci, radyolog
radyolojî (n): ışnbilim, radyoloji

radyoyi (m): b. radyo (n)
rae-I (m): b. rayîr (n)
rae-II (m): b. rey-I (m)
rageyrayene: b. ragêrayene
rageyrayîş (n): b. ragêrayîş (n)
ragêrayene: terketmek, çekip gitmek
 “Hela day, mi serey xwi girot û ez **ragêraynî**
 Hela day, ez dew ra vecîyaynî” (Deyîra Gidîyan)
ragêrayîş (n): terketme, çekip gitme
ragojîyayene: b. raguzîyayene
ragojîyayêne: b. raguzîyayene
ragojîyayîş (n): b. raguzîyayîş (n)
ragojnayeni: b. raguznayene
ragojnayîş (n): b. raguznayîş (n)
ragojyayeni: b. raguzîyayene
ragojyayîş (n): b. raguzîyayîş (n)
ragozîyayeni: b. raguzîyayene
ragozîyayîş (n): b. raguzîyayîş (n)
ragoznayeni: b. raguznayene
ragoznayîş (n): b. raguznayîş (n)
raguzîyayene: süzölmek (sıvı için)
raguzîyayîş (n): süzölme (sıvı için)
raguznayene: süzmek (sıvı için)
raguznayîş (n): süzme (sıvı için)

rah

rah (n): b. **rayîr** (n)
rahar (n): b. **rayîr** (n)
... **rahesbîyayîş** (n): sevilme
rahat, -e: b. **rehet**, -e
Rahet!: b. **Rehet!**
rahewafînîyayîş (n): kaldırılma
rahewafîştîş (n): kaldırma
rahir (n): b. **rayîr** (n)
rahîb (n): keşiş, rahip
rahîba (m): b. **rahîbe** (m)
rahîbe (m): rahibe
rahîr (n): b. **rayîr** (n)
rajane (n): hiza
rajaneyê ... ra: hizasında
rakerde (n): açık
rakerdene: açmak
rakerdiş (n): açma
... **rakerdiş** (n): batırma
rakerdiye (m): açık
rakerdox, -e: açan
rakewtene: yatmak
rakewtiş (n): yatma
rakotene: b. **rakewtene**
rakotiş (n): b. **rakewtiş** (n)
rakowtene: b. **rakewtene**
rakowtiş (n): b. **rakewtiş** (n)
RAM (m) (TE): Rasgele Erişimli Bellek
rametî, -ye: b. **rehmetî**, -ye
ramita (m): sürülü
ramite (n): sürülü
ramitene: 1)sürmek 2)ekmek, tohum ekme (sebze ve meyve için) 3)devam etme, sürdürme
ramitene ser: saldırmak, hücum etme
ramitiş (n): 1)sürme 2)ekme, ekiş, ekim 3)dikme
ramitiye (m): sürülü

ramitox, -e: sürücü
ramî (zh): apış arası kılları
ramîyayene: 1)sürülmek 2)ekilmek
ramtene: b. **ramitene**
ramyayene: b. **ramîyayene**
rana: b. **reyna**
Rangûn (n): Rangun
ranza (m): ranza
rapa-rut: b. **rut-repal**, -e
raparayene: b. **raperrayene**
raparayîş (n): b. **raperrayîş** (n)
raperrayene: akmak (yıldız akmak), kaymak (yıldız kaymak)
raperrayêne: b. **raperrayene**
raperrayîş (n): kayma (yıldız kayması)
raqa (m): b. **reqî** (m)
raqawer, -e: b. **reqîwer**, -e
raqılaşıyayene: b. **raqılaşıyene**
raqılaşıyayîş (n): çatlama (deri vb. için)
raqılaşıyene: çatlama (deri vb. için), yarılmak (deri vb. için)
raqılaşnayene: çatlatmak (deri vb. için), yarmak (deri vb. için)
raqılaşıyayîş (n): b. **raqılaşıyayîş** (n)
rar (n): b. **rayîr** (n)
rar kewtene: b. **rayîr kewtene**
rar vistene: b. **rayîr fiştene**
rarê pûmpûli (n): b. **rayîrê papûre** (n)
rarayfiştîş (n): geçirme, yolcu etme
rarayekewtiş (n): yola çıkma,

hareket etme, yola düşme,
yola koyulma

rareyayış (n): kurtuluş
rarêdayene: b. **rarîdayene**
rarêdayîş (n): b. **rarîdayîş** (n)
rarêdayîş (n): b. **rarîdayîş** (n)
rarêsikîyayene: kaymak

Lajê mi rêsikîya ra, gina erd ro. (Oğlum kayıp düştü.)

Ez risken ra. (Ben kayıyorum.)

rarêsikîyayîş (n): kayma
rarêyayîş (n): b. **rareyayîş** (n)
rariskîyayene: b. **rarêsikîyayene**

rariskîyayîş (n): b. **rarêsikîyayîş** (n)

rarîdayene: öğütmek

rarîdayîş (n): b. **rarîdayîş** (n)

rarîdayîş (n): öğütme

rarkewtiş (n): b. **rayîrkewtiş** (n)

rarvistiş (n): b. **rayîrfiştîş** (n)

rasaya (m): b. **resaya** (m), **resayîye** (m)

rasayene: b. **resayene**

rasayi (n): b. **resaye** (n)

rasayîş (n): b. **resayîş** (n)

rasel (n): b. **laser** (n)

rasimotîyayêne: b. **raşemitîyayene**

rasimotîyayîş (n): b. **raşemitîyayîş** (n)

rasî (m): tarla veya arazinin başka tarla veya araziler arasında kalan küçük ve dar bölümü

rasnayene: b. **resnayene**

rasnayîş (n): b. **resnayîş** (n)

rasne (n): b. **resene** (n)

rasni (n): b. **resene** (n)

rast, -e-I: 1)doğru 2)gerçek 3)sağ

rast kerdene: geçirmek, uğurlamak (bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlamak)

rast, -e-II: düz

rastê ... ra: düzeyinde, hizasında, seviyesinde

rasta: doğrusu, gerçekten, hakikaten

rasta aye: doğrusu

rasta ey: doğrusu

raste (n): düzlük, meydan

rasteyê teyara (n): havaalanı, uçak alanı, tayyare meydanı

rastey (m): b. **rastîye** (m)

rastgir, -e: sağcı

rastikên, -e: gerçek, hakiki

rastiko: doğrusu, gerçekten, hakikaten

rastî (m): 1)doğruluk 2)gerçek, gerçeklik, realite 3)düzlük

rastîye (m): 1)doğruluk 2)gerçek, gerçeklik, realite 3)düzlük

rastkerdiş (n): geçirme, uğurlama (bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlama)

rastkên, -e: b. **rastikên**, -e

rastnuştîş (n): yazım, imla

rastxêze (m): doğru (mat)

raşemitîyayene: kaymak

raşemitîyayîş (n): kayma

... **raşiyayîş** (n): batma (sivri şeyin batması)

raşt, -e: b. **rast**, -e

raşt kerdene: b. **rast kerdene**

raştê ... ra: b. **rastê ... ra**

raşta: b. **rasta**

raşta ci: b. **rasta ey**, **rasta aye**

raşte

raşta yay: b. *rasta aye*
raşta yê: b. *rasta ey*
raşte (n): b. *raste (n)*
raştey (m): b. *rastîye (m)*
raştê (m): b. *rastîye (m)*
raşti (m): b. *raşte (m)*
raştiken, -e: b. *rastikên, -e*
raştikên, -i: b. *rastikên, -e*
raştikîn, -i: b. *rastikên, -e*
raştîye (m): b. *rastîye (m)*
raştîya: b. *rasta*
raştkerdiş (n): b. *rastkerdiş (n)*
raurznayene: b. *rawurizna-yene*
raurznayîs (n): b. *rawurizna-yîş (n)*
raurznayîş (n): b. *rawurizna-yîş (n)*
raustene: b. *rawuştene*
raustiş (n): b. *rawuştiş (n)*
rauştene: b. *rawuştene*
rauştiş (n): b. *rawuştiş (n)*
raûmeyî (n): b. *raameye (n)*
raûmeyîne: b. *raameyene*
raûmeyîş (n): b. *raameyîş (n)*
rave (n): b. *raver (n)*
rave şîyayene: b. *raver şî-yene*
raver (n): ileri
raver berdene: ilerletmek, geliştirmek
raver şîyayene: b. *raver şî-yene*
raver şîyene: ilerlemek, gelişmek
raverberdiş (n): ilerletme
(heywan) **raverdayene:** otla-ması için hayvanı araziye ba-şıboş salmak
(heywan) **raverdayêne:** b. (hey-wan) **raverdayene**
raversîyayîş (n): ilerleme

ravestiş (n): b. *rawuştiş (n)*
raveştene: b. *rawuştene*
veşt ra: kalktı
ma ravezme: biz kalkalım
ravê: kalkınız
meveze ra: kalkma
raveştiş (n): b. *rawuştiş (n)*
ravey (n): b. *raver (n)*
ravey berdene: b. *raver berdene*
ravey şîyayene: b. *raver şîyene*
raveyberdiş (n): b. *raverber-diş (n)*
raveyşîyayîş (n): b. *raversî-yayîş (n)*
ravêr (n): b. *raver (n)*
raviraznayene: b. *ravirêjna-yene*
ravircîyayîne: b. *ravirêjîya-yene*
ravirecayene: b. *raviritene*
ravirecayêne: b. *raviritene*
ravirecîyayene: b. *ravirêjî-yayene*
ravirecîyayêne: b. *ravirê-jîyayene*
raviretene: b. *raviritene*
ravirezna-yini: b. *ravirêjna-yene*
ravirêcayêne: b. *raviritene*
ravirêcayiyêne: b. *ravirêjî-yayene*
ravirêjayene: b. *raviritene*
ravirêjîyayene: kusulmak
ravirêjnayene: kusmak, istif-rağ etmek
mi virêjna ra: ben kustum
ravirêtene: b. *raviritene*
raviritene: kusmak, istifrağ etmek
mi virit ra: ben kustum

ravirtene: b. **raviritene**
ravişkiyene: b. **rabişkiyiye-
ne**
ravirameyiş (n): anımsama,
hatırlama
ravirardiş (n): anımsatma,
hatırlatma
raviyarnayene: geçirmek,
uğurlamak (bir yere kadar
birlikte yürüyerek uğurla-
mak)
raviyarnayış (n): geçirme,
uğurlama (bir yere kadar
birlikte yürüyerek uğurla-
ma)
raviyernayene: b. **raviyarna-
yene**
raviyernayış (n): b. **raviyar-
nayiş (n)**
rawe (m): kip
raweya fermanı (m): emir
kipi
raweya ganîyiye (m): ge-
reklik kipi
raweya şertî (m): şart kipi,
dilek-şart kipi
raweya waştîşî (m): istek
kipi
raweştayêne: b. **rawuştene**
raweştayiş (n): b. **rawuştîş (n)**
raweştene: b. **rawuştene**
raweştîş (n): b. **rawuştîş (n)**
rawirznayene: b. **rawuriz-
nayene**
rawirznayış (n): b. **rawuriz-
nayiş (n)**
rawistene: b. **rawuştene**
rawistiş (n): b. **rawuştîş (n)**
rawiştene: b. **rawuştene**
rawiştîş (n): b. **rawuştîş (n)**
rawuriznayene: kaldırmak
rawuriznayiş (n): kaldırma

rawurizniyayene: kaldırıl-
mak
rawurizniyayış (n): kaldırıl-
ma
rawurznayene: b. **rawuriz-
nayene**
rawurznayış (n): b. **rawuriz-
nayiş (n)**
rawustaene: b. **rawuştene**
rawustayiş: b. **rawuştîş (n)**
rawustene: b. **rawuştene**
rawustiş (n): b. **rawuştîş (n)**
rawuştene: kalkmak
rawuştîş (n): kalkma
raxelesayış (n): b. **xelisîyayış
(n), raxelisîyayış (n)**
raxelesîyayene: b. **raxelisî-
yayene**
raxelesîyayış (n): b. **xelisîya-
yış (n), raxelisîyayış (n)**
raxelesîyene: b. **xelisîyaye-
ne, raxelisîyayene**
raxelesnayene: b. **xelisnaye-
ne**
raxelesnayêne: b. **xelisnaye-
ne**
raxeleşîyayene: b. **xelisîya-
yene**
raxeleşîyene: b. **xelisîyayene**
raxelisîyayene: kurtulmak
raxelisîyayış (n): kurtulma,
kurtuluş
raxelisnayene: b. **xelisnaye-
ne**
raxovîrardiş (n): anımsama,
hatırlama
ray-I (m): 1)oy 2)görüş
ray dayene: oy vermek, oy-
lamak
ray-II (m): b. **rey-I (m)**
ray-ray: b. **rey-rey**
rayê: b. **reyê**

ray-III

rayê-di ray: b. reyê-di reyî
rayki: b. reyke
ray-III (m): b. rayîr (n)
ray fiştene: yolcu etmek, geçirmek
ray kerdene: göndermek, yollamak
ray mendene: yola çıkmak, hareket etmek, yola düşmek, yola koyulmak
Ti key ray maneni? (Ne zaman yola çıkıyorsun?)
raydayîş (n): oylama
raydûn (m): b. radyo (n)
raye-I (m): b. rey-I (m)
raye-II (m): b. rayîr (n)
Raya to akerdê bo.: b.
Rayîrê to akerde bo.
Raya to rakerdiye bo.: b.
Rayîrê to akerde bo.
raye fiştene: b. ray fiştene
raye kerdene: b. ray kerdene
rayefiştîş (n): b. rayfiştîş (n)
rayekerdîş (n): b. raykerdîş (n)
rayer (n): b. rayîr (n)
rayêna: b. reyna
rayêr (n): b. rayîr (n)
rayfiştîş (n): yolcu etme, geçirme
rayir (n): b. rayîr (n)
rayîr (n): 1)yol
Rayîrê to akerde bo. (Yolun açık olsun.)
rayîr fiştene: yolcu etmek, geçirmek
rayîr kewtene: yola çıkmak, hareket etmek, yola düşmek, yola koyulmak
Rayîr kewt şî. (Yola düşüp gitti.)
rayîr vistene: b. rayîr fiş-

tene

rayîrê pampoli (n): b. rayîrê papûre (n)
rayîrê papore (n): b. rayîrê papûre (n)
rayîrê papûre (n): şose
rayîrê pompoli (n): b. rayîrê papûre (n)
2)çözüm
rayîr diyene: çözüm bulmak
rayîr vînayene: çözüm bulmak
rayîrfiştîş (n): yolcu etme, geçirme
rayîrkewtiş (n): yola çıkma, hareket etme, yola düşme, yola koyulma
rayîrvistiş (n): b. rayîrfiştîş (n)
raykerdîş (n): gönderme, yollama
raymendîş (n): yola çıkma, hareket etme, yola düşme, yola koyulma
rayna: b. reyna
rayon, -i: b. raywan, -e
rayşt, -i: b. rast, -e
rayştey (m): b. rastîye (m)
raywan, -e: yolcu
raywan kerdene: yolcu etmek, geçirmek
raywankerdiş (n): yolcu etme, geçirme
razî, -ye: hoşnut
razî biyene: hoşnut olmak
razî kerdene: hoşnut etmek
raziyey (m): b. razîyî (m), razîyîye (m)
raziyê (m): b. razîyî (m), razîyîye (m)
raziyî (m): hoşnutluk
raziyîye (m): hoşnutluk

... re (pd): 1)b. ... ra (pd) 2)b. ...
 ro (pd)
re-rey: b. rey-rey
realite (m): gerçeklik, hakikat,
 realite
Reb (n): Rab, Tanrı, ilah
Rebb (n): b. **Reb** (n), **Rebî** (n)
Rebbî (n): b. **Rebî** (n)
Rebbî tala: b. **Rebî teala**
Rebbî teala: b. **Rebî teala**
Rebî (n): Rab, Tanrı, ilah
Rebî teala: Allahü teâlâ,
 Hak teâlâ
Rebî tela: b. **Rebî teala**
recef (n): b. **recif** (n)
recef dekewtene: b. **recif**
dekewtene
recef dekotene: b. **recif de-**
kewtene
recefiyayene: b. **recifiyaye-**
ne
recefiyayêne: b. **recifiyaye-**
ne
recefiyayîş (n): b. **recifiya-**
yîş (n)
recefnayene: b. **recifnayene**
recefe (m): b. **recif** (n)
recfi (m): b. **recif** (n)
recfi dekewtene: b. **recif**
dekewtene
recif (n): titreme
recif dekewtene: titreme
 tutmak, titreşmek
recifiyayene: titremek
recifiyayîş (n): titreme
recifnayene: titretmek
reçel (n): b. **rîçal** (n)
redaktor, -e: redaktör
redife (m): redif
ref-I (n): 1)kuş sürüsü 2)insan
 grubu, insan kümesi, kabile
ref-II (n): raf

refê firaqan (n): tabaklık
refê kitabın (n): kitap rafı
refê kitabgehî (n): kitaplık
 rafı
refê kitabon (n): b. **refê ki-**
taban (n)
refê postalan (n): ayakkabı-
 lık
refê solan (n): ayakkabılık
refi solûn (n): b. **refê solan** (n)
rêf kitabûn (n): b. **refê ki-**
taban (n)
rêf solûn (n): b. **refê solan** (n)
Refahiye: Refahiye
referandum (n): referandum
refike (m): ekmeği tandıra ya-
 pıstırmak için kullanılan bir
 araç
refşeyîş (n): b. **recifiyayîş** (n)
refşi (m): b. **recif** (n)
refşi dekewtene: b. **recif**
dekewtene
refşiyayîne: b. **recifiyayene**
refşiyayîş (n): b. **recifiyayîş** (n)
refşnayîne: b. **recifnayene**
rehan (n): b. **rihan** (n)
rehar (n): b. **rayîr** (n)
rehat: b. **rehet**, -e
rehet, -e: kolay, rahat
Rehet! (Rahat!)
rehîr (n): b. **rayîr** (n)
rehmet kerdene: b. **şiyene**
rehmet
rehmet şiyayene: b. **şiyene**
rehmet
rehmetî, -ye: merhum, merhu-
 me
rehmetkerdiş (n): b. **şiyayîş-**
rehmet (n)
rehmetşiyayîş (n): b. **şiyayîş-**
rehmet (n)
rehn (n): uyluk

rejef

rejef (n): b. **recif** (n)
rejefiyayene: b. **recifiyayene**
rejefiyayış (n): b. **recifiyayış** (n)
rejîsor, -e: rejisör, yönetmen
rejîsora filmî (m): film yönetmeni
rejisorê filmî (n): film yönetmeni
rektor, -e: rektör
rektorîye (m): rektörlük
remil (n): lığ, alüvyon
remildar, -e: falcı
remiliyayene: lığlanmak
remiliyayış (n): lığlanma
remil (n): b. **remil** (n)
remtut (m): b. **remtute** (m)
remtute (m): ekşi dut
remtutêre (m): meyvesi ekşi olan dut ağacı
remtutêri (m): b. **remtutêre** (m)
rençber, -e: emekçi, rençper, ırgat, işçi
rençberey (m): **rençberî** (m), **rençberîye** (m)
rençberê (m): **rençberî** (m), **rençberîye** (m)
rençberênî (m): ırgatlık, işçilik, rençperlik
rençberi (m): b. **rençber**, -e
rençberi (m): ırgatlık, işçilik, rençperlik
rençberîye (m): ırgatlık, işçilik, rençperlik
rence (m): emek
renci (m): b. **rence** (m)
rende (n): rende, planya
reng (n): renk
rengê qawî: b. **qeweyî**
rengê qehwî: b. **qeweyî**
rengi (m): b. **reng** (n)
rengin, -e: renkli
rengîn, -e: b. **rengin**, -e

rep-tepe (m): gürültü patırtı, pat küt
repûtepe (m): gürültü patırtı, pat küt
req û rut, -e: kupkuru
req-rut, -e: kupkuru
reqa (m): b. **reqî** (m)
reqas (n): dansör
reqase (m): dansöz
reqawer, -e: b. **reqîwer**, -e
reqe (m): sukaplumbağası
reqeme (m): rakam
reqemki: rakamsal
reqi (m): b. **reqe** (m)
reqî (m): raki
reqî (n): b. **reqî** (m)
reqîwer, -e: raki için
reqîxor, -e: raki için
rer (n): b. **rayîr** (n)
resane (n): b. **resene** (n)
resaya (m): olgun (meyve ve sebze için)
resaye (n): olgun (meyve ve sebze için)
resayene: olgunlaşmak (meyve vb. için)
resayê (m): b. **resaya** (m)
resayış (n): olgunlaşma (meyve vb. için)
resayîye (m): olgun (meyve ve sebze için)
resen (n): b. **resene** (n)
resene (n): urgan (kıldan örülen urgan)
reset (n) (TE): ilk duruma getirmek, sıfırlamak
resim (n): resim
resimê dêşî (n): duvar resmi
resimê dîwarî (n): duvar resmi
resm (n): b. **resim**
resnayene: olgunlaştırmak

(meyve vb. için)
resnayış (n): olgunlaştırma
 (meyve vb. için)
resne (n): b. **resene** (n)
resni (n): b. **resene** (n)
resta (m): olgun (meyve ve sebze için)
reste (n): olgun (meyve ve sebze için)
restene: olgunlaşmak (meyve vb. için)
restiş (n): olgunlaşma (meyve vb. için)
restîye (m): olgun (meyve ve sebze için)
reşber, -e: b. **rencber**, -e
reşike (m): balçık
reşle (n): sığircık
reşme (n): 1)saçak (giyim eşyası vb. için) 2)yular
reşmeveradayış (n): (meca-zen) kabadayılık taslama
reşmi (n): b. **reşme** (n)
reşper (n): b. **rencber** (n)
reşt (n): b. **raste** (n)
reştî teyara (n): b. **rasteyê teyara** (n)
reşta (m): b. **resta** (m)
reşte (n): b. **reste** (n)
reştene: b. **restene**
reştîş (n): b. **restîş** (n)
reştîye (m): b. **restîye** (m)
ret (n): b. **rehet** (n)
reuke (m): b. **rêwike** (m)
rew: erken
rew ra: 1)erkenden 2)çoktan, çoktan beri
rewa (n): 1)nem, rutubet 2)şebnem, çiy
rewa girewtene: nemlenmek, rutubetlenmek
rewayin, -e: nemli, rutubetli

rewayinîye (m): nemlilik, rutubetlilik
rewike (m): b. **rêwike** (m)
rewna: çoktan, çoktan beri
rewşe (m): durum, hal
rewşa îstîsnayî (m): olağanüstü durum, olağanüstü hal
rewt (m): b. **rewte** (m)
rewte (m): sıırık
rewti (m): b. **rewte** (m)
rewtike (m): sıırık
rewtî (m): b. **rewte** (m)
rewuke (m): b. **rêwike** (m)
rewûte (m): b. **rewte** (m)
rexne (n): eleştiri
rexne kerdene: eleştirmek
rexnegir, -e: eleştirmen
rexnekerdiş (n): eleştirme
rext (n): fişeklik, kargılık
rey-I (m): 1)kez, kere, defa, sefer
Di reyî ti şîy, na rey zî ez şona. (İki kez sen gittin, bu kez de ben gidiyorum.)
rey-rey: ara sıra, arada sırada, bazen
reyê: bir kez, bir kere, bir defa
reyê-di reyî: bir iki kez, bir iki kere, bir iki defa
reyêk: bir kez, bir kere, bir defa
reyêke: b. **reyke**
reyke: bir kez, bir kere, bir defa
 2)kere (mat)
Di rey di, keno çar. 2x2= 4 (İki kere iki dört eder.)
rey-II (m): b. **rayîr** (n)
rey kerdene: b. **ray kerdene**

reya

reya (m): 1)kök, ağaç kökü
2)damar

reyaya dare (m): ağaç kökü

reyaya (m): çıkık

reyaye (n): çıkık

reyayene: 1)çıkkmak (kol, ayak vb. için) 2)beli gelmek, boşalmak, menisi gelmek

reyayîne: b. **reyayene**

reyayış (n): 1)kurtuluş

Eke ti tîya ra bikewî ti ganî nêreyênî. (Burdan düşersen sağ kurtulamazsın.)

2)çıkma (kol, ayak vb. için)

3)beli gelme, boşalma (cinsel boşalma)

reyayîye (m): çıkık

reyda: b. **reyde**

reyde: beraber, beraberinde, birlikte, ile

reydi: b. **reyde**

reydir: b. **reyde**

reye-I (m): b. **rey-I** (m)

reye-II (m): b. **rayîr** (n)

reye kerdene: b. **ray kerdene**

reye vistene: b. **ray fiştene**

reye-III (n): b. **reya** (m)

reyekerdîş (n): b. **raykerdîş** (n)

reyevistîş (n): b. **rayfiştîş** (n)

reyeya (m): **reyaya** (m)

reyeye (n): b. **reyaye** (n)

reyeyîş (n): b. **reyayîş** (n)

reyêna: b. **reyna**

reyêr (m): b. **rayîr** (n)

reyhan (m): b. **rihan** (n)

reyhani (m): b. **rihan** (n)

reyhon (n): b. **rihan** (n)

reyi (m): b. **rayîr** (n)

reyîna: b. **reyna**

reyîr (n): b. **rayîr** (n)

reyîrê papure (n): b. **rayîrê**

papûre (n)

reykerdîş (n): b. **raykerdîş** (n)

reykî (n): çarpı (mat)

nîşanê reykî (n): çarpı işareti (mat), çarpma işareti (mat)

reykî kerdene: çarpmak (mat)

reykîbîyaye (n): çarpılan (mat)

reykîker (n): çarpan (mat)

reykîkerdîş (n): çarpma (mat)

reykiye (m): çarpım (mat)

Reykyavîk (n): Reykjavik

reym (n): b. **rêm** (n)

reym bestene: b. **rêm bestene**

reym cikotene: b. **rêm cikewtene**

reym dekotene: b. **rêm dekewtene**

reym girotene: b. **rêm girowtene**

reymin (n): b. **rêmin**, -e

reyna: tekrar, yine, gene, bir kez daha, bir kere daha, bir defa daha, bir sefer daha

reyna ke: meğer, meğerse

reyra: beraber, beraberinde, birlikte, ile

reyre: b. **reyra**

reyşt, -i: b. **rast**, -e

reyştê (m): b. **rastî** (m)

rez, -e-I: seçkin insan

rez-II (n): bağ

rez birnayene: bağ budamak

rez pud kerdene: bağ budamak

rez rîçik kerdene: bağ budamak

rez veradayene: bağbozu-

R

mundan sonra hayvanların vb. girmesine karşı bağı korumasız bırakmak
rez viraştene: bağ budamak
rezan ser ra ameyene war: bağbozumunun sona ermesi
rezbirînî (zh): bağ budama zamanı
rezil (m): b. **rêzile** (m)
rê-I (m): b. **rayîr** (n)
rê kerdene: b. **ray kerdene**
rê mendene: b. **ray mendene**
rê-II (m): b. **rey-I** (m)
rê-rê: b. **rey-rey**
rêki: b. **reyke**
rêyî-di rêyî: b. **reyê-di reyî**
rê-III (pd): İsmi "e" halini ifade eden bir artedat.
Hesenî rê ard. (Hasan'a getirdi.)
rêbîs (n): b. **ribêse** (m)
rêcifnayene: b. **recifnayene**
rêcifayene: b. **recifiyayene**
rêcifayîş (n): b. **recifiyayîş** (n)
rêç (n): b. **riç** (n)
rêhane (m): b. **rihan** (n)
rêhon (n): b. **rihan** (n)
rêhûn (n): b. **rihan** (n)
rêkerdiş-I (n): b. **raykerdiş** (n)
rêkerdiş-II (n): b. **arêkerdiş** (n)
rêm (n): irin, cerahat
rêm bestene: irin toplamak, cerahatlenmek
rêm cikewtene: irin toplamak, cerahatlenmek
rêm dekewtene: irin toplamak, cerahatlenmek
rêm girewtene: irin toplamak, cerahatlenmek
rêm guretene: b. **rêm gi-**

rewtene
rêm guritene: b. **rêm gi-rewtene**
rêmendîş (n): b. **raymendîş** (n)
rêmin, -e: irinli, cerahatli
rêna: b. **reyna**
rêncher, -e: b. **rencher**, -e
rênê: b. **reyna**
rês (n): eğrilmiş yün, yün iplik
rêsen, -e: yünlü (yünden yapılmış olan)
rêsin, -e: yünlü (içinde yün de bulunan)
rêsikiyayene: kaymak
rêsikiyayîş (n): kayma
rêsi (m): burma (burulup kurutulan ot demeti)
rêstene: eğirmek
Kam peşm rêseno? (Kim yün eğiriyor?)
rêstike (m): iğ, eğirmen, kirmen
Bi rêstike/rêsta/taşı peşm rêsena. (İğ ile yün eğiriyor.)
rêstiş (n): eğirme
rêşi (m): b. **rîşe** (m)
rêşa merdumweri (m): b. **rîşa merdimwere** (m)
rêşa mêrdimweri (m): b. **rîşa merdimwere** (m)
rêşa serri (m): b. **rîşa serre** (m)
rêşa sıyay (m): b. **rîşa sıyaye** (m)
rêşin, -i: b. **rîşin**, -e
rêşî (m): b. **rîşî** (m)
rêşn (n): b. **roşn** (n)
rêşt (n): b. **roşt** (n)
rêšta (m): iğ, eğirmen, kirmen
rêstene: b. **rêstene**
rêştey (m): b. **roştıye** (m)
rêstiş (n): b. **rêstiş** (n)

rétiki

rétiki (m): b. **rítike** (m)
rêvaz (n): b. **ribése** (m)
rêwas (n): b. **ribése** (m)
rêwaz (n): b. **ribése** (m)
rêwike (m): küçük tuluk
rêwite (m): b. **rewte** (m)
rêwî, -ye: yolcu
rêwî kerdene: geçirmek,
yolcu etmek
rêwîkerdiş (n): geçirme, yolcu
etme
rêwuke (m): b. **rêwike** (m)
rêwûke (m): b. **rêwike** (m)
rêwûte (m): b. **rewte** (m)
rêxe (m): insan veya hayvanın
civık dışkısı
rêxe eştene: ishal olmak
(kaba dilde)
rêxe ro ginayene: ishal ol-
mak (kaba dilde)
rêxe ro gunayene: b. **rêxe
ro ginayene**
rêxe ver xo dayene: ishal
olmak (kaba dilde)
rêxeştîş (n): amel, ishal (kaba
dilde), ötürük, sürgün
rêxeroginayîş (n): amel, ishal
(kaba dilde), ötürük, sürgün
rêxerogunayîş (n): b. **rêxero-
ginayîş** (n)
rêxeverxodayîş (n): amel, is-
hal (kaba dilde), ötürük, sür-
gün
rêxi (m): b. **rêxe** (m)
rêxistine (m): örgüt
rêxtike (m): insan veya hayva-
nın civık dışkısı
rêxtiki (m): b. **rêxtike** (m)
rêy (m): b. **rey-I** (m)
rêyê: b. **reyê**
rêyî: b. **reyê**
rêyna: b. **reyna**

rêyna ke: b. **reyna ke**
rêz (n): saygı, ihtiram, hürmet
rêzdar, -e: saygılı, hürmetkâr,
hürmetli
rêzdarênî (m): saygılılık
rêzdarî (m): saygılılık
rêzdarîye (m): saygılılık
rêze (m): 1) dizi (mat), sıra 2) sa-
tır 3) hiza
rêza aritmetîki (m): arit-
metik dizi (mat)
rêza ... de: hizasında
rêza ... ra: hizasında
rêzi: b. **rêze** (m)
rêzil (m): b. **rêzile** (m)
rêzile (m): 1) zincir 2) fermuar
rêzila zerrêne/zerrnêne
(m): altın zincir
rêzili (m): b. **rêzile** (m)
rêzilkî: zincirleme
rêznezan, -e: saygısız, hürmet-
siz
rêznezanî (m): saygısızlık,
hürmetsizlik
rêznezanîye (m): saygısızlık,
hürmetsizlik
ri-I (n): b. **rî** (n)
ridê ... ra: b. **rîyê ... ra**
ri-II (pd): 1) b. **rê-III** (pd) 2) b. ...
ro (pd)
rib (n): pekmez
ribés (n): b. **ribése** (m)
ribése (m): ışkın, ravent
ribêş (n): b. **ribése** (m)
ribik (n): kile, ölçek (tahıl ölç-
meye yarar kap), şinik
ribin, -e: pekmezli
ricaw (n): irin, cerahat
ricawin, -e: irinli, cerahatli
ricnayene: b. **rijnayene**
ricnayîş (n): b. **rijnayîş** (n)
rid (n): b. **rî** (n)

riêšta (m): b. **rêšta** (m)
rih (n): b. **ruh** (n)
Riha (m): Urfa
rihan (n): reyhan
riji, -ye: yağsız
rijyayene: 1)yıkılmak 2)akmak (yıldız akmak), kaymak (yıldız kaymak)
rijyayış (n): 1)yıkılma 2)akma (yıldız akması), kayma (yıldız kayması)
rijnayene: yıkmak
rijnayış (n): yıkma
rik (m): b. **rike** (m)
rik kerdene: b. **rike kerdene**
rikdar, -e: kinci, kindar
rike (m): garaz, gazez, inat, kin
rike çarnayene: inat etmek
rike kerdene: inat etmek
rikê (m): b. **rikinî** (m), **rikinîye** (m)
rikêf (n): üzengi
riki (m): b. **rike** (m)
riki çarnayene: b. **rike çarnayene**
riki kerdene: b. **rike kerdene**
rikin, -e: inatçı, inat
rikiney (m): b. **rikinî** (m), **rikinîye** (m)
rikinê (m): b. **rikinî** (m), **rikinîye** (m)
rikini (m): b. **rikine** (m)
rikinî (m): inatçılık
rikinîye (m): inatçılık
riko, -ye: inatçı, inat
rikoyey (m): b. **rikoyî** (m), **rikoyîye** (m)
rikoyê (m): b. **rikoyî** (m), **rikoyîye** (m)
rikoyî (m): inatçılık

rikoyîye (m): inatçılık
rim (n): şey
Rimî biyare. (Şeyi getir.)
rimbêz (n): b. **ribêse** (m)
rind, -e-I: 1)güzel, yakışıklı, keleş 2)iyi
Ez rind a./ Ez rind ane./ Ez rind ûne. (1-Ben güzelim 2-Ben iyiyim.)
rinde-II (n): b. **rende** (n)
rindek, -e: güzel, yakışıklı, keleş
rindekey (m): b. **rindekîye** (m)
rindekê (m): b. **rindekî** (m)
rindekênî (m): güzellik
rindeki (m): b. **rindeke** (m)
rindekî (m): güzellik
rindekîne (m): b. **rindekênî** (m)
rindekîye (m): güzellik
rindey (m): b. **rindîye** (m), **rindî** (m)
rindê (m): b. **rindî** (m)
rindênî (m): 1)güzellik 2)iyilik
rindi (m): b. **rinde** (m)
rindi (n): b. **rende** (n)
rindik, -i: b. **rindek**, -e
rindikê (m): b. **rindekî** (m)
rindî (m): 1)güzellik 2)iyilik
rindîye (m): 1)güzellik 2)iyilik
rindo (n): b. **rende** (n)
rioci (m): b. **roje-I** (m)
ripel (m): b. **rîpel** (n)
riper (m): b. **rîpel** (n)
riq û rut, -e: b. **req û rut**, -e
riq û rût, -e: b. **req û rut**, -e
riq-rut, -e: b. **req-rut**, -e
riq-rût, -e: b. **req-rut**, -e
ris (n): b. **rîşe** (m)
risaya (m): b. **resaya** (m), **resayîye** (m)
risaye (n): b. **resaye** (n)
risayene: b. **resayene**

risayîş

risayîş (n): b. resayîş (n)
risayîye (m): b. resaya (m), re-
sayîye (m)
risim (n): b. resim (n)
riske (m): b. rişke
riskîyayene: b. rêsikîyayene
riskîyayîş (n): b. rêsikîyayîş (n)
rism (n): b. resim (n)
risnayene: b. resnayene
risnayîş (n): b. resnayîş (n)
risteni: b. riştene
ristim (n): kök
ristiş (n): b. riştîş (n)
risvet (n): b. rişwet (n)
rişdî (m): b. riştî (m)
rişêş (n): b. rişîş (n)
rişî (m): b. rişî (m)
rişî (n): b. rêşî (m)
rişîş (n): çisinti
rişk (m): b. rişke
rişke (m): bit yumurtası, sirke
rişki (m): b. rişke (m)
rişot (n): b. rişwet (n)
rişt (m): b. riştî (m)
rişta (m): b. riştî (m)
rişte (n): bağ (bağlamak için
kullanılan)
rişte (m): b. riştî (m)
riştele (n): b. riştele (n)
riştene-I: göndermek, yolla-
mak
riştene-II: örmek
riştene-III: b. rêstene
riştene: b. riştene-I
riştîş-I (n): 1)örme 2)b. rê-
tiş (n)
riştik (n): bağ (bağlamak için
kullanılan)
riştîş-II (n): gönderme, yollama
riştî (m): saban zıvanasını bo-
yunduruğa bağlamakta kul-
lanılan kalın bağ

rişvet (n): b. rişwet (n)
rişvet dayene: b. rişwet
dayene
rişvet werdene: b. rişwet
werdene
rişwet (n): rüşwet
rişwet dayene: rüşwet ver-
mek
rişwet dayene werdene:
rüşwet yedirmek
rişwet werdene: rüşwet ye-
mek
ritene: b. rutene
ritiş (n): b. rutiş (n)
ritvet (n): b. rutubet (n)
riv (n): b. rib (n)
rives (n): b. ribêse (m)
rivês (n): b. ribêse (m)
riwe (n): b. rûn (n)
riwen (n): b. rûn (n)
riwenê zeytinan (n): b. rû-
nê zeytinan (n)
riwenê zeytinan (n): b. rû-
nê zeytinan (n)
riweno kele (n): b. rûno ke-
le (n)
riwenin, -i: b. rûnin, -e
rix (m): b. rêxe (m)
rixe (m): b. rêxe (m)
riz (n): piriç
rizgarî (m): kurtuluş
rizgarîye (m): kurtuluş
riznayene: b. rijnayene
riznayîş (n): b. rijnayîş (n)
rî-I (n): 1)yüz, surat 2)kılıf (yas-
tak vb. için)
rî ... ra: b. rîyê ... ra
rîy ardan (n): b. rîyê er-
dan (n)
rîy ardî (n): b. rîyê erdî (n)
rîy erdûn (n): rîyê erdan (n)
rîy ... ra: b. rîyê ... ra

rîyê balişna (n): yastak kılıfı
rîyê doşekî (n): yatak yüzü
rîyê erdan (n): yeryüzü
rîyê erdî (n): yeryüzü
rîyê hardan (n): b. rîyê erdan (n)
rîyê hardî (n): b. rîyê erdî (n)
rîyê herdan (n): b. rîyê erdan (n)
rîyê herdî (n): b. rîyê erdî (n)
rîyê lihêfi (n): yorgan yüzü
rîyê xo: yüzü
rîyê ... ra: yüzünden
rî-II (pd): b. rê-III (pd)
ribalê ... ra: b. rîwalê ... ra
rîç (n): kök
rîçal (n): reçel
rîçik (m): b. rîçike (m)
rîçik kerdene: budamak (bağ için)
rîçike (m): bağ budamakta kullanılan bir tür bıçak
rîdnayene: b. rarîdayene
rîdnayîs (n): b. rarîdayîş (n)
rîem (n): b. rêm (n)
rîem bestene: b. rêm bestene
rîem dekotene: b. rêm dekwetene
rîem girotene: b. rêm gi-rewtene
rîemin (n): b. rêmin, -e
rîer (n): b. rayîr (n)
rîes (n): b. rês (n)
rîesin: b. rêsin, -e, rêsen, -e
rîeskayene: b. rêsikîyayene
rîeskayîş (n): b. rêsikîyayîş (n)
rîeskîyayene: b. rêsikîyayene
rîeskîyayîş (n): b. rêsikîyayîş (n)

rîeşmi (n): b. reşme (n)
rîeşta (m): b. rêşta (m)
rîex (m): b. rêxe (m)
rîex eştene: b. rêxe eştene
rîexi ri ginayîne: b. rêxe ro ginayene
rîex ver xwe dayîne: b. rêxe ver xo dayene
rîexeştiş (n): rêxeeştiş (n)
rîexroginayîş (n): b. rêxeroginayîş (n)
rîexverxwedayîş (n): b. rêxe-verxodayîş (n)
rîezil (m): b. rêzile (m)
Rîga (m): Riga
rîhan (n): b. rihan (n)
rîjîyayene: b. rijîyayene
rîjîyayîş (n): b. rijîyayîş (n)
rîjnayene: b. rijnayene
rîjnayîş (n): b. rijnayîş (n)
rîm (n): b. rêm (n)
rîm bestene: b. rêm bestene
rîm cikotene: b. rêm cikewtene
rîm dekotene: b. rêm dekwetene
rîm gurotene: b. rêm gi-rewtene
rîmin (n): b. rêmin, -e
rîpel (n): sayfa, sahife
rîpêş (n): örtü
rîpêşê cile (n): yatak örtüsü
rîpêşê masa (n): masa örtüsü
rîpêşê nivîne (n): yatak örtüsü
rîs (n): b. rês (n)
rîş (n): b. rîç (n)
rîş (m): b. rîşe (m)
rîşe (m): 1)ur, tümör 2)yara
rîşa merdimwere (m): kan-

rîşik

ser

rîşa serre (m): şark çıbanı, Halep çıbanı, kara yara

rîşa sey (m): b. **rîşa sıyaye** (m)

rîşa sıyaye (m): karakabar-cık, karayanık, şarbon, yanı-kara

rîşik (n): saçak

rîşin, -e: yaralı

rîşî (m): saçak

rîşt (m): b. **rîştî** (m)

rîştâ (m): 1)b. **rêştâ** (m) 2)b.

rîştî (m)

rîştale (n): kök

rîştî (m): b. **rîştî** (m)

rîştike (m): b. **rêstike**

rîtike (m): insan veya hayva-nın cıvık dışkısı

rîtike eştene: ishal olmak (kaba dilde)

rîtike kewtene: ishal olmak (kaba dilde)

rîtike (m): b. **rîtike** (m)

rîtike estene: b. **rîtike eş-tene**

rîtike eştene: b. **rîtike eş-tene**

rîtike kewtene: b. **rîtike kewtene**

rîtike kotene: b. **rîtike kewtene**

rîveriye (m): yüzey (mat), satih (mat)

rîveş (n): b. **ribêse** (m)

rîwalê ... ra: o nedenle, o yüz-den, ondan dolayı, ondan ötürü

rîwayete (m): rivayet

rîy (m): b. **rêxe** (m)

rîya: b. **rayîr** (n)

Rîyad (n): Riyad

rîyar (n): b. **rayîr** (n)

rîye-I (m): b. **rayîr** (n)

Rîyê to akerde b': b. **Rayî-rê to akerde bo**.

rîye kotene: b. **rayîr kew-tene**

rîye-II (m): b. **rêxe** (m)

rîyekotiş (n): b. **rayîrkewtiş** (n)

rîyem (n): b. **rêm** (n)

rîyem girotene: b. **rêm gi-rewtene**

rîyer (n): b. **rayîr** (n)

rîyes (n): b. **rês** (n)

rîyesin: b. **rêsin**, -e, **rêsên**, -e

rîyex (m): b. **rêxe** (m)

rîyez: b. **rêze** (m)

rîyezil (m): b. **rêzile** (m)

rîyêştâ (m): b. **rêştâ** (m)

rîyon, -i: b. **raywan**, -e

rîyş (m): b. **rîşe** (m)

rîyûn, -i: b. **raywan**, -e

ro-I (n): ırmak, nehîr

ro-II (vr): bir önedat, -e

ro ci eşeqîyene: âşık olmak

ro ci kewtene: b. **ro ... kew-tene**

ro xo ameyene: iyileşmek

ro xo nayene: itiraf etmek

ro ... ameyene: yakışmak

No çakêt/şak/setre zaf ro to ame. (Bu ceket sana çok yakıştı.)

ro ... ameyîş: yakışma

ro ... kewtene: yakışmak

ro ... kewtiş: yakışma

ro-III: fiilin gelecek zamanında kullanılan bir partikel

ro-IV: b. **rew**

ro-V (n): b. **ruh** (n)

royî ver de bîyene: b. **ruhî ver de bîyene**

ro-VI (n): b. **rûn** (n)

ro-VII (pd): bir artedat, -den, -e

... ro cenayene: batırmak
Kardî meşka heywanî ro cenaya. (Bıçağı hayvanın karnına batırmış.)

... ro kerdene: 1) batırmak
 2) giydirmek (pantolon vb. için) 3)-e dökmek

Kardî meşka heywanî ra/ ro kerda. (Bıçağı hayvanın karnına batırmış.)

Pantolî bi leze kerdî lajekî ro û rusna mekteb. (Çocuğa çabucak pantolonunu giydirip okula gönderdi.)

... ro şîyene: 1) batmak (sivri şeyin batması) 2) batmak (suya, çamura vb. batmak)

Awe ro şî. (Suya battı.)

Linga mi vewre ro şî./Linga mi vewre de şî. (Ayağım kara battı.)

... ro war kerdene: batırmak

roayene: b. ruwayene

robar (n): 1) ırmak, nehir 2) yıkanma ve çamaşır yıkama zamanı, yunak

... **robedilîyayîş** (n): tek kişiye karşı birkaç kişinin nöbetleşe bir şeyi yapması

robot (n): robot

robotê mitbaxe (n): mutfak robotu

roc (n): b. roj (n)

roc bi roc: b. roje bi roje

roc ra roc: b. roje ra roje

roca (m): b. roja (m), rojîye (m)

roce-I (m): b. roje-I (m)

roce be roce: b. roje bi roje

roce-II (n): b. roje-II (n)

roce bîyayene: b. roje bîyene

... **rocenayîş:** batırma

rochelat (n): b. rojhelat (n)

rocikewtis (n): b. ro ... kewtiş (n)

rocikewtiş (n): b. ro ... kewtiş (n)

rocîye (m): b. roja (m), rojîye (m)

roj (n): 1) güneş 2) gündüz 3) b. roje-I (m)

Roj akewt. (Güneş doğdu.)

Roj şî awan./Roj xow ra şî. (Güneş battı.)

roj bi roj: b. roje bi roje

roj ra roj: b. roje ra roje

rojo bîn (n): b. roja bîne (m)

roja (m): oruçlu

rojane (n): günce, günlük

rojawan (n): batı, garp

rojbaş: günaydın

Rojbaş. (İyi günler.)

roje-I (m): gün

roja bîne (m): ertesi gün

roja cilan (m): çamaşır günü

roja çinayan (m): çamaşır günü

roja kincan (m): çamaşır günü

roja mayaxorabîyayîşê Îsayî (m): milat, İsa'nın doğduğu gün

roja pirênan (m): çamaşır günü

roje bi roje: 1) günü gününe 2) günden güne

roje ra roje: günden güne

roje ve roje: b. roje bi roje

roje-II (n): 1) oruç 2) oruçlu (erkek)

roje bîyene: oruçlu olmak

roje girewtene: oruç tutmak

R

roje girowtene: b. roje gi-rewtene
roje şikitene: oruç bozmak
roje tebiştene: b. roje te-piştene
roje tepiştene: b. roje te-piştene
roje tepiştene: oruç tutmak
roje tewiştene: b. roje te-piştene
rojeve (m): gündem
rojhelat (n): doğu, şark
Rojhelato Miyanên (n): Orta-doğu
Rojhelato Miyanên, cayê petrolî yo. (Ortadoğu petrol yeridir.)
Şarê Rojhelatê Miyanênî ceng nêwazenê. (Ortadoğu halkları savaş istemiyorlar.)
rojîye (m): oruçlu
rojname (n): gazete
rojnameger, -e: gazeteci
rojnamenüs, -e: gazeteci
rojnameroş, -e: gazeteci
rojnuşte (n): günce
roka (n): roka
... rokerdiş: 1) batırma 2) giydirme (pantolon vb. için)
Roma (m): Roma
roman: roman (n)
romankî: romansal
romannuştox, -e: romancı
romantik, -e: romantik
romantizm (n): romantizm
Romanya (m): Romanya
romatizma (n): romatizma
romatizmayin -e: romatizmalı
romatizmayin biyene: romatizmalı olmak
romirênayene: söndürmek
romirênayiş (n): söndürme

romite (n): b. ramite (n)
romitene: b. ramitene
romitiş (n): b. ramitiş (n)
romîyayene: b. ramîyayene
romîyayîne: b. ramîyayene
ron (n): b. rûn (n)
ronê zeytinan (n): b. rûnê zeytunan (n)
rono kele (n): b. rûno kele (n)
ronayene: dikmek (ağaç vb. için)
ronayiş (n): dikme (ağaç vb. için)
ronên, -e: b. rûnin, -e
ronik (n): sofraba
ronikê werdî (n): sofraba
ronin, -e: b. rûnin, -e
ronistiş (n): b. ronıştiş (n)
ronistene: b. ronıştene
ronıştene: oturmak
ronıştiş (n): 1) oturma 2) oturum, celse
ronîstene: b. ronıştene
ronîstiş (n): b. ronıştiş (n)
ronîstene: b. ronıştene
ronîştiş (n): b. ronıştiş (n)
ropirojîyayene: b. ropirozîyayene
ropirojîyayêne: b. ropirozîyayene
ropirojîyayiş (n): b. ropirozîyayiş (n)
ropirojnayene: b. ropiroznayene
ropirojnayiş (n): b. ropiroznayiş (n)
ropirozîyayene: süzülme (sıvı için)
ropirozîyayêne: b. ropirozîyayene
ropirozîyayiş (n): süzülme (sı-

vı için)

ropiroznayene: süzmek (sıvı için)**ropiroznayêne:** b. **ropiroznayene****ropiroznayîş** (n): süzme (sıvı için)**ropiziknayene:** budamak (ağaç için)**roqila** (m): bağırsak**roqilaya bariye** (m): incebağırsak**roqilaya kore** (m): körbağırsak**roqilaya girde** (m): kalınbağırsak**roqilaya qine** (n): göden, rektum**roqileyê dekerdeyî** (zh): bumber**roqla** (m): b. **roqila** (m)**rosn** (n): b. **roşn** (n)**rost** (n): b. **roşt** (n)**roste** (m): b. **roştî** (m)**rostî** (m): b. **roştî** (m)**rosto** (n): rosto**roşan** (n): bayram**Roşanê to pîroz/fîraz/bimbarek bo.** (Bayramın kutlu olsun.)**roşanayene:** 1) silkelemek (meyve ağacı vb. için) 2) ürün toplamak (dut, badem vb. için)**roşanayîş** (n): 1) silkeleme (meyve ağacı vb. için) 2) ürün toplama (dut, badem vb. için)**roşaynayîne:** b. **roşanayene****roşaynayîş** (n): b. **roşanayîş** (n)**roşin** (n): b. **roşn** (n)... **roşiyayîş:** 1) batma (sivri şeyin batması) 2) batma (suya,

çamura vb. batma)

roşn (n): ışık, nur; aydın, aydınlık**Çimê to roşn bi./Çimê to roşt bi.** (Gözün aydın.)**roşna** (m): ışık, nur**roşna çimî** (m): b. **roşnaya çimî** (m)**roşnay çimî** (m): b. **roşnaya çimî** (m)**roşnaya çimî** (m): göz nuru**roşnayî** (m): aydın, aydınlık**roşney** (m): b. **roşniye** (m)**roşnî** (m): aydın, aydınlık**roşniye** (m): aydın, aydınlık**roşnkar**, -e: ışıkçı**roşnvîr**, -e: aydın, münevver**roşon** (n): b. **roşan** (n)**roşt** (n): aydın, aydınlık; ışık, nur**roşte** (m): b. **roştî** (m)**roştênî** (m): aydın, aydınlık**roştî** (m): ışık, nur**roştîya çimî** (m): göz nuru**roştîye** (m): aydın, aydınlık**roşûn** (n): b. **roşan** (n)**rot** (m): b. **rewte** (m)**rote** (m): b. **rewte** (m)**rotelnayene:** b. **roternayene****roternayene:** budamak (ağaç için)**rotik** (m): **rewtike** (m)**rotoxa gêroke** (m): seyyar satıcı**rotoxa seyare** (m): seyyar satıcı**rotoxo gêrok** (n): seyyar satıcı**rotoxo seyar** (n): seyyar satıcı**rovar** (n): b. **robar** (n)**rovilêsnayene:** b. **rovilêşna-**

R

rovilésnayış

yene

rovilésnayış (n). b. roviléşna-
yış (n)

roviléşiyayene: erimek

roviléşiyayêne: b. roviléşiya-
yene

roviléşiyayış (n): erime

roviléşnayene: eritmek

roviléşnayış (n): eritme

rovitene: elemek

rovitiş (n): eleme

rovítene: b. rovitene

row: b. rew

rowaene: b. ruwayene

rowalê ... ra: yüzünden

rowar (n): b. robar (n)

... rowarkerdiş (n): batırma

rowayene: b. ruwayene

rowayêne: b. ruwayene

rowtî (m): b. rewte (m)

rowualê ... ra: b. rowalê ... ra

roxoameyîş (n): iyileşme

roxonayîş (n): itiraf

royîverdebîyayîş (n): b. ruhî-
verdebîyayîş (n)

roz (n): b. roj (n)

roz û sewe: b. şew û roj

roze-I (m): b. roje-I (m)

roze ra ve roze: b. roje ra
roje

roze ve roze: b. roje bi roje

roze-II (n): b. roje-II (n)

roze bîyayene: b. roje bî-
yene

roze guretene: b. roje gi-
rewtene

roze şikitene: b. roje şiki-
tene

rozname (n): b. rojname (n)

ru-I (n): b. rî-I (n)

ru-II (n): b. ruh (n)

ruac (m): b. roje-I (m)

ruaj (n): b. roj (n)

ruaniştîş (n): b. ronîştîş (n)

ruaşn (n): b. roşn (n)

ruaşna (m): b. roşna (m)

ruaşney çimî (m): b. roşna-
ya çimî (m)

ruaşnê çimî (m): b. roşna-
ya çimî (m)

ruaşnê (m): b. roşnî (m)

rubai (m): dördlük, rûbai

rubês (n): b. ribêse (m)

ruçiknayene: yolmak (tüy vb.
için)

ruçiknayîş (n): yolma (tüy vb.
için)

ruçiksiz, -i: b. bêrûçik, -e

rue (n): b. ro-I (n)

ruec (m): b. roje-I (m)

ruec ib ruec: b. roje bi roje

ruec ra ruec: b. roje ra ro-
je

ruec (n): b. roj (n)

rueca (m): b. roja (m), rojiye (m)

ruece (n): b. roje-II (n)

ruece bîyayene: b. roje bî-
yene

ruece girotene: b. roje gi-
rewtene

ruece şiktene: b. roje şiki-
kitene

ruechilat (n): b. rojhelat (n)

rueci (n): b. roje-II (n)

ruej (m): b. roje-I (m)

ruej bi ruej: b. roje bi roje

ruej û ruej: b. roje bi roje

rueji (n): b. roje-II (n)

rueji guretene: b. roje gi-
rewtene

rueji şiktene: b. roje şiki-
kitene

ruenayîş (n): b. ronayîş (n)

rueniştîş (n): b. ronîştîş (n)

R

rueniştîş (n): b. **roniştîş** (n)
rueşn (n): b. **roşn** (n)
rueşna (m): b. **roşna** (m)
rueşnê çimî (m): b. **roşna-ya çimî** (m)
rueşnayî (m): b. **roşnayî** (m)
rueşney (m): b. **roşnîye** (m)
rueşt (n): b. **roşt** (n)
rueştay (m): b. **roştîye** (m)
rueştê (m): b. **roştî** (m)
rueştî (m): b. **roştî** (m)
rueşûn (n): b. **roşan** (n)
rugan (n): rуган
ruh (n): ruh
ruhî ver de biyene: can çekmek
Ruha (m): b. **Riha** (m)
ruhîverdebiyayîş (n): can çekme
ruiniştîş (n): b. **roniştîş** (n)
ruiniştîş (n): b. **roniştîş** (n)
runiştîş (n): b. **roniştîş** (n)
rupel (n): b. **rîpel** (n)
rûsnayene: göndermek, yollamak
rusnayeni: b. **rusnayene**
rusnayîne: b. **rusnayene**
rusnayîş (n): gönderme, yollama
ruşnayene: b. **rusnayene**
ruşnayeni: b. **rusnayene**
ruşnayîş (n): b. **rusnayîş** (n)
ruşot (n): b. **rişwet** (n)
ruşot dayene: b. **rişwet dayene**
ruşot werdene: b. **rişwet werdene**
ruşt (n): b. **roşt** (n)
ruşwet (n): b. **rişwet** (n)
ruşwet dayene: b. **rişwet dayene**
ruşwet werdene: b. **rişwet**

werdene
rut, -e: çıplak
rut kerdene: soymak (giysisini çıkarmak, elbisesini çıkarmak)
rut-repal, -e: çırılçıplak, çırçıklak
rut-rupal, -e: b. **rut-repal**, -e
rutbet (n): b. **rutubet** (n)
rutbetin, -i: b. **rutubetin**, -e
rutbetinê (m): b. **rutubetinîye** (m)
rutene: süpürmek
rutîş (n): süpürme
rutkerdiş (n): soyma (giysisini çıkarma)
rutubet (n): nem, rutubet
rutubet girewtene: nemlenmek, rutubetlenmek
rutubetin, -e: nemli, rutubetli
rutubetiney (m): b. **rutubetinîye** (m)
rutubetinîye (m): nemlilik, rutubetlilik
rutûrepal, -e: çırılçıplak, çırçıklak
rutûrepa, -e: b. **rutûrepal**, -e
rutûrupal, -e: b. **rutûrepal**, -e
rutvet (n): b. **rutubet** (n)
rutvetin, -e: b. **rutubetin**, -e
rutvetinîye (m): b. **rutubetinîye** (m)
ruwayene: bitmek (bitki vb. için)
ruwayîş: bitme (bitki vb. için)
ruwe-I (n): b. **ro-I** (n)
ruwe-II (n): b. **rûn** (n)
ruwen (n): b. **rûn** (n)
ruwenê zeytinan (n): b. **rûnê zeytunan** (n)
ruweno kele (n): b. **rûno kele** (n)

ruwenin

ruwenin, -i: b. **rûnin**, -e
ruweniştene: b. **roniştene**
ruweniştış (n): b. **roniştış** (n)
ruweşn (n): b. **roşn** (n)
rû-I (n): b. **rî** (n)
rûyê xwe: b. **rîyê xo**
rû-II (n): b. **ro-I** (n)
rû-III (vr): b. **ro-II** (vr)
rû-IV (n): b. **rûn** (n)
rû-V (n): b. **ruh** (n)
rûyî ver de bîyene: b. **ruhî ver de bîyene**
... **rû-VI** (pd): b. ... **ro-VII** (pd)
rûçiknayene: b. **ruçiknayene**
rûçiknayiş (n): b. **ruçiknayiş** (n)
rûh (n): b. **ruh** (n)
rûmet (n): değer, kıymet
rûmetdar, -e: saygılı, hürmetkâr, hürmetli
rûmetdarî (m): saygılılık
rûmetdarîye (m): saygılılık
rûmetin, -e: değerli, kıymetli
rûmite (n): b. **ramite** (n)
rûmitene: b. **ramitene**
rûmiti (n): b. **ramite** (n)
rûmitiş (n): b. **ramitiş** (n)
rûmitox, -i: b. **ramitox**, -e
rûmîyayîne: b. **ramîyayene**
rûmtene: b. **ramitene**
rûmtiş (n): b. **ramitiş** (n)
rûn (n): yağ
rûnê zeytunan (n): zeytin-yağı
rûnê zêtunûn (n): b. **rûnê**

zeytunan (n)
rûnî zêtunû: b. **rûnê zeytunan** (n)
rûno kele (n): tereyağı
rûno keli (n): b. **rûno kele** (n)
rûnayiş (n): b. **ronayiş** (n)
rûnik (n): b. **ronik** (n)
rûnikê werî (n): b. **ronikê werdî** (n)
rûnin, -e: yağlı
rûniştene: b. **roniştene**
rûniştış (n): b. **roniştış** (n)
rûniştene: b. **roniştene**
rûniştış: b. **roniştene**
rûpele (m): b. **rîpel** (n)
Rûsya (m): Rusya
Rûsyaya Sipîye (m): Beyaz Rusya
rûşn (n): b. **roşn** (n)
rûşna (m): b. **roşna** (m)
rûşna çimî (m): b. **roşnaya çimî** (m)
rûşnayî (m): b. **roşnayî** (m)
rûşney (m): b. **roşniye** (m)
rûşûn (n): b. **roşan** (n)
rût, -e: b. **rut**, -e
rûter (n) (TE): yönlendirici
rûtkerdiş (n): b. **rutkerdiş** (n)
rûtubet (n): b. **rutubet** (n)
rûtubetin: b. **rutubetin**, -e
rûtûrepel, -e: b. **rutûrepal**, -e
rûy (m): b. **roqilaya bariye** (m)
rûyîverdebîyayiş (n): b. **ruhîverdebîyayiş** (n)
Rwanda (m): Ruanda

S

sa-I (m): b. **saye-I** (m)
sa-II: b. **se-II**
sa,-ye-III (n): b. **şa, -ye-III**
sa bîyâyêne: b. **şa bîyene**
sa bîyene: b. **şa bîyene**
sa kerdene: b. **şa kerdene**
saate (m): b. **saete** (m)
saati (m): b. **saete** (m)
saba: b. **seba-I**
sabane (m): üzerine pestil bulamacı sürülerek pestil yapımı için kullanılan bez parçası
sabani (m): b. **sabane** (m)
sabax (n): b. **siwax** (n)
sabun (n): sabun
sabunê taştîşî (n): tıraş sabunu
sabunê terdişî (n): tıraş sabunu
sabunê tiraşî (n): tıraş sabunu
sabûn (n): b. **sabun** (n)
sac-I (n): sac
sac-II (m): b. **sacî** (m)
sacî (m): sac ("dışbükey pişirme aracı")

sade: basit, sade
sadir (n): fide
sadir ronayene: fidelemek, fide dikmek
sadî (n): b. **sadir** (n)
sadîr (n): b. **sadir** (n)
saet (m): b. **saete-2** (m)
saet (n): b. **saete-1** (m)
saete (m): 1)saat (60 dakika)
 2)saat (aygıt)
saeta destan (m): kol saati
saeta dêsî (m): duvar saati
saeta dîwarî (m): duvar saati
saeta masa (m): masa saati
saf: salt, sırf, sadece
safî: sadece, safi, yalnız, yalnızca
Ez safî samedê to ra ameya. (Sadece senin için geldim.)
safîn (n): b. **sefine** (m)
sagul (n): b. **şaqul** (n)
sahat (m): b. **saete** (m)
sahate (m): b. **saete** (m)
sair, -e: b. **şair**, -e
saj: 1)b. **sacî** (m) 2)b. **sac-I** (n)

sak (n): tapan, sürgü
sak antiş bure: (mecazen) uyumsuzlaşmak, laf dinlemez olmak, geçimsizleşmek
sak kerdene: tapan çekmek, tapanlamak
sakil (n): b. **zanqile** (n)
sakıl (n): b. **şakil** (n)
sakkerdiş (n): tapanlama
sako (n): b. **saço** (n)
sakoli (n): b. **saço** (n)
saksî (m): saksı
saku (n): b. **saço** (n)
sakul (n): b. **şaqul** (n)
sal (m): b. **serre** (m)
sal (zh): b. **şalı-I** (zh)
sal û sapik (zh): b. **şal û şapikî** (zh)
sal û sapikî (zh): b. **şal û şapikî** (zh)
sala: b. **înşalah**
salam (n): salam
salata (n): b. **salate** (n)
salate (n): salata
salça (m): salça
salçaya biberan (m): biber salçası
salçaya firingiyan (m): domates salçası
salçê bazilcûnû (m): b. **salçaya firingiyan** (m)
salça (n): b. **salça** (m)
salçayê bibera (n): b. **salçaya biberan** (m)
salçe (n): b. **salça** (m)
salçeyê balcanan (n): b. **salçaya firingiyan** (m)
salçeyê domatêza (n): b. **salçaya firingiyan** (m)
sale-I (m): iki tarafı düz ve geniş olup kaldırılabılır büyük- lükte olan taş

sala destî (m): aya
sale-II (m): b. **şale** (m)
saleb (n): salep
saleke (m): köfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
salê: b. **înşalah**
salı-I (m): b. **sale-I** (m)
salı-II (m): b. **şale** (m)
salinc (m): b. **salince** (m)
salince (m): kara erik
salincêre (m): kara erik ağacı
salincêri (m): b. **salincêre** (m)
salinci (m): b. **salince** (m)
salî (zh): b. **şalı-I** (zh)
sal û sapikî (zh): b. **şal û şapikî** (zh)
salme-I (n): otlaması için hayvanı araziye başıboş salma
salme veradayene: otlaması için hayvanı araziye başıboş salmak
salmekî veradayene: otlaması için hayvanı araziye başıboş salmak
salme-II (n): b. **sarme** (n)
salmekîveradayiş (n): otlaması için hayvanı araziye başıboş salma
salmeveradayiş (n): otlaması için hayvanı araziye başıboş salma
salmi (n): b. **salme** (n)
salon (n): b. **salone** (m)
salone (m): salon, ayvan
salvarî (zh): b. **şelwarî** (zh)
salwar (zh): b. **şelwarî** (zh)
sama (m): b. **şama** (m)
same (m): b. **şamî** (m)
samêrî (m): b. **simîrî** (m)
samî (m): b. **şamî** (m)
samîr (m): b. **şûmîla** (m)
Salvador (n): El Salvador

Samoaya Rojawanî (m): Batı Samoa
san (n): b. **şan** (n)
san de: b. **şan de**
San Jose (n): San José
San Marino (n): San Marino
San Salvador (n): San Salvador
sancî (n): b. **sancî** (n)
sancî kerdene: b. **sancî kerdene**
sancî (n): sancî
sancî girewtene: sancısı tutmak
sancî kerdene: sancı vermek, sancımak
sancu (n): b. **sancî** (n)
sancu kerdene: b. **sancî kerdene**
sancû (n): b. **sancî** (n)
sancûle (m): tasma (hayvan için)
sançûle (m): b. **sancûle** (m)
sandalet (n): sandalet, sandal
sandalî (n): sandalye
sandiqe (m): b. **sindoqe** (m)
sandiqi (m): b. **sindoqe** (m)
sandûqe (m): b. **sindoqe** (m)
sandviç (n): sandviç
sane-I (n): bileği taşı
sane bîyayene: b. **sane bîyene**
sane bîyene: bilenmek
sane kerdene: bilemek
sane pira bîyayene: b. **sane pira bîyene**
sane pira bîyene: bilenmek
sane pira kerdene: bilemek
sane-II (n): b. **şane-II** (n)
saneso (n): kesici araçları bilemek için kullanılan yağ

saneşîye (m): b. **şaneşîye** (m)
sangar (n): içine üzüm vb. şeyler konan derin ve büyük sepet
sanike-I (m): masal
sanike-II (m): b. **şanike-I** (m)
sanikker, -e: masalçı (masal anlatan)
sanikkî: masalımsı
saniya (m): b. **saniye** (m)
saniye (m): saniye
sanka: b. **sankî**
sankera: b. **sankî**
sankî: sanki
sankila: b. **sankî**
santigram (n): santigram
santîme (m): b. **santîmetre** (n)
santîmetre (n): santimetre
santîmetrekare (n): santimetre-kare
santîmetremikab: santimetre-küp
santîmi (m): b. **santîmetre** (n)
Santiyago (n): Santiago
Santo Domîngo (n): Santo Domingo
sanye (m): b. **saniye** (m)
sap (n): sap (bitki için)
sapik (n): sapçık
sapik (n): b. **şapik** (n)
sal û sapik (zh): b. **şal û şapikî** (zh)
sal û sapikî (zh): b. **şal û şapikî** (zh)
saq (n): incik, baldır
saqe (n): baldıra geçirilen ve yünden örülmüş olan kışlık bir tür tozluk
saqin: sakın
saqo (n): palto
saqol (n): b. **seqavêl** (n)
saqsî (m): b. **saksî** (m)

sar (n): b. şar (n)
 sara-I (m): sara, epilepsi
 sara-II (n): b. sere (n)
 sara birnayene: b. sere birnayene
 saradî (m): b. seradî (m)
 sarafser (n): b. serhevsar (n)
 sarastar (n): b. serastar (n)
 sarav (n): b. şerab (n)
 Sarayevo (n): Saraybosna
 sarayin, -e: saralı
 sarbina (m): b. serbina (m)
 sard (n): b. serd (n)
 sard girewtene: b. serd girewtene
 sard kerdene: b. serd kerdene
 sardeste (n): deġnek
 sardgirewtiş (n): b. serdgirewtiş (n)
 sardin, -e: b. serdin, -e
 sardin kerdene: b. serdin kerdene
 Sardînya (m): Sardinya
 sare (n): b. sere (n)
 sare arê dayîne: b. sere arê dayene
 sare birnayene: b. sere birnayene
 Sare û çiman ser.: b. Serî-çiman ser.
 Sare û çimanê mi ser. b. Sere û çimanê mi ser.
 Sare û çimon ser.: b. Serî-çiman ser.
 Sare û çimonî mi ser. b. Sere û çimanê mi ser.
 Sare û çimûn mi ser. b. Sere û çimanê mi ser.
 Sare û çimûn ser.: b. Serî-çiman ser.
 Sare û çimûnî mi ser. b.

Sere û çimanê mi ser.
 sare kewtene: b. sere kewtene
 sare kowtene: b. sere kewtene
 sare wedardene: b. sere wedaritene
 sare wedaritene: b. sere wedaritene
 sare wedartene: b. sere wedaritene
 sare wederdayne: b. sere wedaritene
 sare wederdene: b. sere wedaritene
 sarey genimî (n): b. sereyê genimî (n)
 sarê xu ver di şutene: b. sereyê xo ver de şutene
 sarê xwi şutene: b. sereyê xo şutene
 Sarî-çiman ser.: b. Serî-çiman ser.
 Sarî-çimon ser.: b. Serî-çiman ser.
 Sarî-çimûn ser.: b. Serî-çiman ser.
 Sarî ser!: b. Serî ser!
 sarearêdayiş (n): b. serearêdayiş (n)
 sarehusk, -e: b. serehuşk, -e
 sarehuskiye (m): b. serehuşkî (m), serehuşkiye (m)
 sarehuşkiye (m): b. serehuşkî (m), serehuşkiye (m)
 sarekewtiş (n): b. serekewtiş (n)
 sarekewtiş (n): b. serekewtiş (n)
 sareweşê (m): b. serweşiye (m), serweşî (m)
 sareweşiye (m): b. serweşiye (m), serweşî (m)

sareyin (n): b. **sereyin** (n)

sari (n): b. **sere** (n)

sari birnayene: b. **sere bir-nayene**

sari kotene: b. **sere kew-tene**

sari kowtene: b. **sere kew-tene**

sarikewtiş (n): b. **serekewtiş** (n)

sarikotiş (n): b. **serekewtiş** (n)

sarincêri (m): b. **salincêre** (m)

sarinci (m): b. **salince** (m)

sariştan (n): b. **şaristan** (n)

sarî (n): **sari**

sarma (m): b. **serbina** (m)

sarme (n): **sarma**

sarna (m): b. **serbina** (m)

saropuye (n): b. **serûpa** (n)

sarpune (n): b. **serbina** (m)

sarr (m): b. **serre** (m)

sarre (m): b. **serre** (m)

saruşme (n): b. **serreşme** (n)

sarûpê (n): b. **serûpa** (n)

sarvet (n): b. **şerbet**

sarvete (m): b. **şerbet**

sarvêt (n): b. **şerbet** (n)

sas, -e: b. **şaş**, -e

sate-I (n): ağaç gövdesi

sate-II (m): b. **saete** (m)

sate-III (m): b. **sate-I** (n)

satelît (n): uydu

sati (m): b. **saete** (m)

satil (n): b. **sitil** (n)

satilcan (n): **sathıcan**, **zatül-cenp**

satilcon (n): b. **satilcan** (n)

satilcûn (n): b. **satilcan** (n)

satire (m): b. **satore** (m)

satirre (m): b. **satore** (m)

satlecan (n): b. **satilcan** (n)

satlıcan (n): b. **satilcan** (n)

sator (n): b. **satore** (m)

satore (m): **satır**

satori (m): b. **satore** (m)

satrecan (n): b. **satılcan** (n)

satuar (m): b. **satore** (m)

satuer (m): b. **satore** (m)

satuwêr (m): b. **satore** (m)

sava: b. **seba-I**

savar (n): **bulgur**

sawe (n): **sele** (büyük sele), altında yiyecek ve eşya saklamak için de kullanılan büyük yayvan sepet

sawi (n): b. **sawe** (n)

sawın (n): b. **sabun** (n)

sawitene: 1) sürmek, sürtmek
2) bilemek

sawitiş (n): **sürme**

sawıyayene: 1) sürülmek, sür-tülmek 2) bilenmek

sawqa (m): b. **şewqa** (m)

sawun (n): b. **sabun** (n)

sawutene: b. **sawitene**

sawutiş (n): b. **sawitiş** (n)

sawuyayene: b. **sawıyayene**

say (m): b. **saye** (m)

say binard (m): b. **saye bi-nerdî** (m)

sayê bindî erdî (m): b. **saye binerdî** (m)

sayê binerd (m): b. **saye bi-nerdî** (m)

say kerdene: saymak (b. **hû-maritene**)

sayd (n): b. **seyd** (n)

saydar, -e: b. **seyddar**, -e

sayddar, -e: b. **seyddar**, -e

saydwûn (n): b. **seydwan**, -e

saye-I (m): **elma**

saye binerdî (m): yerelması

saye gilbe (m): ademelməsi (gırtlak çıkıntısı)

Saya Xelatî (m): Ahlat Elması

saye-II

- saye-II (m):** b. **şaye** (m)
sayekerdış (n) (TE): ilk duruma getirmek, sıfırlamak
sayeri (m): b. **sayêre** (m)
sayêke: b. **sankî**
sayêki: b. **sankî**
sayêre (m): elma ağacı
sayêri (m): b. **sayêre** (m)
sayî-I (m): açık hava, bulutsuz hava
Sayî ya. (Hava açıktır.)
sayî-II (m): b. **şayî** (m)
sayî cikotene: b. **şayî de-kewtene**
sayîr, -e: b. **şair, -e**
sayîye (m): b. **şayî** (m), **şayîye** (m)
sayka: b. **sankî**
sayke: b. **sankî**
saykiya: b. **sankî**
saz (n): davul
sazgeh (n): kuruluş (tesis)
sazkerdiş (n) (TE): kurma
se-I: yüz
se-II: 1) ne
Ey va se? (O ne dedi?)
2) b. **senî**
se-III: gibi
S Sipî yo se vewre. (Kar gibi beyazdır.)
Hende nerm o ke, se pe-me. (O kadar yumuşak ki, pamuk gibi.)
se-IV (n): b. **ser** (n)
se-V: b. **seyr**
se kerdene: b. **seyr kerdene**
se-VI: nere
Ti se ra şini/şina? (Nereye gidiyorsun?)
se-VII: b. **eke**
seat (m): b. **saete** (m)

- seate (m):** b. **saete** (m)
seba-I: için
seba aye ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü
seba ey ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü
seba ... ra: nedeniyle, sebebiyle, yüzünden
seba-II (n): b. **siba** (n)
ser sebay (n): b. **serê sibayî** (n)
serê sebay (n): b. **serê sibayî** (n)
sebale (n): biçilmiş ekini harman yerine taşıma işi
sebale kerdene: biçilmiş ekini harmana taşımak
sebat (m): b. **sibate** (m)
sebatî (m): b. **sibate** (m)
sebox (n): b. **siwax** (n)
sebeb (n): neden, sebep
sebet: b. **semed** (n)
sebeta: b. **seba-I, semedê ...**
sebeta ... ra: b. **semedê ... ra**
sebetanê ... ra: b. **semedê ... ra**
sebtanê: b. **seba-I, semedê ...**
sebze (n): b. **sewzî** (n)
secade (n): seccade, namazlık
secadi (n): b. **secade** (n)
secde (n): b. **secadê** (n)
sed: b. **se-I**
sede (n): çift sürerken uzunlamasına sürülen tarla/arazi parçası
sedef (n): sedef, sedef hastalığı
sedefe (m): düğme (giysi için)
sedefe devistene/girewtene/qefilnayene/tavistene:

düğme ilikleme
sedefi (m): b. **sedefe** (m)
sedî (n): b. **sede** (n)
sedir-I (n): sedir
sedir-II (n): b. **sadir** (n)
seet-I (n): b. **saete-2** (m)
seet-II (n): b. **sihet** (n)
seete (m): b. **saete-1** (m)
seeti (m): b. **saete-1** (m)
sefaq (n): b. **şefeq** (n)
sefênayene: süzmek (sıvı için)
sefênayış (n): süzme (sıvı için)
sefênıyayene: süzölmek (sıvı için)
sefênıyayış (n): süzölme (sıvı için)
sefik (n): b. **sefok** (n)
sefin (n): b. **sefine** (m)
sefine (m): 1)siğil (odunları yarmakta yararlanan), kısıkı 2)sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından toprağa kadar uzanan parçası ile saban okuna geçirilen küçük parçasını birbirine bağlayan ağaç parçasığı
sefini (m): b. **sefine** (m)
sefir, -e: elçi
sefok (n): süzgeç, süzek
seg: b. **seke**
segi: b. **seke**
sehene (m): sahan
seheni (m): b. **sehene** (m)
sehîd, -e: b. **şehîd**, -e
sehne (n): sahne
sehpa (m): sehpa
Sehraya Rojawanî (m): Batı Sahra
sek: b. **seke**
seke: 1)gibi 2)sanki
Seke ti zî zanî lajek ewro nêweş o. (Senin de bildiğin

gibi oğlan bugün hasta.)
seker (n): b. **şeker** (n)
sekerate (m): can çekişme
sekerate de bîyene: can çekişmek, ölüm döşeginde olmak
sekerate ver de bîyene: can çekişmek, ölüm döşeginde olmak
sekeratedebîyayış (n): can çekişme
sekerateverdebîyayış (n): can çekişme
sekerati (m): b. **sekerate** (m)
sekerati di bîyayîne: b. **sekerate de bîyene**
sekerati ver di bîyayîne: b. **sekerate ver de bîyene**
seket (n): kabuk (yara kabuğu)
seket girey dayene: b. **seket girê dayene**
seket girê dayene: kabuk bağlamak (yara için)
sekêt (n): b. **seket** (n)
seki: b. **seke**
seko: b. **seke**
sekoke (m): b. **şekoke** (m)
sekrati (m): b. **sekerate** (m)
sekrati di bîyayîne: b. **sekerate de bîyene**
sekrati ver di bîyayîne: b. **sekerate ver de bîyene**
sekre (n): b. **sikre** (n)
sekre bestene: b. **sikre bestene**
sekrey awe (n): b. **sikreyê awe** (n)
sekreter, -e: sekreter, yazman
sekretera pêroyî (m): genel sekreter
sekreterê pêroyî (n): genel sekreter

sekreterê

sekreterê (m): b. **sekreterîye** (m), **sekreterî** (m)
sekreterî (m): sekreterlik, yazmanlık
sekreterîye (m): sekreterlik, yazmanlık
sel (m): b. **sele** (m)
selê firaqû (m): b. **sela firaqan** (m)
selê firaqûn (m): b. **sela firaqan** (m)
selage (m): b. **şalage** (m)
selahîyet (n): yetki, salahiyet
selahîyetdar, -e: yetkili, salahiyetli
selam (n): selam
selamaleykum: b. **selamun-aleykum**
selamuneleykum: selamûna-leykûm
selamûelekîm: b. **selamun-aleykum**
selamûeleykum: b. **selamun-aleykum**
selate (n): b. **salate** (n)
selete (n): b. **salate** (n)
sele (m): küfe, sepet
sela cilan (m): çamaşır sepeti
sela firaqan (m): bulaşık sepeti
sela kincan (n): çamaşır sepeti
seleke (m): 1)küçük sepet 2)döven sürerken ürünü yemesi için öküzün ağzına takılan ağızlık (sepet biçiminde olanı)
seleki (m): b. **seleke** (m)
seleqîyaye (n): b. **şeliqîyaye** (n)
seleqîyayene: b. **şeliqîyayene**

seleqîyayêne: b. **şeliqîyayene**
seleqîyayîye (m): b. **şeliqîyaya** (m), **şeliqîyayîye** (m)
selexîyayene: b. **selixîyayene**
selexnayene: b. **selixnayene**
seli (m): b. **sele** (m)
seley cilon (m): b. **sela cilan** (m)
seley firaqon (m): b. **sela firaqan** (m)
selik (m): b. **seleke** (m)
selike (m): b. **seleke** (m)
seliki (m): b. **seleke** (m)
seliqnayene: b. **şeliqnayene**
seliqnayîş (n): b. **şeliqnayîş** (n)
seliqnîyayene: b. **şeliqnîyayene**
seliqnîyayîş (n): b. **şeliqnîyayîş** (n)
selixîyayene: sıyılmak (deri vb. için)
selixnayene: sıyırmak (deri vb. için)
selixyayene: b. **selixîyayene**
selkem, -e: yük taşıyacak yaşa gelmiş olan eşek
selme (m): b. **şelme** (m)
selom (n): b. **selam** (n)
selqnayene: b. **şeliqnayene**
selqnayîş (n): b. **şeliqnayîş** (n)
selqnîyayene: b. **şeliqnîyayene**
selqnîyayîş (n): b. **şeliqnîyayîş** (n)
selx (n): kuzu sürüsü
selxvan, -e: kuzu çobanı, oğlak çobanı
selxvanî (m): kuzu çobanlığı, oğlak çobanlığı
selxvanîye (m): kuzu çoban-

lığı, oğlak çobanlığı
semawer (n): b. **semawere** (m)
semawere (m): semaver
semaweri (m): b. **semawere** (m)
sembile (m): b. **zembile** (m)
sembile (m): b. **zembile** (m)
sembure (n): b. **simore** (n)
seme-I (n): b. **şeme** (n)
seme-II (n): b. **semêd** (n)
semê ... : b. **semêdê ...**
semêd (n): neden, sebep
No semêd ra vano. (Bu nedenle söylüyor.)
semêdê ... : için
semêdê aye ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü
semêdê ey ra: o nedenle, o yüzden, ondan dolayı, ondan ötürü
semêdê ... ra: nedeniyle, sebebiyle, yüzünden, için
O semêdê to ra şı. (O senin yüzünden gitti.)
Ez semêdê şıma ra ameya. (Ben sizin için geldim.)
semêdê ... ya: b. **semêdê ... ra**
semêdo ke: için
semêd ay' a: b. **semêdê aye ra**
semêd aye: b. **semêdê aye ra**
semêd aye ra: b. **semêdê aye ra**
semêd ey: b. **semêdê ey ra**
semêd ey a: b. **semêdê ey ra**
semêd ey ra: b. **semêdê ey ra**
semêd ... a: b. **semêdê ... ra**
semêd ... ra: b. **semêdê ... ra**

semêd ... ya: b. **semêdê ... ra**
semer (m): b. **semere** (m)
semere (m): semer
Semsat (n): Samsat
Semsûr (n): Adıyaman
semt, -e-I: güzel, yakışıklı, keleş
semt bîyene: yakışıklı olmak
semt-II (n): semt
semtbîyayış (n): yakışıklı olma
semtênî (m): yakışıklılık, güzellik
semtiye (m): yakışıklılık, güzellik
semuge (m): b. **şêmûge** (m)
sen: b. **senîn**
Ti sen a, rind a? (Nasılsın, iyi misin?)
Ti sen a, weş a? (Nasılsın, iyi misin?)
Sena (m): San'a
senarîst, -e: senarist
senaryo (n): senaryo
senaryonuştox, -e: senaryo yazarı
senceyene: b. **sencîyayene**
senceyîş (n): b. **sencîyayîş** (n)
senciqi (m): b. **sucuxe** (m)
sencîyayene: tartılmak
sencîyayêne: b. **sencîyayene**
sencîyayîş (n): tartılma
sencuqi (m): b. **sucuxe** (m)
sendali (n): b. **sandalî** (n)
sendan (n): b. **sindan** (n)
sendoqi (m): b. **sindoqe** (m)
senduq (m): b. **sindoqe** (m)
sendûn (n): b. **sindan** (n)
seneat (n): b. **senet** (n)
seneatkar (n): b. **senetkar** (n)

sened

sened (n): senet

Senegal (n): Senegal

senet (n): sanat

senetkar, -e: sanatçı

senê: b. senî

senên: b. senîn

Ti senên a, rind a? (Nasıl-sın, iyi misin?)

senik, -e: b. şenik, -e

senikek, -e: b. şenikek, -e

senî: nasıl

Ti senî piyê xo ra wina vanî? (Babana nasıl böyle dersin?)

senîn: nasıl

Ti senîn î, baş î?/ Ti senîn a, baş a? (Nasıl-sın, iyi misin?)

Ti senîn î, dînc î?/ Ti senîn a, dînc a? (Nasıl-sın, iyi misin?)

Ti senîn î, gewz î?/ Ti senîn a, gewz a? (Nasıl-sın, iyi misin?)

Ti senîn î, hol î?/ Ti senîn a, hol a? (Nasıl-sın, iyi misin?)

Ti senîn î, weş î?/ Ti senîn a, weş a? (Nasıl-sın, iyi misin?)

senîniye (m): nitelik, kalite

seniye: b. senî

senkek, -e: b. şenikek, -e

senkêk, -e: b. şenikek, -e

sentene: tartmak

O çi senceno? (O ne tartıyor?)

sentiş (n): tartma

sepet (n): b. sepete (m)

sepete (m): sepet

sepeti (m): b. sepete (m)

seq bîyayîne: b. seqa bîyene

seqa bîyene: bilenmek

seqa kerdene: bilemek

seqanayîne: b. seqênayene

seqanîyayîne: b. seqênîyayene

seqarek (n): döven ile boyunduruk arasındaki direk

seqavêl (n): çalı süpürgesi

seqavîyel (n): b. seqavêl (n)

seqeynayene: b. seqênayene

seqeynîyayene: b. seqênîyayene

seqênayene: bilemek

seqênayeni: b. seqnayene

seqênîyayene: bilenmek

seqnayeni: b. seqnayene

seqnayîne: b. seqênayene

seqnîyayîne: b. seqênîyayene

seqsî (m): b. saksî (m)

ser (n): 1)üst, üzeri 2)kapak 3)yüz

ser kerdene: b. sero kerdene

ser kewtene: alışmak

ser nayene: pişirmek (çorba vb. için)

ser nîyayene: pişirilmek (çorba vb. için)

ser o: 1-hakkında 2-üzerinde

Qeleme kitabî ser o ya. (Kalem kitabın üzerindedir.)

ser o tesîr kerdene: etkilemek, tesir etmek

ser ro: b. ser o

ser şîyayene: b. ser şîyene

ser şîyene: anlamak

serde bîyayene: b. serde bîyene

serde bîyene: sıyrılmak (deri vb. için)

serde kerdene: 1)sıyırmak

(deri vb. için) 2)soymak (birinin parasını vb. zorla almak)
serde şîyayene: b. **serde şîyene**
serde şîyene: 1-taşmak 2-sıyılmak (deri vb. için)
serdi şîyayene: b. **serde şîyene**
serê ardan (n): b. **serê erdan** (n)
serê ardî (n): b. **serê erdî** (n)
serê deryayî (n): denizin yüzü
serê erdan (n): yeryüzü
serê erdî (n): yeryüzü
serê hardan (n): b. **serê erdan** (n)
serê hardî (n): b. **serê erdî** (n)
serê herdan (n): b. **serê erdan** (n)
serê herdî (n): b. **serê erdî** (n)
serê kergeyan (n): bağbozumu
serê mahseran (n): bağbozumu
serê mastî (n): kaymak
serê qatixî (n): kaymak
serê rezan (n): bağbozumu
serê sitî (n): b. **serê şitî** (n)
serê şitî (n): kaymak
serî erdî (n): b. **serê erdî** (n)
serî erdûn (n): b. **serê erdan** (n)
serî şitî (n): b. **serê şitî** (n)
serî şît (n): b. **serê şitî** (n)
sero kerdene: 1)soymak (kabuk vb. için), kabuğunu soymak 2)soymak (birinin parasını vb. zorla almak) 3)sıyırmak (deri vb. için)

sero şîyayene: b. **sero şîyene**
sero şîyene: sıyılmak (deri vb. için), soyulmak (deri, kabuk vb. için)
sêr şît (n): b. **serê şitî** (n)
sêr şît (n): b. **serê şitî** (n)
sera-I: yüzde (mat)
sera-II (m): sera
seracêr (n): aşağıya doğru, iniş, yokuş aşağı
seradî (m): gözer
serafser (n): b. **serhevsar** (n)
serastar (n): yular
serav (n): b. **şerab** (n)
seraw (m): b. **serawe** (m)
serawe (m): su bırakma (tarla vb. için)
serb: b. **seba-I**
serba: b. **seba-II**
serbey ...: b. **seba ...**
serban (n): çatı
serber (n): kapı kasasında (çerçevesinde) eşiğin karşısında ki üst kısım
serbest, -e: serbest
serbestey (m): b. **serbestîye** (m)
serbestê (m): b. **serbestîye** (m)
serbestî (m): b. **serbestîye** (m)
serbestîye (m): özgürlük, serbestlik, serbestiyet
serbeştî (m): b. **serbestîye** (m)
serbeştîye (m): b. **serbestîye** (m)
serbet (n): b. **şerbet**
serbina (m): herek (tevek için)
serbuna (m): b. **serbina** (m)
sercil (n): çul (palanın altında hayvanın sırtına örtülen çul)
serconî (n): tokmak
serd (n): soğuk
serd girewtene: üşütmek, soğuk almak

serd girotene: b. serd gi-rewtene
serd guretene: b. serd gi-rewtene
serd gurewtene: b. serd gi-rewtene
serd gurotene: b. serd gi-rewtene

serd kerdene: soğutmak
serd ra veşayene: fazla üşümekten dolayı aşırı sızlamak (el vb. için)
serd ra vêsayene: b. serd ra veşayene
serd ra vêsayene: b. serd ra veşayene
serd de çiyayene: üşütmek, soğuk almak
ser' de çiyâyêne: b. serd de çiyayene

serddeçiyayış (n): üşütme
serdeçiyayış (n): b. serdde-çiyayış (n)

serdekerdiş (n): soyma (birinin parasını vb. zorla alma)
serdeste (n): b. sardeste (n)
serdeşiyayış (n): taşma
serdeşiyayışê lavî (n): lav taşması

serdgerm, -e: ılık
serdgerm bîyene: ılıklaşmak
serdgerm kerdene: ılıklaştırmak

serdgermbîyayış (n): ılıklaşma
serdgermkerdiş (n): ılıklaştırma

serdgirewtiş (n): üşütme
serdgirotiş (n): b. serdgirew-tiş (n)
serdguretis (n): b. serdgirew-

tiş (n)

serdguretîş (n): b. serdgirew-tiş (n)

serdgurewtîş (n): b. serdgi-rewtiş (n)

serdgurotîş (n): b. serdgirew-tiş (n)

serdin, -e: soğuk, soğumuş olan

serdin kerdene: soğutmak
serdişeyîş (n): b. serdeşiyayış (n)

serdişeyîşê lavî (n): b. serdeşiyayışê lavî (n)

sere (n): 1)baş, kafa

sere birnayene: **kesmek (boğazlamak)**

sere cikerdene: kesmek (boğazlamak)

sere kewtene: anlamak

Sere û çiman ser.: b. Serî-çiman ser.

Sere û çimanê mi ser. (Başım gözüm üstüne.)

sere wedardayene: b. sere wedaritene

sere wedardene: b. sere wedaritene

sere wedaritene: ayaklanmak, başkaldırmak, isyan etmek

Şarî sere wedarito./Şarî sere darito we./Şarî îsyan kerdo. (Halk ayaklanmış.)

sere wedartene: b. sere wedaritene

serey xwi ver di şutene: b. sereyê xo ver de şutene

Sereyê şima weş bo. (Başınız sağ olsun.)

Sereyê to weş bo. (Başın sağ olsun.)

sereyê xo ronayene: vefat etmek
sereyê xo şutene: 1)(kendi) kafasını yıkamak 2)yıkamak, banyo yapmak, banyo almak
sereyê xo ver de şutene: (kendi) kafasını yıkamak
serê xu şitene: b. sereyê xo şutene
Serî ser! (Baş üstüne!)
Serî-çiman ser. (Baş göz üstüne.)
Wa sereyê şima weş bo. (Başınız sağ olsun.)
Wa sereyê to weş bo. (Başın sağ olsun.)
 2)başlangıç
ser sebay (n): b. serê sibayî (n)
ser sibay (n): b. serê sibayî (n)
ser siway (n): b. serê sibayî (n)
ser siwê (n): b. serê sibayî (n)
serey serri (n): b. sereyê serre (n)
sereyê serre (n): yılın başı
serê sebay (n): b. serê sibayî (n)
serê serr (n): b. sereyê serre (n)
serê serri (n): b. sereyê serre (n)
serê sibay (n): b. serê sibayî (n)
serê sibayî (n): sabahleyin
serê sibhay (n): b. serê sibayî (n)
serê siway (n): b. serê sibayî (n)
serê siwey (n): b. serê siba-

yî (n)
serê sodirî (n): b. serê şewdirî (n)
serê şewdirî (n): tan, fecir, şafak
serê şodirî (n): b. serê şewdirî (n)
serî serri (n): b. sereyê serre (n)
serî sibay (n): b. serê sibayî (n)
serî sibayî (n): b. serê sibayî (n)
serî sivay (n): b. serê sibayî (n)
serî siway (n): b. serê sibayî (n)
 3)uç
sereyê qeleme (m): kalemin ucu
 4)başak
sere arê dayene: taraşlamak, başak toplamak (başak için)
sere girewtene: başaklanmak
sere guretene: b. sere girewtene
serey xeleyî (n): b. sereyê xeleyî (n)
sereyê genimî (n): buğday başağı
sereyê xeleyî (n): buğday başağı
serearêdayış (n): taraşlama (başak için)
serebirnayış (n): kesme, boğazlama
serecikerdiş (n): kesme, boğazlama
serebiser nayene: kovalamak
serebisernayış (n): kovalama

serebût

- serebût** (n): olay
serecêr (n): b. **seracêr** (n)
serediyayene-I: başaklanmak, başak bağlamak, başak düzmek
serediyayene-II: kalburlanmak, çalkalanmak, kalburdan geçirilmek
serednayene: kalburlamak, çalkalamak, kalburdan geçirmek
seredyayene: b. **serediyayene**
serehuşk, -e: inatçı, inat
serehuşki (m): inatçılık, inat
serehuşkiye (m): inatçılık, inat
serehuşki kerdene: inat etmek
serehuşkiye kerdene: inat etmek
serek, -e: başkan
sereka belediya (m): belediye başkanı
sereka pêroyî (m): genel başkan
serekê belediya (n): belediye başkanı
serekê pêroyî (n): genel başkan
serekdewlet, -e: devlet başkanı
serekerkan (n): kurmay başkanı
serekerkanîye (m): kurmay başkanlığı
serekerkanîya pêroyî (m): genel kurmay başkanlığı
serekewtiş (n): anlama
serekiye (m): başkanlık
serekkomar, -e: cumhurbaşkanı, reisicumhur

- serekkomarîye** (m): cumhurbaşkanlığı
serekran (n) (TE): masaüstü
serekwezîr, -e: başbakan
serepêşe (m): başörtü, başörtüsü, çatma
sereqot, -e: b. **serqot** (n)
sereûxaşî (zh): b. **serûxaşî** (zh)
serewedaritiş (n): ayaklanma, başkaldırı, başkaldırma, isyan etme
serewişk, -e: b. **serehuşk**, -e
serewişkey (m): b. **serehuşki** (m), **serehuşkiye** (m)
serewişkê (m): b. **serehuşki** (m), **serehuşkiye** (m)
serewişki (m): b. **serehuşki** (m), **serehuşkiye** (m)
serewuşk, -i: b. **serehuşk**, -e
serewuşkê (m): b. **serehuşki** (m), **serehuşkiye** (m)
serewuşki (m): b. **serehuşki** (m), **serehuşkiye** (m)
sereyêxoronayîş (n): vefat etme
sereyêxoşutiş (n): 1) yıkanma 2) (kendi) kafasını yıkama
sereyin (n): başaklı
Serê Golan (n): Gölbaşı
Serê Kanîyê (n): Ceylanpınar
serên, -e: üstteki, üst taraftaki
sergarson (n): başgarson, şef garson
sergerm, -e: b. **serdgerm**, -e
sergerm biyayene: b. **serdgerm biyene**
sergerm kerdene: b. **serdgerm kerdene**
sergermbîyayîş (n): b. **serdgermbîyayîş** (n)
sergermkerdiş (n): b. **serdgermkerdiş** (n)

sergîn (n): tezek
serhaxam (n): hahambaşı
serhemsîra (m): başhemsîre
serhevsar (n): yular
serhoye (n, m): başorakçı
serhoyênî (m): başorakçılık
serhoyîye (m): başorakçılık
seri (n): b. sere (n)
seridîyayene: b. seredîyayene
ne
seridnayene: b. serednayene
serîn: b. serên, -e
serke (n): tavan
serkerdiş (n): b. serokerdiş (n)
serkeşiş (n): başrahîp
serkewtiş (n): alışma
sermayegozar, -e: yatırımcı
sermayegozarî (m): yatırım
sermetîyayene: b. sermitîyayene
sermetîyayîş (n): b. sermitîyayîş (n)
sermetran (n): başpiskopos
sermên, -i: b. sermîyan, -e
sermêna keyî (m): b. sermîyana keyeyî (m)
sermênê keyî (n): b. sermîyanê keyeyî (n)
sermil (n): boyunduruğun ökü-
 zün boynuna gelen kısmı
sermitîyayene: kaymak
sermitîyayîş (n): kayma
sermitran (n): b. sermetran (n)
sermîyan, -e: yönetici, idareci
sermîyana çeyî (m): b. sermîyana keyeyî (m)
sermîyanê çeyî (n): b. sermîyanê keyeyî (n)
sermîyana keyeyî (m): aile yöneticisi
sermîyanê keyeyî (n): aile yöneticisi

sermîyo (n): b. sermîyan (n)
sermîyon, -i: b. sermîyan, -e
sermîyonê keyî (n): b. sermîyanê keyeyî (n)
sermîyoney keyî (m): b. sermîyana keyeyî (m)
sermîyû (n): b. sermîyan (n)
sermîyûn, -i: b. sermîyan, -e
sermîyûn keyî (n): b. sermîyanê keyeyî (n)
sermîyûna çeyî (m): b. sermîyana keyeyî (m)
sermîyûnê çeyî (n): b. sermîyanê keyeyî (n)
sernayîş (n): pişirme (çorba vb. için)
sernewe (n): b. serrnewe (n)
serniyayîş (n): pişirilme (çorba vb. için)
serokerdiş (n): 1)soyma (kabuk vb. için) 2)soyma (birinin parasını vb. zorla alma)
serpala (m): başorakçı
serpale (n): başorakçı
serpaletî (m): başorakçılık
serpaleyey (m): b. serpaleyî (m)
serpaleyî (m): başorakçılık
serpalî (m): b. serpaleyî (m)
serpene (m): b. serbina (m)
serpez (n): dalak
serpên (n): ayakkabıya içten konan yün, kıl ya da tiftikten yapılma altlık
serpîskopos (n): başpiskopos
serpune (n): b. serbina (m)
serqot (n): başı açık (kişi)
serr (m): b. serre (m)
serrad (m): b. seradî (m)
serradî (m): b. seradî (m)
serrahîb (n): başrahîp
serre (m): 1)yıl, sene
serra derge (m): artık yıl,

serrediyayene

uzun yıl

serra newa (m): yeni yıl

serra newey (m): b. **serra**

newiye (m)

serra newê (m): b. **serra**

newiye (m)

serra newî (m): b. **serra ne-
wiye** (m)

serra newiye (m): yeni yıl
2)yaş

**Ti çend serre yî/ya?/Serrê
to çend î?** (Kaç yaşındasın?)

serrediyayene: b. **serediya-
yene**

serrednayene: b. **serednaye-
ne**

serreşme (n): dizgin

serrgêre (m): yıldönümü

serrgêra biyayîşî (m): do-
ğum yıldönümü

serrgêra biyayîşê Hesênî:

Hasan'ın doğum yıldönümü

**serrgêra mayaxorabiya-
yîşî** (m): doğum yıldönümü

**serrgêra mayaxorabiya-
yîşê Hesênî**: Hasan'ın do-
ğum yıldönümü

serrgêra mergê Hesênî:

Hasan'ın ölüm yıldönümü

serri (m): b. **serre** (m)

serridiyayene: b. **serediya-
yene**

serridnayene: b. **seredna-
yene**

serrname (n): takvim

serrnewe (n): yılbaşı

sersal (n): b. **serrnewe** (n)

sersali (m): b. **serrnewe** (n)

sersefir, -e: büyükelçi

sersey (m): b. **sersî** (m)

sersêw (m): b. **sersî** (m)

sersî (m): gölge

sersîya dare: ağacın gölgesi

serşiyayîş (n): anlama

serte (n): b. **şerte** (n)

sertekerdiş (n): b. **şerteker-
diş** (n)

serûbinî (zh): havale (tıpta)

serûbinî kewtene: havale
geçirmek

serûpa (n): kelle-paça

serûxaşî (zh): kelle-paça

serva: b. **seba**, **semedê ...**

server-I (n): b. **serber** (n)

server-II (n) (TE): sunucu

servet (n): b. **şerbet**

serwerdpewj, -e: aşçıbaşı

serwesta, -ye: ustabaşı

serweşey (m): b. **serweşiye**
(m), **serweşî** (m)

serweşî (m): başsağlığı

serweşiye (m): başsağlığı

serxaşî (zh): b. **serûxaşî** (zh)

serxos, -e: b. **serxoş**, e; **ser-
xweş**, -e

serxoş, -e: sarhoş

serxweş, -e: sarhoş

ses: b. **şeş**

seserr (m): b. **seserre** (m)

seserre (m): yüzyıl, asır

sest: b. **şeştî**

şeşîn, -e: b. **şeşîn**, -e

seten (n): saten

setene: b. **sentene**

setere (n): b. **setre** (n)

seteri (n): b. **setre** (n)

setê muzikî (n): müzik seti

setiş (n): b. **sentiş**

setre (n): çeket, setre

setreyê hamnanî (n):
yazlık çeket

setri (n): b. **setre** (n)

Seûl (n): Seul

seva: b. **seba**, **semedê ...**

seva aye ra: b. seba aye ra
 seva ey ra: b. seba ey ra
 sevcêr (n): b. seracêr (n)
 seveknayene: korumak, muhafaza etmek
 seveknayış (n): koruma, muhafaza etme
 sevet: b. semed (n)
 seveta: b. seba, semedê ...
 seveta aye ra: b. semedê aye ra
 seveta ey ra: b. semedê ey ra
 seveta ... ra: b. semedê ... ra
 sevetanê: b. seba, semedê ...
 sevetanê aye ra: b. semedê aye ra
 sevetanê ey ra: b. semedê ey ra
 sevetanê ... ra: b. semedê ... ra
 sevev (n): b. sebeb (n)
 sevêtanê: b. seba, semedê ...
 sevêtanê aye ra: b. semedê aye ra
 sevêtanê ey ra: b. semedê ey ra
 sevtanê: b. seba, semedê ...
 sevtanê aye ra: b. semedê aye ra
 sevtanê ey ra: b. semedê ey ra
 sevtanê ... ra: b. semedê ... ra
 sew-I (m): b. şewe (m)
 sew û roz: b. şew û roj
 sew-II: b. eke
 sewa: b. seba, semedê ...
 sewa aye ra: b. seba aye ra
 sewa ey ra: b. seba ey ra
 sewê: b. seba, semedê ...

sewê ay' a: b. seba aye ra
 sewê ey a: b. seba ey ra
 sewal (n): b. sual (n)
 sewal kerdene: b. sual kerdene
 sewalkerdiş (n): b. sualkerdiş (n)
 sewax (n): b. siwax (n)
 sewbî: b. sewbîn
 sewbîn: başka
 sewbîna: başka
 sewbna: b. sewbîna
 sewe (m): b. şewe (m)
 Sewa to senike bo.: b. Şewa to şenike bo.
 sewet: b. semed (n)
 seweta: b. seba, semedê ...
 seweta aye ra: b. semedê aye ra
 seweta ey ra: b. semedê ey ra
 seweta ... ra: b. semedê ... ra
 sewetanê aye ra: b. semedê aye ra
 sewetanê ey ra: b. semedê ey ra
 sewetanê ... ra: b. semedê ... ra
 sewiye (m): düzey, seviye
 sewiyeya ... de: düzeyinde
 sewiyeya ... ra: düzeyinde
 sewki: b. eke
 sewl (n): b. sol-I (n)
 sewldarz,-i: b. solderz, -e
 sewldarzey (m): b. solderziye (m), solderzî (m)
 sewlderz,-e: b. solderz, -e
 sewle (n): b. şewle (n)
 sewqa (m): b. şewqa (m)
 sewsewike (m): b. şewşewo-ke (m)

sewsewuke

sewsewuke (m): b. **şewşewo-ke** (m)

sewz, -e: b. **hewz**, -e-I

sewze (n): b. **sewzî** (n)

sewzi (n): b. **sewzî** (n)

sewzî (n): 1) sebze, göveri, göverti 2) sebze yemeği

sexênayene: b. **seqênayene**

sexênîyayene: b. **seqênîyayene**

sexta (m): sahte

sexta (n): sahte

sextîyan (n): sahtiyan

sextîyanên, -e: deriden yapıma

sextîyûn (n): b. **sextîyan** (n)

sey-I: 1) gibi

A sey yew vila pulisîyaya bî. (O solgun bir çiçek gibiydi.)

Ez sey to nîya. (Ben senin gibi değilim.)

2) kadar

Ez sey to derg nîya. (Ben senin kadar uzun değilim.)

3) eşit (mat)

sey-II (m): 1) b. **sîye** (m)

sey sere ra şîyayene: b. **sey sere ra şîyene**

sey sere ra şîyene: bayılmak

seya (m): b. **sîye** (m)

seyah, -e: gezgin

seyan: yüzler (mat)

seyar, -e: seyyar

seyd (n): av

seydar: b. **seyddar**, -e

seydbaz, -e: avcı

seyddar, -e: avcı

seydewan (n): b. **seydwan**, -e

seydkar, -e: avcı

seydon (n): b. **seydwan**, -e

seydonçî (n): b. **seydwan**, -e

seydvon (n): b. **seydwan**, -e

seydwan, -e: avcı

seydwon (n): b. **seydwan**, -e

seydwûn (n): b. **seydwan**, -e

seyek (n): eşitlik işareti (mat)

seyi (m): b. **sîye** (m)

seyin, -e: yüzüncü

seyin: b. **senîn**, **senî**

seyî-I: b. **senî**

seyî-II (zh): yüzler (mat)

seyîd, -e: b. **şehîd**, -e

seyîn: b. **senîn**, **senî**

seyîye (m): eşitlik (mat)

seypêkenar: eşkenar

hîrêgoşeyo seypêkenar (n): eşkenar üçgen

seyr: seyir, bakma

seyr kerdene: bakmak, izlemek, seyretmek, temaşa etmek

seyrkerdiş (n): bakma, izleme, seyretme

seyrkerdox, -e: izleyici

seysereraşeyiş (n): b. **seysereraşîyayiş** (n)

seysereraşîyayiş (n): bayılma

seyta (n): b. **şeytan** (n)

seytan, -e: b. **şeytan**, -e

seytaniye (m): b. **şeytanî** (m), **şeytaniye** (m)

seyyar, -e: b. **seyar**, -e

seyyewbînan: eşit

seyyewbînanîye (m): eşitlik

sê: b. **sey**-I

sêd (n): b. **seyd** (n)

sêdar (n): b. **seyddar**, -e

sêddar: b. **seyddar**, -e

sêdwon (n): b. **seydwan**, -e

sêdwûn (n): b. **seydwan**, -e

sêgulî (m): dirgen, diren (üç çatalı dirgen)

sêhr (n): büyü, sihir, efsun
sêhr kerdene: büyü yapmak, büyülemek, efsunlamak
sêhrbaz, -e: büyücü, sihirbaz, efsunkâr
sêhrçî, -ye: b. **sêhrbaz**, -e
sêhrkar, -e: 1)büyülü 2)sihirbaz
sêl (n): sel
sêm (n): gümüş
sêmên, -e: gümüştten yapılmak
sêmin, -e: gümüşlü, gümüşi
sêmîn (n): b. **sêmên**
sêmuqe (m): b. **şêmuqe** (m)
sêmzêri (m): b. **simzêre** (m)
sêmzi (m): b. **simze** (m)
sêne (n): sine, göğüs
sêng (n): b. **sung** (n)
sênî-I (m): sini
sênîya dîwanî (m): çok geniş olup üzerinde yemek yemek için de kullanılan bakır sini
sênî-II: b. **senî**
sênîke (m): küçük sini
sênîn: b. **senîn**
sênîye (m): sini
sênîyeke (m): küçük sini
sêpare (n): 1)kahvaltı (sabah yemeği) 2)öğle yemeği
sêpare werdene: 1)kahvaltı etmek (sabah yemeği yemek) 2)öğle yemeği yemek
sêpari (n): b. **sêpare** (n)
sêpari werdene: b. **sêpare werdene**
sêpê (m): b. **sêpî** (m)
sêpî (m): sehpa
sêr, -e-I: b. **şêr**, -e-I
sêr-II: b. **seyr**
sêr kerdene: b. **seyr kerde-**

ne

sêr-III: b. **serê** ... (b. **ser** [n])
sêr erdî (n): b. **serê erdî** (n)
sêr erdûn (n): b. **serê erdan** (n)
sêr-IV: b. **serê** ... (b. **sere** [n]-2)
sêr sibay (n): b. **serê sibayî** (n)
sêr sibayî (n): b. **serê sibayî** (n)
sêr sibey (n): b. **serê sibayî** (n)
sêr sibê (n): b. **serê sibayî** (n)
sêr-V (n): b. **sêhr** (n)
sêrbaz, -e: b. **sêhrbaz**, -e
sêrçî (n, m): b. **sêhrbaz**, -e
sêrkerdox, -e: b. **seyrkerdox**, -e
Sêrt (n): Siirt
sêseme (n): b. **sêşeme** (n)
sêşeme (n): salı
sêşemi (n): b. **sêşeme** (n)
sêşime (n): b. **sêşeme** (n)
sêvze (m): b. **simze** (m)
sêvzêre (m): b. **simzêre** (m)
Sêwregi (m): Siverek
sêxe (m): şiş
sêxi (m): b. **sêxe** (m)
sêyd (n): b. **seyd** (n)
sêyr (n): b. **sêhr** (n)
sêyrbaz (n, m): b. **sêhrbaz**, -e
sêzêr (m): b. **simzêre** (m)
sêzêri (m): b. **simzêre** (m)
sêzi (m): b. **simze** (m)
siba (n): 1)sabah 2)yarın
serê sibayî (n): sabahleyin
sêr sibay (n): b. **serê sibayî** (n)
sêr sibayî (n): b. **serê sibayî** (n)
sêr sibey (n): b. **serê sibayî** (n)
siba ra: sabahleyin

S

sibate

Sibayê to xeyr bo. (Günay-
dın.)

sibate (m): şubat

sibati (m): b. **sibate** (m)

sibde (n): b. **sipêde** (n)

sibdi (n): b. **sipêde** (n)

sibêde (n): b. **sipêde** (n)

sibha (n): b. **siba** (n)

serê sibhay (n): b. **serê si-
bayî** (n)

sibha ra: b. **siba ra**

sibice (m): b. **espîje** (m)

sic (m): b. **şijî** (m)

sicî (m): b. **şijî** (m)

sicoq (n): b. **sucuxe** (m)

sicûqi (m): b. **sucuxe** (m)

sifaq (n): b. **şefeq** (n)

sifarne (n): b. **sifirne** (n)

sifarnek (n): b. **sifirne** (n)

sifet (n): sıfat

sifetê dîyarkerdene (n):
belirtme sıfatı

sifetê nedîyariye (n): belgi-
siz sıfat

sifetê nişankerdene (n):
işaret sıfatı

sifetê persî (n): soru sıfatı

sifetê pêveronayîşî (n):
karşılaştırma sıfatı

sifetê senîniye (n): nitele-
me sıfatı

sifeto pêrabeste (n): bileşik
sıfat

sifeto sade (n): basit sıfat

sifeto viraşte (n): türemiş
sıfat

sifir (n): bakır

sifirên, -e: bakırdan yapılmı

sifirkar, -e: bakırcı

sifirne (n): saçak

sifirni (n): b. **sifirne** (n)

sifr (n): b. **sifir** (n)

sifra (m): b. **sifre** (n)

sifre (n): sofrta

sifrên, -e: b. **sifirên**, -e

sifri (n): b. **sifre** (n)

sift (n): cumartesi (b. **şeme** [n])

sihet (n): sağlık, sıhhat

sihete (m): b. **saete** (m)

sihhat (n): b. **sihet** (n)

sihîr (n): b. **sêhr** (n)

sihîrbaz, -e: b. **sêhrbaz**, -e

sijî (m): b. **şijî** (m)

sik (n): b. **şik** (n)

sik kerdene: b. **şik kerde-
ne**

sikite (n): b. **şikite-I** (n)

sikitîye (m): b. **şikita** (m), **şiki-
tîye** (m)

sikre (n): bent (suyu biriktir-
mek için önüne yapılan set),
set, bûget

sikre bestene: set çekmek
sikrey aw (n): b. **sikreyê
awe** (n)

sikreyê awe (n): bûget

sikucî (m): b. **eskije** (m)

sikûcî (m): b. **eskije** (m)

sil (n): 1)gübre, kemre (hayvan
gübresi) 2)tezek

silam (n): b. **selam** (n)

silamunaleykum: b. **sela-
muneleykum**

silamûeleykum: b. **selamun-
eleykum**

silape (n): b. **şilope** (n)

silayî kerdene: davet etmek

silayîbiyaye (n): davetli

silayîbiyayîye (m): davetli

silayîkerdiş (n): davet etme

silayîname (n): davetname,
davetiye

silayîye (m): davet

silêk (n): döven sürerken ökü-

zün dışkısının tahlil içine düşmemesi için arkasına takılan araç
silgil (n): b. **silgir** (n)
silgir (n): döven sürerken ökü-zün dışkısının tahlil içine düşmemesi için arkasına takılan araç
silime (m): 1) basamak 2) ağaç veya tahtadan yapılmış merdiven
silimi (m): b. **silime** (m)
silin, -e: gübreli
şilî (m): b. **şilî** (m)
şilûsepelî (m): b. **şilûsepelî** (m)
şilûsepeliye (m): b. **şilûsepelî** (m)
şilûsepêl (m): b. **şilûsepelî** (m)
Silvan (n): Silvan
siliye (m): **şilîye** (m)
silîyin (n): **şilîyin** (n)
silo (n): gübrelik
silom (n): b. **selam** (n)
silomûleyk: b. **selamuneleykum**
silomûleykum: b. **selamuneleykum**
silond (n): gübrelik
silop (n): büyük baş hayvanın bir defada yaptığı dışkı topağı
silor (n): b. **şilor** (n)
silor dayene: b. **şilor dayene**
silor girewtene: b. **şilor girewtene**
siloy (n): b. **silo** (n)
silperz (n): dalak
silq (n): b. **silqe** (m)
silqe (m): şekerpancarı
silqi (m): b. **silqe** (m)
silule (m): bir çeşit yabani

üzüm
silûm (n): b. **selam** (n)
silûmeleyk: b. **selamuneleykum**
silûmûleykum: b. **selamuneleykum**
silvêra (m): pisboğaz
silvêre (n): pisboğaz
sim (n): toynak
şima: b. **şima**
şimaq (n): sumak, somak
şimatîyayene: b. **şematîyayene**
şimatîyayîş (n): b. **şematîyayîş** (n)
simax (n): b. **şimaq** (n)
simbole (n): b. **simore** (n)
simbore (n): b. **simore** (n)
simer (n): saman
simerine (m): samanlık
simêle (m): b. **şimêle** (m)
simêlî (zh): b. **zimbêlî** (zh)
simêrî (m): b. **şimîrî** (m)
şimik-I (n): toynak
şimik-II (n): b. **şimik-I** (n)
şimitayini: b. **şimitene**
şimitene: b. **şimitene**
şimîdfî (m): 1) darıdan yapılan bir çeşit çorba veya tatlı 2) yarma (iri ve gelişigüzel kırılmış tahıl)
şimîrî (m): 1) çok ince bulgur 2) ince bulgurdan yapılan bir yemek 3) darıdan yapılan bir çeşit çorba veya tatlı 4) yarma (iri ve gelişigüzel kırılmış tahıl)
şimît (n): simit
şimîti (m): b. **şimît** (n)
şimolek (n): b. **simore** (n)
şimondî (m): b. **şimûndî** (m)
simore (n): sincap

simorik

simorik (n): b. **simore** (n)
simşêr (n): b. **şimşêr** (n)
simteraşe (m): b. **simtiraş** (n)
simtiraş (n): nalbant bıçağı,
nalbant keskişi
simz (m): b. **simze** (m)
simze (m): alıç
simzêre (m): alıç ağacı
simzêri (m): b. **simzêre** (m)
simzi (m): b. **simze** (m)
simziyer (m): b. **simzêre** (m)
simzore (m): samanlık
simzûri (m): b. **simzore** (m)
simzyer (m): b. **simzêre** (m)
sinacîer (n): b. **seracêr** (n)
sinacıyer (n): b. **seracêr** (n)
sinacyer (n): b. **seracêr** (n)
sinc (n): yabani iğde ağacı
sincêr (n): yabani iğde ağacı
sinciqi (m): b. **sucuxe** (m)
sinciqê dekardey (zh): b.
sucuxê dekerdeyî (zh)
sincixi (m): b. **sucuxe** (m)
sincî (m): b. **şijî** (m)
sincöqe (m): b. **sucuxe** (m)
sincöqi (m): b. **sucuxe** (m)
sincuqi (m): b. **sucuxe** (m)
sincûq (m): b. **sucuxe** (m)
sincûqe (m): b. **sucuxe** (m)
sincûqê dekerdey (zh): b.
sucuxê dekerdeyî (zh)
sincûqê dekerdeyî (zh): b.
sucuxê dekerdeyî (zh)
sincûqi (m): b. **sucuxe** (m)
sindan (n): örs
sindon (n): b. **sindan** (n)
sindoqe (m): sandık
sindoqi (m): b. **sindoqe** (m)
sinet (n): b. **sunet** (n)
sinet biyene: b. **sunet bi-**
yene
sinet kerdene: b. **sunet**

kerdene

sinetbiyayi (n): b. **sunetbiya-**
ye (n)
sinetçi, **-ye**: b. **sunetçi**, **-ye**
sinetçiyê (m): b. **sunetçiyî** (m)
sinetkerdi (n): b. **sunetkerde** (n)
sinetkerdox, **-e**: b. **sunetker-**
dox, **-e**
sinetnêbiyayi (n): **sunetnêbi-**
yaye (n)
sinetnêkerdi (n): b. **sunetnê-**
kerde (n)
sing (n): kazık
singe (m): b. **şinge** (m)
singir (n): b. **sunger** (n)
sinife (m): sınıf
sinifa burjuwayan (m):
burjuva sınıfı, kentsoylu sı-
nıfı
sinifa karkeran (m): işçi sı-
nıfı
sinî: b. **senî**
sinî, **-ye**: b. **sunî**, **-ye**
sinîn: b. **senîn**
sinîyê (m): b. **sunîyî** (m)
sinye: b. **senî**
sinyen: b. **senîn**
sinz (n): b. **simzêre** (m)
sipar (n): b. **espar** (n)
sipas (n): teşekkür
Ez sipas ken.; b. **Ez sipas**
kena.
Ez sipas kena. (Teşekkür
ederim.)
Ez sipas keno.: b. **Ez sipas**
kena.
sipe: b. **sipî**
siped (n): b. **sipêde** (n)
sipede (n): b. **sipêde** (n)
sipey: b. **sipî**, **-ye**
sipê: b. **sipî**, **-ye**
sipêdar (m): b. **sipîdare** (m)

sipêde (n): 1)tan, fecir, şafak
2)sabah
sipêde ra: sabahleyin, sa-
bahtan
sipêder (n): b. **sipêde** (n)
sipi: b. **sipî**
sipice (m): b. **espije** (m)
sipî, -ye: beyaz, ak
sipî çimî (m): b. **sipîyê çî-
mî** (m)
sipîyê çimî (m): gözakı
sipîd: b. **sipî**
sipîdare (m): kalın kavak di-
reği
sipîye: b. **sipî**
siplînge (m): yemlik (bitkisi)
siplînk (m): b. **siplînge** (m)
sipye: b. **sipî**
siqafil (n): b. **seqavêl** (n)
siquling, -e: turna
sir (n): b. **ser** (n)
sira (m): sıra (üzerine oturlan)
sira ra: nöbetleşe, sırayla
sira ra kerdene: nöbetleşe
yapmak
sira reyde: nöbetleşe, sı-
rayla
sira reyde kerdene: nöbet-
leşe yapmak
sira reydi: b. **sira reyde**
sira reyra: nöbetleşe, sı-
rayla
sira reyra kerdene: nöbet-
leşe yapmak
siradî (m): b. **seradî** (m)
sire ra: b. **sira ra**
sire ra kerdene: b. **sira ra
kerdene**
sirf: salt, sırf, sadece, yalnız,
yalnızca
**Yê to sirf qalî yî, yew ha-
vila to ma rê çin a.** (Seninki

sadece laftır, bize bir yararın
yok.)
sirf-safi: safi, salt, sırf, sa-
dece, yalnızca
sirfe (n): b. **sifre** (n)
sirke (n): b. **sîrke** (n)
sirke degirotene: b. **sîrke
degirewtene**
sirme (n): sırma
siroto (n): b. **suoto** (n)
sirote (m): b. **suote** (m)
sirs (m): b. **sirsî** (m)
sirsî (m): saban demiri, karasa-
ban demiri, saban kulağı
sirş (m): b. **sirsî** (m)
sirşî (m): b. **sirsî** (m)
sirunç (m): b. **surince** (m)
sirunç vetene: b. **surince
vetene**
Sirûc (n): Suruç
sisî (m): b. **sirsî** (m)
siske (m): sirke
siske degirewtene: sirke
hazırlamak (sirke yapmak)
siski (m): b. **siske** (m)
siski degirotene: b. **siske
degirewtene**
sit (n): b. **şit** (n)
sitil (n): kova
sitîl (n): b. **sitil** (n)
sitl (n): b. **sitil** (n)
siva (n): b. **siba** (n)
serî sivay (n): b. **serê siba-
yî** (n)
sivik, -e: 1)hafif 2)hızlı
sivikek, -e: hafifçe
siving (n): saçak
sivote (m): b. **sibate** (m)
siwa (n): b. **siba** (n)
ser siway (n): b. **serê siba-
yî** (n)
ser siwê (n): b. **serê sibayî** (n)

serê siwey (n): b. serê siba-
yî (n)
siwa ra: b. siba ra
Siwey tû xêr bû.: b. Sibayê
to xeyr bo.
Siwê tu xêri ib.: b. Sibayê
to xeyr bo.
siwar, -i: b. suwar, -e
siwarî, -ye: b. suwarî, -ye
siwax (n): sîva
siwe (n): buğday kabuğu
sîxre (n): b. suxre (n)
sîxrekêş, -i: b. suxrekêş, -e
siyarî, -ye: b. suwarî, -ye
sizeç (n): b. suzgeç (n)
sizeynayeni: b. siznayene
sizeynayîş (n): b. siznayîş (n)
sizgeç (n): b. suzgeç (n)
sizgêç (n): b. suzgeç (n)
sîzîyayene: süzülmek (sıvı
için)
sîzîyayîş (n): süzülme (sıvı
için)
sîznayene: süzme (sıvı için)
sîznayeni: b. siznayene
sîznayîş (n): süzme (sıvı için)
sîzyayeni: b. sîzîyayene
sîzyayîş (n): b. sîzîyayîş (n)
sî-I (m): taş, kaya
sîya mişanî (m): b. sîya mu-
şeneyî (m)
sîya mişonî (m): b. sîya mu-
şeneyî (m)
sîya muşeneyî (m): döven
taşı, döven dişi
sî-II (m): b. sîye (m)
sîbig (n): b. sîving (n)
sîdar (m): b. sîdare (m)
sîdare (m): gölge
sîdara dare (m): ağacın göl-
gesi
sîdarê dar (m): b. sîdara

dare (m)
sîend (n): b. sond (n)
sîef: b. sîrf
sîepare (n): b. sêpare (n)
sîepare werdene: b. sêpa-
re werdene
sîepari (n): b. sêpare (n)
sîepari werdene: b. sêpare
werdene
sîfet (n): b. sîfet (n)
sîgorta (m): sigorta
sîhir (n): b. sêhr (n)
sîhîrbaz, -e: b. sêhrbaz, -e
sîla (m): b. sîleh (n)
sîlbang (n): b. sîving (n)
sîleh (n): silah
sîlehdar, -e: silahlı
sîlih (n): b. sîleh (n)
sîlîndîr (n): silindir
sîlsîla koyan (m): b. sîlsîlaya
koyan (m)
sîlsîlaya koyan (m): sıra-
dağlar
sîlsîlê kueyûn (m): b. sîlsî-
laya koyan (m)
sîlvag (n): b. sîving (n)
sîm (n): b. sêm (n)
sîmên, -e: b. sêmên, -e
sîmin, -e: b. sêmîn, -e
sîmîdî (m): b. simîdî (m)
sîmîn (n): b. sêmên
sîmît (n): b. simît (n)
sîmîte (m): b. simît (n)
sînaya (m): sevgili
waya mina sînaya: sevgili
kız kardeşim
sînaye (n): sevgili
birayê mino sînaye: sevgili
kardeşim
sînayene: sevmek
sînayîş (n): sevgi, sevme
sînayîye (m): sevgili

waya mina sînayîye: sevgi-
li kız kardeşim
sînayox, -e: seven
sînc (m): b. **şîjî (m)**
sîndor (n): b. **sînor (n)**
sîndoro viraşte (n): b. **sîno-
ro viraşte (n)**
sîne (n): b. **sêne (n)**
sînama (m): sinema
sîneyyîne: b. **sîniyayene**
sîneyyiş (n): b. **sîniyayiş (n)**
Sîngapûr (n): Singapur
sînger (n): b. **sunger (n)**
sîngile (m): siğil
sînitene: sevmek
sînitox, e: seven
sîni (m): b. **sêni-I (m), sêni-
ye (m)**
sîniya dîbanî (m): b. **sêniya
dîwanî (m)**
sîni: b. **senî**
sîniyayene: sevmek
sîniyayiş (n): sevilme
sînor (n): sınır, hudut
sînoru tebîî (n): doğal sınır,
tabii sınır
sînoru viraşte (n): suni sı-
nır, yapma sınır
sînuzît (n): sinüzit
sînuzîtin, -e: sinüzitli
sînz (n): b. **simze (m)**
sînzyer (m): b. **simzêre (m)**
sîpa (m): sapa
sîpe (n): sapa
sîper (n): siperlik (şapka için),
siper (şapka için)
sîperê şewqa (n): şapka si-
peri, şapka siperliği
sîpik (n): b. **sîpe (n)**
sîpî: b. **sipî**
sîr (n): sarmısak
sîr mergûn (n): b. **sîrê mer-**

gan (n)
sîrê mergan (n): yabancı sar-
mısak
sîrawe (m): sarmısaktan yapı-
lan bir çorba
sîrawi (m): b. **sîrawe (m)**
sîrawî (m): b. **sîrawe (m)**
sîrez (n): b. **şîrêz (n)**
sîrêz (n): b. **şîrêz (n)**
sîrij (n): b. **şîrêz (n)**
sîrim (n): yabancı sarmısak
sîrin, -e: sarmısaklı
sîrke (n): sirke
sîrke degirewtene: sirke
hazırlamak (sirke yapmak)
sîrkut (n): sarmısak vb. yiye-
cek maddelerini ezmekte
kullanılan küçük tokmak
sîrkutik (n): sarmısak vb. yi-
yecek maddelerini ezmekte
kullanılan küçük tokmak
sîrmok (n): yabancı sarmısak
sîroz (n): siroz
sîrozin, -e: sirozlu
sîrs (m): b. **sirsî (m)**
sîrsi (m): b. **sirsî (m)**
sîs, -e: beyaz, ak
sîsperike (m): kelebek
sîstem (n): sistem
sîtil (n): b. **sitil (n)**
sîvig (n): b. **siving (n)**
sîving (n): b. **siving (n)**
sîvil, -e: sivil
sîvilîye (m): sivillik
sîvilîzasyon (n): uygarlık, me-
deniyet
Sîvrice: Sivrice
sîwane (m): şemsiye
sîwax (n): b. **siwax (n)**
sîy-I (m): b. **siye (m)**
sîy-II (m): b. **sî-I (m)**
sîya, -ye: siyah, kara

siyadber

siyadber (n): b. seyddar, -e
siyaset (n): politika, siyaset
siyasî, -ye: politik, siyasi, siya-
sal

siye (m): gölge

siya dare: ağacın gölgesi

siyer-I: b. seyr

siyer-II (n): b. sêhr (n)

siyerbaz (n, m): b. sêhrbaz, -e

siyerkerdiş (n): b. seyrker-
diş (n)

Siyerra Leone (m): Sierra Leo-
ne

siyi (m): b. sî-I (m)

siyin, -e: taşlı

skanner (n) (TE): tarayıcı

skî (m): kayak, ski

skucî (m): b. eskije (m)

skûcî (m): b. eskije (m)

Slovakya (m): Slovakya

Slovenya (m): Slovenya

smokîn (n): smokin

so kerdene: doğmak (yıldız
için)

Estareyî so kerd. (Yıldız
doğdu.)

soba (m): soba

sobaya gazî (m) gaz sobası

sobaya gazyaxî (m): gaz so-
bası

sobaya komirî (m): kömür
sobası

sobe (n): b. soba (m)

sobî: b. sewbîn

sobîna: b. sewbîna

sobna: b. sewbîna

soci (m): b. sacî (m)

soder (n): b. şewdir (n)

sodir (n): b. şewdir (n)

serê sodirî (n): b. serê şew-
dirî (n)

sodir a: b. şewdir ra

Sodir bi xêr.: b. Şewdir bi
xeyr.

soe (m): b. saye (m)

sofre (n): b. sifre (n)

Sofya (m): Sofya

sojî (m): b. sacî (m)

sol-I (n): ayakkabı, pabuç, baş-
mak

solê mewsimî (zh): mevsim-
lik ayakkabı

solê sporî (n): spor ayakka-
bısı

sol-II (m): b. sole (m)

sol bîyayene: b. sole bîye-
ne

sol kerdene: b. sole kerde-
ne

sol pira şanayene: b. sole
pira şanayene

sol piro şanayene: b. sole
pira şanayene

sola: b. inşalah

solav (n): b. solawe (m)

solaw (m): b. solawe (m)

solawe (m): 1)tuzlu su 2)turşu

solawi (m): b. solawe (m)

solbîyayîş (n): b. solebîyayîş (n)

solboyaxker, -e: ayakkabı bo-
yacı

solca (n): b. soleca (n)

soldane (m): b. soledane (m)

soldarz, -i: b. solderz, -e

solderz, -e: 1)ayakkabı yapım-
cısı (ayakkabı diken) 2)ayak-
kabcı (ayakkabı yapan ya da
satan), pabuççu, başmakçı

solderzey (m): b. solderzîye
(m), **solderzî** (m)

solderzê (m): b. solderzîye
(m), **solderzî** (m)

solderzî (m): ayakkabıcılık, pa-
buççuluk

solderziye (m): ayakkabıcılık, pabuççuluk
sole-I (m): tuz
sola mergî (m): aşırı tuzlu
sola sure (m): b. **sola sûre** (m)
sola sûre (m): aşırı tuzlu
sole bîyene: tuzlanmak
sole ciştene: içine tuz atmak, tuz katmak
sole cikerdene: tuz koymak
sole dayene: tuzlamak (hayvan için)
sole dekerdene: tuz koymak
sole devistene: içine tuz atmak, tuz katmak
sole kerdene: tuzlamak (tuzla yatırmak ya da üstüne tuz serpmek)
sole pira şanayene: tuzlamak (üstüne tuz serpmek)
sole piro şanayene: b. **sole piro şanayene**
sole piro şanayene: tuzlamak (üstüne tuz serpmek)
sole vistene bide/bede/berre: içine tuz atmak, tuz katmak
sole-II (m): b. **sale-I** (m)
solebîyayîş (n): tuzlanma
soleca (n): hayvanlara tuz yedirilen yer
soledane (m): tuzluk
solen, -e: b. **solin**, -e
solesana (m): hayvanlara tuz yedirilen yer
solesen (n): b. **solesana** (m)
solî (m): b. **sole** (m)
solî bîyayîne: b. **sole bîyene**
solî kerdene: b. **sole kerdene**

solî pira şanayene: b. **sole pira şanayene**
solî piro şanayene: b. **sole pira şanayene**
solibîyayîş (n): b. **solebîyayîş** (n)
solin, -e: tuzlu
solince (m): b. **salince** (m)
soliney (m): b. **solinî** (m), **solî-nîye** (m)
solinê (m): b. **solinî** (m), **solî-nîye** (m)
solinî (m): tuzluluk
solinîye (m): tuzluluk
solix (n): nefes, soluk
solix dayene: nefes vermek, soluk vermek
solix girewtene: nefes almak, soluk almak
solix guretene: b. **solix girewtene**
soloşe (n): b. **solesana** (m)
Somalya (m): Somali
somine (m): b. **somune** (m)
somîd (m): b. **simîdî** (m)
somîge (m): b. **şêmûge** (m)
somîla (m): b. **şûmîla** (m)
somîye (m): b. **somune** (m)
somune (m): somun
somya (m): somya
son (n): b. **şan** (n)
son de: b. **şan de**
Sonê to xeyr bo.: b. **Şanê to xeyr bo.**
sonci (n): b. **sancî** (n)
sonci kerdene: b. **sancî kerdene**
sond (n): ant, yemin
sond wendene: ant içmek, yemin etmek
sond werdene: ant içmek, yemin etmek
sondali (n): b. **sandali** (n)

sondiqi

sondiqi (m): b. **sindoqe** (m)

sondiqî (m): b. **sindoqe** (m)

sone (n): b. **sane** (n)

sone biyâyêne: b. **sane bî-yene**

sone biyene: b. **sane bî-yene**

sone kerdene: b. **sane ker-dene**

sonik (m): b. **sanike-I** (m)

sontîmi (m): b. **santîmetre** (n)

sop (n): b. **sap** (n)

soqî (m): dibek (içinde bulgur vb. dövülen büyük havan), soku

sor, -e: b. **şorr**, -e

sorba (m): b. **şorba** (m)

sorênî (m): b. **şorrênî** (m)

sorik, -e: b. **şorike** (m)

sorike (m): b. **şorbike** (m)

soriki (m): b. **şorike** (m)

sorikin, -e: b. **şorikin**, -e

sorin, -e: b. **şorin**, -e

sorinci (m): b. **surince** (m)

sorinci vetene: b. **surince vetene**

sorinênî (m): b. **şorinênî** (m)

soriniye (m): b. **şoriniye** (m)

soriye (m): b. **şorri** (m), **şor-riye** (m)

sorni (n): b. **sifirne** (n)

sorr, -e: b. **şorr**, -e

sorrênî (m): b. **şorrênî** (m)

sorrin, -e: b. **şorin**, -e

sorinênî (m): b. **şorinênî** (m)

soriniye (m): b. **şoriniye** (m)

sorriye (m): b. **şorri** (m), **şor-riye** (m)

sorva (m): b. **şorba** (m)

sorvike (m): b. **şorbike** (m)

sorxaç (n): sos

sorxas (n): b. **sorxaç** (n)

sorxaz (n): b. **sorxaç** (n)

sos (n): sos

sosis (n): sosis

sosyal: içtimai, sosyal

sosyalist, -e: sosyalist

sosyalistiye (m): sosyalistlik

sosyalizm (n): sosyalizm

sosyolojî (n): sosyoloji

sosyolojiyê huqûqî (n): hukuk sosyolojisi

sota (m): yanık

sote (n): yanık

sotene: yakmak, yandırmak

sotê (m): b. **sota** (m), **sotiye** (m)

sotiş (n): yakma, yandırma

sotiye (m): yanık

sova (m): b. **soba** (m)

sovin (n): b. **sabun** (n)

sovun (n): b. **sabun** (n)

sow: b. **eke-I**

sowbî: b. **sewbîn**

sowbîna: b. **sewbîna**

sowki: b. **eke-I**

sowl (n): b. **sol-I** (n)

sowldarzey (m): b. **solderzîye** (m), **solderzî** (m)

sowzi (n): b. **sewzî** (n)

soxraç (n): b. **sorxaç** (n)

soxulcan (n): solucan, yersolucanı (b. **malik**, **kila binê er-dî**, **marê şilîye**)

soye (m): b. **saye-I** (m)

soyê saneyî (n): kesici araçları bilemek için kullanılan yağ

soynayene: 1) sürmek, sürtmek 2) b. **sawitene**

soynayêne: b. **sawitene**, **soynayene**

soynayîş (n): sürme

soynîyayene: 1) sürülmek, sürtülmek 2) b. **sawîyayene**

soynîyayêne: b. **sawîyayene**,

soynfiyayene
soz (n): söz
soz dayene: söz vermek
sozdar, -e: sözlü
Spanya (m): İspanya
spar (n): b. **espar** (n), **suwar** (n)
spas (n): **sipas** (n)
sperma (m): atmık, bel, belsuyu, ersuyu, sperma
spor (n): spor
Sri Lanka (m): Seylan, Sri Lanka
Stanley: Stanley
statistik (n): istatistik
statistikkar, -e: istatistikçi
statu (n): statü
Stokholm (n): Stockholm
stor (n): b. **estor** (n)
strateji (m): strateji
stratejik, -e: stratejik
su biyene: b. **sû biyene**
suyê xo ardene: b. **sûyê xo ardene**
suyê ... ameyene: b. **sûyê ... ameyene**
suyê ... ameyiş: b. **sûyê ... ameyiş**
suyê ... ardene: b. **sûyê ... ardene**
suyê ... ardiş: b. **sûyê ... ardiş**
suaba (m): b. **soba** (m)
sual-I (n): soru, **sual**
sual kerdene: sormak, **sual etmek**
sual-II (m): b. **sole-I** (m)
sual biyayîne: b. **sole biyene**
sual kerdene: b. **sole kerdene**
sual pira şanayene: b. **sole pira şanayene**

sual piro şanayene: b. **sole pira şanayene**
sualbiyayiş (n): b. **solebiyayiş** (n)
sualca (n): b. **soleca** (n)
sualin: b. **solin**, -e
sualinê (m): b. **solinî** (m), **solinîye** (m)
sualinî (m): b. **solinî** (m), **solinîye** (m)
sualkerdiş (n): sorma, **sual etmek**
suamûn (m): b. **somune** (m)
suarni (n): b. **sifirne** (n)
sub (n): grip
suba (m): b. **soba** (m)
sube (n): b. **soba** (m)
subiyaya (m): b. **sûbiyaya** (m)
subiyaye (n): b. **sûbiyaye** (n)
subiyayiş (n): b. **sûbiyayiş** (n)
subiyayîye (m): b. **sûbiyayîye** (m)
suc (n): suç
suc kerdene: suç işlemek
sucdar, -e: suçlu, **kriminel**
sucdar kerdene: suçlamak
sucdariye (m): suçluluk
sucdarkerda (m): suçlanan
sucdarkerde (n): suçlanan
sucdarkerdox, -e: suçlayan
sucux (n): b. **sucuxe** (m)
sucuxe (m): 1) **sucuk** (kıyma ve baharattan yapılan) 2) **sucuk** (bandırma)
sucuxê dekerdeyî (zh): **bumbar**
sueba (m): b. **soba** (m)
suel (m): b. **sole-I** (m)
suel biyayîne: b. **sole biyene**
suel kerdene: b. **sole kerdene**

suel pira şanayene: b. **sole pira şanayene**
suel piro şanayene: b. **sole pira şanayene**
suelaw (m): b. **solawe (m)**
suelbîyayîş (n): b. **solebîyayîş (n)**
suelin: b. **solin, -e**
suelinê (m): b. **solinî (m), solinîye (m)**
suet (n): sÛet, podÛsÛet
suez (n): b. **soz (n)**
suezdar (n): b. **sozdar (n)**
suffiks (n): sonek, takî
sufre (n): b. **sifre (n)**
suhur (n): sahur
suik (m): b. **sûke (m)**
suing (n): b. **sung (n)**
suirbin (m): b. **sûrbine (m)**
suirguil (m): b. **sûrgule (m)**
suirinc (m): b. **surince (m)**
suirinc vetene: b. **surince vetene**
suji (n): b. **suzî (n)**
suk (m): b. **sûke (m)**
suke (m): b. **sûke (m)**
suki (m): b. **sûke (m)**
sukr (n): b. **sikre (n)**
sukra (m): b. **uskura (m)**
Sukre: Sucre
sulahî (m): b. **surehî (m)**
sule (n): b. **silo (n)**
sulehî (m): b. **surehî (m)**
suli (n): b. **silo (n)**
sulimi (m): b. **silime (m)**
sulumî (m): b. **silime (m)**
sumbeliye (n): b. **simore (n)**
sumbueli (n): b. **simore (n)**
sumer (n): b. **simer (n)**
sumerini (m): b. **simerine (m)**
sumîr (m): b. **simîrî (m)**
sumore (n): b. **simore (n)**

suncoqi (m): b. **sucuxe (m)**
suncuqi (m): b. **sucuxe (m)**
suncûqe (m): b. **sucuxe (m)**
sundiq (m): b. **sindoqe (m)**
sunet (n): sÛnnet
sunet bîyene: sÛnnet edil-mek, sÛnnet olmak
sunet kerdene: sÛnnet et-mek
sunetbîyaya (m): sÛnnetli
sunetbîyaye (n): sÛnnetli
sunetbîyayîye (m): sÛnnetli
sunetçi, -ye: sÛnnetçi
sunetçiyey (m): b. **sunetçiyîye (m)**
sunetçiyê (m): b. **sunetçiyî (m)**
sunetçiyênî (m): sÛnnetçilik
sunetçiyî (m): sÛnnetçilik
sunetçiyîye (m): sÛnnetçilik
sunetkerda (m): sÛnnetli
sunetkerde (n): sÛnnetli
sunetkerdiye (m): sÛnnetli
sunetkerdox, -e: sÛnnetçi
sunetkerdoxey (m): b. **sunetkerdoxiye (m)**
sunetkerdoxê (m): b. **sunetkerdoxi (m)**
sunetkerdoxi (m): sÛnnetçilik
sunetkerdoxiye (m): sÛnnetçilik
sunetnêbîyaya (m): sÛnnetsiz
sunetnêbîyaye (n): sÛnnetsiz
sunetnêbîyayîye (m): sÛnnetsiz
sunetnêkerda (m): sÛnnetsiz
sunetnêkerde (n): sÛnnetsiz
sunetnêkerdiye (m): sÛnnetsiz
sung (n): mantar (bitkisi)
sunger (n): sÛnger
sunî (n): b. **sane-I (n)**
sunî, -ye: SÛnni

sunîr (n): b. şûmîla (m)
sunîti (m): Sünnilik
sunîtiye (m): Sünnilik
sunîyey (m): b. sunîyiye (m)
sunîyê (m): b. sunîyi (m)
sunîyênî (m): Sünnilik
sunîyi (m): Sünnilik
sunîyiye (m): Sünnilik
sunnet (n): b. sunet (n)
     sunnet biyene: b. sunet bî-yene
     sunnet biyene: b. sunet bî-yene
     sunnet kerdene: b. sunet kerdene
sunnetçi, -ye: b. sunetçi, -ye
sunnetkerdox, -e: b. sunetkerdox, -e
sunni, -ye: b. sunî, -ye
sunniyey (m): b. sunîyiye (m)
sunniyiye (m): b. sunîyiye (m)
suqbe (n): b. suxber (n)
suqber (n): b. suxber (n)
suquling, -e: turna
sur, -e: b. sûr, -e
     sur biyayene: b. sûr biyene
     sur biyene: b. sûr biyene
     sur kerdene: b. sûr kerdene
surahî (m): b. surehî (m)
surahî (n): b. surehî (m)
suravêlik, -e: b. sûravêlk, -e
surayî (n): b. surehî (m)
surbini (m): b. sûrbine (m)
surbîyaya (m): b. sûrbîyaya (m)
surbîyaye (n): b. sûrbîyaye (n)
surbîyayi (n): b. sûrbîyaye (n)
surbîyayiye (m): b. sûrbîyayiye (m)
surbuni (m): b. sûrbine (m)
surehî (m): sûrahi

surek (n): b. sûrek (n)
surekî (zh): kızamık
     surekî vetene: kızamığa yakalanmak, kızamık geçirmek
surgêç (n): b. suzgeç (n)
surgî (n): sürgü-kilit (sürgülü kapılarda)
surgul (m): b. sûrgule (m)
surgulêr (m): b. sûrgulêre (m)
surguli (m): b. sûrgule (m)
surgulyer (m): b. sûrgulêre (m)
suriy (m): b. surince (m)
     suriy vetene: b. surince vetene
surik (n): bızır, klitoris
surikiyayene: b. surrikiyayene
surikiyayîş (n): b. surrikiyayîş (n)
surinc (m): b. surince (m)
     surinc vetene: b. surince vetene
surince (m): kızamık
     surince vetene: kızamığa yakalanmak, kızamık geçirmek
surinci (m): b. surince (m)
     surinci vetene: b. surince vetene
suritme (n): büyük sıyrğa
surî (m): b. sûrî (m)
Surînam (n): Surinam
surîye (m): sürü
surkerda (m): b. sûrkerda (m)
surkerde (n): b. sûrkerde (n)
surkerdi (n): b. sûrkerde (n)
surkerdiş (n): b. sûrkerdiş (n)
surkerdiye (m): b. sûrkerdiye (m)
surme (n): sürgü (silah sürgüsü)

surmeli

surmeli, -ye: sürmeli
surmi (n): b. surme (n)
surot (n): surat, yüz
surote (m): yanak
surrikıyayene: kaymak
surrikıyayış (n): kayma
sursurik (n): b. sursuruk (n)
sursuruk (n): anüs çıkıntısı
surtme (n): b. suritme (n)
sus (n): b. sûs (n)
suse (n): b. şuşe (n)
susey çay (n): b. şuşeyê çay (n)
sutiyenî (zh): sutyen
sutyenî (zh): b. sutiyenî (zh)
suub (n): b. sub (n)
suur (n): suhur (n)
Suva (m): Suva
suwa (m): b. soba (m)
suwal (m): b. sole-I (m)
suwar, -e: ath, süvari
suwarî, -ye: atlı, süvari
suwarkar, -e: cokey
suwarkarî (m): cokeylik
suwarkariye (m): cokeylik
suwe (n): b. siwe (n)
suwe (n): b. siwe (n)
suwel (m): b. sole-I (m)
suwel bîyayîne: b. sole bîyene
suwel kerdene: b. sole kerdene
suwelbîyayış (n): b. solebîyayış (n)
suwelîn: b. solin, -e
suwelînê (m): b. solinî (m), solinîye (m)
suwend (n): b. sond (n)
suwernî (n): b. sifirne (n)
suxber (n): eşik
suxre (n): angarya
suxrekêş, -e: angaryacı
suxrekêş (m): b. suxrekêşe (m)

suxri (n): b. suxre (n)
suxta (m): öğrenci, talebe
suxte (n): öğrenci, talebe
suxteyîye (m): öğrencilik, talebelik
suyarî, -ye: b. suwarî, -ye
suyax (n): b. siwax (n)
suyêxoardiş (n): b. sûyêxoardiş
suzde (n): b. secade (n)
suzgeç (n): süzgeç, süzek, süzgü
suzgêç (n): b. suzgeç (n)
suzî (n): 1)romatizma 2)sızı
sû (n): b. şan (n)
sû bîyene: kızmak (öfkelenmek, sinirlenmek)
sûyê xo ardene: kızmak (öfkelenmek, sinirlenmek)
Vewrike sûyê xo ana. (Vewrike sinirleniyor.)
sûyê ... ameyene: kızmak (öfkelenmek, sinirlenmek)
Sûyê Vewrike yeno. (Vewrike sinirleniyor.)
sûyê ... ameyiş: kızma (öfkelenme, sinirlenme)
sûyê ... ardene: kızdırmak, sinirlendirmek
Menoşe sûyê Borane ana. (Menoşe Borane'yi sinirlendiriyor.)
sûyê ... ardiş: kızdırma
sûbîyaya (m): kızgın (öfkeli), sinirli
sûbîyaye (n): kızgın (öfkeli), sinirli
sûbîyaye bîyene: kızgın olmak
sûbîyayê (m): b. sûbîyayîye (m)
sûbîyayış (n): kızma (öfkelenme), sinirlenme

sûbîyayîye (m): kızgın (öfkeli), sinirli
Sûdan (n): Sudan
sûk (m): b. **sûke** (m)
sûke (m): çarşı
sûki (m): b. **sûke** (m)
sûmila (m): b. **şûmila** (m)
sûn (n): b. **şan** (n)
sûn de: b. **şan de**
sûnci (n): b. **sancî** (n)
sûnci kerdene: b. **sancî kerdene**
sûnçi (n): b. **sancî** (n)
sûnçi kerdene: b. **sancî kerdene**
sûnd (n): b. **sond** (n)
sûndiq (m): b. **sindoqe** (m)
sûne (n): b. **sane** (n)
sûne bîyayene: b. **sane bîyene**
sûne kerdene: b. **sane kerdene**
sûng (n): b. **sung** (n)
sûni (n): b. **sane-I** (n)
sûnik (m): b. **sanike-I** (m)
sûntali (n): b. **suntuwala** (m)
sûntîm (m): b. **santîmetre** (n)
sûntuwala (m): kurutulmuş elma
sûr, -e: 1)kırmızı 2)çok sıcak olan (yemek, içecek vb.), kızgın
sûr bîyene: 1)kırmızılaşmak, kızarmak 2)çok sıcak olmak (yemek, içecek vb. için), ısısı fazla olmak, kızgın olmak
sûr kerdene: 1)kırmızılaştırmak 2)kavurmak, kızartmak (et vb. için)
sûravêlk, -e: flamingo, flaman kuşu

sûrbine (m): çiban, apse
sûrbîyaya (m): kızgın
sûrbîyaya bîyene: kızgın olmak
sûrbîyaye (n): kızgın
sûrbîyaye bîyene: kızgın olmak
sûrbîyayîye (m): kızgın
sûrbîyayîye bîyene: kızgın olmak
sûrek (n): bir çeşit darı
sûrete (m): b. **surote** (m)
sûrgul (m): b. **sûrgule** (m)
sûrgule (m): yabangülü
sûrgulêre (m): kuşburnu ağacı, yabangülü ağacı
sûrgulik (m): b. **sûrgule** (m)
sûrince (m): b. **surince** (m)
sûrinci (m): b. **surince** (m)
sûrinci vetene: b. **surince vetene**
sûrî (m): bir üzüm çeşiti
Sûriye (m): Suriye
sûrkerda (m): kavrulmuş olan (et vb. için), kızartılmış olan (et vb. için), kızartma (et vb. için)
sûrkerde (n): kavrulmuş olan (et vb. için), kızartılmış olan (et vb. için), kızartma (et vb. için)
sûrkerdiş (n): kavurma, kızartma (et vb. için)
sûrkerdiye (m): kavrulmuş olan (et vb. için), kızartılmış olan (et vb. için), kızartma (et vb. için)
sûs (n): meyankökü, meyan
sûsik (n): meyankökü, meyan
sûsiknaya (m): süslü
sûsiknaye (n): süslü
sûsiknayî (m): b. **sûsiknayîye** (m)

sûsiknayîye

---

sûsiknayîye (m): süslü

sûwax (n): b. **siwax** (n)

sûyêoardiş: kızma (öfkelenme, sinirlenme)

Swêd (n): İsveç

swêdkî (m): İsveççe

Swîs (n): İsviçre

S

şa-I (n): b. şan (n)

şa, -ye -II: b. sîya, -ye

şa, -ye -III: keyifli, sevinçli, şen, neşeli

şa biyene: neşelenmek, sevinmek, memnun kalmak, memnun olmak

şa kerdene: neşelendirmek, sevindirmek, memnun etmek

To ma şa kerdî, boka Ho-ma zî to şa biko. (Sen bizi sevindirdin, inşallah Tanrı da seni sevindirir.)

şa-IV (n): b. şah (n)

şaar (n): b. şehîr (n)

şabelî (m): b. şabelû (m)

şabelû (m): palamut

şabilî (m): b. şabelû (m)

şad, -e: b. şa, -ye-III

şada (m): b. şahide (m)

şade (n): b. şahid (n)

şadi (m): b. şaye (m)

şadî (m): b. şayî (m), şayiye (m)

şactnayene: b. şehtnayene

şactnayîş (n): b. şehtnayîş (n)

şactyaye (n): b. şehtiyaye (n)

şactyayene: b. şehtiyayene

şactyayê (m): b. şehtiyaya (m), şehtiyayiye (m)

şactyayîş (n): b. şehtiyayîş (n)

şafi, -ye: Şafii

şafitî (m): Şafilik

şafiyey (m): b. şafiyiye (m)

şafiyê (m): b. şafiyî (m)

şafiyî (m): Şafilik

şafiyiye (m): Şafilik

şagird, -e: öğrenci, talebe

şagirdiye (m): öğrencilik, talebelik

şagul (n): b. şaqul (n)

şagul pede verdayene: b.

şaqul pede veradayene

şagul ro verdayene: b.

şaqul pede veradayene

şah (n): şah

şahad: b. şahid, -e

şahbeyte (n): şahbeyit

şahid, -e: tanık, şahit

şahida çiman (m): görgü tanığı

şahidê çiman (n): görgü tanığı

şahidiye (m): tanıklık, şahitlik

şahîri (n): b. şeriye (n)

şahre

- şahre** (n): b. şeriye (n)
şahre (m): b. şare (m)
şahrestan (n): b. şaristan (n)
şahri (m): b. şare (m)
şahrîstan (n): b. şaristan (n)
şair, -e: ozan, şair
şairane: şairane, şairce
şairkî: şairane, şairce
şak (n): ceket
    şakê hamnanî (n): yazlık ceket
    şak û şalwarî (zh): b. şak û şelwarî (zh)
    şak û şelwarî (zh): kostüm, ceket ve şalvar
şakil (n): kavrak, haşış, kuru yaprak
şakîl (n): b. şakil (n)
şako (n): b. saço (n)
şakul (n): b. şaqul (n)
    ra şakul ardene: b. ra şaqul ardene
    şakul veradayene: b. şaqul veradayene
şakule (n): b. şaqul (n)
şakûle (n): b. şaqul (n)
şal-I (n): 1)şal (kumaş) 2)bulaşık bezi
    şalê firaqan (n): bulaşık bezi
    şal firaqûn (n): b. şalê firaqan (n)
şal-II (m): b. şale (m)
şal-III (zh): b. şali-I (zh)
    şal û şapikî (zh): ceket ve şalvar, kostüm
    şal û şapik (zh): b. şal û şapikî (zh)
şalag (m): b. şalage (m)
şalage (m): insan sırtında taşınan yük
şalagî (m): b. şalage (m)

- şalakî** (n): şalaki (şal taklidi kumaş)
şalbarî (zh): b. şelwarî (zh)
şalbat (m): b. şelbûte (m)
şale (m): 1)çarşaf 2)şal (kadınların, omuzlarını örtmek için kullandıkları) 3)örtü olarak kullanılan bez 4)kuşak
şala ecemî (m): Acem kuşağı
şale bestene: kuşak bağlamak
şale girê dayene: kuşak bağlamak
şale piştene: kuşak bağlamak
şalên, -e: kahverengi
şalge (n): b. şarge (n)
    şalge kerdene: b. şarge kerdene
şali (m): b. şale (m)
şalike (m): örtü olarak kullanılan bez
    şalika nîmajî (m): namazlık
    şalika nimacî (m): b. şalika nîmajî (m)
şali-I (zh): şalvar, çakşır
    şal û şapikî (zh): ceket ve şalvar, kostüm
şali-II (n): şali
şalpa (m): b. şarpa (m)
şalul (n): b. şalûl (n)
şalûl (n): baştankara
şalvar (zh): b. şelwarî (zh)
şalvêr (zh): b. şelwarî (zh)
şalwâlî (zh): b. şelwarî (zh)
şalwar (zh): b. şelwarî (zh)
şalwarî (zh): b. şelwarî (zh)
Şam (n): Şam
şama (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için)
şame (m): b. şamî (m)

şamek (m): b. **şanike-I** (m)
şameki (m): b. **şanike-I** (m)
şami (m): b. **şamî** (m)
şamik (m): b. **şamike** (m)
şamike (m): domates
şamiki (m): b. **şamike** (m)
şamî (m): akşam yemeği
şampanya (m): şampanya
şampuan (n): şampuan
şan (n): akşam
     şan de: akşamleyin
     Şanbaş. (İyi akşamlar.)
     Şanê to xeyr bo. (İyi akşamlar.)
şana (m): b. **şiwana** (m)
şand (n): b. **şan** (n)
şande (n): b. **şan** (n)
şane-I (n): tarak
şane-II (n): başak
     şaneyê xeleyî (n): buğday başağı
     şaneyê xelî (n): b. **şaneyê xeleyî** (n)
şane-III (n): b. **şiwane** (n)
şaneşiye (m): balkon, ayvan, eyvan
şaneyey (m): b. **şiwaneyî** (m)
şaneyî (m): b. **şiwaneyî** (m)
şani (n): b. **şane** (n)
şanike-I (m): ben
şanike-II (m): b. **sanike-I** (m)
Şankuş (n): Çüngüş
şapik (n): yünden örülen bir tür ceket (yünden örülme, boyu ve kolları kısa ceket)
şapik (zh): b. **şapikî** (zh)
şapikî (zh): pantolon
Ey şapikê xo vetî. (O pantolonunu çıkardı.)
şal û şapikî (zh): ceket ve şalvar, kostüm
şapikê blûcînfî (zh): blücin

pantolon
şapikê kilmî (zh): kısa pantolon
şapikê kirrî (zh): kısa pantolon
şapikê qedîfeyênî (zh): kadife pantolon
şapikê qolf (zh): kısa pantolon
şapik (zh): b. **şapikî** (zh)
şaplore (m): alerji (yiyecikten)
şaplore vetene: alerji olmak
şapqa (m): b. **şewqa** (m)
şapqe (n): b. **şewqa** (m)
şaq (n): b. **şeqe** (m)
şaqe (m): b. **şeqe** (m)
şaqol (n): b. **şaqul** (n)
şaqole (m): b. **şaqul** (n)
     şaqole piro veradayîne: b.
     şaqul pede veradayene
şaqolî (m): b. **şaqul** (n)
şaqul (n): şakul, çekül, şavul
     ra şaqul ardene: şakullemek, şavullamak
     şaqul kerdene: şakullemek, şavullamak
     şaqul pede veradayene: şakullemek, şavullamak
     şaqul ro dayene: şakullemek, şavullamak
     şaqul ver ra nayene: b. **şaqul pede veradayene**
     şaqul veradayene: şakullemek, şavullamak
şar-I (n): 1) halk 2) el
şar-II (m): b. **şare** (m)
şarab (n): b. **şerab** (n)
şarb (n): b. **şerbik-I** (n)
şarbet (n): b. **şerbet**
şarbik-I (n): küçük testi
şarbik-II (n): b. **şerbik-I** (n)

şare

şare (m): başörtü, başörtüsü, çatma (hem kadın hem erkek için), poşu, poçu
şaresto (n): b. **şaristan** (n)
şareston (n): b. **şaristan** (n)
şarge (n): meyve veya sebze saklanan yer
şarge kerdene: (ev dışında) meyve veya sebze saklamak
şari (m): b. **şare** (m)
şarike (m): başörtü, başörtüsü, çatma (hem kadın hem erkek için)
şarista (n): b. **şaristan** (n)
şaristan (n): il, vilayet, kent, şehir
Erzingan yew şaristano kan o. (Erzincan eski bir kenttir.)
şaristano kan/kehen (n): eski kent, eski şehir
şaristaniij, -e: kentli, şehirli
şaristaniiji (m): b. **şaristanije** (m)
şaristo (n): b. **şaristan** (n)
şariston (n): b. **şaristan** (n)
şaristonc, -i: b. **şaristaniij**, -e
şaristû (n): b. **şaristan** (n)
şaristûn (n): b. **şaristan** (n)
şaristûnic, -i: b. **şaristaniij**, -e
şarnas, -e: halkbilimci, folklorcu
şarnasî (m): halkbilim, folklor
şarnasiye (m): halkbilim, folklor
şarp (m): b. **şarpa** (m)
şarpa (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için)
şarpiye (m): b. **şarpa** (m)
şarwet (n): b. **şerbet**
şaş, -e-I: hatalı, yanlış
şaş-II (m): b. **şaşe** (m)

şaşe (m): sarık
şaşey (m): b. **şaşıye** (m), **şaşî** (m)
şaşê (m): b. **şaşıye** (m), **şaşî** (m)
şaşênî (m): hata, yanlışlık
şaşi (m): b. **şaşe** (m)
şaşike (m): sarık
şaşiki (m): b. **şaşike** (m)
şaşî (m): hata, yanlışlık
şaşıye (m): hata, yanlışlık
şatike (m): ense
şatıyaya (m): b. **şehtiyaya** (m), **şehtiyayîye** (m)
şatıyaye (n): b. **şehtiyaye** (n)
şatıyayene: b. **şehtiyayene**
şatıyayeyey (m): b. **şehtiyayeyeyî** (m), **şehtiyayeyîye** (m)
şatıyayeyê (m): b. **şehtiyayeyeyî** (m), **şehtiyayeyîye** (m)
şatıyayê (m): b. **şehtiyaya** (m), **şehtiyayîye** (m)
şatıyayîş (n): b. **şehtıyayîş** (n)
şatnayene: b. **şehtnayene**
şatnayîş (n): b. **şehtnayîş** (n)
şatyaya (m): b. **şehtiyaya** (m), **şehtiyayîye** (m)
şatyaye (n): b. **şehtiyaye** (n)
şatyayene: b. **şehtiyayene**
şatyayeyey (m): b. **şehtiyayeyeyî** (m), **şehtiyayeyîye** (m)
şatyayeyê (m): b. **şehtiyayeyeyî** (m), **şehtiyayeyîye** (m)
şatyayîş (n): b. **şehtıyayîş** (n)
şawitene: göndermek, yollamak
şawitiş (n): gönderme, yollama
şawqe (n): b. **şewqa** (m)
şawutene: b. **şawitene**
şawutiş (n): b. **şawitiş** (n)
şax (n): dal
şaxaf (m): b. **xaşabî** (m)
şayaxî (zh): pantolon
Ey şayaxê xo vetî. (O pan-

tolonunu çıkardı.)

şayaxê blûcînî (zh): blucin pantolon

şayaxê kilmî (zh): kısa pantolon

şayaxê kîrrî (zh): kısa pantolon

şayaxê qedifeyênî (zh): kadife pantolon

şayaxê qolî (zh): kısa pantolon

şaye (m): keyifli, sevinçli, şen, neşeli

şayene-I: edebilmek, yapabilmek, muktedir olmak

şayene-II: b. **şiyene**

şayey (m): b. **şayî** (m), **şayîye** (m)

şayê (m): b. **şayî** (m), **şayîye** (m)

şayî (m): 1) neşe, sevinç, şenlik (şen olma durumu) 2) şenlik (belli günlerde yapılan şenlik)

şayî cîkotene: b. **şayî dekewtene**

şayî dekewtene: neşelenmek

şayîr, -e: b. **şair**, -e

şayîş-I (n): edebilme, yapabilmek, muktedir olma

şayîş-II (n): b. **şiyayîş** (n)

şayîye (m): 1) neşe, sevinç, şenlik (şen olma durumu) 2) şenlik (belli günlerde yapılan şenlik)

şe kerdene: edebilmek, yapabilmek, muktedir olmak

şe: b. **seyr**

şe kerdene: b. **seyr kerdene**

şeb (n): şap

şebake (m): b. **şibake** (m)

şebek, -e: şebek

şefaq (n): b. **şefeq** (n)

şefeq (n): tan, fecir, şafak

şefî, -ye: b. **şafî**, -ye

şefitî (m): b. **şafitî** (m)

şefiyê (m): b. **şafiyî** (m)

şeftaliye (m): şeftali

şeftaliyêre (m): şeftali ağacı

şehadetname (n): diploma

şehir (n): b. **şehîr** (n)

şehîd, -e: şehit

şehîd biyene: şehit düşmek, şehit olmak

şehîle (n): b. **şerîye** (n)

şehîr (n): şehir, kent

şehîro kan (n): eski kent, eski şehir

şehîro kehen (n): eski kent, eski şehir

şehr (n): b. **şehîr** (n)

şehr (m): b. **şare** (m)

şehriya (m): b. **şerîye** (n)

şehîyaya (m): zayıf, nahif

şehîyaye (n): zayıf, nahif

şehîyayene: zayıflamak

şehîyayeyî (m): zayıflık

şehîyayeyîye (m): zayıflık

şehîyayîş (n): zayıflama

şehîyayîye (m): zayıf, nahif

şehînayene: zayıflatmak

şehînayîş (n): zayıflatma

şeiire-I (m): b. **şîire** (m)

şeiire-II (n): b. **şerîye** (n)

şekal (n): b. **lekaş** (n)

şeker (n): şeker

maşaya şekerî (m): şeker maşası

şekero pemeyên (n): pamuklu şeker

şekerdane (m): şekerlik

şekerdîş (n): edebilme, yapabilmek, muktedir olma

şekerin, -e: şekerli

şekerî

şekerî (m): bir üzüm çeşiti
şekerloxme (n): lokum
şekerpare (n): şekerpare
şekir (n): b. **şeker** (n)
şekirin, -e: b. **şekerin**, -e
şekoke (m): ahlat
şekokêre (m): ahlat ağacı
şel-I (n): kesek
şel-II (n): büzgü
şelag (m): b. **şalage** (m)
şelamundî (m): b. **şilabend** (n)
şelbûte (m): değnek
şele (m): teyel, teğel
şele (n): b. **cele** (n)
şelenaya (m): b. **şelênaya** (m)
şelenaye (n): b. **şelênaye** (n)
şelenayene: b. **şelênayene**
şelenayîş (n): b. **şelênayîş** (n)
şelenayîye (m): b. **şelênayîye** (m)
şeleqîyaya (m): b. **şeliqîyaya** (m), **şeliqîyayîye** (m)
şeleqîyaye (n): b. **şeliqîyaye** (n)
şeleqîyayene: b. **şeliqîyayene**
şeleqnayene: b. **şeliqnayene**
şeleqnayîş (n): b. **şeliqnayîş** (n)
şeleqnîyayene: b. **şeliqnîyayene**
şeleqnîyayîş (n): b. **şeliqnîyayîş** (n)
şelênaya (m): soyunmuş olan
şelênaye (n): soyunmuş olan
şelênayene: 1)soymak (birinin parasını vb. zorla almak)
2)soymak (giysisini çıkarmak, elbisesini çıkarmak)
şelênayîş (n): 1)soyma (birinin parasını vb. zorla alma)
2)soyma (giysisini çıkarma)
şelênayîye (m): soyunmuş olan

şeliqîyaya (m): pişik
şeliqîyaye (n): pişik
şeliqîyayene: pişik olmak
şeliqîyayîye (m): pişik
şeliqnayene: 1)haşlamak
2)nohut gibi pişince çatlayan yiyecekleri pişirmek
şeliqnayeni: b. **şeliqnayene**
şeliqnayîş (n): haşlama
şeliqnîyayene: haşlanmak
şeliqnîyayeni: b. **şeliqnîyayene**
şeliqnîyayîş (n): haşlanma
şelle (n): b. **cele** (n)
şellênaya (m): b. **şelênaya** (m)
şellênaye (n): b. **şelênaye** (n)
şellênayene: b. **şelênayene**
şellênayîş (n): b. **şelênayîş** (n)
şellênayîye (m): b. **şelênayîye** (m)
şelliqnayene: b. **şeliqnayene**
şelme (m): yüklük örtüsü
şelnaya (m): teyelli
şelnaye (n): teyelli
şelnayene: teyel yapmak, teyel atmak, teyellemek
şelnayîye (m): teyelli
şelqinayeni: b. **şeliqnayene**
şelqinayîş (n): b. **şeliqnayîş** (n)
şelqinîyayeni: b. **şeliqnîyayene**
şelqinîyayîş (n): b. **şeliqnîyayîş** (n)
şelqnayeni: b. **şeliqnayene**
şelqnayîş (n): b. **şeliqnayîş** (n)
şelqnîyayeni: b. **şeliqnîyayene**
şelqnîyayîş (n): b. **şeliqnîyayîş** (n)
şelwâlî (zh): b. **şelwarî** (zh)
şelwar (zh): b. **şelwarî** (zh)
şelwarî (zh): şalvar

şelxem (m): şalgam
şem (n): b. sêm (n)
şema-I (m): balmumu
şema-II (m): şema
şemamek (m): b. şemamoke (m)
şemamoke (m): güzel kokusu olan bir cins küçük kavun
şemamoki (m): b. şemamoke (m)
şembe (n): b. şeme (n)
şeme (n): cumartesi
şemek (m): b. şanike-I (m)
şemetiyayene: b. şemitiyayene
şemetiyayış (n): b. şemitiyayış (n)
şemên, -e: b. sêmên, -e
şemi (m): b. şema-I (m)
şemik (n): b. şimik (n)
şemitiyayene: kaymak, (yıldız) kaymak, akmak (yıldız akmak)
şemitiyayış (n): kayma, (yıldız) kayma
şemomik (m): b. şemamoke (m)
şempanze, -ye: şempanze
şemsî (m): b. şemsîya (m)
şemsîya (m): şemsiye
şemşa (m): b. şemsîya (m)
şemşêr (n): b. şimşêr (n)
şemsî (m): b. şemsîya (m)
şemsîya (m): b. şemsîya (m)
şemuge (m): b. şêmûge (m)
şemûk (m): b. şanike-I (m)
şemûmik (m): b. şemamoke (m)
şenayene: b. şayene-I
şenayış (n): b. şayış-I (n)
şenbe (n): b. şeme (n)
şenik, -e: 1)hafif 2)küçük, yaşça küçük 3)az
şenikek, -e: 1)hafifçe 2)küçük 3)azıcık, birazcık
şeniki (m): b. şenike (m)

şepqa (m): b. şewqa (m)
şeqayene: b. şeqiyayene
şeqayış (n): b. şeqiyayış (n)
şeqe (m): bacak
şeqetiyayene: b. şeqitiyayene
şeqetiyayış (n): b. şeqitiyayış (n)
şeqitiyayene: kaymak
şeqitiyayış (n): kayma
şeqiyayene: çatlama (deri vb. için), yarılmak (deri vb. için)
şeqiyayış (n): çatlama (deri vb. için)
şeqnayene-I: çatlattmak (deri vb. için), yarmak (deri vb. için)
şeqnayene-II: tohum serpmek, tohum ekmek (tahıl için)
şeqnayeni: b. şeqnayene
şer: b. seyr
şer kerdene: b. seyr kerdene
şerab (n): şarap
şerab (m): b. şerab (n)
şerabi (m): b. şerab (n)
şerabî (m): bir üzüm çeşiti
şerabwer, -e: şarap içen
şerav (n): b. şerab (n)
şerbet (n): şerbet
şerbik-I (n): maşrapa
şerbik-II (n): b. şarbiq-I (n)
şeref (n): şeref
şerîk, -i: b. şirîk, -e
şerî-I (n): şerit (dar ve uzun kumaş parçası)
şerî-II (n): b. şirî (n)
şeriye (n): şehriye
şerpa (m): b. şarpa (m)
şerqat (m): b. şerqatî (m)
şerqatî (m): değnek
şert (n): koşul, şart

şerte

şerte (n): 1)yaş ağaç dallarıyla örülen ince duvar 2)çit kapısı, çeper kapısı

şertekerdiş (n): yaş ağaç dallarıyla ince duvar örme

şerteronayış (n): yaş ağaç dallarıyla ince duvar örme

şerterûnayış (n): b. **şerteronayış** (n)

şerti (n): b. **şerte** (n)

şertikerdiş (n): b. **şertekerdiş** (n)

şertin, -e: şartlı

şes: b. **şeş**

şeseme (n): b. **sêşeme** (n)

şest: b. **şeştî**

şeş: altı

şeş rê se: b. **şeş sey**

şeş sey: altı yüz

şesgoşe (n): altıgen (mat)

şesin, -e: altıncı

şeştê: b. **şeştî**

şeştî: altmış

şeştîyin, -e: altmışıncı

şetil (n): b. **şitil** (n)

şetil rûnayîne: b. **şitil rûnayene**

şevak (m): b. **şibake** (m)

şew (m): b. **şewe** (m)

şew û roc: b. **şew û roj**

şew û roj: gece gündüz

şew û ruc: b. **şew û roj**

şew û ruej: b. **şew û roj**

şewat (n): 1)yangın 2)yangın (hasta için), ateş (hastalıkta), humma

şewatkar, -e: yangıncı, itfaiyeci

şewdir (n): sabah

serê şewdirî (n): tan (tan vakti), fecir, şafak

şewdir a: b. **şewdir ra**

Şewdir bi xeyr. (Günaydın.)

şewdir ra: sabahleyin

şewe (m): gece

Şewa Homayî rehmet. (İyi geceler.)

Şewa to şenike bo. (İyi geceler.)

Şewa to xeyr bo. (İyi geceler.)

Şewbaş. (İyi geceler.)

şew û roj: gece gündüz

şewenême (n): gece yarısı

şewî (m): b. **şewe** (m)

şewî (m): b. **şewe** (m)

şewle (n): ışık

şewlete (n): gece yarısı

şewq (n): ışık

şewq û şemale: ışık

şewqa (m): şapka, kasket

şewqî (m): b. **şewqa** (m)

şewşewiki (m): b. **şewşewoke** (m)

şewşewoke (m): yarasa

şewşî (m): tavukkarası, gece körlüğü

şewşî biyene: tavukkarası hastalığına yakalanmak

şewşî girewtene: tavukkarası hastalığına yakalanmak

şewte (m): değnek

şewti (m): b. **şewte** (m)

şex (n): b. **şêx** (n)

şexê (m): b. **şêxî** (m)

şexsî, -ye: özel, hususi

şeyene: b. **şîyene**

şeyîne: b. **şîyene**

şeyîne rehmet: b. **şîyene rehmet**

şeyîr (n): b. **şehîr** (n)

şeyîş (n): b. **şîyayîş** (n)

şeyîşrehmet (n): b. **şîyayîş-**

rehmet (n)
 şeyl (n): b. şel (n)
 şeyle (m): pekmez dolusu ka-
 zan (bir pekmez ölçüsü)
 şeyli (m): b. şeyle (m)
 şeyra (m): b. şeriye (n)
 şeyşt: b. şeştî
 şeyşti: b. şeştî
 şeyştin, -e: b. şeştîyin, -e
 şeyştîyin, -e: b. şeştîyin, -e
 şeyşti: b. şeştî
 şeyştîyin, -e: b. şeştîyin, -e
 şeyta (n): b. şeytan (n)
 şeytan, -e: 1)şeytan, iblis 2)b.
 şeytanok (n)
 şeytaney (m): b. şeytanî (m),
 şeytanîye (m)
 şeytanê (m): b. şeytanî (m),
 şeytanîye (m)
 şeytanênî (m): şeytanlık, iblis-
 lik
 şeytanî (m): şeytanlık, iblislik
 şeytanîye (m): şeytanlık, iblis-
 lik
 şeytanok (n): salyangoz
 şeytar (n): b. şerte (n)
 şeytarkardış (n): b. şerteker-
 diş (n)
 şeytarkerdiş (n): b. şerteker-
 diş (n)
 şeyti (m): b. şewte (m)
 şeyto (n): b. şeytan, -e
 şeyton, -i: b. şeytan, -e
 şeytonê (m): b. şeytanî (m),
 şeytanîye (m)
 şeytonik (n): b. şeytanok (n)
 şeytû (n): b. şeytan, -e
 şeytûn (n): b. şeytan (n)
 şeytûney: b. şeytanî (m), şey-
 tanîye (m)
 şeytûnê (m): b. şeytanî (m),
 şeytanîye (m)

şêhîd, -e: b. şehîd, -e
 şêhir (n): b. şehîr (n)
 şêhre (n): b. şeriye (n)
 şêl (n): b. sêl (n)
 şêlik (n): geçim
 şêm (n): b. sêm (n)
 şêmên, -e: b. sêmên, -e
 şêmige (m): b. şêmûge (m)
 şêmuge (m): b. şêmûge (m)
 şêmûge (m): eşik
 şên, -e: neşeli, sevinçli, şen
 şên biyene: neşelenmek, se-
 vinmek, memnun kalmak,
 memnun olmak
 şên kerdene: neşelendir-
 mek, sevindirmek, memnun
 etmek
 şênayî (m): neşe, sevinç, şenlik
 (şen olma durumu)
 şêne-I (n): terazi, tartaç
 şêne-II (n): b. sêne (n)
 şêney (m): b. şênîye (m), şê-
 nî (m)
 şênê (m): b. şênîye (m), şênî (m)
 şêni (n): b. şêne-I (n)
 şênî (m): neşe, sevinç, şenlik
 (şen olma durumu)
 şênîye (m): neşe, sevinç, şenlik
 (şen olma durumu)
 şêr, -e-I: aslan
 şêr-II: b. seyr
 şêr kerdene: b. seyr ker-
 dene
 şêri-I (m): b. şêre (m)
 şêri-II (n): b. şeriye (n)
 şêrin, -e: b. şîrin, -e
 şêrîn, -e: b. şîrin, -e
 şêrînîye (m): b. şîrinî (m), şî-
 rinîye (m)
 şêrkerdox, -e: b. seyrkerdox, -e
 Şêrvan (n): Şirvan
 şêseme (n): b. sêseme (n)

şêst: b. **şeştî**
şêseme (n): b. **sêseme** (n)
şêşt: b. **şeştî**
şêştay: b. **şeştî**
şêştin, -e: b. **şeştîyin, -e**
şêştî: b. **şeştî**
şêtû (n): b. **şeytan, -e**
şêtûn (n): b. **şeytan, -e**
şêtûnê (m): b. **şeytanî** (m),
şeytaniye (m)
şêwirmend, -e: danışman
şêwirmendiye (m): danışmanlık
şêx, -e: şeyh
şêxey (m): b. **şêxiye** (m)
şêxê (m): b. **şêxî** (m)
şêxênî (m): şeyhlik
şêxî (m): şeyhlik
şêxiye (m): şeyhlik
şib (n): b. **şeb** (n)
şibak (m): b. **şibake** (m)
şibake (m): bina duvarının iç tarafında bulunan ve dışarıya açılmayan pencere biçimindeki yer
şibaki (m): b. **şibake** (m)
şier (m): b. **şîre** (m)
şifaq (n): b. **şefeq** (n)
şifil (n): b. **şilf** (n)
şifl (n): b. **şilf** (n)
şifur (n): b. **şofor, -e**
şîî, -ye: b. **şîî, -ye**
şîire-I (m): b. **şîire** (m)
şîire-II (n): b. **şerîye** (n)
şîitî (m): b. **şîitî** (m)
şîjî (m): ayran veya yoğurdun üstte çıkan çok sulu kısmı (ayranlı su)
şik (n): kuşku, şüphe
şik kerdene: kuşkulanmak, şüphelenmek
şikeft (n): b. **şikefte** (m)

şikefte (m): mağara
şikita (m): 1) kırık 2) yaşlı (kadın), ihtiyar (kadın)
şikite-I (n): 1) kırık 2) yaşlı (erkek), ihtiyar (erkek)
şikite-II (n): kayalık
şikitene: kırmak
şikitiş (n): kırma
şikitiye (m): 1) kırık 2) yaşlı (kadın), ihtiyar (kadın)
şikiyaya (m): kırık
şikiyaye (n): kırık
şikiyayene: kırılmak
şikiyayış (n): kırılma
şikiyayîye (m): kırık
şikkerda: kuşkulu, şüpheli
şikkerde (n): kuşkulu, şüpheli
şikta (m): b. **şikita** (m), **şikitiye** (m)
şikte (n): b. **şikite** (n)
şıktene: b. **şikitene**
şıktiş (n): b. **şikitiş** (n)
şikyaya (m): b. **şikiyaya** (m)
şikyaye (n): b. **şikiyaye** (n)
şikyayene: b. **şikiyayene**
şikyayış (n): b. **şikiyayış** (n)
şikyayîye (m): b. **şikiyayîye** (m)
şilabend (n): uçkur
şilamuînd (m): b. **şilabend** (n)
şilamund (m): b. **şilabend** (n)
şilamûnd (m): b. **şilabend** (n)
şilawinde (m): b. **şilabend** (n)
şilawînd (n): b. **şilabend** (n)
şilawundî (m): b. **şilabend** (n)
şileyl (n): b. **şilêl** (n)
şilêl (n): çavdar
şilf (n): kabzasız bıçak
şilike (m): ense
şilikî (m): akıtma (civıkça hamurdan yapılan bir tür tatlı)
şilî (m): yağış
şilî-şepelî (m): b. **şilîûşe-**

pelî (m)
şilûşepelî (m): sulusepken kar, yağmurla karışık yağan kar
şilûşepelî (m): b. **şilûşepelî** (m)
şiliye (m): yağmur
şiliyin (n): 1) yağışlı 2) yağmurlu
şillikî (m): b. **şilikî** (m)
şilnaya (m): b. **şelênaya** (m)
şilnaye (n): b. **şelênaye** (n)
şilnayene: b. **şelênayene**
şilnayîş (n): b. **şelênayîş** (n)
şilnayiye (m): b. **şelênayiye** (m)
şilope (n): sulusepken kar, yağmurla karışık yağan kar
şilor (n): çapak
şilor dayene: çapaklanmak
şilor girewtene: çapaklanmak
şiltike (m): b. **şilike** (m)
şiluki (m): b. **şilikî** (m)
şilukî (m): b. **şilikî** (m)
şilumpe (n): b. **şilope** (n)
şilwalindî (m): b. **şilabend** (n)
şilwar (zh): b. **şelwarî** (zh)
şilwarî (zh): b. **şelwarî** (zh)
şima-I (zh, z): siz
şima-II (m): b. **şema-I** (m)
şimaki (m): b. **şibake** (m)
şimaliyê eyelan (n): çocuk bezi, etek bezi
şimaliyê eyelon (n): b. **şimaliyê eyelan** (n)
şiman (zh, z): b. **şima-I** (zh, z)
şimay (m): b. **şema-I** (m)
şimbêle (m): b. **şimêle** (m)
şimbêli (m): b. **şimêle** (m)
şimel (m): b. **şimêle** (m)
şimêle (m): biçilip yerde bırakılmış olan ekin dizisi
şimik-I (n): terlik

şimik-II (n): b. **çimik** (n)
şimike (m): b. **şimik-I** (n)
şimišta (m): asma veya üzüm teveğinin kesilmiş olan ince, kuru dalları
şimite (m): içki
şimite alkoline (m): alkollü içki
şimitene: içmek (su, içki, sigara vb. için)
şimitox, -e: içici, içkici
şimondî (m): b. **şimûndî** (m)
şimşêr (n): kılıç
şimşîr (n): b. **şimşêr** (n)
şimşiyer (n): b. **şimşêr** (n)
şimşyer (n): b. **şimşêr** (n)
şimûek (m): b. **şanike-I** (m)
şimûind (m): b. **şimûndî** (m)
şimûnd (m): b. **şimûndî** (m)
şimûndî (m): çuvalın ağzını dikmek, çarık ve çorap bağlamak vb. için kullanılan kıldan yapılma ip
şinawitene: b. **eşnawitene**
şinawitiş (n): b. **eşnawitiş** (n)
şinawutene: b. **eşnawitene**
şinawutiş (n): b. **eşnawitiş** (n)
şinayene: b. **eşnawitene**
şinayîş (n): b. **eşnawitiş** (n), **hesnayîş** (n)
şinbêl (m): b. **şimêle** (m)
şing (m): b. **şinge** (m)
şinge (m): yemlik (bitkisi)
şinga heran (m): bir çeşit yemlik (bitkisi)
şinga xatunan (m): bir çeşit yemlik (bitkisi)
şinga xatunon (m): b. **şinga xatunan** (m)
şinga xatunûn (m): b. **şinga xatunan** (m)
şingey xatunon (m): b. **şin-**

şingi

ga xatunan (m)
şingi (m): b. **şinge** (m)
şinik-I (n): kile, ölçek (tahıl ölç-
meye yarar kap), şinik
şinik, -i-II: b. **şenik, -e**
şinikek, -i: b. **şenikek, -e**
şip (m): b. **şîpe** (m)
şipik (n): b. **şîpe** (n)
şiplore (m): b. **şaplore** (m)
şiplore vetene: b. **şaplore**
vetene
şiq (m): b. **şiqe** (m)
şiqe (m): 1)üzzerine pestil bula-
macı sürülerek pestil yapımı
için kullanılan bez 2)geniş-
liği az olan tarla veya tarla-
nın bir bölümü
şiqi (m): b. **şiqe** (m)
şiqoqe (m): b. **şekoke** (m)
şiqoqêre (m): b. **şekokêre** (m)
şiqoqi (m): b. **şekoke** (m)
şirawitene: b. **şawitene**
şirawitiş (n): b. **şawitiş** (n)
şirawtene: b. **şawitene**
şirawtiş (n): b. **şawitiş** (n)
şirika lewî (m): alt dudakın ortasındaki ince girinti
şirik, -e: ortak
"Xe le bi firik, mela bi şirik."
şirik bîyayene: b. **şirik bî-**
yene
şirik bîyene: ortak olmak
şirikatî (m): ortakçılık
şirikatîye (m): ortakçılık
şirikayî (m): ortakçılık
şirikey (m): b. **şirikiye** (m)
şirikê (m): b. **şiriki** (m)
şiriki (m): ortakçılık
şirikiye (m): ortakçılık
şirîn, -e: b. **şirin, -e**
şirît (n): binanın çatısını taşı-
ması için tavanda yatay

olarak kullanılan çok kalın
direk
şirt (n): b. **şert** (n)
şirte (n): b. **şerte** (n)
şirtîqer, -e: b. **şirtîqer, -e**
şirûb (n): b. **şurub** (n)
şit (n): süt
şit dayene ...: emzirmek
şit dîyayene ...: emzirilmek
şit werdene: süt emmek
şitawe (m): badana
şitaweker, -e: badanacı
şitdayiş ...: emzirme
şitdîyayiş ...: emzirilme
şitene: b. **şutene**
şitêni (m): sütlaç
şitil (n): fide
şitil pirodayene: fidele-
mek, fide dikmek
şitil ronayene: 1)fidelemek,
fide dikmek 2)tohum ekmek
şitil ronayîne: b. **şitil ro-**
nayene
şitile (n): 1)b. **şitil** (n) 2)kovan
(arı kovanı)
şitile ronayene: b. **şitil ro-**
nayene
şitin, -e: sütlü
şitini (m): b. **şitine** (m)
şitiş (n): b. **şutiş** (n)
şitle (n): b. **şitil** (n)
şitle pirodayîne: b. **şitil pi-**
rodayene
şiv (m): b. **şewte** (m)
şive (m): b. **şewte** (m)
şiverê (m): patika
şiving (n): b. **siving** (n)
şivalendî (m): b. **şilabend** (n)
şiwana (m): çoban
şiwane (n): çoban
şiwaneî (m): çobanlık
şiwaneyê (m): b. **şiwaniye** (m)

şiwaneyî (m): çobanlık
şiwaneyîye (m): çobanlık
şiwânên (m): b. **şiwânênî (m)**
şiwânênî (m): çobanlık
şiwaniye (m): çoban
şiwâr, -e: b. **suwar, -e**
şiwârî, -ye: b. **suwârî, -ye**
şiwax (n): b. **siwax (n)**
şiwîyayene: b. **şuwîyayene**
şiwone (n): b. **şiwane (n)**
şiwoneyê (m): b. **şiwaneyî (m)**
şiwûne (n): b. **şiwane (n)**
şiwûneyê (m): b. **şiwaneyî (m)**
şixuliyayene: b. **şuxuliyayene**
şixuliyayîş (n): b. **şuxuliyayîş (n)**
şixulnayene: b. **şuxulnayene**
şixulnayîş (n): b. **şuxulnayîş (n)**
şî (m): b. **şîye (m)**
şîa (m): Şiilik
şîa, -ye: b. **şîya, -ye**
şîelik (n): b. **şêlik (n)**
şîfa (m): şîfa
şîfon (n): şîfon
şîfon (m): b. **şîfone (m)**
şîfone (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için)
şîfonîyer (n): şîfoniyer
şîfre (n) (TE): şîfre
şîî, -ye: Şîi
şîire (m): şîir
şîirkî: şîirsêl
şîîtî (m): Şîiilik
şîiyey (m): b. **şîiyiye (m)**
şîiyê (m): b. **şîiyiye (m)**
şîiyiye (m): Şîiilik
şîkayene: b. **şayene-I**
şîkayêne: b. **şayene-I**
şîkyaye (n): b. **şîkiyaye (n)**
şîl (n): çalı parçası (küçük ağaç parçası)

şîlane (m): kuşburnu
şîlanêre (m): kuşburnu ağacı, yabangülü ağacı
şîlepo (n): b. **şîlope (n)**
şîlgerm, -e: b. **şîrgerm, -e**
şîlgerm bîyayene: b. **şîrgerm bîyene**
şîlgerm kerdene: b. **şîrgerm kerdene**
şîlgermbîyayîş (n): b. **şîrgermbîyayîş (n)**
şîlgermkerdiş (n): b. **şîrgermkerdiş (n)**
şîlî (m): b. **şîlî (m)**
Şîlî (m): Şîli
şîlkî (m): b. **şîlikî (m)**
şîmel (m): b. **şîmêle (m)**
şîn (n): b. **şêne-I (n)**
şînayene: b. **şayene-I**
şînayîş (n): b. **şayîş-I (n)**
şîndor (n): b. **şînor (n)**
şîndoro viraşte (n): b. **şîno-ro viraşte (n)**
şînema (m): b. **şînema (m)**
şînî (m): b. **şênî-I (m), şênîye (m)**
şîp (m): b. **şîpe (m)**
şîpe (m): burgaç, girdap, eğrim; hızı çok olan su akıntısı
şîpi (m): b. **şîpe (m)**
şîr (n): **şîr (n)**
şîrane (n): bağ ürünü -pestil vb.- tatlı yiyeceklerin genel adı
şîrane kerdene: (bağ bozumu sırasında) bağ ürünü tatlılar hazırlamak
şîranî (m): tatlı (nm) (tatlı yiyecek)
şîranîrotox, -e: tatlıcı
şîranîviraşttox, -e: tatlıcı
şîraniye (m): tatlı (nm) (tatlı)

yiyecek)
 şire (n): şıra
 şiren, -e: b. şirin, -e
 şirez (n): b. şîrêz (n)
 şîrê (n): b. şîrin (n)
 şîrên, -e: b. şîrin, -e
 şîrênênî (m): b. şîrinênî (m)
 şîrênîye (m): b. şîrinî (m), şî-
 rinîye (m)
 şîrêz (n): çiriş
 şîrgerm, -e: ılık
 şîrgerm bîyene: ılıklaşmak
 şîrgerm kerdene: ılıklaştır-
 mak
 şîrgermbîyayîş (n): ılıklaşma
 şîrgermkerdiş (n): ılıklaştır-
 ma
 şîrig, -e: b. şîrik, -e
 şîrig bîyene: b. şîrik bî-
 yene
 şîrigatîye (m): b. şîrikatîye (m)
 şîrigîye (m): b. şîrikîye (m)
 şîrik-I (n): kenger, kengel
 şîrik-II (n): b. rîşik (n)
 şîrik, -e-III: b. şîrik, -e
 şîrik bîyayene: b. şîrik bî-
 yene
 şîrikayî (m): b. şîrikayî (m)
 şîrin, -e: şirin, tatlı (s)
 şîrine (n): b. şîrane (n)
 şîrine kerdene: b. şîrane
 kerdene
 şîriney (m): b. şîrinî (m), şîri-
 nîye (m)
 şîrinê (m): b. şîrinî (m), şîrinî-
 ye (m)
 şîrinênî (m): şirinlik, tatlılık
 şîrinî (m): şirinlik, tatlılık
 şîrinîye (m): tatlılık, şirinlik
 şîriz (n): b. şîrêz (n)
 şîrîn, -e: b. şîrin, -e
 şîrîney (m): b. şîrinî (m), şîri-

nîye (m)
 şîrinê (m): b. şîrinî (m), şîrinî-
 ye (m)
 şîrinîye (m): b. şîrinî (m), şîri-
 nîye (m)
 şîrne (n): b. şîrane (n)
 şîrne kerdene: b. şîrane
 kerdene
 şîroz (n): b. sîroz (n)
 şîrozin, -e: b. sîrozin, -e
 şîrpence (n): şirpençe, kızıl-
 yara
 şîrş (m): b. sîrsî (m)
 şîrtîqer, -e: çalışkan
 şîs, -e: b. sîs, -e
 şîş (m): b. şîşe-I (m)
 şîşe-I (m): şîş
 şîşe-II (m): b. şuşe (n)
 şîşi (m): b. şîşe-I (m)
 şîşman, -e: şişman
 şişman bîyene: şişmanla-
 mak
 şişman kerdene: şişman-
 latmak
 şîvig (n): b. siving (n)
 şîvîng (n): b. siving (n)
 şîx (n): b. şêx (n)
 şîxiye (m): b. şêxiye (m)
 şîy (m): b. sîye (m)
 şîya, -ye-I: b. sîya, -ye
 şîya-II (m): b. şîa (m)
 şîyane: b. şîyene
 şîyaset (n): b. sîyaset (n)
 şîyasî, -ye: b. sîyasî, -ye
 şîyaye (n): gider
 şîyayeyê rojêk: bir günlük
 gider
 şîyayeyê serrawextî: yıllık
 gider
 şîyayeyê serrewextî: b. şî-
 yayeyê serrawextî
 şîyayeyê yew roje: bir gün-

lük gider
 şîyayeyo rojane: günlük gi-
 der
 şîyayeyo serrane: yıllık gi-
 der
 şîyayene: b. şîyene
 şîyayene awa: b. şîyene
 awan
 şîyayene awo: b. şîyene
 awan
 şîyayene awon: b. şîyene
 awan
 şîyayene awû: b. şîyene
 awan
 şîyayene awûn: b. şîyene
 awan
 şîyayene maseran ser: b.
 şîyene mahseran ser
 şîyayene ra dorî: b. şîyene
 awan
 şîyayene rehmet: b. şîyene
 rehmet
 şîyayene û ameyene: b. şî-
 yene û ameyene
 şîyayêne: b. şîyene
 şîyayîne: b. şîyene
 şîyayîne rehmet: b. şîyene
 rehmet
 şîyayîs (n): b. şîyayîş (n)
 şîyayîş (n): gitme
 şîyayîşrehmet (n): vefat etme
 şîyayîşûameyîş (n): dolaşma
 şîye (m): b. sîye (m)
 şîyene: gitmek
 Ti şo!/Ti şore! (Sen git!)
 şîyene awan: batmak (gü-
 neş, ay vb. için)
 Roj şî awan. (Güneş battı.)
 şîyene kergeyan ser: bağ-
 bozumuna başlama
 şîyene mahseran ser: bağ-
 bozumuna başlama

şîyene ra dorî: b. şîyene
 awan
 Roz sono ra dorî. (Güneş
 batıyor.)
 şîyene rehmet: vefat etmek
 şîyene rezan ser: bağbo-
 zumuna başlama
 şîyene û ameyene: dolaş-
 mak
 şîyes: b. şîyês
 şîyex (n): b. şêx, -e
 şîyexê (m): b. şêxiye (m)
 şîyeyîş (n): b. şîyayîş (n)
 şîyês: on altı
 şîyis: b. şîyês
 şo-I (m): b. şewe (m)
 Şoyê tu xêri b'.: b. Şewa to
 xeyr bo.
 şo-II (n): b. şan (n)
 şodir (n): b. şewdir (n)
 serê şodirî (n): b. serê şew-
 dirî
 şodir a: b. şewdir ra
 Şodir bi xeyr.: b. Şewdir bi
 xeyr.
 şodir ra: b. şewdir ra
 şofben (n): şofben
 şofer (n): b. şofor (n)
 şofêr (n): b. şofor (n)
 şofor, -e: şoför
 şofora ambulanse (m): am-
 bülans şoförü
 şoforê ambulanse (n): am-
 bülans şoförü
 şokola (m): şokola
 şolik (m): b. şilîkî (m)
 şom (m): b. şamî (m)
 şomek (m): b. şanike-I (m)
 şomi (m): b. şamî (m)
 şomî (m): b. şamî (m)
 şomîna (m): b. şomîne (n)
 şomîne (n): şomîne

şomyek

şomyek (m): b. **şanike-I** (m)
şon (n): b. **şan** (n)
şon di: b. **şan de**
şone-I (n): b. **şane** (n)
şone-II (n): b. **şiwane** (n)
şoneyey (m): b. **şiwaneyî** (m)
şonik (n): tokaç
şonkil (n): b. **şakil** (n)
şonpole (m): püskül
şonpolin, -e: püsküllü
şop (m): b. **şope** (m)
şope (m): kez, kere, defa, sefer
şopê: bir kez
Şopê goş ra ey ser ne. (Onu bir kez dinle.)
şopêk: bir kez
şopna: yine, gene, tekrar
şoq (n): b. **şewq** (n)
şoqe (n): b. **şewqa** (m)
şoqi (n): b. **şewqa** (m)
şorax (n): çorak
şorba (m): çorba
şorba doy (m): b. **şorbaya doyi** (m)
şorba vêrî (m): b. **şorbaya vêreyî** (m)
şorbay doy (m): b. **şorbaya doyi** (m)
şorbaya doyi (m): ayran çorbası
şorbaya tutmacî (m): tutmaç
şorbaya vêreyî (m): işkembe çorbası
şorbê doyi (m): b. **şorbaya doyi** (m)
şorbe (m): b. **şorba** (m)
şorbeya tutmacî (m): b. **şorbaya tutmacî** (m)
şorbedoye (m): ayran çorbası
şorbike (m): 1) çorba 2) düğün yemeği (toplucu ye-nir)

şoreş (n): b. **şoriş** (n)
şoreşger, -e: b. **şorişgêr**, -e
şorigi (m): b. **şorike** (m)
şorigin, -e: b. **şorikin**, -e
şorik (m): b. **şorike** (m)
şorike (m): salya
şorike fek ra şiyene: ağzından salya akmak
şoriki (m): b. **şorike** (m)
şorikin, -e: salyalı
şoriş (n): devrim
şorişgêr, -e: devrimci
şorişgêrî (m): devrimcilik
şorişgêriye (m): devrimcilik
şorr, -e: tuzlu
şorrey (m): b. **şorri** (m), **şorriye** (m)
şorrênî (m): tuzluluk
şorrin, -e: aşırı tuzlu
şorrinênî (m): aşırı tuzluluk
şorrinî (m): aşırı tuzluluk
şorrinîye (m): aşırı tuzluluk
şorri (m): tuzluluk
şorriye (m): tuzluluk
şortî (zh): şort
şorva (m): b. **şorba** (m)
şorve (n): b. **şorba** (m)
şorvike (m): b. **şorbike** (m)
şoşman, -e: b. **şişman**, -e
şoşman biyayene: b. **şişman biyene**
şoşman kerdene: b. **şişman kerdene**
şoti (m): b. **şewte** (m)
şov (m): b. **şûve** (m)
şove (m): b. **şûve** (m)
şove kerdene: b. **şûve kerdene**
şove verdayîne: b. **şûve verdayene**
şow (m): b. **şewe** (m)
şowq (n): b. **şewq** (n)

şowq û şemal: b. şewq û şemale
 şowqa (m): b. şewqa (m)
 şowqe (n): b. şewqa (m)
 şowqî (m): b. şewqa (m)
 şowş (m): b. şewşî (m)
 şowş biyene: b. şewşî biyene
 şowşî (m): b. şewşî (m)
 şowşî biyene: b. şewşî biyene
 şowti (m): b. şewte (m)
 şuane (n): b. şiwane (n)
 şuaneyiye (m): b. şiwaneyî (m)
 şuarba (m): b. şorba (m)
 şuarbey duey (m): b. şorbaya doyi (m)
 şuarr: b. şorr, -e
 şue (n): b. şûy (n)
 şuep (m): b. şope (m)
 şuepna: b. şopna
 şufir (n): b. şofor (n)
 şufur (n): b. şofor (n)
 şulikî (m): b. şilîkî (m)
 şulimpe (n): b. şilope (n)
 şullikî (n): b. şilîkî (m)
 şullimpe (n): b. şilope (n)
 şundor (n): b. şînor (n)
 şurib (n): b. şurub (n)
 şurub (n): şurub
 şuşa (m): b. şuşe (n)
 şuşe (n): 1) şişe 2) bardak
 şuşey çay (n): b. şuşeyê çay (n)
 şuşeyê awe (n): su şişesi, su bardağı
 şuşeyê çay (n): çay bardağı
 şuşê çay (n): b. şuşeyê çay (n)
 şuşî (n): b. şuşe (n)
 şuşţ biyene: b. şuşţ biyene
 şuşţ biyene: kaymak
 şuşţbiyayîş (n): kayma
 şuşţikîyayene: kaymak

şuşţikîyayîş (n): kayma
 şutene: yıkamak
 şutike (m): 1) başörtü, başörtüsü (hem kadın hem erkek için) 2) çelgi
 şutiki (m): 1) b. şare (m) 2) b. şutike (m)
 şutiş (n): yıkama
 şuve (m): b. şûve (m)
 şuve kerdene: b. şûve kerdene
 şuve verdayîne: b. şûve verdayene
 şuwalendî (m): b. şilabend (n)
 şuwalêndî (m): b. şilabend (n)
 şuwane (n): b. şiwane (n)
 şuwanetî (m): b. şiwanetî (m)
 şuwanetîye (m): b. şiwanetî (m)
 şuwaneyiye (m): b. şiwaneyî (m)
 şuwanên (m): b. şiwanênî (m), şiwaneyî (m)
 şuwanênî (m): b. şiwanênî (m), şiwaneyî (m)
 şuwaniye (m): b. şiwaniye (m)
 şuwar, -e: b. suwar, -e
 şuwarî, -ye: b. suwarî, -ye
 şuwax (n): b. siwax (n)
 şuwîyayene: yıkanmak
 şuwîyayîş (n): yıkanma
 şuxilîyayene: b. şuxulîyayene
 şuxilîyayîş (n): b. şuxulîyayîş (n)
 şuxilnayene: b. şuxulnayene
 şuxilnayîş (n): b. şuxulnayîş (n)
 şuxulîyayene: çalışmak
 şuxulîyayîş (n): çalışma
 şuxulnayene: çalıştırmak
 şuxulnayîş (n): çalıştırma
 şuyalendî (m): b. şilabend (n)
 şuyane (n): b. şiwane (n)
 şuyaneyiye (m): b. şiwaneyî (m)

şuyar

şuyar, -e: b. suwar, -e
şuyarî, -ye: b. suwarî, -ye
şuye (n): b. şıye (m)
şû (n): b. şan (n)
şûbe-I (n): şube
şûbe-II (m): b. şûve (m)
şûbe kerdene: b. şûve kerdene
şûbe verdayeni: b. şûve verdayene
şûm (m): b. şamî (m)
şûmekî (m): b. şanike-I (m)
şûmî (m): b. şamî (m)
şûmîla (m): boyunduruk çubuklarını birbirine bağlayan ip
şûmşîn: b. şûmşîne (m)
şûmşîne (m): balkon, ayvan, eyvan
şûn (n): b. şan (n)
şûn di: b. şan de
şûnd (n): b. şan (n)
Şûnd tu xêri b': b. Şanê to xeyr bo.
şûne-I (n): b. şane (n)

şûne-II (n): b. şiwane (n)
şûneyê (m): b. şiwaneyî (m)
şûneyî (m): b. şiwaneyî (m)
şûni-I (n): b. şane (n)
şûni-II (n): b. şiwane (n)
şûnik (n): b. şonik (n)
şûr (n): kılıç
şûrik (n): sabanın çift sürerken elle tutulan kısmından top-rağa kadar uzanan parçası
şûşa (m): b. şuşe (n)
şûşe (n): b. şuşe (n)
şûv (m): b. şûve (m)
şûv kerdene: b. şûve kerdene
şûv verdayene: b. şûve verdayene
şûve (m): herk, nadas
şûve kerdene: herk etmek, nadas etmek
şûve verdayene: nadasa bırakmak, nadasa yatırmak
şûy (n): yıkanma ve çamaşır yıkama zamanı, yunak

T

ta-I (n): sıtma, malarya
ta girewtene: sıtmaya yakalanmak, sıtma tutmak
Ey ta girewto. (O sıtmaya yakalanmış.)
ta girotene: b. **ta girewte-ne**
ta gurotene: b. **ta girewte-ne**
ta-II: b. **tîya**
ta-III (m): b. **teye (m)**
ta-IV (n): sicim
ta re ci verdîyayene: burkulmak (el, ayak vb. için)
ta re ... verdîyayene: burkulmak (el, ayak vb. için)
Ta verdîno re linga to. (Senin ayağın burkulur.)
Ta verdîya re linga aye. (Onun ayağı burkuldu.)
ta ro ci verdîyayene: b. **ta re ci verdîyayene**
ta ro ci vêrdîyayêne: b. **ta re ci verdîyayene**
ta ro ... verdîyayene: b. **ta re ... verdîyayene**
ta ro ... vêrdîyayêne: b. **ta re ... verdîyayene**

taba (n): b. **teba (n)**
tabayê: b. **tebayê**
taban (n): 1)taban (bina, ayak-kabı vb. tabanı) 2)taban (mat)
tabaxe (m): b. **tebaxe (m)**
tabaxi (m): b. **tebaxe-I (m)**
tabî-I (n): düzey, seviye
Banê înan tabîyê banê mara yo. (Onların evi bizim evin düzeyindedir.)
tabî-II: elbet, elbette
tabîat (n): b. **tebîet (n)**
tabîî, -ye: b. **tebîî, -ye**
tabîr (n): b. **tebîr (n)**
tablo (n): tablo
tabloyê reykiye (n): çarpım tablosu (mat)
tabura (m): tabure
tabure (m): b. **tabura (m)**
tabut (n): anüs çıkıntısı
tabûre (m): b. **tabura (m)**
tac (n): b. **tace (m)**
tace (m): taç
taci (m): b. **tace (m)**
Tacikîstan (n): Tacikistan
taçanayene: b. **taçarnayene**
taçanayîş (n): b. **taçarnayîş (n)**

taçarnaya

taçarnaya (m): çalkalanmış olan

taçarnaye (n): çalkalanmış olan

taçarnayene: çalkalamak

taçarnayış (n): çalkalama

taçarnayıye (m): çalkalanmış olan

tada (m): b. **teda** (m)

tadaya (m): çeviri, tercüme

tadaye (n): 1)çeviri, tercüme 2)b. **tadîyaye** (n)

tadayene: 1)burmak, bükmek 2)çevirmek, döndürmek 3)çevirmek, tercüme etmek

tadayex: b. **tadayox**, -e

tadayîne: b. **tadayene**

tadayış (n): 1)burma, bükme 2)çevirme, döndürme 3)çevirme, tercüme etme

tadayıye (m): çeviri, tercüme

tadayox, -e: çeviren, çevirmen, tercüme eden, mütercim, tercüman

tadeyene: b. **tadîyayene**

tadeyîne: b. **tadîyayene**

tadeyış (n): b. **tadîyayış** (n)

tadîyaye (n): kıvrım

tadîyayene: 1)dönmek

a tadîyay: o döndü

2)burkulmak (el, ayak vb. için)

Linga mi tadîyay/tadîyê.

(Ayağım burkuldu.)

tadîyayış (n): 1)dönme 2)burkulma (el, ayak vb. için)

tadîyayışê destî: el burkulması

tadîyayışê linge: ayak burkulması

tadayene: b. **tadîyayene**

tadayış (n): b. **tadîyayış** (n)

taê: b. **tayê**

taf de: aniden, ansızın, birden-bire

taf de merdene: aniden ölmek

taf te: b. **taf de**

taf te merdene: b. **taf de merdene**

taf-duman: b. **tefûduman** (n)

taf-tal: b. **tef-tal**

tafir-dumûn: b. **tefûduman** (n)

tafinayene: b. **tavistene**

tafinayış (n): b. **tavistiş** (n)

tafiştene: süpürmek

tafiştiş (n): süpürme

tafûduman (n): b. **tefûduman** (n)

tafûdumon (n): b. **tefûduman** (n)

tafûdumûn (n): b. **tefûduman** (n)

tahîn (m): tahin

tahl, -e: b. **tal**, -e-I

tahleki (m): b. **tehlîyike** (m)

tahlê (m): b. **taliye** (m)

tahlî (m): b. **taliye** (m)

tahlîl (n): b. **tehlîl** (n)

tahlîyiki (m): b. **tehlîyike** (m)

tahlûke (n): b. **tehluke** (n)

tahlûkeyin: b. **tehlukeyin**, -e

tahm (n): b. **tehm** (n)

tahm kerdene: b. **tehm kerdene**

tahmnayene: b. **tehmnayene**

tahnayîne: b. **tehnayene**

tahnayış (n): b. **tehnayış** (n)

tahnebî (m): b. **tehnepî** (m)

taht (m): b. **tehte** (m)

tahta sole (m): b. **tehta sole** (m)

tahtay çarî (m): b. **tehta çareyi** (m)

tahtay sêni (m): b. **tehta sê-nî** (m)
tahtê çarî (m): b. **tehta çareyî** (m)
tahtê sêni (m): b. **tehta sê-nî** (m)
tahti (m): b. **tehte** (m)
taj (m): b. **tace** (m)
taji (m): b. **tace** (m)
tajî, -ye-I: tazi
tajî, -ye-II: b. **tazî, -ye-II**
taktîk (n): taktik
tal, -e-I: acı
tal û tırş, -e: aşırı ekşi
tal, -e-II: boş
tal kerdene: boşaltmak
tala: b. **teala**
talaş-I (n): b. **teraş-I** (n)
talaş-II (n): b. **telaşe** (n)
talaş eyştene: b. **telaşe eş-tene**
talaş kerdene: b. **telaşe kerdene**
talaş vistene: b. **telaşe fiştene**
talaşe (n): b. **telaşe** (n)
talaşe eyştene: b. **telaşe eştene**
talaşe kerdene: b. **telaşe kerdene**
talaşe vistene: b. **telaşe fiştene**
talaşeeştîş (n): b. **telaşeeştîş** (n)
talaşevistîş (n): b. **telaşefîştîş** (n)
talaşeyştîş (n): b. **telaşeeştîş** (n)
talaşvistîş (n): b. **telaşefîştîş** (n)
talazike (m): hortum
talaziki (m): b. **talazike** (m)
talebe (n): b. **telebe** (n)
taleve (n): b. **telebe** (n)

talê (m): b. **talîye** (m)
talênî (m): acılık
talike (n): b. **tehluke** (n)
talikeyin: b. **tehlukeyin, -e**
talın, -e: acılı
talî (m): acılık
talîke (n): b. **tehluke** (n)
talîkeyin: b. **tehlukeyin, -e**
talîye (m): acılık
talke (n): b. **tehluke** (n)
Tallîn (n): Tallin
talooq (n): erteleme, talik
talooq eştene: ertelemek, talik etmek
talooq kerdene: ertelemek, talik etmek
talpê hewrî (n): b. **tilpê hewrî** (n)
talsa (m): kurutulmuş elma
talte (n): kesek
taluka (m): b. **tehlukeyin** (m)
taluke (n): b. **tehluke** (n)
talukeyin: b. **tehlukeyin, -e**
taluki (n): b. **tehluke** (n)
talukiyin: b. **tehlukeyin, -e**
talûke (n): b. **tehluke** (n)
talûkeyin: b. **tehlukeyin, -e**
talwuşe (n): b. **tolebişk** (n)
tam, -e-I: tam
tam-II (n): b. **tehm** (n)
tam kerdene: b. **tehm kerdene**
tamam, -e: b. **temam, -e**
tamare (m): b. **damare** (m)
tamase (n): b. **temaşe** (n)
tamnayîne: b. **tehmnayene**
tamsar, -e: b. **tehmsar, -e**
tamsarî (m): b. **tehmsarî** (m)
tamsarîye (m): b. **tehmsarîye** (m)
tamûm: b. **temam, -e**
tanayene: yakmak (katı yaka-

çak için)

Ma emser di tonî izime/ kolî tanay. (Bu yıl iki ton odun yaktık.)

tanayîne: b. **tehnayene**

tanayîş-I (n): yakma (katı yakacak için)

tanayîş-II (n): 1) b. **tehnayîş** (n)

tane (m): b. **tanî-I** (m)

tanebî (m): b. **tehnebî** (m)

taneki (m): b. **tûnike** (m)

tanê: b. **tanî-II**

tani (m): b. **tanî-I** (m)

tanike (m): b. **tûnike** (m)

tanî-I (m): ısı

tanî ver şanayene: ısıtmak

tanî ver şanitene: ısıtmak

tanî-II: 1)b. **tay** 2)b. **tayê** 3)b.

tenê-I

tanîne: b. **tayêne**

tanînî: b. **tayêne**

tanîverşanayîş (n): ısıtma

tanîverşanitiş (n): ısıtma

tansiyon (n): tansiyon

tansiyono berz (n): yüksek

tansiyon

tansiyono kewte (n): düşük

tansiyon

tansiyono nimz (n): b. **tan-**

siyono nizm (n)

tansiyono nizm (n): düşük

tansiyon

tantor (n): b. **tantûr** (n)

tantur (n): b. **tantûr** (n)

tantûr (n): çökelek

Tanzanya (m): Tanzanya

tanzi (n): b. **tajî** (n), **tazî** (n)

tanzî (m): b. **tajîye** (m), **tazî-**
ye (m)

tap (n): doruk, şahika, zirve

tapan (n): tapan, sürgü

tapan kerdene: tapan çek-

mek, tapanlamak

tapankerdiş (n): tapanlama

tapol (n): b. **tapole** (m)

tapole (m): 1)biçilip yerde bır-

rakılmış olan ekin demeti

2)büyük baş hayvanın bir

defada yaptığı dışkı topağı

3)b. **patîle-I** (m)

tapual (m): b. **tapole** (m)

tapuel (m): b. **tapole** (m)

taqa (m): bina duvarının iç ta-

rafında bulunan ve dışarıya

açılmayan pencere biçimin-

deki yer

taqim (n): b. **taxim-II** (n)

taqimê cixara (n): b. **taxi-**

mê cixara (n)

taqimê qoltuxan (n): b. **ta-**

ximê qoltuxan (n)

taqî (m): üçetek

taqîb (n): takip

taqîb kerdene: izlemek, ta-

kip etmek, kovuşturmak

taqîbat (n): kovuşturma, taki-

bat

taqîbkerdiş (n): izleme, takip

etme, kovuşturma

taqîbkerdox, -e: izleyici

tar (n): b. **tarr-I** (n)

tar (m): b. **terhe** (m)

tara (m): b. **terhe** (m)

taramî (m): b. **tirafe** (m)

taraqeldayîş (n): b. **terheqe-**

libnayîş (n)

taraşiyayene: b. **terişiyaye-**

ne

Tarawa (m): Tarawa

tarbe (m): b. **derbe** (m)

tarbi (m): b. **derbe** (m)

tarçin (n): b. **darçîn** (n)

tare ... verdîyayîş: burkul-ma
(el, ayak vb. için)

tareciverdîyayîş (n): burkulma (el, ayak vb. için)
taredestîverdîyayîş (n): el burkulması
tarelingeverdîyayîş (n): ayak burkulması
taretxane (n): yüznumara, ayakyolu, apteshane, hela, kademhane, kenef, memişhane, tuvalet
tariş (n): b. **terş** (n)
tarişyayene: b. **terişyayene**
tari, -ye: karanlık
tariqat (n): b. **terîqet** (n)
tariqate (m): b. **terîqet** (n)
tarîx (n): tarih
tarîxî, -ye: tarihsel, tarihi
tarnayene: b. **tehnayene**
tarnayîş (n): b. **tehnayîş** (n)
taro ... verdîyayîş: b. **tare ... verdîyayîş**
taro ... vêrdîyayîş: b. **ta re ... verdîyayîş**
tarociverdîyayîş (n): b. **tareciverdîyayîş** (n)
tarocivêrdîyayîş (n): b. **tareciverdîyayîş** (n)
tarqeldayîş (n): b. **terheqelibnayîş** (n)
tarr-I (n): yenilebilen semizotu vb. otsu bitkilerin genel adı
tarr-II (n): b. **tarre** (m)
tarramî (m): tınaz
tarre (m): orakla ekin biçerken sol ele geçirilen ve biçilen büyük ekin demetini elde tutup kontrol etmeyi sağlayan bir araç
tarri (m): b. **tarre** (m)
tarrûm (m): b. **tirafe** (m)
tarrûmî (m): b. **tarramî** (m)
tarrûtur (n): sebze, göveri, gö-

verti
tarrûturr (n): b. **tarrûtur** (n)
tars (n): b. **ters** (n)
tarş (n): b. **terş** (n)
tarux (n): b. **tarîx** (n)
tarûtur (n): b. **tarrûtur** (n)
tarve (m): b. **derbe** (m)
tarvi (m): b. **derbe** (m)
tas (m): b. **tase** (m)
tasey hemomî (m): b. **tasa hemamî** (m)
tasê hemûmî (m): b. **tasa hemamî** (m)
tase (m): tas
tasa hamamî (m): b. **tasa hemamî** (m)
tasa hemamî (m): hamam tası
tasi (m): b. **tase** (m)
tasike (m): küçük tas
tasiki (m): b. **tasike** (m)
tasoke (m): fes tahtası (fesin başa oturan kısmına tutturulan tahta)
tastene: b. **taştene**
taşdere (n): b. **teştare** (n)
taşdery: b. **teştarey**
taşitiş (n): b. **taştîş** (n)
taşî (m): iğ, eğirmen, kirmen
Taşkent (n): Taşkent
taş (n): b. **teşt** (n)
taş (m): b. **taştî** (m)
taştare (n): b. **teştare** (n)
taştarey: b. **teştarey**
taştarê: b. **teştarey**
taştari (n): b. **teştare** (n)
taştene: 1)kabuğunu soymak 2)tıraş etmek
taştere (n): 1)kahvaltı ile öğle yemeği arasında yenen hafif yemek 2)b. **teştare** (n)
taştère (n): öğle yemeği ile

akşam yemeği arasında
yenen hafif yemek
taştı (m): b. **taştı** (m)
taştış (n): tıraş, tıraş etme
taştışê erdişe: sakal tıraşı
taştışê gijikî: saç tıraşı
taştışê porî: saç tıraşı
taştı (m): öğle yemeği
Mi taştı werde. (Öğle yeme-
ği yedim.)
taştıye (m): b. **taştı** (m)
taştıyeri (n): b. **taştêre** (n)
tat (m): b. **tehte** (m)
tati (m): b. **tehte** (m)
tata çarî (m): b. **tehta çare-
yî** (m)
tata sênî (m): b. **tehta sê-
nî** (m)
tatey çarî (m): b. **tehta çare-
yî** (m)
tatey sênî (m): b. **tehta sê-
nî** (m)
tata soli (m): b. **tehta sole** (m)
Tatos (n): Tekman
tava (n): b. **teba** (n)
tavaq- (n): b. **tebaq** (n)
tavilê: aniden, ansızın, birden-
bire
tavilê merdene: aniden
ölmek
T **tavistene**: ilikleme
**gojage/make/bişkoje/
qumça/sedefe/zirare ta-
vistene**: düğme ilikleme
tavistiş (n): ilikleme
tavî: b. **tabî-II**
tavûs, -e: tavus
taw (n): zaman, vakit, çağ
tawa-I (n): b. **tawe-I** (n)
tawa-II (n): b. **teba** (n)
taway: b. **tebayê**
tawey: b. **tebayê**

tawê: b. **tebayê**
tawe-I (n): tava
tawe-II (m): tava (tavada piş-
miş yemek)
tawig (n): b. **tawug** (n)
tawik (n): b. **tawug** (n)
tawike (m): b. **tawe-I** (n)
tawin (n): basur
tawin teberkerdene: basu-
ru olmak
tawug (n): kızak
tawus: b. **tavûse, -e**
tawusi (m): b. **tavûse** (m)
taxe (m): mahalle
taxim-I (n): sınır, hudut
taximo viraşte (n): suni sı-
nır, yapma sınır
taxim-II (n): 1) kostüm, takım
(giysiler için)
**taximê kincan/cilan/çina-
yan** (n): elbise takımı, giysi
takımı, kostüm
taximê palkursiyan (n):
koltuk takımı
taximê qoltixon (n): b. **ta-
ximê qoltuxan** (n)
taximê qoltuxan (n): koltuk
takımı
2) ağızlık, sigara ağızlığı, çu-
buk (uzun ağızlık)
taximê cixara (n): ağızlık,
sigara ağızlığı
taxime (m): b. **taxim-II** (n)
taxliya (m): b. **texliya** (m)
taxoke: b. **tawug** (n)
tay, -e: 1) az 2) b. **tayê**
tayna: az daha
taybetî, -ye: özel, hususi
taybetmendî (m): özellik, hu-
susiyet
**Çi taybetmendîya nê xor-
tî esta?/Çi xususiyetê nê**

xortî esto? (Bu delikanlının ne özelliği var?)
taybetmendîye (m): özellik, hususiyet
tayê: bazı, bazısı, bazıları
tayêna-I: bazıları daha
tayêna-II: b. daha-3
tayêne: bazıları
tayin, -e: sıtmalı
tayî: b. **tayê**
tayîn (m): b. **tayîne** (m)
tayîna: b. daha-3
tayîne-I (m): tayin
tayîne-II: b. **tayêne**
tayîni (m): b. **tayîne-I** (m)
tayîni: b. **tayêne**
tayînî: b. **tayêne**
taykine: b. **tayêne**
taykîne: b. **tayêne**
Tayland (n): Tayland
tayn-I: 1)b. **tenê-I** 2)b. **tay** 3)b.
tayê
tayn-II (m): 1)b. **tanî-I** (m)
tayna: az daha
tayne: b. **tayêne**
taynîni: b. **tayêne**
Taypê: Taipei
tayr, -e: b. **teyr, -e**
Taywan (n): Tayvan, Formoza
tayyor (n): tayyör
tazî, -ye-I: tazî
tazî, -ye-II: çıplak
te (m, n, z): 1)b. **ey** (n, z) 2) **aye** (m, z)
te ra: b. **ey ra, aye ra**
te ra pey: b. **ey ra pey, aye ra pey**
te re: b. **ey ra, aye ra**
teala: teâlâ (yüksek olsun) (b.
Ellah teala, Heq teala, Ho-
ma Teala, Rebî teala)
teba (n): 1)nesne, şey 2)bir şey

tebayê: bir şey
tebayêk: bir şey
tebaq (n): şap hastalığı
tebax (n): 1)b. **tebaq** (n) 2)b.
tebaxe-I (m)
tebaxça (m): küçük tabak
tebaxe-I (m): tabak
tebaxe-II (m): ağustos
tebaxi (m): b. **tebaxe-I** (m)
tebeq-I (n): kat
tebeqê dîyine (n): ikinci kat
tebeqê serbanî (n): çatı katı
tebeq-II (n): b. **tebaq** (n)
tebeqe (m): b. **tebaxe-I** (m)
teber: 1)dış, dışarı 2)hariç
To ra teber kesî nêva. (Sen hariç kimse söylemedi.)
berê teberî (n): dış kapı
teber a: b. **teber ra**
teber dayene: 1)dışa vurmak 2)uçuklamak
teber kerdene: dışarıya çıkarmak
Keye ra teber ke! (Evden dışarıya çıkar!)
teber ra: dışarıda, dışarıdan
teberê teberan: en dış
vetene teber: dışarıya çıkarmak
teberhoke (m): dış aç
teberhokin, -e: dış açılı
tebeşîr (n): tebeşir
tebîet (n): doğa, tabiat
tebîî, -ye: doğal, tabii
tebîr (n): deyim, tabir
tebîştîş (n): b. **tepiştîş** (n)
tecil (n): tecil
tecil kerdene: tecil etmek
tecilkerdiş (n): tecil etme
teda (m): baskı, eziyet
tedawî (m): sağaltım, tedavi
tedawîker, -e: sağaltıcı, sağal-

tımcı, terapist
tede: 1) içinde 2) beraber, birlikte
tede de jayene: b. ... de de jayene
tede fele mendene: (mecazen) kusuru/eksigi kalmak
tede fele verdayene: (mecazen) kusurlu/eksik bırakmak
tede kar kerdene: etkilemek, tesir etmek
tede ra mendene: b. **tede ray mendene**
tede ray mendene: geçirmek, uğurlamak (bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlamak)
Çi kes tede ray nêmend. (Hiç kimse -onu- geçirmede./ Hiç kimse uğurlamadı.)
tede rê mendene: b. **tede ray mendene**
tede şiyayene (war): b. ... de şiyene
tede tey vetene: hissetmek, sezinlemek, sezme
tede vejîyayene: anlaşıl-mak
tede vetene: 1) hissetmek, sezinlemek, sezme 2) anlaşıl-mak
tedefelemendiş (n): tarla sürerken karasabanın giremediği engibeli yerin sürülemeden kalması
tedefeleverdayiş (n): tarla sürerken karasabanın giremediği sürülememiş yer bırakma
teder: b. **tede**
tederamendiş (n): b. **tederay-**

mendiş (n)
tederaymendiş (n): geçirme, uğurlama (bir yere kadar birlikte yürüyerek uğurlama)
tederêmendiş (n): b. **tederaymendiş (n)**
tedeşiyayiş (war): b. ... deşiyayiş
tedeteyvetiş (n): hissetme, sezinleme, sezme
tedevejîyayiş (n): anlaşılma
tedevetiş (n): 1) hissetme, sezinleme, sezme 2) anlaşma
tedeyî (zh): içindekiler (kitap vb. için), münderecat, mündericat
tedi: b. **tede**
tedir: b. **tede**
teera (m): b. **teyara (m)**
tef û tal (n): b. **tef-tal (n)**
tef-tal (n): eşya
tefênayene: söndürmek
tefênayiş (n): söndürme
tefinayene: b. **tefênayene**
tefinayiş (n): b. **tefênayiş (n)**
tefinayene: b. **tefênayene**
tefinayiş (n): b. **tefênayiş (n)**
teftiş (n): denetleme, denetim, teftiş
teftiş kerdene: denetlemek, teftiş etmek
teftişker, -e: denetleyici
tefûduman (n): fırtına
tefûdumon (n): b. **tefûduman (n)**
tefûdumûn (n): b. **tefûduman (n)**
tegel (n): teyel, teğel
tegel kerdene: teyel yapmak, teyel atmak, teyelle-mek

tegelin, -e: teyelli
tegelkerda (m): teyelli
tegelkerde (n): teyelli
tegelkerdiye (m): teyelli
Tegucigalpa (m): Tegucigalpa
tehen (m): b. **tanî-I** (m)
tehernayîne: b. **tehnayene**
tehernayîş (n): b. **tehnayîş** (n)
tehîn (m): b. **tahîn** (m)
tehl, -e: b. **tal**, -e-I
tehleki (m): b. **tehlîyike** (m)
tehlîke (n): b. **tehlûke** (n)
tehlîkeyin: b. **tehlûkeyin**, -e
tehlî (m): b. **taliye** (m)
tehlîl (n): analiz, çözümlenme, tahlil
tehlîyik (m): b. **tehlîyike** (m)
tehlîyike (m): bir üzüm çeşiti
tehlûke (n): tehlike
tehlûkeyin, -e: tehlikeli
tehlûke (n): b. **tehlûke** (n)
tehlûkeyin, -e: b. **tehlûkeyin**, -e
tehm (n): tat, lezzet
tehm kerdene: tatmak, tadına bakmak
tehmkor, -e: tatsız, lezzetsiz
tehmkorênî (m): tatsızlık, lezzetsizlik
tehmkorî (m): tatsızlık, lezzetsizlik
tehmkorîye (m): tatsızlık, lezzetsizlik
tehmnayene: tatmak, tadına bakmak:
tehmसार, -e: tatsız, lezzetsiz
tehmसारî (m): tatsızlık, lezzetsizlik
tehmसारîye (m): tatsızlık, lezzetsizlik
tehmserd, -e: tatsız, lezzetsiz
tehmserdî (m): tatsızlık, lezzetsizlik

tehmserdîye (m): tatsızlık, lezzetsizlik
tehn (m): b. **tanî-I** (m)
tehnayene: öğütmek
tehnayîne: b. **tehnayene**
tehnayîş (n): öğütme
tehnebî (m): Tahannebi üzümü
tehqîqat (n): soruşturma, tahkikat
tehqîqat kerdene: soruşturmak, tahkikat yapmak
tehqîqat virâştene: soruşturmak, tahkikat yapmak
Tehran (n): Tahran
teht (m): b. **tehte** (m)
tehte (m): üzeri düz olan büyük ve geniş taş
tehta çarî (m): b. **tehta çareyî** (m)
tehta çareyî (m): alın kemiği
tehta sênî (m): göğüs kemiği
tehta sole (m): üzerinde hayvanlara tuz yedirilen düz, büyük ve geniş taş
tehti (m): b. **tehte** (m)
tek: 1)tek (mat) 2)salt
tek û çift: b. **tek û çut**
tek û çit: b. **tek û çut**
tek û çut: tek ve çift (mat)
tek-çift: b. **tek-çut**
tek-çit: b. **tek-çut**
tek-çut: tek-çift
tek-tena: yapayalnız
tek-tenya: b. **tek-tena**
tek-teyna: b. **tek-tena**
teke (m): cüzdandan (para cüzdanı)
tekeleke (m): tekerlek, teker
tekeleki (m): b. **tekeleke** (m)
teker (m): b. **tekere** (m)
tekere (m): tekerlek, teker

tekeri

tekeri (m): b. **tekere** (m)
tekhûmare (m): tek sayı (1, 3, 5. . .)
teki (m): b. **teke** (m)
teklîf (n): öneri, teklif
teklîfê qanûnî (n): yasa önerisi, kanun teklifi
tekna (m): tekne
teknike (m): b. **tekna** (m)
teknîk (n): teknik
teknolojî (n): teknoloji
Teknolojîyê Enformasyonî (n): Enformasyon Teknolojisi
tekrar: yine, gene, tekrar
tekstîl (n): tekstil, mensucat
tekûtena: yapayalnız
tekûtenya: b. **tekûtena**
tela: b. **teala**
telaşe (n): kabuk
telaşe eştene: kavlamak, kabuğu kabarıp dökülmek, kabuğu kabarıp soyulmak
telaşe fiştene: kavlamak, kabuğu kabarıp dökülmek, kabuğu kabarıp soyulmak
telaşe kerdene: kabuğunu soymak
telaşeeştiş (n): kavlama
telaşefiştîş (n): kavlama
tele (m): b. **têle-I** (m)
teleba (m): öğrenci, talebe
telebe (n): öğrenci, talebe
telebeyîye (m): öğrencilik, talebelik
telefon (n): telefon
telefon akerdene: telefon açmak
telefon kerdene: telefon etmek
telefon rakerdene: telefon açmak

telefonê destan (n): cep telefonu
teflu (n): b. **telefon** (n)
teflun (n): b. **telefon** (n)
tefûn (n): b. **telefon** (n)
telefîyene: b. **telefîyene**
televîzuni (m): b. **televîzyon** (n)
televîzyon (n): televizyon
televîzyoni (m): b. **televîzyon** (n)
telgraf (n): telgraf
telgraf antene: telgraf çekmek
teli (n): b. **telî** (n)
telik (n): b. **terlik** (n)
telefîyene: doğurmak (dişi köpek vb. için)
telî (n): diken
telefîyê marî (n): b. **telefîyê marî** (n)
telefîyê marî (n): yılan iskeleti
telefîyê masî (n): çopra (balık kılçığı)
telîs (n): b. **telîse** (m)
telîse (m): telis
telefîyen, -i: b. **telefîyin**, -e
telefîyên, -i: b. **telefîyin**, -e
telefîyin, -e: dikenli
tellahî: b. **tillayî**
telle: b. **tillayî**
tellefîyayene: b. **telefîyene**
telli (n): b. **telî** (n)
tellefîyayene: b. **telefîyene**
tellî (n): b. **telî** (n)
tellu (n): b. **telî** (n)
telluy marî (n): b. **telefîyê marî** (n)
telqeraf (n): b. **telgraf** (n)
telqiraf (n): b. **telgraf** (n)
telxiraf (n): b. **telgraf** (n)
teltur (n): b. **tertul** (n)

telu (n): b. **telî** (n)
teluy marî (n): b. **telîyê marî** (n)
teluyên, -i: b. **telîyin**, -e
teluyin, -e: b. **telîyin**, -e
telû (n): b. **telî** (n)
temam, -e: tamam
temamker (n): tümleç
temase (n): b. **temaşe** (n)
temaşe (n): temaşa
temaşe kerdene: bakmak, izlemek, seyretmek, temaşa etmek
temaşey ... kerdene: b. **temaşeyê ... kerdene**
temaşeyê ... kerdene: -e bakmak
temaşê ... kerdene: b. **temaşeyê ... kerdene**
temaşekerdiş (n): bakma, izleme, seyretme, temaşa etme
temaşekerdox, -e: izleyici
temaşîr (n): b. **tebeşîr** (n)
temezî (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için), kıvrak (başörtü)
temeziye (m): başörtü, başörtüsü, çatma (kadın için), kıvrak (başörtü)
temîn kerdene: sağlamak, temin etmek
temînat (n): güvence, garanti, teminat
temînat dayene: güvence vermek, garanti vermek, teminat vermek
temînkardiş (n): sağlama, temin etme
temîz, -e: temiz
temîz kerdene: temizlemek
temîzey (m): b. **temîziye** (m), **temîzî** (m)

temîzê (m): b. **temîziye** (m), **temîzî** (m)
temîzî (m): temizlik
temîziye (m): temizlik
temmuz (m): b. **temmuze** (m)
temmuze (m): temmuz
temmuzi (m): b. **temmuze** (m)
temmuzî (m): bir üzüm çeşiti
temmûzi (m): b. **temmuze** (m)
temmûzî (m): b. **temmuzî** (m)
temom: b. **temam**, -e
temrîne (m): alıştırma
temsî (m); b. **tepsî** (m)
temtene (n): b. **tentene** (n)
temuz (n): b. **temmuze** (m)
temuzî (m): b. **temmuzî** (m)
temûm: b. **temam**, -e
temûzi (m): b. **temmuzî** (m)
temûzî (m): b. **temmuzî** (m)
temûzî (m): b. **temezî** (m)
temzî (m): b. **temezî** (m)
ten: kişi
dî tenî: iki kişi
tena: 1)ancak, 2)sadece, sırf, salt, yalnızca, yalnız, safi 3)tek
Keye de tena o mend. (Evide sadece o kaldı.)
Keye de tena verda. (Evide yalnız bıraktı.)
Tena mi ra va. (Sadece bana söyledi.)
Tena şo, qalî meke. (Sadece git, konuşma.)
tena bîyene: yalnızlaşmak
tena mendene: yalnız kalmak
tena verdayene: yalnız bırakmak, yalnızlaştırmak
tena verdiyayene: yalnız bırakılmak, yalnızlaştırılmak

tenabîyayîş

tenabîyayîş (n): yalnızlaşma
tenatî (m): yalnızlık
tenaverdayîş (n): yalnızlaştırma
tenaverdiş (n): b. **tenaverdayîş** (n)
tenayey (m): b. **tenayîye** (m)
tenayênî (m): yalnızlık
tenayî (m): yalnızlık
tenayîye (m): yalnızlık
tencere (n): tencere
tencik (n): küçük tencere
tencira (m): b. **tencere** (n)
tencire (n): b. **tencere** (n)
tencî (m): b. **tajîye-I** (m), **tazîye-I** (m)
tendens (n): eğilim
tendur (m): b. **tenûre** (m)
tendure (m): b. **tenûre** (m)
tendûri (m): b. **tenûre** (m)
tene-I: tane, adet, sayı
tene bi tene: tane tane
teneyê: bir tane
teneyêk, -e: bir tane
tene-II (n): 1) tahıl, hububat
2) ekin
tenefus (n): b. **teneffus** (n)
teneffus (n): teneffüs
teneke (n): teneke
tenekey qazaxî (n): b. **tenekeyê gazyaxî** (m)
tenekeyê gazyaxî (m): gazyağı tenekesi
tenekeyê qazaxî (n): b. **tenekeyê gazyaxî** (m)
tenekê qazî (n): b. **tenekêyê gazyaxî** (m)
teney (m): b. **tenî-I** (m), **tenîye** (m)
teney: b. **tenê-I**
teneyê: b. **tenê-I**
teneyi (m): b. **tenî-I** (m), **tenî-**

ye (m)

tenê-I: biraz
tenê-II: b. **tena**
tenê verdayene: b. **tena verdayene**
tenê verdîyayene: b. **tena verdîyayene**
tenê-III: b. **tayê**
tenê-VI (m): b. **tenî-I** (m), **tenîye** (m)
tenênî (m): b. **tenayênî** (m)
tenêverdayîş (n): b. **tenaverdayîş** (n)
teng, -e-I: dar
teng-II (n): kolan
tenge (n): b. **teng-II** (n)
tenghoke (m): dar aç
tenghokin, -e: dar açılı
teni (n): b. **tene** (n)
tenik, -e: ince
tenik bîyene: incelmek
tenik kerdene: inceltmek
tenik-tenik: ince ince
tenikhîyayîş (n): incelme
tenike (n): b. **teneke** (n)
tenikek, -e: incecik
tenikey (m): b. **tenikiye** (m), **tenikî** (m)
tenikê (m): b. **tenikiye** (m), **tenikî** (m)
tenikênî (m): incelik
tenikî (m): incelik
tenikiye (m): incelik
tenikkerdiş (n): inceltme
tenî-I (m): is
tenî-II: b. **tena**
tenîye (m): is
tenke (n): b. **teneke** (n)
tenkey qazaxî (n): b. **tenekeyê gazyaxî** (m)
tennuri (m): b. **tenûre** (m)
tentene (n): dantel, dantela,

tentene
tentirot (n): b. **tenturdiyot** (n)
tentur (n): b. **tertul** (n)
tenturdiyot (n): tentürdiyot
tenuri (m): b. **tenûre** (m)
tenûre (m): tandir
tenya: b. **tena**
tenyayî (m): b. **tenayî** (m)
teolog, -e: ilahiyatçı, teolog,
 Tanrıbilimci
teolojî (n): ilahiyat, teoloji,
 Tanrıbilim
tapa: b. **tepiya**
tepe (n): tepe
teper (n): b. **teber** (n)
teper a: b. **teber ra**
tepike (m): b. **tepike** (m)
tepike (m): 1)köfte (ince yar-
 madan veya kıymadan yapı-
 lan) 2)büyük baş hayvanın
 bir defada yaptığı dışkı topa-
 ğı, tezek
tepika silî (m): büyük baş
 hayvanın bir defada yaptığı
 dışkı topağı, tezek
tepiki (m): b. **tepike** (m)
tepikey silî (m): b. **tepika**
silî (m)
tepîştene: b. **tepîştene**
tepiştene: b. **tepîştene**
tepiştiş (n): b. **tepîştiş** (n)
tepixi (m): b. **tepike** (m)
tepiştene: tutmak, yakalamak
tepiştiş (n): tutma, yakalama
tepiya: 1)geri, gerisingeri, geri-
 singeriye 2)iyine, gene, tekrar
 ... **ra tepiya**: -den sonra
tepsî (m): tepsi
tepsîye (m): tepsi
tepya: b. **tepiya**
teq ... kotene: b. **teqî ... kew-**
tene

teq ... vistene: b. **teqî ... fiş-**
tene
teqê ... ameyene: öfkelen-
 mek
teqê ... ardene: öfkelen-dir-
 mek
teqî ... ameyîne: b. **teqê ...**
ameyene
teqî ... ardene: b. **teqê ... ar-**
dene
teqî ... fiştene: öfkelen-dir-
 mek
teqî ... kewtene: öfkelen-
 mek
teq-reqe (m): gürültü patırtı,
 pat küt, tak tuk
teqa (m): b. **taqa** (m)
teqayene: 1)patlamak 2)kıs-
 kanmak, günölemek, haset
 etmek (çekememek) 3)öfke-
 lenmek
teqayîş (n): 1)patlama 2)kıs-
 kanma, günöleme, haset
 etme (çekememe) 3)öfkelen-
 me (aşırı ölçüde kızma)
teqayîşê volkanî (n): ya-
 nardağ patlaması
teqîb (n): b. **taqîb** (n)
teqîb kerdene: b. **taqîb**
kerdene
teqîv (n): b. **taqîb** (n)
teqîv kerdene: b. **taqîb**
kerdene
teqîvkerdiş (n): b. **taqîbker-**
diş (n)
teqnayene: 1)patlatmak 2)kıs-
 kandırmak 3)öfkelen-dirmek
teqnayîş (n): 1)patlatma 2)kıs-
 kandırma 3)öfkelen-dirme
 (aşırı ölçüde kızdırma)
teqsîm (n): 1)bölme 2)bölüm
 (TE)

teqsîmkerdiş

teqsîm kerdene: bölmek
teqsîmkerdiş (n): bölme
teqûreqe (m): gürültü patırtı, pat küt, tak tuk
teqwîm (n): takvim
ter-I (n): b. **tewir (n)**
ter-II: b. **tern, -e**
tera-I (m): b. **terhe (m)**
tera-II (m): b. **teyara (m)**
tera bîyene: b. **tira bîyene, cira bîyene**
tera kerdene: b. **tira kerdene, cira kerdene**
terabîyayîş (n): b. **tirabîyayîş (n), cirabîyayîş (n)**
terafi (m): b. **tirafe (m)**
terakerdiş (n): b. **tirakerdiş (n), cirakerdiş (n)**
terapî (m): sağaltım, tedavi, terapi
terapîst, -e: sağaltıcı, sağaltımçı, terapist
teraş-I (n): dik yamaç, yar, uçurum
teraş-II (n): b. **tiraş (n)**
terazi (n): b. **terazî (n)**
terazî (n): terazi, tartaç
terazû (n): b. **terazî (n)**
tercuman, -e: dilmaç, tercüman
tercume (n): çeviri, tercüme
tercume kerdene: çevirmek, tercüme etmek
tercumerkerdiş (n): çevirme, tercüme etme
tercumerkerdox, -e: çeviren, çevirmen, tercüme eden, mütercim, tercüman
terdene: tıraş etmek
terdiş (n): tıraş, tıraş etme
terdişê erdişe: sakal tıraşı
terdişê gijikî: saç tıraşı

terdişê porî: saç tıraşı
tereg (n): b. **terek (n)**
terek (n): raf
tereşiyayene: b. **terişiyayene**
tereşnayene: b. **terişnayene**
terezi (n): b. **terazî (n)**
terezî (n): b. **terazî (n)**
terhe (m): dövencele dövülmek üzere harman yerinde bulunan ekin yığını/harman
terheqelibnayîş (n): dövence sürerken altta kalan dövülmemiş ekin saplarını üste çıkarmak için harman yığınım altüst etme
terhi (m): b. **terhe (m)**
terhiqelebnayîş (n): b. **terheqelibnayîş (n)**
terik (n): b. **terrik (n)**
terikîyayene: çatlamak (deri vb. için), yarılmak (deri vb. için)
terikîyayîş (n): çatlama (deri vb. için)
teriknayene: çatlatmak (deri vb. için), yarmak (deri vb. için)
terine (n): b. **terne (n)**
teriqayene: b. **teriqîyayene**
teriqîyayene: çatlamak (kemik vb. için)
teriqîyayîş-I (n): çatlama (kemik vb. için)
teriqîyayîş-II (n): kar sertleşmesi
teriqnayene-I: çatlatmak (kemik vb. için)
teriqnayene-II: b. **terriqnayene**
teriqnayîş-I (n): çatlatma (kemik vb. için)
teriqnayîş-II (n): b. **terriqnayene**

yîş (n)
terişiyayene: sıyrılmak (deri vb. için), soyulmak (deri, kabuk vb. için)
terişnayene: 1) sıyırmak (deri vb. için) 2) budamak (ağaç için)
terîqa (m): b. **terîqet** (n)
terîqe (m): b. **terîqet** (n)
terîqet (n): tarikat
terîqete (m): b. **terîqet** (n)
terkayene: b. **terikîyayene**
terkayîş (n): b. **terikîyayîş** (n), **teriқыayîş-I** (n)
terke (n): ekin
terknayene: b. **teriknayene**
terlig (n): b. **terlik** (n)
terlik (n): terlik
term-I (n): cenaze (daha çok öldürülmüş kişi için)
term-II (n): terim
termîn (n): dönem (öğretim yılının yarısı), yarıyıl, sömestr
termînê payîzî (n): birinci dönem (güz dönemi), birinci sömestr
termînê wisarî (n): ikinci dönem (bahar dönemi), ikinci sömestr
termometre (n): termometre
termose (m): termos
tern, -e: yaş
terne (n): keş
terni (m): b. **terne** (m)
terni (n): b. **terne** (n)
terpin (n): aşı (tıpta)
terrafi (m): b. **tirafe** (m)
terraqe (m): sohbet, söyle-şi (TE)
terraqi (m): b. **terraqe** (m)
terraş (n): b. **tiraş** (n)
terrik (n): sopa

terrîne (n): b. **terne** (n)
terriqnaya (m): kızartılmış olan (ekmek vb. için)
terriqnaye (n): kızartılmış olan (ekmek vb. için)
terriqnayene: kızartmak (ekmek vb. için)
terriqnayîş (n): kızartma (ekmek vb. için)
terriqnayîye (m): kızartılmış olan (ekmek vb. için)
terrişnayene: b. **terişnayene**
tern, -e: b. **tern**, -e
ters (n): korku
terş (n): küçükbaş hayvan sürüsü
tertul (n): tırtıl
tertûr (n): b. **tertul** (n)
terzênî (m): b. **terziyênî** (m)
terzî, -ye: terzi
terziya cinîyan (m): kadın terzisi
terziyê cinîyan (n): kadın terzisi
terzîfî (m): terzilik
terzîxane (n): terzihane
terzîxone (n): b. **terzîxane** (n)
terzîxûne (n): b. **terzîxane** (n)
terziyey (m): b. **terziyî** (m), **terziyîye** (m)
terziyê (m): b. **terziyî** (m), **terziyîye** (m)
terziyênî (m): terzilik
terziyî (m): terzilik
terziyîye (m): terzilik
tesdiq (n): tasdik
tesdiq kerdene: tasdik etmek
tesil: kesin
tesilî (m): kesinlik
tesilîye (m): kesinlik
tesîr (n): etki, tesir

tesîr ci dayene: etkilemek, tesir etmek

tesîr kerdene: etkilemek, tesir etmek

tesîr de mendene: etkilenmek, müteessir olmak

tesis (n): kuruluş, tesis

teskera (m): b. teşkere (n)

teskere (n): b. teşkere (n)

teşkere (n): teskere (gereç taşımakta kullanılan)

teşkeri (n): b. teşkere (n)

teşne (m): susuzluk (susamış olma durumu)

Ez bineyke teşna xo bişik-nî. (Biraz susuzluğumu gidereyim.)

teşrîn (m): b. teşrîne (m)

teşrîne (m): kasım

teşrîni (m): b. teşrîne (m)

teşt (n): teşt

teştare (n): öğle

teştareyî ra pey: öğleden sonra

teştareyî ra ver: öğleden önce

teştari ra pey: b. teştareyî ra pey

teştari ra ver: b. teştareyî ra ver

teştarey: öğleyin (öğle vakti)

teştare: b. teştarey

teşte (m): b. teşt (n)

teştî (m): b. taştî (m)

tetanos (n): tetanos, kazıklı-humma

tetbîq (n) (TE): uygulama programı

teterxan bîyayene: b. tetirxan bîyene

teterxon bîyayîne: b. tetirxan bîyene

teterxûn bîyayîne: b. tetirxan bîyene

tetirxan bîyene: kahrından ölmek, üzüntüden ölmek

tetirxon bîyayîne: b. tetirxan bîyene

tetirxûn bîyayîne: b. tetirxan bîyene

tetu (n): b. tutin (n)

tetun (n): b. tutin (n)

teva (n): b. teba (n)

tevax (n): b. tebaq (n)

tevdîre (m): üstkol

tever (n): b. teber (n)

tever a: b. teber ra

teverê teverî: b. teberê teberan

tevger (n): hareket

tevgero milî (n): ulusal hareket

tevgero neteweyî (n): ulusal hareket

tevrîk (n): çapa

tevza (m): b. tezbîhe (m)

tew-I (m): b. tewe-I (m)

tew-II (zr): b. tewr (zr)

tewa (n): b. teba (n)

teway: b. tebayê

tewey: b. tebayê

tewalet (n): b. tuwalet (n)

tewayene: ağrımak

tewayîne: b. tewayene

tewayîş (n): ağrıma

tewayîşê pîzî (n): karın ağrısı

tewe-I (m): 1)sancı 2)ateşli hastalık nöbeti, nöbet 3)sıtma nöbeti

tewa ... girewtene: derdine düşmek

Ey tewa pereyan girewtibî. (O para derdine düş-

müştü.)

tewey ... girotene: b. **tewa**

... **girewtene**

tewe degirewtene: sıtma

nöbetine tutulmak

tewe girewtene: sıtma nö-

betine tutulmak

tewe-II (n): b. **tawe-I (n)**

tewer (n): b. **teber (n)**

tewi (m): b. **tewe-I (m)**

tewi girotene: b. **tewe gi-**
rewtene

tewik (n): b. **tawug (n)**

tewir (n): tür

No kar di tewirî beno. (Bu iş iki türlü olur.)

no tewir: bu tür, böyle

o tewir: o tür, öyle

tewir bi tewir: türlü türlü

tewir-tewir: türlü türlü

tewiştene: b. **tepiştene**

tewiştış (n): b. **tepiştış (n)**

tewiştene: b. **tepiştene**

tewiştış (n): b. **tepiştış (n)**

tewq-I (n): tasma (demirden olanı)

tewq-II (m): b. **tewqe-I (m)**

tewq-III (m): b. **dewqe (m)**

tewqa ... şiyayene: b. **dew-**
qa ... şiyene

tewqa (m): b. **toqe (n)**

tewqe-I (m): 1)sac (n) (dışbü-
key pişirme aracı) 2)çanak
anten

tewqa satelîtî (m): çanak
anten

tewqe-II (m): b. **dewqe**

tewqi (m): b. **dewqe (m)**

tewqişiyayış (n): b. **dewqeş-**
yayış (n)

tewqîf (n): tutuklama, tevkif

tewqîf kerdene: tutukla-

mak, tevkif etmek

tewr (zr): 1)en

tewr raver: ilkönce, en önce

tewr teber: en dış

tewr verê: ilkönce, en önce

tewr zaf: en çok

2)hatta

Tewr zurî zî keno. (Hatta
yalan da söyler.)

tewran, -e: sıtmalı

tewraniye (m): sıtma, malarya

tewraniye girewtene: sıt-
maya yakalanmak, sıtma
tutmak

tewraniye kewtene: sıtma-
ya yakalanmak, sıtma tut-
mak

tewraniye pira niştene:
sıtmaya yakalanmak, sıtma
tutmak

tewre (n): torba

tewreyo kaxitên (n): kağıt
torba

tewreyo naylonên (n): nay-
lon torba

texliya (m): tahliye

texliya biyayene: b. **texli-**
ya biyene

texliya biyene: tahliye edil-
mek

texliya kerdene: tahliye et-
mek

texliyaya şertine (m): şarh
tahliye

texliyabiyayış (n): tahliye
edilme

texliyakerdiş (n): tahliye etme

texta (m): b. **texte (n)**

texte (n): tahta

texteyê nuştîşî (n): yazı
tahtası, karatahta

texteyê soba (n): soba altlığı

texteyên

texteyên, -e: tahtadan yapıma
textik (n): küçük tahta
textikê fese (n): fes tahtası
(fesin başa oturan kısmına
tutturulan tahta)
textikê fose (n): b. **textikê
fese** (n)
textiki (m): b. **textik** (n)
tey-I: 1)b. **tenê-I** 2)b. **tay** 3)b. **ta-
yê**
tey-II: b. **tede**
tey de jayene: b. ... **de de ja-
yene**
tey vecîyayene: b. **tede ve-
jîyayene**
tey vetene: 1)hissetmek, se-
zinlemek, sezmek 2)b. **tede
vetene**
tey-III (m): b. **teye** (m)
teyara (m): uçak, tayyare
teybe (m): b. **teyîbe** (m)
teye (m): dardağan
teyel (m): b. **tegel** (n)
teyel kerdene: b. **tegel ker-
dene**
teyelin, -e: b. **tegelin**, -e
teyelkerda (m): b. **tegelker-
da** (m)
teyelkerde (n): b. **tegelker-
de** (n)
teyelkerdiye (m): b. **tegelker-
diye** (m)
teyera (m): b. **teyara** (m)
teyeri (m): b. **teyêre** (m)
teyêre (m): dardağan ağacı
teyibi (m): b. **teyîbe** (m)
teyic (m): b. **teyînce** (m)
teyî: b. **tede**
teyîb (m): b. **teyîbe** (m)
teyîbe (m): teyp
teyîbi (m): b. **teyîbe** (m)
teyîc (m): b. **teyînce** (m)

teyîj (m): b. **teyînce** (m)
teyînce (m): koruk
teyînci (m): b. **teyînce** (m)
teyl-I (n): 1)b. **têl** (n) 2)b. **tel-
graf** (n)
teyl-II (n): b. **tegel** (n)
teyle (m): dikiş
teylî piro dayene: dikiş at-
mak
teyli (m). b. **teyle** (m)
teylîpirodaiyîş (n): dikiş atma
teyn: 1)b. **tenê-I** 2)b. **tay** 3)b. **ta-
yê**
teyna: b. **tena**
teynayênî (m): b. **tenayênî** (m)
teynci (m): b. **teyînce** (m)
teyniya: b. **tena**
teyr, -e: kuş
teyş (n): b. **têş** (n)
teyşan, -i: b. **têşan**, -e
teyşan biyayene: b. **têşan
biyene**
teyşanbiyayîş (n): b. **têşan-
biyayîş** (n)
teyşaney (m): b. **têşanî** (m)
teyşanê (m): b. **têşanî** (m)
teyşanîye (m): b. **têşanî** (m)
teyşon, -i: b. **têşan**, -e
teyşon biyayene: b. **têşan
biyene**
teyşonbiyayîş (n): b. **têşanbi-
yayîş** (n)
teyşoney (m): b. **têşanî** (m)
teyşonê (m): b. **têşanî** (m)
teyşt (n): b. **teşt** (n)
teyşûn, -i: b. **têşan**, -e
teyşûn biyayene: b. **têşan
biyene**
teyşûnbiyayîş (n): b. **têşanbi-
yayîş** (n)
teyşûnî (m): b. **têşanî** (m)
teyvecîyayîş (n): b. **tedevejî-**

yayîş (n)
teyvetiş (n): 1) hissetme, sezinleme, sezme 2) **tedevetîş** (n)
teza (m): yeni, taze
saya teza (m): taze elma
tezba (m): b. **tezbihe** (m)
tezbî (m): b. **tezbihe** (m)
tezbîhe (m): tespih
Xal Kajîn tezbîhanê xo an-ceno. (Kajîn Dayî tespihlerini çekiyor.)
tezbîhê kehrebayî (zh): kehribar tespih(ler)
teze-I (n): yeni, taze
nano teze (n): taze ekmek
teze-II (m): genişliği az olan tarla veya tarlanın bir bölümü
tezek (n): tezek
tezê (m): b. **teza** (m), **teziye** (m)
tezi (m): b. **teziye** (m)
teziye (m): yeni, taze
saya teziye (m): taze elma
tezkere (n): b. **teşkere** (n)
tezva (m): b. **tezbihe** (m)
tezve (m): b. **tezbihe** (m)
tê-I (m): b. **teye** (m)
tê-II: b. **tede**
tê-III: b. **tîkê-I**
têbesta (m): giyinik
têbeste (n): giyinik
têbestene: giydirmek (giysi için)
têbestîş (n): giydirme (giysi için)
têbestîyayene: giydirilmek (giysi için)
têbestîyayîş (n): giydirilme (giysi için)
têbestîye (m): giyinik
têdayene: b. **têvdayene**
têdayîş (n): b. **têvdayîş** (n)

têde: bütün, hep, hepsi, tüm
têde piya: hep birlikte, tümü birlikte
têdest: elbirliği
têdesta: elbirliğiyle, elbirliği
têdi: b. **têde**
têdi piya: b. **têde piya**
têdima: art arda
têdine: b. **têdîne**
têdinî: b. **têdîne**
têdir: b. **têde**
têdir piya: b. **têde piya**
têdîne: tümü, hepsi; tümünü, hepsini
têdîne piya: hep birlikte, tümü birlikte
têdînî: b. **têdîne**
têdust: b. **têduşt**
têdustîye (m): b. **têduştîye** (m)
têduşt: eşit
têduştîye (m): eşitlik
têgel (m): b. **tegel** (n)
têgel kerdiş: b. **tegel kerdene**
têgelin, -e: b. **tegelin**, -e
têgelkerda (m): b. **tegelkerda** (m)
têgelkerde (n): b. **tegelkerde** (n)
têgelkerdiye (m): b. **tegelkerdiye** (m)
têgeyrayîne: b. **têwgêrayene**
têgeyrayîş (n): b. **têwgêrayîş** (n)
têgêrayîne: b. **têwgêrayene**
têgêrayîş (n): b. **têwgêrayîş** (n)
têj, -i: b. **tuj**, -e
têj bîyayene: b. **tuj bîyene**
têj kerdene: b. **tuj kerdene**
têjbîyayîş (n): b. **tujbîyayîş** (n)
têjey (m): b. **tujîye** (m), **tujî** (m)
têjkerdiş (n): b. **tujkerdiş** (n)
têkewtene: çatışmak
têkewtiş (n): çatışma

têkoşer

têkoşer, -e: mücadeleci
têkoşîn (n): mücadele
têl (n): 1)tel 2)b. **telgraf** (n)
têle-I (m): ot ve otsu bitkilerin bir tanesi
têla vaşî (m): ot ve otsu bitkilerin bir tanesi
têle-II (m): b. **têl** (n)
têlefun (n): b. **telefon** (n)
têli (n): b. **telî** (n)
têlis (n): b. **telise** (m)
têlî (n): b. **telî** (n)
têlîyin, -e: b. **telîyin**, -e
têlqeraf (n): b. **telgraf** (n)
têlqiraf (n): b. **telgraf** (n)
têlxiraf (n): b. **telgraf** (n)
têmaşîr (n): b. **tebeşîr** (n)
têmîya kerdene: b. **têmîyan kerdene**
têmîyan kerdene: birbirine karıştırmak
têmîyo kerdene: b. **têmîyan kerdene**
têmîyon kerdene: b. **têmîyan kerdene**
têmzî (m): b. **temezî** (m)
tên (n): nem
tên girewtene: nemlenmek, rutubetlenmek
têna: b. **tena**
têna bîyayene: b. **tena bîyene**
têna mendene: b. **tena mendene**
têna verdayene: b. **tena verdayene**
têna verdiyayene: b. **tena verdiyayene**
tênabîyayîş (n): b. **tenabîyayîş** (n)
tênaverdayîş (n): b. **tenaverdayîş** (n)

tênayê (m): b. **tenayîye** (m)
tênê: b. **tena**
tênê bîyayêne: b. **tena bîyene**
tênêbîyayîş (n): b. **tenabîyayîş** (n)
tênin, -e: nemli, rutubetli
têninîye (m): nemlilik, rutubetlilik
tênîye (m): b. **tenî** (m), **tenîye** (m)
tênnya: b. **tena**
tênnyayî (m): b. **tenayî** (m)
têpey de: arka arkaya, art arda
têpey di: b. **têpey de**
têpey ra: arka arkaya, art arda
têpêy de: b. **têpey de**
têpêy ra: b. **têpey ra**
têpiya: b. **tepiya**
têpya: b. **tepiya**
têr, -e: b. **teyr**, -e
têrapîšta (m): b. **têrapîşte** (m)
têrapîşte (n): b. **têrapîşte** (n)
têrapîştîye (m): b. **têrapîştîye** (m)
têrapîste (n): b. **têrapîşte** (n)
têrapîstîye (m): b. **têrapîştîye** (m)
têrapîšta (m): giyinik
têrapîşte (n): giyinik
têrapîştîye (m): giyinik
Têrcan (n): Tercan
têrdîş (n): b. **terdiş** (n)
têrzênî (m): b. **terziyênî** (m)
têrzî, -ye: b. **terzî**, -ye
têrzîxane (n): b. **terzîxane** (n)
tês (n): b. **têş** (n)
têsa (n): b. **têşan**, -e
têsa bîyayene: b. **têşan bîyene**
têsabîyayîş (n): b. **têşanbîyayîş** (n)

yĩş (n)
têşan, -e: b. **têşan**, -e
têşan bĩyayene: b. **têşan bĩyene**
têşanbĩyayĩş (n): b. **têşanbĩyayĩş** (n)
têşanên (m): b. **têşanênĩ** (m)
têşanênĩ (m): b. **têşanênĩ** (m)
têşaniye (m): b. **têşanĩ** (m)
têşĩr (n): b. **teşĩr** (n)
têş (n): susuzluk (susamĩş olma durumu)
Ma têş de merdĩ! (Susuzluktan öldük!)
têşan, -e: susak (susamĩş olan)
têşan bĩyayene: b. **têşan bĩyene**
têşan bĩyene: susamak
têşanbĩyayĩş (n): susama
têşaney (m): b. **têşanĩ** (m)
têşanênĩ (m): susuzluk (susamĩş olma durumu)
têşani (m): b. **têşane** (m)
têşanĩ (m): susuzluk (susamĩş olma durumu)
têşaniye (m): susuzluk (susamĩş olma durumu)
têşt (n): b. **teşt** (n)
têştare (n): b. **teştare** (n)
têştari ra pey: b. **teştareyi ra pey**
têştari ra ver: b. **teştareyi ra ver**
têştĩ (n): b. **teşt** (n)
têşũn, -i: b. **têşan**, -e
têşũn bĩyayene: b. **têşan bĩyene**
têşũnbĩyayĩş (n): b. **têşanbĩyayĩş** (n)
têşũnê (m): b. **têşanĩ** (m)
têşũnĩ (m): b. **têşanĩ** (m)
têtew: b. **têvter**

têvdayene: karĩştırmak
têvdayĩş (n): karĩştırma
têvernayĩş (n): sertçe tartışma
têvter: hepsi, tümũ
têvter piya: hep birlikte, tümũ birlikte
têvdayene: b. **têvdayene**
têvdayĩş (n): b. **têvdayĩş** (n)
têwerte kerdene: b. **têmiyan kerdene**
têwgêrayene: hareket etmek
têwgêrayĩş (n): hareket etme
têwodayene: b. **têvdayene**
têwodayĩş (n): b. **têvdayĩş** (n)
têwran, -e: b. **tewran**, -e
têwranĩye (m): b. **tewranĩye** (m)
têwranĩye guretene: b. **tewranĩye girewtene**
têwranĩye kotene: b. **tewranĩye kewtene**
têwranĩye pira nĩstene: b. **tewranĩye pira niştene**
têpiya: b. **tepiya**
têpya: b. **tepiya**
têy: b. **tey-I**, **tede**
têy vetene: b. **tey vetene**, **tede vetene**
têy vêjĩyayene: b. **tede vêjĩyayene**
têyara (m): b. **teyara** (m)
têyna: b. **tena**
têyr, -e: b. **teyr**, -e
têyšan, -i: b. **têşan**, -e
têyšan bĩyayene: b. **têşan bĩyene**
têyšanbĩyayĩş (n): b. **têşanbĩyayĩş** (n)
têyšanê (m): b. **têşanĩ** (m)
têyvêjĩyayĩş (n): b. **tedevejĩyayĩş** (n)
têyvetiř (n): b. **tedevetiş** (n)
Thĩmbu (n): Thĩmbu

ti-I (m, n, z): 1)sen 2)b. **to** (m, n, z)
ti nêvana ke: meğer, meğerse
ti nêvanî ke: meğer, meğerse
ti vaje: sen söyle
ti vana qey: sanki
ti vanî qey: sanki
ti-II (m, n, z): b. **ey** (n, z), **aye** (m, z)
ti ra: b. **ey ra**, **aye ra**
ti ra pey: b. **ey ra pey**, **aye ra pey**
ti-III: b. **tu-II**
tib (n): **tıp**
tibê edlî (n): adli **tıp**
tibet (n): b. **tebiet** (n)
tif-I (n): ocak (ateş yakılan veya gazla yakılan)
tifê adirî (n): ocak (ateş yakılan veya gazla yakılan)
tif-II (n): b. **tu-III** (n)
tif kerdene: b. **tu kerdene**
tif ... sawitene: b. **tu ... sawitene**
tif ... sawitiş: b. **tu ... sawitiş**
tifaye (m): ocak (ateş yakılan veya gazla yakılan)
tifik (n): b. **tiftik** (n)
tifike (m): baca
tifiki (m) b. **tifike** (m)
tifi (n): b. **tu** (n)
tifi kerdene: b. **tu kerdene**
tifi ... sawitene: b. **tu ... sawitene**
tifi ... sawitiş: b. **tu ... sawitiş**
tifikerdiş (n): b. **tukerdiş** (n)
tifkerdiş (n): b. **tukerdiş** (n)
Tiflis (n): Tiflis
tiftik (n): **tiftik**

kilawa/kulika tiftikêne (m): **tiftik külah**
tiftike (m): 1)külah, başk 2)b.
tiftik (n)
tiftiki (m): b. **tiftike** (m)
tiftikin, -e: **tiftikli**
tigê: b. **tikê-I**
tihal, -e: b. **tal**, -e-I
tik-I (TE): **tık**
tik-II: b. **tek**
tik-tena: b. **tek-tena**
tik-tenê: b. **tek-tena**
tik-tenya: b. **tek-tena**
tik-têna: b. **tek-tena**
tik-têyna: b. **tek-tena**
tika (n): b. **tîya** (n)
tikê: b. **tikê-I**
tiki: b. **tikê-I**
tikie: b. **tikê-I**
tikîtenya: b. **tekûtena**
tiknayene (TE): **tıklamak**
Bitikne! (Tıkla!) (TE)
tikûtena: b. **tekûtena**
tikûtenê: b. **tekûtena**
tikûtenya: b. **tekûtena**
tikûteyna: b. **tekûtena**
tikûtêna: b. **tekûtena**
tikûtêyna: b. **tekûtena**
tikye: b. **tikê-I**
til (n): **tepe**
tilay: b. **tillayî**
tilf (n): b. **tilif** (n)
tilif (n): **küpse**
tilla: b. **tillayî**
tillahî: b. **tillayî**
tillay: b. **tillayî**
tillayî: **tallahi**
tilley: b. **tillayî**
tilm (n): **çingil**, **cıngıl**, **şingıl** (salkım parçası, küçük salkım)
tilmik (n): **çingil**, **cıngıl**, **şingıl**

(salkım parçası, küçük salkım)
tilpê hewrî (n): bulut kümesi
tilpi (m): b. **tirewe** (m)
tiltili (n): doruk, şahika, zirve
tiltilik (n): doruk, şahika, zirve
tim: sürekli, daima, hep, her zaman
tim-tim: b. **timûtım**
timanî (zh): b. **tumanî** (zh)
timanê kirrî (zh): b. **tumanê kirrî** (zh)
timanê qolî (zh): b. **tumanê qolî** (zh)
timi: b. **tim**
timin, -e-I: sürekli
timin-II (n): 32 kg ağırlığında bir tahıl ölçüsü
timî: b. **tim**
timo: b. **tim**
timonî (zh): b. **tumanî** (zh)
timû: b. **tim**
timûn (zh): b. **tumanî** (zh)
timûnî quêl (zh): b. **tumanê qolî** (zh)
timûnî (zh): b. **tumanî** (zh)
timûtım: sürekli, daima, hep, her zaman
timûtımın: sürekli
tinê: b. **tena**
tinya: b. **tena**
tip: b. **top**
tip pîya: b. **top pîya**
tipînî: b. **topîne**
tir (n): b. **tewir** (n)
o tir: b. **o tewir**
-tir (sf): "daha" anlamı veren bir sonek
Ti ey ra zaftir zanî. (Sen ondan daha çok biliyorsun.)
tir perarey (n): bugünden önceki dördüncü gün

tira biyene: koparılmak
tira dayene: -e sürmek
tira diyayene: -e sürülmek
tira kerdene-I: koparmak
tira kerdene-II: b. ... **ra kerdene**
tira sawitene: -e sürmek
tira sawîyayene: -e sürülmek
tira soynayene: -e sürmek
tira soynîyayene: -e sürülmek
tira şîyayene: b. ... **ra şîyene**
tiraameya (m): b. **ciraameya** (m), **ciraameyîye** (m)
tiraameye (n): b. **ciraameye** (n)
tirabîyayîş (n): koparılmak
tirafe (m): köz yığını
tirakerdiş-I (n): koparma
tirakerdiş-II (n): b. ... **rakerdiş**
tiramî (m): köz yığını
tirasoyname (n): sürülü
tirasoynameyîye (m): sürülü
tıraş (n): tıraş
tıraş kerdene: tıraş etmek
tıraşê erdişe: sakal tıraşı
tıraşê porî/gijikî/sereyî: saç tıraşı
tıraşîyayîş (n): b. ... **raşîyayîş**
tıraşkerdiş (n): tıraş etmek
tiraxtor (n): b. **traktore** (m)
tiraynaya (m): b. **tirênayîye** (m), **tirênaya** (m)
tiraynaye (n): b. **tirênaye** (n)
tiraynayene: b. **tirênayene**
tiraynayîş (n): b. **tirênayîş** (n)
tirew (m): b. **tirewe** (m)
tirewe (m): turp
tirewi (m): b. **tirewe** (m)
tireynaya (m): b. **tirênayîye**

T

(m), tirênaya (m)

tireynaye (n): b. tirênaye (n)

tireynayene: b. tirênayene

tireynayîş (n): b. tirênayîş (n)

tirê: acaba

tirênaya (m): kavrulmuş olan

(nohut vb. için)

tirênaye (n): kavrulmuş olan

(nohut vb. için)

tirênayene: kavurmak

tirênayîş (n): kavurma

tirênayîye (m): kavrulmuş

olan (nohut vb. için)

tirêne (n): b. terne (n)

tirêqet (n): b. terîqet (n)

tirêw (m): b. tirewe (m)

tirî (m): üzüm

tirk, -e: Türk

tirkî (m): Türkçe

tirkîtiye (m): Türklük

Tirkîya (m): Türkiye

tirkîye (m): Türklük

Tirkmenîstan (n): Türkme-
nistan

tirkperest, -e: Türkçü

tirkperestîye (m): Türkçülük

tirkperwer, -e: Türkçü

tirkperwerîye (m): Türkçülük

tirm (n): b. term-I (n)

tirmix (m): b. tirmixe (m)

tirmixe (m): tırmık

tirmixi (m): b. tirmixe (m)

tirnawîda (m): b. tornawîda (m)

tirnaya (m): b. tirênayîye (m),
tirênaya (m)

tirnaye (n): b. tirênaye (n)

tirnayene: b. tirênayene

tirnayîş (n): b. tirênayîş (n)

tirnefes (n): nefes darlığı

tiro cenayene: 1)b. ... ro cena-
yene 2)bandırmak

tiro cenitene: bandırmak

tiro kerdene: b. ... ro ker-
dene

tiro rînayene: bandırmak

tiro şîyayene: b. ... ro şî-
yene

tiro vetene: bandırmak

tiro war kerdene: b. ... ro
war kerdene

tirocenayîş (n): 1)b. ... ro
cenayîş 2)bandırma

tirocenitiş (n): bandırma

tirokerdiş (n): b. ... rokerdiş

tiorînayîş (n): bandırma

tiroşîyayîş (n): b. ... roşîyayîş

tirovetiş (n): bandırma

tirow (m): b. tirewe (m)

tirowarkerdiş (n): b. ... ro-
warkerdiş (n)

tirp-I (n): tepe

tirp-II (m): b. tirewe (m)

tirpan (m): b. tirpane (m)

tirpan kerdene: tirpanla-
mak

tirpancêni (m): b. tirpankê-
şî (m)

tirpancî, -ye: b. tirpankêş, -e

tirpancîtî (m): b. tirpankêşî (m)

tirpancîtîye (m): b. tirpan-
kêşî (m)

tirpancîyê (m): b. tirpankê-
şî (m)

tirpancîyîye (m): b. tirpankê-
şî (m)

tirpancêni (m): b. tirpankê-
şî (m)

tirpancî, -ye: b. tirpankêş, -e

tirpancîtî (m): b. tirpankêşî (m)

tirpancîtîye (m): b. tirpankê-
şî (m)

tirpane (m): tirpan

tirpani (m): b. tirpane (m)

tirpankêş, -e: tirpancî

tirpankêşî (m): tirpancılık
tirpankêşîye (m): tirpancılık
tirpe (m): b. **tirewe** (m)
tirpi (m): b. **tirewe** (m)
tirponî (m): b. **tirpane** (m)
tirpûn (m): b. **tirpane** (m)
tirpûnçî (n, m): b. **tirpankêş**, -e
tirpûnçiyê (m): b. **tirpankêşî** (m)
tirş (n): dik yamaç, yar, uçurum
tirramî (m): b. **tiramî** (m)
tirranî (m): b. **tiramî** (m)
tirrî (m): koyun kuyruğu
tirriye (m): koyun kuyruğu
tirs-I (n): kalkan
tirs, -e-II: **tirş**, -e
tirsik (m): b. **tirşike** (m)
tirsike (m): b. **tirşike** (m)
tirş, -e: ekşi
tirş û tal, -e: aşırı ekşi
tirş û tiloq, -e: aşırı ekşi
tirş û tuloq, -e: b. **tirş û tiloq**, -e
tirş (m): b. **tirşe** (m)
tirşe (m): 1)ekşili bir yemek
 2)düğün yemeği (toplucu yenir)
tirşey (m): b. **tirşîye** (m), **tirşî** (m)
tirşê (m): b. **tirşîye** (m), **tirşî** (m)
tirşênî (m): ekşilik
tirşi-I (m): b. **tirşe** (m)
tirşi-II (n): b. **tirşî-2** (m)
tirşik (m): b. **tirşike** (m)
tirşike (m): 1)ekşili bir yemek
 2)düğün yemeği (toplucu yenir) 3)kuzukulağı
tirşiki (m): b. **tirşike** (m)
tirşing (m): b. **tirşike-3** (m)
tirşinge (m): b. **tirşike-3** (m)
tirşingi (m): b. **tirşike-3** (m)

tirşim: biraz
tirşî (m): 1)ekşilik 2)turşu
tirşî degirewtene: turşu kurmak
tirşî deguretene: b. **tirşî degirewtene**
tirşî deguritene: b. **tirşî degirewtene**
tirşî degurotene: b. **tirşî degirewtene**
tirşî ronayene: turşu kurmak
tirşî virastene: b. **tirşî virastene**
tirşî viraştene: turşu kurmak
tirşîye (m): ekşilik
tirşo (n): b. **tirşî-2** (m)
tirşo degirotene: b. **tirşî degirewtene**
tirşo degirowtene: b. **tirşî degirewtene**
tirşo ronayîne: b. **tirşî ronayene**
tirşok (n): b. **tirşike** (m)
tirteli (n): b. **tiltili** (n), **tiltilik** (n)
tirtir (n): b. **tertul** (n)
tiştare (n): b. **teştare** (n)
tiştarey: b. **teştarey**
tiştîrî: bir-iki yaşındaki keçi yavrusu, çebiç, çepiç
titûn (n): b. **tutin** (n)
tivrik (n): b. **tevrik** (n)
tiwa (n): b. **teba** (n)
tiway: b. **tebayê**
tiwalet (n): b. **tuwalet** (n)
tiwer (n): b. **teber** (n)
tixtor (n): b. **doktor**, -e
tizba (m): b. **tezbîhe** (m)
tizbe (m): b. **tezbîhe** (m)
tizbêhe (m): b. **tezbîhe** (m)
tizbêhi (m): b. **tezbîhe** (m)

tizbihi

tizbihi (m): b. **tezbihe** (m)
tizike (m): anüs çıkıntısı
tîc (m): b. **tîje** (m)
tîcâret (n): ticaret
tîce (m): b. **tîje** (m)
tîci (m): b. **tîje** (m)
tîci (n): b. **tîjin** (n)
tîcin, -e: b. **tîjin**, -e
tîdir: b. **têde**
tîdir pîya: b. **têde pîya**
tîesa (n): b. **têşan**, -e
tîesa bîyene: b. **têşan bîyene**
tîesabîyayîş (n): b. **têşanbîyayîş** (n)
tîesanîye (m): b. **têşanî** (m)
tîeşt (n): b. **teşt** (n)
tîetor: b. **têvter**
tîfo (n): tifo, karahumma
tîfus (n): tifüs, lekelihumma
tîj-I: b. **tuj**, -e
tîj bîyayene: b. **tuj bîyene**
tîj kerdene: b. **tuj kerdene**
tîj-II (m): b. **tîje** (m)
tîjbîyayîş (n): b. **tujbîyayîş** (n)
tîje (m): 1)güneş 2)güneş veya ay ışığı 2)güneş ısısı
Tîje akewte. (Güneş doğdu.)
Tîje eşt. (Güneş doğdu.)
tîjê (m): b. **tujîye** (m), **tujî** (m)
tîji (m): b. **tîje** (m)
tîji (n): b. **tîjin** (n)
tîjin, -e: güneşli
tîjî (m): b. **tîje** (m)
tîjkerdiş (n): b. **tujkerdiş** (n)
tîk, -e: dik
tîkane: dikey
tîkey goştî (n): b. **tîkeyê goştî** (n)
tîkeyê goştî (n): et parçası, kuşbaşı et
tîkey (m): b. **tîkiye** (m)

tîkê-I: biraz, az
tîkê-II (m): b. **tîkiye** (m)
tîkgoşe (n): dikdörtgen
tîkhoke (m) dik açı
tîkhokin, -e: dik açılı
tîkî (m): diklik
tîkiye (m): diklik
tîllayî: b. **tillayî**
tîmar (n): tımar (hayvan için)
tîmar kerdene: 1)tımar etmek 2)(mecazen) dayak atmak, dövmek, kötek atmak
tîmsah, -e: timsah
tîna: b. **tena**
tînc (m): b. **tîje** (m)
tînce (m): b. **tîje** (m)
tînci (m): b. **tîje** (m)
tînci (n): b. **tîjin** (n)
tîncin, -e: b. **tîjin**, -e
tîpa: b. **tepiya**
tîpiya: b. **tepiya**
tîr (m): 1)b. **tîre** (m) 2)b. **tîri-I** (m), **tîriya nanî** (m)
Tîrana (m): Tiran
tîraqtori (m): b. **traktore** (m)
tîre-I (m): 1)ok 2)b. **tîri-I** (m), **tîriya nanî** (m) 3)b. **tîriye** (m)
tîra alete (m): saban oku, karasaban oku
tîra cite (m): b. **tîra alete** (m)
tîra hangaje (m): b. **tîra hengazî** (m)
tîra hengajî (m): b. **tîra hengazî** (m)
tîra hengazî (m): saban oku, karasaban oku
tîre-II (m): 1)kolik (tıpta) 2)sancı 3)sızı
tîra madeyî (m): mide krampı
tîra madî (m): b. **tîra madeyî** (m)
tîra miyaneyî (m): bel ağrısı

tîra mîyanî (m): b. tîra mî-
yaneyî (m)
tîra paştî (n): b. tîra piştî (m)
tîra piştî (m): sırt ağrısı
tîre dekewtene: 1)sancılan-
mak 2)sızlamak
tîre kerdene: 1)sancı ver-
mek, sancımak 2)sızlamak
tîrêja hewz û keske (m): gök-
kuşağı, alkım, ebekuşağı,
ebemkuşağı, eleğimsağma,
hacılarkuşağı, yağmurkuşa-
ğı, alaimisema
tîri (m): 1)b. tîre (m) 2)b. tîrî-I
(m), tîriya nanî (m) 3)tîri-
ye (m)
tîri dekewtene: b. tîre de-
kewtene
tîri dekotene: b. tîre de-
kewtene
tîri kardene: b. tîre kerde-
ne
tîri-I (m): 1)oklava 2)merdane
3)örgü şişi
tîriya nanî (m): 1)oklava
2)merdane
tîri-II (m): b. tîri (m)
tîriye (m): örgü şişi
tîşort (n): tişört
tîştîrî: b. tiştîrî
tît (n): süs
tîtal (n): yakışıklı, keleş
tîtal biyene: yakışıklı ol-
mak
tîtalbiyayîş (n): yakışıklı olma
tîtevît biyene: b. tîtûvît bi-
yene
tîtevît kerdene: b. tîtûvît
kerdene
tîtevîtbiyayîş (n): b. tîtûvîtbi-
yayîş (n)
tîtevîtin, -e: b. tîtûvîtin, -e

tîtevîtkerdiş (n): b. tîtûvît-
kerdiş (n)
tîtik-I (n): doruk, şahika, zirve
tîtik-II (n): süs
tîtikin, -e: süslü, şık
tîtikin biyene: şıklaşmak,
şık olmak
tîtikin kerdene: şıklaştır-
mak
tîtikinbiyayîş (n): şıklaşma
tîtikinkerdiş (n): şıklaştırma
tîtikîyaya (m): süslü
tîtikîyaye (n): süslü
tîtikîyayene: süslenmek (baş-
kası tarafından süslenmek)
tîtikîyayîş (n): süslenme (baş-
kası tarafından süslenme)
tîtikîyayîye (m): süslü
tîtiknaya (m): süslü
tîtiknaye (n): süslü
tîtiknayene: süslemek
tîtiknayîş (n): süsleme
tîtiknayîye (m): süslü
tîtovît (n): b. tîtûvît (n)
tîtovît biyene: b. tîtûvît
biyene
tîtovît kerdene: b. tîtûvît
kerdene
tîtovîtbiyayîş (n): b. tîtûvîtbi-
yayîş (n)
tîtovîtin, -e: b. tîtûvîtin, -e
tîtovîtkerdiş (n): b. tîtûvît-
kerdiş (n)
tîtovît (n): süs püs
tîtovît biyene: süslenmek
(başkası tarafından süslen-
mek)
tîtovît kerdene: süslemek
tîtovîtbiyayîş (n): süslenme
(başkası tarafından süslen-
me)
tîtovîtin, -e: süslü püslü

tîtûvîtkerdiş

tîtûvîtkerdiş (n): süsleme
tîxe (m): tınaz, malama
tîya (n): bura, burası
tîya geyrayîne: b. **têwgêra-**
yene
tîyageyrayîş (n): b. **têwgê-**
rayîş (n)
tîyare (n): b. **teyara** (m)
tîyatro (n): tiyatro
tîye-I (n): b. **tîya** (n)
tîye-II (m, n, z): 1)b. **to** (m, n,
z) 2)b. **ti** (m, n, z)
tîyedest: b. **têdest**
tîyel (n): b. **têl** (n)
tîyemîyû kerdene: b. **têmf-**
yan kerdene
tîyemîyûn kerdene: b. **têmf-**
yan kerdene
tîyeyor: b. **têvter**
tîyêşt (n): b. **teşt** (n)
tîyo geyrayîne: b. **têwgêra-**
yene
tîyodayene: b. **têvdayene**
tîyodayîş (n): b. **têvdayîş** (n)
tîyogeyrayîş (n): b. **têwgêra-**
yîş (n)
tîyşan, -i: b. **têşan, -e**
tîyşan bîyayene: b. **têşan**
bîyene
tîyşanbîyayîş (n): b. **têşanbî-**
yayîş (n)
tîyşanê (m): b. **têşanî** (m)
tîzba (m): b. **tezbîhe** (m)
tîzbe (m): b. **tezbîhe** (m)
tîzbih (m): b. **tezbîhe** (m)
tîze (m): b. **tîje** (m)
tîzin, -e: b. **tîjin, -e**
tîzî (m): b. **tîje** (m)
to-I (m, n, z): 1)sen 2)b. **ti-1** (m,
n, z)
to-II (m, nm): b. **tewe-I** (m)
to degirotene: b. **tewe de-**
girowtene

to girotene: b. **tewe girow-**
tene
to-III (n): kaymak
to vetene: b. **tiro vetene**
toa (n): b. **teba** (n)
Togo (n): Togo
tohol, -e: b. **tal, -e-II**
tohol kerdene: b. **tal ker-**
dene
toker (m): b. **tekere** (m)
Tokyo (n): Tokyo
tol, -e: b. **tal, -e-II**
tol kerdene: b. **tal kerdene**
tola (n): b. **tuxla** (m)
toldir (n): kalçanın alt bölümü
tole-I (n): 1)kabuk 2)yara ka-
buğu 3)kaymak
tole eştene: kavlamak, ka-
buğu kabarıp dökülmek, ka-
buğu kabarıp soyulmak
tole kerdene: kabuğunu
soymak
tole ser de kerdene: kabu-
ğunu soymak
tole sero kerdene: kabuğu-
nu soymak
toleyê pîyanzî (n): b. **toleyê**
pîyazî (n)
toleyê pîyazî (n): kuru so-
ğan kabuğu
tole-II (m): çir (kurutulmuş ka-
yısı)
tolebisk (n): b. **tolebişk** (n)
tolebiske (n): b. **tolebişk** (n)
tolebişk (n): gonca, konca
Tolebişkî rabilîyayê. (Gon-
calar açılmış.)
toleştîş (n): kavlama
toleke (m): b. **tolike** (m)
tolenî (m): b. **talênî** (m)
tolêbisk (n): b. **tolebişk** (n)
tolên (m): b. **talênî** (m)

tolif (n): yara kabuğu
tolif girey dayene: b. **tolif girê dayene**
tolif girê dayene: kabuk bağlamak (yara için)
tolik-I (n): kabuk
tolik eştene: kavlamak, kabuğu kabarıp dökülmek, kabuğu kabarıp soyulmak
tolik-II (m): b. **tolike** (m)
tolike (m): ebegümeçi
tolikeştiş (n): kavlama
toliki (m): b. **tolike** (m)
toliye (m): b. **taliye** (m)
tollik (m): b. **tolike** (m)
tom-I: b. **tam**, -e-I
tom-II (n): b. **tehm** (n)
tom kerdene: b. **tehm kerdene**
tomare (m): b. **damare** (m)
tomatêse (m): domates
tomkor, -e: b. **tehmkor**, -e
tomkorên (m): b. **tehmkorênî** (m)
tomkorî (m): b. **tehmkorî** (m)
tomkorîye (m): b. **tehmkorîye** (m)
tomnayene: b. **tehmnayene**
tomserd, -e: b. **tehmserd**, -e
tomserdiye (m): b. **tehmserdiye** (m)
ton (n): b. **don** (n)
tonayış (n): b. **tanayış-I** (n)
tone (m): ton
toneki (m): b. **tûnike** (m)
toner (n) (TE): karartıcı, toner, toz mürekkep
tonê: 1)b. **tenê-I** 2)b. **tay** 3)b. **tayê**
Tonga (m): Tonga Adaları
toni (m): b. **tañf-I** (m)
tonî: 1)b. **tenê-I** 2)b. **tay** 3)b. **tayê**

tonînî: b. **tayêne**
tonqe (n): b. **toqe** (n)
tontir (n): b. **tantûr** (n)
tontirot (n): b. **tenturdîyot** (n)
tontur (n): b. **tenturdîyot** (n)
tonturot (n): b. **tenturdîyot** (n)
tonzi (n): b. **tajî** (n), **tazî** (n)
tonzî (m): b. **tajîye** (m), **tazîye** (m)
top-I: bütün, hep, hepsi, tüm, topu (tümü)
top biyene: toplanmak
top kerdene: toplamak
top piya: hep birlikte, tümü birlikte
top-II (m): b. **tope** (m)
topa kilitî (m): kilit (asma kilit)
topa kilitî (m): b. **topa kilitî** (m)
topbiyayış (n): toplanma
tope (m): balyoz
topike (m): tekne
topiç (n): tokaç
topîne: tümü, hepsi, topu; tümünü, hepsini
topînî: b. **topîne**
topkerdiş (n): toplama
toq-I (m): b. **tewqe-I** (m)
toq-II (n): b. **tewq-I** (n)
toqa (m): b. **toqe** (n)
toqe (n): toka (saç için)
toqi (m): b. **tewqe-I** (m)
toqif (n): b. **tewqîf** (n)
toqmaq (n): tokmak, soku tokmağı, dibek tokmağı
tor (n): b. **torre** (m)
tor: b. **tewr**
tor teber: b. **tewr teber**
tor verî: b. **tewr verê**
tor vêr: b. **tewr verê**
toraq (n): çökelek

toraqın

toraqo kewik (n): küflü çökelek

toraqın, -e: çökelekli

toraqine (m): bir çeşit gözleme

toraqın (m): b. **toraqine** (m)

torbe (n): b. **tewre** (n)

torcen (n): b. **tuwerzîn** (n)

torç (n): b. **teraş-I** (n)

tore-I (n): balta (büyük balta)

tore-II: b. **tewir**

na tore: b. **no tewir**

o tore: b. **o tewir**

tore-III (n): b. **tewre** (n)

tore-IV (m): b. **torre** (m)

toren (n): b. **terne** (n)

torge (m): dolu

torgi (m): b. **torge** (m)

tori (n): b. **tewre** (n)

tori (m): b. **torre** (m)

torim, -e: deve yavrusu

torin, -e: b. **torn**, -e

torjen (n): b. **tuwerzîn** (n)

torn, -e: torun

tornavîda (m): tornavida

tornevîda (m): b. **tornavîda** (m)

tornevîde (m): b. **tornavîda** (m)

tornawîda (m): b. **tornavîda** (m)

torni (m): b. **torne** (m)

torr (m): b. **torre** (m)

torre (m): 1) ağ, şebeke 2) süzgeç, süzek

torri (m): b. **torre** (m)

torsele (n): dolu

torsle (n): b. **torsele** (n)

torta (m): turta

tortor (n): b. **doktor**, -e

torve-I (n): b. **tewre** (n)

torve-II (m): b. **derbe** (m)

torzên (n): b. **tuwerzîn** (n)

torzîle (n): ufak taneli dolu

torzîn (n): b. **tuwerzîn** (n)

tose (m): b. **tase** (m)

tosa hamamî (m): b. **tasa**

hemamî (m)

tosi (m): b. **tase** (m)

tosike (m): b. **tasike** (m)

tosle (n): b. **torsele** (n)

tost (n): tost (n)

totaliter, -e: totaliter

tov (n): tohum

tov eştene: tohum serpmek,

tohum ekmek (tahıl için)

tov kerdene: tohum serpmek,

tohum ekmek (tahıl için)

tovetiş (n): b. **tirovetiş** (n)

tow (m): b. **tewe** (m)

tow girotene: b. **tewe girotene**

towa (n): b. **teba** (n)

towik (n): b. **tawug** (n)

towike (m): b. **tawe-I** (n)

towq (n): b. **tewq-I** (n)

towqe (n): b. **toqe** (n)

towqi (m): b. **dewqe** (m)

towqa ... şiyayene: b. **dewqa ... şiyene**

towqif (n): b. **tewqif** (n)

towqışiyayiş (n): b. **dewqeşiyayiş** (n)

towre (n): b. **tewre** (n)

toxim-I (n): tohum

toxim denayene: tohum ekmek

toxim denayêne: b. **toxim denayene**

toxim estene: b. **toxim eştene**

toxim eştene: tohum serpmek,

tohum ekmek (tahıl için)

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim eşteni: b. **toxim eştene**

toxim kerdene: tohum serpmek, tohum ekmek (tahıl için)
toxim ronayene: tohum ekmek
toxim vistene: tohum serpmek, tohum ekmek (tahıl için)
toxim visteni: b. **toxim.vistene**
toxim-II (n): b. **taxim-I (n)**
toximo viraşte (n): b. **taximo viraşte (n)**
toximdayış (n): yarıcılık sisteminde taraflardan birinin tohumu vermesi/karşılması
toximek (n): meni
toxlî, -ye: besili, semiz
toxme (n): dokuma
toxtor (n): b. **doktor, -e**
toxum (n): b. **toxim-I (n)**
toy: 1)b. **tay** 2)b. **tayê**
toyê: b. **tebayê, teba**
toyê: b. **tayê**
toyî: b. **tayê**
toyînî: b. **tayêne**
tozike (m): taneleri küçüçük olan kar
Trablûsê Rojawanî (n): Batı Trablus
trahom (n): trahom
trajedî (m): trajedi
traktor (n): b. **traktore (m)**
traktore (m): traktör
transîtîf: geçişli
traqtore (m): b. **traktore (m)**
traqtori (m): b. **traktore (m)**
trîgonometrî (n): trigonometri
tu-I (m, n, z): 1)b. **to (m, n, z)** 2)b. **ti (m, n, z)**
tu-II: hiç, hiçbir, tek
No tu aqıl nîyo. (Bu hiç akıl/akıllica değil.)

tu derbe: asla, hiçbir zaman; hiç, katiyen
tu derbi: b. **tu derbe**
tu kes: hiç kimse
tu-III (n): tükürük
tu kerdene: tükürmek
tu ... sawitene: tükürüklemek
tu ... sawitiş: tükürükleme
tua (n): b. **teba (n)**
tual-I (m): b. **tole-II (m)**
tual-II (n): b. **tole-I (n)**
tual eştene: b. **tole eştene**
tual kerdene: b. **tole kerdene**
tual sero kerdene: b. **tole sero kerdene**
tuale-I (m): b. **tole-II (m)**
tuale-II (n): b. **tole-I (n)**
tuale eştene: b. **tole eştene**
tuale kerdene: b. **tole kerdene**
tuale sero kerdene: b. **tole sero kerdene**
tualey pîyûnzî (m): b. **tole-yê pîyazî (n)**
tualeeştîş (n): b. **toleeştîş (n)**
tualeştîş (n): b. **toleeştîş (n)**
tuali (n): b. **tole-I (n)**
tuali eştene: b. **tole eştene**
tuali kerdene: b. **tole kerdene**
tuali sero kerdene: b. **tole sero kerdene**
tualieştîş (n): b. **toleeştîş (n)**
tuap (m): b. **tope (m)**
tube (m): tüp
tuberkuloz (n): verem, tüberküloz
tue (m, n, z): b. **to (m, n, z)**
tuep (m): b. **tope (m)**
tuer (m): b. **torre (m)**

tueraq

tueraq (n): b. **toraq** (n)
tuerg (m): b. **torge** (m)
tuern (n): b. **torn**
tuerr (m): b. **torre** (m)
tuersele (n): b. **torsele** (n)
tuexim (n): b. **toxim** (n)
    tuexim eştene: b. **toxim eştene**
tuf (n): b. **tu-III** (n)
    tuf kerdene: b. **tu kerdene**
tuf ... sawitene: b. **tu ... sawitene**
tuf ... sawitiş: b. **tu ... sawitiş**
tufkerdiş (n): b. **tukerdiş** (n)
tuî (m): b. **tuye** (m)
tuîy (m): b. **tuye** (m)
tuji; -e: 1)acı 2)keskin, sivri
    tuji biyene: keskinleşmek, sivrilmek
    tuji kerdene: keskinleştirmek, keskinletmek, sivriltmek
tuji biyayış (n): keskinleşme, sivrilme
tujênî (m): b. **tujênî** (m)
tujei (m): b. **tujiye** (m), **tuji** (m)
tujê (m): b. **tujiye** (m), **tuji** (m)
tujênî (m): 1)keskinlik 2)acılık
tuji (m): b. **tuje** (m)
tuji kâ çarixî (n): çarık burnu
    tuji kâ solî (n): ayakkabı burnu
tuji, -e: acılı
tuji (m): 1)keskinlik 2)acılık
tujiye (m): 1)keskinlik 2)acılık
tujkerdiş (n): keskinleştirme, sivriltme
tuk (n): apış arası kilları
tuk-tena: b. **tek-tena**
tukerdiş (n): tükürme
tukûtena: b. **tekûtena**

tukûtenya: b. **tekûtena**
tul (n): tûl
tule (n): b. **tuxla** (m)
tulimpa (m): b. **tulumba**
tulpê hewrî (n): b. **tilpê hewrî** (n)
    tulpê horî (n): b. **tilpê hewrî** (n)
tulpizike (m): kabarcık (tıpta)
tulpizîyayene: kabarcık oluşmak (tıpta), şıklak olmak
tulpiznayene: kabarcık oluşturmak (tıpta)
tulumba (m): tulumba
tulume (m): tulum (göğüs ve pantolon bölümü bitişik giysisi)
tulumpa (m): b. **tulumba**
tulxe (n): b. **tuxla** (m)
tum-I (n): tepe
tum-II: b. **tim**
tumangewreyî (zh): külotlu çorap
tumanî (zh): don (uzun don) tuman; külot, kısa don
    tumanê kilmî (zh): külot, kısa don
    tumanê kirrî (zh): külot, kısa don
    tumanê qolî (zh): külot, kısa don
tume (m): ot ve otsu bitkilerin bir tanesi
tumi (m): b. **tume** (m)
tumo: b. **tim**
tumonî (zh): b. **tumanî** (zh)
    tumonê kilmî (zh): b. **tumanê kilmî** (zh)
    tumonê qolî (zh): b. **tumanê qolî** (zh)
tumor (n): ur, tümör
tumû: b. **tim**

tumûn (zh): b. **tumanî** (zh)
tumûn kilm (zh): b. **tuma-nê kilmî** (zh)
tumûnî kilmî (zh): b. **tuma-nê kilmî** (zh)
tun, -e: aci
tunel (m): b. **tunele** (m)
tunele (m): tûnel
tuney (m): b. **tunî** (m), **tunîye** (m)
tunî (m): b. **tune** (m)
tuniki (m): b. **tûnike** (m)
tunin, e: acılı
tunî (m): acılık
tunîye (m): acılık
tup (n): b. **tube** (m)
tupe (m): b. **tube** (m)
tur (n): b. **tewir** (n)
o tur: b. **o tewir**
turaq (n): b. **toraq** (n)
turbane (m): türban
ture (m): b. **tûre** (m)
tura meybe (m): b. **tûra mēwe** (m)
tura meybi (m): b. **tûra mēwe** (m)
turê meyvi (m): b. **tûra mēwe** (m)
ture rînayene: b. **tiro rînayene**
turerînayiş (n): b. **tirorîna-yiş** (n)
turik (n): torba
turnavîda (m): b. **tornavîda** (m)
turr (n): b. **tirr** (n)
turşî (n): b. **tirşî** (m)
turşî (n): b. **tirşî** (m)
turşu (n): b. **tirşî** (m)
turturik (n): anüs çıkıntısı
tusk, -e: b. **tuşk**, -e
tuşk, -e: bir-iki yaşındaki keçi yavrusu, çebiç, çepiç
tut, -e: çocuk

tut ver şiyayene: b. **tut ver şiyene**
tut ver şiyene: düşük yapmak
tutin (n): tütin
tutmac (n): tutmaç
tutun (n): b. **tutin** (n)
tutûn (n): b. **tutin** (n)
tuvalet (n): b. **tuvalet** (n)
Tuvalu (n): Tuvalu
tuwa (n): b. **teba** (n)
tuvalet (n): yüznumara, ayak-yolu, apteshane, hela, kademhane, kenef, memişhane, tuvalet
tuwaletto alafranga (n): alafranga tuvalet
tuweraq (n): b. **toraq** (n)
tuwerge (m): b. **torge** (m)
tuweri (m): b. **tuyêre** (m)
tuwerzin (n): b. **tuwerzîn** (n)
tuwerzî (n): b. **tuwerzîn** (n)
tuwerzîn (n): 1)balta (büyük balta) 2)kazma
tuwerzîyen (n): b. **tuwerzîn** (n)
tuwerzyen (n): b. **tuwerzîn** (n)
tuxla (m): tuğla
tuxle (n): b. **tuxla** (m)
tuxum (n): b. **toxim-I** (n)
tuy (m, nm): b. **tuye** (m, nm)
tuya tirşi (m): b. **tuya tirşe** (m)
tuye (m, nm): dut
tuya tirşe (m): ekşi dut
tuyer (m): b. **tuyêre** (m)
tuyeri (m): b. **tuyêre** (m)
tuyêre (m): dut ağacı
tuyi (m, nm): b. **tuye** (m, nm)
tuz, -e: b. **tuj**, -e
tuz bîyene: b. **tuj bîyene**
tuz kerdene: b. **tuj bîyene**
tuzba (m): b. **tezbîhe** (m)

tuzên (m): b. tujêni (m)
 tuzênî (m): b. tujêni (m)
 tuzî (m): b. tujîye (m), tujî (m)
 tuzîye (m): b. tujîye (m), tujî (m)
 tuzmurik (n): kuyruksokumu
 tû-I (z): 1)b. to (z) 2)b. ti (z)
 tû-II (m, nm): b. tuye (m, nm)
 tû-III (n, nm): b. tu-III (n)
 tû kerdene: b. tu kerdene
 tû ... sawitene: b. tu ... sawitene
 tû ... sawitiş: b. tu ... sawitiş
 tûj, -e: b. tuj, -e
 tûj bîyayene: b. tuj bîyene
 tûj kerdene: b. tuj kerdene
 tûjbîyayîş (n): b. tujbîyayîş (n)
 tûjikê çarixî: b. tujikê çarixî (n)
 tûjikê solî (n): b. tujikê solî (n)
 tûjî (m): b. tujîye (m), tujî (m)
 tûjkerdiş (n): b. tujkerdiş (n)
 tûkerdiş (n): b. takerdiş (n)
 tûm (n): b. tehm (n)
 tûm kerdene: b. tehm kerdene
 tûman (zh): b. tumanî (zh)
 tûmanî (zh): b. tumanî (zh)
 tûme (m): b. tume (m)
 tûmnayîne: b. tehmnayene
 tûmûn (zh): b. tumanî (zh)
 tûn, -i: b. tun, -e
 tûneki (m): b. tûnike (m)
 tûney (m): b. tunî (m), tunîye (m)
 tûni (m): b. tanî-I (m)
 tûnike (m): cep
 tûniki (m): b. tûnike (m)
 Tûnis (n): Tûnus
 tûnî-I: 1)b. tenê-I 2)b. tay

3)b. tayê
 tûnî-II (m): b. tunî (m), tunîye (m)
 tûnîni: b. tayêne
 tûnzi (n): b. tajî (n), tazî (n)
 tûnzî (m): b. tajîye (m), tazîye (m)
 tûraq (n): b. toraq (n)
 tûre (m): biçilmiş ekin demetini bağlamakta kullanılan ve ot-su bitki veya ağaç dalından yapılmış olan bağ
 tûra meybi (m): b. tûra mêwe (m)
 tûra mêwe (m): tevek (asma teveği)
 turê meyvi (m): b. tûra mêwe (m)
 tûrik (n): b. turik (n)
 tûrp (m): b. tirewe (m)
 tûrzîn (n): b. tuwerzîn (n)
 tûşk, -e: b. tuşk, -e
 tût, -e: b. tut, -e
 tûtî (m): b. tute (m)
 tûtî, -ye: papağan
 tûtîya terraqe (m): muhabbet kuşu
 tûtîya xosebare (m): b. tûtîya xoşebere (m)
 tûtîya xoşebere (m): muhabbet kuşu
 Tûx (n): Tatvan
 tûxla (m): b. tuxla (m)
 tûy: 1)b. tay 2)b. tayê
 tûy (m, nm): b. tuye (m, nm)
 tûye (m, nm): b. tuye (m, nm)
 tûyere (m): b. tuyêre (m)
 tûyî: b. tayê
 tûyîni: b. tayêne
 tûyn: 1)b. tenê-I 2)b. tay 3)b. tayê

U

uca (n): ora, orası

A uca ya. (O oradadır.)

O uca yo. (O oradadır.)

ucdon (n): b. **wijdan** (n)

ucdûn (n): b. **wijdan** (n)

ucret (n): ücret

ucreto rojane (n): gündelik

(günlük ücret), yevmiye

ufqî, -ye: yatay

uja (n): b. **uca** (n)

ujdan (n): b. **wijdan** (n)

ujdon (n): b. **wijdan** (n)

ujdûn (n): b. **wijdan** (n)

ukêrî (m): b. **yuke** (m)

Ukrayna (m): Ukrayna

ulahî: b. **willayî**

ulayî: b. **willayî**

ule: b. **willayî**

ulle: b. **willayî**

ulser (n): ülser

umbarik: b. **bimbarek, -e**

umbarkên: b. **bimbarek, -e**

umbaz, -i: b. **embaz, -e**

umbazey (m): b. **embazîye** (m)

Umman (n): Umman

umr (n): b. **emr-I** (n)

umûmî: genel, umumi

una: b. **wina**

Unanîstan (n): b. **Yunanîs-**
tan (n)

unca (m): yonca

unce (n): b. **unca** (m)

undêr, -e: b. **ondêr, -e**

undi: b. **hende**

ungur (m): b. **engure** (m)

unguri (m): b. **engure** (m)

ungura mîçikan (m): b.

engura mîlçikan (m)

unix (n): b. **anûx** (n)

unîforma (m): üniforma

unîversîte (m): üniversite

Urdun (n): Ürdün

urs (n): b. **ors** (n)

urznayene: b. **weriznayene**

urznayîş (n): b. **weriznayîş** (n)

usar (n): b. **wisar** (n)

USB (m) (TE): USB

uska (n): b. **uca** (n)

uskera (m): b. **uskura** (m)

uskif (n): **uskîf** (n)

uskira (m): b. **uskura** (m)

uskîf (n): yüksük

Uskup (n): Üsküp

uskura (m): tas

usot

usot (n): b. **îsot** (n)
usta (n): b. **westa** (n)
ustine (m): b. **estune** (m)
ustini (m): b. **estune** (m)
ustonik (m): b. **estaneke** (m)
ustor, -e: b. **estor**, -e
uşîre (m): 1)değnek, asa 2)çu-
buk (uzun ağızlık)
uşna (m): b. **wişna** (m)
uşnayêr (m): b. **wişnayêre** (m)
utî (m): ütû

utî bîyene: ütülenmek
utî kerdene: ütölemek
uw (m): b. **awe-I** (m)
uwayîş (n): b. **awedayîş** (n)
uwayîş (n): b. **awedîya-**
yîş (n)
uwe (m): b. **awe-I** (m)
uza (n): b. **uca** (n)
uzaxe (m): b. **ocaxe** (m)
uzaxkor, -e: b. **ocaxkor**, -e

U

Û

û-I (n, z): b. o-I (n, z)
 û-II (n, s): b. o-II (n, s)
 û-III (ed): ve, ile
 -û (sf): b. -an (sf)
 ûca (n): b. uca (n)
 ûcax (n): b. ocax (n)
 ûcaxi (m): b. ocaxe (m)
 Ûganda (m): Uganda
 ûja (n): b. uca (n)
 Ûlan Bator (n): Ulan Bator
 ûlandî: b. olandî
 ûllayî: b. willayî
 ûmare (m): b. hûmare (m)
 ûmari (m): b. hûmare (m)
 ûmaritene: b. hûmaritene
 ûmaritiş (n): b. hûmaritiş (n)
 ûmartene: b. hûmaritene
 ûmartiş (n): b. hûmaritiş (n)
 ûmayîne: b. ameyene
     ûmayîne fahmkerdene: b.
     ameyene fehmkerdene
     ûmayîne heskerdene: b.
     ameyene heskerdene
     ûmayîne sînayene: b. ame-
     yene sînayene
     ûmayîne vatene: b. ame-
     yene vatene

ûmayişfahmkerdiş (n): b.
     ameyîşfehmkerdiş (n)
 ûmayişheskerdiş (n): b. ame-
     yîşheskerdiş (n)
 ûmayişsînayîş (n): b. ameyîş-
     sînayîş (n)
 ûmayişvatiş (n): b. ameyîşva-
     tiş (n)
 ûmbaz: b. embaz, -e
 ûmeyîş (n): b. ameyîş (n)
     ûmeyîşkiştîş (n): b. ame-
     yîşkiştîş (n)
 ûmeyîne: b. ameyene
     ûmeyîne fûmkerdene: b.
     ameyene fehmkerdene
     ûmeyîne gîrnayene: b.
     ameyene girênayene
     ûmeyîne paykerdene: b.
     ameyene paykerdene
     ûmeyîne piraguretene: b.
     ameyene piragirewtene
     ûmeyîne pînekerdene: b.
     ameyene pînekerdene
     ûmeyîne pîyeser: b. ame-
     yene pîser
     ûmeyîne potene: b. ame-
     yene pewtene

ûmeyîne pûnayene: b. ameyene panayene
ûmeyîne qirbûnkerdene: b. ameyene qurbankerdenene
ûmeyîne rûmitene: b. ameyene ramitene
ûmeyîne sînayene: b. ameyene sînayene
ûmeyîne utîkerdene: b. ameyene utîkerdene
ûmeyîne vatene: b. ameyene vatene
ûmeyîne werdene: b. ameyene werdene
ûmeyîne yo ca: b. ameyene yew ca
... ûmeyîne: b. ... ameyene
ûmeyîş (n): b. ameyîş (n)
... ûmeyîş: b. ... ameyîş
ûmeyîşdeştîş (n): b. ameyîşdeştîş (n)
ûmeyîşdêştîş (n): b. ameyîşdeştîş (n)
ûmeyîşfûmkerdiş (n): b. ameyîşfehmkkerdiş (n)
ûmeyîşgirnayîş (n): b. ameyîşgirênayîş (n)
ûmeyîşkijikkerdiş (n): b. ameyîşkijikekerdiş (n)
ûmeyîşkijkerdiş (n): b. ameyîşkijkerdiş (n)
ûmeyîşkiştîş (n): b. ameyîşkiştîş (n)
ûmeyîşpaykerdiş (n): b. ameyîşpaykerdiş (n)
ûmeyîşpiraguretiş (n): b. ameyîşpiragirewtiş (n)
ûmeyîşpînekerdiş (n): b. ameyîşpînekerdiş (n)
ûmeyîşpîyeser (n): b. ameyîşpêser (n)

ûmeyîşpotiş (n): b. ameyîşpewtiş (n)
ûmeyîşpûnayîş (n): b. ameyîşpanayîş (n)
ûmeyîşsînayîş (n): b. ameyîşsînayîş (n)
ûmeyîşsotiş (n): b. ameyîşsotiş (n)
ûmeyîşvatiş (n): b. ameyîşvatiş (n)
ûmeyîşxemelnayîş (n): b. ameyîşxemilnayîş (n)
ûmeyîşyoca (n): ameyîşyewca (n)
ûmên (n): b. amên (n)
ûmên bîyayene: b. amên bîyene
ûmên kerdene: b. amên kerdene
ûmênbîyayîş (n): b. amênbîyayîş (n)
ûmênkerde (n): b. amênkerde (n)
ûmênkerdiş (n): b. amênkerdiş (n)
ûmîn (n): b. amên (n)
ûmîn bîyayene: b. amên bîyene
ûmîn kerdene: b. amên kerdene
ûmîn bîyayîş (n): b. amênbîyayîş (n)
ûmînkerde (n): b. amênkerde (n)
ûmînkerdi (n): b. amênkerde (n)
ûmînkerdiş (n): b. amênkerdiş (n)
ûmnû (n): b. hamnan (n)
ûmnûn (n): b. hamnan (n)
ûmnûna (m): b. hamnana (m)
ûmnûne (n): b. hamnane (n)

ûmnûnên, -e: b. hamnanên, -e
 ûmnûnîn, -e: b. hamnanên, -e
 ûmnûniye (m): b. hamnanî-
 ye (m)
 ûmvar: b. hember, -e; hem-
 ver, -e
 -ûn (sf): b. -an (sf)
 ûna: b. wina
 ûnasar: b. winasî, inasar
 ûnasarên, -i: b. winasî, -ye;
 inasarên, -e
 ûnawa: b. inahawa
 ûnayan: b. winasî, -ye; ina-
 sarên, -e; inasar
 ûnayên: b. winasî, -ye; inasa-
 rên, -e; inasar
 ûnayin: b. winasî, inasar
 ûnca: b. ancîna
 ûncax: b. ancax
 ûncilî (n): b. anculî (n)
 ûncilî, -ye: b. anculî, -ye
 ûncî: b. ancî
 ûncîa: b. ancîna
 ûncîna: b. ancîna
 ûncîya: b. ancîna

ûncîyayene: b. ancîyayene
 ûnculî, -ye: b. anculî, -ye
 ûnix (n): b. anûx (n)
 ûniyayîş (n): b. ewniyayîş (n)
 biûnî: b. biewnî
 bûnî: b. biewnî
 ûntene: b. antene
 ûntiş (n): b. antiş (n)
 ûnvar: b. hember, -e; hem-
 ver, -e
 ûnyayîne: b. ewniyayene
 ûnyayîş (n): b. ewniyayîş (n)
 Ûrûgûay: Uruguay
 ûsar (n): b. wisar (n)
 ûstini (m): b. estune (m)
 ûstor, -e: b. estor, -e
 ûsul (n): usul
 ûşîri (m): b. uşîre (m)
 ûtiya (n): b. tiya (n)
 ûve (n): b. aver (n)
 ûver (n): b. aver (n)
 ûver berdene: b. aver ber-
 dene
 ûwe (m): b. awe-I (m)
 ûza (n): b. uca (n)

V

va-I (n): rüzgâr, yel
va bîyayene: b. va bîyene
va bîyene: şişmek
va kardene: b. va kerdene
va kerdene: şişirmek
vay dayene: savurmak
vay dayeni: b. vay dayene
vay dicna (n): b. vayê dijna (n)
vay dijna (n): b. vayê dijna (n)
vay dîyayene: savrulmak
vayê dijna (n): bora
va-II (n): romatizma
vacirîyayene: b. vajirîyayene
vacirîyayîş (n): b. vajirîyayîş (n)
vacîyayene: b. vajîyayene
vacîyayîne: b. vajîyayene
vacîyayîş (n): b. vajîyayîş (n)
vacor bîyayene: b. vajor bîyene
vacorbîyayîş (n): b. vajorbîyayîş (n)
Vaduz (n): Vaduz
vahart (m): b. varte (m)
vahî (m): b. vaye (m)

vajerîyayene: b. vajirîyayene
vajerîyayîş (n): b. vajirîyayîş (n)
vajêr bîyayene: b. vajor bîyene
vajêrbîyayîş (n): b. vajorbîyayîş (n)
vajireyîş (n): b. vajirîyayîş (n)
vajirîyayene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)
vajirîyayîş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)
vajîyayene: anlatılmak, söylenmek
A hikaye hema zî dewe de vajîyena. (O hikâye köyde hâlâ anlatılır.)
vajîyayîş (n): anlatılma, söylenme
vajor bîyene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)
vajor kerdene: (ile) konuşmak
vajorbîyayîş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)
vajorîyayene: b. vajirîyayene

vajoriyayış

vajoriyayış (n): b. **vajiriya-yış** (n)

vajorkerdiş (n): (ile) konuşma

vajuer bîyayene: b. **vajor bî-yene**

vajuerbîyayış (n): b. **vajorbî-yayış** (n)

vajureyış (n): b. **vajiriyayış** (n)

vajuriyayış (n): b. **vajiriyayış** (n)

vakur (n): kuzey

vakurê rojawanî (n): kuzeybatı

vakurê rojhelatî (n): kuzeydoğu

vala (m): 1)başörtü, başörtüsü, yazma, çatma (kadın için)

2)b. **hevala** (m)

valiz (n): b. **valize** (m)

valize (m): valiz

Valletta (m): Valletta

valuî (m): b. **vala** (m)

valuy (m): b. **vala** (m)

valuya (m): b. **vala** (m)

vame (m): badem

vameke (m): bademcik

vameki (m): b. **vameke** (m)

vamekideginayış (n): bademcik şişmesi

vamêre (m): badem ağacı

vamêri (m): b. **vamêre** (m)

vami (m): b. **vame** (m)

vanilya (m): vanilya

Vanuatu (n): Vanuatu

var mosla dayene: b. **ver mosla dayene**

vara (m): b. **vereke** (m)

vara (n): b. **varan** (n)

varan (n): yağmur

varanin (n): yağmurlu

varanî (n): yağmurluk

varayene: yağmak

varayış (n): yağma

varazî (n): b. **veraj** (n)

vare (m): b. **vewre** (m)

vare (n): b. **verek** (n)

varek, -e: b. **verek**, -e

varekwan, -e: b. **verekwan**, -e

varekwanîye (m): b. **verekwanî** (m), **verekwanîye** (m)

varete (m): b. **varte** (m)

varewûn: b. **verekwan**, -e

varewûnê (m): b. **verekwanî** (m), **verekwanîye** (m)

varg, -i: b. **verg**, -e

vargoz (n): balyoz, varyos

varigi (m): b. **varike** (m)

varik (m): b. **varike** (m)

varike (m): piliç

variş (n): yağış

varişin (n): yağışlı

varite (m): b. **varte** (m)

varitene: yağmak

variti (m): b. **varte** (m)

varitis (n): b. **varitiş** (n)

varitiş (n): yağma

varnayene: yağdırmak

varnayış (n): yağdırma

varo (n): b. **varan** (n)

varon (n): b. **varan** (n)

varonin (n): b. **varanin** (n)

varte (m): sağanak

vartene: b. **varitene**, **varayene**

varti (m): b. **varte** (m)

vartis (n): b. **varitiş** (n)

vartiş (n): b. **varitiş** (n)

vartûvaran (n): yağış

vartûvaranin (n): yağışlı

varû (n): b. **varan** (n)

varûn (n): b. **varan** (n)

varûnin (n): b. **varanin** (n)

varyet (n): b. **varîdat** (n)

vas (n): b. **vaş**

vasturiye (m): b. **vaşturî** (m)

vaş (n): ot
vaşêre (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatalı ana dalları arasına dizilen ot yığını
vaştirî (m): b. **vaşturî** (m)
vaştirû (m): b. **vaşturî** (m)
vaştuirî (m): b. **vaşturî** (m)
vaşturî (m): orak
vaşturîye (m): b. **vaşturî** (m)
vaşturû (m): b. **vaşturî** (m)
vaştûrî (m): b. **vaşturî** (m)
vate (n): 1)söz 2)güfte
vateyê verênan (n): atasözü
vateyo verên (n): önsöz
vatene: 1)demek, söylemek 2)beyan etmek 3)anlatmak
mevaje ke: meğer, meğerse
ti mevaje ke: meğer, meğerse
ti nêvana ke: meğer, meğerse
ti nêvanî ke: meğer, meğerse
ti vana: b. **ti vana qey**
ti vana qa: b. **ti vana qey**
ti vana qay: b. **ti vana qey**
ti vana qey: sanki
ti vanî: b. **ti vanî qey**
vatene qey: sanmak, zanetmek
ti vanî qay: b. **ti vanî qey**
ti vanî qey: sanki
vateni: b. **vatene**
vatenus, -e: güfteci
vatesenc, -e: eleştirmen
vati (n): b. **vate** (n)
vatis (n): b. **vatiş** (n)
vatiş (n): 1)deme, söyleme 2)beyan, beyan etme 3)anlatma
vatişqey (n): sanma

vatka (m): vatka
vaûvirike (m): fırtına
vaûvirrike (m): b. **vaûvirike** (m)
vaûvirriki (m): b. **vaûvirike** (m)
vawitene: 1)örmek 2)örmek (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatmak)
Gewreyî/kurikî riştî/puçî riştî/vawitî... (Çoraplar örmüş.)
vawitiş (n): 1)örme 2)örme (kumaş ve örgülerdeki delikleri elde iplikle besleyerek kapatma).
vawr (m): b. **vewre** (m)
vawriki (m): b. **gudvewre** (m), **vewrgude** (m)
vawriv (m): b. **vewribe** (m)
vay (m): b. **vaye** (m)
vaya (m): b. **vaye** (m)
vaye (m): ark, hark
vayeke (m): karık (küçük ark)
vayeki (m): b. **vayeke**
vayi (m): b. **vaye** (m)
vayin, -e: romatizmalı
vayin biyene: romatizmalı olmak
vayret (n): b. **warîdat** (n)
vayştüre (m): b. **vaşturî** (m)
vayşturî (m): b. **vaşturî** (m)
vaz (n): b. **vezd** (n)
vazd (n): b. **vezd** (n)
vazo (n): vazo
vazo (m): b. **vazo** (n)
ve: b. **bi**
ve ... ra: b. **bi ... ra**
ve ... ya: b. **bi ... wa**
vecîyayene: b. **vejîyayene**
vecîyayêne: b. **vejîyayene**
vecîyayîş (n): b. **vejîyayîş** (n)
vejeviş (n): b. **vejîyayîş** (n)

vejyaye

vejyaye (n): çıkan (mat)

vejyayene: 1)çıkma 2)doğmak (güneş, ay ve yıldızlar için)

vejyayene teneffus: tenef-füse çıkmak

vejyayêne: b. **vejyayene**

vejyayış (n): çıkma

vejyayış (n): b. **vejyayış** (n)

vekgem (n): b. **fekgem** (n)

velg-I (n): yaprak (ağaç için)

velg-II (m): b. **velke** (m)

velgedare (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatallı ana dalları arasına dizilen yaprak yığını

velgêre (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatallı ana dalları arasına dizilen yaprak yığını

velgêre (m): hayvanlara kışın yedirilmek üzere kesilip ağacın çatallı ana dalları arasına dizilen yaprak yığını

velgin, -e: yapraklı

velgini (m): b. **velgine** (m)

velik (n): b. **velke** (m)

velikê peyîke (n): baldırın arka kısmı

velikê qorrî (n): uyluğun arka kısmı

velke (m): böbrek

velki (m): b. **velke** (m)

ven (n, nm): b. **veng** (n, nm)

ven dayene: b. **veng dayene**

vena (m): gri renkli güvercin

venc (n, nm): b. **veng** (n, nm)

vendayış (n): b. **vengdayış** (n)

Venezuela (m): Venezuela

veng-I (n, nm): ses

veng dayene: 1)çağırma 2)yankı yapmak

veng kewtene: sesi kısılmak

veng kotene: b. **veng kew-**

tene

veng, -e-II (s): boş

veng kerdene: boşaltmak

vengdayış (n): 1)çağırma, çağırma 2)yankı yapma

vengin, -e: sesli, ünlü

vengkewtiş (n): ses kısıklığı, ses kısılması

vengkotiş (n): b. **vengkewtiş** (n)

vengûvaj (n): 1)ses seda 2)haber

vengûvaz (n): b. **vengûvaj** (n)

ver-I (n): 1)ön

ver a ... : b. **ver bi**

ver bi ... : -e doğru

Ez ver bi Diyarbekir şina. (Diyarbakır'a doğru gidiyorum.)

ver d' berdene: b. **aver berdene**

ver d' şiyene: b. **aver şiyene**

ver di berdene: b. **aver berdene**

ver di şiyene: b. **aver şiyene**

ver va ...: b. **ver bi ...**

verê veran: ilkönce, en önce

verê verkan: ilkönce, en önce

verê verkon: b. **verê verkan**

verê verkûn: b. **verê verkan**

verê veron: b. **verê veran**

verê verûn: b. **verê veran**

2)yaka, kıyı, yan, sahil

verê çemî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı

verê robarî (n): akarsu kıyısı, nehir kıyısı

verê royî (n): akarsu kıyısı,

nehir kıyısı

3)ekin veya ot biçerken biçmek için yönelinen ve hedeflenen mesafe

4)astar

ver-II (m): b. vere-I (m)

ver eştene: b. **vere eştene**

verê mar (m): b. vera marî (m)

verê marî (m): b. vera marî (m)

... **ver:** nedeniyle, sebebiyle, yüzünden

ver kewtene: üzölmek

ver mosla dayene: altına kaçırmak, altına etmek, altına yapmak (çok korkmak)

ver têmîyan dayene: birbirine karıştırmak

vera (m): b. vereke (m)

vera . . . : karşı, karşısında

Vera mi mevinde! (Karşımda durma!)

veracêr (n): aşağıya doğru, iniş

veracîyer (n): b. veracêr (n)

veraeor (n): yukarıya doğru, yokuş

veracuar (n): b. veraeor (n)

verad (n): b. verarde (m)

veradi (m): b. verarde (m)

veradayene: 1)birakmak 2)salıvermek, tahliye etmek

(heywan) **veradayene:** otlatması için hayvanı araziye başıboş salmak

veradayena şertine (m): şartlı salıvermek

veradayîş (n): 1)birakma 2)salıverme, tahliye, tahliye etme

veradayîşo şertin (n): şartlı salıverme, şartlı tahliye

veradîyayene: 1)birakılmak 2)salıverilmek, tahliye edilmek

veradîyayîş (n): 1)birakılma 2)salıverilme, tahliye edilme

veraj (n): yokuş

verard (n): b. verarde (m)

verarde (m): yamaç

verarde (n): b. verarde (m)

verardkî: yatay

verarojik (n): b. verrojik (n)

veraruec (n): b. verroj (n)

veraruecik (m): b. verrojik (n)

verasnî (m): b. versî (m)

veraştene: b. **viraştene**

verba (n): harman savrulurken biriken çok ince saman

verba ... : karşı, karşısında

Verba mi vindeto qisey keno. (Karşımda durmuş konuşuyor.)

verbend (n): palanın geri kaymasını önlemek için ön kısmına bağlanan ip

verbendik (n): önlük

vercêr (n): b. veracêr (n)

vercor (n): b. veracor (n)

verçimikî (zh): gözlük

verçimikkar, -e: gözlükçü

verdayene: bırakmak

verdayîş (n): bırakma

verde: b. **verê-I**

verdest, -e: hizmetçi

verdestîye (m): ev işlerini yapmakla görevli olan kuma

verdîyayene: bırakılmak

verdîyayîş (n): bırakılma

vere-I (m): kav (yılan gömleği, yılan derisi)

vera marî (m): kav (yılan gömleği, yılan derisi)

vere eştene: kavlamak (y-

lan kavı için)

vere fiştene: kavlamak (yılan kavı için)

vere-II (n): b. verək (n)

veredat (n): önedat

veredayene: b. veradayene

veredayış (n): b. veradayış (n)

vereştiş (n): kavlama (yılan kavı için)

verefiştış (n): kavlama (yılan kavı için)

verek, -e: kuzu

verekwan, -e: kuzu çobanı

verekwanî (m): kuzu çobanlığı

verekwanîye (m): kuzu çobanlığı

verendam, -e: aday üye

verendamîye (m): aday üyelik

verende: b. verê-I

verenî (m): b. vernî (m)

veresî (m): b. versî (m)

veresnîye (m): b. versî (m)

verestî (m): b. versî (m)

veresişyayene: b. verişişyayene-2

ez veresişya: b. mi verişna

veresnayene: b. verişnayene

mi veresna: b. mi verişna

vereştiş (n): b. vereeştiş (n)

verê-I: önce

ver' cî: b. verê cû

ver' coy: b. verê cû

ver' cû: b. verê cû

verê co: b. verê cûy

verê coan: b. verê cûyan

verê cowan: b. verê cûyan

verê cowû: b. verê cûyan

verê coy: b. verê cû

verê coyî: b. verê cû

verê cû: ondan önce, eskiden

verê cûyan: eski zamanlarda, eski dönemlerde

verê dihîre (n): öğleden önce

verê nêmroje (n): öğleden önce

verê peroşî (n): öğleden önce

verê taştari (n): b. verê teştareyî (n)

verê teştareyî (n): öğleden önce

verên, -e: 1)eski 2)ilk 3)öndeki; önceki, evvelki

verg, -e: kurt

vergolim (n): kasık

verhel (n): kahvaltı ile öğle yemeği arasında yenen hafif yemek

veri (m): b. vere (m)

veri vistene: b. vere fiştene

veri (n): b. verrî (n)

verin, -e: 1)geniş 2)enli

qumaşo verin (n): enli kumaş

verinde: b. verê-I

verinîye (n): 1)genişlik 2)en (mat)

verişişyayene: 1)kusulmak 2)b. verişnayene

ez verişişya: b. mi verişna

verişnayene: kusmak, istifrağ etmek

mi verişna: ben kustum

verite: b. virite (n)

veritine: b. viritene

veritiş (n): b. viritiş (n)

verivistiş (n): b. verefiştış (n)

verî: b. verê

verî coan: b. verê cûyan

verî coy: b. verê cû

verî cû: b. verê cû

verî nîmeroc (n): b. verê nêmroje (n)

verî nîmrueci (n): b. verê nêmroje (n)
verî têştari (n): b. verê teştareyi (n)
verî vergulû (n): b. vergolim (n)
verîn, -e: b. verên, -e
verkewta (m): üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü
verkewte (n): üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü
verkewtê (m): b. verkewta (m), verkewtiye (m)
verkewti (n): b. verkewte (n)
verkewtiş (n): üzüntü, üzünç
verkewtiye (m): üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü
vernamzed, -e: aday adayı
vernamzediye (m): aday adaylığı
vernî (m): ön
vero cê: b. verê cû
vero cû: b. verê cû
veroc (n): b. verroj (n)
verocik (n): b. verrojik (n)
veroj (n): b. verroj (n)
verojik (n): b. verrojik (n)
verr (m): b. vere-I (m)
verrê marî (m): b. vera marî (m)
verradayene: b. veradayene
verradayiş (n): b. veradayiş (n)
verradıyayene: b. veradıyayene
verradıyayiş (n): b. veradıyayiş (n)
verraj (n): b. veraj (n)
verre (m): b. vere-I (m)
verra marî (m): b. vera ma-

rî (m)
verre eştene: b. vere eştene
verreeştiş (n): b. vereeştiş (n)
verri (m): b. vere-I (m)
verri vistene: b. vere fiştene
verri (n): b. verrî (n)
verrivistiş (n): b. verefiştiş (n)
verri (n): elbisenin boyundan göbeğe kadar olan açık kısmı
verroc (n): b. verroj (n)
verrocik (n): b. verrojik (n)
verroj (n): 1) güneşlik (güneş ışınlarını alan yer), güneşleme yeri 2) ayçiçeği, günebakan
verrojik (n): ayçiçeği, günebakan
verroz (n): b. veraj (n)
verru (n): b. verrî (n)
verrûj (n): b. verroj (n)
verrûjik (n): b. verrojik (n)
verrûni (n): b. verrî (n)
versî (m): gölge
versîya dare: ağacın gölgesi
veru (n): b. verrî (n)
veruec (n): b. verroj (n)
verû cû: b. verê cû
verûc (n): b. verroj (n)
verûcik (n): b. verrojik (n)
verûj (n): b. verroj (n)
verûjik (n): b. verrojik (n)
verûni (n): b. verrî (n)
verva (n): harman savrulurken biriken çok ince saman
vervayê simerî (n): harman savrulurken biriken çok ince saman
verva ... : b. verba ...
vervay (n): b. verva (n)
veryen, -i: b. verên, -e

verzîn, -e: eyer vurma yaşına gelmiş at

vesn (n): b. **vosn** (n)

veş (n): ateş (hastalıkta), humma, yangın (hasta için)

veşata (m): yanık

veşate (n): yanık

veşatê (m): b. **veşata** (m), **veşat** (m)

veşatiye (m): yanık

veşaya (m): yanık

veşaye (n): yanık

veşayene: 1)yanmak 2)kamaşmak (göz için)

Çimê mi veşenê. (Gözlerim kamaşıyor.)

veşayi (n): b. **veşaye** (n)

veşayîş (n): yanma

veşayîye (m): yanık

veşîyayene: b. **veşayene**

veşîyayîş (n): b. **veşayîş** (n)

veşnaya (m): yakılmış olan

veşnaye (n): yakılmış olan

veşnayene: yakmak, yandırmak

veşnayîş (n): yakma, yandırma

veşnayîye (m): yakılmış olan

vete (n): çıkarılan (mat)

vetene: 1)çıkarmak 2)ürün toplamak (toprak altından çıkarılan ürünler için) 3)b. **vite-ne**

vetene teber: dışarıya çıkarmak

vetîş (n): 1)çıkarma (mat) 2)ürün toplama (toprak altından çıkarılan ürünler için) 3)b. **vitiş** (n)

vewr (m): b. **vewre** (m)

vewre (m): kar

vewra kirtine (m): karın sertleşmiş üst tabakası

vewremerdîm (n): kardan adam

vewrêş (n): çığ

vewrgude (m): kar topu

vewri (m): b. **vewre** (m)

vewribe (m): kara pekmez karıştırılarak oluşturulan bir yiyecek

vewrîş (n): b. **vewrêş** (n)

vewrlike (m): sulusepken kar, yağmurla karışık yağan kar

vexêr: b. **bixeyr**

ma vexêr: b. **ma bixeyr dî**

ma vexêr dî: b. **ma bixeyr dî**

vey-I (n, nm): b. **veng** (n, nm)

vey dayene: b. **veng dayene**

vey-II (n): b. **ver-I** (n)

vey a: b. **aver** (n)

vey a şîyene: b. **aver şîyene**

vey dayene: b. **vay dayene**

veycîyayene: b. **vejîyayene**

veycîyayîş (n): b. **vejîyayîş** (n)

veydayîş (n): b. **vengdayîş** (n)

veyeki (m): b. **veyveke** (m)

vejîyayene: b. **vejîyayene**

vejîyayîş (n): b. **vejîyayîş** (n)

veyn (n, nm): b. **veng** (n, nm)

veyn dayene: b. **veng dayene**

veynayene: b. **vînayene**

veyni: b. **bivîne**

vey: b. **bivîne**

veynayîş (n): b. **vînayîş** (n)

veyndayîş (n): b. **vengdayîş** (n)

veynîyayîne: b. **vîniyayene**

veyşan, -i: b. **vêşan**, -e

veyşan biyayene: b. **vêşan biyene**

veyşanbîyayîş (n): b. **vêşan-**

bîyayîş (n)
veyşaney (m): b. vêşaniye (m),
vêşanî (m)
veyşanî (m): b. vêşaniye (m),
vêşanî (m)
veyşaya (m): b. veşaya (m),
veşayîye (m)
veyşaye (n): b. veşaye (n)
veyşayene: b. veşayene
veyşayi (n): b. veşaye (n)
veyşayîş (n): b. veşayîş (n)
vêşayîye (m): b. veşaya (m),
veşayîye (m)
veyşnaye (n): b. veşnaye (n)
veyşnayene: b. veşnayene
veyşnayê (m): b. veşnaya (m),
veşnayîye (m)
veyşnayîş (n): b. veşnayîş (n)
veyşo (n): b. vêşan (n)
veyşo bîyayene: b. vêşan
bîyene
veyşobîyayîş (n): b. vêşanbî-
yayîş (n)
veyşon: b. vêşan, -e
veyşon bîyayene: b. vêşan
bîyene
veyşonbîyayîş (n): b. vêşan-
bîyayîş (n)
veyşoney (m): b. vêşaniye (m),
vêşanî (m)
veyşû (n): b. vêşan (n)
veyşû bîyayene: b. vêşan
bîyene
veyşûbîyayîş (n): b. vêşanbî-
yayîş (n)
veyşûn: b. vêşan, -e
veyşûn bîyayene: b. vêşan
bîyene
veyşûnbîyayîş (n): b. vêşan-
bîyayîş (n)
veyşûnê (m): b. vêşaniye (m),
vêşanî (m)

veyve-I (m): gelin
veyve-II (n): düğün
veyve kerdene: düğün yap-
 mak
veyvey cinan (n): b. veyve-
yê cinan (n)
veyvey cindûn (n): b. vey-
veyê cinan (n)
veyvey cinon (n): b. veyve-
yê cinan (n)
veyveyê cinan (n): hortum
veyvekanî (m): gelinlik (gelin
 olma durumu)
veyveke (m): 1)gelin (evlen-
 mek üzere süslenmiş kız ya
 da yeni evlenmiş kadın) 2)be-
 bek (çocuk biçimindeki be-
 bek) 3)arpacık, itdirseği
veyvekey (m): b. veyvekî (m),
veyvekiye (m)
veyvekê (m): b. veyvekî (m),
veyvekiye (m)
veyvekênî (m): gelinlik (gelin
 olma durumu)
veyveki (m): b. veyveke (m)
veyvekinî (n): gelinlik (gelinin
 nikâh veya düğünde giydiği
 giysi)
veyvekî (m): gelinlik (gelin ol-
 ma durumu)
veyvekiye (m): gelinlik (gelin
 olma durumu)
veyvekînî (m): b. veyvekênî (m)
veyvekonî (m): b. veyvekanî (m)
veyvekûnî (m): b. veyvekanî (m)
veyvende (n): şenlik (şen olma
 durumu)
veyvi-I (m): b. veyve-I (m)
veyvi-II (n): b. veyve-II (n)
veyvi kerdene: b. veyve
kerdene
veyvike (m): b. veyveke (m)

veyviki (m): b. veyveke (m)
 veyw (m): b. veyve-I (m)
 veywe (m): b. veyve-I (m)
 veywe (n): b. veyve-II (n)
 veywe kerdene: b. veyve
 kerdene
 veywek (m): b. veyveke (m)
 veywende (n): b. veyvende (n)
 veywi (m): b. veyve-I (m)
 vezd (n): içyağı
 vê: b. bi
 vêciyayene: b. vejîyayene
 vêciyayêne: b. vejîyayene
 vêcyayene: b. vejîyayene
 vêjîyaîş (n): b. vejîyayîş (n)
 vêjîyayene: b. vejîyayene
 vêjîyayêne: b. vejîyayene
 vêjîyayîş (n): b. vejîyayîş (n)
 vêkaney (m): b. vêkaneyî (m)
 vêkaneyî (m): gelinlik (gelin ol-
 ma durumu)
 vêkanî (m): gelinlik (gelin olma
 durumu)
 vêke (m): b. veyveke (m)
 vêki (m): b. veyveke (m)
 vêkoney (m): b. vêkaneyî (m)
 vêkûnê (m): b. vêkaneyî (m)
 vên (n, nm): b. veng (n, nm)
 vên dayene: b. veng daye-
 ne
 vênayêne: b. vînayene
 bivêni: b. bivîne
 vên: b. bivîne
 vênayîş (n): b. vînayîş (n)
 vëndayîş (n): b. vengdayîş (n)
 vênîyayene: b. vînîyayene
 vênîyayêne: b. vînîyayene
 vêr-I (n): b. vîyer (n)
 vêr-II: b. verê-I
 vêr nêmrueci (n): b. verê
 nêmroje (n)
 vêr nêmruej (n): b. verê

nêmroje (n)
 vêr nîmroj (n): b. verê
 nêmroje (n)
 vêrda (m): b. vîyarta (m)
 vêrde (n): b. vîyarte (n)
 vêrdene: b. vîyartene
 vêrdiş (n): b. vîyartîş (n)
 vêre (n): işkembe
 vêrey ... dekerdene: b.
 vêreyê ... dekerdene
 vêreyê ... dekerdene: kar-
 nını doldurmak
 vêreher, -e: pisboğaz
 vêreta (m): b. vîyartîye (m)
 vêrete (n): b. vîyarte (n)
 vêretene: b. vîyartene
 vêretîş (n): b. vîyartîş (n)
 vêrî: b. verê-I
 vêrnî (m): b. vernî (m)
 vêrsî (m): b. versî (m)
 vêrta (m): b. vîyartîye (m)
 vêrte (n): b. vîyarte (n)
 vêrtene: b. vîyartene
 vêrtîş (n): b. vîyartîş (n)
 vêsa (n): b. vêşan (n)
 vêsa bîyayene: b. vêşan bî-
 yene
 vêsan, -e: b. vêşan, -e
 vêsan bîyayene: b. vêşan
 bîyene
 vêsanbîyayîş (n): b. vêşanbî-
 yayîş (n)
 vêsanîye (m): b. vêşanîye (m),
 vêşanî (m)
 vêsaye (n): b. veşaye (n)
 vêsayene: b. veşayene
 vêsayêne: b. veşayene
 vêsayîş (n): b. veşayîş (n)
 vêsayîye (m): b. veşaya (m),
 veşayîye (m)
 vêsfî: b. vêşî
 vêsnaye (n): b. veşnaye (n)

vêsnayene: b. veşnayene
vêsnayêne: b. veşnayene
vêsnayîş (n): b. veşnayîş (n)
vêsnayîye (m): b. veşnaya (m),
 veşnayîye (m)
vêş (n): b. veş (n)
vêşa (n): b. vêşan (n)
vêşan, -e: aç
vêşan bîyene: acıkmak
vêşanbîyayîş (n): acıkma
vêşane: 1)çoğunluk 2)genel-
 likle
vêşanê (m): b. vêşanîye (m),
 vêşanî (m)
vêşanî (m): açlık
vêşanîye (m): açlık
vêşaye (n): b. veşaye (n)
vêşayene: b. veşayene
vêşayê (m): b. veşaya (m), ve-
 şayîye (m)
vêşayêne: b. veşayene
vêşayîş (n): b. veşayîş (n)
vêşî: çok, fazla
vêşîbîyayîş (n): artış (mat)
vêşîmende (n): artan (mat)
vêşn (n): b. vosn (n)
vêşnaye (n): b. veşnaye (n)
vêşnayene: b. veşnayene
vêşnayê (m): b. veşnaya (m),
 veşnayîye (m)
vêşnayêne: b. veşnayene
vêşnayîş (n): b. veşnayîş (n)
vêşo (n): b. vêşan (n)
vêşo bîyayene: b. vêşan bî-
 yene
vêşobîyayîş (n): b. vêşanbî-
 yayîş (n)
vêşon: b. vêşan, -e
vêşon bîyayene: b. vêşan
 bîyene
vêşonbîyayîş (n): b. vêşanbî-
 yayîş (n)

vêşone: b. vêşane
vêşû (n): b. vêşan (n)
vêşû bîyayene: b. vêşan bî-
 yene
vêşûbîyayîş (n): b. vêşanbî-
 yayîş (n)
vêşûn: b. vêşan, -e
vêşûn bîyayene: b. vêşan
 bîyene
vêşûnbîyayîş (n): b. vêşanbî-
 yayîş (n)
vêşûne: b. vêşane
vêşûnê (m): b. vêşanîye (m),
 vêşanî (m)
vêv (m): b. veyve-I (m)
vêve (m): b. veyve-I (m)
vêve (n): b. veyve-II (n)
vêve kerdene: b. veyve
 kerdene
vêvek (m): b. veyveke (m)
vêvi (m): b. veyve-I (m)
vêvike (m): b. veyveke
vêw (m): b. veyve-I (m)
vêwe-I (m): b. veyve-I (m),
 veyveke (m)
vêwe-II (n): b. veyve-II (n)
vêwe kerdene: b. veyve
 kerdene
vêweke (m): b. veyveke-2 (m)
vêweki (m): b. veyveke-2 (m)
vêwi (n): b. veyve-II (n)
vêy (m): b. vaye (m)
vêyve (m): b. veyve-I (m), vey-
 veke (m)
vêyve (n): b. veyve-II (n)
vêyvi (n): b. veyve-II (n)
vêyvike (m): b. veyveke (m)
vicdan (n): b. wijdan (n)
vicînayîş (n): b. vîjnayîş (n)
vicîyayêne: b. vejîyayene
vicîyayîş (n): b. vejîyayîş (n)
vijêr (n): b. vizêr (n)

vijêrên

vijêrên, -e: b. **vizêrên**, -e
vijêrin, -e: b. **vizêrên**, -e
vijike (m): insan veya hayvanın civık dışkısı
vijike eştene: ishal olmak
vijike kewtene: ishal olmak
vijînayene: b. **vîjînayene**
vijînayîş (n): b. **vîjînayîş** (n)
vijîyayene: b. **vejîyayene**
vijîyayêne: b. **vejîyayene**
vijîyayîş (n): b. **vejîyayîş** (n)
vijyayêne: b. **vejîyayene**
vil (m): b. **vile-II** (m)
vilê rojî (m): b. **vila rojî** (m)
vilê ruçî (m): b. **vila rojî** (m)
vilê ruç (m): b. **vila rojî** (m)
vilê ruêj (m): b. **vila rojî** (m)
vilaweke (m): bildiri
vilcew (n): b. **vînce** (n)
vildane (m): vazo
vile-I (n): 1)boyun
vileyê cile/çinayî/kincî (n): elbiseninboyna arkadan oturan bölümü
2)geçit, derbent
vile-II (m): çiçek
vila rojî (m): ayçiçeği, günebakan
viley rocî (m): b. **vila rojî** (m)
vilenci (n): b. **vînce** (n)
vilencik (n): b. **vînce** (n)
vilênayene: 1)okşamak 2)ovmak
vilênayîş (n): 1)okşama 2)ovma
vilêşeyîş (n): b. **vilêşiyayîş** (n)
vilêşiyayene: erimek
vilêşiyayîş (n): erime
vilêşnayene: eritmek
vilêşnayîş (n): eritme
vili (m): b. **vile-II** (m)
vilik-I (m): b. **vilike** (m)

vilik-II (m): b. **vilik** (n)
vilik-III (n): püskül
vilike (m): çiçek
vilika rocî (m): b. **vilika rojî** (m)
vilika rojî (m): ayçiçeği, günebakan
viliki (m): b. **vilike** (m)
vilikin, -e: püsküllü
vilisk (n): b. **bilusk** (n)
viliskêr (n): b. **vinışkêre** (m)
viliskêre (m): b. **vinışkêre** (m)
vilînce (n): b. **vînce** (n)
villi (m): b. **vile-II** (m)
villik (m): b. **vilike** (m)
villike (m): b. **vilike** (m)
villiki (m): b. **vilike** (m)
vilnayene: b. **vilênayene**
vilnayîş (n): b. **vilênayîş** (n)
vilnerm, -e: ılık
vilnerm bîyene: ılıklaşmak
vilnerm kerdene: ılıklaştırmak
vilnermbîyayîş (n): ılıklaşma
vilnermkerdiş (n): ılıklaştırma
vilroş, -e: çiçekçi
vincele (n): b. **vînce** (n)
vinceli (n): b. **vînce** (n)
viney (m): b. **vinî-I** (m)
vinışkêre (m): çitlembik ağacı, melengiç ağacı
vinışkêri (m): b. **vinışkêre** (m)
vinî-I (m): burun
qula vinî (m): burun deliği
vinî-II: b. **vîndî**
vinî bîyayene: b. **vîndî bîyene**
vinîbîyaya (m): b. **vîndîbîyaya** (m)
vinîbîyaye (n): b. **vîndîbîyaye** (n)

vinbîyayê (m): b. vîndîbîya-
ya (m)
vinbîyayîş (n): b. vîndîbîya-
yîş (n)
virade (n): b. verarde (m)
viran, -e: örtüsüz, çıplak
virarde (n): b. verarde (m)
viraste (n): b. viraşte (n)
virastene: b. viraştene
virastê (m): b. versî (m)
virastîş (n): b. viraştîş (n)
virastîş (n): b. viraştîş (n)
virastîye (m): b. viraştîye (m)
virastox, -e: b. viraşttox, -e
virašta (m): yapma, yapay, ya-
pılmış olan, suni, türemiş
viraşte (n): yapma, yapay, ya-
pılmış olan, suni, türemiş
viraştene: yapmak, inşa etmek
viraştîş (n): yapma, inşa etme
viraştîye (m): yapma, yapay,
yapılmış olan, suni, türemiş
viraşttox, -e: yapan
viraştuex: b. viraşttox, -e
vire (n): şimşek, yıldırım
Vire akewt. (Şimşek çaktı.)
vire akewtene: şimşek çak-
mak, şimşeklenmek
Vire kewt.: b. Vire akewt.
vire virsayene: şimşek çak-
mak, şimşeklenmek
Vire virseno. (Şimşek çakı-
yor.)
virec (n): b. virite (n)
virendî (m): b. virênî (m)
vireniye (m): b. virênîye (m)
virezneyini: b. verişnayene
virêcayene: b. viritene
ez virêcîyaya: b. mi virit
virêcîyayene: b. virêjîyaye-
ne
virêcnayene: b. ravirêjnaye-

ne, viritene
mi virêcna ra: b. mi virêj-
na ra, mi virit ra
virêjîyayene: kusulmak
virên, -e: b. verên, -e
virênî (m): ön
virênîye (m): ön
virike (m): insan veya hayva-
nın cıvık dışkısı
virike eştene: ishal olmak
virike kewtene: ishal ol-
mak
virisnê (n): b. versî (m)
viristey (m): b. versî (m)
viristê (m): b. versî (m)
virite (n): kustum
viritene: kustumak, istifrag et-
mek
mi virit: ben kustum
viritini: b. viritene
viritîş (n): ksuma
viricayene: b. viritene
viriyayene: b. vurîyayene
viriyayîş (n): b. vurîyayîş (n)
virnayene: b. vurnayene
virnayîş (n): b. vurnayîş (n)
virnî (m): b. vernî (m)
virniye (m): b. vernî (m)
viro (n): b. virsik (n)
viron: b. viran, -e
virran, -e: b. viran, -e
virrik (m): b. virike (m)
virrike (m): b. virike (m)
virrike estene: b. virike
eştene
virrike kotene: b. virike
kewtene
virriki (m): b. virike (m)
virriki eştene: b. virike eş-
tene
virriki kotene: b. virike
kewtene

virriyayene

virriyayene: b. vurıyayene
virriyayış (n): b. vurıyayış (n)
virrnayene: b. vurnayene
virrnayış (n): b. vurnayış (n)
virsa (m): b. versî (m)
virse (n): b. virsik (n)
virse (m): b. versî (m)
virsik (n): şimşek, yıldırım
virsik akewtene: şimşek çakmak, şimşeklenmek
Virsik akeweno. (Şimşek çakıyor.)
Virsik akewt. (Şimşek çaktı.)
virsnê (n): b. versî (m)
virso (n): b. virsik (n)
virso akewtene. b. virsik akewtene
virtiş (n): b. viritiş (n)
virtûviran, -e: b. vitûviran, -e
virûsik (n): b. virsik (n)
virûsk (n): b. virsik (n)
virye (n): b. vire (n)
Virye akewt. b. Vire akewt.
viryen (n): b. verên (n)
visiyayene: koparılmak
visiyayış (n): koparılmak
visnayene: koparmak
visnayêne: b. visnayene
visnayış (n): koparma
vistene: b. fiştene, eştene
vistene fekê tirpanan: b. eştene fekê tirpanan
visteriye (m): b. vistewrî (m)
vistewre (n): 1)kayınbaba, kayınpeder 2)kayınbirader, kayın
vistewrî (m): kaynana, kayınvalide
vistirî (m): b. vistewrî (m)
vistirîye (m): b. vistewrî (m)
vistiş (n): b. fiştış (n)

vistore (n): b. vistewre (n)
vistowre (n): b. vistewre (n)
visturî (m): b. vistewrî (m)
visturiye (m): b. vistewrî (m)
vişiyayene: b. visiyayene
vişiyayêne: b. visiyayene
vişiyayış (n): b. visiyayış (n)
vişko (n): b. vişkuwe (n)
vişko abiyayîne: b. vişko abiyene
vişko abiyene: yapraklanmak
Vişko abıyo./Dare bişkivî-ya ra./Dare pel kerdo ra./Dare pel dayo. Ağaç yapraklanmış.)
vişkoyayene: b. vişkuwîyayene
vişkuwe (n): yeni açılmış ağaç yaprağı
vişkuwîyayene: yapraklanmak
vitene: elemek
vitış (n): eleme
vitûviran, -e: çırılçıplak, çırılçıplak
vitûviron: b. vitûviran, -e
vitvit kerdene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)
vitvitiyayene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)
vitvitiyayış (n): söylenme (kendi kendine konuşma)
vitvitkerdiş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)
viz-viz: vızıldama, vızılta
vize-vize: vızıldama, vızılta
vizêr (n): dün
vizêrên, -e: dünden kalma, dünkü
vizêrin, -e: b. vizêrên, -e
vizêrî (n): b. vizêr (n)

vizêrîn (n): b. **vizêrên** (n)
vizêrna: dünden beri
vizik (n): sivrisinek
vizik (m): b. **vizike-I** (m)
vizike-I (m): sinek, karasinek
vizike-II (m): b. **şilîkî** (m)
viziki (m): b. **vizike-I** (m)
vizîfêr (n): b. **vizêr** (n)
vizîgî (zh): yuvağı çekmek için kullanılan çatallı aracın yuvağın girintili yerine geçen uçları
vizîr (n): b. **vizêr** (n)
vizyer (n): b. **vizêr** (n)
vizyerin, -i: b. **vizêrên**, -e
vizyêr (n): b. **vizêr** (n)
vizyêri (n): b. **vizêrên** (n)
vizyêrini (m): b. **vizêrêne** (m)
vî (n): b. **vîye** (n)
vîcdan (n): b. **wîjdan** (n)
vîcnayene: b. **vîjnayene**
vîcnayîş (n): b. **vîjnayîş** (n)
vîçê: b. **piçe**
vîdeo (n): video
vîdeo (m): b. **vîdeo** (n)
vîdeoyi (m): b. **vîdeo** (n)
vîdo (n): b. **vîdeo** (n)
vîdon (n): b. **bîdon** (n)
vîdonê awi (n): b. **bîdonê awe** (n)
vîdun (n): b. **bîdon** (n)
vîdûn (n): b. **bîdon** (n)
Vîetnam (n): Vietnam
vîjda (n): b. **wîjdan** (n)
vîjdan (n): b. **wîjdan** (n)
vîjdon (n): b. **wîjdan** (n)
vîjdûn (n): b. **wîjdan** (n)
vîjêr (n): b. **vizêr** (n)
vîjêrên, -e: b. **vizêrên**, -e
vîjîk (m): b. **vijike** (m)
vîjîk eştene: b. **vijike eştene**

vîjîk kotene: b. **vijike kewtene**
vîjnaya (m): seçilen, seçilmiş, seçkin
vîjnaye (n): seçilen, seçilmiş, seçkin
vîjnayene: 1) seçmek 2) ayıklamak
vîjnayîş (n): 1) seçme, seçim 2) ayıklama
vîjnayîye (m): seçilen, seçilmiş, seçkin
vîjnayox, -e: seçmen
vîlike (m): b. **vilike** (m)
villa (m): villa
vîllike (m): b. **vilike** (m)
Vîlnîyus (n): Vilnius
vîlyencele (n): b. **vînce** (n)
vîn: b. **vîndî**
vîn bîyayene: b. **vîndî bîyene**
vîn bîyene: b. **vîndî bîyene**
vîn kerdene: b. **vîndî kerdene**
vînayene: görmek
bivîne: gör
vînayêne: b. **vînayene**
vînayîne: b. **vînayene**
vînayîne: b. **vînayene**
vîne: b. **bivîne**
vînayîş (n): 1) görme 2) görüş
vînbîyaya (m): b. **vîndîbîyaya** (m)
vînbîyaye (n): b. **vîndîbîyaye** (n)
vînbîyayîş (n): b. **vîndîbîyayîş** (n)
vînce (n): sakız
vîncele (n): b. **vînce** (n)
vînceli (n): b. **vînce** (n)
vînç (n): vinç
vîndî: kayıp
vîndî bîyene: 1) kaybolmak

vîndîbîyaya

2)batmak (yıldız için)

Estare vîndî bi. (Yıldız bat-tı.)

vîndî kerdene: kaybetmek

vîndîbîyaya (m): kayıp

vîndîbîyaye (n): kayıp

vîndîbîyayîş (n): 1)kaybolma

2)batma (yıldız için)

vîndîbîyayîye (m): kayıp

vîndîkerdiş (n): kaybetme

vînitene: b. **vînayene**

vînitîş (n): b. **vînayîş (n)**

vînî: b. **vîndî**

vînî bîyayene: b. **vîndî bîyene**

vînî bîyene: b. **vîndî bîyene**

vînî kerdene: b. **vîndî kerdene**

vînîbîyaya (m): b. **vîndîbîyaya (m)**

vînîbîyaye (n): b. **vîndîbîyaye (n)**

vînîbîyayîş (n): b. **vîndîbîyayîş (n)**

vînîkerdiş (n): b. **vîndîkerdiş (n)**

vînîyayene: görülmek

vînîyayine: b. **vînîyayene**

vînîyayîne: b. **vînîyayene**

vînkerdiş (n): b. **vîndîkerdiş (n)**

vîr (n): bellek, hafıza

Vîrê mi çin o. (Belleğim yok/çok zayıf.)

Vîro ke kewt mi ez ha kirmanckî qalî kena. (Kendimi bildim bileli Kirmancca konuşuyorum.)

vîr a şîyayene: b. **vîr ra şîyene**

vîr ameyene: anımsamak, hatırlamak

vîr ardene: anımsatmak, hatırlatmak

vîr kewtene: anımsamak, hatırlamak

A game çimê aye kewtî vîrê mi. (O anda onun gözlerini anımsadım.)

vîr ra şîyene: unutmak

A game heme çî mi vîr ra şî. (O anda her şeyi unuttum.)

vîr şîyene: b. **vîr ra şîyene**

vîrdê mi ra: b. **vîrê mi ra**

vîrê mi ra: anımsadığımdan beri, hatırladığımdan beri

vîro flaş (n) (TE): kahçı bellek

vîrace kerdene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)

vîracekerdiş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)

vîrameyîş (n): 1)anımsama, hatırlama 2)anı, hatıra

vîrardîş (n): anımsatma, hatırlatma

vîre (n): b. **vêre (n)**

vîrgul (n): virgül

vîrhameyîş (n): b. **vîrameyîş (n)**

vîrî (m): b. **vîr (n)**

vîrî kewtene: b. **vîr kewtene**

vîrî ra şîyene: b. **vîr ra şîyene**

vîrî şîyayîne: b. **vîr ra şîyene**

vîrikewtîş (n): b. **vîrkewtîş (n)**

vîrkewtîş (n): anımsama, hatırlama

vîromeyîş (n): b. **vîrameyîş (n)**

vîrus (n): virüs

vîrûmeyîş (n): b. **vîrameyîş (n)**

vîskî (m): b. **wîskî (m)**

vîst: yirmi

vîste (m): an
vîsteke (m): b. **vîstike** (m)
vîsteki (m): b. **vîstike** (m)
vîsti (m): b. **vîste** (m)
vîstik (m): b. **vîstike** (m)
vîstike (m): an
vîstiki (m): b. **vîstike** (m)
vîstin, -e: yirminci
vîş: b. **vêşî**
vîşane: b. **vêşane**
vîşî: b. **vêşî**
vîşt: b. **vîst**
vîştene: b. **fiştene**
vîştıra (n): b. **vîştira** (n)
vîşteri (n): b. **vîştira** (n)
vîştira (n): tosun
vîştra (n): b. **vîştira** (n)
vîtene: b. **vitene**
vîtrîn (n): vitrin
vîtrîne (m): b. **vîtrîn** (n)
Viyana (m): Viyana
Viyangşan (n): Vientian
viyarta (m): 1)geçmiş 2)kart
 (gençliği ve körpeliği kalmamış olan)
viyarte (n): 1)geçmiş 2)kart
 (gençliği ve körpeliği kalmamış olan)
viyartene: geçmek
viyartiş (n): geçme
viyartîye (m): kart (gençliği ve körpeliği kalmamış olan)
viye (n): boyun
viyeyê cile/çinayî/kinçî
 (n): elbisenin boyna arkadan oturan bölümü
viyer (n): geçit, derbent
viyerr (n): b. **viyer** (n)
viyerta (n): b. **viyartîye** (m)
viyerte (n): b. **viyarte** (n)
viyertene: b. **viyartene**
viyertiş (n): b. **viyartiş** (n)

viyêrr (m): b. **vere-I** (m)
viyêrr eştene: b. **vere eştene**
viyêrr vistene: b. **vere fiştene**
viyêrrey mar (m): b. **vera marî** (m)
viyêrreştîş (n): b. **vereeştîş** (n)
viyêrrvistîş (n): b. **verefîştîş** (n)
viyvi (m): b. **veyve-I** (m)
viyvi (n): b. **veyve-II** (n)
vîzêr (n): b. **vizêr** (n)
vîzîr (n): b. **vizêr** (n)
volkan (n): yanardağ, volkan
volkanin, -e: volkanik
volkanîk, -e: volkanik
Volta (m): b. **Bûrkîna Faso**
vom (m): b. **vame** (m)
vomeki (m): b. **vameke** (m)
vomêri (m): b. **vamêre** (m)
vomi (m): b. **vame** (m)
vor (m): b. **vewre** (m)
vor de: aşağıya doğru
vor ro: yukarıya doğru
vore (m): b. **vewre** (m)
vorgud (m): b. **vewrgude** (m)
vorguid (m): b. **vewrgude** (m)
vori (m): b. **vewre** (m)
vorib (m): b. **vewribe** (m)
voryes (n): b. **vewrês** (n)
vosn (n): koç
votka (m): votka
vowre (m): b. **vewre** (m)
vowrês (n): b. **vewrês** (n)
vowri (m): b. **vewre** (m)
vowrib (m): b. **vewribe** (m)
voyri (m): b. **vewre** (m)
vozd (n): b. **vezd** (n)
vuriyayene: değişmek
vuriyayîs (n): b. **vuriyayîş** (n)
vuriyayîş (n): değişme
vurnayene: değiştirmek

urnayîne

Bivurne! (Değiştir!)
urnayîne: b. **urnayene**
urnayîs (n): b. **urnayîş** (n)
urnayîş (n): değiştirme
urrîyayene: b. **urîyayene**
urrîyayêne: b. **urîyayene**
urrîyayîs (n): b. **urîyayîş** (n)
urrîyayîş (n): b. **urîyayîş** (n)

urrnayene: b. **urnayene**
urrnayêne: b. **urnayene**
urrnayîs (n): b. **urnayîş** (n)
urrnayîş (n): b. **urnayîş** (n)
vuzêr (n): b. **vizêr** (n)
vûm (m): b. **vame** (m)
vûmeki (m): b. **vameke** (m)
vûmyer (m): b. **vamêre** (m)

W

wa-I: fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel

wa-II (m): b. **waye** (m)

wa (pd): b. **ra-II** (pd)

wad (n): söz

wad kerdene: söz vermek

wadardene: b. **wedaritene**

wadardiş (n): b. **wedaritiş** (n)

wadarnayini: b. **wedarna-yene**

wade (n): b. **oda-I** (m)

wadi (n): b. **oda-I** (m)

waar (n): b. **wayîr** (n)

waarê (m): b. **wayîriye** (m)

wae (m): b. **waye** (m)

Wagadûgû (n): Uagadugu

wahar (n): b. **wayîr** (n)

waharê derdî (m): b. **wayî-ra derdî** (m)

waharî derdî (n): b. **wayîrê derdî** (n)

waharê (m): b. **wayîriye** (m)

wahêr (n): b. **wayîr** (n)

wahir (n): b. **wayîr** (n)

wahirê (m): b. **wayîriye** (m)

wahîr, -e: b. **wayîr, -e**

wahîrê (m): b. **wayîriye** (m)

wak (m): 1)b. **wake** (m) 2)b. **wayike** (m)

wake (m): 1)abla

wakê: abla (hitap hali)

2)b. **wayike** (m)

waki (m): 1)b. **wake** (m) 2)b. **wayike** (m)

wakile (m): ablacık

wakilê (m): ablacıgım (hitap hali)

walêze (m): b. **valîze** (m)

walî, -ye: vali

walîze (m): b. **valîze** (m)

wandene: b. **wendene**

wandiş (n): b. **wendiş** (n)

wanîyayene: okunmak

wanîyayîş (n): okunma

war-I (n): alan

war-II (n): b. **wayîr** (n)

war-III (m): b. **ware-I** (m)

warardiş (n) (TE): indirmek

waraznayene: b. **werizna-yene**

waraznayîş (n): b. **weriznayîş** (n)

warbay, -i: b. **warpay, -e**

wardene: b. **werdene**

wardiş (n): b. **werdiş** (n)

ware-I

ware-I (m): bacı, kız kardeş
ware-II (n): yayla
ware-III (n): b. **war-I** (n)
wareza (n): kız kardeşin oğlu,
yeğen
warezaye (m): kız kardeşin
kızı, yeğen
wareznayene: b. **weriznaye-
ne**
wareznayış (n): b. **werizna-
yış** (n)
wari-I (m): b. **ware-I** (m)
wari-II (n): 1)b. **ware-II** (n)
2)b. **war-I** (n)
warištene: b. **werištene**
warištış (n): b. **werištış** (n)
wariza (n): b. **wareza** (n)
wariznayene: b. **weriznaye-
ne**
wariznayış (n): b. **werizna-
yış** (n)
warî-I (m): bacılık (kardeşlik)
warî-II (m): b. **wayîrî** (m)
warîdat (n): gelir, hâsılat, vari-
dat
warîdato rojane: günlük
gelir
warištene: b. **werištene**
warištış (n): b. **werištış** (n)
wariyat (n): b. **warîdat** (n)
wariye (m): bacılık (kardeşlik)
warkeyna (m): b. **warkêna** (m)
warkêna (m): kız kardeşin kı-
zı, yeğen
warpay, -e: yalınayak
Warşowa (m): Varşova
warway, -i: b. **warpay**, -e
warwey, -e: b. **warpay**, -e
warza (n): b. **wareza** (n)
warzaynayene: b. **werizna-
yene**
warzaynayış (n): b. **werizna-**

yîş (n)

wasar (n): b. **wisar** (n)
waste (n): b. **wašte** (n)
wastene: b. **waštene**
wastiş (n): b. **waštiş** (n)
wastiye (m): b. **waštiye** (m)
wašite (m): kız sütkardeş, süt-
kardeş
Waşingtın (n): Washington
wašta (m): 1)nişanlı, sözlü
2)sevgili
Waštaya mi mešte yena.
(Sevgilim yarın gelecek.)
wašte (n): 1)nişanlı, sözlü
2)sevgili
waštene: istemek
waštiş (n): istem, talep, istek
waštişname (n): dilekçe, arzu-
hal
waştî, -ye: 1)nişanlı, sözlü
2)sevgili
waštox, -e: istekli, talepkar
wat (n): b. **wet** (n)
wat ra: b. **wet ra**
wata: b. **weta**
wate (n): b. **vate** (n)
watene: b. **vatene**
mewaci ki: b. **mewaje ke**
ti mewaci ki: b. **ti mewaje**
ke
ti nêwana ke: b. **ti nêvana**
ke
ti nêwanî ke: b. **ti nêvanî**
ke
watene qey: b. **vatene qey**
ti wana: b. **ti vana qey**
ti wana qay: b. **ti vana qey**
ti wana qey: b. **ti vana qey**
ti wanî: b. **ti vanî qey**
ti wanî qay: b. **ti vanî qey**
ti wanî qey: b. **ti vanî qey**
wateni: b. **vatene**

watiş (n): b. **vatiş** (n)
waxt (n): b. **wext** (n)
waxte (m): b. **wext** (n)
waxte-waxt: b. **wext ra wext**
waxti (m): b. **wext** (n)
way (m): b. **waye** (m)
way şiti (m): b. **waşite** (m),
waya şiti (m)
waye (m): 1) bacı, kız kardeş:
waya pile (m): abla
waya şiti (m): kız sütkardeş,
sütkardeş
2) abla
wayê: abla (hitap hali)
wayene: b. **huyayene**
wayer (n): b. **wayîr** (n)
wayerey (m): b. **wayîriye** (m)
wayerê (m): b. **wayîriye** (m)
wayêr (n): b. **wayîr** (n)
wayêrey (m): b. **wayîriye** (m)
wayik (m): b. **wayike** (m)
wayike (m): bacı, kız kardeş
wayir, -e: b. **wayîr**, -e
wayirey (m): b. **wayîriye** (m)
wayî (m): bacılık (kardeşlik)
wayîr, -e: sahip
wayîra derdi (m): dert sahi-
bi kadın veya kız
wayîra feraseti (m): anla-
yışlı kadın veya kız
wayîra îmanî (m): inançlı
kadın veya kız, inanlı kadın
veya kız, mümine
wayîra milki (m): mülk sa-
hibi kadın veya kız
wayîrê derdi (n): dert sa-
hibi
wayîrê feraseti (n): anla-
yışlı
wayîrê îmanî (n): inançlı,
inanlı, mümin
wayîrê milki (n): mülk sa-

hibi
wayîrey (m): b. **wayîriye** (m),
wayîri (m)
wayîrê (m): b. **wayîriye** (m),
wayîri (m)
wayîrêni (m): b. **wayîriye** (m),
wayîri (m)
wayîri (m): sahiplik, iyelik,
mülkiyet
wayîriye (m): sahiplik, iyelik,
mülkiyet
wayis (n): b. **huyayiş** (n)
wayiye (m): bacılık (kardeşlik)
wayr, -e: b. **wayîr**, -e
wazo (m): b. **vazo** (n)
we (n, z): b. **o-I** (n, z)
Ez û we ma şibîy. (Ben ve o
gitmiştik.)
we ame: o geldi
we- (pr): "o" anlamı veren bir
önek
wet: öte, o taraf, karşı yaka
wever (n): öte, o taraf, karşı
yaka
weameye (n): mayalı (hamur
için)
weameyene: mayalanmak
(hamur için)
weameyiş (n): mayalanma
(hamur için)
weba (m): veba
weberdene: söndürmek
weberdiş (n): söndürme
webwendox (n) (TE): web ta-
rayıcı
wecax (n): b. **ocax** (n)
wecaxkor, -e: b. **ocaxkor**, -e
weçinayene: 1) ayıklamak
2) seçmek
weçinayiş (n): 1) ayıklama
2) seçme, seçim
weçinite (n): seçilen, seçilmiş,
seçkin

weçnitene

weçnitene: 1)ayıklamak 2)seçmek
weçnitiş (n): 1)ayıklama 2)seçme, seçim
weçnitiye (m): seçilen, seçilmiş, seçkin
weçnitox, -e: seçmen
wedaene: b. wedayene
wedardaene: b. wedardayene
wedardayene: kaldırmak
wedardayêne: b. wedardayene
wedardayış (n): kaldırma
wedardene: b. wedaritene
wedardiş (n): b. wedaritiş (n)
wedardiyyene: kaldırılmak
wedardiyyayış (n): kaldırılma
wedaritene: 1)kaldırmak 2)saklamak (TE), kaydetmek (TE)
wedaritene sey ...: ... olarak saklamak (TE), ... olarak kaydetmek (TE)
wedariteni: b. wedaritene
wedaritiş (n): kaldırma
wedariyyene: kaldırılmak
wedariyyayış (n): kaldırılma
wedarnayene: kaldırmak
wedarnayış (n): kaldırma
wedarniyyene: kaldırılmak
wedarniyyayış (n): kaldırılma
wedartene: b. wedaritene
wedartiş (n): b. wedaritiş (n)
wedarutene: b. wedaritene
wedarutiş (n): b. wedaritiş (n)
wedaya (m): uçuk (dudak vb. için)
wedaye (n): uçuk (dudak vb. için)
wedayene: 1)kaldırmak 2)uçuklamak

Lewê to wedayo/dayo we.
(Dudağın uçuklamış.)
wedayış (n): b. wedarnayış (n)
wedayiye (m): uçuk (dudak vb. için)
wede (n): b. oda (m)
wederdayene: b. wedardayene
wederdayış (n): b. wedardayış (n)
wederiyyene: b. wedariyyene
wederiyyayış (n): b. wedariyyayış (n)
wedernayene: b. wedarnayene
wedernayış (n): b. wedarnayış (n)
wedertene: b. wedaritene
wedertiş (n): b. wedaritiş (n)
wedetene: b. wedaritene
wedetiş (n): b. wedaritiş (n)
wediyayene: kaldırılmak
wediyayış (n): kaldırılma
weer, -i: b. wayır, -e
wefat (n): vefat
wefat kerdene: vefat etmek
wefatkerdiş (n): vefat etme
weferiyyene: b. wefiriyayene
wefernayene: b. wefirnayene
wefiriyayene: şişmek, kabarmak
wefirnayene: şişirmek, kabartmak
wefiştâ (m): uçuk (dudak vb. için)
wefiştayîye (m): uçuk (dudak vb. için)
wefište (n): uçuk (dudak vb. için)

wefiştene: 1)uçuklamak 2)iltihaplanmak, yangılanmak
wegirewtene: b. **wegîriya-yene**
wegirewtiş (n): azma (yara vb. için)
wegîriyayene: 1)iltihaplanmak, yangılanmak 2)azmak (yara vb. için)
Birîna mi wegîriyaya. (Yaram iltihaplanmış/azmış.)
wegîriyayîne: b. **wegîriya-yene**
wegîriyayîş (n): azma (yara vb. için)
weglik (n): b. **onlig (n)**
wehar (n): b. **wayîr (n)**
weharê (m): b. **wayîriye (m)**
weher (n): b. **wayîr (n)**
weherê (m): b. **wayîriye (m)**
wehşî, -ye: vahşi, yabanıl, yabani
wek-I (n): b. **ewk (n)**
wek-II (m): b. **hoke (m)**
wekalet (n): vekillik, vekâlet
wekaletname (n): vekâletname
wekerdayne: b. **wekerdene**
wekerdâyîş: b. **wekerdîş**
wekerde (n): açık
wekerdene: açmak
wekerd/kerd we: açtı
wekerdîş (n): açma
wekerdîye (m): açık
wekerdox, -e: açan
wekîl, -e: vekil
wekîliye (m): vekâlet, vekillik
wel (m): b. **wele-I (m)**
wela: b. **willayî**
welade (m): bağ kulübesi
weladeke (m): bağ kulübesi

weladeki (m): b. **weladeke (m)**
weladi (m): b. **welade (m)**
welaqi (m): b. **golîge (m)**
welat (n): ülke, vatan
welatperwer, -e: yurtsever
welcax (n): b. **olacax (n)**
welç-I (n): bir "welçeke" (42, 40 veya 20 kg) miktarında tahılın ekilebileceği arazi
welç-II (m): 1)b. **welçeke (m)** 2)b. **welç (n)**
welçeg (m): b. **welçeke (m)**
welçeg (n): b. **welçeke (m)**
welçegi (m): b. **welçeke (m)**
welçek (m): b. **welçeke (m)**
welçeke (m): 42, 40 veya 20 kg ağırlığında bir tahıl ölçüsü
welçeki (m): b. **welçeke (m)**
welçêg (n): b. **welçeke (m)**
weldane (m): b. **weledane (m)**
wele-I (m): 1)kül 2)toprak
wele-II: b. **willayî**
welecax (n): b. **olacax (n)**
weledane (m): kül tablası
weledîyayene: b. **welidîya-yene**
weleke (m): 1)taneleri küçüctük olan kar 2)tipi, kar fırtınası
weleki-I (m): b. **weleke (m)**
weleki-II (m): b. **welweleke (m)**
welet (n): b. **welat (n)**
weli (m): b. **wele-I (m)**
welidîyayene: doğurmak (insan için), doğum yapmak
welidyayene: b. **welidîya-yene**
welik (m): b. **weleke (m)**
welike (m): b. **weleke (m)**
weliki (m): b. **weleke (m)**
welî (m): b. **wele-I (m)**
welladi (m): b. **welade (m)**
wellaqi (m): b. **golîge (m)**

welle: b. willayî
welleh: b. willayî
welli (m): b. wele-I (m)
Wellington (n): Wellington
welweleke (m): hortum
welweliki (m): **welweleke** (m)
wemûnitene: örmek (kumaş
ve örgülerdeki delikleri elde
iplikle besleyerek kapatmak)
wemûnitiş (n): örme (kumaş
ve örgülerdeki delikleri elde
iplikle besleyerek kapatma)
wenayene: 1) yüklemek 2) göç
etmek, göçmek
wenayış (n): göç, göç etme, göç-
me
wenca (m): b. **unca** (m)
wendegeh (n): okul, mektep
wendekar, -e: öğrenci, talebe
wendekariye (m): öğrencilik,
talebelik
wendene: okumak
wendiş (n): okuma
wendox, -e: okuyucu
wenlig (n): b. **onlig** (n)
wepindofıştene: şişmek
wepindofiyene: b. **wepindo-
fiştene**
weqa (m): okka
weqofiyayene: kabarmak
weqofnayene: kabartmak
weqofyayene: b. **weqofiya-
yene**
wer-I (n): 1) rüşvet
wer dayene: rüşvet vermek
wer dayene werdene: rüş-
vet yedirmek
wer werdene: rüşvet yemek
2) b. **werd** (n)
wer dayene: b. **werd da-
yene**
wer ra biriyayene: b. **werd**

ra biriyayene
wer ra kotene: b. **werd ra
kewtene**
wer ra kowtene: b. **werd
ra kewtene**
wer vetene: b. **werd ve-
tene**
werê veyvî (n): b. **werdê
veyveyî** (n)
werê veywî (n): b. **werdê
veyveyî** (n)
werî vêwî (m): b. **werdê
veyveyî** (n)
wero awin (n): b. **werdo
awin** (n)
wer, -i-II: b. **wayîr**, -e
weradayene: b. **wedarda-
yene**
weradayış (n): b. **wedarda-
yış** (n)
weradiyayene: b. **wedardî-
yayene**
weradiyayış (n): b. **wedardî-
yayış** (n)
weranayış (n): b. **werênayış** (n)
weranciyayene: yerin altın-
dan çekip çıkarılmak
werantene: 1) yerin altından
çekip çıkarmak 2) ürün top-
lamak (toprak altından çıkar-
ılan ürünler için)
werantiş (n): ürün toplama
(toprak altından çıkarılan
ürünler için)
werat, -e: b. **wêret**, -e
weraznayene: b. **weriznaye-
ne**
weraznayış (n): b. **werizna-
yış** (n)
weribîna: b. **yewbînan**
weribînan: b. **yewbînan**
werd (n): yemek, aş

Ewro werdê şima çi yo?
(Bugün yemeğiniz nedir?)
werd dayene: yemek vermek
werd ra biriyayene: yemeden içmeden kesilmek, yiyemez olmak
werd ra kewtene: yemeden içmeden kesilmek, yiyemez olmak
werd vetene: yemek çıkarmak
werdê sewziyî (n): sebze yemeği
werdê veyveyî (n): düğün yemeği (topluca yenir)
werdo awin (n): sulu yemek
werdeg (m): b. ordege (n)
werdege (m): b. ordege (n)
werdegi (m): b. ordege (m)
werdek (m): b. ordege (m)
werdene: 1)yemek 2)içmek (su, şarap vb. için)
werdi: b. hurdî
werdi kerdene: b. hurdî kerdene
werdi-werdi: b. hurdî-hurdî
werdikerdîş (n): b. hurdîkerdiş (n)
werdiş (n): yeme
werdî: b. hurdî, -ye
werdpewj, -e: aşçı
were (n): b. werrek (n)
werey... : b. werrekê...
werê... : b. werrekê...
werek (n): b. werrek (n)
wereka: b. werrekna
werekîna: b. werrekna
werekna: b. werrekna
werem (n): verem, tüberküloz
werey ameyene: b. werê ameyene

werey ardene: b. werê ardene
wereyameyîş (n): b. werêameyîş (n)
wereza (n): b. wareza (n)
werezaye (m): b. warezaye (m)
wereznayene: b. weriznayene
wereznayîş (n): b. weriznayîş (n)
wereznîyayene: b. weriznîyayene
wereznîyayîş (n): b. weriznîyayîş (n)
werê ameyene: b. werê ameyene
werê ameyene: barışmak
werê ardene: barıştırmak
werêameyîş (n): barışma
werêardiş (n): barıştırma
werênayîş (n): sertçe tartışma
werêt, -e: b. wêret, -e
werêy (n): b. berey (n), erey (n)
werfe (m): b. vewre (m)
werikna: b. werrekna
weriştene: kalkmak
weriştîş (n): kalkma
weriznayene: kaldırmak
weriznayîş (n): kaldırma
weriznîyayene: kaldırılmak
weriznîyayîş (n): kaldırılma
werî (m): b. wayîrî (m)
werîkena: b. werrekna
werîkna: b. werrekna
weriayene: yenilmek, yenmek (yiyecek vb. için)
Gelo no vaş weriyêno? (Bu ot yenir mi?)
Tiya şamî saete çend de weriyêna? (Burada akşam yemeği saat kaçta yenir?)
weriayini: b. weriayene

werre (n): b. **werrek** (n)
werre bi... : b. **werrek bi...**
werrey... : b. **werrekê...**
werrê... : b. **werrekê...**
werrek (n): gıpta, imrenti, imrenme
Werrek bi to! (Ne mutlu sana!)
Werrekê to! (Ne mutlu sana!)
werreka: b. **werrekna**
werrekîna: b. **werrekna**
werrekna: keşke
Werrekna/kaşka/xwezila/xwezî ti ewro dewe de bi-bîyênê. (Keşke bugün köyde olsaydın.)
werrîkna: b. **werrekna**
wers (n): b. **ors** (n)
wertaq, -e: b. **ortax**, -e
wertaq bîyayîne: b. **ortax bîyene**
wertaqey (m): b. **ortaxîye** (m)
wertaqi (m): b. **ortaxe** (m)
wertax, -e: b. **ortax**, -e
wertaxey (m): b. **ortaxîye** (m)
wertaxê (m): b. **ortaxî** (m)
wertaxi (m): b. **ortaxe** (m)
wertaxî (m): b. **ortaxî** (m)
wertaxîye (m): b. **ortaxîye** (m)
werte (n): b. **orte** (n)
wertî (zh): b. **ortî** (zh)
wertmî (m): b. **ortme** (n)
werway: b. **warpay**, -e
werxon (n): b. **orxan** (n)
werzanayene: b. **werizna-yene**
werznayene: b. **weriznayene**
werznayîş (n): b. **weriznayîş** (n)
wes, -e: b. **weş**, -e
wes bîyayene: b. **weş bî-yene**

wesanayene: b. **weşayna-yene**
wesanayîş (n): b. **weşayna-yîş** (n)
wesar-I (n): b. **wisar** (n)
wesar-II (n): b. **hevsar** (n)
wesayneyene: b. **weşayna-yene**
wesayneyîş (n): b. **weşayna-yîş** (n)
wesf (m): b. **wesfe** (m)
wesf dayene: övmek
wesfdayîş (n): övme, övgü
wesfe (m): övgü
wesnî (m): kuma
westa, -ye: usta
westay (m): b. **westaye** (m)
weş, -e: 1)sağ, canlı 2)hoş 3)ya-kışıklı
weş bîyayene: b. **weş bîyene**
weş bîyene: 1)sağlıklı olmak, sıhhatli olmak 2)iyileşmek
Ti weş be. (Sen sağ ol.)
Ti weş bi.: b. **Ti weş be.**
Ti weş ib.: b. **Ti weş be.**
Weş be. (Sağ ol.)
(Ti) Weş bî/bê/ba. (Sağ ol-sın.)
weşan (n): yayım, neşriyat
weşanayene: yayımlamak, neşretmek
weşanayîne: b. **weşanayene**
weşanayîş (n): yayım, neşir
weşanîyayene: yayımlanmak, neşredilmek
weşanîyayîne: b. **weşanîya-yene**
weşanxane (n): yayınevi
weşaynayene: söndürmek
Va mume şayneno we.

(Rüzgâr mumu söndürür.)
weşaynayîş (n): söndürme
weşbîyayîş (n): şifa, iyileşme
weşe-I (n): başak
weşe arê dayene: taraşlamak (başak için), başak toplamak
weşe girewtene: başaklanmak, başak bağlamak, başak düzmek
weşeyê genimî (n): buğday başağı
weşeyê xeleî (n): buğday başağı
weşe-II (n): b. **gûşe-I** (n)
weşearêdayîş (n): taraşlama (başak için)
weşeke (m): tütün bulunamayınca onun yerine içilen kurumuş ağaç/bitki yaprağı
weşeki (m): b. **weşeke** (m)
weşeq, -e: vaşak
weşey (m): b. **weşîye** (m)
Weşey di bimane: b. **Weşîye/weşî de bimane**.
weşeyin (n): başaklı
weşeyîn (n): b. **weşeyin** (n)
weşê (m): b. **weşîye** (m), **weşî** (m)
Weşê di bimûn. b. **Weşîye/weşî de bimane**
weşi-I (n): b. **weşe-I** (n)
weşê xelî (n): b. **weşeyê xeleî** (n)
weşi arê dayîne: b. **weşe arê dayene**
weşi guretîş: b. **weşe girewtene**
weşi-II (n): b. **gûşe-I** (n)
weşi-III (m): b. **weşe** (m)
weşiarêdayîş (n): b. **weşearêdayîş** (n)
weşiyin (n): b. **weşeyin** (n)

weşî (m): 1)hoşluk 2)sağlık, sıhhat 3)iyilik 4)esenlik
weşî de: sağlıcakla, esenlikle
Weşî de bimane. (Esenlikle/sağlıcakla/hoşça kal.)
Weşî di bimûn/bimûne: b.
Weşî de bimane.
Bimane weşî de. (Esenlikle/sağlıcakla/hoşça kal.)
Bimûni weşî di. b. **Bimane weşî de**
weşîye (m): 1)hoşluk 2)sağlık, sıhhat 3)iyilik 4)esenlik
Ez to rê bi weşîye vana. (Sana iyilikle söylüyorum.)
weşîye de: sağlıcakla, esenlikle
Weşîye de bimane. (Esenlikle/sağlıcakla/hoşça kal.)
Bimane weşîye de. (Esenlikle/sağlıcakla/hoşça kal.)
weşker, -e: sağaltıcı, sağaltımcı, terapist
weşkerdîş (n): sağaltım, sağaltma, tedavi, terapi
weşnus, -e: hattat
wet (n): öte, o taraf, karşı yaka
wet a: b. **wet ra**
wet ra: öteden, o taraftan, karşı taraftan
weta: öteye, o tarafa, karşı yakaya
wetên, -e: ötedeki
wever (n): öte, o taraf, karşı yaka
weverên, -e: ötedeki, o taraftaki, karşı yakadaki, karşıdaki
wexir (n): b. **oxir** (n)
wext (n): vakit, zaman, çağ
wext ra wext: bütün gün (tam gün, yirmi dört saat)

wextê citan (n): b. **wextê cite** (n)

wextê cite (n): çift zamanı

wextê citi (n): b. **wextê cite** (n)

wextê debare (n): hasat zamanı

wextê debari (n): b. **wextê debare** (n)

wextê debri (n): b. **wextê debare** (n)

wextê debrî (n): b. **wextê debare** (n)

wextê hesadan (n): hasat zamanı

wextê hesadî (n): b. **wextê hesadan** (n)

wextê kergeyan (n): bağ-bozumu (bağbozumu zamanı)

wextê mahseran (n): bağ-bozumu (bağbozumu zamanı)

wextê paleyî (n): hasat zamanı

wextê palî (n): b. **wextê paleyî** (n)

wextê rezbirinan (n): bağ budama zamanı

wextê serê rezan (n): bağ-bozumu (bağbozumu zamanı)

wextî citûn (n): b. **wextê cite** (n)

wexti (m): b. **wext** (n)

wey-: 1) o

weyca (n): ora, orası

weyra (n): ora, orası

2) bu

weyta (n): bura, burası

weyca (n): ora, orası

weyn (n): b. **oyn** (n)

weyniker, -e: b. **oyniker**, -e

weyra (n): ora, orası

A weyra ya. (O oradadır.)

O weyra yo. (O oradadır.)

weyre (n): b. **weyra** (n)

weysiz, -e: meret (b. **bêwa**, **bêwe**)

weysizi (m): **weysize** (m)

weyta (n): b. **tîya** (n)

weza, -ye: zayıf, nahif

weza bîyayene: b. **weza bîyene**

weza bîyene: zayıflamak

weza kerdene: zayıflatmak

wezabîyayîş (n): zayıflama

wezakerdîş (n): zayıflatma

wezaret (n): bakanlık, vekillik, vekâlet

wezaretê awanîye (n): bayındırlık bakanlığı

wezaretê bazirganîye (n): ticaret bakanlığı

wezaretê dewlete (n): devlet bakanlığı

wezaretê dormeyî (n): çevre bakanlığı

wezaretê dorûverî (n): çevre bakanlığı

wezaretê edaletî (n): adalet bakanlığı

wezaretê enerjî (n): enerji bakanlığı

wezaretê karî (n): çalışma bakanlığı

wezaretê kulturî (n): kültür bakanlığı

wezaretê malîye (n): maliye bakanlığı

wezaretê pawitişî (n): savunma bakanlığı

wezaretê perwerdeyî (n): eğitim bakanlığı

wezaretê petrolî (n): petrol bakanlığı
wezaretê weşîye (n): sağlık bakanlığı
wezaretê zîretî (n): tarım bakanlığı, ziraat bakanlığı
wezayênî (m): zayıflık
wezayî (m): zayıflık
wezayîye (m): zayıflık
wezîfe (n): görev, vazife
wezîfedar, -e: görevli, vazifeli
wezîr, -e: bakan
wezîra zîretî (m): tarım bakanı, ziraat bakanı
wezîrê zîretî (n): tarım bakanı, ziraat bakanı
wezîriye (m): bakanlık, vekillik, vekâlet
wêhêr (n): b. wayîr (n)
wêlidiyayene: b. welidiyayene
wêr (n): b. wayîr (n)
Wêranşar (n): Viranşehir
wêrat, -e: b. wêret, -e
wêret, -e: akraba
wêretîye (m): akrabalık
wêrey (n): b. berey (n), erey (n)
wêrî ameyene: b. werê ameyene
wêşîye (m): b. weşîye (m)
wêy (m): b. waye (m)
wêyîn (n): b. oyn (n)
wêyînkâr, -e: b. oyniker, -e
wî (n, z): b. o-I (n, z)
wî- (pr): 1) "o" anlamı veren bir önek (b. ew-)
wîca (n): ora, orası
 2) "bu" anlamı veren bir önek (b. ew-)
wîta (n): bura, burası
wîca (n): b. uca (n)
wîcax (n): b. ocax (n)

wîcaxkuar: b. ocaxkor, -e
wîcdan (n): b. wijdan (n)
wîcdon (n): b. wijdan (n)
wîcdûn (n): b. wijdan (n)
wîcid (n): b. wucud (n)
wîcud (n): b. wucud (n)
wîcûd (n): b. wucud (n)
wîdariyayene: b. wedariyayene
wîdariyayîş (n): b. wedariyayîş (n)
wîher (n): b. wayîr (n)
wîhêr (n): b. wayîr (n)
wîhêri (m): b. wayîre (m)
wîhêrê (m): b. wayîriye (m)
wîhîr (n): b. wayîr (n)
wîja (n): b. uca (n)
wîjdan (n): vicdan
wîjdon (n): b. wijdan (n)
wîjdûn (n): b. wijdan (n)
wîk (m): 1) b. wake (m) 2) b. waiyike (m)
wîkê: b. wakê
wîki (m): b. wake (m)
wîla: b. willayî
wîlar (n): yular
wîlat (n): b. welat (n)
wîlay: b. willayî
wîlayî: b. willayî
wîle: b. willayî
wîley: b. willayî
wîlê: b. willayî
wîlla: b. willayî
wîllahî: b. willayî
wîllay: b. willayî
wîllayî: vallahi
wîlle: b. willayî
wîlley: b. willayî
wîlli: b. willayî
wîna: böyle
wînasî, -ye: böylesi
wînayen: b. wînasî

winayên

winayên: b. winasî
winayin: b. winasî
winayîn: b. winasî
winî: öyle
winîyayîne: b. ewnîyayene
winîyayîş (n): b. ewnîyayîş (n)
winîyayîne: b. ewnîyayene
winîyayîş (n): b. ewnîyayîş (n)
wir-I (n): fitak
wir-II: b. her
wir çar: b. her çar
wir d': b. her di
wir di: b. her di
wir din: b. her dîyan
wir dî: b. her di
wir dîn: b. her dîyan
wir dînan: b. her dîyan
wir dîni: b. her dîyan, her dîyine
wir dînî: b. her dîyan, her dîyine
wir go: b. her yew
wir gû: b. her yew
wir kes: b. her kes
wir ro: b. her roje
wir yew: b. her yew
wirak (n): b. hurak (n)
wiraznayene: b. werizna-yene
wiraznayîş (n): b. werizna-yîş (n)
wirdêk, -i: b. hurdî, -ye
wirdi (n): b. hurdî (n)
wirdi kerdene: b. hurdî kerdene
wirdî belxulî (n): b. hurdî-yê belxurî (n), hûrikê belxurî (n)
wirdî nanî (n): b. hurdîyê nanî (n)
wirdî nonî (n): b. hurdîyê nanî (n)

wirdî nûnî (n): b. hurdîyê nanî (n)
wirdî-wirdi: b. hurdî-hurdî
wirdikerdiş (n): b. hurdîkerdiş (n)
wirdî (m): b. hurdîye (m)
wiriştene: b. weriştene
wiriştiş (n): b. weriştîş (n)
wirîyayîni: b. werîyayene
wirna: b. her di, her dîyan, her dîyine
wirznayene: b. weriznayene
wirznayîş (n): b. weriznayîş (n)
wisar (n): bahar, ilkbahar
wiskira (m): b. uskura (m)
wiskura (m): b. uskura (m)
wista: b. westa, -ye
wişîre (m): b. uşîre (m)
wişk, -i: b. huşk, -e
wişk biyene: b. huşk biyene
wişk kerdene: b. huşk kerdene
wişk û biring, -e: b. huşk û biring, -e
wişk û wad, -i: b. huşk û wad, -e
wişk-biring, -i: b. huşk-biring, -e
wişka (n): ayaz
wişkayî (m): b. huşkiye (m), huşkî (m)
wişkbîyayîş (n): b. huşkbîyayîş (n)
wişkdês (n): b. huşkdês (n)
wişkey (m): b. huşkiye (m), huşkî (m)
wişkê (m): b. huşkiye (m), huşkî (m)
wişkkerdiş (n): b. huşkkerdiş (n)
wişna (m): wişne

wiṣnayêre (m): vişne ağacı
wit (n): nem
wit girewtene: nemlenmek,
rutubetlenmek
wita (n): b. **tîya** (n)
witene: b. **wutene**
witin, -e: nemli, rutubetli
witinîye (m): nemlilik, rutu-
betlilik
witiş (n): b. **wutiş** (n)
witîya (n): b. **tîya** (n)
witwit kerdene: söylenmek
(kendi kendine konuşmak)
witwitîyayene: söylenmek
(kendi kendine konuşmak)
witwitîyayîş (n): söylenme
(kendi kendine konuşma)
witwitkerdiş (n): söylenme
(kendi kendine konuşma)
wiza (n): b. **uca** (n)
wîcdan (n): b. **wijdan** (n)
wîcdon (n): b. **wijdan** (n)
wîcdûn (n): b. **wijdan** (n)
wîjdan (n): b. **wijdan** (n)
wîjdon (n): b. **wijdan** (n)
wîjdûn (n): b. **wijdan** (n)
wîlayet (n): il, vilayet
wîn, -e: b. **bîn**, -e
Wîndhûk (n): Windhoek
wîne (zh, z): b. **înan** (zh, z)
wîr: b. **her**
wîr d': b. **her di**
wîr dî: b. **her di**
wîr dîn: b. **her dîyan**
wîr dîyûn: b. **her dîyan**
wîskî (m): viski
wîşna (m): b. **wîşna** (m)
wîşne (m): b. **wîşna** (m)
wîşneyêri (m): b. **wiṣnayêre** (m)
wîy (n): b. **wayîr** (n)
wîyayene: b. **huyayene**
wîyayîş (n): b. **huyayîş** (n)

wîye (n): b. **huye-I** (n)
wîyeyê vovri (n): b. **huye-
yê vewre** (n)
wîyê vor (n): b. **huyeyê vew-
re** (n)
wîyeyîş (n): b. **huyayîş** (n)
wîyi (n): b. **huye-II** (n)
wîynayene: b. **huynayene**
wîynayîş (n): b. **huynayîş** (n)
wo-I: fiilin şimdiki zamanında
kullanılan bir partikel
wo-II (n, z): b. **o-I** (n, z)
wo-III (m): b. **waye** (m)
wonî: b. **winî**
worte (n): b. **orte** (n)
wortî (zh): b. **ortî** (zh)
worxan (n): b. **orxan** (n)
wostor (n): b. **estor** (n)
woxt (n): b. **wext** (n)
woye (m): b. **wayê** (m)
wu (n, z): b. **o-I** (n, z)
wu- (pr): 1) b. **wi-** (pr)-1
wuca (n): ora, orası
2) b. **wi-** (pr)-2
wuta (n): bura, burası
wuca (n): b. **uca** (n)
wucid (n): b. **wucud** (n)
wucud (n): beden, vücut
wucûd (n): b. **wucud** (n)
wudarîyayene: b. **wedarîya-
yene**
wudarîyayîş (n): b. **wedarî-
yayîş** (n)
wuhar (n): b. **wayîr** (n)
wuharê (m): b. **wayîriye** (m)
wuja (n): b. **uca** (n)
wujdan (n): b. **wijdan** (n)
wujdon (n): b. **wijdan** (n)
wujdûn (n): b. **wijdan** (n)
wulahî: b. **willayî**
wulay: b. **willayî**
wule: b. **willayî**

wulla

wulla: b. willayî
wulle: b. willayî
wullê: b. willayî
wuna: b. wina
wunaz (n): b. hunaz, -e
wunazê (m): b. hunazî (m)
wuncîya: b. ancîna
wunî: b. winî
wur-I (n): b. wir-I (n)
wur-II: b. her
    wur çar: b. her çar
    wur di: b. her di
    wur dî: b. her di
    wur dînî: b. her dîyan, her dîyine
    wur go: b. her yew
    wur gû: b. her yew
    wur kes: b. her kes
    wur ro: b. her roje
    wur yew: b. her yew
wurag (n): b. hurak (n)
wurdî: b. hurdî
    wurdî kerdene: b. hurdî kerdene
wurdî-wurdî: b. hurdî-hurdî
wurdikerdiş (n): b. hurdîkerdiş (n)
wurik (n): b. hûrik (n)
wuriştene: b. weriştene
wuriştiş (n): b. weriştiş (n)
wuriznayene: b. weriznayene
wuriznayîş (n): b. weriznayîş (n)
wurna: b. her di, her dîyan, her dîyine
wurznayene: b. weriznayene

wusar (n): b. wisar (n)
wuşîre (m): b. uşîre (m)
wuşk, -i: b. huşk, -e
    wuşk bîyene: b. huşk bîyene
    wuşk kerdene: b. huşk kerdene
wuşk-biring, -i: b. huşk-biring, -e
wuşka (n): b. wişka (n), huşka (n)
wuşkbîyayîş (n): b. huşkbîyayîş (n)
wuşkey (m): b. huşkiye (m), huşkî (m)
wuşkê (m): b. huşkiye (m), huşkî (m)
wuşkkerdiş (n): b. huşkkerdiş (n)
wuşna (m): b. wişna (m)
wuşnayêre (m): b. wişnayêre (m)
wut (n): b. wit (n)
wuta (n): b. tiya (n)
wutene: uyumak
wutin, -i: b. witin, -e
wutiney (m): b. witinîye (m)
wutiş (n): uyuma
wuyayene: b. huyayene
wuyayîş (n): b. huyayîş (n)
wuyayîş (n): b. huyayîş (n)
wuye (n): b. huye-I (n)
wuynayene: b. huynayene
wuynayîş (n): b. huynayîş (n)
wuzza (n): b. uca (n)
wuzka (n): b. uca (n)
wûncilî, -ye: b. anculî, -ye

X

xaçirgan (n): sacayağı, saca-yak
xaçirgan (n): b. **xaçirgan** (n)
xafe (m): sarık
xafi (m): b. **xafe** (m)
xafil de: aniden, ansızın, birdenbire
xafil de merdene: aniden ölmek
xafil di: b. **xafil de**
xafil di merdene: b. **xafil de merdene**
xafila: aniden, ansızın, birdenbire
xafila merdene: aniden ölmek
xafila: b. **xafila**
xafila merdene: b. **xafila merdene**
xaflin de: b. **xafil de**
xaflin de merdene: b. **xafil de merdene**
xafte: b. **xaftela**
xaftela: aniden, ansızın, birdenbire
xaftela merdene: aniden ölmek

xag, -e: ham (sebze ve meyve için), olgunlaşmamış (sebze ve meyve için)
xajnî (m): b. **xalcinî** (m)
xal (n): dayı
xalo: dayı (hitap hali)
xal (m): b. **xale** (m)
xalcen (m): b. **xalcinî** (m)
xalcenî (m): b. **xalcinî** (m)
xalcênî (m): b. **xalciniye** (m)
xalcê (m) (hitap halî): b. **xalcinî** (m)
xalcênîye (m): b. **xalciniye** (m)
xalciki (m): b. **xalcinî** (m)
xalcinî (m): dayı karısı
xalciniye (m): dayı karısı
xalcuniye (m): b. **xalciniye** (m)
xale (m): teyze
xalê: teyze (hitap hali)
xalekêna (m): teyze kızı, teyzezade
xaleza (n): teyze oğlu, teyzezade
xali-I (m): b. **xale** (m)
xali-II (n): b. **xalî** (m)
xalike (m): teyze
xalikê: teyze (hitap hali)

xalikeyna

xalikeyna (m): b. **xalekêna** (m)

xalis: salt, sırf, sadece

xalî (m): halı

xalıya dêsî (m): duvar halısı

xalıya dîwarî (m): duvar halısı

xalî (n): b. **xalî** (m)

xalî dîyêsî (n): b. **xalıya dêsî** (m)

xalıyê dêsî (n): b. **xalıya dêsî** (m)

xalıça (m): küçük halı

xalıçe (n): b. **xalıça** (m)

xalikorsker, -e: halıcı

xalıroş, -e: halıcı

xalîtî (m): yalnızlık

xaliviraşttox, -e: halıcı

xalıye (m): halı

xalıyey (m): b. **xalıyî** (m)

xalıyê (m): b. **xalıyî** (m)

xalıyî (m): yalnızlık

xalıza (n): dayı oğlu, dayızade

xalkeyna (m): b. **xalkêna** (m)

xalkêna (m): 1) dayı kızı, dayızade 2) b. **xalekêna** (m)

xalocinî (m): b. **xalcinî** (m)

xalofir (n): uğurböceği

xalohemze (n): uğurböceği

xalojine (m): b. **xalcinî** (m)

Xalpêt (n): b. **Xarpêt** (n)

xalxalok (n): uğurböceği

xalza (n): 1) b. **xaleza** (n) 2) b.

xalıza (n)

xam, -e: ham, olmamış

xanzeke (m): ebegümece

xanzeki (m): b. **xanzeke** (m)

xape-I (m): bilek

xapa harmî (m): el bileği

xapa linge (m): ayak bileği

xape-II (m): kısa organ

xapa nîreyî (m): saban zıvanasını boyunduruğa bağla-

makta kullanılan kalın bağ

xapa nîrî (m): b. **xapa nîreyî**

xardilobi (m): b. **gardirobe** (m)

xardos (n): eğe

xardos kerdene: eğelemek

Xarpêt (n): Elazığ

Xarpiyet (n): b. **Xarpêt** (n)

xart (n): eğe

xart bîyayîne: b. **xart bîyene**

xart bîyene: bilenmek

xart kerdene: eğelemek

xartîg (n): b. **xartîk** (n)

xartîg kerdene: b. **xartîk kerdene**

xartîk (n): eğe

xartîk kerdene: eğelemek

Xartûm (n): Hartum

xarz (n): b. **xerz** (n)

xarze (m): b. **xerze** (m)

xarzek (n): **xerzek** (n)

xas, -e: 1) has 2) özel, hususi

xas (n): marul

xasek, -e: güzel

xasekey (m): b. **xasekîye** (m)

xasekê (m): b. **xasekîye** (m)

xaseki (m): b. **xasek**, -e

xasekî (m): güzellik

xasekîye (m): güzellik

xaseten: özellikle

xasir (n): b. **hesîre** (m)

xasî (zh): b. **xaşî** (zh)

xasîyet (n): özellik, hususiyet

xassiyet (n): b. **xasîyet** (n)

xaş (zh): b. **xaşî** (zh)

xaşa (m): b. **xaşîye** (m)

xaşabî (m): yontma kalemi

xaşelnayene: b. **xaşênayene**

xaşelnayîş (n): b. **xaşênayîş** (n)

xaşelnîyayene: b. **xaşênîyayene**

xaşelnîyayîş (n): b. **xaşênî-yayîş** (n)
xaşenayene: b. **xaşênayene**
xaşenayîş (n): b. **xaşênayîş** (n)
xaşenîyayene: b. **xaşênîya-yene**
xaşenîyayîş (n): b. **xaşênîya-yîş** (n)
xaşeynayeni: b. **xaşênayene**
xaşeynayîş (n): b. **xaşênayîş** (n)
xaşeynîyayeni: b. **xaşênîya-yene**
xaşeynîyayîş (n): b. **xaşênîya-yîş** (n)
xaşênayey (n): haşlama (yemeği)
xaşênayene: haşlamak
xaşênayîş (n): haşlama
xaşênîyayene: haşlanmak
xaşênîyayîş (n): haşlanma
xaşî (zh): kelle-paça
xaşîye (m): harar
xaşîya vêrî (m): göbek (şişman karın)
xaşxaş (n): haşhaş
Xatir bi to: allahaısmarladık
Xatir be to: b. **Xatir bi to**.
Xatir bê to: b. **Xatir bi to**.
Xatir bu to: b. **Xatir bi to**.
Xatir ib tu: b. **Xatir bi to**.
Xatir ve to: b. **Xatir bi to**.
Xatir ve tu: b. **Xatir bi to**.
Xatirdê to: b. **Xatir bi to**.
Xatirê to: b. **Xatir bi to**.
Xatirî ti: b. **Xatir bi to**.
xavik (n): b. **xavike** (m)
xavike (m): kaymak
xavîg, -e: b. **xag**, -e
xawlîye (m): b. **xewlîye** (m)
xavuz, -e: b. **xawiz**, -e
xawij, e: b. **xawiz**, -e
xawiz, -e: (sebze ve meyve için)

ham, olgunlaşmamış, olmamış
xawlî (m): b. **xewlî** (m)
xawlîye (m): b. **xewlîye** (m)
xawuj, e: b. **xawiz**, -e
xawuz, -i: b. **xawiz**, -e
xax, -e: b. **xag**, -e
xaxu (n): b. **qerqot** (n)
xaz bîyayene: b. **xaz bîyene**
xaz bîyene: sıyılmak (deri vb. için)
xaz kerdene: sıyırmak (deri vb. için)
xazmik (n): geniz
xebar (n): b. **xubar** (n)
xebare (n): b. **xubar** (n)
xebat (m): b. **xebate** (m)
xebat (n): b. **xebate** (m)
xebate (m): iş, çalışma
xebati (m): b. **xebate** (m)
xebatkar, -e: işçi
xebatkarey (m): b. **xebatkarî-ye** (m), **xebatkarî** (m)
xebatkarê (m): b. **xebatkarî-ye** (m), **xebatkarî** (m)
xebatkarênî (m): işçilik
xebatkarî (m): işçilik
xebatkarîye (m): işçilik
xebatker, -e: çalışkan
xebere (m): **xebere** (m)
xebere dayene: b. **xebere dayene**
xeberber, -e: haberci
xeberdar, -e: haberdar
xeberdar bîyene: haberdar olmak
xeberdar kerdene: haberdar etmek
xeberdari (m): b. **xeberdare** (m)
xeberdayîş (n): b. **xebere dayîş** (n)
xebere (m): 1)haber 2)söz

xeberi

xeberî dayene: konuşmak
xeberi (m): b. **xebere (m)**
xeberîdayîş (n): konuşma
xeberîdayox, -e: konuşmacı
xebetîyayene: b. **xebitîyayene**
xebetîyayîne: b. **xebitîyayene**
xebetîyayîş (n): b. **xebitîyayîş (n)**
xebetnayene: b. **xebitnayene**
xebetnayîne: b. **xebitnayene**
xebetnayîş (n): b. **xebitnayîş (n)**
xebitîyayene: çalışmak
xebitîyayîne: b. **xebitîyayene**
xebitîyayîş (n): çalışma
xebitnayene: çalıştırmak
xebitnayîne: b. **xebitnayene**
xebitnayîş (n): çalıştırma
xebitnayox, -e: kullanıcı
xebitîyayîş (n): b. **xebitîyayîş (n)**
xebteyîne: b. **xebitîyayene**
xebteyîş (n): b. **xebitîyayîş (n)**
xebtîyayîne: b. **xebitîyayene**
xebtîyayîş (n): b. **xebitîyayîş (n)**
xebtnayîne: b. **xebitnayene**
xebtnayîş (n): b. **xebitnayîş (n)**
xeciti (m): b. **xejîte (m)**
xedar, -e: ölümcül
xedema (m): hademe, odacı
xedeme (n): hademe, odacı
xedev (n): 1) tipi, kar fırtınası
2) b. **xezeb (n)**
xedew (n): b. **xedev (n)**
xefif, -e: hafif
xefifek, -e: hafifçe
xefiya (m): hafiye, dedektif
xefiye (n): hafiye, dedektif
xefle (n): b. **xelfe-I (n)**
xefle dayene: b. **xelfe da-**

yene

xeftale: b. **xaftela**
xeftan (m): b. **xeftane (m)**
xeftane (m): kaftan
xeftani (m): b. **xeftane (m)**
xefteyîne: b. **xebitîyayene**
xefteyîş (n): b. **xebitîyayîş (n)**
xeftîyayîne: b. **xebitîyayene**
xeftîyayîş (n): b. **xebitîyayîş (n)**
xeftnayîne: b. **xebitnayene**
xeftnayîş (n): b. **xebitnayîş (n)**
xeftoni (m): b. **xeftane (m)**
xeftûn (m): b. **xeftane (m)**
xeftîyayîş (n): b. **xebitîyayîş (n)**
xejî: b. **xwezî**
xejît (m): b. **xejîte (m)**
xejîte (m): bağ kulübesi
xela (m): kıtlık
xelaqi (m): b. **xelayıqe (m)**
xelas (m): b. **xelase (m)**
xelas bîyene: kurtulmak
xelasbîyayîş (n): kurtulma
xelase (m): kurtuluş
Eke o wina zulm biko, xelasa ey çin a. (Böyle zulüm yaparsa, kurtuluşu yok.)
xelasey (m): b. **xelasîye (m)**
xelasê (m): b. **xelasî (m)**
xelasi (m): b. **xelase (m)**
xelasî (m): kurtuluş
Ewro roja xelasî ya. (Bugün kurtuluş günüdür.)
xelasîye (m): kurtuluş
xelat (n): halat
Xelat (n): Ahlat
xelayıqe (m): hizmetçi (kadın hizmetçi)
xelayıqi (m): b. **xelayıqe (m)**
xele (n): buğday
xelefe (m): b. **xîlafe (m)**
xelefe vatene: b. **xîlafe vatene**

xelefevatiş (n): b. **xilafevatiş** (n)

xeleke-I (m): halka

xeleka nîreyî (m): saban zıvanası

xeleka nîrî (m): b. **xeleka nîreyî** (m)

xeleke-II (n): döven sürerken ürünü yememesi için öküzün ağzına takılan ağızlık

xeleqe (n): b. **xeniqe** (n)

xese (m): b. **xelase** (m)

xelesiyayene: b. **xelisiyayene**

xelesiyayiş (n): b. **xelisiyayiş** (n)

xelesiyene: b. **xelisiyayene**

xelesnayene: b. **xelisnayene**

xelesnayiş (n): b. **xelisnayiş** (n)

xeleşayêne: b. **xelisiyayene**

xeleşiyayene: b. **xelisiyayene**

xeleşiyayêne: b. **xelisiyayene**

xeleşiyayiş (n): b. **xelisiyayiş** (n)

xelet, -e: hatalı, yanlış

xeletey (m): b. **xeletî** (m), **xeletiye** (m)

xeletê (m): b. **xeletî** (m), **xeletiye** (m)

xeletêni (m): hata, yanlışlık

xeletî (m): hata, yanlışlık

xeletiye (m): hata, yanlışlık

xelf (n): b. **xelfe** (n)

xelf dayene: b. **xelfe dayene**

xelfe-I (n): filiz, sürgün (bitki için)

xelfe dayene: filizlenmek, filiz vermek

xelfe-II (n): b. **qelfe-I** (n)

xelfek (n): filiz, sürgün (bitki için)

xelfek dayene: filizlenmek,

filiz vermek

Xelfetî: Halfeti

xeli (n): b. **xele** (n)

xelisiyayene: 1)kurtulmak
2)doğurmak (insan için), doğum yapmak 3)bitmek

xelisiyayiş (n): 1)kurtulma
2)doğurma (insan için) 3)bitme

xelisnayene: 1)kurtarmak
2)bitirmek

xelisnayiş (n): 1)kurtarma
2)bitirme

xelfe (n): b. **xelfe** (n)

xelfe dayene: b. **xelfe dayene**

xelle (n): b. **xele** (n)

xelli (n): b. **xele** (n)

xelq bîyene: b. **xerq bîyene**

xelqbîyayiş (n): b. **xerqbîyayiş** (n)

xelta (m): tasma (hayvan için)

xem (n): üzüntü, üzünc, gam

xem kerdene: gamlanmak, kederlenmek

xemdar, -e: gamlı

xeme (m): b. **xeyme** (m)

xemel: b. **xeml** (n)

xemelaye (n): b. **xemiliyaye** (n)

xemelayiye (m): b. **xemiliyayîye** (m)

xemeliyaya (m): b. **xemiliyaya** (m)

xemeliyaye (n): b. **xemiliyaye** (n)

xemeliyayene: b. **xemiliyayene**

xemeliyayiş (n): b. **xemiliyayiş** (n)

xemeliyayîye (m): b. **xemiliyayîye** (m)

xemelnaya (m): b. **xemilnaya** (m)

xemelnaye

xemelnaye (n): b. **xemilnaye** (n)
xemelnayene: b. **xemilnaye**
xemelnayî (m): b. **xemilnaye**
xemelnayîş (n): b. **xemilnaye**
xemelnayîş (n)
xemelnayîye (m): b. **xemilnaye**
xemelnayîye (m)
xemelyaye (n): b. **xemilyaye** (n)
xemelyayene: b. **xemilyaye**
xemelyayî (m): b. **xemilyayî**
xemelyayî (m)
xemelyayîş (n): b. **xemilyayîş**
xemelyayîş (n)
xemgîn, -e: üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü, üzgün, kederli, gamlı
xemgîn biyene: gamlanmak, kederlenmek, üzgün olmak
xemgîn kerdene: üzmek
xemgînbiyayîş (n): gamlanma
xemgîney (m): b. **xemgîni** (m), **xemgîniye** (m)
xemgîne (m): b. **xemgîni** (m), **xemgîniye** (m)
xemgîni (m): üzgünlük, üzüntülülük
xemgîniye (m): üzgünlük, üzüntülülük
xemgînerdox, -e: üzüntülü (üzün durumu veya olay), üzücü (durum veya olay)
xemil (n): b. **xeml** (n)
xemilfyaya (m): süslü
xemilyaye (n): süslü
xemilyayene: süslenmek (başkası tarafından süslenmek)
xemilyayîş (n): süslenme (başkası tarafından süslen-

me)

xemilfyayîye (m): süslü
xemilnaya (m): süslü
xemilnaye (n): süslü
xemilnaye: süslemek
xemilnayîş (n): süsleme
xemilnayîye (m): süslü
xemînaya (m): bayıltılmış olan
xemînaye (n): bayıltılmış olan
xemînayene: bayıltmak
xemînayîş (n): bayıltma
xemîyaya (m): baygın
xemîyaye (n): baygın
xemîyayene: bayılmak
xemîyayîş (n): bayılma
xeml (n): süs
xemleyîş (n): b. **xemilfyayîş** (n)
xemlûxêz (n): süs püs
xemlûxêzin, -e: süslü püslü
xemnak, -e: üzüntülü (üzüntüsü olan, üzülen kişi), üzünçlü, gamlı
xemnakey (m): b. **xemnaki** (m), **xemnakiye** (m)
xemnakê (m): b. **xemnaki** (m), **xemnakiye** (m)
xemnaki (m): üzüntülülük
xemnakiye (m): üzüntülülük
xencer (n): hançer
xencîr (m): b. **xencer** (n)
xençer (n): b. **xencer** (n)
xençere (m): b. **xencer** (n)
xençerî (m): b. **xencer** (n)
xençerî (m): b. **xencer** (n)
xeneqiyayîne: b. **xeniqiyayîne**
xeneqiyayîş (n): b. **xeniqiyayîş** (n)
xeneqnayene: b. **xeniqnayene**
xeneqnayîni: b. **xeniqnayene**

xeneqnayış (n): b. **xeniqna-yiş** (n)
xeniqe (n): boyunduruk çubuk-larını birbirine bağlayan ip
xeniqıyayene: asılmak (idam edilmek)
xeniqıyayış (n): asılma (idam edilme)
xeniqnaya (m): asılı
xeniqnaye (n): asılı
xeniqnayene: asmak (idam etmek)
xeniqnayış (n): asma (idam etme)
xeniqnayıye (m): asılı
xenqe (n): b. **xeniqe** (n)
xenzîr, -e: domuz
xenzîri (m): b. **xenzîre** (m)
xerab, -e: b. **xirab**, -e
xeraj (n): b. **garaj** (n)
xerar (m): b. **xirare** (m)
xerare (m): b. **xirare** (m)
xerc (n): işleme, elbisedeki sırmalı nakış
xerc kerdene: işlemek
xercin, -e: işlemeli
xercî: b. **xeyrja**
xerckerda (m): işlemeli
xerckerde (n): işlemeli
xerckerdiş (n): işleme (işlemek eylemi)
xerckerdiye (m): işlemeli
xerepnayış (n): b. **xeripnayış** (n)
(rez) **xerepnayış** (n): b. (rez)
xeripnayış (n)
xereq (n): b. **xeriq** (n)
xereqıyaya (m): b. **xeriqıyaya** (m), **xeriqıyayıye** (m)
xereqıyaye (n): b. **xeriqıyaye** (n)
xereqıyayene: b. **xeriqıyayene**
xereqıyayış (n): b. **xeriqıya-**

yış (n)
xereqıyayıye (m): b. **xeriqıyayıye** (m)
xereqnaya (m): b. **xeriqnaya** (m), **xeriqnayıye** (m)
xereqnaye (n): b. **xeriqnaye** (n)
xereqnayene: b. **xeriqnaye-ne**
xereqnayış (n): b. **xeriqnayış** (n)
xereqnayıye (m): b. **xeriqna-yıye** (m)
xereqyayış (n): b. **xeriqıya-yış** (n)
xeretnayış (n): b. **xeritnayış** (n)
(rez) **xeretnayış** (n): b. (rez)
xeritnayış (n)
xerez (n): garaz, gazez, kin
xeripnayış (n): meyve veya sebze bahçesinin son ürünü-nü de toplayarak ürünsüz bırakma
(rez) **xeripnayış** (n): bağ bozma
xeriq (n): bayılma
xeriqıya (m): b. **xeriqıyaya** (m), **xeriqıyayıye** (m)
xeriqıyaya (m): baygın
xeriqıyaye (n): baygın
xeriqıyayene: bayılmak
xeriqıyayış (n): bayılma
xeriqıyayıye (m): baygın
xeriqıye (n): b. **xeriqıyaye** (n)
xeriqnaya (m): bayıltılmış olan
xeriqnaye (n): bayıltılmış olan
xeriqnayene: bayılmak
xeriqnayış (n): bayılma
xeriqnayıye (m): bayıltılmış olan
xeritnayış (n): 1) meyve veya sebze bahçesinin son ürünü-nü de toplayarak ürünsüz bı-

xerita

rakma 2)(mecazen) soyup soğana çevirme

(rez) **xeritnayış** (n): bağ bozma

xerita (m): harita

xeritakêş, -e: haritacı

xerj (n): b. **xerc** (n)

xerj kerdene: b. **xerc kerdene**

xerjin, -i: b. **xercin**, -e

xerjkerdiş (n): b. **xerckerdiş** (n)

xerq biyene: batmak (suya, çamura vb. batmak)

Xerq bi. (Suya battı.)

xerqbiyayış (n): batma (suya, çamura vb. batma)

xerqeya (m): b. **xeriqfiyaya** (m), **xeriqfiyaye** (m)

xerqeye (n): b. **xeriqfiyaye** (n)

xerqeyiş (n): b. **xeriqfiyayış** (n)

xerqnayış (n): b. **xeriqnayış** (n)

xerritnayış (n): b. **xeritnayış** (n)

(rez) **xerritnayış** (n): b. (rez)

xeritnayış (n)

xerxal (m): b. **xirxale** (m)

xerxel (n): b. **xirxil** (n)

xerxike (m): bağ budamakta kullanılan bir tür bıçak

xerxiki (m): b. **xerxike** (m)

xerz (n): kütükleri yeni dikilmiş olan veya üzüm verme çağına yeni girmiş olan bağ

xerze (m): 1)fidan (asma fidanı) 2)bağ budamakta kullanılan bir tür bıçak

xerze ronayene: fidan dikmek

xerzek (n): kütükleri yeni dikilmiş olan veya üzüm verme çağına yeni girmiş olan bağ

xerzi-I (m): b. **xeze** (m)

xerzi-II (m): b. **rîçike** (m)

xesir (m): b. **hesire** (m)

xesil (m): b. **hesire** (m)

xestexane (n): hastane

xestexone (n): b. **xestexane** (n)

xestexûne (n): b. **xestexane** (n)

xestexûni (n): b. **xestexane** (n)

xestxûne (n): b. **xestexane** (n)

xet (m): b. **xete** (m)

xeta (m): yanlışlık, hata

xetat, -e: hattat

xetayin, -e: yanlış, hatalı

xete (m): 1) çizgi, çizi, hat 2)çizi

(saban ya da pulluğun açtığı iz), karık (küçük ark) 3)arık

xeta cite (m): çizi (saban ya da pulluğun açtığı iz), karık (toprakta sabanla açılan çizi)

xeter (n): tehlike

xeternak, -e: tehlikeli

xeti (m): b. **xete** (m)

xettat, -e: b. **xetat**, -e

xever (m): b. **xebere** (m)

xeverdar, -e: b. **xeberdar**, -e

xeverdayış (n): b. **xeberîdayış** (n)

xevere (m): b. **xebere** (m)

xeverî dayene: b. **xeberî dayene**

xeveridayış (n): b. **xeberîdayış** (n)

xevetnayîne: b. **xebitnayene**

xevetnayış (n): b. **xebitnayış** (n)

xevetyayîne: b. **xebitfiyayene**

xevetyayış (n): b. **xebitfiyayış** (n)

xevitfiyayîne: b. **xebitfiyayene**

xevitfiyayış (n): b. **xebitfiyayış** (n)

xevtîyayîne: b. **xebitfiyayene**

xevtîyayış (n): b. **xebitfiyayış** (n)

xevtnayîne: b. **xebitnayene**

xevtnayış (n): b. **xebitnayış** (n)

xewer (m): b. **xebere** (m)
xewerdar, -e: b. **xeberdar**, -e
xewere (m): b. **xebere** (m)
xewerî dayene: b. **xeberî dayene**
xewirîyaya (m): baygın
xewirîyaye (n): baygın
xewirîyayene: bayılmak
xewirîyayîş (n): bayılma
xewirîyayîye (m): baygın
xewirnaya (m): bayılılmış olan
xewirnaye (n): bayılılmış olan
xewirnayene: bayılmak
xewirnayîş (n): bayılma
xewirnayîye (m): bayılılmış olan
xewlî (m): havlu
xewliye (m): havlu
xewliya banyoyî (m): banyo havlusu
xewliya destan (m): el havlusu
xewrîyaya (m): b. **xewirîyaya** (m)
xewrîyaye (n): b. **xewirîyaye** (n)
xewrîyayene: b. **xewirîyayene**
xewrîyayîş (n): b. **xewirîyayîş** (n)
xewrîyayîye (m): b. **xewirîyayîye** (m)
xewrnaya (m): b. **xewirnaya** (m), **xewirnayîye** (m)
xewrnaye (n): b. **xewirnayeye** (n)
xewrnayene: b. **xewirnayene**
xewrnayîş (n): b. **xewirnayîş** (n)
xewx (m): b. **xewxe** (m)
xewxe (m): şeftali
xewxêre (m): şeftali ağacı
xewxêri (m): b. **xewxêre** (m)

xewxi (m): b. **xewxe** (m)
xewxyer (m): b. **xewxêre** (m)
xex, -e: b. **xêx**, -e
xex bîyayene: b. **xêx bîyene**
xex kerdene: b. **xêx kerdenene**
xexîye (m): b. **xêxîye** (m)
xeyal (n): hayal
xeyar (n): b. **xîyar** (n)
xeýca: b. **xeýrja**
xeýel (n): b. **xeýal** (n)
xeýja: b. **xeýrja**
xeýle: b. **xeýlê**
xeýlek: b. **xeýlêk**
xeýlê: çok, epey, epeyce, hayli
xeýlêk: bir hayli
xeýlêke: b. **xeýlêk**
xeýlên: b. **xeýlêk**
xeýlî: b. **xeýlê**
xeýlîk: b. **xeýlêk**
xeýlyek: b. **xeýlêk**
xeým (m): b. **xeýme** (m)
xeýme (m): çadır
xeými (m): b. **xeýme** (m)
xeýr, -e -î (nm & s): hayır
Bi xeýr şo-bê. (Güle güle git, güle güle gel.)
Bi xeýr û silamet a şo. Güle güle (git).
Şima xeýrî mîyan de bîy/bê. (Hoş bulduk.)
Ti bi xeýr ameyî/ameya. (Hoş geldin.)
Ti bi xeýr ameyî/ameya, silamet. (Hoş geldin.)
Ti xeýr şêrî, silam bêrî. (Güle güle git, güle güle gel.)
Ti xeýrî mîyan de bî/ba. (Hoş bulduk.)
Wa xeýr bo./Va xeýr bo. (Hayırlı olsun)

Xeyr şo, silam bê. (Güle güle git, güle güle gel.)

Xeyrî miyan de bîme. (Hoş bulduk.)

xejr-II (zr): b. xêr-II (zr)

xejrâme (m): b. hêramî (n)

xejrca: b. xeyrja

xejrê ... : -den başka, hariç

xejrêmeşrû: gayri meşru

xejrên, -e: hayırlı

Xeyrên/Xeyrêne bo. (Hayırlı olsun)

xejrêni (m): b. xeyrêne (m)

xejrja: -den başka, hariç

Xeyrja to çi kes nêzano.

(Senden başka hiç kimse bilmiyor.)

keyşa (m): b. xaşîye (m)

keyt (m): dikiş çizgisi

keyt kerdene: 1) dikişle çizgi çizmek 2) dikişle çizgi çizerek süslemek

kezab (n): b. xezeb (n)

kezal, -e: ceylan

kezali (m): b. xezale (m)

xeze (m): duvak

xezeb (n): kızgınlık (öfke)

xezebnak, -e: öfkeli, kızgın

xezev (n): b. xezeb (n)

xezika: b. xwezî

xezila: b. xwezila

xezî: b. xwezî

xezîka: b. xwezî

xezul: b. xwezila

xêlê: b. xeylê

xêlêk: b. xeylêk

xêlisîyayene: b. xelisîyayene

xêlisîyayîş (n): b. xelisîyayîş (n)

xêlisnayene: b. xelisnayene

xêlisnayîş (n): xelisnayîş (n)

xêlî-I (m): duvak

xêlî-II: b. xeylê

xêlîk: b. xeylêk

xêlîyek: b. xeylêk

xêlke: b. xeylêk

xêlyek: b. xeylêk

xêm (m): b. xeyme (m)

xême (m): b. xeyme (m)

xêncê: -den başka, hariç

Xêncê to her kes amebî.

(Senden başka herkes gelmişti.)

xêr, -e -I (nm & s): b. xeyr, -e-I (nm & s)

Bi xêr şue-bîye.: b. Bi xeyr şo-bê.

xêr-II (zr): hayır

xêrên, -e: b. xeyrên, -e

Xêrên/Xêrêne bo.: b. Xeyrên/Xeyrêne bo.

xêri (m): b. xeyre (m)

xêşa (m): b. xaşîye (m)

xêx, -e: deli

xêx bîyayene: b. xêx bîyene

xêx bîyene: delirmek, çıldırmak

xêx kerdene: delirtmek

xêxîye (m): delilik

xêyar (n): b. xîyar (n)

xêyle: b. xeylêk

xêze (m): çizgi, çizi, hat

xêza parekî (m): bölü çizgisi (mat)

xi: b. xo-I

xib (m): b. xibe (m)

xibe (m): iğde

xibeyr (m) b. xibêre (m)

xibêre (m): iğde ağacı

xibêyr (m): b. xibêre (m)

xibik (m): b. xibe (m)

xic bîyene: b. xij bîyene

xicbîyayîş (n): b. xijbîyayîş (n)

xicikîyayene: b. xijikîyayene

xicikîyayîş (n): b. **xijikîyayîş** (n)
xidar, -e: b. **xedar**, -e
xidar bîyayîne: b. **xidar bîyene**
xidar bîyene: azmak (yara vb. için)
xidar nêweş bîyene: ağır hasta olmak
xidar niweş bîyene: b. **xidar nêweş bîyene**
xidarbeyîş (n): b. **xidarbîyayîş** (n)
xidarbîyayîş (n): azma (yara vb. için)
xifle (n): b. **xelfe** (n)
xifle dayene: b. **xelfe dayene**
xij bîyayene: b. **xij bîyene**
xij bîyayêne: b. **xij bîyene**
xij bîyene: kaymak
xijalokî (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek
xijbîyayîş (n): kayma
xijike (m): daldaki salkımdan koparılmadan kurumuş olan üzüm tanesi
xijikî (zh): içyağının kızartılmasıyla meydana gelen bir yiyecek
xijikîyayene: kaymak
xijikîyayîş (n): kayma
xijîyayene: b. **xijikîyayene**
xijîyayîş (n): b. **xijikîyayîş** (n)
xijikî (zh): b. **xijikî** (zh)
xil (m): b. **xile** (m)
xilas bîyene: b. **xelas bîyene**
xilasbîyayîş (n): b. **xelasbîyayîş** (n)
xile (m): kûp
xilerdê murayan (n): boncuk dizisi

xilerdê murûn (n): b. **xilerdê murayan** (n)
xilfe (n): b. **xelfe** (n)
xilfe dayene: b. **xelfe dayene**
xili (m): b. **xile** (m)
xilik (n): b. **xilike** (m)
xilike (m): küçük kûp
xilomê (m): b. **xinamîye** (m)
xilomî (n): b. **xinamî** (n)
xilorike (m): 1)ufak taneli dolu 2)kôfte (ince yarmadan veya kıymadan yapılan)
xiloriki (m): b. **xilorike** (m)
xilwar: eğri büğrü
xilxil (n): b. **xirxil** (n)
xinamey (m): b. **xinamîye** (m)
xinamêni (m): dünürlük
xinamî, -ye: dünür
xinamîye (m): dünürlük
xincer (m): b. **xencer** (n)
xincere (m): b. **xencer** (n)
xincêr (m): b. **xencer** (n)
xincikîyayene: ezilmek
xinciknayene: ezmek
xinciknayîş (n): ezme
xincike (m): bağ külbese
xincîr (m): b. **xencer** (n)
xinçêr (m): b. **xencer** (n)
xinçiyer (m): b. **xencer** (n)
xinuq, -e: b. **xunuq**, -e
xinûq, -e: b. **xunuq**, -e
xinûqî (m): b. **xunuqî** (m)
Xinûs (n): Hınıs
xinzîr, -e: b. **xenzîr**, -e
xir (n): sik, penis, kamış
xirab, -e: kötü
xirab bîyayene: b. **xirab bîyene**
xirab bîyene: kötüleşmek
xirabey (m): b. **xirabiye** (m), **xirabî** (m)

xirabê

xirabê (m): b. **xirabîye** (m), **xirabî** (m)
xirabênî (m): kötülük
xirabî (m): kötülük
xirabîye (m): kötülük
xirar (m): b. **xirare** (m)
xirare (m): harar
xirari (m): b. **xirare** (m)
xirav, -e: b. **xirab**, -e
    xirav bîyayene: b. **xirab bîyene**
    xirav bîyayêne: b. **xirab bîyene**
xiravên (m): b. **xirabênî** (m)
xiravênî (m): b. **xirabênî** (m)
xiravin, -e: b. **xirab**, -e
xiravinenî (m): b. **xirabênî** (m)
xiravinênî (m): b. **xirabênî** (m)
xiravinîye (m): b. **xirabênî** (m)
xiravî (m): b. **xirabîye** (m), **xirabî** (m)
xiravîye (m): b. **xirabîye** (m), **xirabî** (m)
xiraw, -e: b. **xirab**, -e
xirawîye (m): b. **xirabîye** (m), **xirabî** (m)
xirb (m): b. **xirbe** (m)
xirbe (m): yıkıntı, enkaz; harabe
xirik (n): çırpı (kuru dal parçası)
    xirikî (zh): çalı çırpı
xiristîyan, -e: Hıristiyan
xiristîyaney: b. **xiristîyanîye** (m), **xiristîyanî** (m)
xiristîyanî (m): Hıristiyanlık
xiristîyanîye (m): Hıristiyanlık
xiristîyon, -i: b. **xiristîyan**, -e
xiristîyoney: b. **xiristîyanîye** (m), **xiristîyanî** (m)
xiristîyonê: b. **xiristîyanîye**

(m), **xiristîyanî** (m)
xiristîyûn, -i b. **xiristîyan**, -e
xiristîyûnê: b. **xiristîyanîye** (m), **xiristîyanî** (m)
xirnik (m): b. **xirnike** (m)
xirnike (m): sümük
xirnikin, -e: sümüklük
xirok (n): sonbaharda erken sürülen çift, güzlük çift
xirqe (n): hırka
xirr (n): b. **xir** (n)
xirrok (n): b. **xirok** (n)
xirt (n): uçurluk
    xirtê doxîne (n): uçurluk
    xirtê şilabendî (n): uçurluk
xirt bîyene: b. **xurt bîyene**
    xirt kerdene: b. **xurt kerdene**
xirtik-I (n): nefes borusu iltihabı, soluk borusu iltihabı
xirtik-II (n): acur
xirtûm (n): b. **xortume** (m)
Xirvatîstan (n): Hırvatistan
xirx (m): **xirxe** (m)
xirxal (m): b. **xirxale** (m)
xirxale (m): halhal
xirxali (m): b. **xirxale** (m)
xirxe (m): taş
xirxe (n): b. **xirqe** (n)
xirxi (n): b. **xirqe** (n)
xirxil (n): taşlık
xirxiz, -e: hırsız (b. **dizd**, -e)
xirxizi (m): b. **xirxize** (m)
xisim, -e: akraba
xisimi (m): b. **xisime** (m)
xismet (m): b. **xizmet** (n)
xisûs (n): b. **xusus** (n)
xisûsî, -ye: b. **xususî**, -ye
xiş bîyene: b. **xij bîyene**
xişawî (m): b. **xoşawe** (m)
xişbîyayîş (n): b. **xijbîyayîş** (n)

xîşike (m): ufak taneli dolu
xîşiki (m): b. **xîşike** (m)
xîşin, -i: b. **xîşn**, -e
xîşn, -e: büyük
xîşn kerdene: b. **xîşn kerdene**
xîşn kerdene: büyütme
xîşney: b. **xîşniye** (m)
xîşnê (m): b. **xîşniye** (m)
xîşni (m): b. **xîşne** (m)
xîşniye (m): büyüklük
xivête (m): çadır
xiz-I (n): çelmik, kesmik (başakla karışık iri saman)
xiz-II (n): b. **xîz** (n)
xiz bîyayene: b. **xij bîyene**
xiz bîyayêne: b. **xij bîyene**
xiz bîyene: b. **xij bîyene**
xizag (n): kızak
xizal-I (n): kömür
xizal-II (n): (yaprak için) gazel
xizal, -e-III: **xezal**, -e
xizali (m): b. **xezale** (m)
xizar (n): bıçkı (büyük testere), hızar
xizbîyayîş (n): b. **xijbîyayîş** (n)
xizê (n): b. **xizme** (m)
xizêmine (m): b. **xizmeyine** (m)
xizi (m): b. **xizik-II** (n)
xizi bîyayene: b. **xizik bîyene**
xizibîyayîş (n): b. **xizikbîyayîş** (n)
xizik-I (n): bakraç, küçük kova
xizik-II (n): ses kısıklığı
xizik bîyene: sesi kısılmak
xizikbîyayîş (n): ses kısılması
xiziki (m): b. **xizik-II** (n)
xiziki bîyayene: b. **xizik bîyene**
xizikibîyayîş (n): b. **xizikbîyayîş** (n)

xizlixey (m): b. **xizlixîye** (m)
xizlixîye (m): kutluk
xizma (m): b. **xizme** (m)
xizmayine (m): b. **xizmeyine** (m)
xizme (m): hızma
xizmekar: b. **xizmetkar**, -e
xizmet (n): hizmet
xizmeto leşkerî (n): askeri hizmet
xizmete (m): b. **xizmet** (n)
xizmetkar, -e: hizmetçi
xizmetpeydakerdoxê İnternetî (n) (TE): İnternet hizmet sağlayıcısı
xizmeyine (m): hızlı
xizmikar, -i: b. **xizmetkar**, -e
xîcelek (n): b. **xîçelek** (n)
xîç (n): çakıl
xîçe (m): çatallı bir ağaç parçasının çatalları arasına yerleştirilip omuzda taşınan yük (çalı çırpı vb.)
xîçelek (n): çakılhk
xîçin, -e: çakıllı
xîlafe (m): yalan
xîlafe vatene: yalan söylemek
xîlafevatiş (n): yalan söyleme
xîlafi (m): b. **xîlafe** (m)
xîlafi vatene: b. **xîlafe vatene**
xîlafivatiş (n): b. **xîlafevatiş** (n)
xînç (n): b. **xîç** (n)
xînçer (m): b. **xencer** (n)
xînçi (m): b. **xîç** (n)
xînçin, -i: b. **xîçin**, -e
xînt, e: deli
xînt bîyayene: b. **xînt bîyene**
xînt bîyene: delirmek, çıldırmak
xînt kerdene: delirtmek

xîntey

xîntey (m): b. **xîntîye** (m)
xîntîye (m): delilik
xînzîr (n): b. **xenzîr** (n)
xîs (n): b. **xoz** (n)
xîska xo weameyene: hık tutmak
xîska xo weameyîne: b.
xîska xo weameyene
xîyabî: gıyabi
qerarê tewqîfi yo xîyabî
(n): gıyabi tutuklama kararı,
gıyabi tevkif kararı
xîyal (n): b. **xeyal** (n)
xîyar (n): hıyar, salatalık
xîyarek (n): kabakulak
xîyarek girewtene: kaba-
kulak olmak
xîyari (m): b. **xîyar** (n)
xîyç (m): b. **xîç** (n)
xîyçin: b. **xîçin**, -e
xîz (n): kum
xîzar (n): b. **xizar** (n)
xîziko (m): kayak, ski
xîzikiyayene: b. **xijikîyayene**
xîzikiyayeni: b. **xijikîyayene**
xîzikiyayîş (n): b. **xijikîyayîş** (n)
xîzin, -e: kumlu, kumsal
xo-I: kendi
xo amayene: b. **xo ameyene**
ne
xo ameyene: iyileşmek
xo ameyîne: b. **xo ameyene**
ne
xo bane kerdene: soyunmak
xo bi xo qalî kerdene: söy-
lenmek (kendi kendine ko-
nuşmak)
xo bi xo qisey kerdene: söy-
lenmek (kendi kendine ko-
nuşmak)
xo bi xo vatene: söylenmek

(kendi kendine konuşmak)
xo bi xo xeberî dayene:
söylenmek (kendi kendine
konuşmak)
xo bi xo xebêr dayene: b.
xo bi xo xeberî dayene
xo cê de vetene: soyunmak
xo cê di vetene: b. **xo cê de**
vetene
xo dayene tañî ver: ısın-
mak, kendini ısıtmak (ısın-
mak)
xo dayene tayn ver: b. **xo**
dayene tañî ver
xo de kerdene: atıştırmak
xo dest de: dinç, zinde
xo dest de bîyene: dinç ol-
mak, zinde olmak
Sînaye bibi kokim labelê
xo dest de bi. (Sînaye yaş-
lanmıştı ama dinçti.)
xo fek a kerdene: b. **xo fek**
ra kerdene
xo fek a nayene: b. **xo fek**
ra nayene
xo fek kerdene: b. **xo fek**
ra kerdene
xo fek ra kerdene: (kendi)
ağzına koymak, atıştırmak
xo fek ra nayene: (kendi)
ağzına koymak
xo germ kerdene: ısınmak,
kendini ısıtmak (ısınmak)
xo germin kerdene: ısın-
mak, kendini ısıtmak (ısın-
mak)
xo lingî kerdene: b. **xo lin-**
gî ra kerdene
xo lingî ra kerdene: giy-
mek (ayakkabı, pantolon vb.
için)
xo mêra bestene: b. **xo mî-**

yane ra bestene
xo mēra dayene: b. **xo mī-**
yane ra dayene
xo mīyane ra bestene: ku-
 şanmak (kuşak, fişeklik vb.
 için)
xo mīyane ra dayene: ku-
 şanmak (kuşak, fişeklik vb.
 için)
xo mīyane sanayene: b. **xo**
mīyane şanayene
xo mīyane şanayene: ku-
 şanmak (kuşak, fişeklik vb.
 için)
xo mīye sanayene: b. **xo**
mīyane şanayene
xo mīye sanayēne: b. **xo**
mīyane şanayene
xo nayene: b. **ro xo nayene**
xo pay kerdene: giymek
 (ayakkabı, pantolon vb. için)
Solê xo xo pay kerdî û şî.
 (Ayakkabılarını giydi ve
 gitti.)
xo pīze de vatene: b. **pīze-**
yê xo de vatene
xo ra: kendinden, kendisin-
 den
xo ra cidayene: alışmak
xo ra dayene: giymek (giysi
 için)
Xo ra de! (Giy!)
xo ra girewtene: giymek
 (giysi için)
xo ra şīyayēne: b. **xo ra şī-**
yene
xo ra şīyene: bayılmak
xo rê derd kerdene: dert
 edinmek, dert etmek
xo ro kerdene: giymek (giy-
 sı için)
xo rut kerdene: soyunmak

xo sentene: tartılmak
xo ser nayene: giymek (şap-
 ka, külah vb. için)
xo setene: b. **xo sentene**
xo şelenayene: b. **xo şelê-**
nayene
xo şelênayene: soyunmak
xo şellênayene: b. **xo şelê-**
nayene
xo şilnayene: b. **xo şelêna-**
yene
xo şutene: banyo yapmak,
 banyo almak, yıkanmak
xo têbestene: giyinip ku-
 şanmak, giyinmek
xo têdayene: b. **xo têwda-**
yene
xo têrapîstene: b. **xo têra-**
pîştene
xo têrapîstene: b. **xo têra-**
pîştene
xo têrapîstene: giyinmek
xo têvdayene: b. **xo têwda-**
yene
xo têwdayene: hareket et-
 mek
xo têwo dayene: b. **xo têw-**
dayene
xo tîtevît kerdene: b. **xo**
tîtûvît kerdene
xo tîtiknayene: süslenmek
 (kendi kendini süslemek)
xo tîtovît kerdene: b. **xo**
tîtûvît kerdene
xo tîtûvît kerdene: süslen-
 mek (kendi kendini süsle-
 mek)
xo tîyo dayîne: b. **xo têw-**
dayene
xo ver dayene: direnmek
xo ver eştene: direnmek
xo ver ro dayene: direnmek

Mêrikî sey camêrdan xo ver ro da. (Adam yiğitçe di-rendi.)

xo viraştene: makyaj yap-ma

xo vîr a kerdene: b. **xo vîr ra kerdene**

xo vîr ardene: b. **ardene vîrê xo**

xo vîr ra kerdene: unutmak

Mi xo vîr ra kerd, to ra nêvat. (Unuttum, sana söyle-medim.)

xo vîrî ardene: b. **ardene vîrê xo**

xo vîrî kerdene: b. **xo vîr ra kerdene**

xo vîrî ra kerdene: b. **xo vîr ra kerdene**

xo xemelnayene: b. **xo xemilnayene**

xo xemilnayene: süslenmek (kendi kendini süslemek)

xo xic kerdene: b. **xo xij kerdene**

xo xij kerdene: kaymak

xo xiz kerdene: b. **xo xij kerdene**

xo xo de qesi kerdene: b. **xo xo de qisey kerdene**

xo xo de qisey kerdene: söylenmek (kendi kendine konuşmak)

xo zere de vatene: b. **zereyê xo de vatene**

xo zit kerdene: soyunmak

xo-II (n): b. **xow (n)**

xo ra şîyayene: b. **xow ra şîyene**

xo ra şîyene: b. **xow ra şî-**

yene

xobanekerdiş (n): soyunma

xobixoqalîkerdiş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)

xobixoqiseykerdiş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)

xobixovatiş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)

xobixoxeberîdayîş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)

xobixoxebêrdayîş (n): b. **xobixoxeberîdayîş (n)**

xocêdevetiş (n): soyunma

xocêdivetiş (n): b. **xocêdevetiş (n)**

xodayîş tayn ver: b. **xodayîş tanî ver**

xodayîş tanî ver: ısınma

xodekerdiş (n): atıştırma

xofekakerdiş (n): b. **xofekra-kerdiş (n)**

xofekkerdiş (n): b. **xofekra-kerdiş (n)**

xofekrakerdiş (n): atıştırma

xogerminkerdîş (n): ısınma

xogermkerdiş (n): ısınma

xojî: b. **xwezî**

xolingîkerdiş (n): b. **xolingî-rakerdiş (n)**

xolingîrakerdiş (n): giyme (ayakkabı, pantolon vb. için)

xolî (m): b. **xewlî (m)**

xom, -i: b. **xam, -e**

xomar (n): b. **qumar (n)**

xomarbaz, -e: b. **qumarbaz, -e**

xomêrabestiş (n): b. **xomîya-nerabestiş (n)**

xomêradayîş (n): b. **xomîya-neradayîş (n)**

xomîyanerabestiş (n): kuşan-

ma (kuşak, fişeklik vb. için)
xomîyaneradayîş (n): kuşanma (kuşak, fişeklik vb. için)
xomîyaneşanayîş (n): b. **xomîyaneşanayîş** (n)
xomîyaneşanayîş (n): kuşanma (kuşak, fişeklik vb. için)
xomîyesanayîş (n): b. **xomîyaneşanayîş** (n)
xonaz (n): b. **hunaz**, -e
xonça (m): küçük yemek masası
xonçik (m) : b. **xonçike** (m)
xonçike (m): küçük yemek masası
xonî (n): koni
xonîkin, -e: konik
xonz, -e: b. **xoz**, -e
xopaykerdiş (n): giyme (ayakkabı, pantolon vb. için)
xopîzedevariş (n): b. **pîzeyêxodevariş** (n)
xora: zaten
xoracidayîş (n): alışma
xoradayîş (n): giyme (giysi için)
xoragirewtîş (n): giyme (giysi için)
xoraşiyaya (m): baygın
xoraşiyaye (n): baygın
xoraşiyayîş-I (n): bayılma
xoraşiyayîş-II (n): b. **xowraşiyayîş** (n)
xoraşiyayîye (m): baygın
Xoresan (n): Horasan
xorimi (m): b. **xuremî** (m)
xorî (n): b. **xorîn** (n)
xorîn, -e: derin
xorîney (m): b. **xorîniye** (m)
xorînênî (m): derinlik
xorîniye (m): derinlik
xorîy (n): b. **xorîn** (n)

xorokerdiş (n): giyme (giysi için)
xortim (m): b. **xortume** (m)
xortim (n): b. **xortume** (m)
xortimi (m): b. **xortume** (m)
xortum (m): b. **xortume** (m)
xortum (n): b. **xortume** (m)
xortume (m): hortum
xorutkerdiş (n): soyunma
Xorxol (n): Yayladere
xosavî (m): b. **xoşawe** (m)
xosebare (m): b. **xoşebere** (m)
xosentiş (n): tartılma
xoser, -e: 1)bağımsız, kendi başına
xoser bîyene: bağımsız olmak
 2)yalm
nameyo xoser (n): yalın ad
xoserbîyayîş (n): bağımsız olma
xoserî (m): bağımsızlık
xoserîye (m): bağımsızlık
xosernayîş (n): giyme (şapka, külah vb. için)
xosero: dinç, zinde
xosero bîyene: 1)sağlıklı olmak, sıhhatli olmak 2)dinç olmak, zinde olmak
xoşab (m): b. **xoşawe** (m)
xoşabî (m): b. **xoşawe** (m)
xoşavî (m): b. **xoşawe** (m)
xoşaw (m): b. **xoşawe** (m)
xoşawe (m): hoşaf, komposto
xoşawi (m): b. **xoşawe** (m)
xoşawî (m): b. **xoşawe** (m)
xoşebere (m): sohbet, söyleşi
xoşelenayîş (n): b. **xoşelênayîş** (n)
xoşelênayîş (n): soyunma
xoşellênayîş (n): b. **xoşelênayîş** (n)

xoşilnayiş

xoşilnayiş (n): b. **xoşelênayiş** (n)
xoşutış (n): yıkanma
xotêbestiş (n): giyinme
xotêdayiş (n): b. **xotêwdayiş** (n)
xotêrapıştiş (n): b. **xotêrapıştiş** (n)
xotêrapıştiş (n): b. **xotêrapıştiş** (n)
xotêrapıştiş (n): giyinme
xotêvdayiş (n): b. **xotêwdayiş** (n)
xotêwdayiş (n): hareket etme
xotêwodayiş (n): b. **xotêwdayiş** (n)
xotitevîtkerdiş (n): b. **xotitûvîtkerdiş** (n)
xotitiknayiş (n): süslenme (kendi kendini süsleme)
xotitovîtkerdiş (n): b. **xotitûvîtkerdiş** (n)
xotitûvîtkerdiş (n): süslenme (kendi kendini süsleme)
xotiyodayiş (n): b. **xotêwdayiş** (n)
xoverdayiş (n): direniş
xoverestiş (n): b. **xovereştış** (n)
xovereştış (n): direniş
xoverrodayiş (n): direniş
xoviraştış (n): makyaj yapma
xovîrakerdiş (n): b. **xovîrrakerdiş** (n)
xovîrakerdiş (n): b. **xovîrrakerdiş** (n)
xovîrakerdiş (n): b. **xovîrrakerdiş** (n)
xovîrrakerdiş (n): unutma
xow (n): 1)uyku 2)düş, rüya
xow de kerdene: uyutmak
xow de şiyene: uyumak
xow ra kerdene: uyutmak
xow ra şiyene: 1)uyumak 2)batmak (güneş, ay vb. için)

Roj xow ra şî. (Güneş battı.)
Tîje xow ra şîye. (Güneş battı.)

xowdekerdiş (n): uyutma
xowdeşiyayiş (n): uyuma
xowlî (m): b. **xewlî** (m)
xowrakerdiş (n): uyutma
xowraşiyayiş (n): 1)uyuma 2)batma (güneş, ay vb. için)
xox (m): b. **xewxe** (m)
xoxe (m): b. **xewxe** (m)
xoxemelnayiş (n): b. **xoxemilnayiş** (n)
xoxemilnayiş (n): süslenme (kendi kendini süsleme)
xoxêri (m): b. **xewxêre** (m)
xoxi (m): b. **xewxe** (m)
xoxickerdiş (n): **xoxijkerdiş** (n)
xoxijkerdiş (n): kayma
xoxizkerdiş (n): **xoxijkerdiş** (n)
xoxodeqesikerdiş (n): b. **xoxodeqiseykerdiş** (n)
xoxodeqiseykerdiş (n): söylenme (kendi kendine konuşma)
xoz, -e: domuz
xozan (n): anız, firez
Xozat (n): Hozat
xozerede VATİŞ (n): b. **zereyêxodevatış** (n)
xozi (m): b. **xoze** (m)
xozitkerdiş (n): soyunma
xozî: b. **xwezî**
xu: b. **xo-I**
xu bi xu qalî kerdene: b.
xo bi xo qalî kerdene
xu di kerdene: b. **xo de kerdene**
xu şitene: b. **xo şutene**
xu vîr ardene: b. **ardene vîrê xo**
xu vîr a kerdene: b. **xo vîr**

ra kerdene
xu vîr kerdene: b. **xo vîr ra kerdene**
xu vîrî kerdene: b. **xo vîr ra kerdene**
xu xemelnayene: b. **xo xemilnayene**
xubar (n): sonbaharda erken sürülen çift, güzlük çift
xubixuqalîkerdiş (n): b. **xobi-xoqalîkerdiş (n)**
xuçe (m): yüzeyi donmuş kar
xudikerdiş (n): b. **xodekerdiş (n)**
xuera: b. **xora**
xueradayîş (n): b. **xoradayîş (n)**
xueragirewtîş (n): b. **xoragirewtîş (n)**
xueraşaya (m): b. **xoraşîyaya (m)**
xueraşaye (n): b. **xoraşîyaye (n)**
xueraşayi (n): b. **xoraşîyaye (n)**
xueraşayîş (n): b. **xoraşîyayîş-I (n)**
xuere (n): b. **xorîn (n)**
xueri (n): b. **xorîn (n)**
xuerin: b. **xorîn, -e**
xuerinê (m): b. **xorînîye (m)**
xuerî (n): b. **xorîn (n)**
xuerîn: b. **xorîn, -e**
xuerînê (m): b. **xorînîye (m)**
xueriyê (m): b. **xorînîye (m)**
xuert (n): b. **xurt (n)**
xuertim (m): b. **xortume (m)**
xueşaw (m): b. **xoşawe (m)**
xuez (n): b. **xoz (n)**
xulam (n): hizmetçi
Xulaman (n): Alacakaya
xulowar: b. **xilwar**
xulqteng, -e: sinirli
xulxutik (n): boğmaca
xumar (n): b. **qumar (n)**

xumarbaz, -e: b. **qumarbaz, -e**
xumare (m): b. **qumar (n)**
xunav (n): b. **xûnav (n)**
xunî (n): huni
xunte (n): büyük bıçkı (iki kişi tarafından kullanılan)
xunti (n): b. **xunte (n)**
xunuq, -e: kekre
xunuqey (m): b. **xunuqî (m), xunuqîye (m)**
xunuqek, -e: kekremsi
xunuqî (m): kekrelilik
xunuqîye (m): kekrelilik
xura: b. **xora**
xuradayîş (n): b. **xoradayîş (n)**
xuragirewtîş (n): b. **xoragirewtîş (n)**
xuraşîyaya (m): b. **xoraşîyaya (m)**
xuraşîyaye (n): b. **xoraşîyaye (n)**
xuraşîyayîş (n): b. **xoraşîyayîş (n)**
xurderoş, -e: hırdavatçı
xurek (n): alerji
xuremî (m): balya
xurik (n): b. **xurek**
xurî (n): b. **xorîn (n)**
xurîn, -e: aç karınla olan (sabahleyin henüz bir şey yememiş olan)
Ti hema xurîn î? (Daha aç karınla mısın?)
xurîn, -i: b. **xorîn, -e**
xurînbiyayîş (n): aç karınla olma
xurîney (m): b. **xorînîye (m)**
xurîni (m): aç karınla olma durumu
xurînîya xo kerdene: kahvaltı öncesi birşey(ler) yemek
To xurînîya xo kerde?

Kahvaltı öncesi birşey(ler)
yedin mi?

xurma (m): hurma

xurmayêre (m): hurma ağacı

xurmayêri (m): b. **xurmayêre** (m)

xurme (m): b. **xurma** (m)

xurmîyer (m): b. **xurmayêre** (m)

xurrayene: gürlemek

xurrayêne: b. **xurrayene**

xurt, -e: üvey çocuk, üvey evlat

xurt bîyene: gelişmek

xurt kerdene: geliştirmek

xuser: 1)b. **xoser** 2)b. **xosero**

xuser bîyayene: b. **xoser bîyayene**

xusero bîyayîne: b. **xosero bîyene**

xusis (n): b. **xusus** (n)

xusisî, -ye: b. **xususî**, -ye

xusîsî, -ye: b. **xususî**, -ye

xusîsiyet (n): b. **xususîyet** (n)

xusk (n): kırağı

xusk girê dayene: kırağı düşmek, kırağı yağmak

Xusk girê da. (Kırağı düştü./Kırağı yağdı.)

xuskî piro dayene: kırağı çalmak, kırağı vurmak

Xuskî da piro. (Kırağı çaldı./Kırağı vurdu.)

xusus (n): husus

xususî, -ye: özel, hususi

Havildarî derso xususî girawto. (Havildar özel ders almış.)

xususîyet (n): özellik, hususiyet

xusûs (n): b. **xusus** (n)

xusûsî, -ye: b. **xususî**, -ye

xuşab (n): b. **xoşawe** (m)

xuşawe (m): b. **xoşawe** (m)

xuşk (n): b. **xusk** (n)

xuşxuşik (n): ufak taneli dolu

xuvîrakerdiş (n): b. **xovîrrakerdiş** (n)

xuvîrikerdiş (n): b. **xovîrrakerdiş** (n)

xuvîrkerdiş (n): b. **xovîrrakerdiş** (n)

xuwert (n): b. **xurt** (n)

xuxemelnayîş (n): b. **xoxemilnayîş** (n)

xuyteng, -e: sinirli

xûm, -i: b. **xam**, -e

xûmar (n): b. **qumar** (n)

xûmarbaz, -e: b. **qumarbaz**, -e

xûnav (n): cüzam, miskin hastalığı, miskin illeti

xûnçe (n): b. **xonça** (m)

xûrtimi (m): b. **xortume** (m)

xûrtumi (m): b. **xortume** (m)

xûz, -e: kambur

xûz bîyayene: b. **xûz bîyene**

xûz bîyene: kamburlaşmak

xûz, -i: b. **xoz**, -e

xûzey (m): b. **xûzîye** (m)

xûzê (m): b. **xûzîye** (m)

xûzîye (m): kamburluk

xwe: b. **xo-I**

xwe xemelnayene: b. **xoxemilnayene**

xwera: b. **xora**

xweri (n): b. **xorîn** (n)

xwexemelnayîş (n): b. **xoxemilnayîş** (n)

xwezika: b. **xwezî**

xwezila: keşke

xwezî: keşke

xwezîka: b. **xwezî**

xwi: b. **xo-I**

xwi di kerdene: b. **xo de kerdene**

- xwi di şîyayene:** b. xow de şîyene
xwi fek ra kerdene: b. xo fek ra kerdene
xwi garm kerdene: b. xo germ kerdene
xwi garmin kerdene: b. xo germin kerdene
xwi ra girewtene: b. xo ra girewtene
xwi ra dayene: b. xo ra dayene
xwi ra şîyayene: b. xo ra şîyene
xwi setene: b. xo sentene
xwi şitene: b. xo şutene
xwi şutene: b. xo şutene
xwi têdayîne: b. xo têwdayene
xwi têwo dayîne: b. xo têwdayene
xwi xemelnayene: b. xo xemelnayene
xwidikerdiş (n): b. xodekerdiş (n)
xwidişîyayîş (n): b. xowdeşîyayîş (n)
xwifekrakerdiş (n): b. xofekrakerdiş (n)
xwigarminkardiş (n): b. xogerminkardiş (n)
xwigarmkardiş (n): b. xogermkardiş (n)
xwigerminkardiş (n): b. xogerminkardiş (n)
xwigermkardiş (n): b. xogermkardiş (n)
xwimêrabestiş (n): b. xomîyanerabestiş (n)
xwipaykardiş (n): b. xopaykerdiş (n)
xwira: b. xora
xwiradayîş (n): b. xoradayîş (n)
xwiragirewtîş (n): b. xoragirewtîş (n)
xwiragirotîş (n): b. xoragirewtîş (n)
xwiragurotîş (n): b. xoragirewtîş (n)
xwiraşîyaya (m): b. xoraşîyaya (m), xoraşîyayîye (m)
xwiraşîyayîş (n): b. xoraşîyayîş-I (n)
xwiraşîyayîye (m): b. xoraşîyaya (m), xoraşîyayîye (m)
xwisero bîyayene: b. xosero bîyene
xwisetiş (n): b. xosentiş (n)
xwitêdayîş (n): b. xotêwdayîş (n)
xwitêwodayîş (n): b. xotêwdayîş (n)
xwixemelnayîş (n): b. xoxemelnayîş (n)
xwo: b. xo-I
xwu: b. xo-I

Y

ya-I (zr): evet
ya-II (m, z): 1)b. **a-I (m, z) 2)b.**
aye (m, z)
yay (m, z): b. **aye (m, z)**
ya-III (m, s): b. **a-II (m, s)**
ya-IV: fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel
ya ... -V: b. **yan ...**
ya ... ya ...: b. **yan ... yan ...**
ya-VI (pd): b. **ra-II (pd)**
ya wet: b. **ra wet**
yaba (n): b. **yaban (n)**
yaban (n): kır, yaban
yabanî, -ye: yabani, yabanıl
yabo (n): b. **yaban (n)**
yabon (n): b. **yaban (n)**
yabonî: b. **yabanî, -ye**
yabû (n): b. **yaban (n)**
yabûn (n): b. **yaban (n)**
yabûnî: b. **yabanî, -ye**
yacêrayene: dönmek
a cêrê ya: o döndü
yacêrayiş (n): dönme
yaçarnayene: b. **açarnayene**
yaçarnayiş (n): b. **açarnayiş (n)**
yad kerdene: anmak
yadîgar, -e: anı (hatırlanmak

için birine verilen), hatıra,
 yadîgar
yadkerdiş (n): anma
yajî (n): yazı (b. **nuşte**)
yakerde (n): b. **wekerde (n)**
yakerdene: b. **wekerdene**
kerd ya: b. **wekerd/kerd**
we
yakerdiş (n): b. **wekerdiş (n)**
yakerdiye (m): b. **wekerdiye (m)**
yakerdox, -e: b. **wekerdox, -e**
yali (n): b. **yalı (m)**
yalı (m): yalı
yamno: b. **yewbînî, yewbî-**
nan
yamnû: b. **yewbînî, yewbî-**
nan
yamû: b. **yewbînî, yewbînan**
yan ... : ya ...
yan ... yan ...: ya ... ya ...
Yan ez yena yan ti. (Ya ben
 gelirim ya sen.)
yanê: b. **yanî**
yanis: b. **yanış, -e**
yanış, -e: hatalı, yanlış
yanışê (m): b. **yanışî (m), ya-**
nişîye (m)

yanişênî (m): hata (b. **yanişî-ye**)
yanişey (m): b. **yanişî** (m), **yanişîye** (m)
yanişî (m): hata, yanlışlık
yanişîye (m): hata, yanlışlık
yanî: 1)yani 2)güya
yaqışlî (n): yakışıklı (b. **semt**)
yar, -e: 1)dost 2)sevgili, yâr
yardim (n): b. **ardim** (n)
yardim kerdene: b. **ardim kerdene**
Yaren (n): Yaren
yarey (m): b. **yarîye** (m)
yarê (m): b. **yarîye** (m)
yarîye (m): dostluk
yasaq (n): b. **yasax** (n)
yasax, -e: yasak (b. **qedexe**)
yasi (n): yatsı (b. **eşa** [n])
yasu (n): b. **eşa** (n)
yaşamışbiyayîş (n): b. **ciwî-yayîş** (n)
yaşil, -e: b. **kesk**, -e; **hewz**, -e
yaşt (n): b. **wet** (n)
yate (m): b. **heyate** (m)
yatme (n): sahte
Yaûnde: Yaounde
yavan (n): b. **yaban** (n)
yavanî, -ye: b. **yabanî**, -ye
yaverde (n): yatay
yaverdiye (m): yatay
yawerrektor, -e: rektör yardımcısı
yaxe (n): yaka
yaxi (n): b. **yaxe** (n)
yaxer (n): yağmur (b. **varan**)
yaxerin (n): yağmurlu (b. **varanin**)
yaxir (n): b. **varan**(n)
yaxirin (n): b. **varanin** (n)
yaxte (n): at
yay-I (m, nm): 1)teyze 2)b. ya-

yê
yayê: teyze (hitap hali)
yay-II (m, z): b. **aye** (m, z)
yayî (m): 1)b. **yay-I** (m, nm)
 2)ya-yê
yayke (m): teyze
yaykê: teyze (hitap hali)
yaykeyna (m): b. **yaykêna** (m)
yaykeza (n): teyze oğlu, teyze-zade
yaykêna (m): teyze kızı, teyze-zade
yayki (m): b. **yay-I** (m, nm), **yayke** (m)
yaykiza (n): b. **yaykeza** (n)
yaykkeyna (m): b. **yaykêna** (m)
yaykza (n): b. **yaykeza** (n)
yazi (n): yazı (b. **nuşte**)
yega (n): b. **hêga** (n)
yege (n): b. **êge** (n)
yelawiz: b. **labelê**
yelawuz: b. **labelê**
yeleg (n): yelek
yelege (m): b. **yeleg** (n)
yelewuz: yalnız (b. **labelê**)
yelik (n): b. **hêlik** (n)
yeling (m): b. **hêluge** (m)
yem-I (n): b. **êm** (n)
yem-II (n): b. **hêm** (n)
Yemen (n): Yemen
yemenî (n): ayakkabı, pabuç, başmak, yemeni (bir tür ayakkabı)
yemenîyê mewsimî (zh): mevsimlik ayakkabı
yemenîderz, -e: yemenici
yemenîrotox, -e: yemenici
yemiş (n): b. **êmîş** (n)
yemno: b. **yewbînî**, **yewbînan**
yemnú: b. **yewbînî**, **yewbînan**

-yen (sf): b. **-ên** (sf), **-in-I** (sf)
yene-I (n): b. **îne-I** (n)
yene-II (n): b. **hênî-I** (n)
yengîdinya (m): maltaeriği,
yenidünya
yengîdinyayêre (m): yenidün-
ya ağacı
yeni (n): b. **îne-I** (n)
yeni (n): b. **hênî-I** (n)
yeqîn bestiyayene: inanmak
yeqîn kerdene: inanmak
yeqînbestiyayîş (n): inan,
inanma
yeqînkerdiş (n): inan, inanma
yere (n): b. **êre** (n)
yeri (n): b. **êre** (n)
yers (n): b. **hêrs** (n)
yers biyayîne: b. **hêrs bi-**
yene
yers kerdene: b. **hêrs ker-**
dene
yers kowtene: b. **hêrs kew-**
tene
yersî ... ameyîne: b. **hêrsê**
... ameyene
yersî ... ameyîş: b. **hêrsê ...**
ameyîş
yersî ... ardene: b. **hêrsê ...**
ardene
yersî ... ardiş: b. **hêrsê ...**
ardiş
yersî ... ameyîne: b. **hêrsê**
... ameyene
yersbîyaya (m): b. **hêrsbîya-**
ya (m)
yersbîyaye (n): b. **hêrsbîya-**
ye (n)
yersbîyaye biyene: b.
hêrsbîyaye biyene
yersbîyayê (m): b. **hêrsbîya-**
yîye (m), **hêrsbîyaya** (m)
yersbîyayi (n): b. **hêrsbîyaye** (n)

yersbîyayîş (n): b. **hêrsbîya-**
yîş (n)
yersin: b. **hêrsin**, -e
yerskerdiş (n): b. **hêrsker-**
diş (n)
yerskowtiş (n): b. **hêrskew-**
tiş (n)
yersokin (n): b. **hêrsin**, -e, b.
hêrsokin, -e
yerxat, -e: b. **êrxat**, -e
yerxatê (m): b. **êrxatî** (m), **êr-**
xatîye (m)
yerxe (n): b. **xirqe** (n)
yesax, -i: b. **qedexe** (n), **qede-**
xa (m)
yew, -e: 1) bir
yew biyene: birleşmek, bir-
lik olmak
yew citaya solan: bir çift
ayakkabı
yew çî: bir şey
yew hekmete: bir hayli
yew karmat: b. **yew kere-**
mate
yew keremate: bir hayli
yew kermati: b. **yew kere-**
mate
yew mêrdek: adamın biri,
bir adam, bir insan
2) birisi, biri, kimse
Yew ameyo./Yewe ameya.
(Birisi gelmiş.)
yewî (n, z): 1-birisi, biri 2-kim-
se (hiçbir kişi)
Yewî vato. (Birisi söylemiş.)
3) tek 4)(s) eşit, bir, aynı
yewan (zh): birler (mat)
yewbeyîş (n): b. **yewbîyayîş** (n)
yewbîn: b. **yewbînî**
yewbîna: b. **yewbînî**
yewbînan: birbiri
Ma dostê yewbînan î. (Biz

birbirimizin dostuyuz.)

yewbînî: birbiri

Ma dostê yewbînî yê. (Biz birbirimizin dostuyuz.)

yewbînî kewtene: çatışmak

yewbînî kowtene: b. yewbînî kewtene

yewbînîkewtiş (n): çatışma

yewbînîkewtiş (n): b. yewbînîkewtiş (n)

yewbînîpersayîş (n): (karşılıklı) hal hatır sorma

yewbîno: b. yewbînî

yewbînön: b. yewbînî

yewbînû: b. yewbînî

yewbînûn: b. yewbînî

yewbîyaye (n): birleşik

yewbîyayîş (n): birleşme, birlik

yewbîyayîye (m): birleşik

yewek: hiç kimse

yewendes: on bir

yewendesin, -e: onbirinci

yewer, -e: 1)birisi, biri 2)hiç kimse

Yewer ameyo. (Birisi gelmiş.)

Yewere ameya. (Birisi gelmiş.)

yewerî (n): 1)birisi, biri 2)kimse (hiçbir kişi)

Yewerî vato. (Birisi söylemiş.)

yeweri (m): b. yewere (m)

yewey (m): b. yewîye-I (m), yewî (m)

yewfek (n): çapa

yewhûmar, -e: tekil

yewi (m): b. yewe (m)

yewin, -e: birinci

yewini (m): b. yewine (m)

yewî-I (m): birlik

yewî-II (zh): birler (mat)

yewîye (m): birlik

Yewîya Ewropa (YE): Avrupa Birliği (AB)

yewme (n): b. yewmîye (n)

yewmin: b. yewbînî

yewmîye (n): gündelik (günlük ücret), yewmîye

yewna-I: bir tane daha, başka bir

yewna-II: b. yewbînî

yewnan: b. yewbînî

yewndes: b. yewendes

yewşeme (n): pazar

yewxe (n): b. yowxe (n)

yey-I (n, z): b. ey-I (n, z)

yey-II (m, z): 1)b. aye (m, z) 2)b.

a-I (m, z)

-yey (sf): b. -îye (sf), -î (sf)

yeyke (m): b. yayke (m)

yeykeza (n): b. yaykeza (n)

yeyki (m): b. yayke (m)

yeykîza (n): b. yaykeza (n)

yeykkeyna (m): b. yaykêna (m)

yeykza (n): b. yaykeza (n)

yê-I (n, z): 1)b. ey-I (n, z)

yê-II (m, z): b. aye (m, z)

Qalê yê mekir! (Onun sözünü etme!)

yê-III (zh, z): b. ê-III (zh, z)

yê-IV (n, s): b. ê-II (n, s)

yê-V: fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel

yê-VI (n, m, zh): iyelik adılı/zamiri olarak kullanılan bir sözcük

No yê Roşanî yo. (Bu Roşan'inkidir.)

Na yê Roşanî ya. (Bu Roşan'inkidir.)

Nê yê Roşanî yê. (Bunlar

Roşan'inkilerdir.)
yê amnanî (n, m): b. yê
hamnanî (n, m)
yê amnûnî (n, m): b. yê
hamnanî (n, m)
yê hamnanî (n, m): yazlık
yê imnanî (n, m): b. yê
hamnanî (n, m)
yê mewsimî (n, m): mevsim-
lik
yê omnonî (n, m): b. yê
hamnanî (n, m)
yê omnûnî (n, m): b. yê
hamnanî (n, m)
yê ûmnûnî (n, m): b. yê
hamnanî (n, m)
yê zimistanî (n, m): kışlık
yê zimistonî (n, m): b. yê
zimistanî (n, m)
yê zimistûnî (n, m): b. yê zi-
mistanî (n, m)
yê zimûstûnî (n, m): b. yê
zimistanî (n, m)
yê zumustonî (n, m): b. yê
zimistanî (n, m)
yê zumustûnî (n, m): b. yê
zimistanî (n, m)
-yê (sf): b. -îye (sf), -î (sf)
yêl (n): êl (n)
yêm-I (n): b. êm (n)
yêm-II (n): b. hêm (n)
yêmenî (n): b. yemenî (n)
yêni (zh, z): b. înan (zh, z)
yênî (zh, z): b. înan (zh, z)
yêre (n): b. êre (n)
yêrxuçe (m): b. êrxuçe (m)
yêrxuçebîyayîş (n): b. êrxu-
çebîyayîş (n)
yi-I (n, z): b. ey-I (n, z)
yi-II (m, z): b. aye (m, z)
yi-III (zh, z): b. ê-III (zh, z)
yin (zh, z): b. înan (zh, z)

yine (zh, z): b. înan (zh, z)
yini (zh, z): b. înan (zh, z)
yinî (zh, z): b. înan (zh, z)
yinû (zh, z): b. înan (zh, z)
yislige (m): b. îşlig (n)
yiw: b. yew
yiwî (n, z): b. yewî (n, z)
yiwer (n): b. yewer (n)
yiwerî (n): b. yewerî (n)
yiweri (m): b. yewere (m)
yiwêr (n): b. yewerî (n)
yî-I (n, z): b. ey-I (n, z)
yî-II (zh, z): b. ê-III (zh, z)
yîfada (m): b. îfade (n)
yîm (n): b. hêm (n)
yîn (zh, z): b. înan (zh, z)
yîna (zh, z): b. înan (zh, z)
yînan (zh, z): b. înan (zh, z)
yîne (zh, z): b. înan (zh, z)
yîni (zh, z): b. înan (zh, z)
yînî (zh, z): b. înan (zh, z)
yîno (zh, z): b. înan (zh, z)
yînon (zh, z): b. înan (zh, z)
yîntam (n): b. îmtihan (n)
yînû (zh, z): b. înan (zh, z)
yîso: b. însan (n)
yîson, -e: b. însan, -e
yîsû (n): b. însan (n)
yîsûn, -e: b. însan, -e
yîşlige (m): b. îşlig (n)
yîta (n): b. tîya (n)
yîtîqat (n): b. bawerîye (m),
îtîqad (n)
yîtka (n): b. tîya (n)
yo-I: fiilin gelecek zamanında
kullanılan bir partikel
yo-II (n, z): b. o-I (n, z)
yo-III (n, s): b. o-II (n, s)
yo-IV: b. yew
yoy (n, m): b. yewî (n, z)
yoyî (n, m): b. yewî (n, z)
yobîn: b. yewbînî

yobîni: b. **yewbîni**
yobîni kowtene: b. **yewbîni kewtene**
yobînikowtiş (n): b. **yewbînikewtiş** (n)
yobîno: b. **yewbîni**
yobînú: b. **yewbîni**
yobiyaya (m): b. **yewbiyayîye** (m)
yobiyaye (n): b. **yewbiyaye** (n)
yobiyayiş (n): b. **yewbiyayiş** (n)
yomiye (n): b. **yewmiye** (n)
yon ... : b. **yan ...**
yon ... yon ...: b. **yan... yan...**
yona-I: b. **yewna-I**
yona-II: b. **yewbîni**
yonê: b. **yewna-I**
yoniş: b. **yaniş**, -e
yonışey (m): b. **yanişî** (m), **yanişîye** (m)
yonışî (m): b. **yanişî** (m), **yanişîye** (m)
yonû: b. **yewbîni**
yonûn: b. **yewbîni**
yondes: b. **yewendes**
yondesin, -e: b. **yewendesin**, -e
yonî (bs): b. **yanî**
yoşemi (n): b. **yewşeme**
yoşembi (n): b. **yewşeme**
yovin: b. **yewbîni**
yovîn: b. **yewbîni**
yow: b. **yew**
yow hekmeti: b. **yew hekmete**
yowbîn: b. **yewbîni**
yowbîno: b. **yewbîni**
yowbînú: b. **yewbîni**
yowê (m): b. **yewîye** (m), **yewî** (m)

yowfek (n): b. **yewfek** (n)
yowî (m): b. **yewîye** (m), **yewî** (m)
yowndes: b. **yewendes**
yowna-I: b. **yewna-I**
yowna-II: b. **yewbîni**
yownan: b. **yewbîni**
yownû: b. **yewbîni**
yownûn: b. **yewbîni**
yowxe (n): yufka, yuka (ekmeği)
yoxe (n): b. **yowxe** (n)
yoxro: b. **oxro**
yoxro ke: b. **oxro**
yoyî (m): b. **yewîye** (m), **yewî** (m)
yuke (m): **yüklük**, **yük**
yuka cilan (m): **yüklük**, **yük**
yuki (m): b. **yuke** (m)
Yunanistan (n): Yunanistan
yû-I (n, z): b. **o-I** (n, z)
yû-II: b. **yew**
yû-III: fiilin şimdiki zamanında kullanılan bir partikel
yûbîn: b. **yewbîni**
yûwbînú: b. **yewbîni**
Yûgoslavya (m): Yugoslavya
yûn ... : b. **yan ...**
yûn... yûn ...: b. **yan ... yan ...**
yûna: b. **yewna-I**
yûniş: b. **yaniş**, -e
yûnişey (m): b. **yanişî** (m), **yanişîye** (m)
yûnişê (m): b. **yanişî** (m), **yanişîye** (m)
yûnişî (m): b. **yanişî** (m), **yanişîye** (m)
yûni (bs): b. **yanî**

Z

za-I (n): b. **ziwan** (n)
za-II (n): b. **zak** (n)
zad (n): 1) tahıl, hububat 2) yiyecek maddesi
zaf: çok
zaf nêweş biyene: çok/ağır hasta olmak
zafane: 1) çoğunluk 2) genellikle
zafêriye: çoğunluk
zafhûmar, -e: çoğul
zafkenar (n): çokgen
Zagreb (n): Zagreb
zahf: b. **zaf**
zahmet, -e: b. **zehmet**, -e
zahmet beno: b. **zehmet beno**
zahmet biyayene: b. **zehmet biyene**
zahmet dayene: b. **zehmet dayene**
zahmet mebo: b. **zehmet mebo**
zahmetê xo ra: b. **zehmetê xo ra**
zahmetî (m): b. **zehmetî** (m)
zaif, -e: b. **zeif**, -e
zaif biyayene: b. **zeif biye-**

ne
zaif kerdene: b. **zeif kerdene**
zaifbiyayiş (n): b. **zeifbiyayiş** (n)
zaifê (m): b. **zeifiye** (m)
zaifkerdiş (n): b. **zeifkerdiş** (n)
Zaire (n): Kongo, Zaire
zak (n): erkek çocuk, oğlan
zaka (m): kız çocuğu
zalal kerdene: b. **zelal kerdene**
zama-I (n): damat, enişte
zama-II (n): b. **zeman** (n)
zaman (n): b. **zeman** (n)
Zambîya (m): Zambiya
zamet, -e: b. **zehmet**, -e
zamet ancitene: b. **zehmet antene**
zamet anitene: b. **zehmet antene**
zamet beno: b. **zehmet beno**
zamet biyayene: b. **zehmet biyene**
zamet dayene: b. **zehmet dayene**
zamet kerdene: b. **zehmet**

kerdene
zamet nêbo se: b. zehmet nêbo
zametê xo ra: b. zehmetê xo ra
zametiye (m): b. zehmetiye (m)
zametkêş, -e: b. zehmetkêş, -e
zametkêşi (m): b. zehmetkêşe (m)
zan-I (n): b. ziwan (n)
zano qic (n): b. ziwano qij (n)
zan-II (n): b. jan (n)
zan dayene: b. jan dayene
zanaya (m): bilen, bilgili
zanaye (n): bilen, bilgili
zanayene: bilmek
zanayene dayene: b. dayene zanayene
zanayêne: b. zanayene
zanayîş (n): 1) bilme 2) bilgi, malumat
Derheqê nê meseleyî de zanayîşê birayê mi zaf o.
 (Bu sorun hakkında kardeşimin bilgisi çoktur.)
zanayîşdayîş (n): b. dayîşzanayîş (n)
zanayîye (m): bilen, bilgili
zanayox, -e: bilen
zanc (m): b. zewnce (m)
zangil (n): b. zanqile (n)
zanik (n): b. ziwanik (n)
zanitene: b. zanayene
zanitox, -e: b. zanayox, -e
zanî (n): diz
zanox, -e: b. zanayox, -e
zanqil (n): b. zanqile (n)
zanqile (n): çingil, cmgıl, şingıl (salkım parçası, küçük salkım)
zanqole (n): b. zanqile (n)
zanû (n): b. zanî (n)

zanyar, -e: bilgin, âlim, bilim adamı, bilimci
zap (m): b. zape (m)
zape (m): büyük çömlek
zar, -e: zayıf, nahif
zar biyene: zayıflamak
zar kerdene: zayıflatmak
zarac, -e: b. zerenc, -e
zaraj, -e: b. zerenc, -e
zaranc, -e: b. zerenc, -e
zarbe (n): b. zerbe (n)
zarbi (n): b. zerbe (n)
zarbiyayîş (n): zayıflama
zardik (n): b. zerdik (n)
zardikê hakî (n): b. zerdikê hakî (n)
zare-I (n): safra kesesi
zare-II (n): b. zere-I (n)
zere-III (m): b. zerrî (m)
zarec (n): b. zerenc (n)
zarej, -e: b. zerenc, -e
zarêni (m): zayıflık
zarik (n): b. zare-I (n)
zarî-I (m): zayıflık
zarî-II (m): b. zerrî (m)
zariye (m): zayıflık
zarkerdiş (n): zayıflatma
zarpi (n): b. zerbe (n)
zarre (m): b. zerrî (m)
zarre (n): b. zere-I (n)
zarzawut (n): b. zerzewat (n)
zatî, -ye: özel, hususi
zatorî: b. zature-I (n)
zature-I (n): zatürre
zature-II (n): b. cehtire (n)
zav: b. zaf
zava (n): b. zama-I (n)
zavane: b. zafane
zavone: b. zafane
zawit (m): b. zewte (m)
zawte (m): b. zewte (m)
zax (n): b. xizal-I (n)

zaxîri (n): b. zexîre (n)
zayene: doğmak (bazı hayvanlar için)
zayıf, -e: b. zeif, -e
zayıf biyayîne: b. zeif biyeyene
zayıf kerdene: b. zeif kerdene
zayıfbıyayış (n): b. zeifbiyayış (n)
zayıfêni (m): b. zeifêni (m)
zayıfi (m): b. zeifi (m)
zayıfiye (m): b. zeifiye (m)
zayıfkerdiş (n): b. zeifkerdiş (n)
zayış (n): doğma (bazı hayvanlar için)
zaza, -ye: b. kirmanc, -e
zazakî (m): b. kirmanckî (m)
ze (n): b. zak (n)
ze: b. se-III
zebeş (m): b. zebeşe (m)
zebeşe (m): karpuz
zebeşi (m): b. zebeşe (m)
zebeşroş, -e: karpuzcu
zebr (n): zebra
zebra (m): zebra (dişi zebra)
zef: b. zaf
zeferan (n): safran
zeferane (m): b. zeferan (n)
zefero (n): b. zeferan (n)
zeg: b. seke
zege: b. seke, sey-I
zegi: b. seke
zeher (n): b. zehîr (n)
zehf: b. zaf
zehfane: b. zafane
zehferan (n): b. zeferan (n)
zehîr (n): zehir
zehîr werdene: zehirlenmek
zohmet, -e: 1)güç 2)güçlük, zahmet

zohmet antene: zahmet çekmek
zohmet beno: zahmet olur
zohmet biyene: zahmet olmak
zohmet dayene: zahmet vermek
zohmet deyîne: b. zohmet diyene
zohmet diyene: zahmet çekmek
zohmet kerdene: b. zohmet kerdene
zohmet kerdene: zahmet etmek; zahmete girmek, zahmete katlanmak
Zohmet meke./ Zohmet mekewe./Zohmet mewere. (Zahmet etme.)
zohmet kewtene: zahmet etmek, zahmete girmek, zahmete katlanmak
zohmet kowtene: b. zohmet kewtene
zohmet mebo: zahmet olmazsa
zohmet nêbo: zahmet olmazsa
zohmet nêbo se: b. zohmet nêbo
zohmet ûntene: b. zohmet antene
zohmet veynayîne: b. zohmet vînayene
zohmet vênayene: b. zohmet vînayene
zohmet vînayene: zahmet çekmek
zohmet wardene: b. zohmet werdene
zohmet werdene: zahmet etmek, zahmete girmek, zah-

zehmeti

mete katlanmak

zehmetê xo ra: zahmet ol-
mazsa

zehmetî (m): zahmet, zorluk,
güçlük

zehmetiye (m): zahmet, zor-
luk, güçlük

zehmetkêş, -e: emekçi

zehr (n): b. **zehîr (n)**

zeîf, -e: zayıf, nahif

zeîf biyene: zayıflamak

zeîf kerdene: zayıflatmak

zeîfbiyayış (n): zayıflama

zeîfêni (m): zayıflık

zeîfi (m): zayıflık

zeîfiye (m): zayıflık

zeîfkerdiş (n): zayıflatma

zek: b. **seke**

zeke: b. **seke**

zeki: b. **seke**

zel-I (n): sap (bitki için)

zel-II (n): b. **zîl (n)**

zel-III (n): b. **zele (m)**

zelal kerdene: açıklamak

Zelandaya Newiye (m): Yeni
Zelanda

zele (m): 1)kaval 2)kuburluk
(barut kabı)

zela barutî (m): kuburluk
(barut kabı)

zelê barutî (m): b. **zela ba-
rutî (m)**

zeli (m): b. **zele (m)**

zelik (n): sapçık, çöp

zeliqnayene: yapıştırmak

Bizeliqne! (Yapıştır!)

zelî (n): b. **zelik (n)**

zelzele (n): deprem, zelzele

zema (n): b. **zeman (n)**

zeman (n): çağ, zaman, vakit

zembîle (m): sele (büyük sele),
altında yiyecek ve eşya sak-

lamak için de kullanılan bü-
yük yayvan sepet

zemîn (n): taban (bina vb. ta-
banı)

zemîr (n): adil, zamir

zemîrê kesî (n): şahıs za-
miri

zemîrê nedîyariye (n): bel-
gisiz zamir

zemîrê nişankerdenê (n):
işaret zamiri

zemîrê persî (n): soru za-
miri

zemîrê wayîriye (n): iyelik
zamiri, iyelik adılı, mülkiyet
zamiri

zemo (n): b. **zeman (n)**

zemon (n): b. **zeman (n)**

zemû (n): b. **zeman (n)**

zemûn (n): b. **zeman (n)**

zencefil (n): zencefil

zencîl (m): b. **zincîre (m)**

zencîr (m): b. **zincîre (m)**

zencîre (m): b. **zincîre (m)**

zend (n): dirsek, önkol

zendik (n): kolluk, kolçak (çalı-
şırken giysiyi korumak için
kullanılan)

zenet (n): b. **zîret (n)**

zeng (n): zil

zenge (n): b. **zengen (n)**

zengel (n): b. **zengen (n)**

zengen (n): kazma

zengene (n): b. **zengen (n)**

zengil-I (n): zil

zengil cenayene: zil çalmak

Zengilî cena. (Zil çaldı.)

zengil cinitene: zil çalmak

Zengilî cinit. (Zil çaldı.)

zengil piro dayene: zil
çalmak

Zengilî da piro. (Zil çaldı.)

zengil-II (n): b. **zanqile** (n)
zengile (n): b. **zengen** (n)
zengilok (n): ademelması
 (gırtlak çıkıntısı)
zengini (n): b. **zengen** (n)
zengiri (n): b. **zingire** (n)
zengî (n): b. **zengu** (n)
zengîn, -e: zengin, varlıklı
zengîney (m): b. **zengîni** (m),
zengîniye (m)
zengîne (m): b. **zengîni** (m),
zengîniye (m)
zengînenî (m): zenginlik, var-
 lıklılık
zengîni (m): zenginlik, varlık-
 lılık
zengîniye (m): zenginlik, var-
 lıklılık
zengni (n): b. **zengen** (n)
zengu (n): üzengi
zengul (n): b. **zengil-I** (n)
zengû (n): b. **zengu** (n)
zep bîyayene: b. **zep bîyene**
zep bîyene: şişmek
zep kerdene: b. **zep kerde-**
ne
zep kerdene: şişirmek
zepi (m): b. **zompe** (m)
zepikîyayene: şişmek
zepiknayene: şişirmek
zer (m): b. **zerrî** (m)
zer debîyayene: b. **zerrî**
debîyene
zer pê şîyayîne: b. **zerrî pê**
şîyene
zer zîz bîyayene: b. **zerrî**
zîze bîyene
zer zîz kerdene: b. **zerrî**
zîze kerdene
zer: b. **zerd**
zeranc, -e: b. **zerenc, -e**
zerbe (n): sürgü-kilit (sürgülü

kapılarda)
zerd, -e-I: sarı
zerdê hakî (n): yumurta sarı-
 rısı
zerdî hakî (n): b. **zerdê**
hakî (n)
zêrd hakî (n): b. **zerdê ha-**
kî (n)
zerd-II (n): altın
zerdalî (m): zerdali
zerdaliye (m): zerdali
zerdaliyêre (m): zerdali ağacı
zerdaliyêri (m): b. **zerdalî-**
yêre (m)
zerdawe (m): öd, öt, safra
zerdebîyayîş (n): b. **zerrîde-**
bîyayîş (n)
zerdik (n): yumurta sarısı
zerdikê hakî (n): yumurta
 sarısı
zere-I (n): 1) iç, içeri
zereyê xo de vatene: dü-
 şünmek
 2) karın
zere dejayene: karnı ağrı-
 mak
zere girewtene: karnı ağrı-
 mak (ağrımaya başlamak)
zere şîyene: ishal olmak
zere-II (m): b. **zerrî** (m)
zerec, -e: b. **zerenc, -e**
zereci (m): b. **zerence** (m)
zeredeş (n): karın ağrısı
zerehoke (m): iç açıcı
zerehokin, -e: iç açılı
zereş, -e: b. **zerenc, -e**
zerenc, -e: keklik
zerencleyîr (n): küçük yaştaki
 erkek keklik
zereşîyayîş (n): 1) amel, ishal,
 ötürük, sürgün 2) ishal olma
zereyêxodevatiş (n): düşün-
 me

zerez, -e: b. **zerenc**, -e
zereze (n): b. **zerze** (n)
zerfe (m): zarf
     zerfa cayî (m): yer zarfı, me-
     kân zarfı
     zerfa demî (m): zaman zarfı
     zerfa hetî (m): yön bildiren
     zarf
     zerfa persî (m): soru zarfı
     zerfa rewşe (m): durum zarfı
zerfkî: zarfsal
zergu: b. **zergûn**, -e
zergûn, -e: b. **zergûn**, -e
     zergun bîyayene: b. **zer-
     gûn bîyene**
zergû: b. **zergûn**, -e
zergûn, -e: sarıya çalan yeşil
     zergûn bîyene: filizlenmek,
     filiz vermek
zerî (m): b. **zerrî** (m)
zerî (n): b. **zere-I** (n)
zerik (n): 1) sarılık 2) şap hasta-
     lığı
     zerik bîyene: sarılığa yaka-
     lanmak, sarılık olmak
     zeriko sîya (n): hepatit B
zeriki (m): b. **zerik** (n)
zerinc, -e: b. **zerenc**, -e
zerk, -e-I: b. **zerd**, -e
zerk-II (n): b. **zerik** (n)
     zerk bîyayene: b. **zerik bî-
     yene**
     zerko sîya (n): b. **zeriko sî-
     ya** (n)
zern (n): b. **zern** (n)
zernemir, -i: b. **zerrînerm**, -e
zernerm, -i: b. **zerrînerm**, -e
zernin, -e: b. **zerrnin**, -e
zerpe (n): b. **zerbe** (n)
zerpêtey (m): b. **zerrîpêtî** (m)
zerpêtê (m): b. **zerrîpêtî** (m)
zerpêtî (m): b. **zerrîpêtî** (m)

zerqete (m): yabanarısı
zerqetik (m): b. **zerqete** (m)
zerr (m): b. **zerrî** (m)
     zerr şiktene: b. **zerrî şiki-
     tene**
     zerr şikyayene: b. **zerrî şî-
     kiyayene**
     zerr ... şiyene: b. **zerrî şî-
     yene ...**
zerr (n): b. **zere-I** (n)
     zerr gurewtene: b. **zere gi-
     rewtene**
zerre (m): b. **zerrî** (m)
     zerre hurê fistene: b. **zerrî
     hurê fiştene**
     zerre hurê kewtene: b.
     zerrî hurê kewtene
     zerre qelebîyayene: b. **zer-
     rî qelibîyayene**
     zerre şikitene: b. **zerrî şî-
     kitene**
     zerre şikiyayene: b. **zerrî
     şikiyayene**
     zerre têwkerdene: b. **zerrî
     têwkerdene**
     zerre têwkewtene: b. **zerrî
     têwkewtene**
     zerre tîyodayene: b. **zerrî
     têwdayene**
     zerre tîyodiyayene: b. **zer-
     rî têwdiyayene**
zerre (n): b. **zere-I** (n)
     zerre decayene: b. **zere de-
     jayene**
     zerre dejayene: b. **zere de-
     jayene**
     zerre dezayene: b. **zere de-
     jayene**
     zerre girewtene: b. **zere
     girewtene**
     zerre girotene: b. **zere gi-
     rewtene**

zerre guretene: b. zere gi-rewtene

zerre űiyayene: b. zere űiyene

zerre űiyene: b. zere űiyene

zerreded (n): b. zereded (n)

zerreded (n): b. zereded (n)

zerreded (n): b. zereded (n)

zerrenerm, -i: b. zerrinerm, -e

zerrepêtey (m): b. zerrîpêti (m), zerrîpêtiye (m)

zerreűiyayîű (n): b. zereűiyayîű (n)

zerretenik, -e: b. zerrîtenik, -e

zerrewiűkey (m): b. zerrîhuűkiye (m)

zerrezîz, -e: b. zerrîzîz, -e

zerrezîzey (m): b. zerrîzîzi (m), zerrîzîziye (m)

zerrên, -e: altından yapılma

zerri (n): b. zere-I (n)

zerri (m): b. zerrî (m)

zerri bede űiyayîne: b. zerrî bide űiyene

zerri bere űiyayîne: b. zerrî bide űiyene

zerri bide űiyayîne: b. zerrî bide űiyene

zerri debîyayene: b. zerrî debîyene

zerri dekewtene: b. zerrî dekewtene

zerri dekowtene: b. zerrî dekewtene

zerri devistene: b. zerrî devistene

zerri qelebîyayene: b. zerrî qelibîyayene

zerri qelebnayene: b. zerrî qelibnayene

zerri űikitene: b. zerrî űiki-

tene

zerri űikiyayene: b. zerrî űikiyayene

zerri tâdayene: b. zerrî tâwdayene

zerri tâdiyayene: b. zerrî tâwdiyayene

zerri zîz bîyayene: b. zerrî zîze bîyene

zerri zîz kerdene: b. zerrî zîze kerdene

zerridebîyayîű (n): b. zerrîdebîyayîű (n)

zerrizîzbîyayîű (n): b. zerrîzîzebîyayîű (n)

zerrizîzkerdiű (n): b. zerrîzîzekerdiű (n)

zerrî (m): kalp, yürek, gönül

zerrî bede űiyayene: b. zerrî ... űiyene

zerrî beder űiyayene: b. zerrî ... űiyene

zerrî bere űiyayene: b. zerrî ... űiyene

zerrî bide űiyayene: b. zerrî ... űiyene

zerrî bide űiyene: (bir űeyi) yemek istemek

zerrî bider űiyayene: b. zerrî ... űiyene

zerrî bijîyayene ... : canı istemek, canı çekmek

zerrî bijiyayene ... : b. zerrî bijiyayene ...

zerrî cîűtene: gönül vermek, âűık olmak, sevmek

zerrî cikerdene: gönül vermek, âűık olmak, sevmek

zerrî cikewtene: gönül vermek, âűık olmak, sevmek

zerrî ciűiyayene: b. zerrî ... űiyene

zerrî debîyene: duygulanmak, hislenmek

zerrî dekewtene: gönül vermek, âşık olmak, sevmek
Zerrîya Zîne dekewtibî Memî. (Zîn Mem'i sevmiştir./ Zîn Mem'e âşık olmuştur.)

zerrî dekewtene yewbînan: birbirine âşık olmak
zerrî dekewtene yewbînî: birbirine âşık olmak

Zerrîya Zîne û Memî dekewtibî yewbînî. (Zîn ile Mem birbirlerine âşık olmuşlardı.)

zerrî devistene: gönül vermek, âşık olmak, sevmek
Memî zerrî devista Zîne. (Mem Zîn'e gönül vermiş/ âşık olmuş.)

zerrî devistene yewbînan: birbirine âşık olmak

zerrî devistene yewbînî: birbirine âşık olmak

Zîne û Memî zerrî devistebî yewbînî. (Zîn ile Mem birbirlerine âşık olmuşlardı.)

zerrî hurê fiştene: mide bulandırmak

zerrî hurê kewtene: mide(si) bulanmak

zerrî perrayene ... : canı istemek, canı çekmek

Zerrîya mi perray engure. (Canım üzüm istedi.)

zerrî pey şîyayene: b. zerrî pê... şîyene

zerrî pey şîyayîne: b. zerrî pê şîyene

zerrî pê şîyene: (bir şeyi) yemek istemek

Zerrîya mi zaf pê şîna. (Ye-

meyi çok istiyorum.)

zerrî pîranayene: gönül vermek, âşık olmak, sevmek
Ferhad zerrî nano Şîrine ra. (Ferhad Şîrin'e gönül verir/âşık olur.)

zerrî qelibîyayene: mide(si) bulanmak

Zerrîya ey qelibîyaya. (Midesi bulanmış.)

zerrî qelibnayene: mide bulandırmak

zerrî şikitenene: üzlemek

zerrî şikîyayene: üzülmek

zerrî şîyayene ... : b. zerrî şîyene ...

zerrî şîyene ... : canı istemek, canı çekmek, (bir şeyi) yemek istemek

Ewro zerrîya to şîna çi? (Bugün ne yemek istiyor-sun?/Bugün canın ne [yemek] istiyor?)

zerrî ... şîyene: canı istemek, canı çekmek, (bir şeyi) yemek istemek

Zerrîya mi engure şîna. (Canım üzüm istiyor.)

zerrî têwdayene: mide bulandırmak

zerrî têwdîyayene: mide(si) bulanmak

Zerrîya ey têwdîyaya. (Midesi bulanmış.)

zerrî têwfîştene: mide bulandırmak

zerrî têwkerdene: mide bulandırmak

zerrî têwkewtene: mide(si) bulanmak

zerrî zîze bîyene: duygulanmak, hislenmek

zerrî zîze kerdene: duygulandırmak
zerrîya bele (m): kalp, yürek
zerrîya ... .. ra weş biyene: -den hoşnut olmak
Wa zerrîya şarî to ra weş bo. (Halk senden hoşnut olsun.)
zerrîya ... .. waştene: canı istemek, canı çekmek
zerrîya ... weş biyene: hoşnut olmak
zerrîya ... weş kerdene: hoşnut etmek
zerrîcîfîştîş (n): gönül verme, âşık olma, sevme
zerrîcîkerdiş (n): gönül verme, âşık olma, sevme
zerrîcîkewtiş (n): gönül verme, âşık olma, sevme
zerrîdebîyayîş (n): duygulanma, hislenme
zerrîdekewtiş (n): gönül verme, âşık olma, sevme
zerrîdevistîş (n): gönül verme, âşık olma, sevme
zerrîhusk, -e: b. zerrîhuşk, -e
zerrîhuskiye (m): b. zerrîhuşkiye (m)
zerrîhuşk, -e: duygusuz, hissiz; katı yürekli
zerrîhuşkênî (m): duygusuzluk, hissizlik, katı yüreklilik
zerrîhuşkî (m): duygusuzluk, hissizlik, katı yüreklilik
zerrîhuşkiye (m): duygusuzluk, hissizlik, katı yüreklilik
zerrîn (n): b. zerrên (n)
zerrînas, -e: kardiyolog
zerrînasî (m): kardiyoloji
zerrînasîye (m): kardiyoloji

zerrînerm, -e: yufka yürekli
zerrînêweş, -e: mutsuz
zerrînêweşî (m): mutsuzluk
zerrînêweşîye (m): mutsuzluk
zerrîpêt, -e: duygusuz, hissiz; katı yürekli
zerrîpêtî (m): duygusuzluk, hissizlik; katı yüreklilik
zerrîpêtîye (m): duygusuzluk, hissizlik; katı yüreklilik
zerrîpiranayîş (n): gönül verme, âşık olma, sevme
zerrîtenik, -e: yufka yürekli
zerrîveşn, -e: merhametli
zerrîveşn biyene: merhametli olmak
zerrîveşnênî (m): merhametlilik
zerrîveşnî (m): merhametlilik
zerrîveşniye (m): merhametlilik
zerrîweş, -e: mutlu, bahtiyar
zerrîweşî (m): mutluluk, bahtiyarlık
zerrîweşîye (m): mutluluk, bahtiyarlık
zerrîzîz, -e: duygulu, duygun, duygusal; hissi
zerrîzîzebîyayîş (n): duygulanma, hislenme
zerrîzîzekerdiş (n): duygulanırma
zerrîzîzênî (m): duygululuk, duygunluk, duygusalılık
zerrîzîzî (m): duygululuk, duygunluk, duygusalılık
zerrîzîziye (m): duygululuk, duygunluk, duygusalılık
zerrn (n): altın
zerrnemr, -i: b. zerrînerm, -e
zerrnên, -e: altından yapılmış
zerrnin, -e: altınlı

zerrpêt

zerrpêt, -i: b. zerrîpêt, -e
zerrpêtey (m): b. zerrîpêtî (m)
zerrpêtî (m): b. zerrîpêtî (m)
zerrtenik, -i: b. zerrîtenik, -e
zerrveşn, -i: b. zerrîveşn, -e
    zerrveşn bîyene: b. zerrî-
    veşn bîyene
zerrveşney (m): b. zerrîveşnî
    (m), zerrîveşnîye (m)
zerrweş, -e: b. zerrîweş, -e
zerrweşey (m): b. zerrîwe-
    şîye (m)
zerrweşê (m): b. zerrîweşî (m)
zerrweşî (m): b. zerrîweşî (m)
zerrwişkey (m): b. zerrîhuş-
    kîye (m)
zerrzîz, -i: b. zerrîzîz, -e
zerrzîzê (m): b. zerrîzîzî (m),
    zerrîzîzîye (m)
zertenik, -i: b. zerrîtenik, -e
zerveşn, -i: b. zerrîveşn, -e
    zerveşn bîyene: b. zerrî-
    veşn bîyene
zerveşney (m): b. zerrîveşnî (m)
zerveşnê (m): b. zerrîveşnî (m)
zerweş, -e: b. zerrîweş, -e
zerweşey (m): b. zerrîweşî-
    ye (m)
zerweşê (m): b. zerrîweşî (m)
zerweşî (m): b. zerrîweşî (m)
zerwişk, -i: b. zerrîhuşk, -e
zerwişkey (m): b. zerrîhuşki-
    ye (m)
zerwişkê (m): b. zerrîhuşki-
    ye (m)
zerwişkî (m): b. zerrîhuşki-
    ye (m)
zerze (n): kilit (asma kilit)
zerzewat (n): sebze, göveri, gö-
    verti
zerzîz, -i: b. zerrîzîz, -e
zerzîzbîyayîş (n): b. zerrîzi-

zebîyayîş (n)
zerzîzey (m) b. zerrîzîzî (m),
    zerrîzîzîye (m)
zerzîzê (m) b. zerrîzîzî (m),
    zerrîzîzîye (m)
zerzîzkerdiş (n): b. zerrî-
    zîzekerdiş (n)
zeveş (m): b. zebeşe (m)
zew: b. yew
zewac (n): b. zewaj (n)
zewaj (n): evlilik
zewbî: b. sewbîn
zewbînî: b. yewbînî
zewec (n): b. zewaj (n)
zewej (n): b. zewaj (n)
zewez (n): b. zewaj (n)
zewî (m): b. yewî-I (m), ye-
    wîye (m)
zewmbî: b. sewbîn
zewmbîna: b. sewbîn
zewmî: b. sewbîn
zewmîna: b. sewbîn
zewnce (m): çift
    zewnce-fert: tek-çift
    zewnce-tek: tek-çift
    zewnc û fert: tek ve çift
    zewnc û tek: tek ve çift
zewncî (m): b. zewnce (m)
zewte (m): beddua, ilenç, kar-
    gış
zewtî (m): b. zewte (m)
zexer, -e: küçük cins köpek
zexîra (m): b. zexîre (n)
zexîre (n): zahire
zexîri (n): b. zexîre (n)
zext (n): nodul
zextî (m): b. zext (n)
zey: b. sey-I
zeyîf, -e: b. zeîf, -e
    zeyîf bîyayene: b. zeîf bî-
    yene
    zeyîf kerdene: b. zeîf ker-
    dene

zeyîfbîyayîş (n): b. zeîfbîya-yîş (n)

zeyîfê (m): b. zeîfiye (m)

zeyîfkerdiş (n): b. zeîfkerdiş (n)

zeyîr (n): b. zehîr (n)

zeyîr werdene: b. zehîr werdene

zeyîye (m): görümce

zeynet (n): b. zîynet (n)

zeynetin, -e: b. zîynetin, -e

zeynetini (m): b. zîynetin, -e

zeynetlî, -ye: b. zîynetlî, -ye

zeyt (n): zeytinyağı

zeytin (m): b. zeytune (m)

zeytine (m): b. zeytune (m)

zeytinêre (m): b. zeytunêre (m)

zeytini (m): b. zeytune (m)

zeytune (m): zeytin

zeytunêre (m): zeytin ağacı

zeytûnêri (m): b. zeytunêre (m)

zeytuni (m): b. zeytune (m)

zeytûnyer (m): b. zeytunêre (m)

zê: b. sey-I

zêd: b. zîyade

zêde: b. zîyade

Heq zêde kero.: b. Heq zîyade biko.

Wa zêde bo.: b. Wa zîyade bo.

Zêde bo.: b. Zîyade bo.

zêdek (n): 1)artı (mat) 2)toplama işareti (mat)

zêdi: b. zîyade

zêdî: b. zîyade

zên (n): b. zîn (n)

zêndan (n): b. zîndan (n)

zêr (m): b. zerrî (m)

zêr qelbyayene: b. zerrî qelibîyayene

zêrr (m): b. zerrî (m)

zêrr cikotene: b. zerrî cikewtene

zêrr dekotene: b. zerrî dekwetene

zêrrî (m): b. zerrî (m)

zêrweş (n): b. zerrîweş, -e

zêrweşê (m): b. zerrîweşî (m)

zêrweşî (m): b. zerrîweşî (m)

zêtun (m): b. zeytune (m)

zêtune (m): b. zeytune (m)

zêtûn (m): b. zeytune (m)

zêyîr (n): b. zehîr (n)

zi: b. zî

zibala (m): gübrelik

zibil (n): gübre, kemre (hayvan gübresi)

zibil dekerdene: gübrelemek

zibil kerdene: gübrelemek

zibilê kîmyayî (n): kimyasal gübre

zibilo kîmyayî (n): kimyasal gübre

zibildekerdiş (n): gübreleme

zibilca (n): gübrelik

zibilge (n): gübrelik

zibilin, -e: gübreli

zibilkerda (m): gübreli

zibilkerde (n): gübreli

zibilkerdiş (n): gübreleme

zibilkerdiye (m): gübreli

zibl (n): b. zibil (n)

ziblûzebale (m): gübre, kemre (hayvan gübresi)

ziblûzebali (m): b. ziblûzebale (m)

zifqêli (m): b. zifqêre (m)

zifqêre (m): eşik

zifqêri (m): b. zifqêre (m)

zigar (n): çakıl

zigarin -e: çakıllı

zihîf, -i: b. zeîf, -e

zihîf bîyayene: b. zeîf bîyene

zihîfbîyayîş

zihîf kerdene: b. zeîf kerdene
zihîfbîyayîş (n): b. zeîfbîyayîş (n)
zihîfey (m): b. zeîfiye (m)
zihîfkerdiş (n): b. zeîfkerdiş (n)
ziîf, -i: b. zeîf, -e
ziîf bîyayîne: b. zeîf bîyene
ziîf kerdene: b. zeîf kerdene
ziîfbeyîş (n): b. zeîfbîyayîş (n)
ziîfey (m): b. zeîfiye (m)
ziîfkerdiş (n): b. zeîfkerdiş (n)
zik û ziwa, -ye: kupkuru
zik û zuwa, ye: b. zik û ziwa, -ye
zik-ziwa, -ye: kupkuru
zik-zuwa, -ye: b. zik-ziwa, -ye
zikak (n): b. zıqaq (n)
zikir kerdene: anmak
zikirkerdiş (n): anma
zikirnayene: anmak
zikirnayîş (n): anma
zil (n): b. zîl (n)
zilqêr (n): b. zifqêre (m)
zilqiti (m): b. zerqete (m)
zilot, -e: çırılçıplak, çırçıplak
zilv (n): b. zibil (n)
zimag (n): güneş almayan yer
zimayene: yankı yapmak
zimayîş (n): yankı yapma
zimbêlî (zh): 1) bıyık(lar) 2) kılçık(lar) (başak için)
zimbêlikî (zh): kılçık(lar) (başak için)
zimbêlkî (zh): b. zimbêlikî (zh)
zimbîyel (zh): b. zimbêlî (zh)
zimbîyelî (zh): b. zimbêlî (zh)
zimbîyêl (zh): b. zimbêlî (zh)
zime (n): 1) güneş almayan yer

2) tarla

zimêl (zh): b. zimbêlî (zh)
zimêlî (zh): b. zimbêlî (zh)
zimista (n): b. zimistan (n)
zimistan (n): kış
zimistana (m): kışlık
zimistane (n): kışlık
zimistanên, -e: kışlık
zimistanî (m): kışlık
... **zimistanî (n, m):** kışlık
zimistanîn, -e: b. zimistanên, -e
zimistanîye (m): kışlık
zimisto (n): b. zimistan (n)
zimiston (n): b. zimistan (n)
zimistona (m): b. zimistana (m)
zimistone (n): b. zimistane (n)
zimistonên, -e: b. zimistanên, -e
zimistonîn, -e: b. zimistanên, -e
zimistonîye (m): b. zimistanîye (m)
zimistû (n): b. zimistan (n)
zimistûn (n): b. zimistan (n)
zimistûna (m): b. zimistana (m)
zimistûne (n): b. zimistane (n)
zimistûnên, -e: b. zimistanên, -e
zimistûnîn, -e: b. zimistanên, -e
zimistûnîye (m): b. zimistanîye (m)
zimistûnyen: b. zimistanên, -e
zimî (m): yankı
zimustûn (n): b. zimistan (n)
zimûn (n): b. zeman (n)
zimûstûna (m): b. zimistana (m)
zimûstûne (n): b. zimistane (n)
zimûstûnên, -e: b. zimistanên, -e
zimûstûnîn, -e: b. zimistanên, -e
zimûstûnîye (m): b. zimistanîye (m)
zinar (n): kaya

zinarin, -e: kayalık
zinbêlî (zh): b. **zimbêlî** (zh)
zinc-I (m): b. **zincî** (m)
zinc-II (m): b. **zewnce** (m)
zince (m): b. **zincî** (m)
qula zince (m): b. **qula zincî** (m)
zinci (m): b. **zincî** (m)
qula zinci (m): b. **qula zincî** (m)
zincile (m): b. **zincîre** (m)
zincî (m): 1)burun
qula zincî (m): burun deliği
 2)b. **zîncî** (m)
zincîya wîrdî (m): b. **zîncîya hurdî** (m)
zincîle (m): b. **zincîre** (m)
zincîli (m): b. **zincîre** (m)
zincîre (m): zincir, fermuar
zincîra zerrêne/zerrnêne (m): altın zincir
zincîri (m): b. **zincîre** (m)
zingil (n): b. **zanqile** (n)
zingile (m): yumurta katılmış hamurun yağda kızartılmasıyla yapılan hamur işi
zingili (m): b. **zingile** (m)
zingire (n): çelmik, kesmik (başakla karışık iri saman)
zingiri (n): b. **zingire** (n)
zingri (n): b. **zingire** (n)
zip û ziwa, -ye: kupkuru
zip û zuya, -ye: b. **zip û ziwa**, -ye
zip-ziwa, -ye: kupkuru
zipî ziwa, -ye: b. **zip û ziwa**, -ye
ziqaq (n): sokak
ziql (n): b. **zanqile** (n)
ziqlik (n): b. **zanqile** (n)
zirac, -e: b. **zerenc**, -e
ziranc, -e: b. **zerenc**, -e
zirare (m): düğme (giysi için)

zirare devistene/girewtene/qefilnayene/tavistene:
 düğme ilikleme
zirari (m): b. **zirare** (m)
zirav, -e: ince, zarif
ziravey (m): b. **ziravî** (m), **ziravîye** (m)
ziravê (m): b. **ziravî** (m), **ziravîye** (m)
ziravî (m): incelik, zariflik
ziravîye (m): incelik, zariflik
zirbe (n): b. **zerbe** (n)
zirç (n): b. **zîrç** (n)
zirçêna (m): b. **zirkêna** (m)
zirkeyna (m): b. **zirkêna** (m)
zirkêna (m): üvey kız
zirqite (m): b. **zerqete** (m)
zirze-I (n): fermuar
zirze-II (n): b. **zerze** (n)
zit, -e: çıplak
zit-bana (m): çırılçıplak, çırılçıplak
zit-bane (n): çırılçıplak, çırılçıplak
zit-bit: b. **zit-bulit**, -e
zit-bulit, -e: çırılçıplak, çırılçıplak
zit-but: b. **zit-bulit**, -e
zit û bit: b. **zit-bulit**, -e
zit û but: b. **zit-bulit**, -e
zivil (n): b. **zibil** (n)
zivilca (n): b. **zibilca** (n)
zivl (n): b. **zibil** (n)
zivlûzebali (m): b. **ziblûzebale** (m)
ziwa, -ye: kuru
ziwa bîyene: kurumak
ziwa kerdene: kurutmak
ziwabîyayîş (n): kuruma
ziwakerdiş (n): kurutma
ziwan (n): dil
ziwanê dayîke (n): anadili

ziwanik

ziwanê kilitî (n): anahtar
ziwano qij (n): küçükdil
ziwano qît (n): küçükdil
ziwanik (n): küçükdil
ziwannas, -e: dilbilimci, dilci, lengüist
ziwannasî (m): dilbilim, lengüistik
ziwannasiye (m): dilbilim, lengüistik
ziwanzan, -e: dilci
ziwar: b. zor, -e
ziwayê (m); b. **ziwayîye** (m), **ziwayî** (m)
ziwayî (m): kuruluk
ziwayîye (m): kuruluk
ziwen (n): b. **ziwan** (n)
ziwon (n): b. **ziwan** (n)
ziwûn (n): b. **ziwan** (n)
zixal (n): b. **xizal-I** (n)
zixar (n): b. **xizar** (n)
zixêra (m): b. **zexîre** (n)
zixre (n): b. **zexîre** (n)
zixt (n): b. **zext** (n)
zî: de
    Ez zî zana ti zî. (Ben de biliyorum sen de.)
zîç (n): 1)çapak 2)b. **zîrç** (n)
zîç kerdene: çapaklanmak
zîl (n): 1)filiz 2)kamuş
zîl dayene: filizlenmek, filiz vermek
zîl teber kerdene: filizlenmek, filiz vermek
zîl tever kerdene: b. **zîl teber kerdene**
zîleyîne: b. **zîliyyayene**
zîlik (n): 1)filiz 2)bızır, klitoris
zîlik dayene: filizlenmek, filiz vermek
zîlikê pîyazî (n): cücük (soğan cücüğü)

zîli (m): kemer (yünden yapıp kadınlarca kullanılan)
zîliyyayene: filizlenmek, filiz vermek
Zîmbabwe: Zimbabwe
zîn (n): eyer
zîncil (n): b. **zincîre** (m)
zîncile (m): b. **zincîre** (m)
zîncir (n): b. **zincîre** (m)
zîncî (m): et parçası
    zîncîya hurdî (m): kuşbaşı et
zîncile (m): b. **zincîre** (m)
zîndan (n): zindan, hapishane
zînet (n): b. **zîynet** (n)
zînetin, -e: b. **zîynetin**, -e
zînetini (m): b. **zîynetin** (m)
zînetlî, -ye: b. **zîynetlî**, -ye
zînhar: sakın
zîp (TE): sıkıştırma
zîpîke (m): buz sarkıntısı, sarkıntı
zîpîki (m): b. **zîpîke** (m)
zîppîki (m): b. **zîpîke** (m)
zîrat (n): b. **zîret** (n)
zîrç (n): 1)kuş gübresi, kuş dışkısı 2)b. **zîç** (n)
zîrç kerdene: b. **zîç kerdene**
zîreat (n): b. **zîret** (n)
zîreet (n): b. **zîret** (n)
zîret (n): tarım, ziraat
    zîreto awî (n): sulu ziraat, sulu tarım
zîv-zixal (m): b. **zîblûzebale** (m)
zîyade: ziyade, çok, fazla
    Heq zîyade biko. (Tanrı ziyade etsin/artırsın.)
    Homa zîyade biko. (Tanrı ziyade etsin/artırsın.)
    Wa zîyade bo. (Ziyade olsun.)
    Zîyade bo. (Ziyade olsun.)

ziyafet (n): şölen, ziyafet
ziyafet dayene: ziyafet çekmek, şölen çekmek
ziyafet dayêne: b. ziyafet dayene
ziyan (n): ekin
ziyed: b. ziyade
ziyede: b. ziyade
ziyedi: b. ziyade
ziynet (n): süs
ziynetin, -e: süslü
ziynetli, -ye: süslü
ziz, -e: duygulu, duygun
zizey (m): b. zizi (m), ziziye (m)
zizê (m): b. zizi (m), ziziye (m)
zizênî (m): duygululuk, duygunluk
zizi (m): duygululuk, duygunluk
ziziye (m): duygululuk, duygunluk
zo-I (n): b. zıwan (n)
zo-II (n): b. jan-I (n)
zobî: b. sewbîn
zobîna: b. sewbîna
zof: b. zaf
zoma (n): b. zama-I (n)
zomp (m): b. zompe (m)
zompe (m): balyoz
zompi (m): b. zompe (m)
zon-I (n): b. ziwan (n)
zonê kilitî (n): b. zıwanê kilitî (m)
zono qic (n): b. zıwano qij (n)
zon-II (n): b. jan-I (n)
zon cikewtene: b. jan de-kewtene
zon dayêne: b. jan-dayene
zonaya (m): b. zanaya (m), zanayîye (m)
zonaye (n): b. zanaye (n)
zonayene: b. zanayene
zonayêne: b. zanayene

zonayîne: b. zanayene
zonayîş (n): b. zanayîş (n)
zonayîye (m): b. zanayîye (m)
zonc (m): b. zewnce (m)
zonc-fart: b. zewnce-fert
zonc-fert: b. zewnce-fert
zonc-tek: b. zewnce-tek
zonc û fart: b. zewnc û fert
zonc û fert: b. zewnc û fert
zonc û tek: b. zewnc û tek
zonce (m): b. zewnce (m)
zonci (m): b. zewnce (m)
zondes: b. yewendes
zonî (n): b. zanî (n)
zonqil (n): b. zanqile (n)
zonqile (n): b. zanqile (n)
zope (n): sopa
zope (m): b. zompe (m)
zopi (m): b. zompe (m)
zor, -e: güç
zorê (m): b. zori (m)
zori (m): zorluk
zoriye (m): zorluk
zot (m): b. zewte (m)
zotik (n): b. zutike
zovî: b. sewbîn
zovîna: b. sewbîna
zownci (m): b. zewnce (m)
zowti (m): b. zewte (m)
zoyvî: b. sewbîn
zoyvîna: b. sewbîna
zozan (n): yayla
zozo (n): b. zozan (n)
zozon (n): b. zozan (n)
zu: b. yew
zu vîyayene: b. yew bîyayene
zu vîyayêne: b. yew bîyayene
zuar: b. zor, -e
zuarê (m): b. zori (m)
zuer: b. zor, -e

zuerê (m): b. zorî (m)
 zugir kerdene: başıboş dolaşmak
 zuk û zuwa, -ye: b. zik û ziwa, -ye
 zuk-zuwa, -ye: b. zik-ziwa, -ye
 zulit, -e: b. zilut, -e
 zulut, -e: b. zilut, -e
 zulzulike (m): soluk borusu, nefes borusu
 zumburê çarixî (n): çarık burnu
 zumburê solî (n): ayakkabı burnu
 zumistû (n): b. zimistan (n)
 zumistûn (n): b. zimistan (n)
 zumust (n): b. zimistan (n)
 zumusto (n): b. zimistan (n)
 zumuston (n): b. zimistan (n)
 zumustona (m): b. zimistana (m)
 zumustone (n): b. zimistane (n)
 zumustonên, -e: b. zimistanên, -e
 zumustonîn, -e: b. zimistanên, -e
 zumustonîye (m): b. zimistanîye (m)
 zumustû (n): b. zimistan (n)
 zumustûn (n): b. zimistan (n)
 zumustûna (m): b. zimistana (m)
 zumustûne (n): b. zimistane (n)
 zumustûnên, -e: b. zimistanên, -e
 zumustûnîn, -e: b. zimistanên, -e
 zumustûnîye (m): b. zimistanîye (m)
 zuna: b. yewna-I
 zunburê çarixî (n): b. zumburê çarixî (n)

zunburê solî (n): b. zumburê solî (n)
 zup û zuya, -ye: b. zip û ziwa, -ye
 zuqaq (n): b. ziqaq (n)
 zur (m): b. zure (m)
 zur (n): b. zure (m)
 zuro bêçever (n): b. zura bêkeybere (m)
 zura (n): 1)yalancı 2) gerçek olmayan, hakiki olmayan
 zuray (n): b. zuraye (m)
 zuraye (m): 1)yalancı 2) gerçek olmayan, hakiki olmayan
 zure (m): yalan
 zura bêbinge (m): aslı astarı olmayan yalan
 zura bêboçe (m): aslı astarı olmayan yalan
 zura bêboçi (m): b. zura bêboçe (m)
 zura bêçever (m): b. zura bêkeybere (m)
 zura bêkeybere (m): aslı astarı olmayan yalan
 zura boçine (m): aslı astarı olmayan yalan
 zura boçqole (m): aslı astarı olmayan yalan
 zura boçqoli (m): b. zura boçqole (m)
 zurî kerdene: yalan söylemek
 zureker, -e: yalancı
 zurekêr, -e: b. zureker, -e
 zuri (m): b. zure (m)
 zurîker, -e: b. zureker, -e
 zurîkerdiş (n): yalan söyleme
 zuriya (n): b. zura (n)
 zuriyay (n): b. zuraye (m)
 zurker, -e: b. zureker, -e
 zurya (n): b. zura (n)

zut, -e: b. **zit**, -e
zut-bana (m): b. **zit-bana** (m)
zut-bane (n): b. **zit-bane** (n)
zuzaq (n): b. **ziqaq** (n)
zuqlike (m): soluk borusu; nefes borusu
zuraf (n): zûrafa
zurafa (m): zûrafa
zuriqe (m): soluk borusu, nefes borusu
zuqlıqe (m): b. **zuqlıke** (m)
zuqluq (m): b. **zuqlıke** (m)
zurzuluk (m): b. **zulzulıke** (m)
zutik (n): b. **zutıke**
zutıke (m): anüs çıkıntısı
zuvın: b. **yewbînî**
zuvînî: b. **yewbînî**
zuvîn: b. **yewbînî**
zuvînî: b. **yewbînî**
zuvînî kotene: b. **yewbînî kewtene**
zuvînîkotoş (n): b. **yewbînî-kewtiş** (n)
zuvîyaye (n): b. **yewbîyaye** (n)
zuvîyayış (n): b. **yewbîyayış** (n)
zuvîyayîye (m): b. **yewbîyayîye** (m)
zuwa (n): b. **ziwa** (n)
zuwa bîyayene: b. **ziwa bîyene**
zuwa kerdene: b. **ziwa kerdene**
zuwabîyayış (n): b. **ziwabîyayış** (n)
zuwakerdiş (n): b. **ziwakerdiş** (n)
zuwan (n): b. **ziwan** (n)
zuwar: b. **zor**, -e
zuway (m): b. **ziwaye** (m)
zuwayey (m): b. **ziwayîye** (m), **ziwayî** (m)
zuwayî (m): b. **ziwayîye** (m),

ziwayî (m)
zuwen (n): b. **ziwan** (n)
zuwon (n): b. **ziwan** (n)
zuwûn (n): b. **ziwan** (n)
zux (n): sümük
zuya, -e: b. **ziwa**, -ye
zuya bîyayêne: b. **ziwa bîyene**
zuya bîyene: b. **ziwa bîyene**
zuya kerdene: b. **ziwa kerdene**
zuyabîyayış (n): b. **ziwabîyayış** (n)
zuyakerdiş (n): b. **ziwakerdiş** (n)
zuyayîye (m): b. **ziwayîye** (m), **ziwayî** (m)
zuyî (m): b. **yewî-I** (m)
zuze (n): b. **jûje** (n), **dije** (n)
zû-I (n): b. **ziwan** (n)
zû-II (n): b. **jan-I** (n)
zû-III: b. **yew**
zû bîyayene: b. **yew bîyene**
zû bîyayêne: b. **yew bîyene**
zûbîn: b. **yewbînî**
zûbînî: b. **yewbînî**
zûbîn: b. **yewbînî**
zûbînî: b. **yewbînî**
zûbînî kotene: b. **yewbînî kewtene**
zûbînîkotoş (n): b. **yewbînî-kewtiş** (n)
zûbîyaye (n): b. **yewbîyaye** (n)
zûbîyayış (n): b. **yewbîyayış** (n)
zûbîyayîye (m): b. **yewbîyayîye** (m)
zûma (n): b. **zama** (n)
zûmîn: b. **yewbînî**
zûmînî: b. **yewbînî**
zûmîn: b. **yewbînî**
zûmînî: b. **yewbînî**

zûn-I

zûn-I (n): b. **ziwan** (n)
zûno qît (n): b. **ziwano qît** (n)
zûn-II (n): b. **jan-I** (n)
zûna: b. **yewna-I**
zûnaya (m): b. **zanaya** (m), **zanayîye** (m)
zûnaye (n): b. **zanaye** (n)
zûnayene: b. **zanayene**
zûnayêne: b. **zanayene**
zûnayîş (n): b. **zanayîş** (n)
zûnayîye (m): b. **zanayîye** (m)
zûneyîş (n): b. **zanayîş** (n)
zûni (n): b. **zanî** (n)
zûr (m): b. **zure** (m)
zûra (n): b. **zura** (n)
zûre (m): b. **zure** (m)
zûra boçini (m): b. **zura boçine** (m)
zûreker, -e: b. **zureker**, -e

zûri (m): b. **zure** (m)
zûrî kerdene: b. **zurî kerdene**
zûrîkerdiş (n): b. **zurîkerdiş** (n)
zûrîya (n): b. **zura** (n)
zûrker (n): b. **zureker**, -e
zûvînî: b. **yewbînî**
zûvîn: b. **yewbînî**
zûvînî: b. **yewbînî**
zûwen (n): b. **ziwan** (n)
zûwn (n): b. **ziwan** (n)
zûwn qît (n): b. **ziwano qît** (n)
zûye (m): b. **yewe** (m)
zûyî (m): b. **yewî-I** (m)
zûyin, -e: b. **yewin**, -e
zûyîye (m): b. **yewîye** (m), **yewî** (m)
zûzû (n): b. **zozan** (n)
zûzûn (n): b. **zozan** (n)

